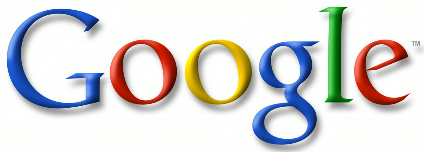

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Slav 7205.25

HARVARD COLLEGE LIBRARY

FROM THE BEQUEST OF

JOHN AMORY LOWELL

CLASS OF 1815

unverkäuflich

ARCHIV ČESKÝ

ČILI

STARÉ PÍSEMNÉ PAMÁTKY

ČESKÉ I MORAWSKÉ.

Z ARCHIVŮW DOMÁCÍCH I CIZÍCH

SEBRAL A WYDAL

FRANTIŠEK PALACKÝ,

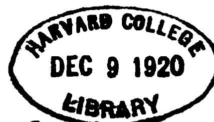
HISTORIOGRAF PP. STAWŮW KRÁLOWSTWÍ ČESKÉHO, WÝBOR A JEDNATEL SPOLEČNOSTI ČESKÉHO MUSEUM, ŘÁDNÝ AUD A SEKRETÁŘ KRÁL. ČESKÉ SPOLEČNOSTI NAUK, AUD KRÁL. BAWORSKÉ AKADEMIE NAUK WE MNICHOWĚ, UHERSKÉ UČENÉ SPOLEČNOSTI W PEŠTI, SLEZSKÉ SPOLEČNOSTI PRO WLASTENSKAU OSWĚTU WE WRATISLAWI, LUŽICKÉ SPOLEČNOSTI NAUK WE ZHOŘELCI, JEDNOTY PRO DĚJINY ZEMĚ BRANDENBURSKÉ W BERLÍNĚ 2c.

DÍL DRUHÝ.

W PRAZE, 1842.

W KOMMISSÍ U KRONBERGRA I ŘIWNÁČE.

Slav 7205.25

Tisk a papír synůw Bohumila Háze.

A. VII.

DOPISY

PANA

ALŠE HOLICKÉHO ZE ŠTERNBERKA

od roku 1436 do 1451.

Připomenutí. *Pan Aleš Holický ze Šternberka, syn někdy pana Oldřicha (již r. 1397 zemřelého) a paní Markety z Žeberka, mladší bratr Smila Holického ze Šternberka, připomíná se w listinách wěku swého již od r. 1409, a umřel r. 1455, 19 Mart. co nejwyšší komorník králowstwí Českého, ku kterémuž auřadu r. 1437, dne 28 Januar. od císaře Sigmunda jmenowán a od země přijat byl. Od r. 1420 až do smrti swé stál on mezi čelními muži národu swého, do wšech dějin těchto baufliwých časůw nad jiné hlauběji a mocněji se zaplétaje, nejprw po straně Sigmundowě, potom co prostředník mezi Sigmundem a stawy Českými, pak co přední obhájce wdowy Sigmundowy, císařowny Barbory, proti Albrechtowi Rakauskému, posléze, po smrti páně Ptačkowě (r. 1444), co hlawní podpora mladého streyce swého, pana Jiřího z Poděbrad až do roku 1450. Psaní následující, wzatá wětším dílem z Třebonského archiwu, stawí nám jej také co osobního přítele páně Oldřichowa z Rosenberka, ačkoli tento w politických wěcech nejen jemu odporen, ale i hlawau protiwníkůw jeho byl. Tím důležitější jsau proto dopisy obau pánůw k sobě, odhalujíce nám mnohé posawad podtají zůstalé stránky dějin wěku onoho.*

K lepšímu porozumění některým rodním potahům wěděti sluší, že pan Aleš byl poručníkem sirotkůw po panu Petrowi Konopištském ze Šternberka, kterýž r. 1420, 1 Nov. w bitwě pod Wyšehradem zahynul. Wdowa po témž panu Petrowi, paní Berchta z Krawař a z Plumlowa, byla sestra matky páně Oldřichowy z Rosenberka. Syn její, pan Zdeněk Konopištský ze Šternberka, od r. 1448 neywyšší purkrabí Pražský, byl neyprw hlawní přítel pana Jiřího z Poděbrad, potom auhlawní nepřítel jeho, jakožto krále Českého. Kunhuta ze Šternberka, dcera p. Smila, bratra páně Alšowa, byla téhož krále Jiřího prwní manželka, ale již r. 1449 zemřela. Syn páně Alšůw, pan Petr Holický ze Šternberka, umřel také před otcem swým r. 1454, pozůstawiw po sobě

wdowu, paní Annu ze Šwarcenberka, a syna Petra (*†* 1514). *Po panu Alšowi r.* 1455 *zůstala wdowa paní Eliška z Boskowic. (Srownej též staré zápisy rodu Šternberského, w dílu prwním, na stránce* 145 *a sld.)*

1.

Pan Aleš zwe pana Oldřicha z Rosenberka co nejpilněji do Prahy ke společnému jednání.
W Praze, (15 *Dec.* 1436. *Z originálu w arch. Třeb.* *).

Urozenému pánu, P. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mně zwláště milému.

Služba má, urozený pane a přieteli mně zwláště milý! A dáwámť wěděti, žeťbych měl mnoho wzkazowati, ale žeť mi se to psáti nehodí. I zdáť mi sè i p. Ptakowi *(sic)*, aby neráčil meškati swú přijezdú: nebť bychme měli s tebú před sněmem welmi o pilné wěci rozmluwiti, ježtoť nám sě psáti nehodie. Datum Pragae.

Aleš ze Šternberka, odjinud z Holic.

2.

Císařowá Barbora panu Alšowi ze Šternberka píše nowiny wšeliké, zwláště o císaři Sigmundowi.
W Praze, 11 *Aug.* 1437. *(Z přepisu tamže).*

Barbara z božie milosti Římská, Uherská a Česká królowna: urozenému Alšowi ze Šternberka, wěrnému našemu milému.

Urozený wěrný náš milý! Jiných nowin nynie newiemy, jedno že nám Ciesařowa Milost již tři listy psal, že chce skoro zde býti, a žeby prwé do Plzně chtěl jeti, a pak odtad sem; a někteří prawie, žeby z Žatče chtěl sem jeti. A jakož smy služebníka swého Petra k JM[ti] poslali, jehož tebe tajno nenie oč, tenť ještě nepřijel; a pak newiemy, dopustíli nám to, čili nic. A teďť posielámy list despotów, kterýž nám nynie přinesen; a w tom uzříš co nám píše. A ten despotów posel nás zprawil, žeby Cies. M[t] w krátce mienil do Uher jeti; a opět jiný člowěk přišel jest k nám wčera, a ten nás zprawuje, žeby Cies. M[t] sem přijeda, nechtěl zde déle meškati, jedno za dwě neděli, a tak zde wšeho ponechaje, žeby chtěl do Uher jeti. A takéť nám Orság Michal píše, žeby brzo Cies. M[t] do Uher chtěla. Jinýchť nowin nynie newiemy, než že pan Menhart mieni k Cies. M[ti] jeti; a jedni nás zprawují, žeby jemu Cies M[t] některaké zbožie dal; a druzí nás zprawují, žeby jemu poručeno mělo býti, aby jeho náš syn poslušen měl býti. Tyto nowiny tak wšecky slyšímy, ale toho ještě w jistotě nic newiemy. Dán w Praze, w neděli po s. Wawřinci, anno domini ↄc. XXXVII ↄc.

---

*) Psaní toto připojeno bylo ku psaní p. Arnošta z Wlašimě téhož dne w téže wěci ku p. Oldřichowi danému, jenž w archivu Třebonském se nachází, jakož i wětší částka wšech dopisů těchto.

3.

Aleš ze Šternberka a Hynce Ptaček z Pirkšteina píší panu Oldřichowi z Rosenberka o jednání w krajích, o upokojení Bedřicha ze Strážnice, o sjezdu krajském do Chrudími uloženém a j. w.

Na Dobřejowicích, 18 *Januar.* 1438. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rožemberka, přieteli našemu milému bd.

Službu swú wzkazujem, urozený pane a přieteli milý! A wěděti dáwám, že swa se sjela dnes spolu, a těch wěcí swa se zprawowala, kterak jeden w jedniech krajiech jedná a druhý w druhých. A dále pane wěz, že já Hynce sjiezděl sem se s Bedřichem a s jinými u Hory; a tú sem Bedřicha na tom zuostawil, aby wálky přestal a pokoj měl, a tak že má i zaručiti přímětie. I dal sem to i zpráwciem do Prahy wěděti, budeli se jim zdáti to konati. A dále položil sem sněm w Chrudími tuto středu kraji Chrudimskému, Hradeckému i Čáslawskému: a s druhé strany také bude w Klatowách sněm položen. A tu se bude k tomu jednati, na čem jest w Praze zuostáno; ač se bude tak držeti, jakož jest zuostáno a swoleno, nadějemť se buohdá, žeť to také přijmú. Pakliť se bude pane jinák jednati, shledáš, žeť z toho nic dobrého newynde. Nebť nás tak zprawují, žebyste jej tak chtěli wésti bez skonánie těch umluw, kteréž sú se w Praze staly; a kdyžbyste jej uwedli, žebyste chtěli jednati, jakožby se wem zdálo. W tom se lidé opatrují i opatřie, to pane shledáš. A wěz, žeť jest nám z Uher dáno wěděti, žeť Její M' twrdě wězie, a bez dlenie šacowati ji chtiec: toť by již ze smluw wyšlo. Přieteli milý, přičiň se k tomu což móžeš: neb pójdeliť tak, nebudúť se tomu lidé díwati, aniť se déle dadie na tajdinciech držeti. A protoť tyto wěci dáwáme wěděti, jako přieteli swému, staloliťby se kdy co, aťby tobě pamatno bylo. Dán na Dobřejowicích, w sobotu den s. Prisky.

Aleš ze Šternberka. Hynce z Pirkšteina.

4.

Pan Aleš ze Šternberka oswědčuje se p. Oldřichowi z Rosenberka, že on ani p. Ptaček nejsau příčinau bauřek okolo Prahy wzniklých; že Pražských námluw držeti se chce; o zjímání konšelůw w Praze; o sjezdu Chrudimském; aby král Albrecht císařowé Barbory neutiskowal ꝛc.

Na Křiwoklátě, 1 *Febr.* 1438. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému milému.

Služba má urozený pane a přieteli milý! A jakož mi píšeš, žeby byl zprawen, žeby búřky byly okolo Prahy, a žebychme pan Ptaček a já těch búřek pří-

čina byli: ktožť tě toho zprawuje, tenť w hrdlo lže, jako z kurwy syn zrádný; nebť jest netajné w této zemi, že jswa wa hrdel i statkuow nasazowala pro dobré a řádné země této, a nikdy w jiném nalezena nejswa, aniž nalezeni budem. A wieš pane dobře, na čem sme se ustanowili w Praze i rozjeli; toť my tak držeti i konati míníme, a námi to snīti nemá pro ižádné wěci, kromě lečby kniežetem Rakúským sešlo, tuťby JM' sám sobě winen byl, ale ne my JM^u, nebť my se těch umluw, kteréž sú se w Praze staly, pustiti nemieníme. A jestli žeťby nám nebyly držány a tak konány, musilibychme ku pomoci wzieti, ktožby nám toho pomáhati chtěl a slúžiti k tomu, abychme wždy těch umluw Pražských odtištěni nebyli ižádnú mocí. A dále mi píšeš, aťbych psal nowiny. Wěděti dąwám, žeť jsú w Praze konšele zjímali, Welwara, Hedwiku, Smolaře a jiných drahně podlé toho; a ty sú wen z města wyslali, jedni prawie že na Žebrák, a druzí že na Karlštyn. A také mě zprawují, žeby se obec z toho búřila, a prawiece, že se jest tomu městu toho nikdy nepřiházelo, by kteří jich špoluměštěné jměli jinam wydáni býti k tresktání. A takéť nowiny wěděti dáwám, že ti, kteříž sú se na sněm byli sjeli do Chrudímě, někteří ustanowili sú sobě sněm jiný w prwní neděli w puostě, a z toho sněmu mají po krále Polského poslati, aby přijel nemeškaje a cožby mohl najsilnějie; neb jest on k nim swé poselstwie udělal, žeby přijeti chtěl, když jemu wzkáží. Protož zdáliť se, obešli knieže Rakúské, chceliť sobě s naší zemí konati, ať koná a nemešká; a nebudeliť rychle konati, žeť zmešká. A také milý pane, zdáloby mi se, by psal kniežeti Rakúskému, aby paní naši králowú ostawil při těch umluwách, kteréž sú se w Praze staly, a mimo to J^{u}M^u netiskl; neb jestliže mimo to J^{u}M' utadinkuje neb utiskne, spojíť se nás mnoho s těmi, kteříž proti JM^u mienie býti s králem Polským, ježtobychme toho sic pro ižádné wěci neučinili, než proto, kdyžby J^{u}M' mimo umluwy Pražské utištěna neb utadinkowána byla. A wždyť pane wěřím, že těchto wěcí, kteréžť píši, na mě neproneseš, neb wieš, žeť já před tebú nic netajím, a wšeckoť zjewuji, jako tomu, jemuž welmi wěřím. A takéť wěděti dáwám, žeť jest pan Ptaček Širnočka panoši swého byl poslal do Prahy, a žej' byl zjednal s knězem Bedřichem a s jeho rotú Pražanóm příměřie do s. Jiřie, a oni sú ho přijieti nechtěli; a toť mi se zle líbí, proto že Bedřichowi nenie co bráti, a Pražanóm jest, a tudy se země hubiti bude. A dáleť tebe prosím, ktožťbykoliwěk o nás co zlého mluwil, newěř a odmlúwaj; nebť my w jiném nebudewa nalezena, než jakožť teď swrchu píši. A také wieš, žes tyto řeči w Praze prwé odemne slýchal, a tak sem se s tebú rozjel. A máš shledati, nezkazíliť sobě Rakúský sám těmi běhy, kteříž jsú swrchupsáni, žeť náma zkázy mieti nebude; né budemeť jemu radše slúžiti a pomáhati, ačť nás žádati bude, nežlibychme proti

JM[u] byli. A prosímť, cožby nowin wěděl, daj mi wěděti. Dat. Hradek, sabbato ante purificationem S. Mariae virginis.

Aleš ze Šternberka, odjinud z Holic.

5.

Týž opět témuž: aby král Albrecht nemeškal jednati s Čechy, nechceliť zmeškati; že maje w poselstwí k němu jeti pan Aleš, bojí se bezžiwotí od něho ꝛc.

Na Křiwokláté, 6 *Febr,* 1438. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému milému.

Služba má urozený pane a přieteli milý! Wědětiť dáwám, že má býti sněm některých měst w témdni, a druhý prwní neděli w puostě; i bojímť se, žeť ti sněmowé nejsú pro Rakúského lepšie. Protož zdáliť se, obešli jej, ať nemešká přiblížiti se, chceliť nezmeškati. Nebť slyším z Prahy nowiny, že kdyžby w Uhřiech zjednal řád, tepruw by mienil přiblížiti se, aby jeho poslowé od země České dojeli. A jestližeť tak dlúho dlíti bude, bojímť se, žeť zmeškȧ, ježtoť to potom těžce postihne anebo snad nikdá. Neb wieš pane dobře, jak pán náš, dobré paměti, zmeškal jest, ježto jest toho potom do swé smrti nemohl postihnúti. A wieš pane dobře, žeť jest pán náš w Uhřiech také zmatkuow odumřel. A budeliť knieže Rakúské chtieti je wšecky srownati nynie, bojímť se, že dlúho do Čech nepřijede. Takéť wěděti dáwám, jak sú mi jistí wzkázali, ti ježto sú byli při našeho pána smrti dobré paměti, že jest JM[t] prawil před kniežetem Rakúským, by byl JM[t] déle žiw pobyl, že mě jest mienil... *) o hrdlo připrawiti, a že jest přikázal kniežeti Rakúskému, tu w Znojmě, když by mne mocen byl, aby mě o hrdlo připrawil; a knieže Rakúské že jest jemu to slíbil učiniti, kdyžby mne mocen byl, aby mne o hrdlo připrawil. A toť sem wystřežen od jistých lidí, ježtoť sú při tom byli; a cožť by mi se bylo stalo, staloťby mi se newinně. Protož milý pane, wěda takowý běh, wěřímť že to opatříš, kdyžť pojedu w poselstwie, abych mohl bezpečně přijeti. A také wieš pane, žeť sem prawil w Praze ještě, žeť jest Kašpar Šlik též prawil panu Menhartowi a panu Haškowi, a muoj že jest jeden při tom stál, ale oni sú newěděli, by muoj byl. Protož milý pane, prosímť, raď mi k takowým běhóm, nebť já k tobě mimo jiné swé přátely útočiště mám. Neb neměllitby bezpečen býti, lépiť bych byl doma zuostana. A na tytoť wěci prosím rady i odpowědi; a wždyť prosím,

*) Zde w originálu jedno slowo chybí.

aby těch wěcí, kteréžť já tobě píši, dále žádnému neprawil. Dat. in castro Hradek, fer. V die S. Dorotheae.

Aleš z Šternberka, odjinud z Holic.

6.

Týž opět témuž: horlí proti králi Albrechtowi, dowěděw se, žeby prý on chtěl císařowau Barboru o její zámky a poklady připrawiti.

Na Křiwoklátě, m. Febr, 1438. *(Z Březanowa rodopisu w rkp.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rožmberka, přieteli mému milému.

Služba má, urozený pane a přieteli milý! Wědětiť dáwám, že wčera u wečer přijel služebník muoj z Uher, a ten mne jest zprawil, že Rakúský nemínilby sě přiblížiti, dokadžby s králownú konce neměl; a poslal jest po ni, aby byla k němu do Budína přiwezena, a tu že by ji chtěl utisknúti o jejie zámky i poklady. A wieš dobře pane, že sme wšickni zuostali w jednotě w Praze, aby J[te]M[t] byla prázdna bez útiskuow i šacunku. A tutoť sě to již nedrží, nebť on J[te]M[t] welmi tiskne, uptaw sě toho, že jest tak zde ustanoweno. A zprawují jej toho někteří z této země, že když ji utiskne aneb jakžkoliwěk prázdna bude, že w Čechách zmatku jmieti nebude. Ale jáť tobě pane ještě prawím, budeliť J[te]M[t] w čem utištěna, a nám to zdržáno nebude, což jest w Praze umluweno, žeť on nebude kralowati pokojně w Čechách, lečť nám mnohým hrdla i statky pobeře, čehožť bohu doufám, že toho nebude moci dowesti, žeť také příčin najdem, že sě jeho lekati nebudem. Protož milý pane, rozuměje tomu, že z utiskuow Jejie M[ti] měloby také zlé pojíti, obešli Šamburského a Walseho swagra swého, ať sě k tomu přičinie o to, by ti utiskowé nešli. Než máliť býti jednáno o Její M[ti], aťby bylo tak jednáno, jakož jest w Praze zespolka swoleno. Pakliť bude jinák jednáno, budeť sobě Rakúský winen, ale žádný jemu; nebť by sám sobě zmatek udělal. A jestližeť sě brzce nepřiblíží, abychom s ním w konec uhodili a s ním sě shledali ti, kteříž sme ot země wydáni: wěz žeť jiný do země uweden bude, a we jméno král Polský; nebť má poselstwí swá u některých zde w Čechách. A jestližeť wtrhne král Polský, a Její M[t] utištěna bude mimo umluwy Pražské, wěz žeť nás mnoho s ním zuostane. Protož milý pane, wěda ty wěci, opatř je některak, aťby nedošlo takowé zlé a takowé roztrženie na nás. A také ať pospíší shledati sě s těmi posly, kteříž jsú od země wydáni: neb nepospíšíliť, wěz w jistotě pane, žeť zmešká, žeť sě jiný wteče. A cožť já tobě píši, wěřímť že to budeš w tajuosti mieti. A takéť tebe prosím, wišli co nowého, daj mi wěděti. Datum in castro Hradek, feria II.

Aleš ze Šternberka, odjinud z Holic.

7.

Týž opět témuž: aby král Albrecht císařowé Barbory neutiskowal, ale k umluwám Pražským stál, chceli kdy w Čechách panowati.
Na Křiwoklátě, 12 *Febr.* 1438. *(Z rkp. Březan.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rožemberka, příteli milému.

Služba má, urozený pane a příteli milý! Wědětiť dáwám, že jest řeč obecně na Rakúského dwoře, jak ty pane a jiní páni obeslali ste Rakúského, aby on králowú přiwedl sobě k užitku šacunkem, neb jakž by mohl; aby se neobracowal na naše ustawenie w Praze spolu, že skrze to zde zmatkuow jmieti nebude. Jestli pane že ste to učinili, welmi ste nešlechetně učinili nad JíM[u] i nad králowstwím tiemto, i sami nad swými sliby, i nad Rakúským, že ste ho ponukli k takému nešlechetnému skutku, přes umluwy, kteréž sme spolu w Praze udělali. Neb prawie tudiež na Rakúského dwoře, že, by wašeho ponučenie nebylo, žeby on jí nesměl tisknúti ani šacowati, ani jí tak miziti až do nemoci. A jistě pane, učinilili ste to, welmi ste nešlechetně nad ním učinili. Nebť bohu doufáme, dokonáliť on ten skutek, žeť panowati w Čechách nebude. Neb pane pomněte, jak ste nám slíbili na sněmu, a tys prwní, jenžs slibowal, nebudeliť nám držáno, jakož sě již nedrží, žeť z toho jiné nepójde, než mordowé mezi námi a zkáza země. A ta zkáza by wámi byla, ale ne námi, pro nezdrženie wašich slibuow. Protož milý pane, přičiň se, ať to takowé zlé nepřijde na nás i naši zemi. Datum in castro Hradek feria IV post Scholasticae.

Aleš ze Šternberka, odjinud z Holic.

8.

Týž paní Berchtě ze Šternberka, roz. z Krawař, aby syna swého (Zdeňka ze Šternberka) od pana z Rosenberka nazpět powolala.
Na Ratajích, 20 *Sept.* 1438. *(Z rkp. Březan.)*

Urozené paní, paní Perchtě z Krawař, newěstě mé milé.

Službu swú wzkazuji, urozená paní a newěsto milá! Wědětiť dáwám, že o to welmi hrubě mluwí wšichni z naší strany, že syn twój a strýc mój jest s Rožmberským; a wzdy sě chystají, chtiec na wašem zboží bráti, a počítajíc jej za nepřietele. I zdáloť by mi se, aby jej domuo wzela, ač chcešli to zbožie w pokoji zachowati; nébrž aby toho jinak nečinila. Nebť má wuole k tomu nenie, byť on tam byl. A jestliže jeho domuow newezme se, tehdyť se bojím, žeť toho

zbožie záhuby nebudu moci stawowati. Datum w Rataj, sabbato in vigilia S. Matthaei Apostoli et evangelistae.

Aleš ze Šternberka a z Holic.

9.

Týž opět téže paní napomíná, aby syna swého domůw wzala.
Na Ratajích, 22 *Sept.* 1438. *(Z orig. Třeb.)*

Urozené paní, paní Perchtě z Krawař, newěstě mé milé!

Službu swú wzkazuji, urozená paní a newěsto milá! Jakož mi píšeš, žeť jest pan z Rosenberka psal i prawil, žeby to má wuole byla, že jest syn twuoj s ním: toť jest prawda, žeť jest semnú o to mluwil, ale jáť sem jemu wždy prawil, žeťby najlépi doma byl. A jakož píšeš, že sem já i s panem Ptačkem wzkázal, aby u pokoji byla, a že chceme zjednati s swé strany, aby tebe také u pokoji nechali: wěz, žeť se přičiněwa oba což najwiec móžeme, aťby nepřekáželi; a bojímť se, jestliže syna swého a strýce mého newezmeš domuow, žeť tomu dokonce nic neučiníme, bychomť tu záhubu stawili. Protožť radím, aby jej wždy domuow wzela. Dat. in Rataj, fer. II die S. Mauritii.

Aleš ze Šternberka a z Holic.

10.

Týž panu Oldřichowi z Rosenberka horliwě píše, že na pozwání do Prahy k jednání přijeti nedbal.
Na Křiwoklátě, 14 *Nov.* 1439. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rožmberka, příteli milému.

Služba má, urozený pane, příteli milý! Psalť sem napřed, dokudž sem newěděl o smrti Rakúského, aby přijel do Prahy, chtě s tebú rozmluwiti o wěci potřebné. Odepsals mi, když domuow přijedu, aťbych dal wěděti. A když sem zwěděl o smrti Rakúského, poslalť sem k tobě Janka richtáře z Benešowa, wždy žádaje twé příjezdy do Prahy; a zdá mi sě, pro twé lepší, i země této. I rozumiemť já, že ty ani swého dobrého dbáš, ani země této, poněwadžs nepřijel; než toliko bojím sě, že ty hledíš swé wuole a zkaženie země této, jakož o tobě lidé mnohokrát mluwie; a jiného nehledíš, než aby dowedl swé wuole. Milý pane, pusť od té swé wuole, neb mi sě zdá, že nic nedowedeš, ačť jest na mysli. Pakli od nie nepustíš, bojímť sě, žeť tebú tohoto králowstwie zkaženie pójde. Nebť mnozí lidé za to mají, že prwní swáda o knieže Rakúské jest tebú. A protož milý

pane, ať toto zlé tebú již jest stawowáno, aby ono prwní přikryto bylo. A budešli chtieti obecného dobrého hleděti, doufámť bohu, že w tom swé dobré i této země zjednáš, a mnoho pomocníkuow budeš jmieti, a tobě z toho čest pójde. A neměj mi za zlé, že tak tobě píši; nebť mi jest žel lenosti twé a nedbanliwosti. Protož milý pane, ještěť radím, aby bez meškánie přijel do Prahy, chcešli této země dobrému a swému poctiwému: pakli nepřijdeš, budeš toho pykati. Datum in castro Hradek, sabbato proximo post Bricti, anno ꝛc. XXXIX.

11.

Pan Oldřich z Rosenberka odpowidá na předešlé psaní, že we Hradci Jindřichowě s p. Ptačkem o sněm se umluwil.

Na Krumlowě, 20 *Nov.* 1439. *(Z konceptu w Třeb.)*

Službu swú wzkazuji, urozený pane, pane a přieteli milý!

Psaní twému sem porozuměl. Tajno tebe nebuď, žeť sem nynie w Hradci byl se panem Ptačkem a s jinými pány, kteříž tu byli. Tu sme se swolili o obecní sněm w České zemi, od této neděle najprw příští w třech nedělech, abychme my w Praze, a waše strana byla w Mělníce. Tuť bohdá také budu, a o wšeckny wěci s tebú šíře rozmluwím, než by se po listech psáti hodilo. A také jest mi diwno psaní twé wedle běhu, jakož spolu jsme o wšecko. Buoh wzdy řeď, což by twého i této země dobrého bylo. Datum Krumlow, fer. VI post Elisabeth, anno ꝛc. XXXIX.

Oldřich z Rosenberka.

12.

Pan Aleš panu Oldřichowi z Rosenberka: že sněmu dlauhý rok položen; též omlauwá swau předešlau horliwost.

Na Křiwoklátě, 24 *Nov.* 1439. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli milý! Jakož mi píšeš o sněmu, zdá mi se, že ste mu dlúhý rok položili; neb se země welmi hubí. A byť se hubilo w Německých zemiech, ale ne w Čechách, tořby neškodilo, byť se sněm do roka odtáhl. A dále rozumiem w twém listu, žeť jest nelibo mé psanie. Wieš pane dobře, žeť sem Janka richtáře z Benešowa k tobě poslal, a žádaje se s tebú namluwiti dobře před sněmem; a buoh wie, že nic o jiné, než o twé dobré a poctiwé a země našie. Neb to buoh wie, žeťbych tobě přál mimo jiné cti zde

w zemi. A poněwadžs mi to k horšiemu obrátil, budu mlčeti, a snad tiem nespěšnější konec w zemi bude. Dat. in Hradek, fer. III ante Katharinae.

Aleš ze Šternberka.

13.

Pan Aleš témuž pánu, že jeho pře s panem Zajimačem sauditi se ostýchá; též aby mu poslal spis dílčí mezi ním a p. Zdeňkem ze Šternberka.

Na Křiwoklátě, 24 *Febr.* 1440. (*Z orig. Třeb.*)

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému milému.

Služba má, urozený pane a přieteli milý! Jakož mi píšeš, abych mezi tebú a Zajimačem konal: wěziž milý pane, žeť já toho dobře konati neumiem, a zwláště proto, že se bojím, že bych tobě některde přísahu w tom naleznúti musil, a já bych jie tobě nalezati nechtěl, lečby twá wuole byla, pro ten kus, že ty prawíš, žes newěděl, by Zajimač na poli byl, kdyžs swé lidi z Benešowa najprwé na pole wyslal; i bojím se, že to newědomě, jakož prawíš, zprawowati by musil, poněwadž jest Zajimač byl s též strany, jakož i ty pane. Dále jakož mi píšeš, že Zdeněk o swé dluhy uhodí: takéť se naději, žeť já o swé uhozi. A dáleť dáwám wěděti, že list rozdielný, kterýž jest mezi mnú a Zdeňkem, nenie mi poslán, ani spis jeho; i newiem, mnoholi platu má k Šternberku čili málo, aneb kde je wše ten plat, i newiem se čím zprawuje. I prosímť milý pane, rač mi kázati poslati ten spis, nebť by jej měli mieti twoji písaři; neb kdyžť bych toho spisu neměl, měltbych skrze to weliký zmatek, a newěděłbych, co jest mého ani kde. A nemajíliť ho twoji písaři, ale rač psáti na Konopiště, ať mi jej pošlí. A milý pane, slyšíšli odkud které nowiny, daj mi je wěděti. A také což jest twé wuole w tom kusu, cožť se tuto pana Zajimače dotýče, to mi rač dáti wěděti. Dat. Hradek fer. IV post dominicam Reminiscere.

Aleš ze Šternberka, odjinud z Holic.

14.

Pan Oldřich z Rosenberka panu Alšowi: že s p. Menhartem a s Pražany sněm zemi na boží tělo (26 Mai) uložil, k němuž i hrabě Cilský přijeti má; aby p. Aleš zášti swého až do sněmu téhož odložil ɔc.

Na Krumlowě, 1 *Mai.* 1440. *(Z konceptu Třeb.)*

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli milý! Psaní twému sem srozuměl; a jakož píšeš, že-tě tobě Cilský psal do s. Jana, Králowé M' mi též psala

do s. Jana nebo do božieho těla, a pan Menhart i Pražené swolili na boží tělo a já také; a wšecky wěci sem sobě též pokládal jakož ty dotýčeš w swém tomto psaní, a zwláště sem toto před se wzal, abych učinil a potom za to se nestyděl. Neb sám srozuměti móžeš, bych nynie do Prahy byl jel, že je nelze jedním koněm dreiliuk wína uwezti. Dále jakož dotýčeš, žeť úroky berú, a že nelze než s nimi zajíti, a prose pomoci mé ꝛc. Buoh to wie, žeťbych rád pomohl, jakožto přieteli mému milému: než mněť jest nynie nelze žádnými lidmi pomoci odsawad, pro diwné wěci, kteréž se psáti nehodí, než kdyžť se shledáme, ustně zprawím. Než mněťby se zdálo, aby wždy nepočínal až do tohoto sněmu, poněwadž tu Cilský býti má; a také sem jej prwé obeslal, i nynie také, ještěť žádné odpowědi od něho nemám; a w tom času by mi se posel wrátil. Neb zlehka k tomu sněmu sám přijede, jako Králowé M' píše. Tuťbychme o wšeckny wěci lehčeji uhodili, než sice, jakož sám tomu srozuměti muožeš. Jestli pak žeby tu nic konečného jíti nemohlo, cožbych pak tobě jakožto přieteli swému milému raden a pomocen mohl býti, toťbych rád učinil. Dat. Krumlow, dominico die Jacobi et Philippi annorum ꝛc. XL.

Oldřich z Rosenberka.

(Duška). Také jakož píšeš o p. Zajimačowi, a dotýčeš, že móžem pamatowati zapsání ꝛc. Jáť pamatuji, jedinéť sem tě obeslal, poněwadž tento sněm prodlen jest, a já k tomu času nebudu wedle swolení a prodlení toho sněmu, a také ubrmana swého nesnadně w této mieře do Prahy wyjednati mohu, a zjednaje, kdyžby sám tam nebyl w Praze, newiem coby to platno bylo: i prosímť tebe, milý přieteli, aby mezi námi týmž obyčejem, jakož obecní sněm prodlen jest, také prodlení učinil. A když bohdá o tomto sněmu o božím těle bude, hotow jsem učiniti jakož sem zaručil: nebť bohdá wždy tam budu bezelsti. A což-tě úmysla twého w tom, daj mi bez meškání wěděti po tomto poslu.

15.

Pan Aleš panu Oldřichowi: lituje přílišného odtahowání sněmu, a odpírá se, že co rozsudí nemůže déle prodlaužiti příměří paně Oldřichowa se Zajimačem.

W Praze, 5 *Mai,* 1440. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému milému.

Služba má, urozený pane a přieteli milý! Jakožs mi poslal kněžny Rakúské přiepis, a takés mi psal o sněmu odtiežení, a také mi píšeš o Zajimačowi, těm wěcem sem wšem porozuměl. Račiž wěděti, že odtiežení sněmu welmi se zle lidem líbí, a žeť ho pro nic neodtiehnú, nebť se wšech stran jedú w hromadu,

a pane, pro odtieženi tobě wěliků winu dáwaji a panu Menhartowi a Staroměstským, a křik jest obecný, že wy to pro swé zwláštní wěci a užitky jednáte, a nedbáte, staň se zemi jakž staň, leda wy swú wuoli wywedli. Né prawi obecně, že wy na tu stranu, kteříž sú wám protiwni byli za kněze Albrechta Rakúského, chcete dlubni přiwesti na jich hlawu. A to je wše skrze to, že sněm se odtahuje; neb lidé prawí, že skrze wás. A o jiných bych já dworné powěsti nedbal, žeby byla: ale což tebe dotkne, tuť mně je žel s prawú wěrú, jakožto pána a přietele, žeby měl w čem pomlúwán býti. Protož milý pane, rozoměje tomu, že skrze odtahowání sněmu muožeš upadnúti lidem w ohyzdu a w mrzkost, nerač se toho dopúštěti, a rač zachowati raději od lidí dobré slowo a lásku, a rač pospiešiti s swú příjezdú na sněm. A když na sněm přijedeš, budeliť potřebie proč odtáhnúti sněmu, jedno ať se to z jedné wuole děje; spiešeť w to uhozeno bude, a budeť bez nechuti tobě ode wší země. A jakož žádáš, aťbych odtáhl příměřie se panem Zajimačem, týmž během, jakoť sem prwé učinil: račiž wěděti, žeť já toho nemohu učiniti. Nebť mě Zajimač obsielá, abych mezi wámi konec udělal, a prawě, že sem prwé wám příměřie odtáhl, a nemaje k tomu práwa ani moci, než že sem to učinil tobě ku pomoci. A cožbych já mohl pro tě udělati, toťbych já rád udělal, jako pro pána, to což mi jest bez hanby. Dat. Pragae, ipso die ascensionis Domini.

Aleš ze Šternberka, odjinud z Holic.

16.

Týž, témuž: o p. Menhartowě jednání, o swé nesnázi s paní Berchtau ze Šternberka oc.
Bez místa, 18 *Sept.* 1441. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Služba má urozený pane, přieteli zwláště milý! A prosímť, wiešli, co pan Menhart tam tak dlúho jedná, daj mi to wěděti. Dále jakož onehdy si odepsal, že paní Perchta prawí, žeby mne nikoli nemienila hněwati: byť to chtěla učiniti, drželaťby mi umluwy a zápisy tebú mezi námi wydané; pro jejiežto nezdržení já weliké swé dobré meškám a k škodám mě připrawuje. A mámli s ní dobře býti, jedně ať mi drží umluwy, a newymlúwá se tiem; byť mi kto zmeškal, jáť wiem kterak s tiem mám naložiti. Ale ať mne její lidé a úředníci nemeškají, brániec mi dělati. A tak pane w jistotě wěz, nebudeliť mi umluw držeti, sáhnuť jí na wšecko což drží. Také pane mnohokrát sem psáwal o listu, kterýžť sem swěřil, i ještěť wždy doufám, že mi jej wrátíš; neb pane, bychť já ten list měl, těchtoť bych zmatków neměl od ní. Dat. fer. II post Lamperti.

Aleš ze Šternberka, odjinud z Holic.

17.

Páně Oldřichowa odpowěd na předešlé psaní.
Na Krumlowě, 25 *Sept.* 1441. *(Z konceptu Třeb.)*

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Jakož mi píšeš o panu Menhartowi, aťbych dal wěděti: psalť sem před tiem snad třetí den jakož posel twój přišel, a listy do Prahy, i twój, poslal domowníku swému, aťby tobě jeho dále dodal, o těch wšech wěcech, i o těch, kteříž nynie wládnú w Rakúsiech, ježto se po tom budeš moci zprawiti. Dále jakož mi píšeš o mé tetě, wěz cele, žeť jiného na nie nemohu rozuměti, než žeť wšecko chce učiniti wedle umluw, a od tohoť jest nikdá nebyla. A dále jakož píšeš, žeby se chtěl uwázati w to, což ona drží: tohoť potřebie nenie, poněwadž chce učiniti wedle těch umluw. A wšak teď skuoro sněm bude, ježto se bohdá spolu sjedem: tu s tebú o wšecky wěci rozmluwím, a což budu moci, rád se přičiniti chci, aby w dobrý konec mezi wámi uhozeno bylo. A o tom listu, jakož mi píšeš, wšak sem prwé o to psal, [a sám dobře rozuměti móžeš, žeť platen nenie] *), jakož pak bohdá na tom roce o to i o wšecky jiné wěci spolu rozmluwíme. Nebbych mezi wámi rád pěkně chtěl uhoditi; neb tě i ji mám za swé zwláště dobré přátely, a rádbych tak jednal, aby spolu dobře byli. Dat. Krumlow, fer. II post Mauritii, anno ɔc. XLI.

Oldřich z Rosenberka.

18.

Pan Aleš panu Oldřichowi: že nedbá o Rakausích, ale o Čechách, že přijede k p. Oldřichowi na Zwíkow, že syn jeho od knížat Mišenských propuštěn bude 21 Oct. ɔc.
Bez místa, 21 *Sept.* 1441. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Služba má urozený pane a přieteli mně zwláště milý! Jakož mi píšeš o anwaltiech a o Rakúské zemi: milý přieteli! netakť se welmi starám o ně, jakožbych rád řád w zemi našie widěl; neb muožeš pane rozoměti, žeťby nám toho weliké potřebie bylo. Dále pane, jakož dotýčeš, žeby mne rád widěl: budeliť mne potřebie, daj mi wěděti něco napřed, kdyžby na Zwiekow přijel, aťbych se jinam nezamluwil; toť rád k twé žádosti učinim a tam bych přijel. A jakož píšeš o Při-

*) Slowa w záworkách položená [-] tohoto i následujících psaní p. Oldřichowých w půwodním konceptu, opět wymazána jsau.

bikowi a o Lopatowi: pro boha, staw mezi nimi, což muožeš. A o synu mém rač wěděti žeť sú mě kniežata ubezpečili, žeť má konečně na jedenácte tisíc děwic prázden býti. Jinýchť nowin psáti newiem. Dat. fer. V, in die beati Matthaei apostoli et evangelistae.

Aleš ze Šternberka, odjinud z Holic.

19.

Týž opět témuž o překážkách, kteréž jemu od paní Berchty ze Šternberka w dělání rybníka přicházejí.

Na Křiwoklátě, 9 *Nov.* 1441. *(Z rkp. Březan.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rožmberka, přieteli mému milému.

Služba má, urozený pane a přieteli milý! A jakožs mi w Praze prawil, že mi již paní Perchta nehájí rybníka dělati mezi Holici a mezi Rowní: i račiž wěděti, žeť mi jest nynie poselstwie přišlo, žeť mi wzdy hájí a nedadí toho rybníka dělati. A buoh wie, že bych já paní Perchty na ničemž nechtěl hněwati, ani jí co nelibého psáti. Protož milý pane, rač s ní o to mluwiti, i k tomu se přičiniti, ať mi nenie hájeno dělati toho rybníka; a paní ať pošle úředníka swého, aneb kohožť chce, tam do toho kraje, a kdyžť chce, jediné abych já wěděl kdy. A jáť i hned chci swého také tam do Holic poslati, a tu jí miesto toho w Rowni, cožby ten rybník měl zatopiti, chci i hned proti tomu tolikéž swého sstúpiti, a to jí dále ujistiti, tak jakž ty mi pane kážeš. A ona ať mi zase též swé ujistí, aťbych potom o tom zmatku neměl. Takéť prosím, jak se Rysowi tam děje, daj mi to wěděti, w jeho běziech. Data Hrádek, feria V ante festum beati Martini episcopi.

Aleš ze Šternberka, odjinud z Holic.

20.

Pan Aleš panu Oldřichowi: o příštím sjezdu s pány Rakauskými ke dni sw. Michala, o práwích, kteráž pan Meinhart z Hradce na Karlšteině nalezl, o kněžně Lucenburské, ana ku p. Alšowi poselstwí učinila ɔc.

Na Křiwoklátě, 15 *Sept.* 1442. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli milému.

Služba má, urozený pane a přieteli milý! A wědětiť dáwám, žeť mě jest p. Ptaček obeslal, wěděti mi dáwaje, jak nynie den s. Michala jmělby ten sněm jíti před sě, náš se pány Rakúskými. Protož milý přieteli, jestliže tu budeš, jehožť mi sě zdá aby byl, přičin sě k konci. Neb wěz, nebudeliť rychlý konec, žeť bude

zle welmi, ježtožť mi sě toho wypisowati nehodí, jakť ty wěcí wiem; a wěz, žeť sě již welmi zle počíná. A dáleť wěděti dáwám, jak p. Meinhart nalezl někaká práwa na Karlštyně, ježtož je jest ciesař Karel ustanowil, že ktožby wzal w zápise od kterého kdy krále Hluboků, Zwiekow, Přimdu, Bezdězí, Kladsko a Loket, Hrádek, a tak podlé toho mnoho jiných zámkuow, kteříž jsú w králowstwí Českém, že každý měl hrdlo, zbožie i česť propadnúti. Ně brž na tom sú sě spolu ustanowili, kdyžby král w zemi byl, a mohli k tomu přijíti, aby takowého každého, ktožby z těch zámkuow który zámek držel, o hrdlo, o čest i o zbožie připrawili. A toho jich ustanowenie sě jest nezatajilo, než proneseno od jistých lidí, ježtož sú w té radě byli; a tak někteří znamenití přijeli sú ke mně, a prosili sú mne, abych jim řekl a slíbil, a že oni mně také chtie slíbiti, aby nikoli král do země dopuštěn nebyl, lečby prwé zámci wyplaceni byli. A když sú semnú o to mluwili, tehdyť sem jim toho odporen nebyl, a lekaje sě hrdla, cti i zbožie ztráty; neb já z těch zámkuow také jeden mám. A wěz milý přieteli, že-tě toto wěc jistá; a protoť ji tobě píši, budešli na sněmu w Znojmě, aby sě wěděl jak w tom jmieti, aby sě nepodmluwil mimo tuto wěc. Neb wěz, žeť toho lidé jinák nepromĕnie, než jakžť já tobě píši; né w jistotě wěz, žeť snáz mřieti na tom budú, nežť by to proměnili; a wěz, žeť jest těch drahně spolu. A když tento list přečteš, wěřímť, že jej ihned ztrháš, a neswěříš toho nižádnému: nebť by mně to bylo ke škodě, byť tato wěc odemne wyšla. A dáleť wěděti dáwám, že kněžna Licmburská poslala jest ke mně tajně, a prawieci, žeby byla prawá dědička králowstwie Českého, a prosieci, aby nebyla zapomenuta ani opuštěna; nébrž tak rozomiem, žeby chtěla sama přijeti a napomínati. Jestližeť přijede, tutě strašné zmatku, byť sě k ní mnozí newrhli; ač ne proto, aby pod ni slušeli, ale aby w zemi roztrženie udělali. Protož pro boha jednajte, ať konec bude. A byť pak sama nepřijela, jedno ať by poselstwie učinila, tehdy wěz žeť weliké roztrženie bude w té zemi. Datum Hradek, sabbato die post Crucis S. Exaltationem.

Aleš ze Šternberka, odjinud z Holic.

21.

Pan Oldřich z Rosenberka odpowídá na předešlé psaní.

Bez místa, 21 *Sept.* 1442. *(Z konceptu Třeb.)*

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli mój zwláště milý! A jakož mi píšeš o tom sněmu ɔc. Játť sem o tom nic newěděl, ani mě kto takowě o to obeslal; než nynie nedáwno mi p. Ptaček psal, dáwaje mi na wědomí, že jej p. Meinhart obeslal, že ten sněm předsě pójde. I odepsal sem jemu též k tomu, poněwadž sem o tom takowě newěděl, že sem se k tomu nepřiprawil, a že již tu

býti nemohu: než když on tu bude, a co učiní, to je práwě tak dobře, jakožbych já tam byl. Neb wieš, že je přietel náš dobrý, a wšeckny naše běhy wie, a rozum dobrý má: i móžem se dobře w tom ubezpečiti, žeť sě w ničemž nepředá, ježtoby bylo proti nám a této zemi. Neb mi šwagr mój wzkázal po mém poslu, kteréhož sem nynie tam měl, že někteří sú wydáni k tomu sněmu z pánuow z Rakús. Pak Králowá má jakožto w tuto neděli rokowati w Ostřehomě s králem Polským. I nezdáť mi se, byť ona zase k tomu času býti mohla; a také bez krále Římského mi se nezdá, by tu weliké wěci jednány byly. Dále jakož dotýčeš o těch práwiech ciesaře Karla dobré paměti: wědiť dobře, kterak jest o těch práwiech a ustanoweních, že je ciesař Karel ty práwa odwolal, a k tomu listy dal, že moci žádné nemají. Dále jakož dotýčeš, žeby se někteří smluwili, chtiece nás o zbožie, hrdlo i čest připrawiti: ptaj se na to s pilností, kteřížby to byli, abychom na obecniem sněmu uměli na to pomysliti, ktožby nám takowú jámu kopal, aby spieše než my w tu jámu upadl. A mněťby se zdálo, aby nechwátal žádným zawazowáním; nebby nynie w dobré mieře mohl se s někým zawázati, ježtoť by potom toho žel bylo. Dále jakož dotýčeš o kněžně Lucelburské ꝛc. I owšem jest kmenu Českého: ale mněť se nezdá, byť ona sobě co prospěla takowým napomínáním. Než k čemužby ona koli sprawedliwa byla wedle řádu, tohoťbych Její M^u^ chtěl rád přieti, jakožto paní na mě laskawé, a cožby bylo nám a naší zemi bez škody. Datum fer. VI in die Matthaei, annorum ꝛc. XLII.

22.

Pan Aleš a p. Hanuš z Kolowrat p. Oldřichowi z Rosenberka nelibě to nesau, že prodlení sněmu až do oktávu nowého léta n. př. žádal *).

Bez místa, 6 Nov. 1442. (Z orig. Třeb.)

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka, přieteli našemu milému.

Služba naše, urozený pane a přieteli milý! Odpisuješ nám, že k sněmu na den s. Alžběty uloženému nebudeš moci přijeti pro swé potřeby do Prahy, než odkládáš do ochtábu nowého léta, a to jest od sněmu dobře sedm nedělí. Jistě pane rač wěděti, žeť se nám to odkládání welmi zle líbí; a chcešli to práwě předse wzieti, že najpilnější potřebie jest zemské a obecní dobré jednati; neb to jednajíce, tu swé dobré také najdem a zachowati budem moci; a to opustiece a nedbajíce, swé dobré opustiti i ztratiti muožem. A muožeš pane pamatowati, kdyžs chtěl z Prahy odjeti z najposlednějšieho sněmu minulého, řekls, na čem se zespolka

*) Srownej nahoře »sněmowní wěci České«, w dílu I, na str. 273—275.

ustanowíme, že od toho býti nikoli nechceš, a tebú že nemá nic obecnieho dobrého sníti. Na kterémžto sněmu po twém odjezdu zespolka woleny sú osoby jmenowité, aby mohli sněm wšemu králowstwí Českému uložiti, kdyžby se jim slušné a hodné zdálo a widělo. A z takowého jednosworného swolenie od těch osob tento sněm na den s. Alžběty uložen a již široce ohlášen jest. A wieš také pane, že na každém sněmu tak sme se ustanowowali, a nikdy sme se nerozjiežděli, leč sme prwé wěděli a o jiný sněm se swolili. A mineli a nedójdeli tento sněm, pomysl na to, kto již potom moc bude mieti walný sněm uložiti? a kdy se brž sjedeme, bychom se jednosworně o to swolili? A mnozíť to rádi kúpí, aby sněmuow se ctí prázdni mohli býti, ježto když sme se jednoswornė o sněmy swolowali, nemohli sú jich odepřieti. Protož milý pane, netoliko proto, ale pro mnohé zlé, což z toho pójde, prosímeť, aby nikoli nepochybil k tomu sněmu býti: to dobře wěda, žeť tebe mnozí w této zemi hleděti a twé příjezdy čekati budú, ježtoby tudy tento sněm snad nedošel, a roztrženie, kteréžby se stalo, toby tobě připsáno bylo; jehožť tobě dobře na to sluší pomysliti, aby se toho nedopustil, nebbychom tobě toho nerádi přáli, by to na tobě pane mělo zuostati. Odpowědi psané žádáme. Dat. fer. III ante festum S. Martini.

Aleš ze Šternberka ɔc. a Hanuš z Kolowrat.

23.

Pan Aleš napomíná p. Oldřicha z Rosenberka, aby uwozowáním krále Římského do Čech zmatkůw nemnožil ɔc.

Bez místa, 10 *Apr.* 1445. *(Z rkp. Březan.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka, přieteli milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Wědětiť dáwám, že o tobě obecně powěst jde, že ty chceš jeti po krále Římského, a jeho sem do země uwesti. Milý přieteli, ač jestli to tak, mohlby se dobře na to rozpomínati, že když král Římský, knieže Rakúský, byl sem uweden do země ne z jedné wuole, že ste jemu ani zemi jeho uwedením nic dobrého nezjednali, než rozdělenie w zemi byli ste uwedli, a jistá čáka zkázy země této pro to byla. Pak jestliže krále Římského uwedeš, w jistotě rač wěděti, že opět tiem nic dobrého nezjednáš, než tolikéž, nýbrž strach, hoře nežli prwé. A o tom pane nepochybuj. A pakli poň pojedeš a jeho nepřiwedeš, tak jakož prawí, ostawíš po sobě slowo neužitečné, a takowúto památku, žes rád chtěl zemi roztržení zjednati, o to osobně pracuje, ale žes toho dowesti nemohl. Protož milý přieteli, mášli penieze a práci naložiti, nalož je někde na obecné dobré: neb slušněji by tobě bylo to jednati, což by z jedné wuole bylo, a ku pokoji slúžilo. A píšiť toto tobě, pane, to wie milý buoh, z wiery;

nebť se bojím, žeť by to tobě nikoli ku poctiwému nepřišlo, ježto bych já tobě toho nerád přál, jako přieteli zwláště milému, toho mi úplně rač wěřiti. Také jakož pane tebe tajno nenie, kteraká se jest mně i synu mému přihoda stala w Praze za wašim gleitem; pro niž sem žádal tudiež od wás oprawenie, ale to mi se nemohlo státi. Protož, milý přieteli, poněwadžs také jeden oprawce, a při tom slibu také twá pečet jest: wěřímť, že se w tom skutečně okážeš, aťby mně i synu mému ještě bez dlenie opraweno bylo; jestližebychom se potom sjiežděti měli, abychom sobě wěřiti mohli, a našim sjezdóm aby potom toto neoprawenie na překážce nebylo. Datum sabbato post conductum paschae.

Aleš ze Šternberka.

24.

Páně Oldřichowa odpowěd na předešlé psaní; též nowiny o Armaniacích ꝛc.

Na Krumlowě, b. d. (Z rkp. Březan.)

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý!

A jakož . . . mně píšeš, wystřiehaje mne, tohoť jsem welmi wděčen od tebe, jakožto od přietele swého zwláště milého. Než wěz, kdotě koli takowé wěci na tě wznášel, že je neprawě na tě wznášel. Než jestližebych do Rakús, neb k Králowě M[u] o swú potřebu wyjel, jakož sem i jindy činil, protoť bohdá nemienim jinák učiniti, než jakož na dobrého člowěka slušie. Dále, jakož dotýčeš o oprawce, milý přieteli! obešliž jiné, kteříž také oprawce jsú, a což já se také k tomu mám přičiniti, toť také rád učiním. Nowiny: král Římský byl w Salcpurce, a již zase sjel doluow do Wiedně. Tu jest sněm walně položen, od tohoto úterého w těm dni. A Armeniaci wyjeli ze Šwáb a z těch měst; ale wšudy sú w těch městech i zámciech zákazy udělali; krom Mumpelkart zámek a město, kteréž jest Wittmberského, tenť ještě držie. Pak ještě nemohu wěděti, takéli odtud pojedú, či nic. Datum Krumlow, anno XLV.

25.

Pan Aleš panu Janowi Jiskrowi z Brandysa píše, zpráw z Uher od něho žádaje.

*Bez místa a roku *), w měsíci Aug.*

»Panu Jiskrowi.«

Službu swú wzkazuji, urozený pane a synu milý! Wždycky bych o twém zdrawí a o ščestí rád slyšal, srdečně a s prawú wěrú toho tobě přeje, a tak buoh daj. Synu milý! prosím tebe což wieš o nowinách o králi Polském, aneboli o králi

---

*) Přípis psaní tohoto zachowal se w archivu Třeboňském mezi psaními roku 1445; i zdá se náležeti k r. 1445 anebo 1444.

Ladislawowi, jaký běh jest mezi JM[u] a mezi Uhry, ježtoby tobě neškodno bylo, daj mi o tom wěděti, i o jiných běziech; toto wěda, žeťbych já i s přátely swými toho dietěte dobré rádi widěli, a odporni nebyli, byť jemu ti na překazu nebyli, ježto sě jeho stranú nazýwají. Datum feria quinta post Mariae Nivis.

Aleš ze Šternberka.

26.

Oldřich z Rosenberka panu Alšowi ze Šternberka píše, kterak s králem Fridrichem o wěcech na Zwikowě namluwených jednal; též že opět pan Ilburk Loketským překáží ɔc.

We Wídni, 17 *Apr.* 1446. *(Z konceptu Třeb.)*

Urozenému pánu, panu Alšowi z Šternberka, přieteli mému dobrému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli milý! Jakož sme ondy na Zwiekowě byli, mluwil sem o ty wěci s K[r]M[u] i s jinými s pilností; a KM[t] i jiní dobří lidé se welmi pěkně w tom mají; a naději se bohdá, že ty wěci wšeckny dobře pójdú, ježtoť se tak široce o tom psáti nehodí. Než pošliž ke mně Skurowského, neb někoho jiného, ježto jemu welmi dobře wěříš, ten mě bohdá od dneška neb konečně odzajtří w témdni na Krumlowě nalezne, neb odsawad zajtra ráno wyjedu; po tom já tě wšech těch běhów široce a rozumně zprawím, ježto se po nich dobře budeš moci richtowati. Takéť wěděti dáwám, že w té mieře, jakž sem zde, přišlo KM[u] poselstwie od pana Mathesa páně Kašparowa kancléře bratra, žeby pan Ilburk opět Loketským překážeti chtěl. Tu jest KM[t] se mnú mluwil a pilně prosil, abych se přičinil, cožbych mohl s jinými dobrými přátely, aby ty wěci w dobré obráceny byly. I prosím tebe, milý přieteli, poněwadž se pan Kašpar kancléř a pan Mathes bratr jeho k rownému podáwají, aby se také k tomu přičinil, jakož já i pan Kašpar tobě toho úplně wěříme, aby ty wěci w přiměřie neb w jiné dobré uwedeny byly. Nebby skrze takowé uložení swáruow ještě nám i této zemi mnoho dobrého přijíti mohlo, a k tomuť pan Kašpar dobře móž slúžiti, a rád to učiní, jakož tě pak toho dobře zprawím. Dat. Wiennae in die paschae, annorum ɔc. XLVI.

Oldřich z Rosenberka.

27.

Aleš ze Šternberka p. Oldřichowi z Rosenberka: že pro krátkost času a pro sjezd Plzenský nemohl obeslati p. Alše z Žeberka ke sjezdu do Pelhřimowa.

Bez místa, 4 *Jun.* 1446. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Jakož mi píšeš, abych p. Alše z Žeberka s sebú přiwedl do Pelhřimowa: toť bych rád učinil; ale

jestiť na Risenberce, ježto toho jest krátký čas jeho obeslati. A také by nadarmo bylo; neb wiem, že oni o té chwile také mají sněm w Plzni, na němž sú sobě slíbili pode ctí a pod wěrú býti. A protoť sem milý přieteli twému poslu nedal k němu nadarmo dojíti. Než jáť dáli buoh sám budu; lečby mě nemoc ukrutná zašla. Datum in vigilia Pentecostes.

Aleš ze Šternberka.

28.

Pan Aleš panu Oldřichowi obšírně píše o panu Abršpachowi, o umluwách Uherských, o poselstwí páně Rabšteinowu pro přiznání se ku papeži Eugeniowi, o swé nesnázi s p. Jencem z Janowic a z Petrspurka oc.
Bez místa, 21 *Jul.* 1446. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mně zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Jakož mi píšeš o p. Abršpacha: i měltbych sě nynie w brzké chwíli shledati s p. Jiříkem Poděbradským, s nímžto o to pilně rozmluwím, nebť jest p. Jiříkowi blízký přietel; a k žádosti twé pane wěrně rád sě k tomu, což uměti budu, přičiním, jako pro přietele milého; i také o to, což se tebe pane a úředníków aneb lidí twých a Táborských dotýče. Než zdá mi sě milý přieteli, aby také o to obeslal p. Jiříka, wěda to, že on jest jako za najstaršieho od nás wolen, i Táborští sú též k němu swolili. Jakož mi také pane píšeš, že súsedé twoji wždy do Rakús berú, a lidem welikú škodu činie: muožeš pane wěděti, byť se s námi Rakušené srownali, měliťby od nás pomoc ale ne nepřiezeň; jehož sě toho bez našie wuole děje. A wěz milý přieteli, jakož mi píšeš za nowiny, že král Ladslaw má Uhróm wydán býti do Prešpurka, žeť mi sě to welmi zle líbí: neb wieš pane, že my bez pána w zemi býti nikoli nemóžem, a jemu bychme rádi, podlé našich smluw w Pelhřimowě učiněných. I powaž toho milý pane, budeli také swolenie a wydánie s dobrým toho dietěte. Dále, jakož mi pane píšeš o Rabšteinowu poselstwí od krále Římského o těch listech, abychom je též jako i wy zdělali a wydali; i neposlals mi pane přípisu takowých listów, snad z zapomenutie někakého: než Rabštein mi jest poslal jakýs přípis o takowý běh, žádaje odemne takowému listu. I wěřiž toho úplně milý přieteli, cožbych měl učiniti k dobrému užitku i ku poctiwému koruny i králowstwie našeho, žeťbych byl k tomu chtiw i hotow ale neodporen učiniti: ale jistě milý přieteli, tento běh zdá sě mně nám k weliké hanbě i potupě, listy na sě dělati takowé, jakobychom z poslušenstwie toho otce swatého byli wystúpili; a já newiem, bychom my kdy co proti němu učinili: a nynie podlé přípisu Rabšteinowa mně poslaného, samibychom na sě wyznali, že to učiniti musíme. A takowé mušenie nerozumím, by nám bez hanby a bez weliké potupy bylo; i také

pro jiné přičiny, jimžby mohl prawě srozuměti, kdyžbych měl a mohl o to s tebú osobně přieteli milý mluwiti. Protož milý pane, dobrébỳ mně sě zdálo, aby wydáním takowých listów zwláštních mohlo býti protieženo a změněno i ponecháno až do sněmu. Neb nepochybuji, což zespolka a z jedné wuole učiníme, že tiem wiece swého i obecného dobrého a poctiwého zjednáme i najdeme, powážiece toho *) . . . . . . bylo učiniti neb nechati, nežli . . . . . to během . . . . . Také milý pane a přieteli, welmiť děkuji z toho, co mi píšeš o Jencowi z Petrspurka. I wěděti dáwám, milý přieteli, žeť mi sě jest i synu mému a služebníkóm našim od něho přeweliká křiwda stala w prawém zapsaném křestianském příměří, za jeho ctí a wěrú; že jaw jakéhos lotra, kteréhož sú u něho stawili pro zlodějstwo, a jsa se mnú we zlé wuoli, i nawedl jej na to sliby swými i připrawil k tomu mučením, aby takowé lžiwé wěci na mě i na syna mého i na naše služebníky prawil. I obeslal k tomu města, a kohož mu sě jest zdálo, ježto jest měl z práwa p. Zajiece a Jakúbka obeslati, anebo jim jej wydati, jakožto oprawcem našim; a tudyby byla prawda i křiwda shledána. A tak po mučení toho lotra sepsal, což mu sě zdálo, i zawolal k tomu města některá, i četl jim to a toho lotra otázal, ználi sě k tomu: a on jsa naweden a za to maje, že jemu to zdrží, což sú jemu Jenec a úředníci slíbili, i seznal sě k tomu ke wšemu před městy, co sú s listu napsawše četli. A w tom, když jej wedli na poprawu, a dobří a múdří lidé jej pamatowali, jimžto sě to widělo nepodobné ku prawdě, i počal odwoláwati. A tu ihned úředníci okřikli mistra, aby nemeškal a pospiešil, nedadúce do konce odwolati, aniž již mohl pro bolest. Než někteří služebníci moji toho sú sě již uptali na některých z měst, ježto sú při tom stáli, že jest ten lotr řekl: »probóh, pomněte sě, a wy nekumštujete *(sic)*; wšak ste mi slíbili hrdlí a bezžiwotie nečiniti, jedno oči wylúpiti, a protoť sem já mluwil, co a jakž ste mi kázali a mě nawedli.« Protož milý přieteli, prawilliť jest to Jenec jinak před tebú, (nechci řéci, jakoby na to slušelo), smyšlenýť jest sobě k hanbě klam prawil, jakož sě pak dáli buoh časem swým tobě i wšie země neutají; toto milý přieteli wěda, žeť již toho neprawí, ale za toť sem já přijieti nechtěl. A prosímť, slyšalliby o tom které pane řeči, žeby komu psal anebo mluwil Jenec, daj mi to wěděti; wiemť že toho zjewně psáti ani mluwiti nesmie, než kradmo. A nepochybujiť já milý pane a přieteli, že ty toho na mě ani na syna mého neuwěříš, ale odmlúwati ráčíš, jakožbych já přieteli milý též učinil, ktožby tobě a synóm twým křiwě a bez winy na čest sáhl. Neb to milý buoh wie, žeť já ani syn mój ani služebníci naši o takowém neslušném běhu skutkem ani radú nic newieme. Datum fer. V ante Magdalenae.

Aleš ze Šternberka.

---

*) Chyby ty z porušeného již originálu pocházejí.

29.

Pana Oldřicha z Rosenberka odpowěd na předešlé psaní.
Na Krumlowě, 27 *Jul.* 1446. *(Z konceptu Třeb.)*

»Panu Alšowi.«

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! A jakož mi nynie píšeš široce w swém listu, tomuť sem srozuměl. A najprwé na mé psanie odpisuješ o p. Abršpachowi, že o to chceš se p. Jiříkem s pilností mluwiti oc. Milý přieteli! Já tobě toho úplně wěřím, jakožto přieteli; neb to buoh wie, žeť bych já jemu ani žádnému nerád w ničemž scesten chtěl býti, než každému bych chtěl od sebe rowné učiniti; jakož ste pak odemne w Pelhřimowě ústně slyšeli, a potom tobě o to šíře psal sem. A p. Jiříkowi, Širokému purkrabí jeho sem také psal, neb p. Jiříka doma nebylo; a poněwadž již doma jest, chciť jej o to ihned, a také o páně Rabšteinowo poselstwí obeslati. Neb sám tomu móžeš rozuměti, měllibych w súdu státi wedlé řádu zemského, a tuto se s ním umlúwati, žeby nebylo to podobné; než nechť mě z súdu propustí, chciť jemu rád rowné od sebe učiniti po dobrých lidech; aneb w súdu stoj do řádu, a moci na mě nesahaj. Dále jakož dotýčeš o Němcích, kdyžby se s námi srownali oc. Milý přieteli! játť jinému nerozumiem, než že ti, kterýmž se škoda děje, žeby rádi obecnému dobrému; a protoby mi se wždy zdálo, aby w této mieře ty wěci staweny byly; mám za to úplně, žeby nám w těch we wšech našich smluwených wěcech tiem lépe šlo. Dále jakož píšeš o ten běh, kterýž se dotýče Otce swatého, a že sem ondy přiepisu listu toho neposlal oc. Milý přieteli! prosím tebe, neměj mi w tom za zlé. Nebť sem měl o Plawenského i o jiné pilné wěci mnoho činiti tehdáž, že tudy zapomenut jest. A také mám za to, že si o tom běhu Plawenského dáwno wěděl: i jest mi diwno, že si mi o něm nic newzkázal ani psal. A teď ten přiepis posielám, jakož sem já s jinými pány takový list udělal a pečeti přiwěsili. Pak milý přieteli, jakož kladeš, žeby w tom přiepisu, kterýž ti p. Rabštein poslal, srozuměl, žeby to bylo k našie hanbě a ku potupě: milý přieteli, játť tomu rozuměti nemohu, by to jaká naše hanba neb potupa byla; než toliko wšeckno naše dobré a poctiwé. A poněwadž sem sám pečet swú přiwěsil s jinými pány, mohuť tobě také též raditi, aby učinil, jakožto přieteli; a jakožť sem pak prwé šíře o tom psal. Neb ta wěc protažena nemóž býti, jakož ty pane píšeš, poněwadž wšichni křestiané otce swatého wyznáwati budú za prawého papeže nepochybeného na den s. Jilí najprw přištího; a když se již z toho roku rozjedú, mám za to, žeby nebylo potom přiznání naše welmi užitečné, jakož sám tomu také rozuměti muožeš, jakožbych tě toho šíře zprawil, kdyžbychom spolu mohli rozmluwiti. Dále jakož píšeš

o swú wěc se panem Jencem: milý přieteli, byť mi p. Jenec byl psal, bylťbych ihned toho listu přiepis poslal. Než wzkázal mi po mém jednom služebníku, kterýž o swé wěci tu w kraji byl; a to což mi wzkázal, toť sem tobě psal jakožto přieteli, ježtoťbych nerád nic zlého o tobě ani synu twém slyšel. A rád jsem tomu, že si mi ty wěci tak široce wypsal, abych se w tom uměl mieti, jakožto ku přieteli, jestližebych co dále slyšel, neb mi co psáno bylo. A rádbych, by ta pře na jednom listu byla položena, abych ji mohl ukázati, kdežby toho potřebie bylo; ježto s těmito kusy, kteréž w listu stojie, nehodí se wšem tak ukázati. A tohoť žádám odpowědi po tomto poslu. Datum Krumlow, fer. IV post Jacobi, anno sc. XLVI.

Oldřich z Rosenberka.

30.

Pan Aleš panu Oldřichowi z Rosenberka píše o poselstwí, we kterémž p. Oldřich do Rakaus jeti má, též o wálce, kterauž jednota Poděbradská proti Mišenskému knížetí chystá, a o bezpráwí, kteréž se p. Ilburkowi stalo.

Bez místa, 9 *Aug.* 1448. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Jakožs mi poslal list kardinálów, tomuť sem srozuměl. Dále píšeš pane o mé jiezdě do Wiedně: i wieš milý přieteli, žeť sem tobě to prwé prawil, že já nepojedu nikoli; a kterakús mi na to odpowěd dal, žeť sě jest i tobě pane zdálo, abych nejezdil. Také mi píšeš, žeť sú twoji služebníci jedno p. Zdeňka z Postupic a p. Diwiše z Košmberka jmenowali k té jiezdě, žádaje na mně wěděti, ktoby měl wiec jeti od těch krajiew. Jistě milý přieteli, žeť toho newiem; nebť jest to p. Jiříkowi poručeno, tenť by je měl wyprawiti. Než wiem, že sme často osobně i listowně prosili p. Přibíka, já i p. Jiřík, aby jel, a my dwa chtěli sme jemu ztrawu dáti; i nechtěl jest jeti. Pak milý pane a přieteli! na toběť jest posla přieliš dosti. Jakož pak wieš milý pane, že nic jiného nemá býti jednáno, než podlé smlúwy Pelhřimowské sepsané a zapečetěné, a podlé slibu, kterýž sme sobě učinili společně wšichni na rathúze w Praze o sněmu najposléz minulém. A bohadle milý přieteli, chtělliby kto co mimo to přičiniti anebo ujieti, nedopúštěj toho nikoli; nebť to w zemi zde nebude přijato ani držáno. O přiwedení kardinála do země píšeš mi, žeby tě pomlúwali. Neslyšalť sem o tom milý přieteli nic, aniž co o tom wiem; a ktožby to koli učinil, bezpotřebné jest to jemu. Neb to wieme wšichni, žes to učinil pro welikú potřebu a pro obecní dobré země této, k prosbě a k žádosti wší země. I nemáť tebe kto w tom proč pomlúwati, ale twé pilné práce wždy wděčni raději býti

máme. Wiece mi pane píšeš mezi jinými řečmi o pole. Jistě pane, žeť sě to pole z weliké núze a z potřeby děje, a zwláště pro trojí wěc: jedna, že Starší Mišenský dobyl jest na služebníku a na přieteli našem Hoierswerd; a když sě jest JM' búřil a k obehnání chystal, zwěděw to p. Jiřík, i(hned) jest obeslal JM', služebníka swého a přietele našeho ke wšemu rownému a sprawedliwému podáwaje; přes to jest wždy dobyt. A p. Jiříkowi sě zdá, že jest na JM' nižádné péče neměl. A také pane, že opět jeden zámek od koruny JM' jest odtrhl, k ujmě a k hanbě koruně i nám wšem. Druhá wěc jest tato: že nemaje k synu mému nižádné winy, swéwolně JM' jemu jest odpowěděl; a když bylo o sněmu w Praze, mluwil sem s maršalkem JM[u], chtě to ještě w lepší uwesti, jediné aby JM' synu mému dal list, že naň ani na jeho poddané nemá péče mieti, a že syn mój JM[u] též má zase učiniti. Nemohlo to býti, a učiniti toho nechtěl; než w tom byl osadil nějakú horu, a syn mój dobyw jí i wypálil stawenie. Pak nynie opět ji zasě osazuje; a ta hora jest na králowstwí, pět mil od Bečowa; ježto jest to osazenie ke škodě wší naší zemi. Pak třetie wěc tato jest: že pane široce jest wědomo zde i wšudy po jiných zemiech, že nešlechetně a zrádně p. Ilburkowi wzat jest Loket a to zbožie. I z powinnosti widúce tak neskryté bezprawie, kteréž sě p. Ilburkowi stalo a děje od mnoha let, řekli sú jemu přietelé jeho a mnoho dobrých lidí jiných, jimžto jest bezprawie takowého líto, že jemu chtí pomoci, a déle sě tomu nedíwati. A pak milý pane a přieteli, jakož dotýčeš o p. Kašparowi, i ty sám muožeš wěděti, žeť jest těch podáwání mnoho i rokuow bylo, a na taidincích počali, též na taidincích nechali, a přietel náš wždy jest bez swého. Daj buoh milý přieteli, aby sě welmi dobře měl i s swými dětmi. Dán w pátek před s. Wawřincem; a dnes mi jest tepruw list twój dodán.

Aleš ze Šternberka.

31.

Pan Aleš témuž panu Oldřichowi: aby přičinil se o stawení wálky s Karlšteinu počaté proti pánům jednoty Poděbradské; též aby na sněm stawům uložený přijeti nemeškal.
Bez místa, 22 Oct. 1448. (Z orig. Třeb.)

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Wiem žeť tebe tajno nenie o této wálce, kteráž se děje s Karlštaina od pana Oldřicha Hradeckého a od některých jeho pomocników proti panu Jiříkowi Poděbradskému a proti panu Zdeňkowi strýci mému; a ačkoli panu Jiříkowi a panu Zdeňkowi odtud dosti málo

a těžce již uškoditi mohú, že podál od Karlštaina lidé jich jsú odsazeni: ale jiní chudí lidé okolní i králowstwie toho hubí se bezpotřebně. A já hned, jakž sem zwěděl počátek takowé wálky, až do sie chwíle několikrát sem psal i slal na Karlštain, chtěw se k tomu rád přičiniti, zdabych mohl to w dobrotiwé stánie a u příměřie uwesti; a zwláště proto, poněwadž sněm blízký před sebú máme. Nemohl sem milý přieteli w tom nic prospěti, neb z Karlštaina dáwána mi jest odpowěd, wymlúwajíce se panem Oldřichem. Protož milý přieteli, zdá mi se, že jest tobě to slušno, aby pana Oldřicha obeslal a k tomu se přičinil, aby některak dobrotiwé stánie neb příměřie bylo mezi nimi zjednáno, a na sněmu aby byl pan Oldřich. Neb ty wěci snáze i podobněji sněmem nynie uloženým mohú dobrý konec wzieti a wywedeny býti, nežli těmito wálkami. A pakliby to na sněmu nemohlo mezi nimi srownáno býti, wšak jim wálka neuteče i po sněmu. Také milý přieteli, neprodléwaj na sněm přijeti, aťby se jeděm druhých nestesklo sčekati, jakož jindy bywalo. Nebť jest nám toho weliké potřebie, abychom obecného dobrého jednati nemeškali. A milý pane, kohož muožeš a wieš, přiweď, aťby na sněm jeli. Neb nepójdeli tento sněm předse, bojím se milý přieteli, žeť zle w této zemi bude. A zwieš, žeť lidé nebudú dlubně na hlawy čakati. Dat. feria tertia post festum XI millium virginum.

Aleš ze Šternberka.

32.

Pana Oldřicha z Rosenberka odpowěd na předešlé psaní.
Na Krumlowě, 28 *Oct.* 1448. *(Z konceptu Třeb.)*

Panu Alšowi ze Šternberka.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Jakož mi nynie široce píšeš, že mě tajno nenie o té wálce ꝛc., tomuť sem srozuměl; o těžť mi jest pan Jiřík po Wlačickém wzkázal a potom i psal. I dáwámť wěděti, že pan Oldřich i pan Jan Hradeččí zde u mne byli, s nimižto sem široce mluwil, chtě rád ty wěci k dobrému miestu přiwesti. Tuť sú mi odpowěděli, že se jim to stalo, ježto se jim státi nemělo, že jim otec a strýc jich jat a úřadu králowského zbawen, a žeby jim žádný dobrý člowěk za dobré neměl, byť měli takowú měrú w které stánie wkročiti, majíce otce a strýce u wězení newinně; a wšak že se chtie rádi s přátely a s dobrými lidmi potázati, a mně na to odpowěd dáti. A na to poslal sem nynie Kokota služebníka swého ku panu Jiříkowi i k tobě; i prosímť tebe, aby se přičinil, aby mi ten nemeškawě zase wyprawen byl, abych já se s jinými pány a přátely také nemeškaje otsawad wyprawiti mohl. A jakož dotýčeš o dlubně: milý přieteli, jest nám wšem welmi blízka, jediné warujme se, aby nám

w hlawu nedala! Jakož tě toho bohdá šíře zprawím, když se shledáme. A těcht sem wšech wěcí k upokojení pilen; a cožbych se koli mohl k obecnému dobrému přičiniti, toťbych rád učinil, jakož sem se wždy přičíněl. Dat. Krumlow, fer. II in die Simonis et Judae annorum ɔc. XLVIII.

Oldřich z Rosenberka.

33.

Pan Aleš panu Oldřichowi obšírně píše o při syna swého Petra s p. Krušinau, též o wšech různicech w zemi po wzetí Prahy skrze pana Jiřího z Poděbrad wzniklých.

Bez místa, 20 *Febr.* 1449. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Z twého odpisowanie, jakož mi odpisuješ na mé psaní, toto w tom nalezám: že Petra syna mého počátkem proti p. Krušinowi winna činíš, i přes to, že porozuměls milý přieteli prwé z listuow mých i syna mého, proč jest ten Kašpar z Kolsen jat a dobyt; kteréhožto syn muoj za swého zrádci i swých lidí lúpežníka, ježto se jest k němu a od něho mnoho lúpežuow a škod dálo jim, jal a dosáhl jest. A kterak p. Krušina prawí, že jest jeho služebník: ano jest netajné, že jest ten Kašpar z Kolsen man k Lokti, a pán jeho Mates Šlik o něho stojí, a k synu mému o něho slal jest, jako o swého mana; a prwé nežli jeho dosáhl jest syn muoj, Matesowi Šlikowi, jakožto pánu jeho, také p. Krušinowi i jiným psal jest, dáwaje jim wěděti, že jemu déle takowé zrady a lúpežuow i stanowišť, které sú se k němu od něho dály, trpěti nechce; a w tom že jest jeho dosáhl syn muoj; a prawí, že to wše chce prowesti slušně tú jistinú i listy, kteréž jest na jeho twrzi nalezl a wzal. Pak podáwám toho na tě, milý přieteli, daj mi tomu rozuměti: odpierášli nám té poprawy; kteráž nám přislušie w zemi nad neřádnými lidmi? Nebť já jiného newiem, než že mně i synu mému, též jako i jiným pánuom zemským, poprawa nad neřádnými lidmi přislušie. A staloliby se co od syna mého Kašparowi z Kolsen, tak jakož jeho s jistinami dosáhl jest, zpraw mě toho milý pane, bylliby aneb jestli syn muoj p. Krušinowi aneb komu z toho powinen odpowiedati? A maje poprawu, i tohoto mě milý přieteli zpraw, ktožby neřádné lidi zastáwal, začby takowého měli mieti w této zemi? Wšak přes to přesewšechno, jakož wieš pane, i jiným dobrým lidem široce jest to swědomo, že se jest syn muoj napřed přede wšemi na tě podáwal, chtěw mocně zaručiti, wěda že ty milý přieteli lépe nežli jiní práwuom a sprawedlíwosti rozumieš. Ale že jest toho p. Krušina přijieti nechtěl; než zdálo se jemu rozkazowati synu mému po králowsku; ježto wieš

pane, žeť to jemu nepříslušie. A pakliby jemu syn muoj co winowat byl, neb učinil co jemu, wšakť já jemu za syna swého nejsem powinen odpowiedati; neb to wieš přieteli milý, že syn otcowa břemene nepouese, ani otec synowa. Pročež tehda p. Krušina jal jest mana mého, a jakž mě zprawují, i umořil, a já jemu sem nic neučinil, a také mi jest na mana mého nic nežalowal, než jemu i jiným mým manuom tehdáž službu swú psal jest. A tak wěda pane, že ne já nad ním, ale on nademnú swuoj počátek jest učinil, muožeš wěděti, žes mi neslušně odepřel a odpieráš proti němu pomoci, wmietaje mi w to syna mého běhy, s nimiž sem já nic neměl činiti. A dotýčeš pane, kterak sme sobě řekli, aby jeden bez druhého rady nic neučinil oc. Při tom rčení a slibu, kteréž sme sobě učinili, wieš milý přieteli, žeť sem já sám nebyl, ale byloť jest nás wiece přitom, ježtoť každý z nás muož býti upamatowán, ačby se který chtěl zapomenúti. A by pak pane tak se stalo rčenie a slib mezi námi, jakož ty wypisuješ: tehdyť sem já p. Krušinowi nic neučinil bez twé rady ani s twú radú; než když se jest mně od něho stalo, tehdyť sem rady a pomoci od tebe žádal, a takéť sem i tomu rčení a slibu dosti učinil, kteréž ty wyznáwáš. Ale newiem milý přieteli, proč sem od tebe podlé našeho rčenie a slibu dobře wážného rady a pomoci nenalezl, ježtobych já tobě toho, milý přieteli, pro nižádnú wěc neučinil. Ale miesto rady a pomoci twé nalezl sem, že syna mého proti p. Krušinowi winna činíš, a synem mým mně wycházieš, ano jest syna mého běh zwláštní, a muoj také zwláštní; a dáliť jemu kto z čeho winu, sámť za sě odpowěd dá, poněwadž léta má. Protož milý přieteli, doufámť já tobě, že se prawě we rčení a w slibu pamatowati budeš, kteréžs mi učinil pode ctí a wěrú, aťby nebylo potřebie nás jiným pamatowati, kteříž sú přitom byli, a s námi w tom rčení jsú; a kdež mi se bezprawie děje neb dáloby se, buď od p. Krušiny nebo jinde, že mi pomuožeš, jsa powinen podlé rčenie swého, a že mi to rozumně wěděti dáš, mámli se na to ubezpečiti. Jinákť bych tebe milý přieteli z takowého rčenie a slibu twého upomínati musil, nemoha toho nechati. Pane; odpisuješ mi také, že jiného nemieníš, než abychom krále přirozeného měli oc. Mieníšli to dietě, a máš jeho za přirozeného krále, milý přieteli, kam sme jeho w ty chwíle byli děli, když sme byli wolili jednosworně kněze Albrechta Baworského? a tys milý přieteli prwní hlas k tomu dal. A pročs tehdy milý přieteli smlúwu Pelhřimowskú pečetí swú potwrdil, a swolil k tomu zápisu, kterýž swědčí, nebudeli nám to dietě w roce wydáno, že jiného sobě krále woliti máme? W listu také mierném, při němž pane také pečet twá jest, najde sě, kterak sě ty wěci zdwihují zasě, co jest nebožtík král Římský, kněz Albrecht Rakúský, otec tohoto dietěte, škodného w této zemi byl, zpósobil, nebo komu co dal. A při těch při wšech wěcech pane twé swolenie jest. Protož milý přieteli, wěda že máš umřieti, pomysl na to pro swé děti, kterakby jich odumřel, při pánuli čili bez pána lépe, a w pokojili

čili w nepokoji; neb těžcetby oni z toho uhodili, z čehož ty umieš a muožeš uhoditi. O odpowědi od krále Římského píšeš pane, že jest dobrá, byšte byli jediné tomu poselstwí dosti učinili ɔc. Jestli dobrá odpowěd, milý přieteli, neměliby dobrým wěcem odtahowé se dieti, ano jest byl tomu wší zemi obecní sněm na určený čas položen, i tebú pane. A pomněti muožeš pane, kteraké sme sobě sliby učinili na najposlednějším sněmu w Praze držalém. Dotýčeš pane, žeť se nezdá, by w této mieře lidé rádi jeli do Prahy k sněmu. Komuťby se chtělo konci, a obecnie dobré rádby widěl, i do Prahy pod hodnými jistotami gleituow jelťby. Neb se jest to také prwé přiházelo, žes ty milý přieteli bez gleituow do Prahy jezdil, i jiní mnozí k sněmóm, a mnozí také gleituow potřebujíce, když jim gleitowé hodní dáni byli, jezdili sú tam na sněmy, k jednánie obecného dobrého. I newiem já, pročby se též nynie nemohlo státi, ktožbykoli gleituow potřebowali, kdyžby jim hodní gleitowé dáni byli. Neb to pane pamatuji, že ste to město Prahu pokládali najpříležitější a najhodnější k sněmuom, wšem k koruně České příslušejícím. Píšeš pane také, že i já na tom sjezdu w Plzni budu. Newiem proč; poněwadž toliko pro p. Jiříka a pro p. Oldřicha z Hradce ten sjezd tu jest položen; ano jest této zemi i nám wšém mnohem wiece potřebie jiného, než toliko páně Jiříkowu a páně Oldřichowu wěc jednati. I owšem, kdež bude mieti jednáno býti obecnie dobré, a sněm obecní wšem obarem *(sic)* že bude smluwen a položen, aby wšechny škodné wěci zemi této byly od každého napraweny sněmem, ježto se w tom zawierá i páně Jiříkuow i páně Oldřichuow běh, tuť já chci rád milý přieteli přijeti, a k tomu rád pro obecnie dobré jako kdy dřiewe slúžiti dáli buoh wěrně a upřiemě. A takéť sem to milý přieteli prwé psal, žeť se p. Jiřík i s swými pomocníky wždy podáwal k tomu, a ještě wždy netajně podáwá, ježto se to mnoho dobrým lidem znamenitým widí hodné a sprawedliwé, aby sněm walný dojitú mohl čím spieš, tím raději žeby to widěl; a to rozpisuje, že jest i do Strakonic na wáš sjezd psal, kterak jest tobě pane w Pelhřimowě žádost jich powědiena, aby se přičinil a k tomu wedl, aby sněm obecní dojíti mohl; a tu což se chwály božie a obecného dobrého, pána a krále i řádu země této dotýče, aby tu jednáno bylo, a nesnáze wšelikteraké wzniklé aby sněmem urownány byly ku pokoji a k oprawení wšeho, cožkoli a od kohožkoli stalo se jest anebo děje se této zemi škodného. Jistě pane zdá se mně i jiným dobrým lidem, jenžby rádi obecnie dobré a pokoj w této zemi widěli, žeby tu bylo miesto nalezeno a dáno wšemu dobrému a konec wšemu zlému, i také stranným zášťím. Nynie položili ste sjezd do Plzně pro ty stranné běhy. Diwně sobě to lidé přemietají a toho se lekají, že srownajíce strany a smluwiece, proto wždy že snad obecnie dobré poostawíte na protahy. A znáš pane lidi w této zemi; by pak p. Jiřík s p. Oldřichem smluwen byl, nehned w této zemi wšechny nesnáze miesto wezmú, ježto sněmem obecním mohú k miestu

a k konci býti přiwedeny. Ano opět nynie pohřiechu srozumiewám z psaní twého, kteréž se stalo od tebe mnohým w této zemi o smrti páně Menhartowě, žeby maje rok, třetí den umřel se zlými znameními, i jiná haněnie, ježto to p. Jiříka došlo jest, a zasě z páně Jiříkowa odpisowánie, že jest strach opět, by mezi wámi zwláštní proto nechut a nesnáze newznikla ke zlému, a na překazu obecniemu dobrému. Jsemť milý přieteli w dluziech; a buoh mi toho swědek, že bych chtěl některým stem kopami wiece dlužen býti, by byl takowými nepotřebnými dotkliwými haněními neukwapil. Neb to wieš milý přieteli, čím wiece a hlúbe lidé znamenití w této zemi w nechuti a puotky zajdú, tiem tieže a nesnadněji býwají srownáni; ježto jest to wše ke škodě obecniemu dobrému.* I nemohuť se tomu milý přieteli nadiwiti, kterakť se jest tobě to událo učiniti, tak jakžť já tě netepruw milý přieteli w twé múdrosti znám. Datum fer. quinta ante festum S. Petri cathedrali.

Aleš ze Šternberka.

*(Duška.)** A také milý přieteli, jakož mi píšeš o wýstraze Hrádku, žes mi wzkázal cos wěděl, ale nepíšeš mi po kom: i rádbych wěděl, kto jest mě w tom zmeškal, ano mi o málo nešlo. Milý pane, wystřiehám tě jako přietele swého milého, jakož s Kolína pálé p. Jiříkowi a jiným w této zemi, ježto jest to nekřesťanský běh, žeť sú mi prawili w jistotě, že sú sě zjewně a netajně chlubili tiem a chlubie na Kolíně, že to činie twým náwodem a ponuknutím twým, a to nad hlas po krčmách. O milý přieteli, wěř mi toho, žeť tobě takowé zlé powěsti nepřeji. Takéť milý přieteli wěděti dáwám, že dějí mi sě wždy škody od Karlštainských, že mým chudým lidem berú i lidem služebníków mých na cestách, i služebníky mé a holomkuow mých několiko sú mi zjímali; a já na ně nižádné péče nemám; než několiko jich wsí p. Jiřík pro mě a bezewšech holduow k mé prosbě před swú wší stranú jest ubezpečil; pak zlýmť mi se zase oplacují. A což jim o to píši na Karlštain, že na ně nižádné péče nemám, nic mi to platno nenie. Prosimť milý přieteli, přičiň se k tomu, aťby mi to opraweno bylo, a wiece mi se nedálo; pomně na swé rčenie i na swuoj slib, kdež mi se bezprawie děje a bude sě dieti, a ktožby chtěl semnú swú wuoli mieti, že mi máš milý přieteli býti raden a pomocen. A na to úmysla twého odpowědi prosím.

34.

Pan Oldřich z Rosenberka na předešlé psaní obšírnau odpowěd dáwá.

Na Krumlowě, 15 Mart. 1449. (Z konceptu Třeb.)

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Jakož mi nynie o zášti p. Petra syna twého s p. Krušinú píšeš, žebych syna twého swým psaním

proti p. Krušinowi winna činil ɔc. Milý přieteli! Jáť sem tobě to psal jakožto přieteli, ižádného w tom winna nečině; nebť toho obyčeje nejmám, bychť koho po jedné řeči winna činil. Než k tomu sem sě k twé libosti i pro syna také twého mezi ním a p. Krušinú listmi i jinák přičíněl, aby to, což mezi nimi jest, w lepšie bylo uwedeno. Přitom také píšeš, mé zprávy o poprawě žádaje. Milý přieteli! slýchal sem jakž sem žiw, žeť sú páni ze Šternberka starodáwní páni w Čechách, a že práw též jako jiní páni wedle řádu země této i popraw požíwati mají. Pak o rčení a slibu, i o tom také, že jich wiece přitom bylo, když sme to sobě činili, jakož píšeš, ɔc. žes pomoci mé wedle toho nenalezl: milý přieteli, wedle toho což si mi psal, zdá mi sě, žeť sem w tom radil i pomáhal, i k tomu sě jakož swrchu dotčeno jest přičíněl, aby ty wěci w dobré byly uwedeny. Neb si mi w listech nepsal, kterakéby pomoci žádal. A to což sem činil, učinil sem jakožto wás obú přietel, chtě wždy rád mezi wámi pokoji. Dále pak na mé prwnie psanie o králi přirozeném píšeš, přitom kněze Albrechta Baworského, smluw Pelhřimowských i mierného listu dotýkaje ɔc. Milý přieteli, cožť sem koli o to s tebú mluwiewal, prwé téžť sem psal; a takéť sem sě rád spojeními i wěcmi jinými wždycky když sem mohl, k upokojenie země této přičíněl. Kterak sě p[illegible] to ruší, za toť mám, že tomu wšemu dobře rozumieš. Také se toho sám zde w Čechách i jinde zeptati muožeš z řečí obecných, co nám a zemi této jest příslušného. Pak o odpowědi krále Římského, jakož píšeš, žeby sě neměli wěcem dobrým odtahowé dieti ɔc. I owšem žeť jest odpowěd dobrá: ale kterak sú sě protahowé tomu dáli a dějí sě ještě, za toť mám, že tomu milý přieteli dobře móžeš rozuměti, a žeť mi sě o tom psáti tak široce nehodí, jakožťbych sám o to s tebú rozmluwil osobně. Dále o mé i jiných pánów do Prahy jiezdě ɔc. široce píšeš. Jezdiliť sme i owšem do Prahy w tom běhu a po tom času, w čemž jest Praha ciesařem sláwné paměti, a potom i králem Albrechtem pozuostawena byla; poněwadž sě to pak jinák změnilo, jakož sám widíš, nám sě tak již tam jezditi nehodí, pro rozličné wěci, kterýchž širokost wypsati nemohu, wěda bezpochyby, že těm wšem wěcem také dobře rozumieš. Dotýčeš také o tom sjezdu do Plzně složeném, žeby ten tolik pro p. Oldřicha z Hradce a p. Jiříka byl položen ɔc. Milý přieteli, widíš dobře, že tú wěcí, kteráž mezi nimi jest, mnohými běhy, kteříž sě netoliko jich, ale wšeho tohoto dotýčí králowstwie, hnuto jest; a skrze wěci takowé mnohokrát sě přiházie, že obecnému wšeho králowstwie dobrému býwají na překážku. I zdá mi sě, kdyžby tyto wěci, poněwadž jsú mezi nimi tak zašly, byly prwé uklizeny, žeby i obecních tohoto králowstwí wěcí potom, a snad i s těmi hned, bylo snáze porownati. Píšeš také o páně Jiříkowu podáwanie ɔc. Sám tomu rozuměti móžeš, čeho sě w tom lidé obáwají, a proč. Než byloliby těchto wěcí, jakož swrchu dotčeno jest, co porownáno, jakož sě tomu naději; bez jichžto zjednánie a srow-

nánie někakého ztěžka wěci obecné země této mohú býti jednány: jáťbych sě rád, jakož sem wždy prwé činil, cožby bylo chwály božie napřed, řádu, pokoje a obecného země této i nás wšech dobrého, k tomu přičinil. Také pane píšeš o mém psanie a dotkliwém haněnie páně Jiříkowu ɔc. Wěziž, že jsa zprawen od mých přátel i jiných mnoha dobrých lidí, kterak p. Jiřík o mně mluwil jest i rozpisowal: já pak tiem winen nejsa, newěděl sem jinák než tomu odepříti, nechtě w tom zuostati, z čehož mě jest winil bohdá newinně. Přitom také dotýčeš o smrti páně Menharta dobré paměti ɔc. Buoh to wie, žeť sem toho we zlém úmysle nepsal; než slyše ty i jiných pohřiechu mnoho wěcí od p. Oldřicha, syna p. Menharta nadřečeného, i od jiných mnoho dobrých lidí, kteréž sě o p. Jiříkowi obecně hlásie, mněť jich jest, toť buoh wie, welmi žel; wěda, že ty wěci k ničemuž nepowedú dobrému. Než to, čehož w swém listu dotýčeš, proto sem některým psal, aby to wědúce, i p. Jiřík, přičinili sě, zdaliby ty wěci tak zašlé, wněweč lepšieho byly ještě uwedeny. Píšeš také diwě sě tomu, kterak mi sě jest to učiniti údálo ɔc. Jinú měrú sem toho nic, než jakož swrchu dotčeno jest, neučinil. Ale jáť sě tomu nadiwiti nemohu, že maje w p. Jiříkowi naději tak welikú, wedle té dobré wuole, kteráž mezi mnú a jím byla jest, i rčenie a slibu mně učiněného, že on řeči, psanie a wěci takowé proti mně činí bohdá neduowodné, kteréžto řádně dálibuoh wždy s sebe swesti mienim. Neb dobří lidé zde w zemi i jinde dobře wědie, že sem swú wěc wždycky jinák nic než prawě wedl w zemi této, a wedu i podnes. Pak w dušce o wýstraze jakož píšeš ɔc. Wšak wieš, žeť sem toho diel dobrý po Skuhrowském wzkázal; a takéť mi sě nehodí toho wšeho tak naze zjewowati, obáwaje sě w tom, by to některak sobě někto položil jinák než jest; jakož mi sě to tato léta mnoho přiházelo, a ještě i nynie přihäzie. Při témž mě také milý přieteli wystřieháš, žeby sě na Kolíně pochlubowali, žebych já ponukowal ku pálení ɔc. Wěziž to w jistotě, že neřku p. Jiříkowi, ale ižádnému jinému nikdy sem páliti jakž sem žiw newzkázal. Z téť wýstrahy welmi děkuji, jako přieteli dobrému, a w tomť sě mienim bohdá tak opatřiti, žeť to dobří lidé shledají, že tiem winen nejsem. Dotýčeš také o škodě, kterážť sě s Karlštainu děje. Tohoť nerád slyším, že sě ty wěci mezi wámi dějí; chciť o to hned p. Oldřicha obeslati Hradeckého, aby to, což jest mezi wámi, w lepšie bylo uwedeno. Pak čemužkoli od něho porozumiem, toť dám po swém poslu wěděti. Prosímť tebe také, poslu tomuto za zlé neměj z tak dlúhého zasě nawrácenie. Nebť to wina jeho, jakož sem porozuměl, nenie, že jest, sem jda, šel na Plzeň; a já také nynie mnohými wěcmi jsa zaneprázdněn, jej spěšnějie nemohl sem wyprawiti. Dat. Krumnaw, sabbato ante dominicam qua canitur Oculi mei, anno domini ɔc. XLIX.

35.

Aleš ze Šternberka panu Oldřichowi z Rosenberka zdání swé píše, kterakby zápisowé dle umluw Hradeckých zníti měli; a stěžuje si na to, co Racek z Janowic proti p. Burianowi z Guttenšteina i p. Jindřich z Kolowrat proti němu předsewzali.

Bez místa, 24 *Apr.* 1449. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rozemberka, přieteli mému zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Přiepis, kterýžs mi poslal, po němžby měli listowé hlawní děláni býti na příměřie a na zdrženie wýpowědi, zohledal sem; w němžto smlúwa, kteráž se jest w Hradci stala, po kusu jest wsazena, a některá slowa jinák znějí, nežli w smlúwě položeno; i bojím se, bychom snad tiem některé jednotníky stran ze smlúwy newyňali. Ale abychom nižádného túže ani slaběji nezawázali a smlúwu tu snad w jiný rozum neuwedli, tak po kusu píšíce, najlépe mi se zdálo a zdá, aby takto ta smlúwa napřed slowo od slowa w hlawních listech stála napsána, a naposledy těch pánuow záwazek, totiž páně Jiříkuow a páně Oldřichuow také podlé smlúwy, i podlé obyčeje země České; tak aby každý z nich, p. Jiřík i p. Oldřich a jich rukojmě, slíbili a stáli w rukojemstwie pod základem jmenowaným peněžitým, za wšechny jich služebníky a lidi poddané, i za ty pomocníky, kteříž sú koli pro kterého z nich a podlé něho druhému odpowěděli a w tom zašli. Nebť jest to pane, jakož wěděti muožeš, prawé a obyčejné w této zemi, kdež se tací zápisowé na příměřie dělají; a jakožť jest jednomu, takéžť bude druhému. I posielámť přiepis twój zase, a přitom také swój na miesto srownaný; račiž každé straně jeden wydati, aťby mohli do prawého času listy hlawní zdělati a dokonati. A jakož milý přieteli wieš, že tam hlasitě o to mluweno jest we Hradci, kterak pan Racek z Risenberka odpowěděl jest panu Burianowi ponuknutím a náwodem páně Krušinowým, chtě sám toho useděti, žeby wystřelil p. Racka k wálce proti p. Burianowi: milý přieteli! wždy se k tomu dle té smlúwy nedáwno učiněné přičiň, aťby to staweno bylo, a p. Racek aťby rowné učinil i přijal, jakož se k tomu p. Burian podáwá po dobrých lidech nestranných, a též i z jednoty našie p. Buriana k tomu podáwáme. A nebudeli to přijato, nemohlibychom proti utisku p. Buriana podlé jednoty našie opustiti; ale i p. Krušiny by se to neminulo, tak jakožs pane slyšal we Hradci, že netajné jest, žeby on pana Racka na to šikowal, a jemu spíží i jinými potřebami k tomu pomáhaje. Takéť posielám přípisy, co mi p. Jiřík píše, co mu se jest stalo a děje w tejto smlúwě a w příměřie. Milý pane, rač to opatřiti, aťby se smlúwě té dosti stalo; pamatuje na to, kteraks ty s synem swým a s jinými dobrými lidmi nám welmi wysoce a my

wám též slíbili, abychom proto i pána boha nehněwali, a sami se w pósměch lidem i po cizích zemích nedali, kdyžbychom sobě nikdy nic nezdrželi, což spolu smluwíme; a wieš milý přieteli, žeť jest to bohu welmi nelibé. Neb také pane w tejto smlúwě již i w tomto přímiěřie ten Kolowrat Libštainský jeda na rok, kterýž jemu byl položen se p. Hanušem strýcem jeho na Libochowice, i potka se w sobotu minulú s jedním mým služebníkem, urozeným člowěkem, an jede od swých přátel zase; toho mi jme a slibem zawieže, aby mu se postawil, když jemu dá tři nebo čtyři dni napřed wěděti. Milý přieteli! w Hradciť sem prawil, žeť mi nic nezdrží, a tys mi řekl, že zdrží. Jestiť pane wáš zápisník, jakož ste se w Strakonicích spolu zapsali. Protož prosím pane, rač to opatřiti dle této smlúwy mně zdrženie, podlé slibuow pane tebú, synem twým a jinými dobrými lidmi podlé wás učiněných, ať mi mého služebníka propustí, a smlúwa ať mi jest držána. Anebo nechtěl-liby toho učiniti, wěřímť jako pánu a přieteli milému, abyšte jeho tehdy z zápisu wašeho wywrhli; a tak wida milý přieteli, že mi od něho swéwolně bezprawie se dálo a děje, že mi naň hned pomuožeš, dle těch slibuow, kteréž sme sobě w Praze slíbili a řekli, bez dalšieho upomínánie. A ať mi jest to opraweno od něho, že mne jest welmi nectně, dálibuoh křiwě a newinně nad hlas haněl na Libochowicích, jakož mi to pan Zajiec psal, ježto již před ním měl sem a mělbych mieti pokoj skutkem i řečí dle smlúwy našie. A jestliže jeho z jednoty a z zápisu wašeho wywržete, doufámť já milému bohu, že pane s twú pomocí a jiných swých dobrých přátel, bujnosti jeho zkrotím. Než milý přieteli, nabrals na se w jednotu swú přieliš nedržebných lidí, a jich nedrženie pane wše tobě připisují a připisowati budú. I potřebieť jest milý přieteli tobě o to péči mieti, aby ode wšech jednoty twé ta smlúwa držána a zachowána byla. A na to na wšechno, i na každý kus swrchupsaný, odpowědi rozumné, milý přieteli, prosím. Datum fer. V post festum S. Georgii.

Aleš ze Šternberka.

36.

Pan Aleš témuž panu Oldřichowi, opět o dokonání zápisůw na příměří obau jednot w Čechách, též o panu Jindřichowi z Kolowrat a jeho zášti proti pánům jednoty Poděbradské.
Bez místa, 18 *Mai* 1449. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Přiepis kterýžs mi poslal na přímiěřie, w sobotu wčera tepruw po obědě jest mi přinesen; a wieš milý přieteli, žes na tom semnú zuostal, a řekls oběma stranoma přepisy ty wydati. Již sem já také k žádosti twé pane ten přiepis p. Jiříkowi poslal; a posel mój

jeliž druhý den ku p. Jiříkowi bude moci dojeti na Poděbrady, a doma jeho tu najde, nebo nic; a potom, jakož sám pane rozoměti muožeš, jeduo již pět dní k toho listu konání p. Jiřík bude mieti, i na miesto w smlúwách jmenowané poslati a jej položiti. I neniet to milý přieteli dobře, že se jest tiem přiepisem takowé prodlenie stalo: neb nebudeli moci p. Jiřík na ten den listu dokonalého položiti, an k tomu drahně pečetí musí mieti, psalť sem prwé pane, že to jeho wina nebude, nežli twá. A jakož mi píšeš pane o Jindřichowi Kolowratowi, kterakť jest psal, že sem já a moji jeho haněli w Slaném: křiwduť mi pane na tom činí, bychť já jeho haněl kterým slowem, ani který mój mým wědomím. A poněwadž sem sám na něho žalowal a žaluji, wždy oprawenie žádaje pro to hanění, jakož mě jest na Libochowicích haněl newinně a křiwě: warowalť sem se toho a na to pamět sem měl, aby on neměl co w prawdě žalowati, a jedno za druhé aby nebylo sražowáno, ale mně oprawowáno, a to pane we čtyřech nedělech podlé smlúwy w Hradci učiněné; a podnes toho očekáwám. Toto sem slyšal, když p. Jiřík zwěděl, jakož jest Kolowrat člowěka mého zmučil a k tomu připrawiti chtěl, aby to o nás prawil, což jest sobě byl na lístku na nás Kolowrat sepsal a smyslil, a že se to také dotýče jeho p. Jiříka, žeby mělo přitom býti páně Jiříkowých z Berúna na šestdesáte: tehdy žádal jest p. Jiřík na tom mém zmučeném člowěku, aby jemu powěděl, kterak se jest jemu stalo od Kolowrata, a chtěw to p. Jiřík proto zwěděti, aby uměl o to s haitmanem Berúnským a s staršími mluwiti, a prawě jim, jestližeby to učinili, žeby je chtěl z toho tresktati, jakožby na takowé slušalo; a z toho sú se wšichni omlúwali, jako newinní, i pan Jiřík. A tak jest to ten mój člowěk zmučený před p. Jiříkem k jeho žádosti rozpráwěl beze wšeho haněnie, a na tom zawřel, že z toho milému bohu žaluje. Takéť sem pane já po té straně nestál, kady jest Kolowrat z města jel, a o tom kydání s wajci sem nic newěděl, aniž wiem by to kto učinil. Ale jakož píšeš pane, kterak se Kolowrat zná k zamordowání Přechowu a o tom nočním lúpeži a wýboji, žádaje wěděti, kterakby to mělo opraweno býti: tohoť pane žádám, ať mi jest to opraweno i mým od něho podlé řádu země, jakož takowý mord a lúpež noční i wýboj z práwa má oprawowáno býti; a též pane i ten wýboj noční we Hradkowěwsi, jakož sem z toho žalowal a prwé pane i tobě o tom psal; a to od žalob došlých we čtyřech nedělech, podlé wykázánie smlúwy Hradecké. A tohoť jako přieteli swému doufám i wěřím, že mi tebú pane to scházeti nebude. Neb pane píšeš mi, že Kolowrat s wámi w té smlúwě a w příměřie stojí; tehdy ste mi za něho slíbili, a powinni jste mi tu oprawu přiwesti w času w tom, jakož smlúwa w Hradci udělaná ukazuje. Pro niež žádám a prosím pane konečné odpowědi twé. Dat. dominico Rogationum.

Aleš ze Šternberka.

37.

Pan Aleš témuž panu Oldřichowi: o sjezdu čtyr ubrmanůw králowstwí do Wlašími k oprawě wěcí přečiněných uloženém, a o nesnázech swých s p. Jindřichem z Kolowrat.
Bez místa, 3 *Jul.* 1449. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Jakož mi odpisuješ o tom sjezdu, kterýž má býti u Wlašími w neděli příští, dotýkaje přitom, žes ty pane nikdá k tomu neswolil, bychom my měli tobě roky klásti, kdy a kambychom my chtěli, aby pane jel, kamž a když my kážeme: kdyžby sobě pane chtěl wzieti a wážiti psanie mé a Močihubowo tak, jakž jest samo w sobě, máš s to rozumu dosti, žeť sme my to neučinili tobě pane rozkazujíce, neb to pane wieme já i Močihub w jistotě, žeť my tobě pane tak málo muožem rozkazowati, jako ty nám. Milý přieteli, powažiž toho již, žes toho psanie mohl nepotřebného zachowati na jiného, ježtoby winen byl. Než to miesto, kteréž jest tobě pane i nám k sjezdu pro potřebu welikú, jakož móž wědieno býti, položeno i den jmenowán, stalo se jest z hodných příčin; i k tomu hlediece pane, že napřed nám čtyřem ubrmanóm jest najpříležitější, a ještě tobě pane blíže nežli mně, a potom také i těm, jenž sú žaloby swé na nás wznesli pro nezdrženie smluw i příměřie; kteréžto wěci námi ubrmany a naším ohlédáním i rozkázáním mělyby a mohly sú býti naprawený. A poněwadž se tobě pane nezdá býti, wida toho potřebu welikú, ježtoby to obecnému dobrému welice slúžilo, kdyžby s obú stranú lidé podlé smluw i příměřie zapsaného i zaručeného byli zachowáni: protoť já pane wždy dálibóh budu, a podlé twé wuole radějiť tobě toho přeji, žeť tebú a waší stranú sejde, nežli mnú a Močihubem. Než nezdáloliť se jest pane tobě w tom pracowati o to, tak jakož na nás na ubrmaních sjezd i rozkázánie záleží dřiewe sněmu Jiehlawského, jedno ohledaj pane smlúwy: mnohemť jest bylo lépe pane tobě se w to neuwazowati a w ubrmanstwie se nepodwoliti. A ač se tobě pane dobře zdá samému těch wěcí oprawu do sněmu Jiehlawského nechati, welmiť se pane toho lekám, že ti, jimžto se smlúwa a příměřie nezdržela jest a nedrží se, žeť toho do sněmu Jiehlawského tak nenechají. A newiem já pane, dadieli se lidé pak na sněmu súditi, nebudeli jim toto prwé opraweno. Což pak z toho dále a dále horšieho pójde, bóh napřed i také lidé budú wěděti, kým to jde a po . . .*) zdá mi se pane i nepochybuji, že jest najsprawedliwější i najupřiemnější wěc do lidí sobě odporných, smlúwami a zápisy, kteréž je upokojie, zprawowati se a jim dosti

*) Chyba w originálu.

učiniti. A také pane toto muožeš dobře wěděti, žeť w Jiehlawi s jinými mnohými wážnými a pilnými běhy dosti budem mieti činiti, ježtoby tyto wěci o něm na překážku mohly býti a byly. A jakož dále píšeš pane o Jindřichowi Libštainském, že jest Racka purkrabi swého kázal stieti, a přitom dotýčeš pane, že jest práwo i obyčej hlawa za hlawu: pane, on Libštainský wie, proč jest Racka stieti kázal. Játť sem toho nežádal, ale žádal sem, aby Racek byl postawen w Jiehlawi o sněmu před čtyřmi ubrmany. A já jiného newiem podlé zpráwy lidské, než že proto jest jeho stieti kázal, boje se aby na něho prawdy neprawil o tom nočniem mordu a lúpeži, kterak se jest to s jeho wolí a wědomím i rozkázaním stalo, i mnohé jiné zlosti mým chudým lidem. A Racek jest při tom mordu nebyl, a utrpěl: a ti, ktož sú to skutkem učinili, ty i podnes u sebe Libštainský chowá, s nimi se pěstuje. I zdáť mi se to jistě milý přieteli diwné a nowé práwo i nowý obyčej, newinnú hlawu za newinnú. Takéť tebe tieži milý pane, kdyžby ty deset nebo wiece zlodějów a morděřów zjímal, ani tobě jednoho člowěka zabili a zamordowali a oblúpili společně, a ti žeby prawili, že sú to něčím rozkázáním učinili, tolikoby chtěl nad rozkazatelem pomsty hleděti a tyto skutečníky pustiti, aneboli nad jedniem toliko z nich pomstiti, totiž hlawu za hlawu, a jiné wšechny pustiti? Toho mne pane rač zprawiti. A nalezášli mi tu oprawu, nejsemť jie powinen přijieti od tebe, aniž přijímám; nebť mě učí smlúwa w Hradci udělaná, kto a kolik oprawcí mohú mi oprawu o to i o jiné rozkázati přijieti; a tomuťbych se pane jistě nenadál. A jakož pak pane dotýčeš dále, že lidem bráním jíti na Libštain po to, což jim pobráno jest: a já pane bráním, a měl sem tu naději, pane, žeby ty mi sám k tomu neradil, byť měli po to choditi, nebť sú tam moji lidé toho nenosili. A nerozumiemť tomu, byť s tiem i s hrdly swými před lúpežníky a před morděři zase domów uhodili. Než budeliť přineseno domów lidem mým w celosti to zase, což jim pobráno jest, kázalť sem jim wzieti. Jakož také opět dotýčeš pane o Psíka, a píšeš, poněwadž chceme, aby nám lidé sprawedliwé učinili, abychme lidem též také zase učinili: wěz pane, žeť se mne o Psíka nic nedotýče; a také mne pane newinně a nepotřebně pamatuješ tiem, abych zase lidem sprawedliwé činil; nebť bohdá činím, jako kto. A milý přieteli, we snách sem se takowému psaní dotkliwému od tebe nenadál. A wěda dobře, ačkoli syn mój nad zlodějem a lúpežníkem silničným má poprawu, wšak tobě pane i jiným ubrmanóm nejednú dal jest wěděti, že jeho před čtyřmi ubrmany chce w Jiehlawě postawiti; a nezdá mi se pane sprawedliwé ani hodné, by syn mój měl nebo powinowat byl zloděje a lúpežníka swého i jiných lidí Kolowratowi wydáwati, leč z rozkázánie wšech čtyř ubrmanów. Jakož přieteli milý píšeš o penězích, žeťbych je proti twé wóli držel, tohoť sem já newěděl;

a pak cožť se mne dotkne, milý přieteli, neměj o to péče. Dán we čtwrtek před s. Prokopem českým dědicem.

Aleš ze Šternberka.

38.

Pan Aleš ze Šternberka a Oldřich Močihub z Kralowic domlauwajíce p. Oldřichowi z Rosenberka o to, že do Wlašími nepřišel, wolají ho zase do Německého Brodu k oprawě wěcí přečiněných.

Na Wlašími, 8 *Jul.* 1449. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému a pánu mně přiezniwému.

Službu naši wzkazujem, urozený pane a přieteli zwláště milý a přiezniwý! Nynie u Wlašími přemnoho žalob položeno a ukázáno jest o těch, jimžto se smlúwa w Hradci udělaná i přímeřie zapsané a zaručené, jakož oni prawie, nezdržána jest a nedrží se; žádajíce i napomínajíce opět z oprawy w čąsu w smlúwě Hradecké položeném. I wieš milý pane, že my dwa bez wás dwú ubrmanuow té moci nemáme, těch wěcí k miestu lidem rozsúditi, ačkoli srozuměli sme, že jest toho weliké potřebie bylo. I musili sme jich tiem odbyti, že my dwa sama té moci nemáme; než powěděli sme jim, že ještě chcme pane tebe obeslati, jakož za to i prosíme, poněwadž se jest ta oprawa tiemto sjezdem u Wlašími nemohla státi, ale aby ráčil pane býti bez proměny i s p. Arnoštem Lestkowcem tu neděli po s. Jakubu apoštolu božím welikým w Německém Brodě, a tu aby ty wěci dřiewe sněmu Jihlawského srownány byly námi; neb na sněmu, jakož pane muožeš rozuměti, dosti jiných pilných wěcí budem mieti jednati. A ráčíšli to již tak pane i s Lestkowcem udělati, račiž tehdy to dáti nám wěděti bez meškání, aťbychom těm wšem, kohož se dotýče s strany páně Jiříkowy také kázali býti na ten den a na témž miestě s winami i s duowody; a ty pane také rač opatřiti, aťby též s strany páně Oldřichowy z Hradce byli. A budeliť komu gleituow potřebie do Německého Brodu, a jeho žádati bude, jediné rač dáti záhe wěděti, nepochybujemť, žeť to bude opatřeno. Než pro milý buoh, milý pane, nerač sobě toho lehce wážiti; neb to milý buoh wie, žeť sme wěrně krotili i krotíme, aby bylo potrpieno již do toho našeho sjezdu. A nestaneli se tu miesto a konec dřiewe toho času, jakož sněm položen jest, welmi se bojíme i lekáme, žeť lidé budú welmi rozpačiti na ten sněm jeti; nebť netajně mluwí prawíce, poněwadž se nám w malých wěcech a na počátku smlúwy a přímiřie nedrží, i nad to nám dále u wětších wěcech nebudú držány. Račiž pane toho powážiti, co sme tehdy dobrého neb upřémného w Hradci zjednali našimi těžkými pracemi i welikými náklady. Ale máme plnú naději, že toho

neráčíš odporen býti, znamenaje tak mnoho zlého, coby z toho mohlo pojíti této zemi i obywatelóm jejím; ježtoť se to i nás wšech dotýče. Na to pane prosíme úmysla wašeho spěšné odpowědi. Dat. Wlašim, fer. secunda post diem b. Procopii.

Aleš ze Šternberka a Oldřich z Kralowic.

39.

Pan Aleš panu Oldřichowi z Rosenberka: o wolení osob, ku králi Římskému jeti majících, o p. Mikulášowi z Lobkowic, jenž k oběma jednotám byl přiznal se, a w dušce důtka o odtahowání opraw, jímž p. Oldřich se winí.

Bez místa, 27 *Nov.* 1449. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Wzkázals mi po Dúpowcowi, žádaje abych poslal napsány ty jisté, kteřížby z nás měli jeti ku králi Římskému, aby těm gleitowé zjednáni a dáni byli ↄc. Milý přieteli! wšak muožeš sám tomu rozoměti i wěděti, žeť to na mně nenie, bychť já je sám mohl a měl wydáwati, ktožby jeti měli, a bychom sě nynie měli o to sjeti, že to býti nemuož, poněwadž to má tajně přiwedeno a zwědieno býti, co bude w tom krále Římského úmysl. Protož milý přieteli, když ty sě wrátíš zasě a mě a p. Jiříka zprawíš, s čím zasě přijedeš, a budeli pak toho potřebie, tepruw my sněm sobě udělajíce, k té jiezdě osoby budú moci woleny a jmenowány býti. Ale jáť toho, přieteli milý, sám udělati nemohu, bychť koho nynie jmenowal a na psaní dal. A také milý přieteli, jakož na mě i na syna mého Nikolaj žaluje: cožť koli na nás žaluje, shledáť sě to, žeť nám na tom krátko činí a křiwě na nás žaluje. A bychomť my jemu pak co byli winowati, jehož bohdá w ničemž nejsme, nemělťby on proto milý přieteli tobě žalowati na nás; wěda dobře, kterak jest pod swú ctí a wěrú mně zwláště a p. Jiříkowi také zwláště slibowal w naši jednotu, z kteréžto propuštěn nebude. A táž naše jednota ukazuje, ačby který z naší jednoty druhému co učinil a prowinil, žeby měl to na p. Jiříka wznesti a po p. Jiříkowi oprawu přijieti. Ale nenieť diw, žeť sě on nad swú ctí a wěrú tak lehce zapomanul jest: neb wieš pane dáwní přislowie, žeť z bláta muškát nebude. A wšakť jemu o tom jeho cti a wiery zapomanutí smlčáno nebude. Datum fer. quinta ante festum S. Andreae apostoli.

Aleš ze Šternberka.

(Duška.) A milý pane, přewelmi mně se to zle líbí, že sě oprawa těch přečiněných wěcí odtahuje, a my widíme že toho wždy wiece přibýwá, a času k jednání toho nám wždy ubýwá, až snad i příměřie wyjde. Ale mnú ani mým

spoluoprawcí to nejde: než netajněť pane prawie, že tebú to schází a twým spoluoprawcí. A jakožs mi milý přieteli poslal welmi mnoho přiepisuow listuow žalobných na naši stranu: ty wěci jsau mezi stranami na při, a jest puol řečí, jakožto jedné strany; a na to musí druhá strana odpory swé učiniti, a má ještě námi súzeno býti. Ale.totoť sě pane lidem diwné i nesprawedliwé zdá, že sě to nedrží od wašie strany, což již jest námi súzeno, i wšemi čtyřmi oprawcemi a wýpowědí naší potwrzeno i wypowědieno, jakožto o wěznich a o jich šacunku, ježto sě to pane zřetedlně a z úmysla děje prawého. A kteraks o to pane mnohokrát obsielán, a že jim to nic platno nemuož býti, a šacunku waše strana wždy přes to mieti chtí: z tohoť sobě milý přieteli lidé mnohá domněnie do tebe berú. Jistě milý přieteli, měłby na to pomysliti, aby to dle sprawedlnosti a upřémnosti jinák šlo a opatřeno bylo, nežli do sie chwíle ɔc.

40.

Paně Oldřichowa odpowěd na předešlé psaní.
Na Krumlowě, 6 *Dec.* 1449. *(Z konceptu Třeb.)*

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Jakož mi nynie píšeš o tom, jakožť sem po Dúpowcowi wzkázal, aby mi poslal na psaní ty jisté, kteřížby z wás jeti měli ku králi Římskému ɔc., přitom dotýče, že to na tobě nenie, by ty je sám mohl a měl wydáwati, ktožby jeti měli ɔc. Milý přieteli, jakžkoli, jižť já wždy wedle toho, jakož w Jihlawi na tom spolu zuostali sme i rozjeli sě, w neděli dálibuoh nynie příští ku KM[u] králi Římskému pojedu, a ty wěci což najlépe uměti a moci budu najspieše, pro obecné země této upokojenie i nás wšech dobré, jakož sem kdy prwé činil, jednati budu se wší pilností. A jeděť sě pak zasě dálibuoh we zdrawí wrátím, což tam koli zjednám, toť wás tajno nebude; a dáleť já sě k sněmu a jednání dalšiemu opět přičiním s snažností. Pak o p. Mikulášowi z Lobkowic jakož dotýčeš ɔc., tak příkrého psaní mezi wámi welmi nerád slyším. Neb i on také těm wěcem řeči má dobře odporné. Ale radšebych, aby ty wěci mezi wámi některak šly pěknějie. Dále w dušce o oprawách jakož píšeš, žeť sě odtahowání wěcí přečiněných nelíbí, proto zwláště, že toho wždy wiece přibýwá, a času k jednání toho nám wždy že ubýwá ɔc. a to že tebú ani twým spoluoprawcí nejde, ale netajně žeby prawili, žeby to mnú a mým scházelo spoluoprawcí: milý přieteli! wšak to sám najlépe wieš, i jiní lidé dobří obecně w zemi této wědie, kde a kterak i w Jihlawi k tomu sě příčiněl sem i přičiňuji; a že sem toho jinák w této mieře a lépe, wedle toho jakož sem wám hned řekl w Jihlawi, pro swatbu jednati nemohl, jakož pak to i Dúpowec twój služebník zde jsa widěl

zřetedlně. A již jakož sem w Jihlawi řekl a swrchu sě také píše, ku KM[u] jeti nezmeškám. I milý přieteli, mělliby kto, jenž mi snad nic nepřeje dobrého, to čímž winen nejsem ani mój spoluoprawce, k mé weliké práci a nákladóm připisowati, wěřímť že toho odmluwíš, wěda zajisté lépe nežli kto jiný, že toho nenie, a mně že na tom každý takowý krátko činí a welikú před bohem křiwdu. Dále o welmi mnoho přiepisiech žalobných kteréžť sem poslal jakož píšeš, toť i owšem do našeho spolusjezdu a rozsúzenie tak již státi musí; ačkoli i z našie strany mnohým lidem též diwné zdá sě a nesprawedliwé, jako straně wašie, že sě jim nedržie od wašie strany také wěci súzené i naší wýpowědí stwrzené. Také kdyžkoli proč, jakožto ubrman a oprawce jeden, od tebe neb od koho jiného byl sem obeslán, hned každého obsielal sem a k tomu sě přičíněl, kohož sě co dotklo. I nezdáť mi sě, by kto proč domněnie mieti měl do mne které, jehož ty při konci w swé dušce dotýčeš. A jedněť sě pak zasě wrátím, hned tě o náš spolusjezd obeslati nezmeškám. Když pak pospolu budem, shledáš to pane w skutku i jiní dobří lidé, žeť já tiem čímž mě winie winen nejsem, než žebych prostě rád jako kdy, aby sě každému wedle jeho dálo sprawedlnosti. Datum Krumnaw, sabbato ipso die S. Nicolai, anno domini oc. XLIX.

(Duška.) Wěz také, žeť mě jest opět nynie p. Oldřich z Hradce obeslal, žaluje mi na W. Zmrzlíka wašeho spolujednotníka, že sě k němu a od něho jemu a služebníkóm škody dějí weliké; zwláště že nynie Němec někaký služebník Zmrzlíków s jinými tři koně a pancéř wzal jest Janowi z Wrabie služebníku páně Oldřichowu; pro kterýžto wzatek i základu seznánie žádá. Protož milý pane, wida tak zřetedlná přečiňowánie a duowodná i weliké škody, kteréž sě dějí od strany wašie, wěřímť že sě k tomu přičiníš, ať sě takowé wěci nedějí; wěda zajisté, žeť já zde přewelmi mnohé wěci zdržuji a stawuji.

41.

Pan Aleš panu Oldřichowi z Rosenberka omlauwá swé obmeškání we příjezdu k němu.
Bez místa, 28 *Febr.* 1450. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Něcoť sem gleity opozděn a obmeškán; a protoť již nebudu moci, milý přieteli, prwé dojeti tebe, než w úterý bohdá k obědu. A také milý přieteli! wždy já nemohu od Jindřicha Buštěweského, i w jeho gleitowním listu, bez utrhánie býti; ježtoby mi se to nemělo w gleitu a w příměřie dieti. A byť se nedotýkalo tak mnoho obecnieho

dobrého, pro takowé jeho utrhánie nejelťbych. Dat. sabbato ante dominicam Reminiscere, tempore vespertino.

Aleš ze Šternberka.

42.

Pan Aleš témuž pánu stížně píše o pomluwách, kteréž od služebníkůw páně Oldřichowých na něho jdau.

Na Konopišti, 10 *Mart.* 1450. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Zprawil mne jest pan Zdeněk ze Šternberka strýc mój, kterakú sú řeč jemu prawili služebníci jeho, prawiece že sú túž řeč slyšeli pane od twých služebníków, žebych já králi nechtěl nikoli, lečby mi Hrádek k dědictwie zapsal; wiece tíž služebníci twoji pane prawiece, že to mluwie a mluwiti mají z twé wuole a z twého rozkázanie. Ale wieť to milý buoh, žeť sem já na to nepomyslil; a také ty milý přieteli, ani nižádný člowěk toho jest odemne neslyšal nikdy. I jest mi to přewelmi diwné, byloliby to tak; a já se tomu nenadál, by mi se to bez winy a w také nynější mieře mělo dieti. Protož milý přieteli, prosímť, daj mi to rozomně wěděti, jestli to z twé wuole a z twého rozkázanie, jakož tak služebníci twoji pane prawie. A nenieliť pane z twé wuole a z twého rozkázanie, pomstímliť pak toho kterak nad těmi služebníky twými, doufámť jako přieteli swému milému, že mi w tom za zlé mieti neráčíš. Neb takowá řeč chýlí se pane k zhyzdění mne dobrým lidem křiwě, a mně dobře k weliké žalosti, ježto já za to mám, milý přieteli, že i tobě toho měloby líto býti. A protoť pane wěřím, že w tom těch služebníkuow swých zastáwati nebudeš proti mně, a že mi toho odpowěd ráčíš dáti. Neb nemělibych pane od tebe na to odpowědi, muožeš milý přieteli tomu rozoměti, žeťbych tehdy tomu wěřiti musil, co sú twoji služebníci pane služebníkóm strýce mého prawili. Dat. Konopišt, feria tertia post dominicam Oculi.

Aleš ze Šternberka.

43.

Pan Aleš témuž pánu, druhým psaním téhož dne daným, zpráwu o příměří s knížetem Mišenským odkládá do swého přijetí do Prahy.

Na Konopišti, 10 *Mart.* 1450. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! O tom příměřie s Mišenským a o jiných některých wěcech měľbych dáti tobě pane odpowěd: ale

tohoť prwé učiniti nemohu, byť co jistého psáti mohl; než z Prahy dámť na ty wěci pane do Plzně odpowěd. Dat. Konopišt, feria tertia ante diem b. Gregorii.

Aleš ze Šternberka.

44.

Pan Aleš témuž pánu opět o jednání příměří s kniežetem Mišenským, a w dušce o škodách, které s hradu Peršteina se dějí.

W Praze, 13 *Mart.* 1450. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane, přieteli zwláště milý! O tom příměřie s Mišenským, jakožs pane semnú mluwil, wedle toho já sem mluwil s panem Jiříkem, a on dále s Pražany, s Žateckými, s Lúnskými, s Slanskými i s jinými městy: i poručil jest to pan Jiřík panu Wáclawowi Cardowi, Žateckým a Lúnským; budeli se chtieti Mišenskému příměřie, když ti obesláni budú o to, jimžto jest pan Jiřík poručil, na tom sme zuostali, aby oni wedle moci jim dané učinili, cožkoli bude podobného. A milý pane, jdi ku koncóm, dokudž tomu čas máme, aťby nezminul. Dat. Pragae, fer. sexta ante dominicam Laetare.

Aleš ze Šternberka.

(Duška.) Pane, když sem přijel z Prahy domuow, zwěděl sem, že Němci s Perštajna sjewše, spálili sú we čtwrtek welmi dobrú wes Heřmanowi Sirotkowi, služebníku páně Jiříkowu, a mým lidem něco sú pobrali. I widiš pane, ačbychom rádi pokoji, žeť jeho nemuožem mieti. Než wieme to, žeby se nám to s toho zámku nemohlo dieti bez pomoci a bez fedrunku Nikolajowa, nebť na tom hradě spíže nemají, než což jim ot Nikolaje, fedrunkem a pomocí jeho přicházie.

45.

Pan Aleš témuž panu Oldřichowi zpráwu dáwá, kterak ho pomluwy dříwe psané (č. 42) došly, a opět pana Mikuláše z Lobkowic dotýká.

Bez místa, 15 *Mart.* 1450. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli mně zwláště milý! O tom pomlúwanie, o němžť sem psal, p. Zdeněk mi jest to prawil, že sú to prawili jeho služebníkóm twoji pane služebníci; i chciť se na to ptáti, kto a kteří sú to učinili. A o tom příměřie s Mišenským a s Glúchowským dalť sem milý přieteli po swém

poslu odpowěd. Pak o Nikolajowi píšeš pane, že jest s wámi w jednotě: wšakť jest to netajné, žeť jest Nikolaj mně zwláště a p. Jiříkowi zwláště nám w naši jednotu sě zawázal slibem swým, a tudy jest zasě města Kadaně dosáhl. I to jest netajné, že jest Nikolaj s Mišenským sě w příměřie proti nám zapsal, kteréž již wyšlo jest. A pak wieš milý přieteli, že jest k tomu mluweno od nás, muožli nám to od něho opraweno býti, žeť my rowného a sprawedliwého běhati nebudem. Datum dominico Laetare.

Aleš ze Šternberka.

46.

Petr ze Šternberka, syn páně Alšůw, otci swému zpráwu dáwá o dobytí Gerowa skrze České wojsko.

Na poli u Gerowa, 15 *Oct.* 1450. *(Z kopie w arch. Třebon.)*

Urozenému pánu, p. Alšowi ze Šternberka, pánu a otci mému milému.

Urozený pane, pane a otče mój milý! Milosti Twé služba má poddaná wždy hotowá. A TM[u] dáwám wěděti, že bohu milému děkujíc se wší naší čeledí dobře se máme. A od té chwíle, jakž sem TM[u] psal, přitáhli sme před město Gerow, a k němu sme dnes we čtwrtek před s. Hawlem šturmowali, i přes hlawu dobyli; a w něm sme jali p. Gerowského mladého, p. Hanuše z Donína a z Awrbachu, hrabi Wiléma z Olemundu, hrabi Hanuše z Kirchperku, Kunce z Kafunku a mnoho jiných na miestě, a na pólčtwrta nebo na čtyřista koní jiezdných sme tu wzali. Ale dobře hrubý a těžký šturm sme tu měli; a wšak w prawdě rač wěděti, žeť sú nám z našeho Českého wojska wiece patnácti u toho šturmu nezabili. Než swého milého a dobrého přietele a otce mého, pana Dobeše z Radyně, tu sem ztratil, a Jaroslaw z Ejstebna služebník páně Burianów také tu jest ssel, a twój pane komorník Heřman, a ižádný jiný; a bohu milému děkujíc, málo jest zraněných a neškodně. To sobě nynie mějte za nowiny k utěšení. A starý Mišenský sebraw se, chtěl Gerow to město retowati; i táhnem hned na něho, zdaby se chtěl s námi bíti. Prostež za nás pána boha, ať nám ráčí, přijdeliť na bitwu, ščestie a wítězstwie popřieti a dáti. Než na tom městě Gerowě jeho najbrannější a najčelnější sú lidé jemu zjímáni a zbiti, ježto sú jeho wálky jemu wedli. A jiných nowin nynie TM[u] psáti neumiem, aniž co wiem; než že wzajtra také krále Římského radda mají a chtie k nám přijeti a mezi námi taidinkowati. Dán na poli u Gerowa, we čtwrtek před s. Hawlem.

Petr ze Šternberka.

47.

Pan Aleš panu Oldřichowi z Rosenberka zpráwu dáwá, že pan Jiří z Poděbrad kupuje Kladsko.

Bez místa, 29 *Sept.* 1451. *(Z orig. Třeb.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, přieteli mému zwláště milému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli zwláště milý! Wědětiť dáwám za jisto, žeť pan Jiřík kupuje Kladsko, a jižť jest téměř jako strženo. Pro milý buoh, milý pane, obešli pana Krušinu, a ruš to jakž muožeš, rozuměje tomu, že tiemto nynějším během mnoho zlého mohlóby se skrze to státi. A prosím milý pane, rač s tiem mlčeti, by to odemne wyšlo. Dat. fer. IV ipso die beati Michaelis archangeli.

Aleš ze Šternberka.

C. V.

WÝPISY ZE STARÝCH DESK ZEMSKÝCH

od roku 1391 do 1456.

Zbírka prwní.

Připomenutí. *Wědomo jest, že nejstarší České desky zemské wšecky r.* 1541 *nešťastnau náhodau zhořely, aniž se z nich co w originálu zachránilo. Cokoli nám tedy z desk zemských staršího pozůstáwá, jen we wýpisech před r.* 1541 *náhodau učiněných a zachowaných záleží. Jest pak toho we wšelikých archiwech a rukopisech českých dosti mnoho. Desky zemské ode XIII století až po r.* 1497 *auředně nazwíce jazykem latinským wedeny býwaly: že wšak mnohem dříwe wkládaní listin také česky psaných se přijímalo, tomu za důkaz slauží i následující tyto wýpisy, w nichž jen o saukromých wěcech se jedná. Později podáme také wýpisky starých nálezůw u saudu zemského, z nichž wyswitati bude, že i při zákonodarstwí, pro lepší určitost a srozumitelnost, již od počátku XV století w deskách zemských jazyku domácího užíwáno bylo.*

1.

Pan Jindřich starý Berka z Dubé wšecky syny swé dědicky poděluje.
1 *Mart.* 1391. *(DD. XX.* 116. *XXI,* 35, 96.*)*

Secundo Wenceslai J. 10.

Já Jindřich Berka, řečený z Dubé, odděluji swé syny, Hynka najstaršieho řečeného Dubský, a Jindřicha po něm najstaršieho, a Jindřicha řečeného Berka, ty tři bratry dřeweřečené, prwé je odděluji Jablonským zbožiem, najprwé město

Jablonné, a k tomu Česká wes a Markwartice wes, což tu mají, a Suchá wes což tu mají, Postřelna wes což tu mají, i s poplužiem, s dworem, i s tiem což k tomu příslušie, nic nepoostawujíc, a Kněžice wes což tu mají, Petrowice wes což tu mají, Hermanice wes což tu mají, s mlýny se wšemi což k tomu slušejí, s řekami, s potoky, s rybníky, s lukami, i se clem, s lesy, s horami, s pastwami i se wší wolí i s plným panstwiem, i se wšemi užitky, ižádných po sobě neostawujíc; a k tomu hrad řečený Milštein, a městečko Cwikow a wes Cwikow, a Kunratice wes i s twrzí a s poplužiem, a k tomu Lindawy swrchnie i dolejnie, a Grina wes, Krazhart wes, Margental wes, a k tomu pustý Margental, Lichtemwaldy oba swrchní i dolejní, wes Krumpach s mlýny se wšemi což k tomu příslušie, se wšemi rybníky, s řekami, s potoky, s lukami, s lesy i s horami, s pastwami i se wší zwolí, což k tomu slušie, i s plným panstwím, se wšemi užitky, ižádných nepoostawujíc, než to zbožie Jablonské i Milšteinské se wším prawým i plným panstwím, nic nepoostawujíc, i s kostelním podáním, kteráž jsú w tom panstwie we wšem. A to my třie bratřie dřéweřečení, Hynek řečený Dubský, Jindřich, a Jindřich řečený Berka mlazší, přijímámy jisté zbožie od swého otce i od swých bratří jiných za prawý rozdiel. O wěno panie, že to má pán starý řečený z Dubé držeti do swého žiwota beze wšie překážky. Pakliby buoh pána i panie neuchowal, tehdy tito třie bratřie, Hynek řečený Dubský, Jindřich, a Jindřich řečený Berka mlazší, mají se w Kurowodské zbožie uwázati k swému rozdielu; a oni jiná bratřie, Wáclaw, Janek, Jindřich Hlawáč a Jindřich najmlazší mají, se uwázati w to zbožie, což k Dubskému zboží slušie, to což panie wěno obsáhlo. Pakliby bylo to zbožie, což k Dubskému zboží příslušie, lepšie než Kurowodské zbožie, tehdy Wáclaw, Janek, Hlawáč, Jindřich mlazší, těmto třem bratřím, Hynkowi řečenému Dubský, Jindřichowi, a Jindřichowi řečenému Berka, mají přidati po tom rozdielu penězmi, nebo zbožím, po přátelské radě. Pakliby bylo Kurowodské zbožie lepšie než to zbožie, což k tomu zbožie příslušie, to což panie wěno obsáhlo: tehdy tito třie bratřie, Hynek Dubský, Jindřich a Jindřich Berka mlazší mají, těmto bratróm swým, Wáclawowi, Janowi, Jindřichowi Hlawáčowi a Jindřichowi mlazšiemu, přidati po tom rozdielu penězmi nebo zbožím, po přátelské radě, k tomu zbožie, jakož k Dubskému zbožie slušie. A jiné zbožie wšecko, ižádného nepoostawujíc, což k Húsce příslušie, i hrad řečený Húska, i Dubské zbožie wšecko, i Hrádecké zbožie wšecko i s Hrádkem, i Milčanské zbožie, Fridlanské, i město Dubá, a k tomu wšecko zbožie, ižádného nepoostawujíc, to dostalo se za prawý rozdiel Jindřichowi z Dubé řečenému Berka starý, Wáclawowi a Janowi a Jindřichowi řečenému Hlawáč a Jindřichowi najmlazšiemu, synóm jeho z Dubé řečeným, s mlýny se wšemi což k tomu slušejí, i s poplužími se wšemi, což k tomu slušejí, i s twrzmi se wšemi, s rybníky, s řekami, s potoky, s lukami, s lesy, s horami i s pastwami i se wší wolí, s plným panstwím

i se wšemi užitky, ižádných nepoostawujíc, než se wším plným panstwím i se wšemi podáními kostelními, které jsú w tom panstwie we wšem. A přiznali se, že ten rozdiel suobú stranú dobrowolně přijímají; a na tom mají wěčně dosti mieti, a jeden druhého z rozdielu nenapomínati, ani práwem, ani skutkem; neb jsú sebe již tiem skutkem úplně dielni. Actum anno domini MCCCLXXXXI, feria IV post dominicam Oculi.

2.

Pan Půta starší z Častolowic wěno snachy swé, kněžny Anny z Oswětina, přewodí na hrady swé Skuhrow i Richenberk s jich přislušenstwím.
1396, 2 *Juni (DD. XX,* 164.*)*

Primo Nicolai T. 29.

Puota z Častolowic starší přiznal se před úředníky Pražskými, že paní Annu, ženu Puoty mladšieho syna swého, s jejím se wším wěnem, totižto se dwěma tisícoma a s puol osmem stem kop gr. pražských, ježto měla na dědinách we Skuhrowě, tak jakožto we dskách zemských plněјie záleží, na jiné na swé dědiny, na ten jistý Skuhrow hrad a na město před hradem i na ta na wšecka sbožie, což k tomu hradu i k městu i wsí neb užitków přislušie, kterýmž sě koli jménem jmenují, na Richmberk hrad i na to na wše, což k tomu hradu sbožie neb wesnic a užitków přislušie, kterýmžto sě koli jménem jmenují, na město Solnici s tú se wší zwolí i se sbožím, což k tomu městu přislušie, s dědinú, lukami, s dwory popłužními i s kmetcími, i se wšemi wesnicemi, kterěžkoli mají jméno, s rybníky, s mlýny, potoky, s lesy, s řekami i s tú se wší zwolí i s panstwím celým, což k dřéwepřečeným sbožím přislušie, i se wšemi puožitky, buďte zjewni nebo tajni, kterýmižkoli jmény mohú jmenowáni býti, nic na tom sobě newymieňujíc ani sobě co poostawujíc, než úplně, jakož on jest se panem Bočkem ode pana Jana z Meziřiečie kúpili, a potom naň na samého spadlo, jakož jest pan Wznata ze Skuhrowa držel; pakliby co odešlo, aby jie paní Anně nawráceno bylo, kromě té wesky i platu, což jest na té wesce, ježto pan Jan z Meziřiečie za Wznatinu duši dal, přewedl jest i přewodí, a jie těch dědin, těch hraduow, měst i wšeho sbožie dřéwepřečeného ku prawé wěnné zástawě postúpil w těch penězích, totižto we dwú tisíc a puol osmě stě kop; pod takú wýmluwú, aby syna jeho Puoty dřéwepřečeného buoh neuchowal, prwé nežli panie Anny ženy jeho dřéwepřečené, tehda kdyžbykoliwěk on Puota nebo jeho budúcí nebo poručník dřéwepřečené panie dřéwejmenowané penieze, dwa tisíce a puol osma sta kop, dali a položili w Kladště, a jie prowodili bezelsti do Nisy: tehda beze wšie překazy i beze wšie pře paní Anna dřéwepřečená má swé penieze wzieti dřéwepřečené, a hraduow, měst i wšeho sbožie

dřéweřečeného jemu Puotè i jeho budúcím mocně sstúpiti bez překazy; a ona to se panem Hynáčkem z Wismburka a se panem Jetřichem z Janowic i z Náchoda a se panem Hynkem řečeným Hlawáč z Třebochowic a se panem Štěpanem z Opočna dobrowolně přijala a dřewní wklad wěnný propustila dobrowolně. Actum feria VI post festum corporis Christi A. D. MCCCLXXXXVI.

3.

Pře mezi paní Jitkau z Meziříčí a panem Jindřichem Čerwenohorským z Dubé o wěno *).
R. 1407 — 1415. *(DD. XXI,* 41.*)*

In Nigro citationum.

Jitka de Meziřiečie conqueritur super Hynkonem ibidem et de Čerwenéhory et de Abrspachu, quia se intromisit sine jure et tenet ejus dotalem obligatam hereditatem in Meziřiečí et in Kralowèlhotě, villas integras, curias rusticales cum censu, agris, pratis et omni libertate ad eas pertinente; in qua hereditate habet 500 marcas argenti dotalis, quia ei hoc argentum dotavit Hynko de Třebochowic maritus ejus quondam dictus, quando pro eo tradita fuit et ipse sibi eam duxit in uxorem, et super hoc habet testes.

Juxta: Impositio sabbato in octava S. Georgii (30 Apr. 1407). Terna citatio.

Juxta: Camerarius Přech, terminus sabbato quatuor temporum pentecostes (21 Mai 1407). Secundus camerarius Jacobus, citavit feria V ante Bonifacii (2 Jun. 1407), terminus in crastino Margarethae (14 Jul. 1407). Tertius camerarius Jan Opršal, terminus in vigilia Bartholomaei (23 Aug. 1407).

Ibi (i. e. die 23 Aug. 1407) citatus non astitit, sed literam excusatoriam misit; terminus cum ea memorare , monere, in crastino Hieronymi (1 Oct. 1407); relatio omnium beneficiariorum. Ibi terminus ad idem monere fer. VI quatuor temporum adventus (16 Dec. 1407). Ibi terminus ad idem monere fer. VI quatuor temporum quadragesimae (9 Mart. 1408).

Ibi (i. e. die 9 Mart. 1408) de mandato DD. Baronum domini Bočko de Podiebrad, protonotarius tabularum, Andreas de Duba, Puota de Skály, Johannes de Wilhartic et de Novadomo, Racko de Sswamberg, cum minoribus beneficiariis judicantes stánie et nestánie, auditis praesentibus tabulis, mandaverunt mitti pro citato. Qui veniens habuit defensionem, sicut prius, per literam, quod propter capitales inimicitias D. Regis in termino citationis stare non potuit; et hoc vult probare,

---

*) Podáwáme tuto auplné wedení pře, dle starého způsobu, za příklad, kterak ono w deskách zemských zapisowáno býwalo, ačkoli nazwíce latinské jest.

sicut sibi domini invenient, fer. VI quator temporum pentecostes (8 Jun. 1408); dicens etiam, quia actrix citat pro dote, jež jest propustila per tabulas; ad quas se refert. Et statim constituit commissarium Nicolaum de Castro Pragensi, si eum contingeret abesse, cum memoria na přesúzenie de praemissis ad fer. VI quatuor temp. pentecostes, ut praefertur.

Ibi (i. e. die 8 Jun. 1408) domini Bočko de Podiebrad, protonotarius tabularum, Hynko Berka de Hoenstein, Johannes de Sswihow, Jaroslaus de Hermanni civitate, Henik de Stiepanic, Hynko Zajiec de Pihle et Racko de Sswamberg, de mandato DD. Baronum cum minoribus beneficiariis judicantes zmatkones et stánie a nestánie, auditis tabulis et defensione dicti Hynkonis citati, invenerunt pro jure, quod Hynko citatus super defensione sua, qua defendit se, quod propter inimicitias D. Regis in termino citationis stare non potuit, quod Hynko citatus debet producere septem testes wladykones habentes liberas hereditates, et imponere eos in crastino Margarethae (14 Jul. 1408) ad tabulas; ex quibus tres electi debent jurare in crastino Hieronymi (1 Oct.) super dicta defensione, prout fuerint informati, cum errore; et si procedent, tunc actrix proponat contra eum suam querelam; sin autem, tunc fiat quod est justum.

Ibi (14 Jul. 1408) Hynko testes imposuit, videlicet Wyškonem de Weselice, Johannem de Dřewice, Johannem de Obiedowic, Johannem de Wyžnowa, Kunatum de Přepich, Joh. de Zbiti, Johannem de Wyžnowa minori.

Ibi (1 Oct.) terminus ad concordiam vel idem jurare cum sex testibus qui sunt producti, et cum septimo ad producendum fer. V quatuor temporum adventus (20 Dec.) sine prima; quia septimus fuit in servitio Regis.

Ibi (20 Dec. 1408) Hynko citatus nec solus nec cum testibus ad jurandum astiterunt, sed portata est litera D. Regis in haec verba: »Wenceslaus dei gratia Romanorum rex semper Augustus et Bohemiae rex, nobilibus úředníkonibus et beneficiariis tabularum terrae regni nostri Bohemiae, fidelibus nostris dilectis, gratiam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! Quia nobilis Hynko de Ebrspach, fidelis noster dilectus, in servitiis nostris pro praesenti constitutus, coram vobis in proximis quatuor temporibus non potest quomodolibet comparere: idcirco fidelitati vestrae seriose praecipimus et mandamus omnino volentes, quatenus causam suam usque ad futura immediate post hoc sequentia quatuortempora (27 Febr. 1409) debeatis differre et modis omnibus prorogare, aliter non facturi nostro regio sub favore. Etiam scire velitis, quod Johannes de Wyžnowa, fidelis noster dilectus, qui praefato Hynkoni debuit testari coram vobis in praeteritis quatuor temporibus, non potuit propter nostra servitia comparere; propter quod volumus, ut hujusmodi (non) comparitio praefatis Hynkoni et Johanni non debeat aliquod praejudicium irrogare. Dat. Wratislaviae, die quinta Decembris, regnorum nostrorum anno

Bohemiae XLVI, Romanorum vero XXXIII (1408). Ad mandatum D. Regis: Jacobus canonicus Pragensis.« Super quo ipsa D. Jitka actrix petivit in capella a beneficiariis recipi memoriales; et beneficiarii responderunt ei, quia non sunt ausi recipere propter literam D. Regis et ejus mandatum. Ad relationem omnium beneficiariorum. Terminus ad idem de mandato D. Regis fer. V quatuortemporum quadragesimae (28 Febr. 1409).

Ibi (28 Febr. 1409) actrix ex una et citatus Hynko parte ex altera super omnibus causis, litibus, controversiis, damnis, impensis, citationibus, et quidquid est inter eos in hanc diem, nihil penitus post se dimittendo, nec excipiendo, potenter se admiserunt arbitrio, actrix Ješkonis Rothstein purgravii Pragensis, vel si illum habere non posset, tunc alterius quem poterit habere, et citatus Vikerii de Myšlina, vel si illum etiam habere non posset, tunc alterius quem potest habere; quicquid mandabunt et pronuntiabunt, ratum et gratum tenere debent, sub poena amissionis causae praesentis, pro jure obtento, inducto et plene deducto, super quam partem arbitri inobedientiam faterentur; ita si super actricem, quod perdat causam suam in toto, pro qua amplius numquam citare poterit; si vero super citatum, quod ipse etiam perdat causam suam praesentem, pro qua ipsum citat. Terminus conducendi arbitros hodie facto prandio coram beneficiariis Pragensibus, donec sedebunt, sub eadem poena; terminus terminandi, quando arbitri poterint et terminum dabunt, et sine restitutione partium ad jura. Si vero ipsi arbitri per se terminare non possent, tunc debent se tázati cum baronibus vel beneficiariis vel cum quocunque voluerint; et quicquid se utiežíc pronuntiabunt, hoc partes tenere debent sub dicta poena et sine restitutione partium ad jura, a tak že se jim nebudú moci kázati držeti ku práwuom nižádným kusem et sub dicta poena; sed etiam et juramenta inter eos debent praeterire et omnino minúti, sub dicta poena. Qui se arbitri de dicto arbitrio intromiserunt.

Ibi, videlicet anno domini MCCCCX fer. V post Hieronymi (2 Oct. 1410), Ješko Rothstein et Vikeř de Myšlina, potentes arbitri, in pleno judicio, de consilio et inventione dominorum baronum, quod potaz DD. Baronum exportavit Ulricus de Novadomo, pronuntiaverunt et mandaverunt sub poena praefata in haec verba: že Hynek de Abrspachu debet nalezti wèno jejie, kteréž má we dskách w Morawské zemi, na prwniem snèmu panském kterýž bude, a toho má swèdomie přinesti wýpis; pakliby jemu wýpisu nedali, ale listy na swèdomie toho wèna přede pány České zemè na súd pod tiem základem. Actum coram DD. Baronibus qui tunc judicio praesiderunt, qui in majoribus tabulis sunt conscripti. Relatio omnium beneficiariorum. Visa per Rackonem commissarium actricis.

Item anno domini MCCCCXIII, fer. V post Sophiae, (1413, 18 Mai) Ješko Rotstein et Wikeř, arbitri praedicti, pro uno homine fatentur inobedientiam super

Hynkonem citatum ex eo, quod non fecit id quod facere debuit juxta pronuntiationem, et fuit obeslán per camerarium Pragensem et per Hynkonem de Čerwenehory fratrem ejus ad certum terminum, ut faceret satis pronuntiationi, quod hucusque non fecit.

Item an. Dom. MCCCCXIII fer. III ante Viti, camerarius Ctiborius fuit apud Hynkonem citatum in monitione.

Item anno Dom. MCCCCXIV, fer. V ante festum S. Wenceslai Andreas dictus Hlubečko, beneficiarius subcamerarii, cum camerario Ctiborio ex parte totius beneficii induxerunt Jitkam super hereditates citati in Meziřiečí et in Kralowě Lhotě villas integras, curias rusticales cum censu, agris, pratis et omni libertate ad ea pertinente, in V^c Marcis argenti dotalis, obtentis ut praemittitur pleno jure. Relatio eorumdem.

Item a. D. MCCCCXIV, fer. VI in octava omnium Sanctorum, actrix cum camerario Přiboda dominata est in hereditatibus citati in inductione contentis, obtentis et inductis pleno jure. Relatio ejusdem camerarii. Litera data ad purgravium.

Item a. D. MCCCCXV, fer. V in octava corporis Christi, Hynko de Abrspachu in praesenti causa fecit suos potentes commissarios, Hynkonem de Čerwenéhory fratrem suum et Bohunkonem de Praga, ambos in solidum, ut omnia loco sui dictam causam tangentia facere possent, sicut ipsemet facere posset.

In viridi majorum obligationum tempore regis Wenceslai, F. 17 *)

Jitka, relicta olim Herhardi de Kunstat, protestata est coram beneficiariis Pragensibus, se teneri quingentas sexagenas grossorum Procopio de Talmberg, solvendas quando eis carere nollet. In casu si non solveret, tunc ipse cum solo camerario Pragensi poterit se intromittere de hereditatibus suis dotalibus obligatis in Meziřiečí et in Kralowě Lhotě villis, curiis rusticalibus cum censu, agris, pratis et omni libertate ad ea pertinente, ita et in eo jure, sicut sola habet et prout ad easdem post adjudicationem DD. Baronum per beneficiarios Pragenses est inducta, easque tenere, acquirere, vendere, alienare, obligare et facere de eis quidquid placet in dicta summa cum impensis etc. Actum anno Dom. MCCCCXVIII, fer. III post Jacobi.

---

*) Přidáwáme zápis tento, na další důkaz, kteraký konec ta pře měla.

4.

Hájek z Hodětína zapisuje Wilémowi z Prostého a Bernartowi z Byšic platy dědičné w Olešné a w Daměnicích.
1422, 21 *Febr.* *(DD. XX,* 69.*)*

Já Hájek z Hodětína, purkrabie na Zwiekowě, i s swými erby, wyznáwáme tiemto listem obecně přede wšemi lidmi, ktož jej uzřie, nebo čtúce uslyšie, že jakož sem byl peněz zajal pro potřeby králowy, pána swého milostiwého, u pana Pušky dobré paměti, tu sem byl za ty penieze zastawil w rukojemstwie slowutné panoše Wiléma z Prostého a Bernarta z Byšic podlé jiných rukojmí; tu sem jich z toho rukojemstwie odwaditi nemohl, než oni sú sě sami swými penězi odwadili. A já sem jim i jich erbóm na tom dal, i mocí tohoto listu dáwám i dědičně postupuji, puol dewáta lana w Olešné w té wsi, ježto leží pod Načeracem, na lidech usedlých, kteříž platí a platiti mají platu ročnieho s lanu do roka sedmdesát gr., z těch lanów jeden lan platí bez dwú sedmdesát gr. a mlýn dwadceti gr., a w Daměnicích w té wsi tři lany, kteříž platí také a platiti mají platu ročnieho každý s lanu do roka kopu a pět gr., na tom wšem sbožie, jakož mi sě dědičně a sprawedliwě dostalo po smrti nebožce paní Jitky sestry mé, a Dluhomilowé někdy řečené, se wším plným panstwím i se wšemi plnými požitky; sobě já tu ani swým erbóm nižádného práwa nezuostawuji, než tak aby oni swrchupsaní Wilém a Bernart i jejich erbowé mohli to prwépsané sbožie prodati, dáti, zastawiti a učiniti jako s swým wlastním dědictwím. A ten swrchupsaný plat, což jeho muož býti, dal sem jim kopu platu po desieti kopách gr. na jich dielech; a jestližeby co wiece mimo tyto swrchupsané penieze za to rukojemstwie zuostalo, to mi mají nawrátiti; pakliby sě co nedostalo, to jim mám i slibuji dodati bez jich beze wšie škody. A to prwépsané sbožie mám jim zprawowati i čisto učiniti před křesťany i před židy, před sirotky i před wěny, před swětskými i před duchowními, tak jakož práwo a obyčej jest w zemi České, a to jim i jich erbóm wložiti a wepsati ku prawému dědictwie na prwnie suché dni nebo na druhé nebo konečně na třetí, když budú dsky zemské u Praze otewřieny; pakli jiné práwo kteréžkoliwěk w této České zemi byloby, žeby desky zemské byly zrušeny, ale týmž práwem jim mám i slibuji zprawowati swými náklady a bez jich wšie škody. A ktožby tento list měl s swrchu psaného Wiléma neb Bernarta dobrú wolí, ten má i mieti bude túž plnú moc i též plné práwo ke wšem wěcem w tomto listu psaným, jakož oni sami. A toho wšeho pro lepšie swědomie, jistost i potwrzenie, swú sem wlastní pečet k tomuto listu přiwěsil s swú dobrú wolí i s swým dobrým wědomím, a na swědomie k mé prosbě pan Hašek ze Zwieřetic, pan Jindřich z Dubé a Jindřich

Žakowec z Lažan, Přibík z Borowice, Petřík Swatomír z Dúdlek *(sic)* a Kunrat Jedlice z Petrowic, swé jsú pečeti přiwěsili podlé mne k tomuto listu. Jenž jest dán na Zwiekowě, léta od narozenie syna božieho tisíc čtyři sta dwamezcietmého léta, tu sobotu před s. Matějem. (Intabulata MCCCCLIV, feria sexta quatuortemporum quadragesimae).

5.

Fridauš z Hory Kutny zapisuje Janowi Chotauňowi z Nestějowa 1000 ſſ na dědinách swých. 1422, 26 *Jul. (DD. XX,* 21.*)*

Já Fridúš ot hory Kutny wyznáwám tiemto listem wšem wuobec, kdež čten neb slyšán bude, že s swú dobrú wolí a s přátelskú radú zapsal sem a mocí zapisuji listu tohoto tisíc kop gr. na swém dědictwie, ze jména na wsi na Bojmanech, na Horkách na wsi, Druhonicích na dworu, statečnému rytieři panu Janowi Chotúňowi z Nestějewa, i jeho dědicóm, se wším plným panstwím i k tomu příslušenstwím, s lukami, s lesy, s luhy, s dědinami ornými i neornými, s řekú, s potoky, s potočinami, a k tomu i s podacím kostelním w tej wsi w Bojmanech, sobě ani komu jinému tu práwa kterého nepozuostawuje ani zwláštenstwie, krom swrchupsanému Chotúňowi a dědicóm jeho, a to ku prawému panstwie a dědictwie jemu i jeho budúcím, k dání, k prodání, k jmění neb s tiem učiněnie, jakžby se jemu zdálo, jako swým wlastním dědictwím; a toho sem jemu postúpil a mocna jej toho učinil dobrowolně, a mám jemu to i slibuji swú dobrú wěrú křesťanskú we dsky zemské wložiti za swého zdrawého žiwota, a zapsati řádem a obyčejem země Českej na prwé, na druhé, na třetie, a konečně na čtwrté suché dni, kdyžby najprw dsky zemské byly otewřieny; pakliby dsky zemské w té chwíli nebyly otewřieny, ale jemu to zprawiti a očistiti tiem řádem a obyčejem, jakož páni, rytieři, panoše a obce země České swá dědictwie sobě budú zapisowati a na ně jistotu činiti. Pakliby mě swrchupsaného jistce prwé buoh smrti neuchowal, nežlibych to dokonal, ale dáwám tomuto zápisu plnú moc i plné práwo, aby tak byl jemu platen, a takú moc měl, jakoby to zapsáno měl we dskách zemských řádem a obyčejem již jmenowaným; a prosím pánuow úředníkuow, kteřížby ty časy byli u desk zemských, aby to swrchupsané dědictwie kladli již psanému panu Chotúňowi neb dědicuom jeho we dsky zemské, kdyžby on nebo jeho dědicowé toho tiemto listem požádali. Tomu na swědomie a pro lepšie jistotu swú wlastnie pečet přiwěsil sem k tomuto listu, a připrosil sem urozených, statečných a slowutných pana Haška z Walšteina, pana Chwala z Řičan, Wítka z Žehušic, Marše z Stakorce a Tomáška z Wiecemilic, že jsú wedle mne swé wlastnie pečeti na swědomie k tomuto listu přiwěsili. Dán a psán na Horách Kutnách, léta od narozenie syna božieho, tisíc čtyrysta

dwamezcietmého, tu neděli po swatém Jakubě. (Praesens litera intabulata est de mandato dominorum baronum ad hoc specialiter deputatorum. Actum sabbato ante Scholasticae anno D. MCCCCLIV.)

6.

Racek Chlumčanský z Přestawlk zapisuje wěno snaše swé Margretě, podlé wýpowědi Wolkmara Hada z Paběnic.

1423, 15 *Jun.* *(DD. XX*, 135.*)*

Já Racek ze Přestawlk, seděním w Chlumčanech, wyznáwám tiemto listem wšem obecně, ktož jej uzřie a nebo čtúce slyšeti budú, že sem na urozeného panoši Wolkmara řečeného Had z Paběnic o ty wěci, které jsú mezi mnú a mezi paní Margretú newěstú mú, Janowú z Přestawlk, mocně přišel o to wěno, kteréž jest měla na popluží u Přestawlciech; tu jest wyřekl swrchupsaný Welwar *(sic)*, že jí anebo tomu, ktožby měl též práwo s její dobrú wolí, šest kop gr. platu sstúpil, a to rozdielně na swatý Jiří tři kopy gr. platu, a na sw. Hawel tři, na swých lidech i bratrowých, jménem na Wáclawowi řečený Chrstačka, na Řehořowi, na Wáclawowi řečený Král, na Michalowi řečený Chudoba a na Ondřejowi řečený Nowáček tu u Přestawlciech; kterýchžto lidí ona má anebo ten, ktožby měl též práwo s její dobrú wolí, požíwati, a úrok swrchupsaný s nich bráti. A já Racek swrchupsaný nemám jí na tom překážeti, a mnú nemá jí ani tomu, ktožby měl jejie práwo zapsáno, nic sníti w této mieře, do desk ohledánie. Byloliby, žeby ona wiece měla nežli šedesát kop gr. wěna, toho jí mám polepšiti a doplniti; pakliby bylo méně, tehdy jí má to ujato býti, ale wždy tak, aby ona swé úplně měla, a to má ohledáno býti swrchupsaným Wolkmarem z Paběnic, bylliby žiw; pakliby jeho buoh neuchowal, ale jiným dobrým urozeným panoší w tomto kraji. A ty swrchupsané wěci já Racek swrchupsaný slibuji pode ctí a pod wěrú držeti, a k tomu sem na swědomie prosil swrchupsaného Wolkmara z Baběnic a Jana z Talmberka seděním w dolejší Lukawici a Wiléma z Přechowic, že jsú se mnú swé pečeti k tomuto listu přiwěsili na swědomie. Jenž jest dán léta od narozenie božieho tisícieho čtyrstého třímezcietmého, ten den na sw. Wíta.

7.

Rytíři Lopatští ze Hrádku postupují Iwanowi z Nečtin wsi Kozího k wěnné zástawě.

1424, 8 *Mai.* *(DD. XX*, 166.*)*

Primo Wenceslai Andreae B. 2.

Já Maršík s Hrádku, Jan a Habart s Hrádku seděním na Lopatě, wyznáwáme tiemto listem obecně wšem, ktož jej uzřie nebo čtúc slyšeti budú, že jsme sstúpili

a mocí tohoto listu sstupujem, wsi Kozieho we stu kopách gr. dobrých stříebrných rázu starého Pražského a desieti kop gr. platu ročnieho na lidech usedlých té wsi, k milostiwé wěnné zástawě, urozenému panoši Iwanowi z Nečtin seděním na Bubně, i tomu každému, ktožby tento list jměl s jeho dobrú wolí; a ten jistý swrchupsaný plat slibujem oswoboditi a očistiti, a w zemské dsky wložiti i zprawiti před každým žiwým člowěkem, k milostiwé wěnné zástawě, wedle obyčeje a řádu země této; a to máme a slibujem beze wšie lsti učiniti prwnie suchy dni po dánie listu tohoto najprw příštie, nebo druhy suchy dni, anebo konečně třetie suchy dni, čtwrtých nečekajiec. A my Jan z Paběnic seděním w Nalžowách, Stibor z Chřenowic seděním w Karberce, Protiwa z Swojšína, rukojmě i zpráwce za swrchupsané jistce, slibujeme za ně i s nimi jednostajně nerozdielně mocí listu tohoto i naší dobrú wěrú křesťanskú, rukú owšem společnú a nerozdielnú, že ten swrchupsaný plat urozenému Iwanowi z Nečtin seděním na Bubně i tomu každému, ktožby tento list jměl s jeho dobrú wolí, máme wložiti w zemské dsky k milostiwé wěnné zástawě, a to zprawiti i wšeckno učiniti, což swrchupsáno stojí, beze wšie odpory. Paklibychom toho neučinili, tehdy my rukojmě i jistci swrchupsaní, když budem od wěřitelów našich napomenuti, jeden druhého nečekaje, ani sě nebytím druhých wymlúwaje, ihned druhý den každý z nás s jedniem pacholkem a se dwěma koňoma máme wjeti a wléci w obyčejné leženie země České, anebo miesto sebe mocí bude každý z nás panoši řádu rytieřského poslati w to leženie do Stříebra neb do Rokycan, z těch dwú měst do jednoho nám jmenowaného, w dóm ctného hospodáře, kteráž nám bude od našich wěřiteluow ukázána *(sic)*. Tu to leženie wedle řádu a obyčeje země České slibujeme držeti a plniti, a z něho na ižádné práwo newyjiežděti ani kterak wyniknúti, doněwadžbychom našim wěřícím swrchupsaným nadepsaného platu we dsky zemské newložili a nezprawili, i wšech těch škod, kteréžby naši wěřící kolwěk pro naše neplněnie wzeli, jezdíce, tráwiec, šelíc, aneb kterakžby koliwěk jinak wzešly, ježtoby ty škody jeden z našich wěříciech práwem bez zmatku mohl pokázati, nesplnili a nezaplatili úplně a w cele penězi hotowými; nebo takowé škody mají naše býti ale ne jich. A umřelliby který z nás w tom času, jehož toho pane bože nedaj, tehdy my žiwi zuostalí slibujem tak dobrého jiného i tak mowitého toho umrlého miesto, u měsieci ote dne jeho smrti pořád čtúc, k nám postawiti, a list tento obnowiti bez jich wšelikteraké škody, kolikrát toho bude potřebie, pod ležením swrchupsaným. Také přimlúwaliliby nám co naši wěřiecí, nebo láli pro naše neplněnie a nekonánie, nemáme jim odmlúwati, než wšudy znáti, žeť jsú oni práwi, a my proti nim křiwi. Paklibychom co proti tomu učinili, tobychom učinili proti swé cti a wieře. A tomu wšemu ku pewnosti a pro lepšie jistotu pečeti naše wlastnie s naší dobrú wolí i s plným přiznáním k tomuto listu jsme přiwěsili. Jenž jest dán Anno Dom. MCCCC vicesimo quarto

in die S. Stanislai. (Praesens litera intabulata est de mandato dominorum baronum ad hoc specialiter deputatorum A. D. MCCCCLIV, f. II in die Hieronymi.).

8.

Marketa wdowa z Třebína postupuje Sigmundowi Klaricowi, richtáři Budějowskému, platu swého w Třebíně.
1425, 24 *Aug.* *(DD. XX,* 144.*)*

My Mikuláš řečený Zajiec z Waldeka, Jan z Risenburka, Bužek z Rowného, tu doba purkrabie na Krumlowě, Beneš z Komařic, Jan Rúbík z Hlawatec, Maršík z Húzné, wyznáwáme tiemto listem wšem, ktož jej čísti neb čtúce slyšeti budú, že přišedši před nás osobně slowútná paní Markléta, někdy řečená Franciškowá z Třebína, wzdala dobrowolně wšecko swé práwo, což má tu w Třebíně na platu, na lesiech, na rybníciech, lukách i dědinach orných i neorných i na tom na wšem, což k tomu přislušie, tak úplně, jakož jest sama držala, slowútnému Sigmundowi Klaric, richtářowi w Budějiowicích, a wšem dětem jeho; a to wyznánie proto jest před námi učinila paní Markléta předepsaná, že desky zemské s úředníky desk zemských pro rozličné neřády tu doba w zemi České nebyly sú na miestě, aniž jest we dsky zemské mohlo tu dobu kladeno býti; a slíbila jest paní Markléta častopsaná, bylyliby kdy dsky zemské za jejieho zdrawie otewřieny, že předepsanému Sigmundowi a dětem jeho wšecko wzdánie swé napředpsané před námi učiněné chce deskami zemskými utwrditi wedle řádu a obyčeje této země České. Tomu wšemu na swědomie my wšichni napředpsaní swé wlastnie pečeti s dobrým našim wědomiem k prosbě a požádanie paní Markléty předepsané přiwěsili sme k tomuto listu. Jenž jest dán léta od narozenie syna božieho tisícieho čtyřstého pětmezcietmého, ten pátek na sw. Bartoloměje. (Intabulata de mandato dominorum baronum ad hoc specialiter deputatorum A. D. MCCCCLIV.)

9.

Lidéř z Radkowic manželce swé Alžbětě ze Sešlic zapisuje po swé smrti wšecko jmění swé.
1425, 30 *Oct.* *(DD. XX,* 94.*)*

Quarto Matthiae A. 22.

Já Lidéř z Radkowic wyznáwám tiemto listem před každým člowěkem tak plně a práwě, jakožbych sě u desk zemských před úředníky Pražskými a dworskými wyznal, že s dobrým rozmyslem, swobodně a dobrowolně dal sem a wzdal, a mocí tohoto listu dáwám a wzdáwám po swé smrti poctiwé panie Alžbětě z Sešlic,

manželce swej milej, wšecko sbožie swé mowité i nemowité, kdežby to koliwěk mohlo nalezeno anebo jmenowáno (býti), nic nepozuostawuje, a zwláště ze jména w Modřanech na těch lidech deset kop gr. platu ročnieho a komornieho, také na Wilémowi a na jeho bratru u Weleticiech šest kop gr. ročnieho platu a komornieho, odkazuji mocně a wzdáwám; dále to práwo, kteréž s nadepsanú panie Alžbětú na Roztokách ze spolka máme, jie mocně wzdáwám a porúčím; také duom swuoj w Praze protiw dworu králowu mezi domy Hajkowým a Chalupowým na starém městě ležící wzdáwám mocně k jměnie, k drženie a k dědičnému požíwání; kterážto sbožie wšecka swrchupsaná i s jich příslušenstwím i s platy nadepsanými chci i slibuji nadepsané panie Alžbětě manželce swé, dědicóm její i budúcím, we dsky zemské wložiti a zapsati wedle řádu, obyčeje a práwa země České, a to na prwé, na druhé anebo konečně na třetie suché dni, kdyžto dsky zemské w swém řádu a w swé moci budú, s tiem se wším práwem i s plnú swobodú, jakož sem sám držal a požíwal, anebo tiem řádem a obyčejém zapsati a utwrditi, kterýž řád a obyčej země Česká sobě miesto desk zemských za práwo uloží a ustanowí, a jeho páni, rytieři, zemané a panoše požíwati budú obecně. Pakliby dsky země České w swé moci a w swém řádu za mého zdrawého žiwota nebyly, ani který řád a obyčej miesto takowého zapisowánie desk zemských byl w zemi České uložen a ustanowen: tehdy chci i žádám, aby tento list a zápis plnú moc měl, obdržal i zachowal, tak úplně a cele, jakožby byl we dsky zemské podlé obyčeje a práwa zemského od úředníków Pražských a dworských se wší opatrností a ohradú, kteráž má při tom zuobyčeje i z práwa zachowána býti, zapsán a wložen. Pakliby swrchupsaná panie Alžběta prwé nežli já umřela, tehdy aby tento list a zápis ižádné neměl wiece moci. Tomu na swědecstwie a lepší jistotu pečet jsem swú wlastní, pečeti také urozených, statečných a slowútných pana Bohuslawa z Šwamberka, Woksy z Waldšteina, pánuow purgmistra a konšeluow starého města Pražského, Wiléma z Postupic, Walkúna z Adlaru, Jošta z Želče a Oldřicha kněze z Chrastu k mé prosbě jsú přiwěšeny k tomuto listu. Jenž jest dán léta od narozenie syna božieho tisícieho čtyřstého a pětmezcietmého, w úterý přede wšemi swatými.

10.

Unka z Přestawlk zapisuje dluh 3000 ſſ na swém zboží Dobraňowi z Kochowic a Waňkowi Kawalcowi z Lipoltic.

1429, 25 *Mart.* *(DD. XX,* 57.*)*

Já Unka z Přestawlk wyznáwám tiemto listem obecně přede wšemi, ktož tento list uzřie aneb čtúc slyšeti budú, že s dobrým rozmyslem a zdrawým žiwotem

i s radú přátel swých zapsal sem a mocí tohoto listu zapisuji tři tisíce kop. gr. dobrých střiebrných rázu Pražského, na sbožie swém dolepsaném: najprwé na Přestawlcích na twrzi, na popluží i na lidech platných, na řekách, na mlýně, na lukách, na lesiech, w Košičkách na dworu poplužním, i na lidech platných, i na řekách, na lukách, na lesiech i na tom na wšem, což k tomu přislušie, w Mlékosrbiech na dworu poplužním, na lidech na platných, na lukách, na řekách i na lesiech, i na tom na wšem, což k tomu přislušie, a we wsi w Karanici na lidech platných, w Chudeřicích na lidech platných, w Staréwuodě na lidech platných i s kostelním podacím, w Luhu na kostelním podání a na wsi Piesku na lidech platných, na řekách, na lukách, na mlýně, na lesiech i na tom na wšem, což k tomu přislušie, a na horách, w Nuticiech a w Litkowě na lidech platných, na lesiech, na potocích i na tom na wšem, což k tomu přislušie, a na tom na wšem, což kde mám aneb mieti budu, slowútným panošem Dobraňowi z Kochowic a Waňkowi Kawalcowi z Lipoltic, přátelóm swým wěrným i milým. A já swrchupsaný Unka chtělbych jim rád ten swrchupsaný dluh tři tisíce kop gr. w zemské dsky řádně wložiti na swrchupsaném zbožie; a poňowadž desk zemských w naší České zemi řádně otewřieno nenie, tehda jim ten swrchupsaný dluh tiemto listem zapisuji a zapsal sem takéž prawě a tiem wšiem obyčejem, jakobych jim řádně w zemské dsky wložil a zapsal, tak aby oni swrchupsaní přietelé moji, Dobran z Kochowic a Waněk Kawalec z Lipoltic, mohli to swrchupsané sbožie tiemto listem zapsané dáti, prodati, zapsati a nebo směniti i wšelikterak k swému požitku požíwati, jakžby sě najlép zdálo; a na to jim žádným práwem žádný sáhnúti nemá aniž móž, ani mé dcery, neb sem jich již odbyl jako otec swých dětí za swého zdrawého žiwota, totižto Margrety Beranětiné, Mandaleny Prockowé a Cachny Kawalcowě. A pakliby swrchupsaní Dobran z Kochowic a Waněk Kawalec z Lipoltic prwé zemřeli nežli swrchupsaný Unka, tehdy jemu tu milost činíme swrchupsanému Unkowi, že ten zápis propuštieme, a tento list žádné moci dále nemá. A toho na swědomie i lepší jistotu swú wlastní pečet swým dobrým wědomiem a s dobrým rozmyslem k tomuto listu sem přiwěsil; a pro lepšie jistotu swrchupsaného zápisu prosil sem statečných rytieřów, pana Diwiše z Miletínka a pana Jana bratra jeho odtudž z Miletínka, pana Matěje Holce z Nemošic, pana Bohunka z Košic, a slowutných panoší Jana z Wyšehněwic, Jana Twaroha z Klamoše, Petra z Bukowky, Kunše z Křečowa, Mikše Kotlowce z Měnína, Wlachně z Slatiňan a Epika z Krucmburka, aby také podlé mne na swědomie swé pečeti k tomuto listu přiwěsili. A my Diwiš z Miletínka, Waněk z Miletínka, Matěj Holec z Nemošic, Bohuněk z Košic, Jan z Wyšehněwic, Jan Twaroh z Klamoše, Petr z Bukowky, Kuneš z Křečowa, Mikeš Kotlowec z Měnína, Wlacheň z Slatiňan, Epik z Krucmburka, wyznáwámy týmž listem, že swrchupsaný Unka z Přestawlk prosil nás, abychom podlé něho na

swědomie tohoto zápisu swrchupsaného pečeti swé k tomuto listu přiwěsili. A toho wšeho na swědomie a lepší jistotu my swrchupsaní Diwiš z Miletínka, Waněk z Miletínka, Matěj Holec z Nemošic, Bohuněk z Košic, Jan z Wyšehněwic, Jan Twaroh z Klamoše, Petr z Bukowky, Kuneš z Křečowa, Mikeš Kotlowec z Měnína, Wlacheň ze Slatiňan, Epik z Krucmburka, ku prosbě swrchupsaného Unky z Přestawlk, s našim dobrým rozmyslem i s naším dobrým wědomím swé jsme wlastnie pečeti přiwěsili k tomuto listu. Jenž jest dán a psán na Přestawlciech, léta od narozenie syna božieho po tisíci po čtyřech stech létech, léta bez jednoho třidcátého, den zwěstowánie matky božie té slawné panny.

11.

Bratří z Bechlína dwûr swûj w Libkowicích k dědictwí zapisují Kunatowi z Bílkowic a Přibíkowi z Lejen. *(Srown. Arch. Česk. I,* 428.*)*

1430, 5 *Dec.* *(DD. XX,* 40.*)*

Secundo Johannis Dúpowecz, C. 29.

Janek, Waněk a Budiwoj, bratřie wlastní z Bechlína, dobré paměti Sigmundowi synowé, wyznáwámy tiemto listem my wšickni třie za jeden člowěk obecně před každým, ktož tento list uzřie anebo čtúce uslyšie, že znamenawše mnohé nesnáze a nebezpečenstwie w zemi této, a widúce, že řádowé a práwa nejdú, a dsky zemské otewřieny nejsú, kterýmiž sú sobě páni, rytieři, panoše zapisowali a utwrzowali, i znamenawše, že toho dojíti nemuožem, a nechtiece statku swého w zmatciech nechati a zuostawiti, ačby pán buoh nás neuchowal, jehož pane bože ostřez: i zapsali smy a zapisujem mocně, úplně, jednostajně dwuor náš dědický s poplužím, s lukami, s lesy, s platem i s úroky, i s winicí w Libkowicích, i s tiem, což mámy anebo mieti budem, slowútnému panoši Kunatowi z Bielkowic seděním w Počieplech, a Petříkowi z Lejen seděním w Jieštěrpech, i jich dědicóm a budúcím; a jestližeby z nich který umřel, aby na druhého spadlo a na jich dědice po našie smrti, aby nadepsaní naši přietelé mohli to mieti, držeti, požíwati, zastawiti, směniti i prodati, a s tiem se wším učiniti, jakožby sě jim zdálo, a we dsky zemské wložiti sobě i komužby sě jim zdálo, jakobychom my sě osobně před úředníky seznali; než toto sobě znamenitě wymieňujíc, jestližeby pán buoh dřiewe neuchowal swrchupsaných našich přátel, totiž Kunata a Petříka, nežli nás wšech, aby tento náš zápis dále žádné moci neměl. A toho wšeho na potwrzenie swé smy pečeti k tomuto listu přiwěsili, a pro lepšie swědomie prosili smy urozených pánuow, pana Jindřicha Berky z Dubé odjinud z Húsky, a pana Chwala Berky z Dubé odjinud z Kuřichwod, a slowútných panoší Beneše z Wrbna seděním w Bukwi, a Litolta z Krupé

a Mikuláše z Chuderowa a Mikuláše Rúsa z Wražkowa, aby swé pečeti wedle nás k tomuto listu přiwěsili k našie prosbě na swědomie k wěcem swrchupsaným; a proti tomu našemu zapsání nemámy mluwiti, ani z nás ižádný přietel, a odmlúwati. A ktožby tento list měl neb mieti bude s dobrú wolí swrchupsaných našich přátel, ten má i mieti bude túž plnú moc i též plné práwo k tomu listu i k tomu ke wšemu, což na tomto listu psáno stojí, jakož oni sami mají. Jenž jest dán a psán ot narozenie syna božieho po tisíci po čtyřistech let třidcátého léta, w úterý po swětiem Ondřeji apoštolu božiem.

12.

Beneš Košík z Lomnice manželce swé Kateřině z Bergowa 300 ſſ͡ß na zboží swém k wěnné zástawě postupuje.

1431, 13 *Dec.* (*DD. XX*, 64.)

Já Beneš Košík z Lomnice wyznáwám tiemto listem zjewně přede wšemi, ktož jej uzřie čísti aneb čtúc uslyšie, že sem na městě na Rožďalowicích, na wsi na Podolí, na Lhotě na dwú pluhú role s lukami i s pastwami i s řekami, na Lhotském a na Třebowském na těch rybnících, na lesiech na Lhotě, se wší zwolí a panstwím, což k tomu přislušie, nic newymieňuje ani pozuostawuje, urozené panie Kateřině z Bergowa, manželce swej milej, tři sta kop gr. wěnowal sem, a jie tu to wěno ukázal, a toho platu i s tiem se wším sbožiem swrchujmenowaným jie jsem ku prawej wěnnej zástawě w těch penězích postúpil tak, jestližeby mě přebyla, aby to dědicstwo swrchupsané měla, držala, jeho požíwala, prodala, zapsala, zastawila a učinila z něho, cožby sě jie líbilo, jako z swého wlastnieho, w témž práwě wěnném, jakož sama má, beze wšie mých dědiców překážky, dokudžby jie nebo tomu, ktožby to práwo od nie měl, od mých dědicôw nebylo dáno tří set kop gr. peněz hotowých. A my Beneš, swrchupsaný jistec, Mikuláš z Walšteina seděním na Bradlci, Heník z Walšteina seděním na Wranowě, Waněk z Jenšteina seděním na Něstějce, Jan z Walšteina seděním na Štěpanicích, Bohuše z Kowaně seděním na Fricšteině, Alexander z Drahoraze seděním w Cholynicích, rukojmě jeho, s ním a zaň slibujíc wšichni naší dobrú, čistú a křesťanskú wěrú, beze wšie zlé lsti, rukú společní a nerozdielnú, tak aby sě žádný z nás w tom slibu od druhých nedělil ani sě swým dielem kterakkoli děliti mohl, že já swrchupsaný Beneš Košík a moji dědicowé i my rukojmě mámy, slibujem i dlužni jsmy swrchupsané wěno tři sta kop gr. na již jmenowaném dědicstwí jie panie Kateřině we dsky zemské wložiti a wepsati wedle řádu a práwa země této z staradáwna drženého, kdyžbykoli řád sě dál zemanóm jiným obecně dskami zemskými, od najprwnějšieho kladenie we dsky zemské, kteréžby sě počalo a dálo, na prwé, na druhé a konečně na třetie

suché dni pořád zběhlé, zprawiti jie ten plat a to sbožie wedle řádu a práwa zemského před každým člowěkem práwem zemským. Pakliby dsky zemské pohynuly a kterak zkaženy byly, ale tiem řádem a utwrzenim, kterýmžby sobě zemené twrdili, ujistiti a utwrditi mámy i slibujem po ty troje suché dni pořád zběhlé beze wšeho dálšieho prodlenie, a to pod základem tři set kop gr. dobrých stříebrných rázu Pražského. Paklibychom toho neučinili po ty troje suchédni, a we dsky zemské sě které kladenie dálo zemanóm, anebo ačby dsky pohynuly, a které jiné twrzenie bylo obecně miesto desk, a my toho wěna jie newepsali a neutwrdili: tehda ihned my jistec i rukojmě, kdyžbychom napomanuti byli od swrchupsané našie wěřicie listem neb poslem, každý sám swým žiwotem s jedním pacholkem a se dwěma koňoma, jeden druhého nečekaje, ani se nebytím doma druhého wymlúwaje, mámy, slibujem i dlužni smy wlehnúti do Prahy nebo do Žitawy z těch dwú měst do jednoho do hospody ctného hospodáře, kteráž nám od našie wěřicie bude ukázána a jmenowána, a nebo každý z nás miesto sebe panoši řádu rytieřského každého s jedním pacholkem a se dwěma koňoma w to leženie bude moci poslati, a tu obyčejné leženie plniti a zachowati tak dlúho, dokudžbychom našie wěřicie toho wloženie we dsky zemské newložili, anebo bylyliby dsky zkaženy, ale tiem řádem a utwrzením, kterýžby sobě obecně zemené této země twrdili a jistili, neutwrdili a neujistili, anebo tři set kop gr. wěnných jie nedali a nesplnili penězi hotowými. A kdyžby od napomanutie minulo čtrnáste dní pořád zběhlých, ležmy my nebo neležmy, a my ještě we dsky wloženie ani utwrzenie neučinili tak, jakož swrchupsáno stojí, anebo nedali a nesplnili tři set kop gr. wěnných, jie nedali a neoplnili penězi hotowými: dáwámy našie wěřicie swrchupsané tiemto listem plnú moc i plné práwo, těch tři sta kop gr. wěnných wzieti a dobyti mezi křesťany a židy na naší wšech společní škodu; a my přes to wždy to leženie mámy plniti a zachowati, a z něho na ižádné práwo newyjiežděti, ani kterým kusem a obyčejem wyniknúti, lečbychom prwé našie wěřicie swrchupsané to jisté wěno we dsky zemské wložili neb utwrdili, tak jakož swrchupsáno stojí, anebo již jmenowaného základu tři set kop gr. i se wšemi škodami, kteréžby pro to newloženie aneb naše neplněnie buďto jiezdami, ztrawami neb sláním anebo kterakkoli wzeli, ježtoby je dobrým swědomím pokázati mohla, dali a splnili penězi hotowými, úplně a docela. A neuchowalliby pán buoh kterého z nás, tociž jistce nebo rukojmí, tehda my žiwi zuostalí mámy, slibujem i dlužni smy jiného tak dobrého a mowitého na miesto toho umrlého w jednom měsieci pořád sběhlém od smrti toho umrlého počítajíc k sobě přistawiti s uobnowením listu tohoto w táž slowa, kolikrátby bylo toho potřebie, pod ležením swrchupsaným. A ktožby tento list s našie wěřicie swrchupsanú s dobrú wolí měl, ten má i jmieti bude též plné práwo k tomuto ke wšemu, což tento list swědčí, jakožto ona sama panie Kateřina wěřicie naše, s túto wýmluwú

w listě přičiněnú: jestližeby pán buoh neuchowal panie Kateřiny manželky mé prwé nežli mne Beneše, tehda tento list dále k žádnému ižádné moci mieti nemá. A toho na potwrzenie, pro lepšie pewnost i jistotu, swé smy pečeti wlastní našim prawým wědomím i s přiznáním ku pečetem k tomuto listu přiwěsili smy. Jenž jest dán léta od narozenie syna božieho po tisíce po čtyřech stech létech třidcátého prwého, w ten čtwrtek na sw. Lucii.

13.

Alžběta ze Sešlic wšecko zboží swé zapisuje manželu swému panu Záwišowi z Waldšteina. 1434, 1 *Jan. (DD. XX,* 94.)

Secundo Johannis Dúpowecz, A. 26.

Já Alžběta z Sešlic, manželka páně Záwišowa z Waldšteina, patřeci k těmto časóm wálečným, w nichž sú pohřiechu wznikli a powstali mnozí neřádowé, a nemohúci dojieti a požiti desk zemských, jimiž sě jest dřiewe řád w této zemi dál a puosobil chudému i bohatému, a jestližeby mne pán buoh neuchowal, wěna a sbožie swého mně od pána boha pójčeného nechtějíci po sobě na zmatcích a swářiech zuostawiti, wyznáwám tiemto listem zjewně přede wšemi, ktož jej uzřie nebo čtúce uslyšie, že s dobrým rozmyslem a dobrowolně sbožie a děディny swé wlastnie a dědičné w Sešlicích, s dworem poplužním, s platem na lidech úročních a kmetcích tudiež, s dědinami, s lukami, s rybníky a podacím kostelním s polowicí, i se wší zwolí a s plným panstwím, tak jakož sem od nebožce Mikše z Sešlic otce swého kúpila a zaplatila, a jakož mám řádně we dskách zemských wloženo a zapsáno, a k tomu na Modřanech puol jedenádsty kopy platu ročnieho holého a wěčného, dáwám úplně a mocně, i postupuji urozenému panu Záwišowi z Waldšteina muži swému ku prawému dědictwie, k jmění, k držení, ku požíwání, wládání, zastawení, zapsánie a k učiněnie s tiem se wším, cožby sě jemu líbilo, jakožto s swým wlastním a dědickým beze wšie překážky, a k tomu šest kop platu w Třebyšicích, we Strhařowě tři kopy platu. A jestližeby kdy řád byl w této zemi jakožto dřiewe, a dsky zemské byly otewřieny, a dálo sě w ně kladenie obecně zemanóm této země: tehdy mám a chci swrchupsanému panu Záwišowi muži swému napřed jmenowaná sbožie, dědiny i platy we dsky zemské wložiti a zapsati podlé řádu a obyčeje zemského, a to na prwé, na druhé a konečně na třetie suché dni pořád zběhlé, kdyžby dsky zemské byly otewřieny, a dělo se w ně obecně kladenie zemenóm této země. Pakliby dsky zemské kterak pohynuly aneb zkaženy byly, a który jiný řád byl w této zemi miesto desk wyzdwižen, oňžby sě wšichni páni, rytieři a zemané země této jednostajně swolili: tehdy tiem řádem a twrzením chci ujistiti, utwrditi

a zapsati. Pakliby toho wšeho nebylo, totiž desk zemských ani kterého jiného řádu miesto desk, a mne pán buoh w tom neuchowal: tehdy tento list a toto mé zapsánie aby bylo w časiech budúcích takowé moci, pewnosti a twrdosti, jakožby dskami zemskými s přiznáním před úředníky desk zemských se wší ohradú a opatrností při tom z řádu a z práwa z starodáwna držaného bylo utwrzeno a zapsáno. A toho wšeho na potwrzenie a jistotu pečet má wlastnie mým prawým wědomím přiwěšena jest k tomuto listu, a k mé snažné prosbě, pro dálšie a širšie swědomie, pečeti urozených pánuw pana Alše z Dubé seděním na Jenšteině, pana Alše ze Štermberka odjinud z Holic, múdrých a opatrných pánuow purgmistruow a konšeluow starého a nowého měst Pražských, statečného rytieře pana Wiléma z Postupic odjinud z Hrádku, a slowútných panoší Matěje z Dubce a Zdenka z Postupic přiwěšeny jsú k témuž listu. Jenž dán léta od narozenie syna božieho tisícieho čtyrstého třidcátého čtwrtého, ten úterý po hodu těla božieho. (Praesens litera intabulata est secundo Johannis Dupowecz A. 26. de mandato dominorum baronum ad hoc specialiter deputatorum. Actum feria II ante Luciae Anno ꝛc. LIII.)

13.

Zdena z Bělušowic dceři swé Dorotě po smrti swé wšecko swé zboží dědičně zapisuje.
1436, 4 *Jul.* (*DD. XX,* 96.)

Secundo Johannis Dúpowecz C. 10.

Já Zdena wdowa z Bělušowic seděním u Winařiech, manželka někdy řečeného Jíry Kowáče z Kowáče, wyznáwám tiemto listem obecně přede wšemi, ktož jej čtúce slyšeti budú, že jakož mám list od swého muže nebožtíka Jíry Kowáče z Kowáče, kterýžto list mně swědčí od něho na sto kop gr. wěna mého sprawedliwého po jeho smrti, i také na poručstwie těch wšech dětí, kteréž jest se mnú měl, i swých dědin i swého wšeho sbožie, což mám nebo mieti budu tu we wsi Winařiech i jinde kdežkoliwěk, jakož ten list na již psané wěno mé a poručstwie šíře a zjewněji wypisuje, a při kterémžto listu již jmenowaném jsú na swědomie přiwěšeny pečeti urozených pánuow pana Čeňka z Weselé řečeného z Wartmberka a pana Jindřicha staršieho z Wartmberka seděním na Walšteině, Jana z Jenšteina seděním na Skále, Mikuláše z Waldšteina: to já již psaná Zdena z Bělušowic swrchujmenowané wěno mé tu u Winařiech řádně obdržané po smrti již jmenowaného muže mého dáwám a zapisuji i to práwo, kteréžbych tu Winařiech měla i jinde mocí tohoto listu dceři swé Dorotě z Bělušowic, a to po mé smrti, tak aby ona již psaného wěna tu Winařiech mého po mé smrti mocna byla držeti, požíwati i dáti, zastawiti, prodati a obrátiti w swuoj požitek, jakžby sě jie zdálo, jako swé

wlastnie wěno ode mne jie dané, i to wšechno práwo mé bez příkazy a bez odpornosti každého žiwého člowěka, a k témuž práwu, jakož sem sama držala. A také já swrchupsaná Zdena z Bělušowic toto znamenitě w tomto listě wýmienku činím, jestližeby již psané Doroty dcery mé prwé pán buoh smrti neuchowal, tak žeby prwé umřela nežli já již psaná Zdena z Bělušowic: tehdy aby tento list žádné moci neměl k upomínání, ani jiný kto žiwý muož upomienati, než aby mně wrácen byl w mú moc. A tomu wšemu na swědomie a na potwrzenie a pro lepšie jistotu, což w tomto listu swrchu psáno stojí, swú jsem pečet k tomuto listu přiwěsila, a k tomu sem také připrosila urozených pánuow, pana Otty z Bergowa seděním na Troskách, pana Petra z Wartmberka seděním na Zwieřeticích, a slowútných panoší pana Haléře z Jičiněwsi, Čeňka z Janowic, Onše z Hlušce. A my wšichni w tomto listě swrchupsaní, k snažné prosbě již psané panie Zdeny z Bělušowic, swé wlastnie pečeti z našeho jistého wědomie k tomuto listu přiwěsili jsmy na swědomie toho wšeho, což w tomto listu swrchupsáno jest. Jenž dán a psán léta od narozenie syna božieho po tisieci létech po čtyřistech létech třidcátého šestého, w ponděli na swatého Prokopa. (Intabulata de mandato dominorum baronum ad hoc specialiter deputatorum. Actum feria IV in die Dorotheae A. ɔc. LIV.)

15.

Jan Flaška z Pardubic jistým pánům Českým zapisuje 10,000 ſſ͡ dluhu na hradě swém Richenburce a příslušenstwí jeho.

1439, 7 *Jul.* *(DD. XX,* 159.*)*

Secundo Johannis Dúpowec L. 5.

Já Jan Flaška z Pardubic wyznáwám tiemto listem obecně před wšemi, ktož jej čísti neb čtúce slyšeti budú, že s dobrým rozmyslem a s zdrawým žiwotem dobrowolně a rozmyslně a s swých přátel radú zapsal sem a mocí tohoto listu zapisuji, nemoha ke dskám dojíti pro nebezpečnost a pro nepokoj a búře wzniklé w zemi, po swé smrti w dluhu sprawedliwém dole psaném, urozeným pánóm panu Menhartowi z Hradce, panu Hynkowi Krušinowi z Lichtenburka seděním na Kumburce, panu Jiříkowi z Kunštatu a s Poděbrad, panu Janowi z Mochowa a z Rožďalowic, Arnoštowi z Humpolce, dluhu jistého a sprawedliwého na Richmburce na hradě i což k tomu přislušie, se wším panstwím a práwem, nic sobě nepozuostawuje, tak jakož otec mój dobré paměti držal, deset tisíc kop gr. dobrých střiebrných rázu Pražského. A protož já Jan Flaška swrchupsaný mám a slibuji swrchupsaným pánóm sbožie ta swrchupsaná se wším panstwím a práwem, což k tomu příslušie, w tom dluhu sprawedliwém, w desieti tisíci kopách, tak jakož swrchu-

psáno stojí, we dsky zemské wložiti, zapsati a očistiti na prwé suché dni, na druhé, na třetie a konečně na čtwrté suché dni pořád sběhlé, tak jakož země Česká za práwo má aneb mieti bude. A pakliby desk nebylo, a jiný který řád w zemi miesto desk uložen byl, tehdy mám i slibuji swrchupsaným pánóm tiem řádem ta sbožie swrchupsaná utwrditi a ujistiti na ty časy, jakož swrchupsáno stojí, tak aby mohli swrchupsaní páni ta sbožie swrchupsaná i s tiem se wším, jakož swrchupsáno jest, prodati, směniti, dáti, držeti, zastawiti a jakž se k jich wuoli a k libosti bude zdáti, obrátiti; ale wždy s takúto znamenitú wýmienkú, že swrchupsaní páni té žádné moci nemají, aniž mieti mají, lečby mne Jana Flašky často jmenowaného pán buoh smrti neuchowal, jinak před tiem žádného práwa nemají; také jestližeby mne pán buoh w tom smrti neuchowal, tak žebych desk zemských dojíti nemohl, jehož pane bože nedopúštěj, tehdy tomu chci, aby tento list a zápis w též plné moci k wěčnosti ostal, jakobych to dskami zemskými jim zapsal a potwrdil podlé práwa, řádu a obyčeje země České. Tomu wšemu na swědomie pro lepšie potwrzenie já Jan Flaška swrchupsaný swú sem wlastní pečet s swú dobrú wolí i s swým dobrým rozmyslem a wědomím k tomuto listu dal přiwěsiti, a k lepšiemu swědomí a k mé prosbě urozený pán Jindřich z Wartmberka odjinud z Walšteina a slowútní panoše Otík z Labúně, Jan Stéblo z Lomnice, Zdeňata z Kopidlna, Wlaštěk z Oděrad, Pokoj z Kunwalda, Waněk Rezek z Mlékosrb, Přibek Naklo z Bystřice, Přibek z Lúnic swé pečeti podlé mne přiwěsili na potwrzenie k tomuto listu. Jenž jest psán léta od narozenie syna božieho MCCCC a XXXIX léta, ten úterý po swětiem Prokopě dědici Českém. (Praesens litera intabulata est de mandato dominorum baronum ad hoc specialiter deputatorum. Actum f. V in die Sigismundi, A. D. MCCCCLIV.)

16.

Kateřina z Bergowa list swůj wěnní na 300 ſſᵖ dobrau wolí postupuje nowému manželu swému Janowi z Radowesic.

1439, 22 *Jun.* *(DD. XX,* 65.*)*

Já Kateřina z Bergowa, dřiewe manželka dobré paměti urozeného pana Beneše Košíka z Lomnice, a již manželka slowútného panoše Jana Zlého Kněze z Radowesic, wyznáwám tiemto listem přede wšemi lidmi nynějšiemi i budúciemi, kteříž jej čísti aneb čtúce slyšeti budú, že jakož sem měla list hlawní na pargameně s wisutými pečetmi od swrchupsaného pana Beneše, kterýž mně swědčí na tři sta kop grošów wěna mého na Rožďalowském sbožie zapsaného, w němž jest jiatcem swrchupsaný pan Beneš a rukojmě s ním a zaň urození páni pan Mikoláš z Walšteina seděním na Bradlci, pan Henik z Walšteina seděním na Wranowě, pan

Waněk z Jenšteina seděním na Nístějce, pan Jan z Walšteina seděním na Štěpanicích, pan Bohuše z Kowaně seděním na Fričteině a statečný rytieř pan Alexander z Drahorazi seděním w Cholyniciech, aby mi to wěno mé we dsky zemské wložili a zprawili, tak jakož týž hlawní list šíře wypisuje a swědčí; i já swrchupsaná Kateřina ten list na swé wěno dala sem a mocí tohoto listu dáwám s dobrým rozmyslem a s swú plnú swobodnú a dobrú wolí, nic sobě, ani swým dětem ani přátelóm na tom nepozuostawuje ani wymieňuje, swrchupsanému Janowi Zlému Knězi, manželu swému milému, aby on toho požíwal, směniti, zastawiti, prodati mohl bez wšelikteraké překážky mé i mých dětí i mých wšech přátel k témuž práwu, jakož sem sama držala, a týž list hlawní swědčí. A toho wšeho na potwrzenie, pewnost i lepšie jistotu pečet swú wlastnie k tomuto listu jsem přiwěsila, a pro širšie swědomie prosila sem urozených pánuow pana Heníka z Walšteina seděním na Wranowě, pana Waňka z Pecky, pana Jana z Walšteina a ze Smřiečny, a slowútných panoší Waňka Paldry z Wařin seděním w Klokoči a Alše z Paseky seděním w Újezdě, aby pečeti swé wedle mé k témuž listu přiwěsili. A my swrchupsaní prošení, Heník, Waněk, Jan, Waněk, Paldra a Aleš známy sě, že k snažné prosbě urozené swrchupsané panie Kateřiny pečeti naše wlastnie s naším jistým wědomím i přiznáním na swědomie toho, což tento list swědčí, přiwěsili sme k tomuto listu. Jenž jest psán léta od narozenie syna božieho po čtrnásti stech třidcátého dewátého, den swatých deset tisíc rytieřuow božích mučedlníkuow.]

17.

Prokop z Hořiněwsi Janowi z Wyhnanic po swé smrti zapisuje 1000 ſſ͡ na swém zboží. 1443, 7 *Jun.* (*DD. XX*, 151.)

Secundo Johannis Dúpowecz C. 28.

Já Prokop z Hořiněwsi wyznáwám tiemto listem obecně přede wšemi, ktož jej čísti neb čtúc slyšeti budú, že s dobrým rozmyslem, s zdrawým žiwotem, dobrowolně a rozmyslně, a swých dobrých přátel radú, zapsal sem a mocí tohoto listu zapisuji po swé smrti slowútnému panoši Janowi z Wyhnanic, strýci swému, a dědicóm jeho budúcím, dluhu jistého a prawého a sprawedliwého tisíce kop gr. střiebrných dobrých rázu Pražského na swém wlastniem dědicstwí w Hořiněwsi na twrzi, na dworu, na popluží, na lukách, na rybnících, na hájích, na lesiech, na platu, na dwořiech kmetcích, s kostelním podáním i na tom na wšem, což k tomu přislušie, kromě wěna páně Elsčina newěsty mé wymieňujíc, i na Želkowicích na platu a na dwořiech kmetcích i na tom na wšem, což k Hořiněwsi a k Želkowiciem přislušie, kterýmbykoliwěk jménem mohlo jmenowáno býti, tak jakož sem já to

držel dědicky a požíwal, se wším plným práwem a panstwím i se wší zwolí. A protož já Prokop nadepsaný mám a slibuji swrchupsanému Janowi strýci mému a jeho budúcím sbožie to swrchupsané se wším panstwím a práwem, jakož nahoře psáno stojí, w tom dluhu sprawedliwém již jmenowaném we dsky zemské wložiti, zapsati a zprawiti a očistiti na prwé, na druhé, na třetie aneb konečně na čtwrté suché dni pořád sběhlé, tak jakož země Česká za práwo má nebo mieti bude. A pakliby desk nebylo, a jiný který řád w zemi České miesto desk uložen byl, tehdy mám i slibuji swrchupsanému Janowi, strýci swému, a budúcím jeho tiem řádem to sbožie nahoře jmenowané utwrditi a zprawiti a ujistiti na ty časy, jakož swrchupsáno stojí, tak aby mohli to sbožie swrchupsané i s tiem se wším, jakož swrchupsáno stojí, prodati, směniti, držeti, dědicky zastawiti, a jakž sě koliwěk k jich wuoli a libosti bude zdáti, obrátiti. A také jestližeby mne pán buoh w tom smrti neuchowal, tak žebych desk zemských dojíti nemohl, jehož pane bože nedopúštěj, tehda tomu chci, aby tento list a zápis w též plné moci k wěčnosti ostal, jakožbych to dskami zemskými řádně potwrdil, podlé práwa, řádu a obyčeje země České. Tomu wšemu na swědomie a pro lepšie potwrzenie já Prokop swrchupsaný swú sem wlastní pečet s swú dobrú wolí a swým dobrým rozmyslem a wědomím k tomuto listu dal přiwěsiti; a k lepšiemu swědomí a k mé snažné prosbě urození páni pan Hašek z Walšteina seděním na Welíši, pan Hynek Krušina z Lichtenburka seděním na Kladště, pan Waněk z Pecky a slowútní panoše Petr z Tošnowa a Léwa z Cierkwice pečeti swé podlé mne k prosbě mé přiwěsili na potwrzenie k tomuto listu. Jenž jest psán léta od narozenie syna božieho tisíc čtyřista čtyřidcátého třetieho w pátek před hodem swatého ducha. (De mandato dominorum baronum ad hoc specialiter deputatorum praesens litera intabulata est, ut supra, Anno ꝛc. LIV, feria III ante Valentini.)

18.

Barbora z Přehořowa Oldřichowi z Hedčan w dluhu 50 ſſ̃ zapisuje swé popluží po swé smrti.

1444, 22 *Aug. (DD. XX,* 147.*)*

Já Barbora z Přehořowa wyznáwám tiemto listem obecně přede wšemi, ktožby jej čtli nebo čtúce slyšeli, že sem dlužna prawého a sprawedliwého dluhu padesát kop gr. dobrých stříbrných rázu starého Pražského urozenému panoši Oldřichowi z Hedčan seděním w Ležkách i jeho dědicóm a budúcím i tomu každému, ktožby tento list s jeho dobrú wolí měl, w kterémžto dluhu jemu dala, postúpila i zapsala sem po swé smrti i mocí listu tohoto zapisuji popluží swé s dworem poplužním i s lukami, s lesy, s potoky, s pastwišti i s tiem se wšiem, což k tomu popluží

přislušie, tak jakož sem sama držela a požíwala, sobě ani žádnému jinému tu ižádného práwa ani zwláštnosti nepozuostawujíc; a swrchupsaný Oldřišek nebo jeho budúcí budú moci w témž dluze to nadepsané poplužie prodati, zastawiti i změniti w témž práwě, jakož sem jemu zapsala. A tomu na swědomie swú sem wlastní pečet k tomuto listu přitisknúti kázala, a pro dalšie swědomie prosila sem urozených pánuow, pana Buriana z Gutšteina seděním na Rabšteině, pana Jetřicha z Frumšteina, pana Jana a pana Mikuláše bratřie z Gutšteina, a urozených panoší Jana Calty z Kamenné hory, Přibrama z Račína a Mikuláše z Kračína, že sú swé pečeti podlé mé sobě bez škody k tomuto listu přiwěsili. Jenž jest dán a psán léta po narozenie syna božieho tisícieho čtyrstého čtyřidcátého čtwrtého, tu sobotu před sw. Bartolomějem.

19.

Ofka z Malowic wšecko wěno swé od muže prwnějšího zapisuje panu Petrowi Mrackému z Dubé manželu swému.

1445, 26 *Febr.* *(DD. XX,* 169.*)*

Secundo Johannis Dúpowecz Q. 10.

Já Ofka z Malowic, manželka páně Petrowa z Dubé seděním na Mrači, wyznáwám tiemto listem obecně přede wšemi, ktož jej uzřie anebo čtúce uslyšie, že sem dobrowolně a s dobrým rozmyslem a s radú přátel swých a jsúci zdráwa a sebe mocna, zapsala sem mocí listu tohoto a mocně zapisují wěno swé wšecko, kteréž mám od pana Zdeňka Medka starého z Waldeka a z Týnce, dobré paměti manžela mého prwnějšieho, wes Chrašťany, dwory kmetcie s platem a dwuor popłužní s popłužím, s dědinami, s robotami, s rybníkem tu we wsi a s druhým rybníkem pode wsí, s potoky, s lukami, s lesy, s pastwištěmi i s tiem se wším, což k tomu sbožie příslušie, jakýmižbykoliwěk jmény mohly jmenowány a nazwány býti, i s tú se wší zwolí, jakožto mně plnějie dsky zemské swědčie, nic sobě tu na tom nepozuostawujíc, urozenému panu Petrowi z Dubé seděním na Mrači, manželi mému milému, i jeho dědicóm budúcím k jmění, držení, požíwání, prodání, zapsání, směnění, zastawení a k učinění z toho wěna, cožby sě jemu líbilo a za podobné zdálo, jakožto z swého wlastnieho beze wšie překážky. A kdyžbych napomenuta byla od swrchupsaného pana Petra, tehdy mám a slibuji jemu tento list a zápis na wěnné práwo we dsky zemské wložiti, ujistiti, utwrditi a wepsati wedlé řádu a práwa této země České. A jestližeby mne pán buoh neuchowal w tom, a já ještě swrchupsanému panu Petrowi a jeho dědicóm budúcím toho zápisu a wěna we dsky zemské newložila, tak jakož obyčej a práwo w České zemi jest: tehda tomuto chci, aby tento zápis plnú moc měl, obdržal a zachowal swrchupsanému panu Petrowi i jeho dědicóm budúcím to wše, což tento list w sobě drží,

a nač swědčí, jakožbych jemu se wší opatrností i ohradú před úředníky stojeci Pražskými we dsky zemské wložila a zapsala. A ktožby tento list měl s swrchupsaného pana Petra manžela mého s jeho dobrú wolí, ten má i mieti bude túž plnú moc i též plné práwo k tomu ke wšemu, což mi we dsky wloženo a tento list w sobě drží, a nač swědčí, jakožto on sám pan Petr častopsaný. A toho mého zápisu na potwrzenie a pro lepší jistotu a pewnost swú sem wlastní pečet přiwěsila k tomuto listu, a prosila sem urozených pánów pana Zdeňka ze Šternberka seděním na Konopišti, pana Beneše z Dubé seděním na Kozlí, pana Kunše z Dubé seděním na Kostelci, pana Ondřeje z Dubé seděním w Peclinowě, a slowútného panoše Jana z Bynic, aby podlé mne k tomuto listu a zápisu na swědomie swé pečeti přiwěsili. Jenž jest dán a psán na Mrači, léta od narozenie syna božieho tisíc čtyrstého čtyřidcátého pátého, ten pátek po sw. Matěji apoštolu božiem. (Praesens litera intabulata est de mandato dominorum baronum ad hoc specialiter deputatorum. Actum f. V ante Margarethae A. D. MCCCCLIV.)

20.

Poručenstwí od Petra z Třešic na smrtedlné posteli učiněné.
1451, 19 *Mart.* *(DD. XX,* 125.*)*

Pamět poručstwie, kteréž já Petr z Třešic na smrtedlné posteli leže činím. Najprwé tobě, pane šwagře milý, wšecken statek swuoj dědicskay mowitý i nemowitý, kterýmžkoliwěk jménem muož jmenowán býti, a napřed twrz Třešice s dworem poplužním a tu celú wes, s mlýnem, s dědinami, s lukami, s lesy, s rybníky i se wšemi jinými požitky, což k té twrzi přísluší, w Berunicích čtyři kopy platu s jich příslušenstwím, na panu Mrzákowi puol desáty kopy gr., na panu Purkartowi z Kněžic osm kop gr. a XX gr. dluhu za plod, na Hertwikowi ze Mnětic osmnádste kop gr. za plod, na Šwábowi z Libišan tří kop gr. a XX gr., na Karlowi bratru twém tři kopy gr. na Jírowi přieteli mém tři kopy gr. bez dwadcieti gr. za kuoň, na Hrochowi z Týnce tři kopy gr., na Šimkowi z Přelúče jednu kopu gr., to wšecko mocně porúčiem a dáwám; a prosím tebe milý pane šwagře, aby tiem statkem, což moci budeš, za mú duši činil, a zwláště co jsem komu dlužen, aby z toho statku bylo jim zaplaceno. A totoť jsem dlužen, ježtoť pamatuji: najprwé wěno manželce mej milej, což sě dostane mi dáti protiw padesáti kopám; neb wieš, že jsem ještě toho, což mi jest jmenowáno po mej, nic newzal; sestrám mým wydaj po čtyřidceti kopách, a prosímť milý pane šwagře, cožby mohl jich dobrého zjednati, nezapomínaj jich; Machna aťby měla proti tomu wěno ujištěno, a o druhej jakžť sě najlép zdá, tak její wěc opatř a zjednaj. Heřmanskému teď přieteli mému za službu i s tiem, což mi jest puojčil, třidceti kop. gr. a tři kopy

gr. a XI gr., Mikulášowi krajčiemu z Hradce za sukno tři kopy gr. a XXIV gr., Beneškowi Wěchtíkowi $2\frac{1}{2}$ kopy gr. bez pěti gr., Jakúbkowi písaři kopu gr. a XIV gr., Zlomkowi šewci kopu gr. a IV gr. Hlužejowi mladšiemu XXIV gr. Remišowi padesáte gr. Matúšowi za železo XXV gr., sirotkóm Wawrowým dětem kopu gr. Michálkowi z Hradištka $1\frac{1}{2}$ kopy gr. a IX gr. Jakubowi řezníku z Kratonoh kopu gr., maléři Waničkowi za pawézu XXX gr., Kasalskému VII kop gr., Štěpánowi mzdy zadržalé XXX gr., mlynářowi z Třešic XIII gr., kowářóm jednomu, ježto s uoné strany wsi Kratonoh, IV gr. a druhému II gr. a IV penieze, Mandě babě III gr., Wyčákowi IV gr., Swatošowi kowáři z Hradce IV gr., Janowi Kulhawému mlatci dáwnieho dluhu XXX gr. a něco obilí, Kubátowi VII gr., Šartochowu sirotku kopu gr. a XV gr. Welwarowi z Kolína LXX, Huodě děwce IV gr. a některé wěci a plátna něco. A milý pane šwagře, prosímť také Jírowi mému přieteli, jakožť jest Matiáš strýc muoj dal panu Milotowi z Klamoše za náš dluh jeho penieze, wzem od pana Alše Holického, jakožs ty je wyupomínal, šedesáte kop gr., ať sú jemu také z toho mého statku zasě nawráceny; a Matiášowi prosímť také, poněwadžť jest on ke mně wěrně učinil, a já jemu wedle smlúwy dluh šedesáte kop gr. ujistil, tu jistotu mi zasě wrátil, aťbych jemu také wěrně a prawě učinil, bylaliťby jeho wuole, wezmi jej tu k sobě, a dochowaj jej smrti poctiwě. Pakliťby nechtěl, ale wěřímť že jemu z toho statku nedopustíš byť núzi trpěl, i ještě po jeho smrti té jeho ženy nezapomínaj, jakožť sem já jemu to slíbil; nebo weškeren statek swuoj, což tu měl, i swé mateře a bratří, k našemu statku jest přiložil, a přirozený najbližší přítel mi jest krom sestr mých wlastních. A milý pane šwagře, zapomanulliťbych ještě co, ježtoby byl dluh sprawedliwý, wěřímť, že toho na mé duši nenecháš. A twuoj dluh i pana Karla bratra twého, a to cožť sem měl o ty přiekopy jistotu učiniti, toť již wšecko w twej moci bude. A této čeledi cožť býti má, za toť prosím aby jim o mzdu učinil. Tomuto knězi kaž dáti několik grošiw. To stalo sě jest léta po narozenie syna božieho tisícieho čtyřstého padesátého prwého, druhý pátek u postě, na twrzi Třešicích, w přítomnosti Jiříka swrchupsaného, kněze Sigmunda faráře z Kratonoh, Jana Heřmanského.

21.

Dorota z Bělušowic zápisy swé na zboží wšeliká dobrau wolí postupuje Zdeňkowi z Winar a Petrowi z Plotišt.

1451, 15 *Jun.* *(DD. XX,* 95.*)*

Secundo Johannis Dúpowecz, C. 10.

Já Duora z Bělušowic a z Winar, manželka dobré paměti Waňka Kawalce z Lipoltic, wyznáwám tiemto listem přede wšemi, ktož jej čísti anebo čtúce slyšeti

budú, že s mým dobrým rozmyslem a dobrowolně dala sem i dáwám swú plnú moc mú dobrú wolí k těm ke wšem listuom, kteréž mám na Winary, a to slowútným panošem, Zdeňkowi z Winar, seděním w menších Hlušciech, a Petrowi z Plotišt, seděním u wětších Hlušciech, tak aby k těm listuom měli plnú moc i práwo, načež swědčí, s mú dobrú wolí, takéž jakož já napředpsaná Dorota; a jmenowitě k těm listuom: Najprwé k tomu listu, kterýž swědčí na Winary, na sto kop gr. wěna dobré paměti mé mateři panie Zdeně z Bělušowic, i na wšecko poručenstwie na Winary, a to od nebožce Jíra starého Kowáče z Winar, u kteréhož listu jsú pečeti na swědomie dobré paměti urozených pánuow, pana Čeňka z Weselé a z Wartmberka, pana Jindřicha z Wartmberka a z Walštýna, urozeného pana Jana z Jenšteina a z Skal a pana Mikuláše z Walšteina; také druhý list jim dáwám, ježto mám od nebožky mateře, kterýmžto listem mi zapsala wěno swé a dala, i wšecko práwo k čemužby kde měla, jakož w tom listu šíře a zjewně se wypisuje, při němž jsú pečeti urozených pánuow, pana Otty z Bergowa, pana Petra z Zwieřetic, slowútných panoší Jana Haléře z Jičiněwsi, Čeňka z Janowic, Onše z Hlušec; také k třetiemu listu dobrú wóli dáwám, ježto swědčí na padesát kop gr. u dobré paměti Wawřince i jeho syna Hertwika ze Mnětic jim dluhu splněného jich sprawedliwého, kterýž dluh tu měli na Winařích, ježto dali w rukojemstwie za nebožtíka Jíru Kowáče z Winar, u kteréhož jsú pečeti na swědomie urozeného pána, pana Otty z Bergowa, seděním na Chlumci, statečného rytieře dobré paměti pana Matěje Holce z Nemošic, slowútných panoší Hertwika ze Mnětic, Sigmunda Angela z Ronowce; item také k čtwrtému listu, a jest kwitancí, a swědčí na třidceti kop gr. od panie Anny z Ujkowic, kterak jest jejie dluh sprawedliwý wěna splněn od Wawřince ze Mnětic, a to za nebožce Jíru Kowáče starého z Winar, u kteréžto kwitancí jsú pečeti na swědomie slowútné panie Anny z Ujkowic a slowútných panoší Zbyňka Kabáta z Ujkowic bratra jejieho, pana Jana Semečky z Semčic, Epíka z Klenice, seděním w Ledčiech, a Heřmana z Břešťan; item také k tomu listu dáwám dobrú wuoli, kterýžto swědčí také na dobrú wuoli od panie Anny ze Hrtyni na tu umluwu, kterúžto jest učinil Jan Kowáč semnú swrchupsanú Dorotú o swé drženie w Winařiech, a u toho listu jsú pečeti na swědomie urozeného pána, pana Arnošta z Kácowa seděniem na Črnčicích, a statečného rytieře pana Jana z Weselice, a slowútných panoší Prokopa z Dohalic, Beneše z Tečwína; item také k tomu listu dáwám já napředpsaná Dorota dobrú swú wuoli, kterýž swědčí mně swrchupsané Dorotě na třidceti kop gr. od panie Anny Protiwowé, ježto sem já jie oplnila dluh jejie sprawedliwý, ježto jest w tom swém dluhu držala krčmu i s dědinú od nebožce Jíry Kowáče jie stúpenú, u kteréhož listu jsú pečeti na swědomie slowútných panoší Hynka z Chotěwic, Záwiše z Sekyřic, Jíry Opata z Báně a z Maličína, Fridmana z Slibowic a Janka staršieho Dománka z Berunic. A já swrchupsaná Dorota

k těm ke wšem listuom dáwám swú dobrú wuoli již psaným Zdeňkowi z Winar a Petrowi z Plotišt, aby měli k těm ke wšem listuom plnú moc i plné práwo, aby je sobě k užitku obrátili, jakžby uměli, jakožto já podlé těch umluw mezi námi s uobú stranú sjednaných, jakož list umluwní lépe to okazuje. A toho na swědomie swú jsem pečet wlastní wědomě a dobrowolně k tomuto listu přiwěsila, a k tomu pro lepšie a širšie swědomie prosila sem osobně urozených pánuow, pana Beneše a pana Haška bratřie z Walšteina seděním na Welíši, a slowútných panoší Jana Oděrada z Sekyřic, Přibíka ze Žlunic, Appolona z Křiwan, Jaroše z Slúpna, aby swé pečeti přiwěsili k tomuto listu; a oni sú to učinili k mé prosbě. Jenž jest dán a psán léta od narozenie syna božieho tisícieho čtyřstého padesátého prwého, w ten úterý na letnice na den swatého Wíta. (Ista litera intabulata est ad mandatum dominorum baronum ad hoc specialiter deputatorum. Actum feria IV in die Dorotheae; anno ꝯc. LIV.)

22.

Přibík z Klenowého a Jan z Rabšteina mocně wypowídají we při o hrad Buben. 1456, 10 *Mart.* *(DD. XXI,* 69.*)*

In flaveo minorum obligationum, X. 21.

Jan z Wolšteina, Přech z Kunratic, Jitka z Hrádku a Jitka dcera jejie z Nečtin i z Bubna s jedné, a Jan z Gutšteina a . . . . *(sic)* s strany druhé, přiznali se před úředníky Pražskými, že Přibíkem z Klenowého a Janem starším z Rabšteina, z jich na ně dobrowolného powolenie, pod pokutú ztracenie pře, kteráž mezi nimi běží, a pode ctí a wěrú tak jsú smluweni; kteřížto ubrmané poradiwše se se pány na plném súdě, rozkázali a wypowěděli mezi stranami nadepsanými w tato slowa:

My swrchupsaní Přibík a Jan Rabštein mocní jich ubrmané tak wypowiedáme, jakož se wdole wypisuje:

Najprwé to práwo, kteréž Jan a Mikuláš bratřie z Gutšteina mají od Jana Wolšteina dskami zemskými zapsáno na Bubně hradu, i na tom na wšem což k tomu zboží přísluśie, jakož dsky šíře ukazují, mají jemu Wolšteinowi we dsky zemské wložiti; a zawadililiby co w swém držení, to mají oswoboditi a očistiti, jakož země za práwo má.

It. Králewo práwo, kteréž on Jan z Gutšteina wyslúžil na hradě Bubně i na tom na wšem zboží, jakožto na Wochowě a na Kuoziem, to má jemu wzdáti a toho postúpiti, aby mohl práwa dowesti na miesto, i odpor propustiti, kterýž učinil proti wěnu panie Heřmanowé.

It. Hradu Bubna i se wším jeho příslušenstwím aby jemu Wolšteinowi postúpil konečně tu neděli před sw. Tiburcí najprw příštím.

It. Což jest koli potřeb hradowých, kteréž je tu nalezl po Wilémowi z Nečtin, těch aby tu nechal a ostawil, a na hradu aby z úmysla nižádných boření na stawení nedopúštěl.

A kdyžby byl hrad Buben tak sstúpen, jakož se swrchu píše, jemu Janowi Wolšteinowi, že on Jan Wolštein nemá ruky wěrné zawřieti proti paní Jitce z Nečtin, než jí s tiem práwě a wěrně učiniti o wšecky wěci.

It. Nadepsaný Wolštein swrchupsaným bratróm má dáti sto kop gr. peněz hotowých dwa dni před stúpením hradu nadepsaného, a to w Nowém Plzni. A také on Jan Wolštein má udělati list s rukojměmi nadepsaným bratróm na dwě stě kop gr., kterýchžto plněnie má býti sto kop gr. na sw. Hawla najprw příštieho, a sto kop gr. o nowém létě inhed potom zběhlém.

It. Jižpsaný Wolštein má swrchupsaného Jana z Gutšteina z póhonu propustiti, a we dsky sobě klásti, prwé než z Prahy wyjedú.

It. Obilé což on Jan z Gutšteina lidem pójčil, aby jemu lidé to oplatili a dali do sw. Bartoloměje nynie příštieho, a do Trpiest aby swezli.

It. Také Jan Wolštein, Přech z Kunratic, paní Jitka staršie z Hrádku, i mladšie Jitka z Nečtin žena Přechowa, nadepsané Jana a Mikuláše bratří, ani jich rukojmí, z základu a z žádných wěcí, cožby sobě ku pomoci wymysliti mohli, o to o wšecko, což se koliwěk hradu Bubna a toho zbožie neb kterých jiných wěcí dotýče, nic nepozuostawujíc, (aby) nenapomínali ani winili, sami skrze se ani skrze koho jiného wěčně, w žádné mieře jím škodné.

It. S obú stranú aby se ty osoby přiznaly k tomuto zápisu, kterýmž je miesto ostaweno, jakožto Jitka z Nečtin a Mikuláš, z Gutšteina; ona Jitka konečně do suchých dní letničních najprw příštích, a Mikuláš, když najprwéby do země přijel, a to we čtyřech nedělích pořád zběhlých ote dne jeho příjezdy, pod swrchupsanú pokutú.

It. Listy, kteréž se této pře dotýčí, kteréž mezi sebú mají s obú stranú, ty aby sobě wrátili před úředníky, když sobě we dsky klásti budú. Act. anno domini MCCCCLVI, fer. IV post translationem S. Wenceslai.

D. IV.

ŘÁD PRÁWA ZEMSKÉHO,

LATINĚ I ČESKY.

Řád práwa zemského w Čechách, kterýž tuto čtenářstwu latině i česky podáwáme, objewuje nám auplně a žiwě celý způsob, kterak we XIV století w Čechách pře obecné i hrdelní u nejwyššího saudu zemského wedeny býwaly (Processordnung). Jest i on, jako podaná od nás we prwním dílu Archiwu tohoto, Kniha starého pána z Rosenberka, spis muže jen saukromého, aniž kdy zákonnau platnost do sebe měl: a wšak, líčíc nám nejen obyčeje saudní, alebrž i mnohé zásady práwní, kterých tehdáž u saudu zemského šetříwáno, náleží jistě k nejdůležitějším památkám práwnictwí středowěkého, jak we Slowanstwu, tak i w Europě wůbec.

Sepsán byl nejprw latině, mezi r. 1348 *a* 1355, *a tudíž té doby, když práwě Karel IV w Čechách swé zákony (Majestas Carolina) do země uwesti usilowal. Že před r.* 1348 *spis ten nepowstal, dokazuje zmínka w něm (č.* 53 *a* 68*) činěná o zrušených již, ač nedáwno teprw, saudech božích, železu a wodě; o kterýchž wědomo jest, že až po r.* 1348 *moc swau w Čechách prowozowali. Překlad český do pozdějších let sahá, i teprw po Karla IV smrti zhotowen jest, an se w něm (č.* 23*) císař tento již co nebožtík připomíná.*

O rukopisech, we kterých se nám Řád práwa zemského zachowal, obšírnau zpráwu dáwá p. W. Hanka we swém »Přehledu pramenůw práwních w Čechách,« tištěném mezi pojednáními král. České společnosti nauk r. 1841 *a* 1842 *(V,* 2, *str.* 151—174.*) Jsau pak následující.*

I. Pro text latinský:

1) ***A*** — *w rukopisu od r.* 1360, *u desk dworských králowstwí Českého, — ze kteréhož we prwním dílu Archiwu tohoto »Kniha starého pána z Rosenberka« wydána jest, a jehožto popsání tamže na str.* 448 *se nachází; přepis, ačkoli téměř sauwěký, předce již na mnohých místech chybný, wynecháwaje tytýž jednotliwá slowa w textu potřebná, klada obyčejně* quia *na místě* quod, *i jiných prohřeškůw se dopauštěje, kteří dole pod textem udáni budau.*

2) ***B3*** — *w rukopisu král. weřejné biblioteky Pražské (XVII. E.* 4*) od r. asi* 1418, *na listu* 19—42.

3) ***B4*** — *w rkp. též biblioteky (I. G.* 18*) na listu* 1—26, *z též doby, jako předešlý.*

4) **B6** — *w rkp. téže bibliotéky (XVII. E. 17) od r.* 1415, *na listu N—O*4. *Text jeho mezi nejzpráwnější náleží, ačkoli příliš běžně psán jest.*

5) **P** — *w rukopisu pergamenowém magistratu Pražského, z prwní polowice XV století, na listu* 57—73.

6) **P2** — *w rukopisu papírowém téhož magistrátu, z druhé polowice XV století, na l.* 278—297.

II. Pro text český:

1) **B** — *w rkp. weřejné biblioteky Pražské (XVII, F.* 49.)
2) **B2** — *w rkp. téže biblioteky (XVII,* C. 22).
3) **C** — *w rkp. knížete Kolloredo w Praze.*
4) **F** — *w rkp. knížete Fürstenberka w Praze.*
5) **H** — *w rkp. Hořowském hrabat z Wrbna.*
6) **M** — *w rkp. Českého Museum N*° 684.
7) **M2** — *w nápodobném, tamže N*° 685.
8) **N** — *u rytíře z Neuberka w Praze, rkp. jeho prwní.*
9) **N2** — *tamtéž, rukopis druhý od r.* 1473.
10) **P** — *w rkp. Pražském, témže co nahoře, na listu* 43—57.
11) **P2** — *w nápodobném, jako nahoře, na l.* 254—271.*
12) **T** — *w rkp. archivu Třebonského (B,* 2).
13) **T2** — *w nápodobném rkp. (B,* 6.)
14) **T3** — *nápodobně w rkp. od r.* 1486 *(B,* 3).

Rukopisowé textu českého wšickni pocházejí z XV století, a mnozí z nich již při Knize starého pána z Rosenberka popsáni jsau. Nejzpráwnější mezi nimi jewí se býti **P**, *t. j. Pražský rukopis pergamenowý.*

Srownáwajíce rukopisy wšecky mezi sebau, zpozorowali sme brzy trojí rozdílné spisu tohoto textowání čili recensí, a sice dwojí latinské a jedno české.

A) *Prwní recensí latinská jewí se w popsaných nahoře rukopisech* A, B3, B4 *a* B6. *Dělí se od druhé nejprw a nejwíce jiným pořádkem paragrafůw swých, potom pak dwojením textu čísel* 41—51, *kterážto nejprwé hned s počátku, a podruhé (s malau we slowích proměnau) opět u prostřed spisu stojí. Počíná zajisté recensí tato slowy: »Si quis in praesentia regis aut in judicio pleno« etc. (č.* 41) *a jde pořádkem až do slow: »debet expugnari per terrigenas«, (č.*51), *načež hned (č.* 95) *»Casus. Petrus spoliavit Johannem in via pacis« etc. následuje až po č.* 100: *»prout eis videbitur expedire«; pak stojí (č.* 84—93 *a* 92) *od slow »Si quis pater aliquem in judicio« až do »in talibus facere consueverunt.« Potom teprw přichází text čísel* 1—40 *»Si quis pro capite fratris« až po »sicut vidua praescripta«; po nichžto nawracuje se opět č.* 41—51 *již s počátku postawené, a potom č.* 52—72, *pak* 94, *a posléze teprw č.* 73—83, *kdežto slowy »suos testes producere non tenetur«, celý spis se končí.*

B) *Druhá recensí latinská jest ta, kterauž tuto w tisku podáwáme, a jewí se jen w rkp.* **P**. *Wyznačuje se zwláště lepším pořádkem paragrafůw, ale w textu snáší se s recensí prwní, leda že tytýž porušena se býti spatřuje.*

C) *Třetí recensí jest překlad český spisu tohoto, jenž originál swůj nikoli doslowně netlumočí, ale tu zkracuje, tu rozšiřuje, tu i dokonce na opak mění, ačkoli pořádku wůbec téhož se*

drží, který we druhé recensí panuje; wýminku činí jen číslo 92 *a* 93, *kteréž jiným pořádkem a naskrze w opačný smysl položeno jest, — na důkaz, že jisté poměry práwní již i we XIV století se dosti walně měnily. W ohledu tomto srownání obau textůw, zde ponejprw wedle sebe stojících, pro skaumatele starých práw našich i zajímawé i poučné bude.*

Wydán jest tento řád práwa zemského ponejprw p. Ondř. Kucharskim we Waršawě r. 1838, *w jeho zbírce »Antiquissima monumenta juris Slovenici«, a sice latině na str.* 426—474, *česky na str.* 388—425. *Kdo si na tom záležeti dá, aby s jeho wydáním naše srownal: pozná hned, že zwláště text latinský mnohých opraw z rukopisůw potřebowal i obdržel. Naproti tomu srownáním rukopisůw českého textu nezískawše nic, než známost několika chyb opisowatelských, uznali sme za dobré, položiti text nejlepší (P) za základ, a jen tam, kde i tento patrně chybným se býti ukazuje, opraviti jej pomocí pramenůw ostatních.*

ORDO JUDICII TERRAE.

1.

Si quis pro capite fratris [1]), vel alterius amici, citare voluerit ad terrae judicium, hunc processum habere debet: primo, quando ipse frater vel amicus [2]) ejus occisus est, tunc idem actor ad praesentiam [3]) beneficiariorum, vicecamerarii [4]) et vicejudicis, sicut citius posset vel potest, accedat [5]), et semper infra duas septimanas eandem interfectionem et ipsum caput eis notificet, dicens: »domini, audite, quia talis amicus meus occisus est in via pacis; vobis notifico illius caput occisi, et peto, ut detis mihi bedallum [6]) terrae, qui hoc caput conspiciat.« Quo bedallo recepto, ostendat ei illum occisum, et vulnera ejus, vestemque ejus cruentatam; et eandem vestem totam, in qua ipse occisus est, idem bedallus pro se recipere debet et habere, et eandem cru-

ŘÁD PRÁWA ZEMSKÉHO.

1.

Kdyžby kto chtěl z hlawy bratra swého neb jiného přietele koho pohnati k zemskému súdu, tento řád jmá zachowati: najprwé, když jest ten jeho přietel zabit, jmá ten den pomnieti, a přijda před úředníky Pražské, točižto před najwyššieho komorníka a před jiné úředníky, kterýchž móž dojíti, we dwú nedělí ot zabitie toho přietele, i jmá jim opowědieti a purkrabi Pražskému, a řka takto: »Páni, račte slyšeti, opowiedám Waší Milosti, že tento přietel mój (pojmenuje jej, a otkud jest byl) jest zabit na pokojné cestě ot toho (pojmenuje toho, kterýž jej zabil a otkudž jest); opowiedám wám hlawu jeho, a proši, dajte mi komorníka, aby tu hlawu opatřil.« Tu pojma komorníka, jmá jemu ukázati toho zabitého, a rány jeho a rúcho zekrwa-

---

1) *A. P.* fratris sui. 2) *A.* vel alius amicus. 3) *A.* actor accedens adpraes. 4) *P.* vicecamerarii et alios, sicut sciri potest, et semper. 5) *A.* vel potest, et semper. 6) *B* 3, 4, 6: bidellum (tak wždy).

cruentatam vestem reservare debet, ipsam tempore judicii, quando requisitus fuerit, ostensurus. Sed si[1]) cautus esse vult actor, ipsum bedallum ad praesentiam beneficiariorum ipsorum ducat, ut coram eis ea, quae vidit, recognoscat, ac vestem cruentatam ostendat, et hoc in terrae tabulis consignari[2]) procuret; diem et annum, quo[3]) haec facta sunt, ponendo. Quia si medio tempore idem bedallus decederet, vel eum habere non posset, aut deperderet vestem eandem, tunc tempore judicii easdem tabulas in testimonium hujus rei producet.

wené jeho, w kterémž jest zabit; a to wšechno rúcho jmá sobě ten komorník wzieti i zachowati, aby je mohl w súdě ukázati. Ale chceli ten, jenžto pohoní, bezpečen býti: přiweď toho komorníka před úředníky, ať wyzná před nimi, což ohledal jest, a rúcho krwawé ať ukáže. A to we dsky zemské kaž popsati, den a léto, kdy sě to stalo, a jméno toho komorníka, kterýž jest wyznal, znamenati kaž. Neb kdyžby ten komorník sšel dřiewe súdu, aneb žeby jeho jmieti nemohl, neb žeby to rúcho krwawé utraceno bylo, aby před súdem ty dsky ukázal a čísti kázal; to bude mocno, jakoby ten komorník wyznal před súdem.

2.

Quo facto idem actor, quandocunque citare voluerit, petet dari sibi bedallum, qui citabit occisorem eundem. Quo habito, ipsum bedallum, reum, querimoniam pro ipso capite, et aliam querimoniam pro pecunia capitali, pro qua ipsum caput aestimat, cum termino duarum septimanarum, vel ampliori, sicut[4]) competit, in terrae tabulis praesignabit[5]). Et notandum, quod[6]) in terrae judicio nunquam unus actor contra unum citatum duas querelas potest simul proponere et easdem prosequi, nisi in praesenti casu. Eodem vero termino veniente, ipse actor citationem eandem procurabit publicari coram beneficiariis, et specialiter coram vicepurgravio Pragensi vel[7])

2.

Potom, kdyžby chtěl pohnati, jmá prositi, aby jemu dán byl komorník, jenžtoby pohnal wraha jeho. Kterýžto když požene, jmá wyswědčiti, když ten den přijde, k kterémuž jest pohnal; a to jmá we dsky napsáno býti. Tu pak ten den w hodinu dewátú, tociž o poledni, ten jenžto pohoní, jmá opowědieti úředníkóm a purkrabi Pražskému, že stojí k prwniemu póhonu, a řka: »Opowiedám sě Waší Milosti, že sem pohnal wraha swého, jenž jest zabil mého bratra, (pojmenuje jménem oba), a to chci wésti přede pány s plným práwem, i z hlawy, i z peněz, w čemž tu hlawu pokládám.« A ihned dobuda řečníka, i jmá we dsky kázati wložiti obě žalobě. Tu znamenaj, že

[1]) *P.* sed etsi. [2]) *P.* inscribi et consignari. [3]) *A.* quia. *P.* quando. [4]) *P.* si competit. [5]) *A.* praesignet. [6]) *A.* quia. [7]) *A.* et.

vices suas gerente. Deinde hora nona idem actor per se coram ipsis beneficiariis et vicepurgravio se repraesentabit dicens: »domini, repraesento me tali hora [1]) coram vobis in causa capitis et pecuniae capitalis, pro quibus citavi talem reum, qui occidit fratrem meum talem, et volo prosequi easdem causas justitia mediante.«

w zemském súdě jeden na jednoho nikdy nemóže dwú žalobú wésti, jediné o hlawu, jakož jest již znamenáno.

3.

Et iterum hora vesperarum coram eisdem praedicta explicando se repraesentabit; item die altera et die tertia statim post ipsum terminum sequentibus hora prima vel tertia et hora nona ac vesperarum hora se repraesentabit coram eisdem, causas praedictas explicando. Et sciendum, quod in causa capitis constitui non debet procurator nec etiam litigare. Quibus diebus duobus lapsis, die tertia ultima repraesentatione facta, idem actor alium bedallum recipiet ad citandum, et eundem cum termino secundo ad tabulas inponet. Quo termino secundo veniente, omnia praemissa faciet, sicut fecit in primo. Quibus peractis, iterum bedallum, qui in primo fuit [2]) termino, vel alium loco ejus recipiat, et eum cum termino tertio et ultimo ponat ad tabulas. Quo veniente termino, citatione pronunciata, si eadem die judicium non fuerit, idem actor repraesentabit se per omnia eo modo, prout fecit in terminis prioribus praedictis, et ipse citatus in tertio termino ante horam nonam debet se repraesentare.

3.

Tu pak w hodinu nešporní opět sě jmá opowědieti úředníkóm a purkrabi Pražskému, týmiž slowy, jako dřiewe; potom druhý a třetí den po tom roku takéž sě jmá opowědieti w též hodiny, jakož sě prwý den opowiedal. Po těch třech dnech wezme jiného komorníka, aby jej pohnal k druhému roku; a to we dsky káže napsati. A když ten rok druhý přijde, wšecky ty opowědi jmá učiniti, jako na prwniem roce učinil. A ihned k třetiemu a posledniemu roku wezme téhož komorníka, jakti-tě byl na prwniem roku, nebo jiného. A když ten třetí rok přijde, opět sě jmá opowiedati w též hodiny, jako na prwniem a na druhém roce.

---

[1]) *A.* me horam coram. [2]) *A.* fuerit.

4.

Si autem in ipso tertio et ultimo termino camerarius summus, judex, notariusque cum baronibus terrae pleno judicio praesederint, tunc stans actor ante scamna judicii, advocatum et consilium sibi dari a judice postulabit. Quibus obtentis et impetratis, praehabitoque consilio, idem advocatus proponet dicens: »domine judex, iste actor (eum et locum unde est nominando) qui citavit talem de tali loco talis amici sui pro capite, quem ipse occidit sine jure in via pacis, petivit me, ut ejus verbum dicerem, si est de favore vestro.« Quo respondente, quia favet: tunc idem advocatus dicet: »domine judex! ante omnia eidem actori, qui tales causas proponere intendit contra suum talem adversarium, nominatim et sigillatim declarando excipio et munio jus prolocutoris, quod pertinet ad causam praesentem, et totum jus suum; et peto, ut ei baro (detur), qui ipsum actorem informet, in quo loco et in qua parte coram vobis stare debeat; item ut ei dentur duo, qui ei et mihi ad aures susurrare debeant, et eum ac me de his, quae ad jus suum in causa praesenti valeant, informare; quia ipse actor non est ad praesens ita bonae memoriae et rationis, ob dolorem quem habet propter amicum suum, quem amisit; item idem actor petit et ego peto nomine ejus, ut possit et debeat habere medietatem baronum, quam elegerit, ad consilium suum, et totiens abire de isto loco ad sua consilia et iterum redire ad locum suum, quotiens sibi fuerit opportunum. Item excipio eidem,

4.

Tu ten pohnaný na třetiem roce jmá státi; a kdyžby najwyšší komorník a sudí a písař najwyšší s jinými pány šlechtici již seděli na súdě: tehdy ten, jenžto pohoní, stoje před šranky, jmá sobě prositi řečníka, a ten jemu jmá dán býti. Tu pak ten řečník, utieže sè s ním, i bude žalowati a řka: »pane sudí, tento mne prosí (pojmenuje jej), abych jeho słowo wedl: přeješli jemu toho i mně?« a když sudí dí: »přeji«, tehdy ten řečník jmá jemu práwo ohraditi, jakž umie najlépe, a jmá prositi, aby jemu pán byl wydán z panów, jižto sedie na súdě, a ten jej jmá naučiti, na které straně jmá státi přede pány, tociž na prawej. Potom jmá prositi, aby jim byla dána dwa pány, kterážbyšta jměla jim raditi a w ucho šeptati, což k jich práwu sluší, učiece je; neb ten pówod, jenžto pohoní, pro welikú žalost, že jemu přietel zabit, nemóž dobré paměti jmieti. Potom jmá řieci: »prosí ten pówod, a já jeho jménem prosím, abychom jměli polowici panów k swej radě a ku potazu, aby s námi mohli otstúpiti, kdyžby nám jich třeba bylo, kteréžbychom wywolili; wiece miením jemu i sobě, abych mohl jeho žalobu

ut valeam [1]) ejus querimoniam coram vobis proponere et eum juxta informationem baronis inter scamna inducere, et omnes alios judiciales actus [2]) facere, tamquam verus advocatus, quae ad causam ipsius praesentem requiruntur. Item excipio eidem et jus suum munio in hac parte, ut si ego eum in aliquo de praemissis negligerem, ut ipse dicere valeat, non esse verbum suum, et tunc per me iterum vel alium advocatum de ipsa negligentia se valeat emendare; et generaliter aliud omne jus prolocutorium, quod ad causam praesentem pertinet, excipio eidem, et peto domine judex, ut detis hoc super baronem, qui de consilio aliorum baronum hoc pro jure inveniat et pronuntiet, si ipsum jus prolucotorium eidem actori sufficienter sit exceptum seu munitum.« Qui judex baronem dare debet, qui eum, in quo loco stare debeat, de consilio aliorum baronum informabit, videlicet in parte dextra; et etiam dicet, quod ipsum jus prolucotorium sufficienter munivit; vel si non bene munivit, tunc dicet: »ea, quae excipis, his uteris, et si aliqua adhuc excipere vis, facere debes.«

podlé naučenie panského prožalowati, a jej do šranków wésti, a wšecka práwa konati, což k tomu súdu přísluší; a kdyžbych jej w čem zameškal, neb na kterém slowě pochybil, aby mohl řieci: »nenie to mé slowo«, a mnú nebo jiným řečníkem mohl sě oprawiti; a obecně wšecko jiné práwo jeho i mé jemu miením i sobě, což k tejto při práwém přísluší; a prosím pane súdí, aby toho podal na pány, jestli práwa dosti ohrázenie, jako sem ohradil jemu i sobě; ať to ráčí wynesti.« A když sudí die a páni naleznú, což si wymienil jemu i sobě s práwem, toho jmáte požiti: a ihned jmá jemu pán wydán býti, aby jej naučil, utieže sě s jinými pány, kde jmá státi w šranciech, tociž na prawé straně, a jestližeby co ještě newymienil nebo neohradil, móže dobře ohraditi, potieže sě s tím pánem.

5.

Tunc ipse citatus similiter prolocutorem impetrare debet, qui prolocutor dicet: »domine judex! iste, qui est per talem actorem pro capite tali huc citatus, volens suam ostendere innocentiam coram vobis, petivit ut verbum ejus pro-

5.

Tu pak pohnaný, staneli k súdu, jmá sobě také řečníka prositi, a ten jemu jmá dán býti. Tehdy ten řečník jmá řieci, pojmenuje jej jménem: »tento ottudto, páne sudí, mne prosí, abych jeho slowo wedl, přeješli jemu toho i mně?«

[1]) *A.* valerem. [2]) *P.* casus.

poneremn, si est ad hoc favor vester.« Quo dicente, quod sit: excipiet ei omne jus prolocutoris, et petet informari, in quo loco et in qua parte stare debeat, et alią petet omnia et excipiet sigillatim et nominatim, quae petivit et excepit [1]) advocatus partis adversae. Quia si aliqua de praemissis sigillatim non peteret, sed diceret, ego eadem peto, quae ipse petivit, non nominando: tunc defendente et protestante de hoc ipso actore, eisdem non expressis in judicio uti non deberet ipse reus. Quibus peractis, baro datus per judicem, in quo loco et in qua parte stare debeat, videlicet in sinistra, eundem citatum informabit, et si bene vel male excepit et munivit ipsum jus prolocutoris dicet, prout dixit advocato actoris.

a když sudí dié »přeji«, tehdy řečník jmá jemu práwo ohraditi, i pána prositi, aby jej naučil, na které straně jmá státi, a wšeho práwa ohrazenie jmá učiniti, jako jest druhé strany řečník učinil, wšecko zwláště wymienije. Tu jemu jmá pán také dán býti, aby jej naučil, na které straně jmá státi, točiž na lewej. A když jemu wšecko práwo ohradí, a sudí jemu dié: »což si s práwem wymienil, toho jmáš požíwati«.

6.

Quibus hinc inde propositis atque dictis, advocatus actoris dicet: »domine judex! quaero a vobis, si possum querimoniam istius actoris proponere, et per hoc hosti ejus cum eo appropinquare, non replicando nec repetendo jus prolocutoris per me prius exceptum et expressum; et peto, detis super [2]) baronem, qui hoc inveniat, si hoc fieri potest sine praejudicio juris actoris ejusdem.« Qui baro ad hoc datus dicere debet, quia potest. Tunc idem advocatus dicet: »domine judex! placeat audire, quia Henricus de tali loco conqueritur super Petrum de tali loco, quia occidit Johanem fratrem ejus carna-

6.

A když obě straně proti sobě staneta: tehda řečník pówodów jmá řieci: »pane sudí! jižli mohu žalobu wésti?« pojmenuje toho pówoda. A když sudí dié »již«: tehdy ten řečník jmá řieci: »páni! račtež slyšeti na též práwo ohrazenie: tento ottudto žaluje na tohoto ottudto (pojmenuje oba), že jest zabil bratra jeho, (pojmenuje jeho, otkud jest byl)

[1]) *P.* quae petit et excipit. [2]) *P.* mihi.

lem, de tali loco quondam dictum, sine jure in via pacis; quod si hoc negaret, hoc in eum probare vult cum vita sua super vitam ejus, sicut eum barones et jus terrae informabunt.«

na pokojné cestě bezprawně; pakliťby toho přel, chce naň ukázati swým žiwotem na jeho žiwot, jakž jemu páni za práwo wynesú.«

7.

Et tunc prolocutor citati similiter petet ac requiret a judice, si ei loqui liceat, sine replicatione ampliori praedicti juris prolocutoris. Deinde idem prolocutor citati quaeret ab actore, quando praedicta occisio facta sit?

7.

Tehda řečník pohnaného jmá řieci: »pane sudí, přejesli otpowěď učiniti na též práwo ohrazenie?« A když sudí dié »přeji«: tehda řečník pohnaného jmá otázati: »kdy sě to zabitie stalo?«

8.

Tunc advocatus actoris, deliberatione facta, ibi statim dicere tenebitur [1]), quia tali anno, et die tali proxima ante vel post festum tale.

8.

Tehda řečník pówodów jmá řieci: tohoto léta, tento den, pojmenuje kdy sě je to stalo, po kterém neb před kterým swátkem.

9.

Deinde idem prolocutor citati quaeret, si hoc sit beneficiariis notificatum. Quibus respondentibus, quod sit notificatum, idem prolocutor quaeret, si ipse actor habeat bedallum retro se, qui conspexit illud caput, pro quo quaestio sit. Tunc actor eundem bedallum statim debet habere juxta se, et producere eundem, ut ille referat, quia fuit in conspectione illius capitis tali die et tali anno, concordando in eo cum dicto actoris competenter [2]), et idem bedallus debet ibi exhibere vestem cruentatam, quam circa illud caput in signum hujus rei recepit, ut dictum est supra. Si vero actor ipse

9.

Potom řečník pohnaného jmá otázati: jestli to úředníkóm opowiedáno? A když úředníci wyznají, že jest: tehda řečník pohnaného jmá otázati pówoda: jmáli komorníka, jenžto tu hlawu opatrowal? Tu komorník jmá wyznati, co jest widěl, a rúcho krwawé pokázati.

---

[1]) *A.* tenetur. [2]) *P.* consequenter.

eundem bedallum non habet cum veste praedicta, tunc procuret tabulas legi super articulo praedicto, et tantumdem [1]) tabulae valebunt in eo casu, sicut ipse bedallus fateretur.

Pakliby toho komorníka nebylo, ani toho rúcha: tehda pówod jmá dsky pokázati a když pokáže, tehda na tom jmá dosti býti, jakoby komorníka i rúcho pokázal.

10.

Hiis praemissis ipse reus mandabit legi tabulas, volens audire querimoniam de tabulis. Et si ipsae tabulae discordant a querimonia per partem adversam proposita, tunc declarare tenentur eandem discordiam; et si ita fuerit et beneficiarii dicent idem, quia discordant: tunc ipse citatus absolvetur ab instantia actoris. Si vero non fuerit hujusmodi discordia facta, vel si [2]) fuerit declarata: tunc idem citatus ad querimoniam respondebit, aut eam omnino, si est innocens, negando, aut si culpabilis est, dicet: »quidquid in eo feci, hoc feci per initium ejus, defendendo vitam meam; et hoc volo probare, quemadmodum jus terrae et barones me informabunt.«

10.

Tu pak řečník pohnaného jmá požádati, aby žalobu slyšal z desk. A budúli sě dsky s žalobú řečníkowú děliti, že to úředníci shledají: tehda pohnaný prázden jmá býti póhonu i té winy. Pakliby sě dsky se žalobú nedělily, a to úředníci shledali: tehdy jmá otpowědieti, anebo newinen sě k správě a k newině zdwihaje, anebo sě poznaje, že jest to musil učiniti, bráně sě jeho násilí, a bráně žiwota swého, a to chce pokázati, jakž jemu práwo a páni naleznú.

11.

Et si tunc barones invenient, quod pro eo duellare debent: tunc ammodo eisdem litigantibus ad consilia nec alias recedere licebit. Tunc advocatus actoris dicet: »domine judex! iste actor petit, ut detur sibi baro, qui eum informet, qualiter hosti suo hic citato appropinquare debeat, et quomodo scampna ingredi debeat, quo pede ante et quo post

11.

A když páni potaz naleznú a wynesú, že by jměli o to sědati a žiwotem pokázati: tehdy obě straně již nejmáta nikam w radu otstúpati. Tehdy řečník pówodów jmá řieci: pane sudí! tento ottudto prosí, aby jemu dán byl pán, jenžby jej naučil, kterak jmá k swému wrahu přistúpiti, a kterak jmá w šranky wjíti, kterú nohú napřed, a kterú po-

[1]) *A.* tandem. [2]) *A.* si non.

gressum facere debeat, quod genu flectere et quod tenere recte [1]) coram vobis, et in quo loco debeat qua manu et quam plicam recipere et tenere, et quo modo dicere, ante quam cum hoste suo ipsam plicam percutiat, et qualiter ac quotiens cum ipsa plica percutiet, et postea quam diu ibi flexo genu manere et quando surgere debeat, et quando licitum sit ei exire de scampnis eisdem.«

12.

Deinde prolocutor ipsius citati dicet: »domine judex! iste citatus suam innocentiam (ostendere) cupiens coram vobis, petit ut ei baro detur, qui eum instruat, qualiter et quando ipsa scamna ingredi debeat«, et petat etiam omnia [2]) quae ad jus suum pertinent, sigillatim, quae petivit actoris prolocutor.

13.

Tunc baro datus actori, omnibus audientibus, dicet actori: »audi! quia quando tibi mandabitur, scamna intrare debes, pede tuo dextro ante et pede sinistro post gradiendo; item flectere debes genu dextrum et non sinistrum; item plicam partis tuae dextrae in manum tuam dextram recipies et tenebis, non percutiendo, donec inventum et mandatum tibi fuerit, quando percutere debeas.«

14.

Deinde baro datus citato, dicet similiter audientibus omnibus: »audi! quod

tom, a na kterém jmá koleně pokleknúti před wámi, a w kterém miestě, a kterú rukú jmá klín swé sukně držeti, a kterak jmá řieci dřiewe nežby tím klínem swého wraha udeřil, a kolikrát jmá udeřiti, a dokuď jmá klečeti, a kdy jmá powstati, a kdyby jměl z šranków wystúpiti.

12.

Potom řečník pohnaného jmá řieci: tento pohnaný, (pojmenuje jej), chce swú newinu pokázati, i prosí, pane sudí, aby jemu byl dán pán, jenžtoby jej naučil, kterakby jmèl wstúpiti w šranky, i též učiniti, jako jest prwní řečník prosil.

13.

Tehdy ten pán, jenžto jest wydán pówodu, jmá nad hlas řieci: »slyšiž! kdyžť káži do šranków wstúpiti, jmáš prawú nohú napřed kročiti a lewú potom; a když před pány přijdeš, jmáš na prawém kolenè pokleknúti, i máš prawú rukú s prawé strany za klín sukni wzieti, i jmáš držeti, dokudž nekáží páni tím klínem swého wraha udeřiti.«

14.

Potom pán, kterýž bude wydán pohnanému, jmá nad hlas řieci: »slyš! když

[1]) *P.* tenetur rectum. [2]) *A.* omnino.

quando mandabitur tibi, intrabis scamna, pede tuo sinistro ante et dextro post gradiendo, flectesque genu sinistrum et non dextrum, plicamque partis tuae sinistrae in manum tuam sinistram recipiens tenebis, et non percuties nec surges abinde, donec tibi fuerit mandatum.«

káži w šranky wstúpiti, jmáš lewú nohú napřed wkročiti a prawú potom; a když přijdeš přede pány, jmáš na lewé koleno pokleknúti i jmáš sě ujieti lewú rukú za klín s lewé strany; držiž a nebij, ani wstáwaj, dokudž nebude kázáno.«

15.

Tunc prolocutor actoris quaeret, si jam licet actori scampna ingredi, sicut est jam informatus. Tunc baro dicet, quod ingrediatur. Deinde quaeret similiter prolocutor citati, dicens, ex quo actor jam intravit, an licet etiam citato ingredi scamna eadem. Tunc baro dicet quod etiam ingrediatur. Demum advocatus actoris quaeret, si liceat jam actori flectere genu suum; et baro dicet, quod sic. Tunc prolocutor citati similiter quaeret, (an) citato liceat etiam flectere genu; et baro similiter dicere debet, quia licet. Et tunc ea, quae per ipsos barones mandata ac inventa sunt, ipsi litigantes mox facere debent. Deinde advocatus actoris quaeret, si liceat actori plicam suam ad manum recipere; et citati prolocutor hoc idem similiter quaeret.

15.

Tehdy řečník pówodów otieže, a řka: »pane sudí! jižli móže pówod wstúpiti w šranky?« Tehdy sudí dié: »wstup!« A když přijde přede pány, a klekne, i klín sukně s prawé strany w prawú rukú wezme: tehdy řečník pohnaného takéž otieže, a řka: »pane sudí! poniawadž pówod již jest w šranciech, jižli móže pohnaný také w šranky wstúpiti?« A když sudí dié: »již;« a když již na swé miesto s lewé strany přijde, a na lewé koleno poklekne, a s lewé strany klín sukně w lewú ruku wezme, že již oba hotowa budeta:

16.

Et postquam plicas ipsas jam tenuerint, tunc advocatus actoris petet dari sibi baronem, qui ipsum actorem instruat, qualiter dicere debeat, antequam cum plica percutiet; et pars adversa similiter petet, ut ad idem faciendum baro sibi detur.

16.

Tehdy řečník pówodów žádatí bude pána, aby jej naučil, kterak jmá řieci, dřiewe nežby klínem udeřil swého wraha. A řečník také pohnaného bude prositi pána, aby jej naučil, kterak jmá řieci, dřiewe než swým klínem proti pówodowi udeří.

17.

Et sic baro datus dicet actori: »tu dices ad citatum: audi Petre! tu es verus meus hostis, quia occidisti Johannem fratrem meum carnalem quondam de tali loco, in via pacis sine jure, et hoc volo probare in te cum vita mea super vitam tuam, prout me jus terrae et barones informabunt.«

17.

Tu pán daný pówodowi nad hlas dié: »takto jmáš řieci: ty Petře (nebo kterak jemu jméno dějí) slyš! prawímť, žes mój wrah, neb si zabil Jana (neb kterak jemu jméno dějí) bratra mého wlastnieho odtudto (pojmenuje), na pokojné cestě bezprawně; a to chci pokázati mým žiwotem na twój žiwot, jakž mě práwo zemské a páni naučie.«

18.

Deinde baro citati dicet ad ipsum citatum: »tu dices sic actori: audi tu Henrice! de quo me inculpas, quod occidissem Johannem fratrem tuum carnalem quondam de tali loco sine jure in via pacis, in eo non sum tibi culpabilis; et hoc volo probare, sicut mihi jus (terrae) et barones invenerint.«

18.

Tehdy pán wydaný pohnanému nad hlas dié: »ty jmáš řieci k pówodowi: slyš Jene neb Jakube! jakož mi winu dáwáš, bych já zabil bratra twého Petra nebo Wáclawa někdy řečeného ottud, na pokojné cestě bezprawně: tiem jsem tobě newinen, a to chci pokázati mým žiwotem na twój žiwot, jakž mi práwo zemské a páni naleznú.«

19.

Si vero culpabilis est, prout ad querimoniam respondit, tunc dicere debet: »quidquid feci, hoc per ejus initium feci, defendendo vitam meam« etc. Et tunc statim ipsas plicas insimul percutere debent, ter tangendo directe ipsas plicas cum manibus. Uterque ipsorum litigantium caveat, ne tardet aut dubitet manum et plicam alterius percutiendo, quia directe se tangere debent; et si aliquis ex eis in eo erraret, perderet ipsam causam. Quo facto advocatus actoris quaeret a judice, si liceat actori jam surgere et de scamnis exire?

19.

Tu jmáta zaručiti, aby sě bila o žiwoty; a jmá jima deň a miesto ukázáno býti, jakož jest obyčej a práwo, kdež páni naleznú. Pakli jest proti žalobě poznal sě, a řka: »to sem musil učiniti pro jeho počátek, bráně swého žiwota:« tehdy ihned klíny w hromadu třikrát udeřiti jmáta; a oba buďta pilna, abyšta upřiemo udeřila proti sobě, by sě žádný nechybil. A kdyžby páni shledli, na kterémžby sešlo, žeby práwě neudeřil: tenby swú při ztratil. Ale kdyžby oba práwě udeřila, žeby páni pochwálili: tehdy řečník pówodów jmá sudieho otázati: jižli pówod móž wstáti a z šranków wyjíti?

20.

Et hoc idem baro invenire debet, quia jam licet. Et similiter prolocutor citati facere debet.

20.

Tehdy ten pán, jenžto mu wydán k naučení, jmá jemu řieci: »wyjdi, jižť je čas.« A takéž řečník pohnaného jmá otázati, jižli móž wstáti a z šranków wyjíti; tu pán jemu wydaný jmá řieci: »wyjdi.«

21.

Tunc judex eis terminum ad jurandum contra se et ad duellandum debet assignare.

21.

Tu sudí jmá jim rok položiti, a miesto ukázati, kde jmáta proti sobě přisahati a potom sě bíti.

22.

Quo termino veniente, actor prius jurabit in cruce, prout informatus fuerit; et si jurando non processerit, tunc perdet ipsam causam capitis. Si vero procedet, tunc citatus similiter jurare debet pro sua innocentia, sicut fuerit informatus; et si processerit in juramento, tunc duellare debent statim sine armis, solummodo in tunicis et in caligis, cum clypeis et gladiis aptis in circulo eis ad hoc deputato, sicut talium requirit consuetudo.

22.

A když ten rok přijde, tehda pówod, hotow jsa k bitwě, jmá napřed přisieci, jakž jemu páni rotu wydadie. A kdyžby tu přísahu zmátl, tehdyby swú při ztratil. Pakliby přisahaje prošel: tehdy pohnaný, hotow jsa také k bitwě, jmá přisahati za swú newinu. Pakliby přísahu zmátl, tehdyby tu při i žiwot ztratil. A pakliby prošel: tehdy sě ihned jmáta bíti bez oděnie, jedno w sukniech a w nohawiciech, s mečmi a za štíty, w šranciech jim připrawených, jako jest obyčej.

23.

Si autem idem citatus jurando non processerit, et ter jussus se non emendaverit, (sicut semel hoc factum fuit in favorem partis, ut audivi) tunc perdet caput ipso facto. Sed multos audivi dicere contra hoc, quod per errorem juramenti [1]) non meretur quis ipso facto decollari, sed causam sive litem ipsam mox perdet, et

23.

Tuto znamenaj, že za staradáwna tento řád byl jest, kdyžby pohnaný přísahu zmátl, a po třetí sě neoprawil, žeby ztratil i při i hlawu. Proti tomu z přiezni páni sú byli nalezli jednomu za nebožce Ciesaře, že pro tu přísahu nejmá ihned sťat býti, ale že jest swú při ztratil, a ten pówod jmá získanú jmieti. Ale mie-

[1]) *A.* juramentum. *P.* celý tento článek zmateně podáwá.

ipse actor contra ipsum procedet, sicut requirit ordo juris. Et nota glossulam, et eandem invenerunt barones pro jure, quod si ipse citatus jurando non processerit, tunc statim captivari debet et apud purgravium Pragensem detineri in carcere perpetuo. Si autem amicus ipsius purgravii fuerit, tunc servabitur in carceribus, ubi domino regi et baronibus videbitur expedire [1]). Si autem rex et barones cognoverint eum fore innocentem, tunc dimitti debet; aut (si) ipse actor et ejus amici pro eo supplicaverint regi et baronibus ut dimitteretur, tunc talis dimitti debet.

sto stětie tento pohnaný jmá dán býti do wěčného žaláře, aby jeho purkrabie Pražský chowal až do smrti, jakož na wězně slušie; a pakliby purkrabie Pražský byl jeho přietel přirozený, tehdá jmá dán býti do jiné wazby, kdežby sě králowi a pánóm zemským zdálo, a tu jmá chowán býti, jakož na wězně slušie, dokudžby král a páni zemští jeho newiny neoptali úplně, aneb dokudžby tén pówod a jeho přietelé jemu té winy neotpustili, a zaň krále a pánów neprosili, aby byl propuštěn.

24.

Si autem ex ipsis litigantibus duellare non praesumens, recedere voluerit: antequam circulum ingressus est, petet consilium sibi dari cum purchravio Pragensi; qui purchravius eum cum omni securitate conducere a castro Pragensi per tria milliaria debet, ita quod ipse conductus evadere valeat manus inimici.

24.

A kdyžby z tú obú nesměl sě který bíti: dřiewe než w šranky wejde, jmá prositi pánów, aby jemu potaz dali s purkrabí Pražským; kterýžto purkrabie jmá jej bezpečně prowoditi tři míle ot hradu Pražského, tak aby mohl uteci před násilím swých nepřátel.

25.

Si autem circulum ingressi duellare coeperint, et aliquis ex eis fessus pausare voluerit: petet falangam inter se et adversarium poni, et sic pausabit ad horam; quam falangam duo beneficiarii, vicecamerarius et vicejudex, tenere et petenti exhibere debent in instanti per tres vices.

25.

Ale kdyžby již w šranky oba wešla, a počala sě bíti, a kdyžby některý z nich ustal, jmá žádati otpočinutie, a w tom jmá uslyšán býti. Tu purkrabie Pražský jmá mezi ně wložiti sochor, aby přes ten žádný na druhého nesahal až za hodinu; kterýžto sochor dwa úředníky, točižto komorník a sudí hotow jmáta držeti; a ktežby jeho žádal, aby hotow byl až do třetice k otpočinutí, a wždy za hodinu.

[1]) *P.* přidáwá: tam diu, donec ipsi regi et baronibus de ejus innocentia constiterit, aut ipse actor et amici ejus supplicaverint, ut dimitteretur.

26.

Et qui alium superaverit, eundem decapitare manu propria debet, et caput inter pedes projicere, et super eum duos denarios offerre; nisi aliud de favore regis fuerit ordinatum. Quo decapitato, flexo genu regi et beneficiariis regratiari debet de justitia [1]).

26.

A kdyžby jeden druhého přemohl: tehdy jej jmá swú rukú stieti, a hlawu jemu mezi nohy wložiti; lečby s králowú wolí a s panským powolením bylo mezi nimi lepšie zjednáno. A kdyžby jej sťal, a hlawu mezi nohy wložil, tehdy jmá pokleknúti na jednom koleně a poděkowati králi a pánóm z prawého práwa, a dwa haléře naň wložiti, a těmi jej ofěrowati. A tak switězí nad ním a práwo obdrží w téj při. A to jemu jmá we dsky wníti, aby toho žádný přietel nemstil. Pakliby kto toho mstil, tenby ztratil žiwot i zbožie, k Králowě Milosti i ke wšem pánóm, a nikdyby on ani jeho děti nejměliby práwa zemského užíwati [1]).

27.

Ceterum si ipse citatus in aliquo terminorum praedictorum non comparuerit, aut litigando vel duellando causam eandem perdiderit quoquo modo: tunc actori pro jure dari debet pro ipso capite et pecunia capitali praedicta, et ipse dabit memoriales. Et tandem quandocunque voluerit idem actor, petet dari sibi bedallum, qui ipsum citatum monebit, ut infra sex septimanas continuas a die monitionis pro capite ipso et pro pecunia capitali eadem concordet. Quibus septimanis lapsis, alium bedallum ad idem faciendum recipiet; et iterum tertium bedallum recipiet, ut moneat ipsum

27.

Tuto znamenaj, když pak ten pohnaný nesměl práwa dostáti, nebo který rok zmeškal, k súdu nebo k bitwě: tehdy ihned tomu pówodu jmá býti dáno za práwo stané, a on dá památné. Tu pak když koli chce pówod, z té hlawy i z těch peněz hlawních, jmá wzieti komorníka, aby napomanul pohnaného, aby sě s ním smluwil w šesti nedělech. A když těch šest neděl mine, a on sě s ním nesmluwí, jmá to we dsky wložiti, a jiného komorníka poslati, aby sě s ním smluwil opět w šesti nedělech. A když druhých šest neděl mine, a on sě s ním nesmluwí, opět to jmá we dsky wložiti, a wzieti třetieho

---

[1]) *P.* duos denarios super eum offerendo *teprw na konci článku klade.*

[1]) *P.* wyzwati.

citatum pro concordia infra sex septimanas, ut supra. Et haec monitio per ipsos bedallos fieri debet in domicilio ipsius citati, et per fora debet proclamari.

komornika, aby jej opět napomanul, aby sě s ním smluwil w šesti neděléch w posledních. A to napomínánie komorníci jmají učiniti w jeho domu před čeledí; a trhem prowolati w městě, k kterémuž najblíž přísedí.

28.

Quibus monitionibus factis, et octodecim septimanis elapsis, ipse actor per beneficiarium unum et bedallum super hereditatem ipsius citati more solito in pecunia capitali praedicta induci debet, et beneficium tantumdem; et deinde ipse actor in ipsa hereditate inducta [1]) cum bedallo, juxta consuetudinem juris, sicut alias praemissum est, poterit dominari; et post hoc eadem hereditas taxari debet hereditarie ipsi actori pro pecunia capitali eadem et beneficio tantumdem.

28.

A když těch osmnádste nedělí mine, a to we dsky bude znamenáno: tehda ten pówod má wzieti jednoho úředníka a jednoho komorníka, a ti jej mají wzwésti na dědiny pohnaného, jakož jest obyčej. A ihned ten pówod s jedním komorníkem bude panowati na těch dědinách, jakož jest obyčej. A když opanuje, a to we dsky bude znamenáno: tehdy tomu pówodu má dán býti úředník, aby jemu othádal dědin pohnaného w těch penězích hlawních, a úřadu tolikéž.

29.

Quibus monitionibus praemissis, et ipsis octodecim septimanis transactis, idem actor, ubicunque eundem citatum repererit, capere et interficere potest, cum auxilio cujuscunque; et sic interfectum, tibiis ejus perforatis, ligatumque per pedes ejus ad caudam equi, in nullo eo penitus spoliato, ad poprawam Pragensem justitiariam vel patibulum deducet, hoc beneficiariis Pragensibus notificando, et bedallo terrae ostendendo eundem.

29.

Pak když sě to wše dokoná, a pohnaný nesmluwí sě s pówodem i s úředníky: tehdy ten pówod, kdežby koliwěk nalezl pohnaného, má jej jieti nebo zabiti, a prokole jemu stehně, i má jej k ocasu koňskému za nohy přiwázati, nic s něho rúcha neswláče, i wléci jej pod Pražskú šibenici. I má to opowědieti úředníkóm, a komorníka wzieti, aby jej ohlédal. A když to komorník wyzná, má to we dsky wložiti, a žádný toho nemá mstíti.

---

1) *P.* in ipsam hereditatem inductus.

30.

Circa quod notandum est, quod idem citatus, condempnatus jam in causa capitis, circa uxorem suam propriam et legitimam, cum per ejus brachia amplexatus fuerit vel fimbria ejus tectus, capi, interfici vel molestari aliqualiter per ipsum actorem nec per quempiam alium non debet. Quidam vero dicunt, quod etiam circa sepulchrum beati Wenceslai in ecclesia Pragensi, et coram regina Boemiae, si fuerit inventus, ob reverentiam ipsorum, idem citatus non debet etiam perturbari quoquo modo.

30.

Tuto znamenaj, že ten pohnaný, kdyžby byl u swé ženy oddané nalezen, a ona jej objala, a nebo swým rúchem přikryla, že ot nie nemá wzat býti, ani které žalosti trpěti. A také, kdyžby byl u hrobu swatého Wáclawa w Pražském kostele, a nebo před králowú Českú, také tu nemá wzat býti, ale pokoje požiti.

31.

Et sciendum est; si praedictus actor contra aliquem alium praeter interfectorem pro capitali pecunia agere voluerit, omnem processum judicii ipse actor et citatus habere debent, qui est conscriptus supra in causa capitis praedicta, praeter quod ipsi ambo litigantes suos zastupcie, i. e. commissarios suos ad duellandum, si quis eorum voluerit, habere potest; qui duellabunt cum baculis et clypeis tantum se mutuo verberantes.

31.

A znamenaj, že o hlawu ani pówod ani pohnaný nemóž ižádného poručníka učiniti miesto sebe. Ale kdyžby pówod koho jiného z hlawních peněz pohnal, nežli toho, jenžto jest jeho přietele zabil: wšecen týž řád w súdě máta jmieti, jakož jest swrchu popsán; jediné kterýž chce z nich, nebo oba móžeta poručníka mieti, a miesto sebe k bitwě wydati; i máta sě bíti kyji a za štíty, až jeden druhého i přemóž, a tak při obdrží.

32.

Si quis vero, annos legitimos aetatis suae nondum habens, aliquem pro capite patris sui, vel matris, vel alterius amici sui propinqui citare voluerit, in ipsa causa procedendo semper nominet et scribat se esse orphanum; et advocatus ipsius orphani, quando litigabit, in judicio excipiet et muniet ipsi actori jus orphanile.

32.

Wiece, kdyžby kto let nemaje, z hlawy otcowy neb kterého jiného přietele chtěl koho pohoniti: má sě we dsky sirotkem psáti, a řečník jeho má jemu sirotčie práwo ohraditi. Pakliby toho neučinil: tehdy pohnaný má otázati, jestli to jeho slowo, což jest jeho řečník ohradil. A kdyžby řekl, jest: tehdy pohnaný,

Quod si non faceret, tunc citatus requirens ab actore, si ejus verbum sit, quod dixit ejus advocatus contra eum, dicet ad beneficiarios: »procedit ecce contra me in causa capitis tamquam vir et aetatem virilem habens, non jus orphanile excipiens, nec nominans orphanum ipsum; unde si procedetur amplius in causa hac, non debet uti jure orphanili, nec procedere contra me sicut orphanus, sed tamquam vir aetatem habens.« Et hoc sibi per barones inveniri debet, ut pro eo careat jure orphanili.

oswědče to úředníkóm, má řieci: »Pane sudí! jdeť proti mně práwem jako muž, protož semnú má konati jako muž, ale ne jako sirotek, nebť jest jemu neohradil práwa sirotčieho.« Tu jemu páni mají nalezti, že nemá užíwati sirotčieho práwa.

33.

Si vero per ipsum advocatum suum ipse actor sit munitus: tempore, quo scamna judicii intrare et plicas percutere debet cum citato, pro eodem orphano amicus suus quicunque intrare poterit et procedere in causa usque ad duellum. Eo vero duellare debente, idem amicus, vel alius quicumque, de manu orphani gladium et clypeum recipere potest, et pro eodem orphano contra suum adversarium licite duellare.

33.

A pakliby jemu ohradil práwo sirotčie, tehdy kdyby měl wstúpiti do šranków, a klín w ruku wzieti i udeřiti proti pohnanému: tehdy móž kterýžkoli přietel jeho wstúpiti a zaň súd wésti až do bitwy. A kdyžby sě měl bíti, tehdy ten sirotek má státi před šranky, meč a štít drže, a ten přietel má ten meč a štít wzieti z jeho rukú, i bíti sě zaň s jeho wrahem až do skonánie, jakož swrchu psáno jest (kdež dwa prsty ukazujeta).

34.

Notandum: si par parem in genere pro capite ad judicium citaverit, duellare eum gladiis et clypeis debent. Si autem minus nobilis, sive wladyka, alium magnifice nobilem, id est slechticzonem magnificum, pro capite citaverit, et si idem citatus, antequam ad querimoniam respondit, nolens duellare, excipit jus suum

34.

Když rowný rowného podlé urozenie, točižto pán pána, wládyka wládyku z hlawy pohoní, wšeho téhož řádu, jako swrchu psán jest, máta požíwati, i máta se bíti s meči [1]) i se štíty. A pakliby nižší wyššieho, točiž wládyka šlechtice, pohnal z hlawy: kdyžby ten pohnaný ohradil swé práwo před žalobú, drieweт nežby

[1]) P. mečmi.

muniendo et dicendo: »si in causa hac procedetur ulterius, ut uti debeam jure meo, quia cum actore ispo, tamquam minore me in genere, duellare non debeo:« tunc idem citatus, suam innocentiam purgando, metseptimus jurare debet. Si vero hoc non excepit, nec munivit in hoc jus suum, antequam ad querimoniam respondit, ut praedicitur: tunc tenetur cum actore duellare, nobilitate sua quamvis magnifica non obstante.

naň žaloba wyšla, aneb jemu jeho řečník to wymienil, a řka: »kdyžby přišlo na bitie, bitiť sě s ním nechce, nebť jest nižšieho urozenie, nežli on«: tehdy ten pohnaný swú newinu má pokázati přisahú na kříži sám sedm se zmatkem; a kdyžby wšickni prošli, má prázden býti; a pakliby jediný zmátl, tehda tu při ztratí. Ale kdyžby sobě toho práwa newymienil před žalobú, má sě s ním bíti, ač i jest pówod menšieho urozenie; a ta bitwa má jíti týmž řádem, jako swrchu psáno stojí.

35.

Si vero ipse nobilis magnifice minus nobilem, vel alium quemcunque inferiorem se, pro capite citaverit, et nolens duellare cum citato, excipiet jus suae nobilitatis praescriptum, cupiens ut ipse citatus contra eum metseptimus se expurget: et si ipse citatus consentire noluerit, oportebit ipsum actorem duellare cum citato eodem, non obstante exceptione et munitione praedicta; quia si non praesumit cum minore duellare, nec eum citare debêbat.

35.

A pakliby wýše urozený menšieho sebe pohnal z hlawy, a kdyžby nechtěl bíti sě s swým wrahem: tehdy má jemu řečník wymieniti před žalobú jeho urozenie; tehda má sám sedm přisahati na kříži, jako swrchu psáno jest. A pakliby pohnaný nechtěl přisahati, boje sě, by nezmátl přísahy: má žádati bitwy s pówodem, a pówod sě s ním musí bíti, anebo jej propustiti; nebo nesmíli sě bíti s níže urozeným, také jeho nemá pohoniti.

36.

Item si civis aut rusticus aliquem nobilem pro capite citaverit, et si idem citatus ante querimoniam, nolens duellare, suae nobilitatis jus, ut praemissum est, muniverit: tunc metseptimus contra eundem actorem tenetur se purgare.

36.

Kdyžby měštěnín nebo sedlák kterého šlechtice nebo wládyku pohnal z hlawy, a kdyžby pohnaný swé práwo ohradil a wymienil před žalobú, že sě s ním bíti nechce: sám sedm má přisahati na kříži, jako swrchu psáno jest.

37.

Si autem civis rusticum pro capite citaverit, duellare debent simul; quia in

37.

A pakliby měštěnín sedláka pohnal: máta sě bíti kyji a s štíty welikými, neb

eodem ordine sunt constituti. Et juxta antiqua jura cum baculis et clypeis parvis, quos hastiferi deferunt, duellabant; nunc autem duellare debent cum gladiis et magnis clypeis, sicut superius est praemissum.

jsta oba jednoho řádu chlapského; a to jest ot staradáwna ustaweno, že k téj bitwě nemáta mečów užíwati.

38.

Item si mulier, habens maritum suum legitimum, aliquem pro capite citaverit: idem citatus contra eandem metseptimus se purgabit per juramentum.

38.

Kdyžby žena, majíc swého muže, koho z hlawy pohonila: tehda pohnaný má swú newinu pokázati na kříži přisahaje sám sedmý, jako swrchu psáno jest.

39.

Si vero domicella, quae non renuntiavit [1]) ducere maritum, aliquem pro capite citaverit: jure eodem debet uti orphanili, pro ut est expressum supra.

39.

Pakliby panna, ježto sě muže otpowěděla, koho z hlawy pohnala: ta má užíwati práwa sirotčieho, aby její přietel kterýžkoliwěk mohl súd wésti až do bitwy s jejím wrahem týmž řádem, jako swrchu psáno stojí.

40.

Item si vidua aliquem, parem in genere sibi, pro capite mariti sui vel alterius amici citaverit: duellare tenetur cum citato taliter: si vir idem citatus fuerit, tunc idem vir in fovea usque ad cingulum cum gladio et clypeo magno locari debet, et in eadem fovea ambiens, se debet defensare, actrice ipsa cum gladio etiam et clypeo consimili contra eum dimicante, ea de circulo ad hoc ei deputato nullatenus exeunte. Si autem domicella octodecim annorum senex, quae renuntiavit marito [2]), pro capite aliquem

40.

A pakliby wdowa koho sobě rowného w urození pohnala z hlawy mužowy neb kterého swého přietele: má tiem řádem proti pohnanému jíti, jakti muž. Pak když sě s ním bude mieti bíti, tehdy ten pohnaný má w dole wykopaném státi až po pás s mečem a se štítem welikým, a w tom dole obraceti sě, jakž móže, a brániti sě jí. A ona má také býti s mečem a se štítem w šrancíech w okrúhlých k tomu připrawených. A on z dolu, ani ona ze šraňków nemá wyníti, dokudžby jeden druhého nepřemohl. Pakliby z nich který wyšel, tenby swé práwo ztratil. A panna w osmnádsti létech, nebo starší,

1) *P.* quae renuntiavit; tak i překladatel, ale chybně. 2) *P.* renuntiavit matrimonio.

citaverit: eodem jure potiri debet, sicut vidua praescripta.

kdyžby chtěla tak s swým wrahem bíti sě, téhož má práwa požíwati.

41.

Nota. Si quis in praesentia regis, aut in judicio [1]) pleno coram beneficiariis Pragensibus, suo proprio initio aliquem occiderit, et ibi statim fuerit vel postea deprehensus: tunc statim decapitari debet, sed res et hereditates suas perdere ipso facto non debet. Si vero idem interfector abinde evaserit, et hoc idem D. Rex vel beneficiarii Pragenses dixerint, et super juramentum eorum receperint, eis plenarie id constare, videlicet quia talis id crimen commisit: tunc pro tali capite interfecto nulla citatio fieri debet; sed talis, qui pro eodem capite agere vel citare debebat, contra ipsum interfectorem procedat usque ad ipsius mortem, tamquam contra devictum in causa capitis obtenta, per omnia eo processu et modo, prout in tractatu de capite est expressum. Et pro tali capite inter ipsos actorem et reum concordari non debet sine speciali consensu D. Regis, aut, eo absente, sine consensu capitanei.

41.

Kdyžby kto před králem nebo před súdem plným swým počátkem koho zabil, bylliby tu popaden, má ihned sťat býti, ale dědiny a zbožie jeho nemá ztraceno býti. A pakliby ten wrah tu nebyl popaden, a ottud utekl: kdyžby král Český nebo úředníci Pražští na swú přísahu wzali, že sú to widěli, ježto jej zabil: o tu hlawu nemá žádný póhon býti, ale ten, jenžto má o tu hlawu práwo státi, má to wyznánie we dsky wložiti, a na jeho dědiny i naň má práwo wésti plným řádem, jako swrchu psáno jest, jakoby naň plným súdem dowedl. A o tu hlawu mezi nimi nemóž smlúwa býti, bez králowy wóle anebo jeho hofmistra.

42.

Item si major in genere contra minorem pro capite citatus in judicio, per se vel per testes suos jurando [2]) non processerit: talis citatus non perdet caput suum ipso facto, sed pro capite interfecti satisfacere debet actori juxta adinventionem seu taxationem beneficiario-

42.

Kdyžby kto wyššieho řádu neb rodu ot nižšieho byl pohnán z hlawy, a na přísaze sám nebo který pomocník zmátl: ten nemá sťat býti, ale má tu hlawu složiti podlé šacowánie a nálezu úředníków

[1]) *B* 3, 4, 6, consilio pleno coram judicio. [2]) *B* 3, juramento.

rum Pragensium, videlicet [1]) summi camerarii, judicis, purchravii Pragensis et notarii terrae; qui beneficiarii de consilio baronum terrae taxabunt illud caput juxta eorum juramenta. Si vero ipsi beneficiarii in eo non possent in unum convenire, sed divisi fuerint in partes plures: tunc dominus rex vel ejus capitaneus regni, ad quam cunque partem accesserit, ejusdem partis dicto et taxationi stari debet.

Pražských, točiž najwyššieho komorníka, sudieho, písaře a purkrabie Pražského; kteřížto wšickni s panskú radú mají hlawu tu šacowati podlé swých přísah. A pakliby sě o to smluwiti nemohli: tehdy pan král nebo jeho hofmistr má je přeslyšeti; a kterějž straně přiwolí, toho má poslušna býti druhá strana, a na tom má ostati.

43.

Item si in praesentia regis aut coram judicio Pragensi par pari in genere alapam dederit: tunc statim idem percussus eidem percutienti cum suo palmo [2]) unam alapam ad utramque maxillam et cum pugno ad nasum unam plagam dare debet. Si vero magnifice nobilis, i. e. šlechtic, wladykoni vel alicui civi alapam dederit: idem percutiens duas alapas et unam percussionem ad nasum ab eodem percusso, ut praemissum est, debet sustinere.

43.

Kdyžby rowný rownému podlé urozenie před králem neb před plným súdem dal políček, a s tiem popaden byl: tehdy ten, jemužto dán políček, má jemu dáti zasě dwa, w každé líce jeden, a pěstí w nos. Pakliby wětší nižšiemu dal, točiž šlechtic wládyce, neb wládyka chlapu: tehdy takéž mu má dáti zasě dwa, a pěstí w nos.

44.

Si vero wladyka šlechticzoni aut civis wladykoni vel šlechticzoni alapam dare praesumserit: tunc eidem percutienti manus mox debet amputari, et deinde inter eosdem percutientem et percussum cautio sufficiens ponatur, quod de cetero se non debeant pro eo perturbare.

44.

Ale kdyžby nižší wyššiemu dal, točiž wládyka šlechtici, nebo měštěnín a sedlák wládyce, políček, a tu popaden byl: má jemu uťata ruka býti, a potom máta zaručiti, aby žádný pomsty nehledal.

45.

Si autem rusticus, i. e. chlap, aliquem ex praedictis superioribus se ala-

45.

Ale když chlap wládyce nebo šlechtici směl políček dáti, a tu popaden byl:

---

[1]) *B* 3. vice. [2]) *B*. 3. pugno.

pizkwerit: tunc idem alapizatus de eodem rustico facere debet, prout sibi videbitur melius expedire.

46.

Si autem quispiam suo proprio initio coram rege aut beneficio Pragensi alium gladio aut cultello non lethaliter vulneraverit: tunc eidem percutienti manus illa, qua percussit, mox debet amputari. Si vero ab eodem vulnere idem mortuus fuerit: tunc idem vulnerans [1]) sustinere debet ea, quae superius de talibus interfectoribus sunt expressa.

47.

Si quis autem coram rege aut coram beneficio alium percutiens, ut est dictum, abinde evaserit, et infra sex septimanas a die ipsius excessus poenas jam dictas noluerit [2]) sustinere: tunc infra alias sex septimanas in omnibus provinciis per fora denuntiari debet bannitus pro tali excessu; ita quod eundem bannitum nullus hominum ad coronam regni Boemiae pertinens cujuscunque status, praeeminentiae vel conditionis fuerit, sive sit rex, sive marchio, archiepiscopus vel episcopus, aut alius princeps regni, aut baro, talem bannitum non debeant aliqualiter conservare [3]). Si autem aliquis eundem servaverit, ipsum ignorans fore bannitum: tunc idem, postquam super eo monitus fuerit, eundem infra sex septimanas a se dimittat. Si vero talis servans eundem bannitum contumaciter de cetero servare voluerit:

má jemu i s hrdlem na milost otsúzen býti, aby z něho učinil, což sě jemu líbí.

46.

Kdyžby kto před králem nebo před plným súdem mečem nebo nožem druhého do krwe ranil, buď nižší nebo wyšší: tehdy hned má jemu ruka uťata býti. Pakliby ten raněný ot téj rány umřel: tehdy ten, ktož jest jej ranil, má též trpěti, jakož jest swrchu psáno o wražedlníciech.

47.

Kdyžby ten, jenžto koho zabil nebo ranil před králem nebo před plným súdem, ottud utekl: má po wšech krajích we wšech městech prowolán býti s tú winú, aby jeho ižádný člowěk, ktož pod korunu Českú sluší, nechowal, buď markrabě, arcibiskup neb pán, aneb jiný kterýžkoliwěk člowěk, až do šesti neděl. Pakliby kto newěda té winy do něho, jej přijal, má napomanut býti, aby jeho otbyl w druhých šesti neděléch. A kdyžby jej přes to napomanutie chowal: kdy-

[1]) *P. B* 3. vulneratus. [2]) *B* 3. 4. voluerit. [3]) *B* 4. 6. aliqu. acceptare vel fovere. *B* 3 accept. vel ferre.

tunc idem pro inimico et pro hoste publico ipsius regis et totius terrae debet reputari et haberi, et contra eundem per ipsum regem et omnes terrigenas procedatur, tamquam contra hostem et publicum inimicum procedi est consuetum; hereditatesque ipsius assignari debent eidem, qui injuriam passus est eandem, per ipsum tenendae et habendae, donec sibi de injuria hujusmodi fuerit satisfactum.

by těch šest neděli minulo, má takéž prowolán býti, že jest ztracenec proti králi i proti wšie zemi; a má k němu pomsta býti s pomocí wšie obce, a dědiny jeho wšecky, cožby jich jměl, mají tomu bitému přisúzeny býti, aby je držal a jich požíwal, dokudžby mu sě dosti neodestalo.

48.

Si vero ipse bannitus in castro aut civitate regali sine voluntate regia servatus fuerit: tunc contra talem civitatem, aut purchravium ipsius castri, per barones terrae et omnes terrigenas procedatur tamquam contra alios terrigenas inimicos, in bonis ipsius civitatis et castri res mobiles tantummodo pro eorum expensis recipiendo tam diu, donec ipsum bannitum a se duxerint dimittendum. Hereditatesque ipsius civitatis et castri, si expugnatae fuerint, ad ipsum regem pertinere debebunt; purchravii vero praedicti hereditates propriae ad illum, qui injuriam passus est, ut praemittitur, devolventur, nisi idem purchravius poenas praedictas solus obedienter voluerit sustinere.

48.

Pakliby ten ztracenec na hradě, neb w městě kterém králowě, přes to prowolánie zachowán byl, bez králewy wóle: tehdy proti tomu hradu a purkrabi, neb proti tomu městu, mají páni se wší obcí wstáti, jako proti zewným nepřátelóm, a jich nábytky k té potřebě a k nákladóm bráti tak dlúho, dokudžby toho wýpowědníka jim newydali. A pakliby toho hradu neb toho města moci dobyli: Českému králi jich dědiny mají postúpeny býti; ale dědiny toho purkrabie, kteréžby wlastnie byly, tomu raněnému mají přisúzeny býti, aby je držal, dokudžby mu sě dosti neodestalo.

49.

Si quis vero de hoc accusatus dixerit, se eundem non servasse: hoc a die ejusdem accusationis infra VI septimanas coram rege aut beneficio Pragensi debet ostendere, et se purgare per proprium juramentum sine cespitatione qualibet.

49.

Pakliby kto obžalowán byl, by jej chowal, a on sě k tomu neznal: swú newinu má pokázati před králem, neb před úředníky Pražskými, w šesti nedělech, sám jedno za to přisáhna bez zmatku.

50.

Si autem ipse rex eundem bannitum servare volerit: tunc terrigenae ipsum regem rogare debent, ut ipsum tenere non debeat nec tueri, sed potius eos circa haec statuta debeat conservare. In eo ipse rex debet eos exaudire; et si eos non exaudiret, tunc primo civitatem *(sic)* vel castrum, ubi talis servatur, debet expugnari per terrigenas.

50.

Pakliby král Český toho ztracence chtěl chowati: tehdy wšichni zemené mají jeho prositi, aby jich práwa nerušil, a on je má uslyšeti. Pakliby jich neuslyšal: tehdy wšecka obec toho hradu neb toho města, kdežby chowán byl, má dobýwati; a když dobudú, mají k tomu ztracenci pomstu učiniti a nábytky pobrati. Než dědiny wždycky k králowstwí mají ostati.

51.

Alii etiam dicunt, quod si rex noluerit eos exaudire: tunc ipsi terrigenae in negotiis suis eidem regi astare non debent, nec obligantur tam diu, quousque eundem duxerit dimittendum a se. Si quis vero dominorum eidem regi tunc apponeret [1]) in aliquo vel juvaret: tunc talis reputari iniquus homo debet ab omnibus terrigenis supradictis, et haberi similiter tamquam hostis.

Et similiter in causis factis per rapinam, furtum, sublationem censuum, procedetur per omnia, ut superius est expressum.

51.

Druhý obyčej jest: kdyžby jich král nechtěl uslyšeti, tehdy wšichni zemené nemají jemu služby ani žádného řádu činiti, dokudžby toho ztracence chowal a jim jeho newydal. A pakliby který pán tomu králi přes to službu neb který řád ukazowal, anebo jej sám chowal, anebo jiného ztracence neb zloděje přes otsúzenie panské chowal: má z země wypowědien býti, a swé dědiny aby rozprodal we třech létech, a jich obce i práwa byl otsúzen. A mají jej wšickni, ktož k České korunĕ slušejí, za swého nepřietele jmieti.

52.

Item casus: Petrus quidam, nocturno tempore veniens ad domum Henrici, eandem domum violenter excussit, res ejus omnes asportando. Et si idem Henricus talem causam judicialiter prosequi voluerit, procedat in hunc modum. Primo, quia eo nocturno tempore excussionis de-

52.

Kdyžby kto z násilé nočnieho koho chtěl pohoniti, má tento řád zachowati: když mu sě to násilé děje, má súsědy

[1]) *P.* opponeret.

bet clamare, ut vicini audiant violentiam, quae sibi infertur; deinde id ipsum eisdem vicinis notificare non obmittat; tandem infra duas septimanas hoc beneficiariis significet, et ab eis, ad conspiciendum illam excussionem et inquirendum de ipsa a vicinitate, bedallum terrae imploret. Et eodem bedallo sic recepto, ostendat domum suam excussam, ostiaque ejus et cistas ac alias res confractas, et pennas de plumalibus dispersas, et alia, si quae ibi sunt perpetrata; convocatisque vicinis, eorum testimonium super praemissis imploret, ut haec recognoscant coram bedallo eodem. Quo facto, bedallum alium ad citandum recipiat, et reum cum apta querimonia, vel signo ejus, pro quo citare intendit, nec non ipsum bedallum, cum termino quatuor septimanarum minime vel maxime sex septimanarum, imponere ad tabulas nullatenus obmittat. Qui bedallus per se et solus, si idem reus residet in Pragensi districtu, citabit; si autem in alia provincia residentiam habuerit, cum alio bedallo czudae illius districtus, in domicilio ipsius, et in civitate vel oppido proximis, die et hora forensi, convocato populo, ut praemissum est supra, citabunt.

obapolně přiúpěti, aneb je přiwolati, a jim to oswědčiti. Potom we dwú nedělí má komorníka wzieti, aby sě toho optal, a má jemu ukázati dóm wybitý, dwéře nebo truhly, nebo jiné domowité wěci, na kterýchž sě jest jemu škoda stala. I má přiwesti ty súsědy předeň, aby wyznali před ním, že jsú k tomu násilí w noci přiwoláni. A když wyznají, a ten komorník to wyzná před úředníky: má to we dsky wložiti, a jiného komorníka na póhon wzieti, aby jej pohnal; a ten komorník má toho pohnati w jeho domu před čeledí, a trhem ten póhon prowolati w najbližšiem městě.

53.

Quo termino veniente, citatione ipsa consueto modo pronuntiata, idem actor querimoniam suam proponet; citatus vero, si praesens fuerit, per se vel per commissarium suum, id est per procuratorem suum, de concilio petito prius et praehabito, dicet contra, quid sibi vide-

53.

A když ten rok přijde a póhon swědčen bude: tehdy pówod žalobu má prowesti z toho násilé. A staneli pohnaný,

bitur expedire. Et si per dicta sua non valebit actorem evadere, tunc quaeret ab actore, quando eadem excussio sit commissa? ipseque actor tenetur dicere annum et diem, quando sit facta. Deinde quaeret, si idem actor habeat retro se bedallum, qui illam excussionem conspexit, et de eadem inquisivit? qui eundem bedallum statim debet producere et juxta se habere; et idem bedallus, sicut vidit et a vicinis audivit, et quando sit factum, debet confiteri. Et si idem bedallus discrepaverit in ipsa sua confessione, dicendo alium diem vel annum, quam quae dixit actor, interrogatus de praedictis: tunc mox idem actor perdit causam eandem. Et si non discrepaverint: tunc citatus quaeret, si eadem excussio beneficiariis fuerit notificata? et eis respondentibus, quod sit: tunc legi tabulas mandabit. Quibus perlectis, si non discrepaverit tenor earum a querimonia proposita, ad ulteriora procedetur eo modo per omnia, sicut superius est expressum; ex quo ferrum candens abolitum est, quod prius post juramenta partium in causis talibus per ipsum citatum vel ejus zastupnikum ad majorem purgationem recipi debebat. Et hoc credo, quod illud jus recipiendi candens ferrum, plus fuit institutum propter terrorem et poenam, quam propter aliquam tentationem Dei, ut a talibus excussionibus eo perterriti facilius cessarent.

má otázati, kdy sě jest stálo, a pówod má powědieti, kterého léta a který den. Tu pohnaný má otázati, máli komorníka; jenžto to opatrowal: a ten pówod ihned má mieti komorníka podlé sebe, aby jemu wyznal, co jest widěl, a co sě jest ot súsědów uptal A uhodíli komorník w těž: tehdy pohnaný káže sobě dsky čísti; a srownáli sě žaloba se dskami a s tiem komorníkem, tehdy má swětle rozežžené železo před pohnaným položeno býti, aby na něm dwa háky položil, a přisáhl za swú newinu. A to jest ustaweno pro strach, aby sě násilé tiem méně dálo, bojiece sě horkého železa. A kdyžby nezdržal prstów na tom železe, dokudžby přísahy nedokonal: tehdyby tu při ztratil i hrdlo. Ale kdyžby komorník jinak swědčil, nežliby pówod žalowal, aneb sě dsky dělily s žalobú: tehdy pohnaný má toho prázden býti.

54.

Item si aliquis, animalia sua depascendo, alteri in hereditate ejus dampnum

54.

Kdyžby kto swój dobytek pasa, komu na jeho dědině obilé spásl nebo ztlačil:

fecerit, conculcando blada sua: tunc idem talem causam judicialiter prosequendo, utatur hoc processu. Primo id ipsum beneficiariis significabit; deinde petet bedallum, qui eandem conculcationem et damna conspiciat, et ea, quae viderit, tempore suo coram beneficiariis recognoscat. Quo bedallo recepto, ostendat ei hereditatem, in qua praedicta damna sunt commissa; deinde alium recipiat bedallum ad citandum, et eundem cum reo, querimonia et termino competenti huic negotio, ad tabulas imponat. Tandem tempore judicii, quo querimonia proponitur, actor tenetur juxta se habere et producere illum bedallum, qui conspexit damnum praedictum, ut ea, quae et quando vidit, ibi statim recognoscat.

tehdy ten, chceli z toho pohoniti, má tento řád zachowati. Najprwé tu škodu má úředníkóm Pražským opowědieti, a komorníka wzieti, a jemu tu škodu ukázati. Potom má wzieti komorníka jiného na póhon, a to we dsky wložiti. A když rok přijde, a on žalobu prowede, má mieti podlé sebe toho komorníka, jenžto opatrowal, aby jemu hotow byl k seznání. A když sè nebudú dsky děliti s žalobú, tehda pohnaný má sě jemu zprawiti na kříži se zmatkem, a má mieti jiná dwa, ježto máta swobodné dědiny, aby očistila jeho přísahu.

55.

Et simili modo procedetur in causis, quae per succisionem silvae, arborum fructiferum *(sic)*, pratorum, vel capturam piscium fuerint factae. Si vero citatus dixerit: »domine judex! peto nuntios, ut mihi et parti adversae dentur, qui videant, in qua hereditate et ubi haec sint facta, de quibus hic querulatur:« tunc idem judex ipsos nuntios, hoc est bedallos, utrique parti unum, non debet denegare; eis terminum certum, in quo cum ipsis nuntiis per se, vel per commissarios suos ad haec specialiter constitutos, in eadem hereditate, ubi damnum commissum exstitit, de quo quaestio vertitur, peremptorie debeant comparere, aliumque terminum assignabit eisdem, ut cum eisdem nuntiis coram eo compareant, et referant iidem

55.

Kdyžby kto pro štěpy, pro lúky, pro lowenie ryb, neb lesu srubánie, chtěl koho pohoniti, má napřed úředníkóm Pražským opowědieti, a komorníka wzieti na ohledánie. Potom jiným komorníkem pohnati, a to wšecko we dsky wložiti. A když rok přijde, má žalobu prowesti, a komorníka za sobú mieti k wyznání, jakož swrchu psáno jest. A kdyžby žalobu prowedl, a pohnaný žádal úředníka na ohledánie, tehdy jemu sudí má dáti komorníka, a pówodu druhého, abyšta spolu jela a ohledala, kdy a na které

nuntii, quae per ipsas partes in ipsa hereditate gesta fuerint sive dicta. Qui nuntii nominatim, et commissarii, si constituti fuerint, cum ipsis terminis in terrae tabulis debent plenius consignari.

dědině ta škoda stala sě; a má jima rok položiti, kdy sě máta wrátiti a wyznati. A kdyžby sě wrátila, a což byšta wyznala, to má wšecko we dsky popsáno býti.

56.

Termino vero primo, in quo esse debent in hereditate, veniente, ipse actor vel ejus procurator capucium, pallium, gladium et quodlibet vestimentum usque ad cingulum, a se deponens, non residens in equo, sed peditando, (quia si ea non deponeret aut equo praesideret, praedicta non deposita et ejus equus ad nuntios sive bedallos eosdem ipso facto pertinerent), adversarioque suo et ejus bedallo praesentibus, intrans calcansque suis pedibus super hereditatem illam, in qua damnum commissum est, dicet: »nuntii, audite, quod iste citatus, (nominando eum), mihi dampnum intulit per conculcationem bladi vel succisionem arborum vel silvae etc. Et hoc damni habeo pro tali pecunia;« prout in querimonia fuerit expressum.

56.

Túto znamenaj: kdyžby ten den přišel, ježto máta ohledowati tu škodu ta komorníky: tehdy ten pówod, nebo jeho poručník, na tom miestě má jich dočakati na koni. A kdyžby je uzřel, má s koně ssiesti, a má s sebe kuklu snieti a meč otložiti, plášť i jiné rúcho s sebe swléci až po pás. Pakliby toho neučinil, tehdy teň kóň, meč, i to rúcho, w čemžby jej zastihli na koni, má spadnúti na komorníky ty. A kdyžby jich dočakal obnaže sě, a pohnaný, neb jeho poručník tu stál: tehdy má wstúpě nohú prawú na tu dědinu řieci: »poslowé slyšte, že tento (ukáže naň prstem, a pojmenuje jej a otkudž jest) tuto mi škodu učinil, (pojmenuje), obilé spásl, neb štěpy otřásl, neb ryby wylowil, neb les srúbal, na čemžby mu sě škoda stala; a ty škody mám ot něho za sto neb za dwě neb wiece hřiwen stříebra«, jakž jest summa w žalobě.

57.

Tunc citatus, deponens a se similiter praedicta, cum suo bedallo assistens, ingrediensque super eandem hereditatem, si sua est, dicet: »audite bedalli! haec hereditas est mea«, allegans jus suum per titulum, quod habet ad eandem; adjiciens: »audite nuntii! quod hunc acto-

57.

Tehdy pohnaný takéž sě má obnažiti, a ot sebe wšecko otlože, má na túž dědinu wstúpiti lewú nohú, a má řieci: slyšte poslowé, tato dědina jest má a ne jeho, ač má k ní které práwo, toho dotýkaje práwa; a tohoto pówoda wzdá-

rem do sive trado, quod vulgariter wdáwaju dicitur, beneficio Pragensi in trecentis denariis.«

wám úředníkóm Pražským we třech stech penězích.

58.

Et tunc ipse actor similiter dicere debet; »et ego eundem citatum do et trado similiter in trecentis denariis.« Et iterum ipse citatus dicet: »et ego ipsum adversarium trado in sexcentis denariis;« et ipse actor dicet iterato: »et ego eum trado etiam in sexcentis denariis.« Deinde citatus dicet: »et ego trado eum in noningentis denariis;« et ipse etiam actor dicet: »et ego eum trado similiter in noningentis denariis.« Tunc ultimo ipse citatus dicet: »et ego eum trado w ohřeb;« et similiter actor dicet. Vel aliter etiam fieri potest traditio seu wdáwanie, cum aliquis ex litigantibus dicit: »ego dono adversarium meum beneficio in trecentis denariis;« et ipse adversarius: »et ego eum etiam dono in sexcentis denariis;« et ipse iterum donat in noningentis denariis; et alter econtra tradit in XII centenariis; et ille iterum; et ultimo dicere debet: »et ego dono ipsum in ohřeb;« et ipse eundem similiter tradet in ohřeb.

58.

Tehdy pówod má řieci: slyšte komorníci! jáť sem jej pohnal, jáť jej wzdáwám úředníkóm Pražským we třech stech peněziech. Druhé pohnaný má řieci: a já wzdáwám jej w šesti stech peněziech; a pówod druhé die: a já jej wzdáwám w šesti stech penězích. Třetie pohnaný die: a já jej wzdáwám w dewieti stech penězích; a pówod také třetie die: a jáť jej také wzdáwám w dewieti stech penězích. Tu čtwrté a posledně pohnaný má řieci: a jáť jej dáwám na ohřeb; a pówod takéž die: jáť jej také wzdáwám na ohřeb.

59.

Quid autem ohřeb dicatur? Quidam dixerunt, quod si ille taliter traditus be-

59.

Tuto znamenaj, že to wzdáwánie má oswědčeno býti úředníkóm toho kraje; a ti úředníci mají to wznésti na úředníky na Pražské, a cožby jim bylo swědomo o téj při a o těch dědinách, pod swú přísahú mají powědieti; a úředníci Pražští podlé jich wyznánie mají tu při rozsúditi. Tuto pilně znamenaj, co jest to ohřeb:

neficio in suo jure defecerit, privandus sit rebus et capite, tanquam vivus sepultus; quia ohřeb in vulgari sonat tamquam circumsepultus. Alii vero dicunt, quod ohřeb dicatur ille terminus, quem in tali traditione juris non licet transgredi. Tertii vero dicunt, quod ohřeb (est) aequivalens et consimilis pecunia, quae in praedictis omnibus traditionibus (est) expressa.

jedni prawie, že který by propadl a při swú ztratil před úředníky Pražskými, má otsúzen býti hrdla i zbožie, jakoby byl již pohřeben; neb ohřeb česky wzní jako pohřeb. Druzí prawie, že ohřeb jest rok položený státi před úředníky, a ktožby jej zameškal, jiné winy nemá, než aby ztratil hrdlo i zbožie; protož jeho neslušie ižádnému zameškati. Třetí prawie, že ohřeb jest summa těch peněz, w kterýchž sě wzdáwají úředníkóm až do dwanádsti set.

60.

Unde his ita praehabitis, partes eaedem cum ipsis nuntiis in termino suo coram judice comparere debent, pro ipsis pecuniis in eisdem traditionibus expressis et nominatis cum beneficiariis plenius concordantes. Deinde nuntii ipsi ea, quae in ipsa hereditate gesta sunt atque dicta, coram summo camerario, judice et notario et aliis beneficiariis et baronibus fatebuntur. Et tunc judex, auditis nuntiorum dictis, ad probandum allegationes partium hinc inde factas cum testibus, de quibus dicetur infra, terminum assignabit. Et si aliqua partium defecerit, vel in termino non comparuerit: tunc illa pars parti adversae in ipsa causa, ac etiam in totali pecunia expressa quotienscunque in traditione praedicta, ipso facto condemnatur, et datur parti eidem triumphanti pro jure, et ipsa dat memoriales. In aliisque articulis ad ipsam causam obtentam necessariis, videlicet monitione, inductione, dominatione et taxatione, procedetur per omnia, sicut superius in causa de spolio et aliis est expressum. Circa

60.

Protož ten rok má jim položen býti pod hrdlem i pod zbožím, aby sě smluwili s úředníky o ty penieze, jakož sě w nich wzdáwají; a kterýžby sě nesmluwil, neb na tom roce nestál, tenby ztratil hrdlo i zbožie. A kdyžby sě oba

quod tamen notandum est, si ex praedictis aliquis, videlicet actor vel reus, in praescripto termino, in quo comparent in hereditate, dixerit, quod illam hereditatem emit apud talem pro tanta pecuniae quantitate, et annos hereditarios nondum extenuit, sed disbrigatores ejusdem certos habet, »et ideo traditiones hujusmodi nolo facere, sed ipsos disbrigatores constituam, qui hoc mihi debent disbrigare:« hoc non obstante, ipse adversarius ejus in ipsis traditionibus procedere non obmittat, ne videatur non praesumere de jure suo; alias succumberet in causa eadem, nisi inter partes ipsas de consensu eorum aliter fuerit ordinatum. Item notandum, quod quando in beneficiis provincialibus in talibus traditionibus devenitur ad punctum illarum probationum pro hereditatibus, in quibus fiunt hujusmodi traditiones: tunc tales probationes ad beneficiarios Pragenses cum ipsius causae informatione deducuntur, et ibi coram eis terminantur; et postquam terminatae illae probationes fuerint, ad ipsos beneficiarios provinciales per executionem juris terminando finaliter deducuntur et transmittuntur.

smluwila, tehdy ti poslowé, jižto sú byli na to opatrowánie wydáni, to což sú slyšeli a widěli, mají powědieti wplně; a úředníci Pražští wětší, což za práwo wynesú a kterémuž dadie za získané, na tom má ostati, a on dá památné, i má sobě dowesti řád, tociž umluwu w zwod; až do ohledánie.

61.

Item si aliquis alium convenire in figura judicii voluerit, quia ei census suos denariales vel alios sine jure sustulit in hereditate sua, sic procedet: primo notificabit beneficiariis damnum illud; deinde citatum, querimoniam, bedallum et terminum more praescripto imponet ad tabulas; et tempore judicii, cum proponitur querimonia, si citatus voluerit nuntios

61

Kdyžby komu úroci byli wzebráni, peněžní neb obilní, neb kteříž koliwěk jiní, na jeho dědinách, tento řád má zachowati. Najprwé má opowědieti úředníkóm Pražským, a komorníka wzieti na uptánie. A kdyžby sě toho uptal, a před úředníky wyznal, má to we dsky wložiti, a jiného komorníka wzieti, aby toho pohnal, ktož jest jemu winen. A když bude

super hereditatem, in qua ipsi census situati sunt, poterit postulare; facturus cum eisdem, prout superius in proximo capitulo est expressum.

62.

Item si quis alterius arbores fructiferas, quae ščepy dicuntur [1]), succiderit, vel apes subtraxerit, aut eas quocunque modo destruxerit, vel etiam equatias, quae sweřepice dicuntur, interfecerit, vel aurum subtraxerit, effodendo de terra, vel quocunquemodo in eisdem rebus damnum fecerit, vel manum aut pedem, vel digitum aut aliud membrum absciderit, seu mutilaverit eum, vel mendam fecerit in aliquo praedictorum; et si idem, cui injuria illata fuerit hujusmodi, judicialiter prosequi injuriam voluerit, hunc ordinem judicii habere debet: quia id damnum beneficiariis notificabit, et bedallum ad conspiciendum illud damnum habebit; deinde alium bedallum ad citandum obtinebit; deinde ipsum bedallum cum reo, querimonia et termino duarum septimanarum minime, vel sex septimanarum maxime, ad terrae tabulas imponet. Quo veniente termino, ipsam citationem pronuntiabit, et alium bedallum obtinens, cum alio termino consimili, ad tabulas una cum procuratore, quem sibi constituerit, inponet; et eodem termino secundo veniente, iterum citatione pronuntiata, alius tertius bedallus ad citandum recipitur, et cum tertio termino consimili in tabulis consignatur. Circa quod notandum: si contra

na žalobě, žádáli pohnaný posłów na optánie, mají jemu wydáni býti, a týž řád učiniti až do ohřebu, jakož swrchu psáno stojí.

62.

Kdyžby kto komu škodu učinil na štěpiech, na wčelách, na sweřepiciech, na zlatu, na chromotě, nebo w twář jej posěkl ohyzdně, a on z toho chtěl pohoniti: najprwé tu škodu má úředníkóm Pražským opowědieti, a komorníka wzieti na opatřenie. A když komorník to wyzná, a to we dsky bude wloženo: má wzieti druhého komorníka, aby jej pohnal k prwniemu roku. A když ten póhon bude swědčen, móž sobě poručníka učiniti; a ten poručník, nebo on sám, má wzieti druhého komorníka, aby jej k druhému roku pohnal, a potom třetieho, jakož swrchu psáno stojí, až do žaloby.

[1]) Quae ščepy dicuntur — *chybí w P.*

primam citationem nulla exceptio valida opponatur, quae ipso facto eandem citationem destrueret: tunc contra secundam et tertiam legitime factam nulla exceptio fieri debet. Si autem exceptio legitime probata fuerit contra secundam vel tertiam citationem: tunc illa citatio, quae reprobata fuerit, amittetur, alia, quae processit, nullatenus cassata; sed citabitur aliter, ut citationes ipsae omnes tres compleantur. Cetera fiant, ut in causis aliis praedictis.

63.

Cum autem per citatum fuerint narrata [1]), prout narrantur, negata: tunc actor per se vel suum substitutum ad hoc, quem nominavit in querimonia, jurabit contra citatum, quod id damnum ei intulit, prout fuerit informatus. Et si jurando processerit, tunc citatus per se jurabit econtra, quia innocens est: et si processerit jurando, tunc juxta se habere debet sex idoneos viros, qui jurabunt, quod juramentum ipsius citati verum extitit et non falsum; et si etiam processerint in juramento, tunc citatus mox absoluitur ab instantia ipsius actoris.

63.

A kdyžby pohnaný zdwihl sě k newině: tehdy pówod [1]) sám nebo kohožby miesto sebe w žalobě jmenowal, má napřed přisieci proti pohnanému, že jest jemu tu škodu učinil; a kdyžby přisahaje zmátl, tehdy pohnaný má prázden býti. Pakliby přisahaje prošel, tehdy pohnaný má za newinu přisieci; a kdyžby prošel, má za sobú jmieti šest swědków, kteříž mají na swobodných dědinách; a ti mají přisahati, že jest jeho přísaha prawá ale ne křiwá. A kdyžby nižádný nezmátl, tehdy má póhonu prázden býti.

64.

Circa quod notandum, si praedicta mutilatio manifesta non fuerit, sed dubium sit de eadem, si sit mutilatio ipsius membri vel non: tunc pro tali dubia mutilatione agi in judicio non potest, donec

64.

Tuto znamenaj, kdyžby bylo o chromotu, a nebylo ještě poznáno, jestli chromota, či nenie: tehdy nemá ta pře otsúzena býti až do roka; a po roce má ohledán býti. A budeli chromota, mají

[1]) *A.* variata.

[1]) *P.* póhon.

unus annus labatur; eo vero anno lapso, cum apparuerit manifeste mutilatio, tunc agetur pro eadem.

jej otsúditi za chromotu; pakli nebude, ale má prázden býti.

65.

Si quis vero alium verberaverit, aut vulneraverit quoquomodo, plagas lividas aut sanguineas apertas ei faciendo: pro eisdem plagis una citatio tantummodo fieri debet, et solus actor jurabit, quia solus dolorem sustinuit, et nominabit quot plagae sint ei illatae vel factae. Et si vicerit in causa, tunc pro qualibet plaga ei V grossi pro satisfactione dari debent.

65.

A chceli jej, neb koho jiného, z té rány pohnati, aneb ktožkoliwěk koho z ran nechromých kdyžby chtěl pohnati: o ty má býti jediný póhon, a žaloba prosta z jedné rány neb ze dwú, neb ze tří, neb cožby jich jmenowal w žalobě. A za ty rány pówod má napřed přisahati, že mu jest je učinil; a zmátliby přísahu, tehdy pohnaný má prázden býti; pakli projde, tehdy pohnaný má přisieci za newinu, a projdeli, bude prázden; pakli zmète, má dáti za každú ránu pět grošów.

66.

Item casus. Petrus quidam intromisit se de hereditate Henrici sine jure; qui Henricus, agens in judicio, sic procedet. Primo citationem trinam, de qua supra dictum est, praemittet, et querimoniam suam ad tabulas terrae inponet; deinde coram judice praesente et praesidente, summo camerario et notario terrae, judicio ceterisque beneficiariis Pragensibus et baronibus terrae, quorum numerus septenarius aut major esse debet; et si ante responsionem querelae citatus nuntios postulaverit sibi dari, ut illam hereditatem, de qua fit quaestio, videant, sibi non debent denegari. Et procedetur in termino ad hoc daputato in traditionibus, quod wdawanie dicitur, ut superius est praemissum. Si autem idem citatus de ipsorum baronum terrae consilio, quorum

66.

Kdyžby kto komu dědiny držal, a on jej chtěl pohoniti: beze wšech opowědí má jej třikrát pohnati, a každý póhon we dsky wložiti. A když póhon třetí bude swědčen: tehdy pohnaný, žádáli úředníka, aby ohledal ty dědiny, z kterýchž jest pohnán, má jemu dán býti; pakli nežádá, neb to zameškà, tehdy před

ipse citatus medietatem et actor aliam medietatem habere debent, respondendo, negabit narrata: tunc pars utraque coram tabulis quaelibet novem testes nominabit, parte alia praesente; et si voluerit pars, contra quam nominantur testes, eo instanti cum nominantur et ad tabulas conscribuntur, de ipso numero novenario duos poterit removere, et sic septem ad tabulas ponentur. Si autem hoc fuerit permissum aut neglectum, quod ipse septenarius numerus ipsorum testium conscribatur, amplius non licebit aliquem ex eis rejicere vel etiam amovere. Circa quod notandum, quod iidem testes esse debent idonei et bonae famae, de thoro legitimo, et nobiles seu wladyky, et suas proprias hereditates, non regales, et certas residentias habentes; et quod de illo septenario numero conscripto, si non plures, tunc quatuor saltim in eadem provincia residentiam habeant, in qua sita est illa hereditas, pro qua litigatur. Praeterea ipsae partes, cum eisdem conscriptis testibus, in termino ad jurandum eis per judicem assignato, in castro Pragensi ante capellam ad hoc deputatam coram beneficiariis Pragensibus, hora qua ad primam pulsatur, se debent repraesentare, et nominatim se significare infra pulsum eundem.

žalobú má žádati polowici pánów, kteříž w súdě sedie, a pówod druhú polowici k swej radě; a ti jim mají k jich radě wydáni býti. A když pówod žalobu prowede, má mieti dewět swědków k zemi usedlých, jižto mají swobodné dědiny, sobě ku pomoci; a z těch mají býti třie z toho kraje, ježto ty dědiny záležie, nebo jich wiece. Tehdy pohnaný má otwrci dwa z těch dewieti, kteráž chce, a sedm jich má ostati k swědectwí; pakli to zmeškà do žaloby, tehdy po žalobě nemóž ižádného z nich otwrci. A ti swědci, buď jich dewět nebo sedm, mají hotowi wšickni býti ku přísaze, a do kaply před úředníky mají opowědieni býti, a uwedeni w tu hodinu, ježto ku primě zwonie, dřiewe než přestanú zwoněnie.

67.

Quo facto, cessatoque pulsu eodem, unaquaeque pars testes suos, stantes ante capellam, parte alia stante in capella, producet ad nominationem et vocationem notarii, et inducet ad capellam. Eisque sic

67.

Tu pohnaný, chceli na těch swědciech dosti mieti, má dočakati jich přísahy, a z nich ze wšech tři zwoliti, jižto

productis, de ipsis testibus per adversam partem tres, qui jurare debeant, eliguntur, et sic electi in tabulis consignantur. Deinde jurabunt testes actoris, unusquisque per se, prout ter [1]) fuerit informatus; et si omnes processerint, tunc jurabunt similiter testes partis citatae.

68.

Et si omnes jurando processerint, quid ultra faciendum sit, hoc ignoro; quia prius citatus super aquam mittebatur, quod jam abolitum est, et quid juris sit pro eo, per barones nondum est inventum. Et si actor vicerit in causa ipsa, tunc monitione praemissa, post duas septimanas per beneficiarios, videlicet vicecamerarium cum bedallo terrae, induci debet hereditarie super hereditatem eandem in jure obtentam. Et post eandem inductionem, idem actor, vel ejus heredes, cum camerario sive bedallo in ipsa hereditate poterit et debebit dominari; postea facturus de hereditate ipsa, sicut de re propria, sicut ei videbitur expedire.

Et notandum, quod omnes causae pro hereditatibus, pro capite, mutilationibus, raptu, et pro damnis aut debitis et plagis magnis, quae se extendunt ultra summam centum marcarum argenti, coram judice, praesente summo camerario, notario et baronibus septem, debent pertractari; minoresque causas, extendentes se usque ad centum marcas, ipse judex cum notario et baronibus sine ipso summo camerario potest per se judicare; ipseque

[1]) *A.* tibi.

A. *Č.* II.

mají přisahati. Pakli chce proti pówodu i proti jeho swědkóm, móž také jmieti swých sedm swědków, jižtoby z nich tři proti pówodu i proti jeho swědkóm měli přisieci; a když by který swědek pówodów nebo pohnaného swú přísahu zmátl, nebo hodinu primy zameškal, tenby swú při ztratil.

68.

Pakliby oboji prošli, tehdy pówod má do wody břiesti, a pohnaný za ním, tři kročeje wzdálí. A kdyžby pówod utonul w těch třech kročejích před ním, tehdy pohnaný má sě wrátiti, a toho newinen býti. Pakli pówod přebrde, tehdy pohnaný má za ním břísti; a přebrdeli také, tehdy jest jeho prázden; pakli utone, tehdy ty děđiny i žiwot ztratí.

camerarius summus sine ipso judice judicare non valet per se nec pro obulo. Ceterum minores benefiiciarii, videlicet vicecamerarius, vicejudex et vicenotarius, cum aliis beneficiariis et terrigenis, causas minores, videlicet ad summam decem marcarum argenti minus uno lotone se extendes vel infra, videlicet pro damnis, debitis, vadiis et plagis tantummodo possunt judicare. In capellam vero postquam pervenerint cum eorum juribus litigantes, pro quocunque majori negotio fuerit, iidem minores beneficiarii judicare possunt, et culpabilem aut contumacem in causis et pro causis omnibus praedictis totaliter condempnare; coram quibus etiam beneficiariis minoribus notificationes damnorum, capitis, mutilationibus, vulneribus, raptus et cujuslibet alterius facti, nec non citationum pronuntiationes, juramenta, significationes seu repraesentationes et alii actus judiciales quicunque possunt et debent fieri, et eorum relationi simplici in talibus est credendum. Et si quis dicto eorum voluerit contraire, idem tenetur se ad talionem obligare, et iidem beneficiarii omnes simul tanquam unus homo in eadem causa litigantes stare debent.

69.

Item si aliquis hereditatem alterius ad eum jure affinitatis pertinentem, puta apud patrem vel fratrem aut patruum vel alium amicum suum, qui est de paterna et non de materna linea procedens, emerit pro aliqua pecuniae quantitate, et si ille affinis eandem hereditatem obtinere voluerit infra annum et diem, quae dies sex

69.

Tuto znamenaj: kdyžby kto dědiny u čieho bratra neb přietele kúpil, ježtoby ten bratr nebo přietel byl jemu po otci, to jest po meči, ale ne po mateři, to jest po wřetenĕ, a kdyžby ten přietel, jenžto jest po meči, chtěl tu dědinu obdržeti: tehdy má trój póhon učiniti před rokem a přede dnem, a ty penieze,

septimanas dicitur continere: pro eadem hereditate citare, vel saltim bedallum ad citandum debet recipere, et eundem cum querimonia more solito tabulis consignare, tresque citationes facere, et in termino quolibet pecuniam totam, pro qua ipsa hereditas vendita est, coram beneficiariis demonstrare, protestando, quod eandem pecuniam paratus est dare eidem citato, et per hoc hereditatem suam affinem obtinere. Et similiter faciet coram judice, stans ante tribunal judicii. Et si ipse citatus, allegans pro se aliquid, videlicet quod habet disbrigatores hereditatis ejusdem, aut quod ipsa hereditas ad actorem non pertinet ex eo, quia ille, qui ei ipsam vendidit, in directa paterna linea non est ejus affinis, vel aliquid aliud simile, vel etiam tacens staret, requisitusque ter, ipsam noluerit recipere pecuniam: tunc idem actor mox eandem pecuniam projicere et assignare debet beneficiariis Pragensibus, per eos inter se distribuendam. Si autem ipse citatus eandem pecuniam receperit, cedendo liti: tunc ipsa pecunia coram ipsis beneficiariis numerari debet; et si unus grossus vel plures defuerint de numero, quem ipse in querimonia notavit: tunc statim ipse actor in causa succumbet eadem. Si autem non receperit pecuniam, ut est dictum, tunc ad probationes procedendum est cum testibus, ut in proximo supra capitulo est expressum.

za něž jest prodána ta dědina, úředníkóm Pražským má položiti. A když pohnaný chce přijieti penieze, má jemu dědin postúpiti, a úředníci mají jemu penieze wydati; a kdyžby sě jediného groše nedostalo, nebo který groš byl měděný aneb falešný, tehdy pohnaný má ostati při dědinách kúpených, a penězi úředníci Pražští mají sě rozděliti podlé swého řádu. Pakli přijme penieze, žádného newywrha, tehdy jest jej práwě ssul, a má jemu těch dědin postúpiti.

70.

Circa quod sciendum est, si aliquis hereditatem aliquam per modum et titulum emptionis, donationis, permutationis

70.

A kdyžby kto dědiny trhem nebo sménú přijal w swú moc, a rok a den držal, a žádný naň nesáhl: tehdy po tom

vel successionis, aut alium modum quemcunque fuerit assecutus, et is eandem per unum annum integrum et diem, de qua supra dictum est, pacifice tenuerit et praescripserit sine interruptione juridica: amplius pro eadem hereditate jure affinitatis citari non debet. Et si a die assecutionis hereditatis ipsius eam per triennium et sex septimanas continuas absque juris impedimento tenuerit: ad nullius instantiam pro eadem hereditate de cetero debet citari; et si citatus fuerit, non tenetur respondere citanti.

roce žádný přietel nemóž jeho ssúti. A pakliby tři léta a osmnádste neděli ty dědiny držal, nemá jeho žádný z nich pohoniti přiwuzenstwím, neb jest již léta zemského řádu wydržal.

71.

Similiter si quis hereditatem suam alicui in pecunia obligatam redimere voluerit, sic faciet: trinam citationem praemittet, et pecuniam ipsam, in qua ipsa obligata extitit hereditas, exhibendo actori, si eam recipere voluerit et sibi hereditatem resignare; in aliis processurus, prout superius est expressum.

71.

Takéž kdyžby kto swú dědinu komu w penězích zastawil, a chtěl zasě wyplatiti, má to učiniti do tří let a do osmnádste neděli, a má jej trojím póhonem přihnati ku penězóm. A pakli zameškà tři léta a osmnádste neděl, tehdy již z těch dědin nemóž pohoniti, neb jest léta propustil.

72.

Item si quis, habens partem hereditatum aliquam, fratrem vel alium parentem suum pro portione sua aliarum hereditatum patrimonialium citare voluerit: ante omnia partem suam praedictam, quam possidet, ad communitatem ipsius citati et suam exhibere debet, et tunc pro aliis omnibus divisionem aequalem postulare.

72.

Kdyžby kto z dielu swého dědicstwie chtěl pohoniti bratra nebo strýce, nebo swého přietele: najprwé před póhonem wšecko swé, cožby měl na dědinách nebo na nábytciech, má úředníkóm Pražským opowědieti, a to wšecko k rozdielu má položiti neb přiložiti; tož toho přietele trojím póhonem pohnati k rozdielu: a to má učiniti nepropúštěje let, jakož swrchu psáno stojí.

73.

Item si aliquis, uxorem habens legitimam, ipse aut ipsa uxor citare aliquem

73.

Kdyžby kto, pojma ženu, chtěl on nebo ona pohoniti z wěna, ježtoby to

pro hereditate dotali obligata, aut pro ipsa dote, si se extendit ultra decem marcas, ad judicium voluerit, et ea prosequi justitia mediante: trinam citationem praemittet, et oblato ac pronuntiato libello, si citatus dixerit, se esse immunem, tunc actor, si habet tabulas pro intentione sua probanda, easdem allegare et producere debet; si vero ipsas non habet tabulas, tunc eas non debet allegare, sed testes idoneos nuptiales novem nominare debet, et septem ex eis ponere ad tabulas, ut praedictum est. Notandum quod testes nuptiales dicuntur ad differentiam illorum testium, de quibus dictum est supra, qui in provincia residentiam suam habere debent, ubi hereditas situata est, de qua litigatur. Et pars alia similibus testibus nuptialibus uti debet.

wěno wýše než deset kop záležalo podlé jeho dědicstwie: tehdy má trój póhon učiniti, a když žalobu prowede, máli we dskách práwo dědicské, má sě desk doložiti; pakli nemá we dskách, tehdy má mieti dewět swědków, jižto mají swobodné dědiny. Tu pohnaný, chceli, móž dwa swědky zawrci, a sedm jich pówod má we dsky wložiti, aby z nich najméň tři byli z toho kraje; a ti mají do kaply wedeni býti, a týmž řádem přisahati, jakož swrchu psáno stojí; a pohnaný, chceli, také móže swědky wésti proti swědkóm pówodowým.

74.

Iterum notandum, quod tabulae in omnibus causis loco testium producuntur, et eisdem productis omnino statur, nisi defectuosae in aliquo fuerint, contra quas tunc exciperetur.

74.

Tuto znamenaj, že we wšech přech, ktož má dsky, žádní swědci proti dskám moci nemají, lečby kto proti úředníkóm chtěl dowesti, že jsú dsky falšowány; a ten dówod má býti, jakž páni naleznú, ale wždy pod hrdlem smrti ohniwé, jakož na falešníka slušie.

75.

Ceterum notabile, quod uxor habens maritum, eo vivente potest agere in judicio pro dote sua, et pro vulneribus, et pro capite aut pro mutilatione corporis sui, et pro hereditatibus suis, quas suo marito in dote vel aliter non subjugavit;

75.

Tuto znamenaj, že každá pani, kteráž má muže swého žiwého, ze swého wěna dědicského, z hlawy swého přietele, a z chromoty těla swého, nebo z ran krwawých, móž každého pohoniti, ktožby jéi tiem winen byl: ale ze škod peněžných nemóž ižádného pohoniti, a jie samé z téhož žádný nemóž pohoniti; lečby měla

eademque uxor nulli contra eam agenti tenetur respondere, nisi pro hereditate illa, quam non subjugavit.

76.

Item notandum, si aliquis hereditatem dotalem obligatam vel hereditariam uxoris suae alicui vendiderit, aut alienaverit quoquo modo: eadem uxor per se vel per aliquem amicum suum infra tres annos a die alienationis ipsius et sex septimanas defendere debet, et dicere, se habere in ea hereditate talem dotem, et citare debet ter hereditatis ipsius possessorem, et hoc in tabulas consignare, et ibi cessare ab actione, donec maritus ejus suum diem clauserit extremum. Tunc eo mortuo, ipsa uxor in causa eadem poterit procedere, (exceptione actoris facta, quia praescripsit, vel alia qualibet, non obstante), ipsam causam in eo puncto, quo dimiserat, resumendo.

77.

Item sciendum, si alicui in hereditate sua in limitibus sive metis suis aliqua damna quocunque modo inferuntur, et si is voluerit sine citatione, procedet in hunc modum: ea, quae fiunt, significabit beneficiariis Pragensibus, et petet bedallum, qui vicinis ipsius hereditatis, ubi damna fiunt, dicet, ut cessare debeant ab illatione eorundem damnorum, alias idem agens ea, quae sibi inferuntur, damna hujusmodi beneficio tradet seu donabit. Et hoc idem in civitatibus et oppidis proxime adjacentibus die et hora forensi, convocato populo, publicabit. De-

swé zwláštnie dědiny, ježto jich žádnému nezapsala, a sama je držala, z těch móž ji každý pohnati, komužby winna byla.

76.

A wiece znamenaj, kdyžby která pani dědinu swú wěnnú, zástawnú nebo dědickú, swému muži zapsala, a ten muž ty dědiny komu prodal: tehdy ta pani do tří let a do osmnádsti neděl móž otpor klásti, ale nemóž jich dobýwati žádným práwem, dokudž její muž žiw. A kdyžby její muž umřel dřiewe než ona, móž z nich pohoniti týmž řádem, jako swrchu psáno jest.

77.

Kdyžby kto komu w jeho meziech škodu činil na jeho dědinách pastwú dobytka swého, nebo zžetím obilé, nebo zsěkáním tráwy: tehdy ten, komuž sě škoda děje, přede wším póhonem má ty škody opowědieti úředníkóm Pražským, a má wzieti komorníka na ohlédánie. A když ten komorník tam přijde, má wšem súsědóm jeho zapowědieti, aby těch mezí w pokoji nechali, a kól má wteknúti a zawiti je; i má to trhem prowoláno býti w najbližšiem městě od těch dědin w trhowý

inde alium recipiet bedallum, et exspectabit ac temptabit, si committentur praedicta: tunc idem actor illos homines, vel animalia damna inferentia, vel fustes, qui pali dicuntur, si ibi fuerint, aut sepes in damnum, unumquodque illorum in trecentis denariis beneficiariis Pragensibus tradet. Quo facto ipsi beneficiarii eisdem litigantibus terminum ad probandum de intentionibus suis assignabunt, processuri in ea causa, prout postulat ordo juris.

den. Potom má wzieti jiného komorníka, aby střehl, zdaby koho zastihl, an přes to zawitie na těch meziech škodu činí, sám sobú nebo poslem, nebo swým dobytkem. A kdyžby na koho ten komorník wyznal, má to we dsky wložiti, a má jej trojím póhonem pohnati, a wésti naň wzdáwanie, počna ot tří set peněz, až do ohřebu, jakož swrchu psáno jest.

78.

Item notandum, si alicui in judicio objicitur, quod aliqua damna quomodocunque per quempiam illata ab eodem inferente susceperit, et de hiis utatur pro quacunque pecuniae quantitate, vel etiam si ea damna commisisse et fecisse mandaverit: idem accusatus taliter manu propria solus et non cum aliquibus testibus, sicut fuerit informatus, per juramentum se purgabit. Quod juramentum, id est rota, prius fiebat integraliter, prout querimonia continebat: nunc autem jurat per hunc modum, dicendo: »super eo juro, de quo me talis actor inculpat, quod damnum sibi per talem illatum suscepissem et uterer, vel hoc fecisse mandaverim, de hoc innocens sum; sic me Deus adjuvet« etc.

78.

Kdyžby kto komu škodu učinil, nebo kázal učiniti, nebo ot koho tu škodu přijal, tehdy pówod má jedním póhonem jej pohnati; a když póhon bude swědčen, má žalowati z toho, co jemu škodí; a pohnaný uslyše žalobu, má sě zprawiti sám swú rukú před úředníky menšími w kaple na kříži, túž rotú, jakož žaloba we dsky bude wložena. A má jej písař po třikrát naučiti; a kdyžby pochybil, má sě oprawiti také po třikrát. Pakliby sě neoprawil, tehdyby ztratil tu při.

79.

Item si aliquis consul terrae pro damnis, per furtum, rapinam, spolium per ipsum factis quoquomodo, in causam fuerit tractus: tunc talis consul in judicio, postquam contra eum querimonia in tabulis

79.

Kdyžby kto chtěl konšela zemského pohoniti, tehdy před póhnem má ten póhon opowědieti úředníkóm Pražským, a potom komorníka wzieti, aby jej pohnal, a ten póhon má we dsky wložiti. A když

lecta fuerit, debet dicere, quia consul est, et negata querimonia, jus consulum ad expurgandum se petet. Jus autem consulum est, ut de hujusmodi querimonia per se ipsum, digitos suos contra plagam orientalem erigens, jurabit de innocentia sua, et duo consules, undecunque sint, facient idem, ipsum purgantes, et jurabunt super eorum consulatum, cum trina emendatione, prout fuerint informati. Si vero praedictus citatus non diceret se esse consulem, aut non peteret jus consulum praedictum, tempore judicii praedicto, aut conveniretur, quia census alicujus sustulit sine jure, aut ligna vel prata succiderit, vel blada conculcaverit per animalia sua, vel aliquid simile: tunc talis consul se purgare tenetur de praemissis sicut alii terrigenae, prout superius continetur.

Si autem idem consul pro damnis per eum factis per excussionem, vel per ignem, accusatus fuerit: tunc pro tali causa metseptimus cum consulibus se purgabit. Si vero pro damnis per alium factis, sed per eum susceptis in usum suum, aut per mandatum suum factis quoquomodo: pro talibus causis ipsemet solus jurabit, recipiendo, quod innocens sit, super suum consulatum. Sed pro hereditatibus et debitis omnibus idem consul non jure consulum, sed jure aliorum terrigenarum, cum suis testibus se purgabit.

jej požene, má to oswědčiti konšelóm přísežným w městě, kteréž najblíže přileží. A když póhon swědčen bude, má naň žalowáno býti, jako na jiného zeměnína. A kdyžby měl přisahati, a bránil sě konšelstwím: tehda má zdwihnúti dwa prsty proti slunci na wýchod slunce, a má mieti dwa konšely okolo sebe s obú stranú, i má přisahati bez kříže, a řka: »na tom přísahám, že jsem tiem newinen, což na mě Jan žaluje; tak mi bóh pomáhaj, i má přísaha konšelská, ježto sem ji učinil králowi i wšem zemanóm, když sem konšelstwie přijímal.« A tato dwa konšely máta jej očistiti swú přísahú, řkúce takto: »což jest Petr přisahal, ta jest přísaha prawá, ale ne křiwá, to my béřem na swú přísahu konšelskú, ježto smy ji činili, když smy králi a obci přisahali.«

80.

Si quis vero aliquem poprawczonem, videlicet justitiarium, pro damnis praedictis per eum perpetratis citaverit: talis

80.

A kdyžby který poprawce byl pohnán, téhož práwa má požíwati jako kon-

justitiarius, purgando se, habere debet juxta se alium justitiarium suum provinciae suae; aut si eundem ob quamcunque causam habere non valebit, tunc duos consules ejusdem suae provinciae secum constituat, qui jurabunt sine cruce, videlicet citatus super suum justitiariatum, et ipsi consules super eorum consulatum recipiendo, quod innocens sit ac immunis ipse accusatus.

Si vero ille justitiarius pro eo, quod usus fuerit, aut illud damnum facere mandaverit, in judicio fuerit conventus: tunc pro eadem causa per se ipsum manu propria et sine cruce se purgabit, quod innocens sit, super justitiariatum suum recipiendo; dicendo: »recipio super juramentum meum, quod regi praestiti, quando officium justitiariatus assumpsi.«

šel, i má mieti podlé sebe dwa jiná poprawce.

81.

Cum in judicio alicui objicitur, quod aliquod damnum sive crimen commisit, et ipse reus defendet, dicens, quod illud crimen si commisi, hoc feci de mandato et tempore talis justitiarii, qui tunc temporis fuit talis provinciae justitiarius, et eo tempore servivi eidem; et si tunc ipse reus in termino sibi dato eundem justitiarium vel ejus literam super eo in testimonium produxerit, ab instantia ipsius actoris liber erit. Si vero justitiarius mortuus fuerit, tunc id per testes probare tenetur, quod non fecit aliter, praeter mandatum suum, eo tempore, quo ipse fuit justitiarius provinciae praedictae. Si autem actor contradixerit: tunc tenetur testes suos meliores nominare et produ-

81.

A kdyžby kto kterého panoši konšela zemského nebo poprawcewa pohnal, a kdyžby naň žaloba prošla, a on řekl, že jest to učinil kázaním pána swého, pojmenuje toho konšela neb toho poprawci, a kdyžby měl swú newinu pokázati, a rok jemu dán byl: má dobyti k tomu roku swého pána, nebo listu jeho, i má býti prázden toho bez přísahy. Pakliby ten jeho pán umřel, a on potom pohnán byl: tehdy má mieti sedm swědków, kteřížto zaň mají přisieci proti slunci bez zmatku, že jest jim to swědomo, žej' to učinil kázaním pána swého. A téhož práwa mají panoše užíwati každého úředníka wyššího, když jemu to ten úředník sezná; pakliby umřel, tehdy

cere eosdem, ultra in eadem causa procedendo cum testibus, ut superius est praelibatum.

Et similiter fieri debet, cum aliquis de mandato alicujus czudae vel beneficii damnum alii committit sive facit. Si ei hoc objicitur, talis reus similiter se defendet et dicet, se hoc fecisse de mandato beneficiariorum talis czudae, et pro testimonio debet producere ipsos beneficiarios, vel tabulas ipsorum, in quibus causa contingens ipsum negotium est expressa; quo facto absolvi debet ab instantia actoris. Si vero producere non posset eadem, ob aliquam causam legitimam, ex tunc id per testes idoneos poterit comprobare. Et si actor in eo noluerit contentari, tenebitur producere suos testes, dicens eos esse meliores, in causa processurus eadem, prout exigit ordo juris.

má takéž swědky sě očistiti, jakož swrchu psáno jest.

82.

Item si quis alium pro vadio fidejussorio, debito dotali, aut alio debito quocunque, se ultra decem marcarum argenti summam extendente, in judicio convenerit: is trina citatione praemissa queruletur, et si per citatum querimonia fuerit negata, tunc ipse actor et citatus eorum quilibet novem testes nominare et septem ad tabulas ponere et in capella tres eligere ad jurandum debet, prout superius est expressum.

82.

Kdyžby kto z rukojemstwie nebo z základu, a nebo z dluhu wěnného, ježtoby ten dluh byl nebo ten základ přes desèt kop, chtěl koho pohoniti, má učiniti trój póhon; a kdyžby žaloba prošla, má mietí sedm swědków, a ty we dsky włožiti; i mají za to tři přisahati wkaple, a čtyři popřisieci, jakož swrchu psáno jest.

83.

Si vero tale debitum pro decem marcis argenti minus lotone fuerit aestimatum: tunc pro hujusmodi debito quae-

83.

Pakliby ten dluh jedno byl s desieti kop, tehdy má mieti jedno tři swědky, a jeden má z nich přisieci, a dwa po-

stione mota, tantummodo quatuor testes idonei per partem quamlibet nominari, et tres ex eis ad tabulas poni debent in capella. Nota: his tribus inductis unus ex eis eligitur, qui jurabit pro parte una, et secundus testis pro parte secunda; et si ambo testes ipsi electi jurando processerint, tunc citatus habere debet duos homines idoneos, qui jurabunt, quod juramentum quod testis suus contra actorem juravit, verum est et non falsum etc. Praeterea sciendum, quod quilibet actor, quando proponit querimoniam suam, tenetur dicere, quod ad intentionem suam probandam habet probos testes; et tunc citatus dicet, si voluerit: »et ego volo de tuis testibus contentari, et per eos perdere vel lucrari;« et tunc de hoc protestationem faciens suos testes producere non tenetur. Et similiter ipse citatus, quando negat querimoniam, dicere debet, quia habet testes, quod innocens est, meliores; et si tunc actor voluerit, dicet: »ex quo tu dicis habere te testes meliores meis, et ego volo de tuis testibus contentari similiter;« et tunc facta protestatione, suos testes producere non tenetur.

přisieci. A kdyžby pohnaný řekl, že chce na těch swědciech dosti mieti, tehdy těmi swědky má získati nebo ztratiti; pakli nechce, ale móže swé swědky proti jeho swědkóm týmž řádem klásti we dsky, i do kaply prowesti, jako swrchu psáno stojí. A kteréhož swědkowé projdú, ten swú při ziště ꝛc.

84.

Si quis pater aliquem in judicio convenire voluerit pro eo, quod filiam ejus virginem rapuit: is terna citatione et aliis notificationibus praemissis, in judicio querelam suam proponet. Et si tunc citatus dixerit, quia eandem filiam de ejus consensu et bona voluntate recepit, et »hoc volo probare, sicut mihi jus terrae invenerit:« tunc tenetur plebanum, vel

84.

Kdyžby kto koho pro dceru chtěl pohoniti: má trój póhon učiniti, a před póhonem opowědieti úředníkóm, a póhony we dsky klásti. A kdyžby žaloba prošla, řeklliby pohnaný, že jest její wolí wzal ji: tehdy má přiwesti před súd toho kněze, kterýž je oddáwal, a ten kněz má přisieci na knihách na swatém čtení, aby prawdu powěděl pánóm a úředníkóm,

ejus vicarium, qui eos copulavit, producere in testem; qui juratus super evangelio dicet veritatem, si affuerit consensus filiae ejusdem, quando eos copulavit. Et si pater dixerit: »adhuc non credo eam consensisse, sed peto, quod statuatur eadem rapta coram vobis, ut ab ea ipsa audiatis, si ejus affuerit consensus:« tunc eadem de jure statui debet infra sex septimanas, et locari in claustro ad sanctum Georgium in castro Pragensi apud moniales, ut exspectet ibi judicium primum. In quo judicio stans inter scamna, interrogata de praemissis, si confessa fuerit, se eum voluntarie recepisse in maritum: tunc pater eidem filiae et ejus marito citato praedicto mox capita manu propria debet amputare. Si vero ipsa negaverit, dicens in eum non consensisse: tunc ipsamet caput amputabit suo marito eidem. Si vero ipse citatus in termino non comparuerit: tunc contra eundem tamquam pro capite obtento procedetur.

když jest jej oddáwal, bylali jest wóle jejie či nebyla. A což ten kněz powie, to páni úředníci mají w swé radě zachowati. Tehdy otec její má pánów prositi, aby jeho dcera z práwa byla postawena přede pány; a páni mají nalezti, že to má býti, i mají tú jistú dceru dáti do kláštera k swatému Jiří na hradě Pražském, i má býti chowána mezi jeptiškami až do súdu, za šest neděl. A kdyžby prwý súd byl, tehda má tázána býti w šrančích. A dieli, že jest s její wolí, tehda má i s mužem dána býti otci tomu, a on jima oběma má swú rukú hlawy stieti; pakliby řekla, že jest bez jejie wóle, tehdy ta panna má tomu muži swú rukú hlawu stieti. A pakliby ten muž pohnaný k súdu sě nepostawil: tehdy má týž řád naň jíti, jako na wražedlníka z hlawy, jakož swrchu psáno jest.

85.

Verum si rapta eadem fuerit vidua, et tempore judicii, si ipse citatus dixerit de ejus consensu eam recepisse: tunc eandem statuere debet coram beneficiariis majoribus; qui beneficiarii assignare ei debent terminum duorum dierum, ut deliberet et dicat, si in eum tanquam in maritum consenserit, et si eandem cum voluntate ejus recepit. Et si tunc post duos dies praedictos eadem dixerit in eum consensisse: tunc idem citatus absolvitur ab actione actoris; quia licitum

85.

Kdyžby kto komu dceru unesl wdowu, a otec chtěl z toho pohoniti, bez opowědi má trój póhon učiniti. A kdyžby žaloba prošla, a pohnaný řekl, že jest to učinil s její wolí: tehda ta wdowa má před pány úředníky postawena býti, aby powěděla, jestli, čili nenie s její wolí; a má toho mieti rozmyšlenie až do třetieho dne. A kdyžby ten třetí den řekla, že jest ji wzal s její wolí: tehdy pohnaný má prázden býti; neb jest wdowám swobodno muže pojieti, kterýž sě jim líbí;

est viduis ducere maritos, quos volunt. Et eandem raptam idem citatus habere tenetur pro uxore: sed dotem ipse et ipsa perdidit eo facto, ita quod eandem in parentibus repetere non debet.

a on ji sobě má za ženu mieti. Ale wěno jejie jest ztraceno, že ani on, ani ona nemohú na otci toho wěna dobýwati, lečby co milostí wyprosili.

86.

Si vero ipsa rapta se non consensisse dixerit, et quod sit sine ejus voluntate: tunc statim eidem rapienti citato ipsamet caput tenetur amputare, et redire ad dotem suam. Si vero ipse citatus in terminis non comparens, aut per alium modum causam perdiderit eandem: tunc procedetur sicut contra eum, qui caput amisit.

86

Pakliby řekla, že ji wzal bez jejie wóle: tehdy ten muž má jéi wydán býti, aby jemu swú rukú hlawu sťala, a wrátila sě k otci k swému wěnu. Pakliby ten pohnaný nedostál: tehdy má proti němu týž řád býti, jako proti wražedlníku, jakož swrchu psáno jest.

87.

Praeterea si quis pro capite suspensi, decollati, cremati aut aliter quomodolibet sine jure interempti, agere in judicio voluerit: ante omnia illud caput beneficiariis significabit; deinde eisdem beneficiariis datis CCC denariis, cum bedallo sibi ad hoc dato eum suspensum abscidet, vel decollatum tollet, aut cremati pulveres congregabit, infra duas septimanas a die quo interemptio ipsa est perpetrata. Si vero illud corpus sic mortuum sit omnino occultatum et absconsum: tunc coram eodem bedallo de hoc protestetur, quia corpus invenire non potuit; et tunc in causa procedat, prout ibi de capite est praemissum.

87.

Kdyžby kto koho z hlawy oběšeného, sťatého, upáleného, nebo jenžto zšel bezprawně, chtěl pohoniti: najprwé tu hlawu má opowědieti úředníkóm Pražským, a dáti tři sta peněz opowědného. A má jemu dán býti komorník, aby toho oběšeného uřezal, nebo sťatého zdwihl, nebo upáleného kosti zhořalé a prach shrabal. A to má učiniti dřiewe dwú nedělí ot jeho smrti. Pakliby to tělo bylo kde ukryto, žeby jeho nenalezl: tehdy ten komorník má sě uptati, kdy jest sě jemu smrt stala; a když ten komorník to wyzná před úředníky, má to we dsky wložiti, a tepruw pohoniti týmž řádem, jako z hlawy zabitého.

88.

Item si qua mulier aliquem citare voluerit, quia eam oppressit: tunc cum

88.

Kdyžby která žena nebo panna chtěla koho z násilé pohoniti, tehdy ta jistá

opprimitur, vel jam oppressa est, clamare debet super vicinos, et eorum testimonium super eo implorare. Deinde notificans beneficiariis, bedallum recipiet, qui peplum pollutum videbit, et inquiret ab eisdem vicinis, ubi et quando sit oppressa, et si clamaverit tempore oppressionis; ostendetque eadem mulier peplum vel alium pannum distractum et pollutum tempore judicii, in signum suae oppressionis. Deinde procedet in causa, sicut pro capite est praedictum vel declaratur.

w ten čas, když sě jéi bude násilé dieti, má úpěti na súsědy. Pakliby sě žádného dowolati nemohla: ale ihned ten den, nebo tu noc, když jéi kapsu [1]) zdéře, má plačiec opowědieti dwěma súsědoma obapolnýma okolo toho domu, kdež sě jéi násilé dálo. Pakliby bylo w lesě nebo na poli, a žádného sě dowolati nemohla: tehdy w najbližšie wsi neb městě ot toho lesu, má úp učiniti, a swé násilé opowědieti úředníkóm, a žádati komorníka na uptánie od těch súsěd; a má jemu ukázati krwawú košilku neb zedraný šlojřík, nebo jiné šátky, kteréžto ten komorník má zachowati na znamenie jejieho násilé. A když ten komorník wyzná, co sè jest optal, a to znamenie ukáže: má to we dsky wloženo býti, a potom má trój póhon učiniti, jako z hlawy, týmž řádem jakož swrchu psáno jest.

89.

Item si quis equum vel aliud animal suum, aut aliam rem quamcunque deperditam quoquomodo, apud alium repertam, voluerit arrestare: tunc eadem arrestatio cum bedallo terrae fieri debet. Qui bedallus ejusdem equi vel animalis auriculam praecidet, et partem ejus apud se retinebit; et similiter signabit rem, quam arrestat. Tunc terminum competentem eisdem partibus assignabit, ut coram vicejudice in ipso termino debeant comparere, super ipsa arrestatione tractaturae; et tunc in ipso termino pars jurans ponet digitos suos super caput ipsius ani-

89.

Kdyžby kto komu kóň nebo jiné dobytče bezprawně držal, nebo u zloděje kúpil, a on jej z toho chtěl pohoniti, tento řád má zachowati: má úředníkóm opowědieti, že jest swé dobytče optal, a má prositi komorníka, aby mu byl wydán na ohledánie toho dobytčete. Kterýžto komorník má jemu wydán býti na ohledánie i na póhon. A když to dobytče ohledá, má jemu kus ucha uřezati i zachowati, a rok jima oběma položiti, aby stála před úředníky. A když ten rok přijde, tehdy ten, ktož sě jímá, má položiti dwa prsty na čele neb na hlawě

[1]) *L.* kep. *Kacharsk. edit.* krp.

malis, vel super rem arrestatam, et jurabit, prout fuerit informata. Et quae pars victa fuerit, eadem crimine sive solutione [1]), quae pro eo vicejudici debetur, ipso facto condempnatur.

toho dobytčete, a přisieci, že jest jeho, jakož mu bude rota wydána. A projdeli, má jemu to dobytče wráceno býti, a on má dáti tři sta peněz úředníkóm. Pakli neprojde, že změtę přísahu, tehdy ztratí tři sta peněz, i to dobytče. A ten jistý, u kohož sě jest jal, chceli, má přisieci, že jest jeho; a projdeli, dada tři sta peněz úředníkóm, i pojme to dobytče, a obdrží je sobě; paklí neprojde, tehdy ztratí tři sta peněz i to dobytče; a to dobytče má spadnúti práwem na sudieho, ale peniezi mají rozděleni býti mezi úředníky.

90.

Notandum, cum aliquis archiepiscopum pro hereditate aut pro debito hereditatem contingente, puta quia hereditatem emit et pecuniam pro ea non persolvit, citarę ad judicium terrae voluerit: hunc processum, qui sequitur, habere debet. Accedens ad praesentiam beneficiariorum et baronum in pleno judicio, proponet coram eis, quia dominus archiepiscopus ei in talibus obligatur debitis, aut quia se de tali hereditate sua sine jure intromisit; et petet a summo camerario et judice, ut sibi detur unus baro terrae, qui citet archiepiscopum eundem. Qui baro ipsum archiepiscopum citare debet in faciem in curia sua in Praga; et si eum domi non invenerit, tunc idem baro citationem ipsam domestico aut procuratori suo ibidem intimabit. Deinde

90.

Kdyžby kto chtěl pohoniti arcibiskupa k súdu zemskému: nemóž jeho z jiného pohoniti, nežli z dědin a nebo z dluhu za dědiny. A tento řád má zachowati: když páni sedú w plném súdě s úředníky, přistúpě před ně, má jim opowědieti, že kněz arcibiskup drží jeho dědiny bezprawně, aneb že jest jemu dlužen za dědiny; i má prositi najwyššieho komorníka i sudieho, aby jemu wydali pána zemského šlechtice, aby jej pohnal. Kterýžto pán má jemu wydán býti, a má jej pohnati w jeho dwoře w Praze; a nenalezlliby jeho doma, má ten póhon powědieti jeho domowníku neb šafářowi. Potom pówod má wzieti komorníka, aby jej pohnal jako jiného zemenína na těch dědinách, kteréž jemu drží, nebo jest jemu dlužen za ně, a tu

[1]) *A.* eadem et in jure sive solutione, *B.* 3, 6, eadem crimine sive solutione, *B.* 4, eadem termino sive solut.

idem actor ipsum archiepiscopum, si alias habet residentiam, per bedallum terrae, sicut alium terrigenam, in ejus domicilio ubi sedet vel residet, et in ecclesia Pragensi citabit, contra eundem judicialiter processurus, sicut contra alium terrigenam, ut superius continetur.

91.

Si quis abbatem citare voluerit pro hereditate, vel debito hereditatem contingente: tunc citare debet ipsum abbatem, priorem, clavigerum, et totum conventum suum citare debet per bedallum in monasterio eorum, et deinde in hereditate, pro qua lis est, et etiam in oppidis et civitatibus, ut est dictum. Item abbatissam similiter cum priorissa, custrice, et toto conventu, citare debet in monasterio earundem. Item canonicus vel plebanus alicujus ecclesiae citari debent in domiciliis et ecclesiis eorum, et etiam in hereditatibus eorum, et in civitatibus ac oppidis, ut supra.

Item civis citandus in ejus domicilio, et in civitate qua residet, in foro populo convocato, id ipsum judici et duobus juratis ipsius civitatis significando.

Notandum, quod praedicti archiepiscopus, episcopus, abbas, abbatissa, praelati, canonici, plebani et alii quilibet clerici et scolares et cives, ad judicium terrae citantur pro hereditatibus et debito hereditatem contingente; et si praedicti vel aliqui eorum in hujusmodi causis pro hereditatibus convicti fuerint, tunc per ipsorum adversarios pro censibus in eisdem hereditatibus sublatis et aliis damnis ab

kdež dworem sedí; a ten póhon má opowědieti komorníkóm w Pražském kostele. A když pak pohnán bude, má býti súzen jako jiný zemenín o ty dědiny, z kterýchž jest pohnán; ale ze škod ani z jiných dluhów nemá býti pohoněn k zemskému súdu.

91.

Kdyžby kto z dědin nebo z dluhu dědinného chtěl kterého duchowního kněze neb jeptišku pohoniti, beze wšie opowědi má jej pohnati Pražským komorníkem w klášteře před jeho konventem, a faráře neb kanowníka w kostele před osadú we mši. A mají súzeni býti týmž řádem, jako jiní zemeníné; ale wždy póhon má býti opowědien na těch dědinách, o kteréž mají súzeni býti. Ale žádný kněz, ani mnich, ani jeptiška, z jiných wěcí než o dědiny nemají býti súzeni zemským súdem; ale kdyžby kto na nich ty dědiny wysúdil, z úroków zadržaných a z nákladów na to učiněných móž ge pohoniti k súdu zemskému.

inde factis poterunt in judicio terrae eodem conveniri.

92.*)

Item omnes homines civium et aliorum clericorum, residentes in villis ubicunque, pro omnibus causis ad czudam terrae citari debent, et respondere in judicio terrae, ac purgare se et alios actus judiciales facere, quemadmodum alii terrigenae in talibus facere consueverunt

93.

Item homines in terra residentes praedictorum dominorum archiepiscopi et abbatum vel monasteriorum, si quis citare voluerit: ante omnia petat coram ipsis dominis, aut eorum procuratoribus ad hoc deputatis, ut eis de ipsis hominibus suis faciant justitiam, et si id facere noluerint aut denegaverint quoquomodo, tunc tales homines ad judicium terrae citari debent, et purgabunt se sicut alii terrigenae jure terrae. Si autem iidem domini eorum dixerint coram beneficiariis, quia justitiam de ipsis hominibus parati sunt facere unicuique: tunc talis causa remittitur ad curiam ipsorum dominorum, si habent in Praga; si autem non habent, tunc in hospitio ipsorum in Praga causa hujusmodi, praesente uno de beneficiariis, secundum jus terrae pertractatur. Et si citatus victus fuerit in causa ipsa, tunc idem debet solvere actori intra duas septimanas a termino, in quo fuit condemnatus; alioquin beneficiarii justitiam finaliter exsequentur. Circa quod actor debet

92.

Tuto znamenaj, že lidí osedlých arcibiskupowých, ani klášterských, žádný nemá k súdu zemskému pohoniti, lečby jim jich wladaři doma nechtěli prawdy učiniti. Pakliby kto pohnal, a úředníci klášterští nebo arcibiskupowi nebránili toho, tehdy ti lidé mají súzeni býti, jako jiní zemeníné.

93.

A pakliby úředníci arcibiskupowi řekli, že chtie prawdy na ně udati: tehdy ten pówod, ktožby je pohnal, má žádati úředníka Pražského, aby na tom súdě seděl podlé úředníków klášterských nebo arcibiskupowých, a ten jemu má dán býti. A cožby tu wysúdil, toho konec má mieti we dwú nedělí. Pakliby jemu co sešlo, tehdy móž je pohoniti k zemskému súdu. A chceli pówod bezpečen býti, tehdy wšecky roky, kteréžby s nimi měl, má we dsky klásti, aby nebyl stržen ot swého práwa.

[1]) W textu čísel 92 a 93 wšickni rukopisowé latinští srownáwají se mezi sebau doslowně: ale od českých dělí se nejen tím, že číslo 93 před 92 kladau, nýbrž i tím, že český text čísla 92 opak latinského wypowídá.

esse cautus, et ponet terminos omnes sibi datos, et etiam jus suum, si obtinuerit, ad terrae tabulas ponet, ut hoc beneficiarii videntes, ipsum facilius promoveant in jure suo.

94.

Item nota, quia ab antiqua consuetudine regni Boemiae tentum est, quod nullus archiepiscopus, episcopus, abbas, prior, praepositus, decanus, neque aliquis secularis vel religiosus clericus, hereditatem, sive bona aliqua immobilia in ipso regno non debeant sine consensu regis aliqualiter a quovis homine, neque a rege vel marchione aut alio principe comparare, k zadušiu, nec eis datas hereditates vel in testamento legatas aut obligatas suscipere debent, vel susceptas obtinere. In eo tamen ipsam consuetudinem mitigare, et gratiam in eo eis facere volentes, volumus, ut si quis ex personis praedictis aliquas hereditates aliquo modo praedicto assecutus fuerit, vel infra duos annos a die assecutionis continuos debet vendere alicui de terrigenis nostris, qui de eisdem hereditatibus nobis et regno nostro valeat deservire. Si vero hoc factum non fuerit: tunc idem, qui vendidit, vel testatus fuerit aut donaverit, vel ejus amicus proximus, de eisdem hereditatibus se intromittet. Si vero iidem non fecerint: tunc nos de ipsis hereditatibus intromittere nos debemus, de eisdem disponentes, prout videbitur expedire.

94.

Znamenaj zápowěd ciesaře neb krále Českého, k níž sú páni zěmští i wšickni zemeníné přiwolili, a ta má držána býti ote wšie obce: tociž, aby nižádný arcibiskup, opat, abatyše, ani kněz, neměli kupowati w České zemi ot žádného člowěka žádných dědin, ani daných přijímati, budto z přiezni nebo z zádušie bez králowy wóle. Pakliby kto kúpil nebo přijal ot kteréhož koliwěk člowěka, nemá jich držeti, ani jich požíwati nic dále, jedno za dwě létě; a po dwú letú má je prodati jinému zemenínu, jenžto by mohl zaslúžiti koruně Českéj a pomocen býti proti nepřátelóm. Pakliby toho neučinil, tehdy ty dědiny mají na krále spadnúti.

95.

Casus. Petrus spoliavit Johannem in via pacis sine jure, et recepit vestes,

95.

Kdyžby kto koho na cestě oblúpil, a on z toho chtěl pohoniti, tento řád má

promtos denarios et equos suos, qui se extendunt in valore ad X marcas argenti minus uno lotone. Unde si idem Johannes ipsam causam in figura judicii prosequi voluerit, utatur hoc processu, ut sequitur: primo illud damnum, quod sibi illatum est, infra duas septimanas a die illati damni per spolium, beneficiariis czudae, ad quam citare intendit, videlicet vicecamerario et vicejudici, significare procuret, sic dicendo: »domini! mihi damnum spoliationis illatum est, pro quo citare intendo; vobis significo, ut tempore suo, quo vos super eo requisitos habuero, id mihi recognoscere velitis.«

96.

Hoc facto, apud illum, qui distribuit minores camerarios sive bedallos terrae, ipsum bedallum petat et recipiat ad citandum, et eundem, quem citare voluerit, cum querimonia integra, vel signo ipsius querimoniae, cum ipso bedallo et termino quatuor septimanarum, vel ultra usque ad sex septimanas tantum, ad terrae tabulas imponat. Tunc idem bedallus, si ipse citatus residet in provincia Pragensi, per se et solus, ante horam nonam vel nonae citabit. Si vero in alia provincia residet: tunc cum bedallo terrae illius provinciae, in qua ipse citatus residet, ambo simul venientes ad domicilium suum, eo vocato ad se, si domi fuerit, vel si non fuerit, tunc coram familia ejus, citabunt, dicentes ut compareat in Praga coram beneficiariis Pragensibus in praedicto termino hora consueta, id est ante meridiem, praedicto actori ad objecta respon-

zachowati: najprwé po tom lúpeži dřiewé dwú nedělí, neb posledně we dwú nedělí, má ten lúpež opowědieti úředníkóm Pražským, točiž najwyššímu komorníku a sudiemu, a řka takto: »na téjto cestě na pokojnéj oblúpen sem, a toho mám škodu weliků; toť wám opowiedám, žeť myslím z toho pohoniti.« A má to we dsky znamenati, které léto, který deň jest olúpen.

96.

Potom má komorníka prositi, aby pohnal toho lúpežníka, kterýž má pohnán býti. A ten komorník má jej pohnati před čeledí, ač by ho doma nebylo; a ten póhon má opowědieti w najbližším městě, lid swolaje trhem, a má to oswědčiti dwěma konšeloma w tom městě.

surus. Similiter facient in civitate vel oppido proxime adjacenti, ubi ipse citatus vel sui homines forum visitare consueverunt, in foro publice populo convocato; id ipsum etiam judici et duobus juratis ejusdem loci significando, et eorum testimonium super eo, si opus fuerit, implorando.

97.

Quo termino veniente, iidem bedalli, tenentes baculos in manibus, citationem eandem coram beneficiariis pronuntiabunt, dicentes, ipsum citatum ad instantiam ipsius actoris ad diem hodiernam citavisse. Tunc idem actor coram subcamerario, vicejudice et notario, ceterisque beneficiariis omnibus, querimoniam suam per se vel advocatum suum proponet. Qui citatus, si praesens fuerit, consilio petito vel praehabito, dicet, quidquid ei videbitur, contra causam eandem; et si evadere per ipsa sua dicta non poterit, tunc quaeret ab actore, quando illud damnum sit commissum? qui actor tenetur ei dicere annum et diem certum, quando id sit factum. Deinde quaeret a beneficiariis, scilicet a vicecamerario et vicejudice tantum, si id damnum infra certum tempus eis exstiterit notificatum? et si hoc ipsi fatebuntur, esse factum, deinde idem citatus dicet: »legantur tabulae.« Tunc notarius tabulas leget: et si discrepaverit tabularum tenor in una dictione vel pluribus dictionibus, et idem citatus hoc allegaverit, tunc statim amissa causa actoris reputabitur eadem. Si vero in nullo ipsa querimonia a tabulis discrepabit: tunc

97.

A když žaloba projde, staneli pohnaný, má otázati, jestli to úředníkóm opowědieno w jistém času do dwú neděli. A když to úředníci wyznají, že jest: tehdy pohnaný má žádati, aby dsky čteny byly. A budúli sě w kterém slowě dsky děliti s žalobú, tehdy má prázden póhonu býti; pakliby sě nedělily dsky s žalobú,

idem citatus aut confitebitur se esse culpabilem, aut totaliter negabit. Deinde eisdem partibus terminus ad jurandum assignatur, in quo termino ipsae partes infra tempus, quo ad primam horam pulsatur, in castro Pragensi coram ipsis beneficiariis se significando nominando comparebunt. Finito vero pulsu eodem, capellam ad hoc deputatam ingredientur; et tunc idem actor per se vel per alium, quem circa ipsam suam querimoniam ad hoc nominavit, prout per vicejudicem vel alium ad hoc deputatum ter informatus fuerit, jurabit, super crucem ponendo digitos suos; et si primo vel secundo jurando non processerit, vel de cruce levaverit manum suam, tunc dicetur eidem »emenda te;« et si se non emendaverit, tunc causam eandem perdidit ipso facto. Si autem processerit: tunc citatus similiter jurare debet; et si processerit in ipso juramento, tunc idem citatus duos alios idoneos viros ducet, et eos ad tabulas imponere debet [1]), qui jurabunt, quilibet eorum per se, prout informatus fuerit, dicendo sic: »quidquid ipse citatus juravit, hoc est juramentum verum et non falsum; sic me Deus adjuvet et omnes sancti.« Et si processerint: tunc idem citatus absolvetur a causa ipso facto. Si vero non processerint, vel ipse citatus non comparuerit in aliquo terminorum praedictorum, vel alio modo perdiderit causam eandem quocunque modo: tunc eidem actori datur pro jure obtento, et ipse dat memoriales.

tehdy má otpowědieti, že jest newinen. A má jim rok položen býti ku přísaze, aby sě oba opowěděla na ten rok, když budú zwoniti k primě. A kterýžby sě neopowěděl, tenby swú při ztratil; paklibyšta sě oba opowěděla, tehdy wejdúc do kaply, má pówod napřed přisahati, nebo jiný zaň, kohožby na žalobě jmenowal; a zmátliby přísahu, tehdy pohnaný bude prázden; pakliby prošel, tehdy pohnaný má sám třetí přísahati: sám za newinu, a dwa zachowalá zemeníny, ježto máta na dědinách, za očistu. A kdyžby wšickni prošli a nezmátli přísahy, tehdy pohnaný má prázden býti; pakliby který zmátl, nebo pohnaný nestál, tehdy pówodu má dáno býti za práwo stané.

---

[1]) *A.* et eos ad tabulas non ponendo habere debet.

98.

Postea idem actor, quandocumque voluerit, non illum, qui in citatione fuit, sed alium bedallum petet et mittet, ut moneret citatum, quatenus cum eo concordet super praemissa obtenta causa. Quod si non fecerit: ex tunc idem actor per beneficiarium Pragensem unum ad id deputatum, et per unum bedallum terrae, non illum, qui in monitione fuerit, sed per alium, super hereditatem illius citati induci debet; videlicet pro praedictis decem marcis minus lotone, sibi de redditibus, quos idem citatus habet in hereditate sua, 1 ½ marcas argenti annue, et beneficio tantumdem, census assignando. Si vero redditus certi inventi ibi non fuerint: tunc de hereditate sua ad araturam [1]) pertinente cum curia et aliis pertinentiis suis ad sufficientiam praedictae pecuniae titulo obligationis verae debebit assignari. Praeterea iidem beneficiarius et bedallus dicent incolis hereditatis, super qua fit inductio: »significamus vobis, quia talis actor contra hunc citatum obtinuit jus suum, et pro eo hanc facimus inductionem; unde auctoritate officii nostri vobis mandamus, quatenus vos eidem actori mox repraesentetis, et tamquam vero domino vestro cum omnibus juribus pareatis, aut infra duas septimanas a die hodierno alias cum bonis et rebus vestris vos vias trahatis.«

99.

Quod si non feceritis: tunc lapsis duabus septimanis praedictis, praefatus

98.

Pak po dwú nedělí pohnanému má dáti umluwu, aby sě s ním smluwil. A kdyžby sě s ním nesmluwil: tehdy má jemu dán býti úředník, aby jej mocna učinil jeho dědin w těj summě peněz, jakož jest pohonil z nich, a úředníkóm tolikéž. A to má opowědieno býti okolním súsědóm jeho, že jej mocnú činí jeho práwem i swým úradem těch wšech užitków i lidí, což k těm dědinám slušie; a kteřížby lidé nechtěli jeho přijéti za swého pána, majl sě wystěhowati, a bráti sě preč do dwú nedělí.

99.

A kdyžby minule dwě neděli, tehdy púwod s jedním komorníkem má na těch

[1]) *B* 4, aratrum.

actor cum bedallo eodem, qui fuit in inductione, (pro eo, quia idem scit melius, ubi induxit), vel cum alio bedallo sibi a beneficio dato, in eadem inducta hereditate poterit licite dominari, equos, pecora et pecudes tantummodo recipiendo pro culpis et censibus, expensis suis et impensis; et horum sic receptorum medietas beneficiariis debet, et alia medietas [1]) ad ipsum actorem pertinebit. Et sic juxta antiquam consuetudinem post duas septimanas semper poterat fieri dominatio eadem: nunc autem fit tantum per duas vices in anno, bedallis tamen mutatis.

dědinách panowati, koně a dobytek bera na těch dědinách w swých nákladiech; a což wezme, toho má dáti prawú polowici úředníkóm, a sobě druhú polowici zachowati. A to panowánie móž dwakrát učiniti, tociž dwě neděli po swětěm Jiří, a dwě neděli po swětěm Hawle.

100.

Quo anno lapso, eidem actori, vel eo non exstante, suis heredibus, hereditas praedicta per beneficiarium, videlicet vicecamerarium cum bedallo, eadem hereditas hereditarie taxari debet, et beneficiarii tantummodo pro ipsis X marcis unam marcam tantum annui census. Post eandemque taxationem ipse actor vel sui heredes cum camerario adhuc semel debebit, ut praedictum est, dominari; post hoc vero de ipsa hereditate idem actor et beneficiarii disponent, tanquam de re propria, prout eis videbitur expedire.

100.

A kdyžby ten rok minul a šest neděl: tehdy jemu má othádáno býti těch dědin za jeho summu peněz w žalobě položených, počítajíc za deset hřiwen jednu hřiwnu platu úročnieho. A když jemu dáno bude, tehdy ještě po dwú nedělí s jedniem komorníkem má to othádánie opanowati. A kdyžby pohnaný dotú dwú nedělí s ním sě nesmluwil i s úředníky, tehdy z těch dědin móž učiniti což chce, jako z swých wlastních dědických.

---

[1]) *B.* 3—6, medietas fieri pro actore. Dominatio autem eadem fit tantum per duas vices in anno.

A. VIII.

PSANÍ PANA WILÉMA z PERNŠTEINA

od r. 1520 a 1521.

Polowice druhá. (Srown. díl I, str. 69—137.)

91.

Panu Ladislawowi ze Šternberka, nejw. kancléři král. Českého: napomíná ho, aby zpletkům we králowstwí Českém wzešlým, zwláště o dluhy králowské, konec učiniti hleděl.
W Pardubicích, 1520, 2 *Sept.*

S. s. w. u. p. p. a bratře můj milý! Přálbych Wám zdrawí i jiného všeho dobrého, i se paní J^t M^ti manželkau Waší.

Račte wěděti, že já k lékaři aumysl mám neprodléwaje jeti: neb na mne jakási nemoc přišla, kteráž mi jak sem žiw nebyla, i neradbych toho zanedbal. Ač nemoci swé předse mám, pro ty bych byl nejel.

Můj milý pane bratře! mého tohoto psaní, kteréž Wám píši, z jinéť příčiny toho nečinim, než pokudž můj rozum při mně jest, píši jako tomu příteli, kteréhož bych w prawdě tak rád dobré widěl a poctiwé, w žiwnosti i po smrti, jako sám swé. Nenili rozumné — mezi Wámi a mnau, poněwadž sobě wěříme —, není nic škodného, co jeden druhému wedle swého rozumu píše, když jedné upřímě píše, a wěrně píše. A to toto:

Wezměte před se wšecky způsoby, které sau se dály od těch slaw krále nebožtíka, a od těch zámků kupowání od těch pánů Kukšteinůw: tu hned přitom počátkowé zpletkůw w tomto králowstwí, sprawedliwosti lidské hned se ukracowalo, a zwláště při práwích a při dskách; a toho neubýwalo a neubýwá, nébrž znamenitě přibýwá. K tomu w lidech newěra a neláska ta se rozmáhá, že málo se toho může najíti, aby jeden druhému mohl wěřiti upřímně.

Pak rač na to pomysliti, když sme do Budína jezdili k nebožtíkowi králi o dluhy, o počty, co jest se dálo, toho já chci přitom nechati; Wám jest to lépe wědomo nežli mně, a zwláště což se počtůw dotýče.

Pak jak jest o ty dluhy diwně jednáno, a mnozí zápisowé při sněmích jak jsau změněni byli, a k čemu jsau přiwedeni: ježto rozumným lidem, kteříž nejsau swědomi zdejších lidí a zdejších způsobů, musí k dosti welikému podiwení býti. Též při těch berních, kteréž jsau za nebožtíka krále swolowány i brány, toho chci také přitom nechati; to Wám jest také wědomo, jak ty wěci swé konce braly až do dnešního dne.

Pak již nyní při tomto našem králi, též jací zápisowé, jaká práwa wedení, jací koncowé tomu se dějí, to wíte, a jaké škody sami na se hanebné škaredé uwodíme, a wšecko se to trpí, při dskách jací pořádowé, k jakému užitku já neznám, než že berau od bohatých i od chudých, od wdow i od sirotkůw, a konce žádného.

Připsáno tomuto králi, statek jeho očistiti: pak jak se čistí, já nerozumím, než jakž slyším, že se dluhůw wíce připisuje; a to wše na zemi chtěliby wecpati, ježto toho tak newěřím, by země powinowata byla.

Statkowé králowští wěřitelům postaupeni jsau: co z nich se užitečného působí z toho postaupení, bych řekl králi, — králi do toho nic není. Neb jest králi připsáno, že mu má jeho statek očištěn býti, a to jest mu připsáno wíc než jednau, nebožtíkowi i tomuto; a užitku já z toho postaupení neznám jiného, než kdož jím wládnau. Bojím se, že wěřitelé málo rozkazují, a málo se s jejich radau činí, a malý užitek z toho mají; než s čí radau činí, w lidechť jest toho dosti husto; takli jest čili není, toho já newím.

Přitom počty, kteříž by měli děláni býti zemi od těch, kdož sau k sobě přijímali a wydáwali, hned za nebožtíka krále, když sau se ty spletky počaly, já netuším, by je ještě kdo dělal.

Též hned počna za nebožtíka krále až do tohoto krále, i za tohoto krále, znamenité summy při podkomořích, jako při Rendlowi, i při tomto které sau zůstaly, též při mincmeistrowi, tu jistě malá wěc není, a při tomto podkomořím jistě také malá není, a při mnohých auřednících, a tak ježto by to mohli lidé wšecko wyhledati, wšecko tak stojí, též i při městech. Pak račtež na ty wěci pomysliti, takowí skutkowé a takowé opatrnosti! K howadům bych jich ještě nesměl přirownati.

Pak w těch spletcích nebožtík král umřel, a tento král rowně w týchž spletcích jest a ještě w horších.

W tomto králowstwí nic nekraluje, než toliko že jest král; a skrze naši neswornost, a k tomu skrze naše hanebné spletky ani w Uherském nic sobě nemůž dobrého zjednati, ani učiniti. Ale by náš způsob w tomto králowstwí dobře stál, i náš pán w Uherském králowstwí mohlby také dobře státi s naší pomocí.

Pak můj milý pane bratře! ač znám, že ty wšecky wěci lépe wíte a znáte nežli já, a lépe jim rozumíte, ale z příčiny Wám té píši a oznamuji: budauli jaké různice, aby se ráčil w tom rozumně zachowati, a při swém pánu se držeti, a to co jest sprawedliwého pánu našemu i každému, aby se tak dálo wedlé skutkůw každého; a již aby náš pán mohl konec míti i my wšickni w tomto králowstwí o ty spletky, aby nás již wíce neškrábali, a při těch práwích a dskách obyčej prwní aby se zachowal, jestližeby se komu co přečinilo proti práwu, aby se naprawilo.

Neb aby mělo sprawedliwě wyhledáno býti, a sprawedliwě rozwáženo, jakožto býti musí, a dokadž toho koliwěk nebude, by mělo se nač pomáhati: k tomu já jeden raditi nebudu žádnému, ani sám toho také učiním, dokudž o ty wěci konec konečný se nestane, a práwa na swém konci sprawedliwém nestanau. Co jest tu dluhů na zemi přibylo, co sau dáwali za ty dluhy, kterýmž říkají králowští, ježto jest to i proti sněmownímu zápisu! Mohlťby někdo nalezen býti, co o ty dluhy malau péči má, neb králowstwí drží a užíwají, někdo ho snad wíce užíwá, než jistiny dal! Bych měl psáti, co znám na tom zlého a škodného, mnoho bych musil Wám psáti.

Rač mysliti na cestu na nějakau, kudy by o to a jak konec spěšný býti mohl; já také což budu rozuměti, toliko s Waší osobau rád rozmluwím. Nedíwejmy se již wíce škodě pána tohoto a záhubě této země, a našim příliš welikým posměchům! Ježto wídámy zřetedlně, že lidé dwornými kŕtalty užíwají tohoto králowstwí, a mrzutě, hanebně w některých místech se krade. Prostě jsme slepí!

Teď Wám také posílám přípis listu, kterýž mi král před wčerejškem poslal. Můj způsob, pán bůh zná, k takowým wěcem již nemůž slaužiti: ale wšak proto JM[u] k wůli rád to učiním, jedné buduli moci. By mnau pak nic jiného nebylo zjednáno, jakož málo může býti, ale wždy pohledím na swého pána, dáli mi to pán bůh.

Můj milý pane bratře! Prosím, nehleďte k řeči ani k postawám, w kterýchž byste dokonalého skutku nenalezali, prawímť na swau wíru, že je Wám toho potřeba! Neb tyto časy lidé umějí pěknau řeč dáti, a přátelská slowa, a pod tím ne waše, ale swé obmýšlejí. Ex Pardubic, dominico post S. Aegidii 1520. (N. 87).

92.

P. Wáclawowi Bezdružickému z Kolowrat na Košátkách, sudímu dworskému král. Českého: o téže wěci.

W Prostějowě, 1520, 1 *Oct.*

»Přípis artikule, z listu pánu Košáteckému psaného.«

Což se těch wěcí dotýče, o kteréž mi w ceduli píšete; můj milý pane kmotře! nowé wěci jsau nastaly od lidí k lidem u wíře, kteráž by měla býti upřímá,

ale jest příliš již chytrá. A tak wšickni obyčejowé w tom králowstwí w jiný jsau se způsob změnili, i při práwě a při těch auřadech; čímž chudé wdowy, chudí sirotci, i jiní wšickni, měliby pod bázní státi a sprawedliwosti užíwati, ale užíwajíť toho, k auřadům, kdež co mají to wydají, a jak, tomu já nerozumím. A proto k žádné sprawedlnosti přijíti nemohau, ale ne wšickni. Kým to koliwěk jde, šeredná a hanebná wěc jde w tomto králowstwí; kdež skrz takowau wěc blíže jest k skáze než k čemu k jinému. Nebudeliť božské milosti, pomstíť toho milý bůh.

Pak milý pane kmotře! bych já se měl již těmto nynějším obyčejům učiti, jistě nebudu; než při swém pánu stojím, a stanu bohdá, pokudž mého hrdla i statku stáwá. Jak se náš pán opatruje w tomto králowstwí, a to což jemu sprawedliwě přísluší, nenechá toho pán bůh bez pomsty! Ex Prostějow, fer. II post Michaelis. (Nro. 89).

93.

Panu Janowi Bornemissowi z Březenic, hrabí Prešpurskému: poraučí jemu mladšího syna swého Jana, dwořicího u krále Ludwíka I.

W Prostějowě, 1520, 4 *Oct.*

S. s. w. wysoce urozený pane, pane a příteli můj milý! WM^u bych přál zdrawí i wšeho jiného. Zprawil mne Jan syn můj, že má na WM^u dobrého přítele, i mne také že přátelsky připomínáte: z toho já WM^u děkuji, a syny swé rád k tomu chci wésti, aby Wám wším přátelstwím toho zasluhowali; a já také, starý jsa, rád pro WM^t wšecko chci učiniti, w čemž byste mne jedné chtěli potřebowati, a (já) mohl učiniti.

Než za to prosím, budeteli to znáti, že synowé moji upřímě a wěrně pána swého se drží, a jemu slauží, swého pod tím nehledajíce, než dobrého pána swého: račte při pánu jejich pánem a přítelem jejich býti. Pakli byšte jináče poznali, ani se, aneb z nich který, tak nezachowají: ba prosím, nerci abyšte se přimlauwati měli, ale přimlúwejte se k tomu, ať jim toho neráčí trpěti, jestližeby co činili, ježto by wěrní a poddaní pánu swému činiti neměli.

Milý pane a příteli! Pána našeho k tomu rač wésti, ať se žádného řečmi nezprawuje ani trošty; než kdož mluwí co, aby toho skutkem dokazowal, což mluwí, že jest tak. Neb jistě, zle se w Čechách děje, a bojím se toho, že ten, kdož zle činí, že proto přítele při králi JM^u najde, tak dobře jako ten, kdož dobře činí. Královť jest, neníť na tom dosti, že jest králem, nebudeliť kralowati mocně, což JM^u králowstwí jest, JM^t jméno míti bude, a jiní budau činiti, což budau chtíti.

Na nebožtíku králi měl jsem pána milostiwého, a dosti jsem s JM^u o to hadrunkůw míwal, až i do swád: ale prostě, přirození JM^u nemohlo toho na sobě

míti. Uchowejž pán bůh wšemohaucí tohoto pána toho způsobu! Třeba JM[ti] jiný způsob hned w swé mladosti před se wzíti k swým poddaným, a prostě k nám ke wšem.

Také JM[ti] list píši: prosím že ho ráčíš JM[ti] dodati; a co JM[ti] píši, přípis Wám toho posílám [1]). Ex Prostějow die S. Francisci. (Nro. 90).

94.

Otíkowi a Janowi bratřím Řikowským: aby poddaným páně swéwolně škody nečinili.
We Hranicích, 25 *Oct.*

Služba má, urozené wládyky, pane Wotíku a pane Jane, přátelé milí! Otci Wašemu sem rád dobře činil, kdež sem mohl, i Wám bych též rád dobře činil. Ale lidé moji Byněwští zprawili sau mne, kterak jim škody činíte, a po obiléch jim jezdíte, a když Wám co o to dějí, ještě biti chcete; jakož Ty pane Jane, člowěka mého jednoho z Byněwa chtěl si bíti, a swau wůli si s ním měl, i psys naň štwal, a snad by jej byl i zabil, by mohl. Pak já Wás žádám, abyšte Wy lidem mým škody nečinili, a nad nimi swé wůle neprowozowali; neb nerci Wám, ale by bylo kníže Říšské některé, nechtěl bych se tomu díwati, aby měl swau wůli s mými lidmi míti. A protož abyšte to wěděli, já Wám to tímto listem oznamuji, že sem já auředníku swému i lidem swým to rozkázal, chtělilibyšte jim jakau křiwdu činiti, aby se bránili. Pak wěru jestližeby oni spokogeni býti nemohli, a bránili se, máť by to wina nebyla; aneb bylliby kdo zabit, já bych tím winen nechtěl býti; neb sem auředníku to prostě rozkázal, aby té wěci nedopauštěl, i wšem jiným lidem to powěděl, a toho bránil. Též se Wám opowídám, abyšte o tom wěděli; neb auředník můj již dwakrát Wám o to psal. Pak já bych rád, abyšte té swé wůle na někoho na jiného chowali než na mne; neb jí jistě neprowedete, budeli pán bůh ráčiti. Ex Hranic, fer. V ante S. Simonis et Judae. (Nro. 93).

95.

Panu Jarolímowi Barskému: aby poddaným páně pastew na obecných polích nebránil.
We Hranicích, 27 *Oct.*

Pane Jarolíme, příteli milý! Lidé moji ze Lhoty přišli sau ke mně, žalujíc mi, kterak jim welké nátisky děláš, což se pastew dotýče na Kladnisku, ježto jim w tom nikdá překáženo není za mne od žádného pána, než wolně jest paseno

---

[1]) Psaní toto postawili sme již nahoře pod číslem 5. wiz Archivu díl I, str. 74.

wždycky s obau stranau; a tak mám za to, že od pěti pánůw, jakž já pomním a jsém na tom zboží, žádné nejmenší o to nesnáze nebylo. Prosím Tebe, milý pane Barský, znajíce Wy mne k sobě wšelijak, žebych Wám se rád zachowal i pro Wás činil, že takowých wěcí zanecháš, a čehož jsau lidé mojí za jiných pánůw užíwali, že jim w tom překážky činiti nebudeš; nebbych já jich nemohl opustiti, a také se já Tobě z toho nedám wywesti, leč mne práwem wywedeš. Můžli bez toho býti, prosím ať jest. Odpowěd mi dej. Ex Hranic, sabbato ante Simonis et Judae 1520. (Nro. 94).

96.

Témuž, o téže wěci.
W Lipníku, 29 *Oct.*

Pane Jarolíme, příteli milý! Můžeš mi w prawdě wěřiti, zaumyslně, žeťbych nic nerád protiwenstwí sebau učinil Tobě, než wšecko rád možné udělal bych pro Tě.

Pak sám to u sebe rozsuď, poněwadž lidé moji toho užíwají, jakž sem já Helfenštein kaupil, bez překážky wšech, tak jakžť sem napsal.

Pak Ty mi píšeš, že jest ten statek tak zastawen: a co je mně do té zástawy, byť někdo zastawil, aby Ty mi swobodně kráwy měl pobrati u Lipníka, protolibych já měl na tom přestati? Než mášli Ty k komu oč hleděti, poněwadž jest ta wěc w zástawě, toho Ty wůli máš; pak chceli ten, čiž to jest dědictwí, také ke mně o to hleděti, wšak sem mu ku práwu usedlý, každému budu rád práw. Než dělajíli oni jaké škody Tobě, jakož píšeš, milý pane Jarolíme, w tomť má wůle není, a chci kázati auředníku hned, aby se s Tebau shledal, a děleli se, aby se nedálo, a budeli se díti, aby byli trestáni, tak čehožby zaslaužili hodně, a Tobě škoda Twá aby naprawena byla.

Neb jistě wěř mi, nerci aťbych sám zaumyslně křiwdu činil, ale nerádť bych toho dopustil, aťby jí jiný činil, pokudž bych mohl. Ex Lipník, fer. II post Simonis et Judae. (Nro. 95).

97.

Kazimírowi knížeti Těšinskému: žádá na něm nowin o wálce krále Polského s Němci.
We Hranicích, 10 *Nov.*

»Přípis listu kněži Kazkowi, Těšínskému knížeti.«

Oswícené kníže a pane, pane příznіwý a příteli můj milý! WM[u] službu swau wzkazuji. WM[u] bych přál wšeho dobrého, i s knězem Wáclawem JM[u], synem Wašim.

Ne z wšetečnosti aní z žádosti, chtě mnoho nowin wěděti, WM[u] toto píši, než z upřímé lásky k králi JM[u] Polskému, kteréhožbych wšecko dobré rád widěl wěrně jako kdo.

Prosím WM[u], račte mi oznámiti, co je WM[u] možného, jak JM[u] wěci jsau, aneb stojí, k čemu ta wěc jde.

Což se Němcůw dotýče, zwláštní přízeň, jaká má zachowána býti k nim od jazyku našeho, to je WM[u] lépe wědomo nežli mně, toho nechám při tom.

Než prosím, možné wěci o králi JM[u] i o Němcích, račte mi oznámiti; a což není možného, toho nežádám.

A prosím, že mi ráčíte oznámiti, jestli WM[u] možné, mnoholi jest Němcůw, a kdo jest s nimi, a dobylili jsau Němci kterého zámku králi aneb komu jinému? Ex Hranic, sabbato ante Martini. (N. 96).

98.

Panu Poštackému: o nesnázech mezi lidmi páně a jím wzešlých.
We Hranicích, 10 *Nov.*

Pane Poštacký, příteli milý! W prawdě mi můžeš wěřiti, nerci Tobě zwláštně, ale žádnému člowěku z aumyslu nechtěl bych, aby se křiwda dělala, napřed ode mne, ani od mých auředníků. Ale milý pane Poštacký, jistě poctiwá wěc jest, kdež můž člowěk bez saudůw býti, i pobožná.

Pak že chceš býti u mne w sobotu, já Tě rád uzřím, a že na mně chceš přestati: není potřebí, milý pane Poštacký, přestáwati na mně, než přestaňme oboji na sprawedliwosti; jáť sedláků nesaudím, aniž umím, než jistě křiwdy já žádnými pěknými řečmi pomáhati nebudu lidem swým.

Purkraběť již dá sám také odpowěd; neb malau by radost měl z těch saudůw nepotřebných, kdyby již na to musilo přijíti. Ale mnauť bych nerád aby přišlo. Ex Hranic sabbato ante Martini. (N. 97).

99.

Panu Janowi Kunowi z Kunstatu: odpírá jemu swé přímluwy k jednání jeho w Uhřích.
We Hranicích, 11 *Nov.*

S. s. w. u. p. p. a příteli můj milý! Přál bych Wám dobrého. Jakž ste mi wzkázali po panu Viktorínowi Žerotínském, žádajíc mne, abych Wám dal přímluwčí list k biskupu Pětikostelskému, a druhý k biskupu Wacowskému, o jednání, w kterémž máte jeti od země:

Wzkázal sem Wám, že čekám syna k sobě, a chci zwěděti oč nejprwé; i powědíno mi jest od jiných i od něho, že ten artikul w něm jest, aby král JM' nám našich swobod potwrdil w této zemí pod Uherskau pečetí.

Pak milý pane a příteli! nerci bych o to se měl přimlúwati, než prawím, že k tomu neswoluji; a to oznámím kněži biskupowi, panu hejtmanowi, i jiným, že wůle má žádná k tomu není.

Neb abyšte wěděli, že w Čechách na tom jest zůstáno i zapsáno, že žádných listůw pod Uherskau pečetí do králowstwí Českého bráti se nemá, poněwadž w králowstwí Českém i w těchto zemích k němu příslušejících jest jiná pečet, kteráž slowe Česká.

Druhé: pomyslte na to, co my máme činiti s Uhry o prwní zápisy, kdež oni chtí k Morawě a k Slézsku sprawedliwost míti. Pak již bychmy tímto to twrdili; a to je bohdá wěc jistá, že k tomu žádné sprawedliwosti nemají.

Pak bych já chtěl takowé wěci jaká příčina býti, nedej mi toho milý pán bůh, ani abych k tomu měl raditi! Než kdož k tomu koliwěk radí, každý wěz jak radí; než já bohdá k té radě po žádném nepřistaupím.

Než swobody waše aby twrzeny byly pod pečetí Českau, proti tomu já nejsem, a budu k tomu rád pomáhati, což mohu, wedle země.

Než na takowé poselstwí, by chtěli co z mých peněz dáwati, aneb od jakých listůw platiti, k tomu já nepřistaupím; a o to bych chtěl k zemi to mluwiti, že mi se to nedrží, na čem jsme spolu zůstali.

Než by Waše potřeba jaká byla, nerci přimlúwati se, ale i sám dělati, což bych mohl, udělal bych rád pro Wás. Ex Hranic, in die S. Martini. (N. 98).

100.

Stanislawowi Turzowi, biskupu Olomúckému: horlí proti aumyslu některých, privilegie králowská do Morawy pod Uherskau pečetí bráti.
We Hranicích, 11 *Nov.*

»Přípis listu kněži biskupowi Morawskému JM^{ti}; a w táž slowa pánu hejtmanowi Morawskému.«

Důstojný w boze otče a pane, pane přízniwý a příteli můj milý! Službu swau WM^{ti} wzkazuji. WM^{ti} bych přál wšeho dobrého. Zprawen jsem, že na tomto sněmu ráčili ste zjednati w Prostějowě, aby někteří z pánůw a z rytířstwa jeli k králi JM^{ti}, a to o ten artikul jeden, aby ráčil našich swobod potwrditi pod Uherskau pečetí.

Můj milý kněze biskupe! rač sobě tu wěc rozwážiti, maudráli jest čili nemaudrá, na naše swobody bráti list pod Uherskau pečetí do koruny České ode

zemí k ní příslušejících, prwé majíce s Uhry dosti těžké pře, což se zápisů na Morawě a na Slezsku dotýče. Pak již takowým potwrzením Uherským rowně jako bychme prwní smlúwy twrdili, že je držeti máme, ježto powinowati bohdá nejsme! A také w Čechách jest na tom zůstáno a zapsáno, že takowých listů pod Uherskau pečetí bráti se nemá, pakliby brány byly, že se jich držeti nemá.

Pak já se WM[u] opowídám, že w tom wůle má není, a k tomu já neswoluji; a prosím peníze ty, kteréž sau mé, kteréž sem dal, k kterýmž já práwo mám tak dobře jako kdo, a wíc sem jich dal nežli kdo, aby na žádné poselstwí dáwány nebyly, ani na žádné wýplaty listů. Než swobody twrditi pod Českau pečetí, když nám se stane, nejsem proti ničemu, a pomohu rád což mohu, a učiním wedle země wšecko. Než na to z těch peněz, kteréž sau mně zawázány tak dobře jako jinému, a dal sem jich wíce než jiný, aby dáno bylo na to poselstwí, aneb na jaké listy, jistě žebych chtěl o to k zemi mluwiti, že se nedrží to, načem sme zůstali, a o swé bych jistě mluwil. Ex Hranic, dominico die S. Martini 1520. (N. 99).

101.

»Pánům a rytířstwu markrabswí Morawského, kteříž sau w Brně na posudku:« w téže wěci. *Wc Hranicích,* 13 *Nov.*

S. s. w. urození páni, páni urození a stateční rytíři, urozené wládyky, kteříž nyní na tomto posudku jste w Brně! Došla mne řeč, žebyšte ráčili k králi poselstwí wyprawiti, aneb wyprawili, aby naše swobody i také lantfrid, Uherskau pečetí twrzeno bylo: milí páni, poněwadž králowstwí České jest rozdílné s králowstwím Uherským, a králowstwí České swau pečet má, pod kterauž naše swobody jsau od prwních císařůw a králůw nadané, a skrze předky naše dobyté, pak bychme měli dáti Uherskau pečetí swé swobody twrditi, a Česká pečet jest před rukama, bylaby to wěc welmi nepořádná.

K tomu, jaká jest pře mezi králowstwím Uherským a zeměmi těmito? pak slušíli to potwrzení odtud bráti, poněwadž oni chtí míti sprawedliwost k těmto zemím? některým sluší to rozwážiti! Než má wůle jest k tomu nebyla a není, aniž já toho potwrzení za dostatečné kladu, by pak bylo dnes zjednáno, než kladu je na potomní časy k welikým . . . . . [1]).

Pak já se WM[tem] wšem opowídám, že má wůle k tomu není, a k tomu já neswoluji. Neb jest to i w králowstwí Českém zapsáno, že pod tauž pečetí se do těchto zemí nemají bráti takowé wěci.

---

[1]) Zde uříznuto kus lístku w rukopisu.

Pak peníze, kteréž sem já dal z statku swého, kteréž sau swěřeny těm, kdož je při sobě mají, za to já prosím, aby bez mé wůle žádnému dáwány nebyly, a zwláště na takowá poselstwí, kteráž já znám škodná této zemi i sobě, a protož já toho bohdá příčina býti nechci. Pakliby se dáwaly bez mého wědomí, jábych se o to musil k zemi domlúwati, že se toho nedrží, jak sau ty peníze swěřeny, o swau wěc. Než ráčíteli jednati, aby naše swobody pod Českau pečetí twrzeny byly, tomu sem já rád, a wedle WM^u^ rád wšecko učiním, což učiniti mám při takowé wěci; neb se tu nedotýče, páni milí, jedné osoby, ale dotýče se wší země. Jedna osoba každá můž sobě jednati pod Uherskau pečetí a třeba i pod Franskau, mně do toho nic není, než přeji toho každému, kdož zná co swého dobrého. Ex Hranic, fer. III post S. Martini 1520. (N. 100).

102.

Opět biskupowi Olomúckému, w téže wěci.
We Hranicích, 15 *Nov.*

Důstojný w boze otče a pane, pane přízniwý, a příteli můj milý! WM^u^ s. s. w., a přálbych WM^u^ wšeho dobrého.

Co je se kdy jednalo dobrého této zemi, nikdá jsem toho rušitel nebyl, než wždycky jsem k tomu wěrně pomáhal a jednáwal, tak mnoho jako kdo jeden w tomto wěku.

Neprotiwím se já nic poselstwí, kteréž Wy ráčíte učiniti, o wěci ty, kteréž sau této zemi potřebné, a neodmlauwám proti tomu nic. Než tak jakž jsem zprawen, žeby měli jednati o to, aby naše swobody měly potwrzowány býti pod Uherskau pečetí této zemi, držím za to, (ač jest tak, že je o to jednáno, aneb s tím wysláno), že je neřádné to jednání, a škodné na potomní časy této zemi, a prawím tak: než bych k tomu chtěl swau wůli dáti, aneb k tomu raditi, žebych radši k tomu chtěl swoliti, aby wálka byla.

Jednau jsem se WM^u^ opowídal, a ještě druhé se opowídám, že k tomu má wůle není, aniž k tomu jednání swoluji, což se swobod našich dotýče, aby se Uherskau pečetí měly twrditi. A nemá země té moci, aby měla o to swolowati, čehož nikdý slýcháno není, a kterážby wěc nemohla než ke wšemu zlému přijíti této zemi. A nedej mi toho milý bůh, aby po mé smrti to mělo řčeno býti, že jsem já k tomu swolowal!

Kněže milý! snad se mne tak mnoho dotýče, jako koho w té zemi: pak chceli kdo takowé wěci jednati, aneb k tomu swolowati, na mne se žádný neswoluj.

Než jednati, aby byly potwrzeny Českau pečetí, ba wšecko rád wedle země udělám. A když walný sněm bude položen, nechci wěřiti, aby lidé ti, kdož chtí

obmýšleti této země dobré, aby k tomu měli swolowati, což jest našeho zlého i našich potomků; a když k tomu přijde, wšak se najdau lidé, ježto wíce mají w této zemi, nežli ti, kterýmž se snad zdá, že je to dobře, že na jejich rozum nebudau spoléhati w tom artikuli.

Pakliby se to předse zjednalo, ba jáť se chci w tom opowědieti, do králowstwí Českého i do knížetstwí Slezkého, že w tom má wůle není, aniž jsem k tomu swolowal, a jiných nás wíce w tom se opowědí. A račte mi jistě wěřiti, půjdeliť to tak předse, že w této zemi z toho nic dobrého nebude. Ex Hranic, fer. V post Martini. (Nro. 101).

103.

Panu Poštackému: přimlauwá se, aby mu člowěka wězeného na swobodu propustil.
We Hranicích, 22 *Nov.*

Pane Poštacký, příteli můj milý! Jistě mi wěř, že na jiném nejsem, než pro Tě činiti w Twých potřebách to wšecko, což jedné mně možného jest; a nerci takowého chlapa, ale aby jich bylo X i wíce, a aby mi každý byl winen stem i dwěma, smělť bych je k wůli propustiti, a to i jiné pro Tě učiniti.

Pak, bych mu neřekl již jednák tři neděle, že jej wyjednám, aby se na to bezpečil, jistě bych Tě o to nestaral. I zapomněl jsem s Tebau mluwiti, a nerádbych lhářem byl, nerci bohatému, ale ani chudému: protož Wás prosím že mi jej propustíte; a což se těch wěcí dotýče, z kterýchž ho winíte, budeli co sprawedliwého, pošli já k Wám auředníka některý den, aby o to srownáno bylo. A buďte tím jisti, že žádnému wíce nepřirknu, dokud jsem žiw, abych jej měl wyjednáwati cizího člowěka. Již té wěci neważte sobě proti mně: shledáte to, že toho na mně neztratíte, Wy ani Waše děti. Jedné mi jest o to přirčení, o chlapať mi nic není. Ex Hranic, feria V post praesentationem beatae virginis. (N. 102).

104.

Kazimírowi knížeti Těšinskému: o wěcech Polských.
We Hranicích, 23 *Nov.*

Oswícené kníže a pane, pane přízniwý a příteli můj milý! WM[u] službu swau wzkazuji; WM[u] bych přál w prawdě wšeho dobrého.

Těch nowin nerád slyším, a páni Poláci ne wšeho pýchau prowedau, a těm toho nechtí příti, kteřížby králi JM[u] i jim mohli prospěšni býti; tak řeči jdau, já toho newím.

Můj milý kníže! jistě mi rač WM[t] wěřiti, že JM[u] K[t] w čemžbych jedné uměl aneb mohl co dobrého zjednati, žeť bych to tak rád udělal, jako kdo. Ale ode

mne jest to již odešlo; nerci jezditi, ale již ani choditi nemohu, a bojím se toho, abych tak již snad i dnůw swých nedokonal. Buď wůle páně!

Než sem jsem před morem ujel; také nikam nemohu, ani choditi dobře bez pomoci. Ale jistě rád, což mohu w lidech tím hýbati, buď skrz mluwení aneb psaní, mnauť nemá sjíti, a udělám to wěrně rád, coby JM[u] k dobrému bylo.

Ale WM[u] tajno není, že já na žádných sněmích ani w žádných radách nebýwám již od chwíle, ani w Čechách, a w Morawě pak nad to. Listy WM[u] zase posílám. Ex Hranic, fer. VI die S. Clementis. (N. 103).

105.

Panu Hawlowi Zwířetickému: o rukojemstwí, kterýmž jemu zawázán jest.
We Hranicích, 23 *Nov.*

S. s. w. u. p. p. příteli můj milý! Přálbych Wám dobrého. Jakož mi píšete o rukojemstwí za pana Haška: píši já jemu list, a Wojtěchowi sem napsal, aby jemu jej poslal. Pak já se nemohu z ničehož wymlauwati, abych neměl od sebe učiniti, což jest sprawedliwého wedle zřízení zemského. Ex Hranic, fer. VI die S. Clementis. (Nro. 104).

106.

Panu Haškowi Zwířetickému: o témže rukojemstwí.
We Hranicích, 23 *Nov.*

S. s. w. u. p. p. a bratře můj milý! Přálbych Wám wšeho dobrého.

Pan Hawel strýc Wáš mne z tuha napomíná, kdež sem mu za Wás rukojmí. Pak jistě zle děláte; neb i toho dotýče, kterak ste předkládali, že jest mnoho jeho dobrého na tom prodaji Bydžowa, a že se té wěci tak dosti neděje. Mně se zajisté zle líbí Waše protahowání; a znáte sami, že nemůž to nikterak (budeteli prodléwati) k dobrému konci přijíti. Pak milý pane bratře, račte opatřiti! Neb znáte sami, že sem já proti rozumu lidskému slíbil, nechtě abyšte Wy jaké zmatky měli; jakož i dnes jistě, což možného mně jest, pro Wás rád učiním. Ex Hranic, fer. VI die S. Clementis, 1520. (N. 105).

107.

Panu Dobšowi Černohorskému: w příčině pobrání owcí poddanému páně, jenž mýto byl probnal.
We Hranicích, 22 *Nov.*

S. s. w. u. p. p. a příteli můj milý! Pán bůhť zná, žeť sem jiného aumyslu neměl, než wšecko přátelstwí s Wámi i sausedstwí zachowati. Ale poněwadž Wámi

se ti počátkowé stali, bez příčiny ode mne i od syna mého Wám dané: kterak my tomu wíme učiniti, než každému powoliti toho, kdož čeho na nás hledá, ač jistě neradi?

Neb suďte se sami. On Wám psal, abyšte lidi o to wydali: k tomu jste přistaupiti nechtěli. Psal Wám, žádaje o owce, abyšte je člowíčku nebožátku wrátili: jakau jste odpowěd dali, ta jest před rukama.

Pak já otci Wašemu jsem k tomu mýtu dopomohl, a by mne nebylo, neměli byšte ho; pak jaká odplata!

Milý pane! můžeteli srownati, myť jsme tomu rádi: pakli nemůžete, téhož se nadějte. Jaká je to wěc, tak chudému člowíčku pobrati a sníeti ty owce! Pak wrátíteli je, já jsem tomu rád, a wděčen toho budu, a též bych zase učinil: pakli newrátíte, já nemohu proti tomu nic mluwiti, ponèwadž je mýto prohnal, musím toho při tom nechati.

Což se pak té stáwky dotýče: syna k sobě čekám každý den. Pak kdež s ním rozmluwím o to, dám Wám odpowěd po swém poslu; neb on to zprawuje. Ex Hranic, fer. V die S. Caeciliae. (N. 106).

108.

Panu Kolencowi starému: důtka za newděčnost a odepření pomoci žádané.
We Hranicích, 29 *Nov.*

Pane Kolenče milý! Můžeš pomnieti na má dobrodiní, kterážť jsem činil, ale od Tebe jsem jich zase neshledáwal; wšakž proto i toť jsem byl učinil, aby Ty byl mohl wedlé nás žiwnost míti. Wšeckoť to krátko bylo; než šalapáš se po swětě, kudyť se zdá, hledaje swého lepšího. Pak by je našel, jáť bych Tobě toho přál. Také půjčilť jsem sta zlatých, i podnes jsi mi jich neoplatil. Kdež píšeš, že máš we mně naději: ba neměj hned žádné; ponèwadž naše dobrodiní prwé wděčno nebylo, již ho od nás také míti nebudeš, pokudž jsi žiw. Neb bychť měl wšecko wypsati, jaké si Ty nám posměchy činil, i dceři mé na Krumlowě, ježto jsem to wšecko byl mimo se pustil, byloby mnoho psáti. Ale již nechci míti s Tebau wíce nic činiti, a Tebe chci prázden býti. Ex Hranic, fer. V in vigilia S. Andreae. (N. 107).

109.

Kazimírowi knížeti Těšinskému: že pro zmatky w Čechách powstalé we wěcech krále Polského nic zjednati nemůže.
We Hranicích, 29 *Nov.*

Oswícené kníže a pane, pane přízniwý a příteli můj milý! WM[u] službu swau wzkazuji; WM[u] bych přál wšeho dobrého.

Psaní, kteréž ste mi ráčili učiniti, což se krále Polského JM^{a} dotýče, též psaní měl sem po WM^{u} psaní, kteréž JM^{t} píše mně a Wojtěchowi synu mému w jednom listu, kteréž jest někdy dáwno dáno před čtwrtí léta, a teprau jest mi dodáno.

Ale já hned sem Běškowce služebníka swého poslal do Čech k těm lidem ze wšech stawůw, kteréž sem wěděl, že na nich něco jest. Když do Čech přijel, nalezl, a města na pole wytrhla, a obehnali tu jednoho zemanína Wranowského, a dobyli a twrz zbořili. A odtud táhli a obehnali Petra Sudu na Janowicích; toho dobýwají, a jest služebník páně kancléřůw. A pán kancléř ten se také zbírá, a leží od nich dwě míle, a má na IV^{M}. anebo wíc; pak co z toho bude, toho newím. Pak račtež to rozwážiti, jaké jest jednání o takowé wěci, o kteréž ste mi psali!

Já w prawdě prawím, žebych jednák tak bezpečen byl na Tureckém pomezí, a spíš bezpečnější; než jedné člowěk nyní na to mysliti má, aby zámkůw uchowal a hrdla swého.

W Morawě také různice poněkud mezi městy jest a panským a rytířským stawem: ale wšak proto není tak zašlá welmi.

Pak král pán náš s tau radau, kterauž JM^{t} se nyní zprawuje, strach jest aby toho králowstwí nezawedl, anebo na něco jiného aby newyšlo. Neb račte mysliti, odkud se Šweycaři začali? bych chtěl wíce psáti, račte se dále swým rozumem zprawowati.

Než pán bůhť mé swědomí zná, JM^{u} králi Polskému že bych tak rád wšelikým obyčejem JM^{u} k dobrému, žebych chtěl tak rád učiniti jednáním, i sebe w ničem wedle jiných nelituje: pak račtež na tento způsob nyní pomysliti, co můž býti aneb nemůž!

A toto mi se zdá: by náš král co chtěl jednati bez swé přítomnosti w těchto roztržkách šeredných a škodných, že nic nezjedná. Pro bůh, račte JM^{u} raditi: chceliť w Uhřích mocně kralowati, ať Českého králowstwí neopauští a nedá se mu šeredně zkaziti. A prodlíli se, newím weč wejde; snadby JM^{t} chtěl jednati, ano bude pozdě. Pro ten mor mohlťby JM^{t} dobře swau wěc jednati, byť chtěl, a takowé mrzuté, šeredné a sobě příliš škodné wěci zastawiti. A skrze kteréžby osoby JM^{a} přišly aneb jdau, takowé aby ráčil trestati, tak aby se na potomní časy jiní o takowé wěci nesměli pokaušeti. A k takowému jednání aby z swých zemí měl JM^{t}, aby slyšeli, rozwažowali, a což sprawedliwého jest, aby každého při tom nechali, a křiwda žádnému aby se nestala. Než cožť se dlí, zle se dlí tomu pánu.

Kněže milý, píši Wám důwěrně! Neb bych, pán bůh zná, toho pána rád dobré widěl. A také já za swé psaní, kteráž komu píši, nic se nestarám, by je wšickni pak widěli, buď WM^{u} aneb komu jinému.

Kněže milý, můjť jest již čas krátký. Wedle času a let rowně tolikož račte o sobě držeti; nemnohoť jeden před druhým uteče. Račtež na to mysliti, jaká připomínání po nás budau, co dobrého za našeho wěku w tomto králowstwí jest zjednáno, a co našim dětem po nás zůstane!

Kdožť na to pomní, aby po smrti žiw byl mezi lidmi w dobrém připomínání, máme za to pána boha prositi. Pakli we zlém s tohoto swěta sejdem, již bojím se toho, po nás nebudau rozwažowati, kdož jest křiw aneb práw, než wšickni budem spolu trpěti, když wěk mine. Ex Hranic, feria V ante Andreae 1520. (N. 108).

110.

Témuž knížeti: o člowěka páně Benešowského, o jehožto wydání se žádá.
We Hranicích, 29 *Nov.*

Oswícené kníže a pane, pane příznivý a příteli můj milý! WM[u] službu swau wzkazuji; WM[u] bych přál štěstí i wšeho dobrého.

Jakož mi ráčíte psáti o pána Tworkowského, a o sirotka páně Benešowského, jaká jest to wěc, WM[u] oznamuji: že sem nic já newěděl, než bez mé přítomnosti přišel na Pardubice chlap jakýsi, kteréhož přijali do kuchyně; jakož já o takowých služebnících nemnoho žádám wěděti. Potom sem teď přijel na Hranice, a pan Benešowský také tu byl přijel. I přišel ke mně kuchmistr můj; mluwil se mnau, žeby ten jistý chtěl preč jíti, a to proto, že je utekl od pana Benešowského. A já na cestě jsa, i powěděl sem mu, aby mu gleit dán byl až do s. Jiří, že já káži o to s panem Benešowským mluwiti; i dán mu jest gleit do s. Jiří.

I posílal sem ku panu Benešowskému Běškowce služebníka swého, aby s ním mluwil, že jest w mé kuchyni; prose ho, aby jej z toho propustil, co jest proti němu udělal: pakliby ho nechtěl propustiti, že sem já mu gleit dal, a že já ho chowati nebudu proti němu. Wzkázal mi zase, že on udělá mně k wůli, jakž já chci; než toliko, že jest jej wyjednal od nějakého pana Wolfa Tworkowského, kterýž jest umřel. Již já pak takowým křtaltům nerozumím! Jáť sem bez maudrostí beze wšech panu Benešowskému wzkázal, a od něho také slowa jeho za to přijal, jakož sama w sobě byla.

Pak pokudž sem já mu gleit dal, ten já mu zachowám. Než můj milý kněže, kýť mi jest čert do chlapa? Než porozumějte jedné tomu způsobu: propustil jej aby na řemesle byl; pak jaký způsob toto před se berau, já ho nechci wykládati, než oni nechť jej sobě wykládají, a zwláště pan Benešowský!

Jistě já panu Benešowskému wedle toho způsobu, by jich mých chtělo X i XX podeň, žebych já mu je propustil byl, tak jakž sem já slyšel od něho k sobě mluwiti.

Pak můj milý kněže! hned bych já za chlapa nedal groše k swé potřebě, jistě mi račte wěřiti; než takowého způsobu nenadálbych se. Ale jiný kraj, a jiný obyčej. Než když mu gleit wyjde, již ho wíc chowati nedám. Ex Hranic, feria V ante Andreae, 1520.

Cedule do toho listu.

Kněže milý! abyšte sobě toho mysliti neráčili, abych já toho chlapa potřebowal: já ho nic nepotřebuji, než toliko že sem jemu gleit dal; pak proto chcelit on k nim dobrowolně hned jíti, játť mu toho rád přeji. Než játť ho chowati nebudu, jedné co mu gleit wyjde, jedné abych tomu dosti učinil; neb sem to i panu Benešowskému powěděl. (N. 109).

111.

Panu Petrowi z Žerotína: aby bratra swého pana Viktorina k lepšímu způsobu při kaupi statku Kameneckého nawedl.

We Hranicích, 9 *Dec.*

S. s. w. u. p. p. šwagře můj milý! Přálbych Wám, abyšte se dobře měli, a zdráwi byli.

Teď Wám posílám list, kterýž mi Čeple píše, což se pana Viktorina dotýče, bratra Wašeho, o tu zástawu Kamence. Pak w prawdě prawím, panu Viktorinowi cti i statku bych přál, a mohllibych w čem, i rád pomáhal; znaje to, že jste Wy s ním dobře i wěrně, toho jsem swědom, mimo jiné bratry Waše.

Pak ať sobě rozwáží to, že máme pána boha nad sebau, kterýž wšecko wí a widí: pak takowý kup, o kterýž on s Čaplí námluwu má, u pána boha nemůž býti, než příliš za nepořádný, a u lidí nemůž býti chwalitebný. A jistě třeba statku každému dobýwati s welikau bázní pána boha, ač chce čeho požiti.

Pak mněť se zdá, chcelit mu se toho statku, že jest mu jej daleko lépe dokaupiti, chceli býti před pánem bohem bez hříchu, a u lidí bez pomluwení.

Pak z jinéť příčiny nepíši, než z té, žebych panu Viktorinowi, pán bůh zná, wšeho dobrého přál. Neb znám, že ste Wy se w něj dali mimo jiné lidi, tak jakž ste mi prawili, a snad i swé syny k témuž weďete.

Pak zdáli se Wám s ním o to mluwiti, toho již wůli máte: pakli se Wám nezdá mluwiti, to Wy také máte w swé wůli. Ex Hranic, dominico post conceptionis beatae virginis, 1520. (N. 110).

112.

Panu Janowi Bornemissowi z Březenic, hrabi Prešpurskému: aby krále Ludwíka k wětší naproti swým poddaným oprawdowosti nawodil.
We Hranicích, 10 *Dec.*

S. s. w. wysoce u. p. p. a příteli můj milý! WM[u] bych přál wšeho dobrého, i skutkem bych to učinil rád na každém místě.

WM[u] posílám přípis, co ještě králi JM[u] jednau píši [1]). W prawdět to činím pro swau powinnost, znaje se na tom času již, wedle let swých, že můj konec blízký jest; neb nad rozum můj pán bůh wšemohaucí se mnau swau milost dělá.

Pak milý pane, jistě třeba jest se králi opatrowati, a maudře to rozwažowati, a na lidská psaní aneb rady we wšem nespoléhati, leč műž JM[t] z toho swé dobré poznati, že jest tak skutkem což se radí neb píše. Ale bojím se, pod těmi radami aneb psaními mohloby se trefiti, že JM[u] dobré ukazujíce, že pod tím snad swé dobré wíce obmýšlejí, aneb swých přátel. Nehnelit sebau JM[t] za mládi k swému panowání a k mocnému rozkazowání i trestání, a w tom se JM[t] tak zastará: malau radost bude míti w těch králowstwích, a ona zkažena budau, nebudeli božské milosti. Neb kdež se již roty působí, majíce pána swého, již tu není žádné čáky k dobrému, ani k lásce ku pánu swému.

Pak zdáli se WM[u] ten list králi JM[u] dodati, to jest při Wás; pakli se WM[u] nezdá, račte jej ztrhati. Jáť těch psaní již mám aumysl nechati; neb bych newím co psal, jáť jiného psáti neumím, než což sem teď dwakrát napsal.

Než jistě, než bych tomu pánu w čem poddanosti sprawedliwé neměl zachowati, žebych radší chtěl umříti; a též by můj syn který měl to učiniti, buď w mé žiwnosti, aneb po mé smrti, tolikéž bych mu přál. Na psaní na má, ani na jiná, ať se JM[t] neráčí obracowati, ani na rady, než na skutky, a k těm hleděti, a wedle těch lidem odplacowati. Ex Hranic, fer. II ante Luciae. (N. 111).

113.

Biskupowi Wacowskému: děkuje za lásku Janowi synu páně prokazowanau.
We Hranicích, 10 *Dec.*

Důstojný w boze otče a pane, pane přízniwý a příteli můj milý! Službu swau WM[u] wzkazuji; WM[u] bych přál štěstí i wšeho dobrého.

Jan syn můj ten mi jest prawil, kterak ráčíte se k němu laskawě a přátelsky zachowáwati: z toho já WM[u], jako ten, nemaje známosti s WM[u], welice dě-

---

[1]) Wiz číslo 6 w archivu tomto, dílu I, str. 75.

kuji, a rád zaslauhowati budu na každém místě, kdyžby toho WM[u] kde potřeba byla. A swé syny k témuž powedu, aby WM[u] wšecko činili možné i rádi slaužili. I já také wedle času toho, jakýž jest již můj, kdež blízko konec jest, WM[u] rád slaužiti chci, a to činiti, cožby WM[u] k dobrému a k poctiwému býti mohlo kde na kterém místě; tím račte jisti býti. Ex Hranic, fer. II ante Luciae. (N. 112).

114.

Panu Krištofowi Třebowskému: opět o Jiříkowi Tulihowi, že ho propustiti nemůže (srow. č. 31, 35 a 66.)
We Hranicích, 15 *Dec.*

S. s. w. u. p. p. kmotře a příteli můj milý! Přálbych Wám abyšte se dobře měli.

Jistě každau možnau wěc pro Wás rád činiti chci, buduli od Wás k sobě též shledáwati. Než což se toho Tulihy dotýče, wšak mi to možné není učiniti na tento čas, abych jej propustil nikterakž. Což mi možného není, proč toho na mně máte žádati?

Než znám se k tomu, že jsem Wám řekl, abyšte toho ponechali na tento čas: i udělejtež tak.

Také mi při tom píšete, že sem Wám prawil, že jest se mi w auřadě dobře zachowáwal: prawil sem Wám, že já ho w auřad nepotřebuji, že ho proto w wězení nedržím, že sem na něm nic w auřadu takowého neshledal, než že jest pilen byl. Než po auřadu již mnoho se jiných wěcí nachází dosti škodných.

Že by jej Rajecký měl lotrem nazýwati; toho já newím, jaké on lotrowstwí na něj wí: než to wím, že má pode mnau otce dobrého člowěka zachowalého, i máteř také dobrau.

Nikdá to při mně nebylo, bych jaké lidi na rukojemstwích měl aneb na slibích, aneb služebníky; a ještě není a nebude bohdá. Než jistě nedotýče se malé wěci ale weliké, a poněkud i cti znamenitých dobrých lidí i chudých. Jaké sau cedule wycházely a metány i přibíjeny! Ježto, budeliť ta wěc pohotowě k průwodu, nebudeť Tulihy tajno od těch, kohož se dotýče. Ex Hranic, sabbato post Luciae 1520. (N. 114).

115.

Knížatům Kazimírowi Těšinskému a Fridrichowi Lehnickému: ostrá odpowěd, že přátel swých opustiti nemíní.
We Hranicích, 15 *Dec.*

»Přípis listu knězi Kazkowi Těšínskému ɔc. a knězi Fridrichowi Lehnickému a Březskému ɔc.«

Oswícená knížata a páni, páni příznìwí a přátelé moji milí! Službu swau WM[tem] wzkazuji; WM[tem] bych přál wšeho dobrého.

O tu wěc, o kterauž mi ráčíte psáti: jistě nejsem ten člowěk, bych komu nepřál toho, čehož mu pán bůh přeje; bych já měl zaumyslně co proti WM^ti^ před se bráti, toho při mně neni.

Než zná WM^t^ dobře, že lidé přátely mají, w potřebu jejich jsauce jim powinni wedle nich státi i raditi. Pak jestližeby se přítele toho dotklo, s kterýmž bych já byl w tom přátelstwí, ježto bych byl powinowat jemu to učiniti: w tom byšte mi za zlé míti nemohli. Ale jistě z aumysla žeťbych proti WM^ti^ nerád nic učinil. Ex Hranic, sabbato post Luciae. (N. 115).

116.

Panu Dobšowi Černohorskému: pohrůžčiwé psaní za příčinau nowé stáwky nad lidmi páně (srown. č. 107.)

We Hranicích, 14 *Dec.*

S. s. w. u. p. p. příteli milý! Na Waše psaní, které ste mi psali, psal sem Wám, že Wám dám po swém poslu odpowěd. Pak zeptaw se na tu wěc, což se té stáwky dotýče, takli se bylo stalo, jakž ste psali: ale poněwadž ste Wy zase člowěka mého stawili, jakým pořádem, to se najde. Pak pro takowau swau wůli, kterauž Wy z aumysla proti nám okazujete, snadné jest na tento čas to činiti; poněwadž u lantfridu pečet mám a práwo jde, musím na to pamatowati. Neb nikdá mnau w této zemi nic se jiného neobmýšlelo, než řád a sprawedliwost aby swůj průchod mohla míti. Než dopustilliby pán bůh, a jiný čas tomu byl, aby člowěk mohl tím zase se odplacowati, ktoby mu co činil nepřátelského, jestližeby pán bůh ráčil, poznalibyšte to, žeť by se tak stalo. Ale na tento čas zachowám to, čemuž sem zawázán. Ex Hranic, fer. VI die S. Nicasii 1520. (N. 116).

Psaní od r. 1521.

117.

Kazimírowi knížeti Těšinskému: že králi Polskému z Čech, pro neřády tam nyní panující, pomoc činiti se nemůže.

We Hranicích, 1521, 2 *Januar.*

Oswícené kníže a pane, pane přízniwý a příteli můj milý! WM^ti^ službu swau wzkazuji, a WM^ti^ bych přál wšeho dobrého.

Králi JM^ti^ Polskému dejž pán bůh, aby se JM^ti^ tak wedlo, jakž by sobě JM^t^ winšowati ráčil! Toho bych JM^ti^ přál, pán bůh zná, wěrně.

Pomoc z králowstwí Českého jistěť by na mně nesešla, jednáním i skutkem, ale prwé sem WM^ti^ napsal, jaký řád při wšech wěcech w králowstwí Českém jest;

škaredší a horší býti nemůž nad ten, jestliže ho milý wšemohaucí pán bůh nezmění. Neb neznám by se co obmýšlelo mezi mnohými lidmi jiného, než hanby aby jedni druhým dělali řečí i skutky.

Pak jistě mi rač wěřiti, nepřijedeli král JM[t] brzo, neopatříli swých wěcí jakožto dědic, a nenahlédneli w takowé nezpůsoby, maje při sobě rady z zemí swých i krále Polského JM[u], potom aby pozdě nebylo! A jistě i w Uherském králowstwí nemůž JM[t] tak dobře panowati, nezřídíli sobě tohoto králowstwí. A naprosto z Uher posly aneb listy w tomto králowstwí nic JM[t] nezjedná, než spíše spletky a zmatky než jaký užitek.

Teď WM[u] list krále Polského JM[u] zase posílám, a WM[u] welmi děkuji. Ex Hranic fer. IV post circumcisionem domini 1521.

Cedule do toho listu.

List, kterýž ste mi WM[t] s knězem Fridrichem JM[u] ráčili psáti, u mne jest díwný, a z WM[u] není. Pak jestliže se kdo do koho domýšlí něčeho neupřímého, an mu k tomu jak je žiw příčiny nedal, není dobře. (N. 117).

118.

Panu Artlebowi z Boskowic, hejtmanu markrabstwí Morawského: o berni na splacení zámku Znojemského swolené.

We Hranicích, 3 Januar.

S. s. w. u. p. p. a příteli můj milý! Přálbych Wám, byšte se dobře měli a zdráwi byli.

Berni, kterauž sme dali, w prawdě prawím, že sem já ji dal pro osobu Waši, a pro nic pro jiného: sic bych ji nedal. Ta jest wěc wšecka panu Adamowi wědoma; na tom dosti.

Milý pane hejtmane! račte na tom býti, aby se již o tu berni konec stal na tomto sněmu, jakož já o to list píši do sněmu, panskému a rytířskému stawům; pakli města také dadí, též jim swědčí jako i jiným.

Neb milý pane hejtmane, poněwadž sme se s Wámi spřízněli krwí swau: já na jiném nejsem, i synům swým též prawím, což můžem Wám kde aneb kterak dobrého učiniti přátelstwím swým, ten jest aumysl můj k Wám se zachowati. Ač jest Morawa dosti neweliká země, ale wšak mohlby se w ní snad proto lotr také najíti we wšech stawích: tím se zprawujte, a lidi znejte ne po řeči, ale po skutcích. Ex Hranic, fer. V post circumcisionem domini 1521.

119.

Pánům a rytířstwu na sněmu do Olomúce: o téže berni.
We Hranicích, 3 *Januar.*

S. s. w. u. páni, urození a stateční rytíři, urozené wládyky, páni přátelé moji milí!

Berni, kterauž sme dali, z kteréž berně hrad Znojemský jest wyplacen, a k tomu bylo něco dluhů zemských, odtud také jest zpraweno: k tomu sem swolil.

Pak já prosím, abyšte ráčili na tomto sněmu počet přijíti, co té berně zbýwá, mimo to, co jest dáno. Pakli jest kdo nedal čeho, aby dal; a co jí wší summy bude, aby o tom wšickni wěděli, tak dobře chudý jako bohatý, a bohatý jako chudý, poněwadž wšickni dali. Neb se tu též chudého dotýče rowně jako nejbohatšího w tom, co jest dal.

A tau berní aby se nehýbalo na žádnau wymyšlenau wěc, leč s wůlí wšech obywatelůw. A jestliže páni města jsau dali, neb dadí, též jim má náležeti rowně, jako jednomu stawu s námi spolu w tom. Pakliby jinák bylo, a bez obecné wůle měly komu ty peníze dáwány býti aneb wydáwány: tak prawím, že já k tomu neswoluji, ani wůle dáwám; než ať se to děje též s chudých wůlí rowně jako bohatých. A neměloliby se tak díti, tehdy lépe jest, aby každému jeho zase dáno bylo, což zůstalo mimo zaplacení toho zámku a těch dluhůw, cožby na koho přišlo wedle berně daní. Bych já pak w zemi nebyl, proto já bez sebe poručím, budeli pán bůh ráčiti, kdo na mém místě bude míti k tomu wůli dáti: a co ten udělá, jako bych já udělal. Ex Hranic, fer. V post circumcisionem domini anno 1521. (N. 126).

120.

Kazimírowi knížeti Těšínskému: děkuje za nowiny z Polska; též o Češích a Slezácích.
We Hranicích, 12 *Januar.*

Oswícené kníže a pane, pane přízniwý a příteli můj milý! WM^u^ službu swau wzkazuji, WM^u^ bych přál wšeho dobrého.

WM^u^ welmi děkuji, že ráčíte té práce sobě pro mne neważiti, a takowau wěc že jste mi ráčili oznámiti.

JM^u^ K^t^, pán bůh zná, žebych wšeho dobrého rád přál.

Ráčili jste mi w swém psaní prwním toto slowo napsati: že »Čechowé prwé se Slezákům posmíwali.« Není rozumná wěc, jsauce jedna koruna, aby se sobě měli posmíwati. Játť jsem sebau jist, nerci jedné zemi, ale jednomu člowěku, zaumyslně nerád bych se posmíwal; a toho bych se také rád uwarowal, aby mi se

lidé bez mého prowinění neposmíwali w tom, w čemžbych křiw nebyl. Ex Hranic, sabbato ante octavam epiphaniae. (Nro. 119).

121.

Paní Žampachowé, paní Elšce z Zastřízl a na Hluku: že jí swědkem býti nemůže.
We Hranicích, 13 *Januar.*

S. s. w. u. paní, paní milá! W prawdě prawím, bych čeho swědom byl, žebych powěděl pro každého: ale já Wašich wěcí nikdá jak žiw nic jsem swědom nebyl, a nejsem, protož newím Wám co swědčiti. Ex Hranic, dominica octavae epiphaniae domini. (Nro. 120).

122.

»Přípis listu panu Jiříkowi Ausowskému, na to psaní, kdež pánu psal, že mu na JM[ti] opat Welehradský dal XI drailinků wína, kteréž mu z Němčic by mělo se dáwati:«

S. s. w. u. p. p. příteli můj milý! Což je Wám opat dal, chowejte dobře, abyšte neztratili. Půhonůw, ani ničeho jiného, nebrání se Wám; což Wám se při tom koliwěk zdá předse wzíti, toho wůli máte. Ex Hranic, fer. V Antonii festo. (17 Januar).

123.

Panu Artlebowi z Boskowic, hejtmanu Morawskému: o listu swém králi Ludwíkowi psaném, a o jednání s proboštem Kaunickým.
W Prostějowě, 1 *Febr.*

S. s. w. u. p. p. a příteli můj milý! Přálbych Wám, abyšte se dobře měli a zdráwi byli.

List, kterýž jsem králi napsal a Wám jej poslal, i přípis toho listu jsem Wám poslal; i zdá mi se, že sem jej spletečně napsal, a ne do konce aby mému psaní uměl rozuměti.

Pak teď jiný list píši králi, a Wám jej posílám, a přitom přípis, jaký jest sám w sobě, také Wám posílám. Než jedné list, kterýž budete psáti od sebe i od jiných, račte tak psáti, ať se ne we wšem s mým psaním srownáwá. Tomuto listu dobře bude moci král wyrozuměti, i jiní, kdož jej budau čísti, kterýž nyní píši; já proto žádného zwláštně nic nedotýkám.

Můj milý pane hejtmane! Jistě, cožť mohu Wám k wůli a k dobrému činiti swau přátelskau službau, budu rád. Prwní list prosím rač ztrhati.

Jan syn můj mluwil s Wámi o probošta Kaunického, o nějakau pustinu, kdež máme aumysl rybník dělati, žeby jí nám potřebí bylo, kdež můžem sobě rybníka mnoho přičiniti, a jemu jest bez škody. Neb nemá tu nic, než nějaký plat od lidí za pastwu, a my jemu chcem dáti wodu na jeho rybník, kdež on jí nemá; ježto jest jemu užitečnější ta woda, než těch několik míst. A k tomu chcem jemu rádi ty užitky, kteréž z toho místa má, zaplatiti, pokudž by se Wám zdálo za sprawedliwé. A w prawdě nežádám, abyšte s jakau jeho křiwdau aneb ujmau měli mi jaké přátelstwí tu učiniti: než radši mně ujměte, a jemu wice učiňte. Prosím, že ráčíš o to péči míti. Ale nerač naň welmi o to kwapiti, nebť jest welmi dworný člowěk, a k tomu welmi wrtký. Prosím, že té práce pro mne sobě neráčíš wážiti a s pilností to jednati. Ex Prostějow, fer. VI ante purificationem beatae virginis. (Nro. 122).

124.

Ludwikowi I Uherskému a Českému králi: píše o berni na splacení hradu Znojemského swolené, a napomíná krále, aby ku prospěchu moci swé králowské prohlédal.
W Prostějowě, 1 Febr.

Nejjasnějši králi a pane, pane můj milostiwý! WKM[u] službu swau poddanau wzkazuji, a WM[u] bych wěrně přál zdrawí a dlauhého panowání, jako pánu swému.

Poselstwí toto, kteréž ste ráčili učiniti, což se Znojemského hradu dotýče, že k odpowědi některých není přistaupeno, kterauž WM[u] jsau dali: w prawdě račte mi wěřiti, že jest toho pan hejtman učiniti nemohl, chtělli se tak zachowati, jak hejtmanu přísluší se zachowati. Neb nebylo jich páté části, a ti, kteříž byli, i ti ještě byli w rozdílu, že odpowědi dáti nechtěli bez jiných; a jiného není žádáno, než jedné odtahu.

Neb můž WM[t] rozuměti, my sme swé peníze na ten zámek dáwali. Pak mohloli je bez nás k čemu swolowáno býti, ježto nás paternásob wíce jest z pánůw a z rytířstwa, a já jeden dal sem tak mnoho, jako ti, kteříž sau tu sami swolowali z pánůw a z rytířstwa.

Ale lidé se domýšlejí, a k tomu jest podobné, že snad někdo při WM[u] jednaje, a WM[u] Waše dobré ukazuje, a pod tím jinému obmýšlí, a to to, aby ten zámek držel od WM[u]. I tak se lidem zdá, že wíce pro toho, komu se to obmýšlí, to se dalo, nežli pro WM[u] dobré. Neb coby mohlo tu býti WM[u] dobrého? prostě nebyloby nic, kdybyšte jej dali komu WM[t] držeti, než to, žeby slaul WM[u] zámek, a užitku byšte žádného neměli, než ten by měl, kdoby na něm byl.

A ten zámek, milostiwý králi, můž lehce chowán býti, malým nákladem. Neb nemá tu auředník co zprawowati, nemaje k tomu žádných lidí, (ana jest k tomu jediná wéska), než zámek toliko opatrowati, a zámek jest w městě.

Než mně by se zdálo, abyšte ráčili poručiti některým osobám, aby w to nahlédli, toliko dwěma, dosti jest, kteříž jsau toho swědomi, aby člowěka dobrého zjednali chudého, aby WMu zámku hleděl na to, co mu ukazowáno bude, a ostatek důchodůw aby WMu do komory šlo; a co jich hned těch důchodůw bude, abyšte WMt o tom wěděti ráčili, co jich má wycházeti každý rok WMu.

Račte, milý králi, na tom špatném zámku swau wěc počíti říditi sobě k užitku, ne lidem. Budauli to lidé znáti, že to ráčíte před se bráti, s chutí budau se o WMu wěci starati, cožby WMu sprawedliwě náleželo. Paklibyšte ráčili to lidem w ruce strkati, a sami nic nemieti nežli slowo, že ste toho pánem: wšak jste pán náš i našich zámkůw! a co jest to WMu platno, že my toho užíwáme, a WMt nic? A též byšte i swého neužíwali!

Pak již tím pořádem, což WMu koliwěk w králowstwí Českém a w těch zemích w ruce půjde Wašeho, račte wěděti, co máte bráti, aby WMu auředníci neoddělowali, čímby chtěli: než WMt račte auředníky oddělowati, aby na tom dosti měli, co jim ráčíte ukazowati, a dále aby nesahali. Jistě WMu jest toho třeba, abyšte ne wšecko z lidí činiti ráčili, což WMu kdo powí, přijda k WMu, a dobré Waše ukazuje WMu, a pod tím jiné můž obmýšleti. Než račte sami na swé wěci mysliwati, a jim se učiti, a což jest WMu k užitku, toho se držeti. Neb čemuž WMt z mladosti ráčíte se naučiti, to se bude WMu k starosti hoditi. Než já WMu radím, toho zámku jináč neračte dáti držeti, než jakž sem WMu napřed napsal; a račte již na tom zámku počíti, ráčíteli užitky míti.

Což se pak toho zámku dotýče, co sme za něj dali, já krátce od WMu nic nežádám, abyšte mi co zase nawracowati ráčili; než přeji toho i jiného wšeho WMu, jako swému milostiwému pánu rád. A za jiné nemám, než že ti wšickni, páni i rytířstwo, též učiní, že od WMu za to nic žádati nebudau, kteříž sau tu nebyli, i ti kteříž sau byli, ježto k tomu swolowati nechtěli, a nemohli sprawedliwě bez nás. Než ti swolowali, ježto dosti málo dali. Pak pro WMuli dobré, čili kdo snad podtím swého dobrého hledaje, toho já při tom nechawám.

Což se WMu příjezdu do Čech dotýče, milý pane, račte pospíšiti příjezdem swým; jistěť jest toho weliká a nemůž býti wětší potřeba, neráčíteli toho králowstwí hanebně zkaženého míti, ježtoby se i w Uherském králowstwí mohlo zle hoditi na budaucí časy, i WMu dětem, jestliže je WMu milý pán bůh dá. Psaním ani poselstwím nic nezjednáte, tím račte jisti býti. A račte s sebau rady míti z swých zemí, též i krále Polského JMt dostatečné k tomu jednání w králowstwí Českém, tohoť WMu jistě třeba bude, ráčíteli swau wěc dobře zjednati. A dobrým račte dobrým odplacowati, a těm kdožby činili jináč než dobře, také račte jim tak odplacowati wedle skutkůw jich.

Což se pak listůw wydáwání dotýče z kanceláře Uherské i České, wedle mého zdání jistě sau WM[u] nyní škodní wydáwati, dokudž práwě w swé panowání newejdete w tomto králowstwí a w těchto zemích.

Jáť WM[u] píši upřímně, nic swého w tom nežádaje, než pán bůhť zná, WM[u] bych dobré rád widěl; neb wím co se děje, že se dobře neděje při WM[u] wěcech.

Jáť ležím zde u lékaře nemocen welmi jsa, ježto newím, co semnau pán bůh učiniti ráčí, a také čas můj jest. Pak jestliže mne milý bůh wzíti ráčí, račte tím jisti býti a tomu wěřiti, a jiného se nedoptáte, než žeť sem králi otci WM[u] wěrně slaužil a prawě; a WM[u] jistě wěrně upřímě jako swému pánu přeji, čehož má poddaný wěrný pánu swému příti. Bych o službě co chtěl psáti, znám že služba má dosti špatná můž již býti wedle wěku mého. Ex Prostějow, fer. VI ante purificationem beatae virginis 1521. (Nro. 123).

125.

Panu Janowi Bornemissowi z Březenic: o jednání Olomúckém pro zplacení zámku Znojemského.

W Prostějowě, 5 *Febr.*

Wysoce urozený a mnoho mocný pane, pane a příteli můj milý! Službu swau wzkazuji; WM[u] bych přál zdrawí i wšeho dobrého.

Jáť se pohříchu na swém zdrawí dobře nemám, než zde u lékaře ležím; pak newím, co semnau pán bůh w té nemoci udělá.

Jednání toto, které jest se nyní w Olomúci dálo, bojím se, že jest se wíce pro někoho jiného dobré dálo, než pro králowské, chtíce snad někomu k tomu zámku dopomoci, aby jej držel. A kdo takowé wěci působí, ač zde o to lidé mluwí kdo jest, ale já o to chci pokoj míti.

Než píši já králi JM[u] list, i zdání swé o ten zámek, jestliže ho ráčí požíwati co, ježto tomu porozumíte. Než dáliť jej sice držeti komu bez takowého opatření a hned wyměření, co má králi odtud jíti, a co on má užíwati: jistěť ho král nic užíwati nebude. Wšak tu hrdého třeba není, než chudého; neb tu nemá co opotrowati, než zámku hleděti. A tak král w Českém králowstwí, aneb w těchto zemích, přijdauli JM[u] w ruce jací zámkowé a užitkowé, tak ať je ráčí držeti, a tak o ně jednati, chceli jich užíwati. Neb dáliť je k prosbám držeti lidem: wšeť jest jedno, jakoby jich neměl.

Což se pana hejtmana dotýče, že jest on k tomu swoliti nechtěl po některých křiku: au, wšak rač mi toho wěřiti, že jest on toho učiniti nemohl. Neb jest jemu od nás óde wšech swěřeno, a od měst mu nic swěřeno není, než toliko od panského a od rytířského stawů. A by jinak učinil, wšak by nesprawedliwě

učinil, a mohlo by k němu o to od nás mluweno býti. Neb jest nás pětkrát wíce, kteříž sme o tom nic newěděli, a jeden z nás wíce dal, nežli wšickni.

Můj milý pane a příteli! Pán bůhť wí, žeť píši pro krále JM', mněť na tom nic není. Neb bych tomu pánu dobrého přál; pod dobrým králowským budauť lidé, žeť jiného dobrého budau hleděti aneb swého.

Mému psaní, kteréž králi píši, prosím, rač dobře wyrozuměti; pro seť nepíši. Jáť newím, jak pán bůh semnau w této mé nemoci učiní; nemám se dobře. Ex Prostějow, fer. III ante Dorotheae 1521. (Nro. 124).

126.

Panu hejtmanowi Morawskému: posílá mu list předešlý.
W Prostějowě, 5 *Febr.*

S. s. w. u. p. p. a příteli můj milý! Přálbych ꝛc. Natom již dosti buď zakazowání mezi námi, poněwadž sme sobě uwěřili.

Teď Wám posílám přípis listu, jejž panu Bornemissowi píši, též i list, kterýž mu píši, Wám teď posílám: kažtež mu ho dodati. Ex Prostějow, fer. III Agathae. (Nro. 125).

127.

Panu Adamowi Polickému: důwěrné psaní o způsobu wěcí obecných na Morawě.
W Prostějowě, 10 *Febr.*

Pane Adame, můj milý příteli! Přálť bych jistě dobrého. Wěřímť, žes mi uwěřil: a také jist tím buď, žeť sem já Tobě uwěřil. Nezdáloť mi se odpowědi dáti po páně hejtmanowu poslu, než teď po swém poslu dáwám odpowěd.

Hned Janowa jízda mi se tam nelíbí. Neb není proč tak w náhle, a také jaké bezpečenstwí! A jest k tomu nemocen, tak mi psal z Hranic.

Což se této wěci dotýče, která jest se stala w Olomúci: jistě já jí nerád widím. Neb wedle mého zdání za dwau wěků pod práwem, aby se měla takowá wěc státi, že jest se nestala, téměř proti nejznamenitějším pánům a rytířstwu. Biskupť jest jistě chybil brodu.

Wíš dobře, žeť sem prawil, a několikrát s Tebau mluwil, abyšte se spřáhli w hromadu, což Wás můž nejwíce býti. A již se k tomu čas sám ukázal, že jest toho třeba, a welmi třeba. A ta wěc nemá lehce před se brata býti, než na míře na nějaké to postawiti, aby se pod tím způsobem nějaká wětší wěc nezdwihla, ježto by snad mohlo někomu jíti o jeho hrdlo i o jeho statek pod takowým způsobem, od několika osob aby to zawříti měli. A k tomu, oniliť jsau swěřowali

hradu Znojemského pánu hejtmanowi? Wšak sme wšickni swěřowali, kteříž sme jej wyplacowali. Pak toho já při tom nechávám na tento čas.

Což se pak dotýče těch listůw, kteréž sau zjednali pod Uherskau pečetí: wšak jest to wěc hned zřetedlná, weč by tato země uwedena byla! A darmo je zjednali, škaredá wěc se začala, a prostě jaksi z něma po tmě. Změniť ji pán bůh bohdá!

K tomu aby rytířstwo od pánůw odpuštění bralo: w to já nic nesahám, jestli že nic se tu nedotýče swobod rytířstwa. Wy o tom máte wěděti, mně na tom nic nezáleží. Příliš hlaupě se jednalo, a příliš srozumitedlně.

Můj milý pane Adame! Spřažte se spolu se pány nyní, což Wás můž býti nejwětší počet; a spřažte se tak, abyšte to lotrowstwí zkaziti mohli, jakož jistě zkazíte. Pan Markwart Wálecký, tenť jest také tam, ale z prawého nerozumu, mně se tak zdá; protož mu uši natři i ode mne, ať jest jich hned prázden. Než což se Znojemského hradu dotýče, o to již žádné různice není: než w jiném ať jest jich prázden.

Což se řeči páně hejtmanowy dotýče o nás a o krále: neumím tomu rozuměti. Neb jistě jest již lidem rozuměti s welikau opatrností. A také to spříznění wíc se Tobě k wůli dálo, nežli komu; a by bylo co jeho zlého na tom, jistě mně se zdá, že můž se to rozwesti. Pro nás ať sobě zle nedělá. Též sem k berni swolil Tobě k wůli, a prawilť sem, že ta berně z těžka přijde k čemu užitečnému.

Co se pak pana Kuny dotýče, mně se nezdá, by on to mluwil. Toběť píši, udělejž takto: pod welkým swěřením, kteréž může nejwětší býti, piš mu list, mluwilli jest k komu ta slowa, kterážs mi napsal, což se krále a nás dotýče, ať by to dal znáti otewřeně, a že Ty to také zachowáš, aby o to žádné péče neměl. A tuto cedulku prosta aby ji ztrhal; neb což píšeš, že pro něj píšeš. A by měl pak na koni wyprawiti, wypraw. A coť za odpowěd dá, prosím Tebe, hned mi to pošli na Pardubice. Neb já aumysl mám odsud wyjeti, budeli pán bůh ráčiti, konečně od zítřka přes týden, t. j. prwní pondělí w půstě. Neb jest toho třeba, zkaušeti lidí, jsauli z boha, ne hned k řečem přistupowati.

Králowská láska a neláska při nynějším času rownau wáhu mají, když člowěk jest sebau jist, že nic nečiní, coby jeho dobré powěsti mělo škodného býti. Ale proto, kterýž mně list teď nedáwno přinesen, posílámť ho přípis slowo od slowa; a k tomu podpis, kterýž mi jest král udělal swau wlastní rukau, také slowo od slowa, tak jakž w listu stojí, posílámť. Ale u mne wše to nic není.

Když se s Janem shledáte, o ty o wšecky wěci již spolu rozmluwte, a lidi w hromadu strůjte, tohoť jest třeba. A budeli míti býti sněm, tu wšickni úhrňkem aby na něm byli. A buduli já moci, neodpírám, abych i já nebyl. Pakli bych nemohl býti, ale wždy na swém místě wyprawím: nebuduli moci Wojtěcha, ale někoho jiného.

Což se mého shledání s Tebau dotýče: jistě z potřeby musím jeti. A když koliwěk budeš chtíti, já se s Tebau shledám: bych měl tu do Bystřice sjeti, neb na Pernštein.

Což se mého zdrawí dotýče, děkuje pánu bohu, lépe se mám; ale wšakž tak proto, jak znáš wěk můj. A posla tohoto mi hned wypraw, ještě ať mne zastane zde. Ex Prostějow, dominica die Scholasticae anno ꝯc. 21.

Cedule do toho listu.

Také mi jest praweno, že někteří mluwili, aby ta wěc byla odložena, že pana Adama tu není také. A Wilém Prusinowský že jest měl řeci: na něm-liž, na panu Adamowi sněm záleží? — Toho se pak uptáš, takli jest, čili není; jakož jest tak, — poraučím Tě pánu bohu! (Nro. 127).

128.

Panu Přemkowi Prusinowskému: propauští jeho ze služby swé.
W Prostějowě, 15 *Febr.*

Pane Přemku, příteli milý! Došla mne řeč, že nyní na tomto sněmu w Olomúci, kterýž jest byl, ti kteříž sau na něm byli, a kteříž sme nebyli, a někteří snad i kteříž sau byli, newelmi sme wzácni byli některým.

Pak došlo jest mne, žeby měl mluwiti k té řeči, když poselstwí dál kněz biskup, aby rytířstwo od pánůw odpuštění brali, kteříž sau se pánům přikazowali, a krále za pána měli, a žes Ty řekl, jmenuje mne, žes u mne, a že lehce můžeš odpuštění wzíti.

Nebyloť třeba takowých slow, lehkosti nedotýkaje. Jest swobodná wůle Twá, neb já sem Tě nikdá nelehčil, a také bych nerád widěl, aťbych welmi za lehkého Tobě jmín měl býti, aneb komu jinému. Znám já to sám, že jest poctiwěji krále pána za pána míti, poněwadž jest wšech nás pán dědičný. Pak tomu já se nic neprotiwím, ani co Tobě toho za zlé mám, ani žadnému jinému, než Tobě i každému toho rád přeji. A nerci nepříti, ale i přímluwu k JM[u] učiniti za toho, kterýžby u JM[u] chtěl býti, a kdo mne žádal, kterýž mně jest dobrowolně slaužil do wůle swé, ač sme wšickni u JM[u] jakožto u pána swého dědičného. A w prawdě prawím, že každého radši mám za dobrého přítele, kterýž mi jest dobrowolně slaužil a upřímně, nežli za služebníka, kterýž mne pánem swým jmenuje. Wšak já to znám, že sme wšickni služebníci krále JM[u] a poddaní.

Ale wšak proto z panského i z rytířského stawu, w Čechách i w Morawě, mnoho mne za pána sobě berauce, mně slauží. Kdež já to wděčně od nich při-

jímám, a za dobré přátely je mám; znaje to proto, že sau králowští poddaní, též jako i já, a za to je mám a držím. Toho já již přitom nechááwám.

Než mně lidem rozuměti při nynějším času jest již těžké. Ale wšak pán bůh mne w tom opatruj, za to prosím, jestliže já sprostně a nerozumně newím lidem rozuměti. Ale wyswobodí mne pán bůh od každého z každé neupřímnosti, tu wíru k jeho swaté milosti mám, ačby ji kdo o mně smýšlel bez mého prowinění. Ex Prostějow, fer. VI post Valentini.

129.

Panu Burianowi Weletinskému: o wěcech Morawských dowěrné napomínání.
W Prostějowě, 12 *Febr.*

Pane Buriane, příteli milý! Přálťbych, aby se dobře měl. Různice tyto, kteréž jsau se počaly od těch některých, kteříž jsau se sjeli, já neumím chwáliti, pro budaucí zlé tomuto markrabstwí. Ale uchowáť toho pán bůh, a ten bohdá za swé skutky swau odplatu wezme. Ale wšak slyšel jsem o Tobě, žes proto w tom se měl, nechwále toho, což jistě dobrého není i u mne. Přejiť toho.

Pak listy, kteréž jsau zjednány pod Uherskau pečetí, kdež se swobod našich dotýče, kteréž máme pod pečetí Českau od císařů i od králůw, Českých i Uherských, a pod Uherskau pečetí žádných listů ani potwrzení nemáme. A by to býwalo, proč by i ještě nebylo? Ale když je nikdá nebýwalo, ani se můž trefiti. A k tomu jsau rozepře mnohé o tu wěc, kdež já prawím welikau škodu býti tomuto markrabstwí na takowých, kdež se to rozumem bude moci ukázati.

Pak jestliže můžeš znáti, že jest škodné tomuto markrabstwí, stůj při tom jako jeden z obywatelů. Jáť bohdá stojím, stanu, a k tomu nepřistaupím pro žádného chytrost ani strach: Tobě́ť to oznamuji. A poněwadžs obywatel zenský, wediž lidi k tomu, což může rozumem ukázáno býti, že jest škodné tomuto markrabstwí, ať toho brání, a radši w čas, nežli po času. Jáť bohdá, nežbych k tomu přistaupil, radši bych to podstaupiti chtěl, ježto by dobře obtížné bylo; a by ta země to měla po mé smrti mluwiti, žeby w to uwedena byla, cožby jí měb potomně škodného býti, a že jsem já také k tomu přistupowal. Ex Prostějow fer. III.

130.

Hejtmanowi markrabstwí Morawského: o wýplatě Opawy, a o různicích w Morawě skrze listy pod Uherskau pečetí zjednané powstalých.
W Prostějowě, 13 *Febr.*

S. s. w. u. p. p. a příteli můj milý! Přálbych Wám, abyšte se dobře měli.

Onehdá jsem Wám dostatečné odpowědi na Waše psaní nedal, zajisté nedostatek při zdrawí mém to jest učinil.

Což se Opawy dotýče, newíme jaký má zápis [1]. Než to já wím, že je rukojemstwí Uhrům zastawil, zapsaw se, i uručil s Opawau, jak se má zachowati. Pak toho já se bojím, aby peníze dadauce, Opawa předse při Uhřích nezůstala.

Druhé, peníze ty roztrhnauce, král do země přijede: nač jej chcete chowati? Já neumím tomu wyrozuměti, aby dobře bylo. Ale wšak načemžkoliwěk zůstanete s Janem synem mým spolu, má ke wšemu dobrá wůle jest o tu wěc.

Než což se těch penèz berňowých dotýče, by se to neprodléwalo hned jedné hodiny, dobře by bylo, ať počet udělají wšickni, sjedauce se w Olomauci, kteříž jsau k tomu woleni. A Janowi synu jsem já řekl, aby také byl, ač wolen není. A to proto tím pospíšiti, aby před sněmem penězi shromážděny byly a zapečetěny těmi, ktož budau počet přijímati a peníze, a na rathauze aby položeny byly; neb na sněmě byloby o to mnoho křiků o ty autraty. Wy můžete z toho wybyti, ukážíce na mne a na jiné, kteřížbychom tam nebyli, že bez nás toho učiniti nemůžete, jakož nemůžete.

Co se pak těchto různic dotýče, můj milý pane hejtmane, třeba jest lidi se ujistiti nejwětším počtem, netoliko w této wěci, ale i o jiné, přišloliby kdy co w této zemi, abychme bez sebe nedělali. A to w obecních wěcech, kteréžby sprawedliwé byly; poněwadž oni takowými wěcmi jdau, ježto se nyní toliko peněz dotýče, ale potom by se mohlo snad někomu hrdla dotýkati! Slušíť to jistě za času opatřiti, a při takowých sněmích, na nich opatrně swé wěci jednati. Neb je se jistě takowá wěc nestala za paměti lidské, ne za jednoho wěku, ale za II i za II, a snad jakž práwa w Morawě založena jsau.

Což se těch listů dotýče Uherských, tu hned lidi na tom twrďte, ať k nim lidé žádným obyčejem hned nikterakž neswolují, než což mohau nejwíc proti nim mluwiti, ať mluwí. Buriana Weletinského tu máte hned jednoho, a zwláště proti Wilémowi Prusinowskému, a Oldřicha Březnického druhého zjednejte, ten umí také dosť mluwiti, — neb na toho člowěka musí řečí i swádau wystřeleni býti lidé, — a ktož koliwěk můžete.

Janť syn jest jich zde w tomto kautě drahně zjednal, i manowé někteří biskupwi nechtí wedlé něho státi, neb jim o to píše.

Já také, kteréž listy na sněm psáti budu, ty já Wám pane hejtmane a Janowi synu pošli, i přípisy jich. Budeli se Wám zdáti jich dodati, aneb jiné napsati, mějte toho wůli; Jan syn pečet má, zapečetí.

---

[1]) Bezpochyby rozumí se tu Kazimír kníže Těšínský, jenž tehdáž Opawu w zástawě držel.

Sněm, na kterýby způsob měl položen býti, Jan Wás toho zprawí, co je mého zdání. Neb jinak byšte ho ztěžka dowedli; neb ho tito brániti budau skrze Uhry. Mějtež se dobře, a tímto psaním Wás žehnám. Ex Prostějow, fer. IV cinerum.

131.

Panu Petrowi z Žerotína: důwěrné naříkání nad obecnými zmatky, kteří se w Morawě počali.
W Prostějowě, 16 *Febr.*

S. s. w. u. p. p. šwagře můj milý! Jistě mi wěřte, žeť bych Wám dobrého přál, a newěřím by kdo wíc nade mne, a ledwa tolikož, ač je kdo.

Nemoci jistěť bych Wám tak nerád přál, jako komu, aneb jako kdo z lidí; bylť bych Wás rád widěl.

Neb w prawdě prawím, kdož nyní upřímně druhého za upřímého poznáwá aneb drží, můž se s ním rád shledati a pomluwiti i pokwasiti. Neb toho příliš řídko jest, a čím dál, wždycky řídče pohříchu tyto časy tak se nalezá. Změň to pane bože, jestli wůle twá, a dej lepší w lidech aumysl, jeden̄m proti druhým! a zwláště mezi těmi, kdož k komu pěkně mluwí, aby pod tím swého lotrowstwí nechali a neobmýšleli!

Což se mne k Wám dotýče, jistěť jsem ten, žeť jsem Wáš upřímý a wěrný přítel, a tauž naději we Wás mám, a w tom nic nepochybuji o Wás k sobě, že též jste ke mně. A tímto listem Wás žehnám. Neb já již do Čech jedu, ač bude pán bůh ráčiti, upřímo na Pardubice. Pakliby tu mřeli — jakož jest dosti podobné, poněwadž ještě tu nemřeli, a wšudy wůkol mrau, a teprw počínají — pojedu upřímo do Prahy, a tam pobudu, budeli pán bůh ráčiti.

Ač mnoho w Čechách lotrowských způsobůw od chwíle se začalo, ale ještě tak prudce lotrowského žádného pod sprawedlností a pod práwem jsem nenalezl, jako je se zde začalo w této zemi Morawské, a jistě je weliký. A na tom lidé jsau, což rozumím, aby se z nich jiné neupřímnosti rodily. Jistě, můj milý pane šwagře, třeba se opatrowati! Au, škaredýť jsau talec na nás wyrazili těmi Uherskými listy, kteréž jsau nyní přinesli, ač na ně práwě chceš pomysliti, a jim wyrozuměti, nač se ztahují. Tenť je na nás práwě z hnoje wylezl, kdož o takowé wěci se pokauší. Netřebať Wám do Morawy Rendle, již jej máte w Morawě. Jistě máte se před čím opatrowati! U mněť jest škodnější než Rendl, a k tomu rozumu žádného nemaje, než jedné pýchu. A před takowau wšetečností při způsou nynějším jistě jest třeba i hrdel opatrowati, při takowých sněmích. Neb tímzpůsobem Rendl se jest jak žiw o to nepokusil, oč se jest tento pokusil.

A k tomu panský staw, kdyby rozumu chtěl užíwati, mělby nač pomysliti, co proti němu se působí. A to to, aby ode pánůw rytířstwo wšecko odpuštění bralo. Co se dále pod tím můž mysliti o panském stawu, málo sobě toho rozważují.

O rytířstwo, aby odpuštění wzalo, já bych sobě to za wětší užitek kladl i za lepší, než by u mne bylo. Ale pane, jiné pod tím musí býti. Slušeloby na takowého o wšecky bídy mysliti, které mohau jmenowány býti, aby za swé skutky swau odplatu wzal. Mějtež se dobře, a poručme ty wěci wšecky pánu bohu, a opatrujme se. Pán bůh sprawedliwého nikdá neopustil, ta jest wíra má. A jistě pánům jest toho třeba, aby se opatrowali již, poněwadž jest to na ně wyniklo, ježto nikdá toho nebylo, ani za krále Matiáše, ani před králem Matiášem, ani paměti lidské jest. Ex Prostějow, sabbato post festum S. Valentini.

132.

Prostějowským: aby Fajtlowi židowi w městě swém sprawedliwosti dopomáhali.
W Prostějowě, 16 *Febr.*

Wilém z Pernšteina a na Helfenšteině. Prostějowští wěrní milí! Oznamuji Wám, že Fajtl žid můj zprawil mne, kterak mnoho sprawedlnosti swé maje, nemůž k nim docházeti, kdež znamenitého statku swého lidem jest rozwěřil. I prosil mne jest, cožby Wám příslušelo, a před Wás přišlo, že mu sprawedliwosti jeho budete dopomáhati, pokudž byšte znali, že jest sprawedliwé. A já Wám přikazuji, že tak učiníte. Neb já Fajtle žida w jiném neznám do ty chwíle, než že lidem netoliko mým, ale i cizím dobře činí swými penězi, a zwláště mým. A jistě, by pro něj nebylo a pro jeho osobu, žebych já zde žádných židůw netrpěl, ani jim bytu zde přál. Než což činím, pro něj činim. Datum Prostějow, sabbato post festum S. Valentini, 1520.

133.

Panu Oldřichowi Březnickému: děkuje mu, že o zachowání swazku Morawy s Čechami tak wěrně se zasadil.
W Prostějowě, 17 *Febr.*

Pane Oldřiše, příteli milý! Přálťbych dobrého wšeho. Zpráwa mne došla, kteraks Ty se zasadil a mluwil, kdež jsau pod Uherskau pečetí listy zjednali na swobody na některé, že naše swobody a našich předků, kterýchž jsau krew swau prolévajíc dobýwali, neswědčí pod Uherskými pečetmi, ale pod Českau; ani potwrzení na ně žádného pod Uherskau pečetí není, než pod Českau.

Pak já Tobě welmi děkuji, žes ten, že jazyk swůj a wlast swau miluješ, a k takowé wěci spletečné že přistaupiti nechceš. A já bohdá na témž jsem, proti

tomu mluwiti, a k tomu neswoliti, žádnému k wůli a pro žádného strach. A nedej mi toho milý pán bůh, aby to po mé smrti mělo mluweno býti, že jsem já k tomu swolowal zde w této zemi. A tím pane Oldřiše ode mne jist buď: mohuliť kde na kterém místě co dobrého k Twé poctiwosti učiniti aneb jináč, ji tě udělám rád; a wěř tomu do konce, w možné wěci w každé, že na mně toho přítele máš míti. Ex Prostějow, dominico Invocavit me.

134.

Panu Hanušowi Haugwicowi z Biskupic: o jakési rozepři we příčině obapolných statkůw jejich.
W Jewičkách, 18 *Febr.*

S. s. w. u. p. p. šwagře milý! Přálbych Wám také wšeho dobrého.

Kdyby někdo Waše držel tisíc let, a Wy zechtěli swému, snadbyšte toho nepustili, jestliže by lidé sprawedlnost uznali, že jest.

Pak listowé Waši sprawedlnost a Wašich lidí rozeznají, a naši také. Wšak mi jistě můžete wěřiti, Wám jako tomu, kterémuž sem se wždycky hleděl i zachowati i wšecko činiti, a někdy snad i w potřebné wěci, nejsem na jiném, abych Wás sobě z aumysla tratil, než w prawdě rád zachowal, i přátelstwí okazowal, i synům Wašim; ač pan Lacek rozumím, že jemu jest něco proti mysli do mne. Ale w prawdě nejsem winen; nerci takowau špatnau wěc, ale desetkrát wětší směl bych já proň učiniti, a to potom pozná.

Což se pak statkůw našich dotýče, zůstaň každý při swé sprawedliwosti: Wy našeho nežádejte, a já Wašeho také a Waších dětí. Než můžemli co sobě napomáhati k dobrému, jistě rád udělám, jedné ať též zase shledáwám.

Na auředníka mi nežalujte. Neb znáte sami, že proto auředníka mám, aby mého opatrowal; pakliby jináč činil, učinilbych já jemu tak, jakžby zasloužil. Ex Jewiček, fer. II ante festum S. Petri in cathedra.

135.

Panu Hanikéřowi starému: o nowých spletcích skrze jakéhosi Lakše.
W Pardubicích, 23 *Febr.*

Pane Hanikéři, příteli milý! Opět mi se tam spletkowé dějí o jakéhosi Lakše, o kteréhož si Ty mi psal, aby se jemu roku přidalo pod těmi rukojměmi, jakož list Twůj před rukama jest. Pak opět mi roku s těmi rukojměmi odkládají. Neb já sem to na Twé psaní udělal: prosím Tebe opatř to. Neb wíš dobře, že já w Twau potřebu bych rád Tobě wždycky přítelem se ukázal, jakož snad by ještě i toho Tobě mohla potřeba býti.

Pak syn Twůj, ten kázaw také wěřiti, musil jsem na jakési roky přijíti XXXI½ ßf. A potom mi píše, by on měl swé dáwati, žeby za jeho službu jemu zle se stalo. Pak jaká je to služba jeho! s takowau službau by mi malý užitek byl, než má škoda, a o swé peníze bych já přišel. Ale již jsem já radši tu škodu k sobě přijal, abych na ty roky bral. Ex Pardubic, sabbato post festum S. Petri in cathedra, 1521.

136.

Panu Wáclawowi Loreckému z Elkauše: pohrůžčiwé psaní we při jeho s ublíři u Zdechowic.
W Pardubicích, 2 *Mart.*

Pane Lorecký, příteli milý! Na otce Twého jsem byl wěrně laskaw, i Tobě bych rád dobrého přál. Pak jak Ty Zdechowice držíš, na to já se nic newyptáwám, než Tobě jest třeba o tom wěděti.

Což se uhléřů dotýče, bych já Tobě co chtěl přiříkati proti jejich práwu a řádu, toho já nemohu učiniti, nébrž i w sprawedlnosti jejich jábych jich nemohl opustiti. Než by Ty chtěl naše lidi chuditi, sedě na Zdechowicech (mně se zdá) dosti krátce, jistě se já jeden toho nedopustím. Než budešli srownáwati, já jsem tomu rád; nebudešli, čehož budeš hledati, to najdeš jistě. Z aumyslať bych nerád nic proti Tobě udělal. Ex Pardubic, sabbato ante Oculi.

137.

P. Wáclawowi Andělowi z Ronowce: důtkliwé psaní, w příčině swády o role u Přelaučí (srown. č. 79.)
W Pardubicích, 6 *Mart.*

Pane Wáclawe Anděle, příteli milý! Auředníci moji k Tobě jezdili, s Tebau mluwili, psáwali, ažť teď auředník můj Pardubský opět Tobě psal, což se rolí těch dotýče od Přelaučí, kterýchž si užíwal. Jakaus mu odpowěd dal, to přitom stůj.

Prosím Tebe, nech se mnau takowých wěcí! To, cožť sem byl udělal panu Morašickému Andělowi k wůli, a pro Tě, — poněwadžs Ty to zwrhl, komu k wůli, to jest mně dobře wědomo, ježto snad ne wždy by se mohlo trefiti, že tak má býti, jakž ten smýšlí — Pak milý pane Wáclawe, nech takowých wěcí semnau!

Píšeš, že newíš, pokud sau ty rolí: i již já se o to budu starati, budeli pán bůh ráčiti, abych se wyptal, pokud jsau; a swé držeti chci, a swého užíwati. Pakli Ty na ně budeš chtíti posílati, a moci na nich dělati: mocíť já se brániti budu, pokudž budu moci, a pán bůh mi toho přiti bude. A tímtoť se psaním opowídám.

A tímto jist buď, ani na prosby, ani na žádnau wymyšlenau wěc já jich Tobě, dokudž sem žiw, držeti nedám, a radši bych Přelaučí neměl, nežť bych je

držeti dal. Neb sem to pánu bohu přisáhl, a toho bohdá nezměním; a než bych to učinil, radši bych widěl, aby se Přelaučí i s tau rolí propadlo. Ze mne jest to nepřišlo.

Paklit se zdá, že jsem co winen, wšak máš práwo a řád před sebau: každému učiním wšecko rád, což sprawedliwě mám učiniti, jako ten, kterýž pod práwem jsem.

Ještě já o jiné rolí také s Tebau činiti mám od jiných kruntů; časem jiným také Tebe to tajno nebude. Ex Pardubic, fer. IV ante dominicam Laetare 1521.

138.

Panu Zdeňkowi Kostkowi z Postupic: w příčině jakéhosi jednání w saukromých wěcech.
W Pardubicích, 8 *Mart.*

S. s. w. u. p. p. a příteli můj milý! Přálbych Wám dobrého. Já jsem se do té cedule nepodepsal, a to z té příčiny, neb jsem já ty wěci wšecky na Wojtěcha syna swého wložil. Pak já za jiné nemám, než že jím w tom žádná různice nebude, a že on také učiní, což bude míti učiniti; neb za to mám, že jest již také doma.

Také jsem já wzkázal panu Slawatowi Košumberskému a pánu Janowskému starému aumysl můj po pánu Přibkowi. Dobrého nic bohdá mnau rušeno nebude, než rád k dobrému pomáhati budu: to poznáte.

A za jiné já tohoto jednání nepokládám, než za dobré; jedné již aby se ta wěc jednala k lepší podstatě. Ex Pardubic, fer. VI ante dominicam Laetare Jerusalem.

139.

Panu Krupému: o propuštění člowěka páně, kteréhož byl uručil (srown. č. 70.)
W Pardubicích, 11 *Mart.*

Pane Krupý, příteli milý! Posílaní, psaní mnoho sem činil o chlapa jakéhosi a o jeho sprawedlnosti: nikdá kruntowní wěci neuměl jsem od Tebe dosáhnauti, než wždys jej prawil býti, že jest Twůj; a mne také zprawují, že je můj. Pak, by byl i Twůj, zdá mi se, žebych toho hoden od Tebe byl, žeby oň proti mně nemluwil. Neb w prawdě by mých X chtělo pod Tě, a Ty mne požádal: bez wymluwení bych tak udělal, žebych jich nedržel, a Tobě jich přál. Ale Ty proto wůli máš učiniti pro mne neb nechati, co se zdá, a já též zase.

Ale poněwadž jest wždy o to rozepře mezi námi, měllibý ten člowěk nebožátko w swém hynauti, a mnau w tom zaweden býti, nedej mi toho pán bůh! Anížť ho znám, aniž sem ho widěl jakž sem žiw.

Pak chci já k tomu seslati dolůw w témdni, budu-li moci, Běškowce, neb kohož budu moci: wol sobě dobré lidi, kohožkoliwěk chceš, a kohož woliti budeš, já na nich chci přestati, nechžť toho ohlédají. Pak jestli Twůj, buď Twůj: a také jestli můj, buď můj.

Pak prosím Tebe, že to přijmeš ode mne. Pakliby toho ode mne přijato nebylo: i již by to musila býti swáwůle, a mně by to také trpěliwé nemohlo býti. Neb mi nic není o toho člowěka, ale jest mi o to, aby on mnau zaweden nebyl. Ex Pardubic, fer. II ante Gregorii.

140.

Panu Jaroslawowi z Šellenberka, nejw. komorníku králowstwí Českého: žádá wýpisu z desk zemských o prodeji Žampachu panu Krušinowi skrze p. Buriana Trčku z Lipy a Lipnice.
W Pardubicích, 15 *Mart.*

S. s. w. u. p. p. a příteli můj milý! Přálbych Wám w prawdě zdrawí i wšeho dobrého.

Prosím Wás welmi, že to pro mne učiníte, a že do Prahy pošlete, a wýpis mi kážete dáti, kterak pan Burian Trčka Humpolcem zprawuje panu Krušinowi Žampach; jakož Wám teď ceduli posílám, kterauž se budete moci zprawiti, kterauž pan Krušina píše Zahrádkowi. A já což budu míti dáti od toho, ač mi auředníci dadí wěděti, dám rád. A tohoto posla, prosím, zdržte u sebe, a pošlete mi po něm. A již se té práce odwažte pro mne, a toho posla do Prahy. Neb jest mně toho jistě třeba, s panem Burianem Trčkau jinak wůkol jíti, než s Wámi a s panem Zajimačem, což se jednání o zboží dotýče. Neb bojím se, že jemu jest pan Krušina welmi hlaup. A já také, w čemž byšte mne potřebowali, rád pro Wás udělám. Ex Pardubic, fer. VI ante dominicam Judica 1521.

141.

P. Diwišowi Žehušickému z Nestajowa: aby panu Loreckému proti uhlířům nepomáhal.
W Pardubicích, 16 *Mart.*

Urozený a statečný pane Diwiši, příteli můj milý! Přálbych jistě dobrého.

Widěl sem psaní, kteréž píšeš Hanikéřowi člowěku mému, žeby proti uhléřům Loreckého opustiti nechtěl ɔc.

Pak já Tebe žádám, že w tom, cožby bylo škodného, netoliko uhléřům, ale také i mně na čemžby škoda nemalá byla, Loreckého zastáwati nebudeš, než radši jej od toho odwedeš, cožby on předse bral, ješto by to proti jejich práwům a

řádům bylo. Nebbych já jim jejich swobod a práw hájiti nemohl, pokudž jim sprawedliwě náleží.

Neb milý pane Žehušický, není škoda uhléřům, ale jest škoda na lesích mně a na clech weliká, ježto on dosti wšetečné wěci, mně se zdá, před se bere. Pak já, bůh wí, bych rád widěl, aby toho nebylo. Než můžešli to srownati, já bych rád. Než byť mu to uhléři chtěli trpěti, já bych mu toho trpěti nemohl. Ex Pardubic, sabbato ante dominicam Judica 1521.

142.

Panu Wáclawowi Košáteckému z Kolowrat: taužī mu o stawu obecných wěcí w králowstwí Českém.

W Pardubicích, 18 *Mart.*

S. s. w. u. p. p. kmotře a příteli můj milý! Jistě mi rač také wěřiti, žeť bych Wám dobrého přál; a dokonce také wěřím, nic nepochybuje, že mi také přejete.

Napomínání toto, kteréž mi ráčíš činiti, není toliko přátelské, ale jest i otcowské; kdež já za welký wděk i za užitečnau wěc je sobě od Wás přijímám, a děkuji, a wíce děkowati nemohu.

Což se neswornosti w této zemi dotýče, pán bůh zná, nerci skutkem, ale ani myšlením nejsem toho žádná příčina. Ale ty neswornosti odnikud jsau se nezarodily a nezrůstly, nežli z lakomstwí přílišného; hledajíce lidé, aby k statkům přicházeli, na nic se nerozmýšlejí, než aby měli, nic na králowské dobré ani na obecné nemyslí. A přitom toho hledajíce, wždy sobě nějakau rotu zjednali, pod tím aby swé wěci prowodili. Změniž to pán bůh wšemohaucí, a rač naprawiti z nás každého! zwláště w těch nedostatcích, kteříž sau proti obecnímu dobrému, a k zkáze tomuto králowstwí.

A jistě mi rač wěřiti, tak jakž lidé swé obmýšlejí a nic jiného, nechžť jest jaké chce jednání, nebudau lidé z toho wywedeni: leč král, maje lidi a rady rozumné při sobě a nestranné, w každau wěc nahlédne, která se dála a děje až do síž chwíle, a ty wěci wedlé sprawedlnosti rownati ráčí a naprawowati. Jinak to nemůž býti nikterakž srownáno wedle zdání mého. Jakož já jiné wíry nemám, pokudž mi jest wědomo, než že meškati král nebude příjezdem; Wy račte toho proto tak nechati.

Co se osoby mé dotýče, můj milý pane kmotře! kdybych jaký užitek já sebau znal tomuto králowstwí, rač tím jist býti, nerci jednati pomoci, ale pro dobré tohoto králowstwí a pro poctiwé, směl bych se toho odwážiti, a i krew swau wedle zřízené wěci odwážil bych se proliti wedle jiných. A cožkoliwěk

nynícko ti sjezdowé jsau, já se bojím, že spíše se w nich spletkůw přičiní, než co jiného zjedná. Pán z Rosenberka jest maudrý pán: pomáhejž mu pán bůh, aby on w to uměl trefiti, já bych mu toho přál.

Než o sobě neumím já toho smysliti tímto způsobem bez krále a bez rad k tomu zřízených. Než toto o sobě smyslím, že by mnau ten užitek byl podobný ku páně Smečenského auřadu nyní zprawowání.

A žaluji Wám, můj milý pane kmotře! nemám se wždy dobře na swém zdrawí. A čas jest toho také. Mějtež se dobře! Ex Pardubic, fer. II post dominicam Judica 1521.

Cedule do toho listu.

Což se přátelstwí dotýče synůw mých k Wám, rač tím jist býti, a na to se bezpečiti, žeť je k tomu powedu a přiwedu, žeť Wám budau službau swau přátelskau přátelstwí ukazowati, jakožto pánu staršímu. Neb to od Wás známy k sobě, že ste náš celý přítel.

Můj milý pane kmotře! wíno by Wám poslali dáwno, ale nemohau pro cesty. Ale jistě mi wěřte, žeť jest kyselé. Než letní wíno dobré bude; a jinéhoť sám nemám žádného, než to kteréž mi se urodilo, a dosti málo.

143.

Panu Zdeňkowi Trčkowi z Lipy a Lipnice: radí mu powolnu býti we při s p. Kafuňkem. *W Pardubicích,* 18 *Mart.*

U. p. a příteli můj milý! Dobrého bych Wám jistě přál. W tomto napřed se omlauwám, že pro žádného nepíši, ani žádnému k wůli bych psal, tím buďte jisti, Wám což by bylo proti mysli: než z příčiny z té píši, že neznám užitečné wěci Waší, než spíše škodnau. Ale nic Wy se na mé psaní neobracujte, než učiňte což se Wám koliwěk líbí a zdá. Nebť já wšeho na swém smyslu nezawazuji, nébrž welmi málo; než powinnost přátelská mne k tomu přiwedla.

Což se Kafuňka toho dotýče, před rokem jste mu měli peníze dáti, a těm wýběrčím ste připowěděli listem swým. Pak rozwažte sobě to, k škodě se napřed připrawíte, a 200 ſſ gr. dáte. Pak wíce jest posměch od těch, kdož Wám dobrého nepřejí, nežli ta škoda. A on wezme na Wás zatykač; pak jaká to poctiwost?

Můj milý pane Zdeňku! w prawé prawdě, žeť wěrným aumyslem píši; Wy učiňte což se Wám pak koliwěk líbí. On nebožec maje lidem platiti, sprawedliwě mu toho nemůžte za zlé míti.

Druhé prosím, též mi za zlé nemějte, což se pana Janowského dotýče, a toho wylámaní sklepu: rač o to řeči nechati před lidmi; a radši, budeteli mu chtíti co mluwiti, a Wám bude užitečná wěc, budete mu mluwiti wůči. Než jistě takowých řečí, což já rozumím, žeby bez půhonůw nebylo.

Můj milý pane Zdeňku, uwarujte se toho! Neb půhonowé někteří lidi k lehkosti připrawují, a to k takowé, že špatnější jim potom w oči wytkne, a oni za nic neodbýwají. Jakož těch lidí dosti wíte, že se jim to přiházelo pro nerozumné řeči. Pak, bych já uměl mlčeti, což mi se zdá, že jest Waše škodné, nebylbych Wáš upřímý přítel. Ale máte přátely a swůj rozum napřed; na mé psaní nic se neobracujte, a učiňte, což se Wám líbí. Psaní Wám toto k žádné škodě není. Ex Pardubic, fer. II post dominicam Judica.

Pan Wilém z Pernšteina umřel na zámku swém na Pardubicích dne 8 Apr. 1521. Památka jeho w městě Pardubicích, kterémuž hojná dobrodiní činil, až podnes w požehnání jest.

E. II.

REGISTRA

ZÁPISŮW KRÁLOWSKÝCH I OBECNÝCH,

roku 1454.

Pokračowání. (Wiz Archivu tohoto díl I, str. 493—546.)

---

274. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Janowi Kralowcówi z Kralowic twrz Tatce řečenú proboštstwí Wyšehradského, se dworem popلužním a dědinami k němu příslušnými, wes tudíž s lidmi a s dědinami jich, Wrbčany wes arcibiskupstwí Pražského se dworem také popلužním a dědinami jeho i lidí tudíž bydlejících, s úroky, požitky, poplatky, což k tomu přísluší, nic newyměňujíce, w 850 ſſ gr., a do Uher měl jeti jednau, a tam puol léta na swuoj náklad slúžiti, a lidí neobtěžowati, jakož týž list šíře swědčí; datum w Praze, l. 1436, w úterý po 11,000 děwic.

Ten w registřích nalezen. Ten list okázal Jan z Chwalowic jménem sirotkuow již praweného Jana Kralowce i swým jménem, jakožto poručník listem učíněný, kterýžto list poručný také okázal.

275. List s majestátem krále Wáclawa, jenž swědčí Henzlínowi z Zárowa, měštěninu Starého Města Pražského, na 1400 ſſ gr. zapsaných na klášteřích na Chotěšowském 528 ſſ, na Teplé 220 ſſ, na Plaském 220 ſſ, na Swatoprokopském 210 ſſ, a na Skalickém 30 ſſ, aby na dwa roky po polowici splnili z berně králowské, jakož týž list šíře swědčí; datum Pragae a. d. 1395, die 1 Septembris.

Ten list okázal Jan z Cholpic, a wedle toho list smluwný a společní Jana Zarowského s Wáclawem Štuk z Cholpic.

276. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje díl wsi Lidic kostela sw. Anny, a jednoho krajčího we wsi Zájezd kostela sw. Benedikta, Townek jménem, kostela Břewnického *(sic)* s lukau a úročníky we wsi Kowářow kostela Wyšehradského, se wšemi puožitky a plným panstwím, a úrok 6 ſſ, kterýž Petr z Libochowic do Prahy oltářníku sw. Ducha platiti má, témuž Petrowi z Libochowic, diel za obranu a zachowání, a diel w 78 ſſ za službu, kterauž měl učiniti s šesti oděnci jízdnými puol léta, jakož týž list jemu a jeho dědicuom šíře swědčí; datum w Litoměřicích, o narození božiem l. 1420.

Ten list okázal Jan z Hlazowic, a wedle toho práwo od Petra z Libochonic jeho otci ke zbožím jeho i listuom swědčící.

277. List s majestátem císaře Sigmunda, kterýž swědčí Oldřichowi z Kralowic na 160 ſſ gr. učteného za službu a za škody na Wyšehradě, a že list na starý dluh wrátil, protož jemu a jeho dědicuom zapisuje wsi Loket a Snět kanowníctwí Wyšehradského, s úroky, poplatky, užitky, lesy, luhy, lukami, popłužími, potoky, rybníky i se wšemi jinými příslušnostmi w swrchupsaných 160 ſſ gr., a lidí nemají obtěžowati, jakož týž list šíře swědčí, jehož datum w Telči l. 1437, we čtwrtek před sw. Kateřinau.

Ten list okázal Petřík z Snětu a wedle toho naň list dobré wuole jemu swědčící od Woldřicha z Kralowic, což se Snětu dotýče.

278. List s majestátem ciesaře Sigmunda, w němž zapisuje Pešowi z Sedlčan a jeho dědicuom i budaucím na wsi na Krňanech kláštera Ostrowského, na Smilowičkách, Cerewnici *(sic)*, na Březnice malé, děkanstwí a probošstwí i arcibiskupstwí k Týnu arcibiskupowu na Wltawě 60 ſſ gr., a že ty sumy komoře králowské příslušné wydáwati mají z toho držení, a lidí neobtěžowati, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze, l. 1437, w tu středu před hromnicemi.

Ten w ragstrách nalezen, ale nesrownáwá se w některých slowích, a ta slowa zdá se že jsú oprawowaná, ačkoli jednostajnú rukau. Ten list okázal Kašpar jménem ženy swé Duory, kteráž byla prwé Pešikowa a swým; ale prawí, že nemají od Peše dobré wuole, než toliko ty listy hlawní.

279. List s pečetí císaře Sigmunda, w němž zapisuje Pešowi z Sedlčan a jeho dědicuom i budaucím na wsi Třemošné kláštera Milewského s úroky, poplatky ꝛc. 20 ſſ gr., jakož týž list šíře swědčí, jehož datum w Praze l. 1437, w sobotu den 10,000 rytířůw.

Toho jsme w registřích nenalezli; a také týž Kašpar okázal jménem ženy swé Duory a swým, a též že nemají od Peše dobré wuole.

280. List s majestátem ciesaře Sigmunda, swědčící Jiříkowi z Dubé a z Wismburka za to, že jest dřewní listy wrátil Janowi z Opočna, swědčícé na Žleby,

Lichtmburk, Drobowice ꝛc. za to témuž Jiřkowi zapisuje 13,000 ß gr. přewedených na Drobowice, na Žleby, na Wilštein, na Chotěboř město i na wše, což k těm hraduom přislušie, a jeho erbuom; a že ti zámkowé králuom Českým, neb kteréžby koli poslali, mají otewřeni býti a swobodni a bez jich škody; a kdyžby křižowníci Pruští twrz Drobowice wyplatiti chtěli s wuolí králowskau, tehdy Jiřík a jeho erbowé wezmauce od nich 4,000, mají postúpiti jim, jakož týž list šíře swědčí, bez wýstrahy; datum w Praze léta 1436, w středu po sw. Michalu.

Ten w registřích nalezen srownaný.

281. List s majestátem ciesaře Sigmunda, w němž Jiřkowi z Wismburka, jsa jím upamatowán, kterak Jan Opočenský wrátil listy na dluhy, jenž měli jemu zjednati poručenstwí sirotkuow někdy Jana z Telče, a to nedošlo, ani za to dosti učiněno, za ten dluh a za ty listy přidáwá a připisuje témuž Jiříkowi a jeho erbuom i budúcím k dřewnímu zápisu na Drobowice wydanému k té sumě 2000 ß gr., jakož týž list šíře swědčí, jehož datum w Praze 1437, w pondělí den sw. jedenáct tisíc panen.

Ten w registřích nalezen. Ta dwa listy okázána od Ješka se Žlebuow, a wedle toho list dobré wuole na ta dwa zápisy od Jiříka z Dubé a z Wismburka, swědčící Hynkowi a Janowi z Dubé a z Třebochowic.

282. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Waňkowi řečenému Rak z Nebielowa, richtáři ty časy starého města Pražského, a jeho dětem a dědicuom, dwuor Tryskowice kláštera Strahowského, s dědinami k němu příslušnými, lukami, rybníky a se wšemi práwy ꝛc. we 200 ß gr., s wýstrahau puol léta, a když by jim potom bylo dáno 200 ß gr.; jakož sú se w pusté uwázali, mají swrchek wšecken, nábytek, obilé, píci i osení i což by tu měli, sobě poberauc, a ryby z rybníkuow wylowic, postúpiti, jakož týž list síře swědčí; jehož datum w Praze l. 1037 *(sic)*, w středu den sw. Linharta.

Ten list okázal Wáclaw mladý Carda, a wedle toho na ten list dobrau wuoli listowní od Waňka Raka z Nebielowa swědčící prodáním Wáclawowi z Petrowic sědĕním na Ústi, a Wáclawowi synu jeho odtudž.

283. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Matiášowi z Chlumčan Smolnici wes kněží Rúdnických w 700 ß gr., a lidí nemá obtěžowati, jakož týž list šíře swědčí; datum w Praze l. 1436, w pondělí po sw. Šimoniši a Judě.

284. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje wsi Pochwalow křižowníkuow kostela matky boží u mostu, a Smolnice i Brloh kláštera Rúdnického, se wšemi přislušenstwími, s plným panstwím, Parcifalowi a Lotowi z Winařic bratřím, diel za obranu a zachowání toho zboží, a diel we 250 ß gr. za službu se 20 koňmi 26 neděl w zachowání hradu Pražského činiti majíce, jakož tayž list, jim i jich

dědicuom šíře swědčí, kterýž měl wětší pečeti, kdyžby přinesen byl, potwrzen býti; datum jeho w Berauně, na hod ss. Šimona a Judy l. 1420.

Ten list okázal nám Smolík, a wedle toho list od Plichty z Žirotina, w němž ten list s těmi wesnicemi a práwy poraučí dobrowolně témuž Martinowi Radickému řečenému Smolík Starého Města Pražského od Oháněk, jakož týž list to okazuje i jiných drahně záwazkuow w sobě zawierá. Ale od Parcifala my jsme dobré wuole newiděli, jakož se o ní w Plichtowě listu dotayče.

285. List s majestátem ciesaře Sigmunda, w němž zapisuje Petrowi z Zachrašťan a jeho erbuom wes Nepolisy kláštera Swatojiřského s úroky, požitky, práwy a příslušnostmi wšelijakými, kteréž k té wsi přislušejí, we 400 ſſ gr. s wýstrahau čtwrt léta; lidí chudých nemají obtěžowati, aby komoře králowské ty sumy obyčejné wydáwali, nemá na žádného mocí sahati, ani swéwolně bůřiti, a wěrně pomáhati má, jakoz týž list šíře swrchu swědčí; datum w Praze, den s. Matauše l. 1436.

Ten list Mikuláš z Zachrašťan okázal.

286. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž swědčí, kterak Přibík z Zasanic propowěděl, že wes Králowa Lhota maje zápisnau, prodal Buškowi řečenému Sekyrka z Sedčic za 100 ſſ gr., žádaje powolení králowského, a že ten zápis, kterýž na to měl, wrátil; i zapisuje túž wes Králowu Lhotu témuž Buškowi a dědicuom jeho, aby tu wes s úroky, dědinami, lukami i se wším příslušenstwím držal a požíwal, dokud by jemu již powěděných 100 ſſ gr. nebylo dáno; také jemu přeje, aby jemu wodu tudíž tekaucí k užitku rybníkuow udělaných, i kteréžby udělal znowu, přes pole sedlákuow a súseduow swých wedl, wšak bez škody wšech; jakož týž list šíře swědčí, jehož datum w Praze l. 1437, w pátek den s. Františka.

287. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje wsi Zbyslaw, Rohozec, Kúnice, kláštera Sedleckého, se wšemi požitky ɔc. a zwláště s rybníky, lesy, s plným panstwím, pro obranu a zachowání toho zboží, a diel we 400 ſſ gr., Ondřejowi richtáři a Wáclawowi Finder z Čáslawě, jimžto ty peníze dlužen byl, jakož týž list jim i jich dědicuom šíře swědčí; jehož datum na Horách Kutnách, den s. Barbory l. 1420.

Ten list okázal Ondřej richtář z Čáslawě.

288. List s majestátem císaře Sigmunda, swědčící urozenému Heníkowi z Walšteina a s Skal, na twrz Šestajowice s dworem popplužním a wsí křížowníkuow Zderazských, s úroky, poplatky, užitky i wšemi práwy a příslušnostmi, zapsané we 300 ſſ gr., wýstraha puol léta, lidí nemají obtěžowati, a aby sumy wydáwali, a mocí nemají na žádného sahati, jakož týž list šíře swědčí; datum w Praze, l. 1437, den přenešení s. Wáclawa.

Nalezen w reystřích. Ten list okázal Jan Hřel, a wedle toho list, jemuž Heník ten majestát se wším práwem prodáwá.

289. List s majestátem krále Sigmunda, w němž zapisuje hrad Haunštain s jeho příslušnostmi Štěpanowi Kobrshan a jeho manželce a dědicuom jeho we 400 ℔, kterýž prwé má we 200 ℔ zapsán, jakož týž list šíře swědčí, kterak má otewřien býti ku potřebě oc. datum w Normberce l. 1422, w neděli ante nativitatem Mariae.

Ten jest okázal Jindřich z Wajdy, a wedle toho list dobré wuole jemu swědčící na ten majestát od Wiléma z Ilburka; ale od Štěpana my jsme dobré wuole newiděli.

290. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje práwo prebendářuow, oltářníkuow a kanowníkuow kostela Pražského, kteréž jim přísluší we wsech Martiněwes, Hrlew, Nížebohy, Dušníky, Saky, a wes Jarpic kláštera Zbraslawského, s plným panstwím a příslušenstwím, Wáclawowi a Janowi bratřím z Račiněwsi, diel za obranu a zachowání toho zboží, a diel we 260 ℔ gr. za služby jich se 20 koňmi od s. Martina až do ochtábu s. Jiří w chowání města Slaného učiniti majících, a za 30 ℔ gr. za žold zadržalý služeb jich na hradě Pražském učiněných, a za škody w Slaném wzaté zuostalých, jakož týž list šíře swědčí i jich dědicuom, kterýž měl wětší pečetí potwrzen býti; datum Welwar, den s. Martina l. 1420.

291. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje wsi, jenž swědčí Ješkowi z Roztok i jeho dědicuom a budaucím, na dwuor w Horušanech křižowníkuow Zderazských, s dědinami, poplužími, s robotami, rybníky i jinými příslušnostmi, kromě platu peněžitého úročního, Podčeply wes jeptišek Swatojirských, i s tím platem, kterýž odtawad kněžím Kartauským placen jest, w Radimi ty lidi, jenž k swatému Jiří příslušejí na hradě Pražském, a Welenec malý kanowníkuow hradu Pražského a kostela Boleslawského, s úroky, poplatky oc. w 300 ℔ zapsané; wýstraha rok plný napřed; a cožby na stawení naložil, má jemu to s sumau wráceno býti, cožby swědomím pokázal, a lidí nemá obtěžowati, jakož týž list šíře swědčí; datum l. 1436, w středu před s. Wáclawem.

Ten w rajstřích srownán. Ten list okázal Tečenský jménem sirotkuow Ješkowých z Roztok.

292. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje wsi Želčín kanowníkuow Wyšehradských a Wepřec kanowníkuow Pražských, se wšemi jich užitky, s plným panstwím, Štěpanowi z Hlazowic, diel za obranu a zachowání toho zboží, a diel w 52 ℔ gr. za službu se čtyrmi koňmi 26 neděl činiti majíce w chowání města Slaného, jakož týž list jemu a jeho dědicuom šíře swědčí, jenž měl wětší pečetí potwrzen býti; datum w Litoměřicích, na hod s. Tomáše apoštola l. 1420.

Ten list okázal Janek z Hlazowic.

293. List s menší pečetí krále Sigmunda, jenž zapisuje diel wsí Dwržkow řečené kanowníkuow kostela Pražského se wšemi užitky, s plným panstwím, Jindři-

chowi z Měcholup, diel za obranu a zachowání té wsi, a diel za 52 ſſ gr. za službу se 4 koňmi 26 neděl činiti majíce; jakož týž list jemu a jeho dědicuom šíře swědčí; datum w Litoměřicích, druhý den po narození božím l. 1420.

Ten měl wětší pečetí potwrzen býti.

294. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Hanušowi ze Lhoty 3 ſſ gr. platu we Zbinicích mansionářstwí Wyšehradského, se wšemi což k tomu přísluší, we 30 ſſ gr., i jeho dědicuom a budaucím, jakož týž list šíře swědčí, jehož datum w Benešowě l. 1437, w pondělí den s. Martina.

Není w registřích nalezen.

295. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje urozenému Jindřichowi ze Stráže, na sumě a na úroku w městě Brodě Českém do králowy komory příslušném, na 30 ſſ gr. platu ročního 300 ſſ gr., jakož týž list jemu i jeho dědicuom budaucím šíře swědčí; jehož datum w Znojmě l. 1437, w pátek den s. Mikuláše.

Ten list okázali Brodští měšťané, a wedle toho listu dobrú wuoli na ten list jim i jich obci swědčící od Jindřicha ze Stráže.

296. List s majestátem císaře Sigmunda, swědčící Janowi Tuškowi, jeho dětem i dědicuom budaucím, w zástawu na dwuor poplužní s dědinami k němu příslušnými i lidmi w Přestúpími arcibiskupstwí Pražského, a w Břežanech wes probošstwí Wyšehradského, s lidmi, dwory, dědinami, jich úroky, poplatky ꝛc. náprawníky neboli služebníky a službami jich k úřadu a k purkrabstwí Brodskému wysazenými ꝛc. w 300 ſſ gr.; wýstraha rok napřed, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze l. 1437, w sobotu po s. Lukáši.

Ten w registřích nalezen.

297. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje wes řečenau Chleby mansionářstwí kostela s. Wáclawa na hradě Pražském, se wšemi užitky ꝛc. (Petrowi) Šwábowi z Hawraně, diel za obranu a zachowání toho, a diel za 78 ſſ za služby, kteréž s 6 koňmi puol léta činiti měl; item za 32 ſſ gr. za služby dáwno učiněné, jakož týž list šíře swědčí jemu a jeho dědicuom; datum w Berauně, den s. Šimona a Judy l. 1420.

Ten měl wětší pečetí potwrzen býti. Ten list okázali Nimburští a wedle toho naň dobrau wuoli od Jana Šwába, syna Petrowa, jim swědčící i jich obci.

298. List s majestátem ciesaře Sigmunda, kterýž swědčí Diwišowi Bořkowi z Miletínka, jakož jemu zuostal za list wěnný od něho wyplacený, jenž na Chlumec swědčil, na 100 ſſ a druhé 100 ſſ za jeho škody a službu, w tom jemu zapisuje

Stradím wes kláštera Zbraslawského, s úroky, poplatky, užitky a lidmi, i se wším což k tomu přislušť, k wýplatě bez dlénie, jakož týž list šíře swědčí.

Ten list okázal Waněk z Miletínka, a Sóběslaw z Miletínka přiznal se jemu osobně k dobré wuoli, srownal se s registry.

299. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Waňkowi z Miletínka a jeho erbuom wsi Sedleckého opatstwí, jménem Tajnec městečko, Wínaře, Bělušice, Kojice, Šelmice, Chrčice, Kralowany a Lhotu, s rybníky, s lesy a s háji a úroky, požitky a práwy wšelijakými, w 1000 ſſ, wýstraha čtwrt léta, a lidí neměli obtěžowati, aby sumy wydáwali, jakož týž list šíře swědčí; datum w Praze den s. Matúše l. 1436.

Ten se s registry srownal.

300. List s menší pečetí krále Sigmunda, kterýž swědčí Hynkowi Hlawáčowi z Dubé seděním na Lipém, na 2500 ſſ gr., w nichž jemu a jeho dědicuom zapsal hajtmanstwie Lužnické k držení se wšemi puožitky, dokudžby jim těch 25 ſſ *(sic)* nebylo dáno; a s tím má krále poslušen býti, a zámkowé ku potřebě otewřeni býti, kteréžto prwé byli wyplatili týž Hynek a Hanuš Polenck od Hanuše z Turkowa we 4000 ſſ, z nichžto témuž Hynkowi těch 2500 ſſ zuostal, a za jiné dosti učinil; léna podati muož bez škody królowy s wědomím krále ɔc. jakož týž list šíře to wypisuje; datum w Čáslawi, w sobotu ante dominicam Laetare l. 1421.

301. List s majestátem ciesaře Sigmunda, w němž zapisuje Janowi Pardusowi z Wratkowa a jeho erbuom wšecka zboží opatstwí Podlažického w 2500 ſſ gr., s rybníky, s lesy, s háji a práwy wšelijakými ɔc. do šesti let, a potom wýstraha čtwrt léta; lidí neměli obtěžowati, aby sumy wydáwali; nemá na žádného moci sahati, a z toho wěrně slúžiti a pomáhati proti nepřáteluom, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze den s. Matúše l. 1436.

Ten se s registry srownal.

302. List s menší pečetí krále Sigmunda, kterýž swědčí Hynkowi Hlawáčowi z Dubé na 600 ſſ gr. zapsaných na Žitawě, na Gerliči a na Budišíně, i jeho erbuom, aby to držal, dokudžby jemu těch 600 ſſ gr. nebylo dáno; a ten zápis muož dáti každému člowěku kromě kniežat, jakož týž list šíře swědčí; datum na Horách Kutnách l. ɔc. 20, w pátek před narozením matky boží.

Ten se s registry srownal.

303. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje wes Palček opata Břewnowského se wšemi puožitky, s plným panstwím, Hořešowcowi, diel za obranu a zachowání té wsi, a diel za 78 ſſ gr. za služby jeho s šesti oděnci jízd-

nými za 36 neděl w Slaném učiniti, majíce, jakož týž list jemu i jeho dědicuom šíře swědčí; datum w Litoměřicích, den s. Thomy apoštola l. 1420.

Toho jsme w registřích nenalezli, a měl wětší početi potwrzen bayti.

304. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Prokopowi a Janowi bratřím z Hořešowic 50 ſſ gr. témuž Prokopowi Plzenskými zuostalých, na lidech jmenowitých, jim i jich dědicuom, w Čeradicích na Martinowi Hoch řečeném, na Šimonowi, na Wawřincowi, na Matějowi mlynáři, na Pawlowi, na Žichowi, na Klímentowi a na Srbowi, s úroky, poplatky, s požitky, k waypladě bez wýstrahy, a těch lidí neměli obtěžowati mimo sprawedliwé poplatky, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze l. 1437, w sobotu před s. Janem křtitelem.

Ten se srownal s registry.

305. List s majestátem ciesaře Karla, w němž přikazuje a swú wuoli dáwá Witowi řečeněmu Hedwábnay, aby hrad Karšperk stawěl pro obranu země České, a jemu poraučí k oprawě klášter Nepomuk, Swatokorunský i jiné klášlery ɔc. a přikazuje Prachatickým i jiným obywateluom země České, aby w tom stawení témuž Witowi nepřekáželi, ale pomocni byli, jakož týž list šíře swědčí; datum Pragae a. d. 1356.

306. List s majestátem krále Wáclawa, w němž zapisuje Johannesowi lankrabi z Leutnperku 9775 zlatých uherských a českých, a z nich jemu úrok platiti má 977 zlatých, jenž činí 270 ſſ gr., a to zlatý počítajíc po 17 gr., a w tom jemu zapisuje hrad Karšperk, a k tomu zapisuje 23 ſſ gr. platu k těmuž hradu příslušného, a odkazuje na Sušických 60 ſſ berně, kterúž každý rok dáwají; item 100 ſſ a 24 ſſ od richty z Milejowic; jakož týž list šíře swědčí; datum Pragae a. d. 1379, w středu před s. Šimonem a Judau.

307. List s majestátem krále Wáclawa, w němž zapisuje Habartowi Hertenberkarowi, jeho erbuom a budaucím, dwě kopě platu ročního od zlaté Hory w Raichensteinu, a k tomu swau wuoli dáwá, jakož lankrabě zastawil hrad Kašperk w těch swrchupsaných zlatých, i s tím platem, jakož týž list šíře swědčí; datum in Mendico, l. 1405, w středu před matkau boží na nebesa wzetí.

308. Item list, w němž Jan lantkrabě z Leutnperka zastawuje hrad Kašperk, i k tomu wšecky listy, kteréž má od císaře Karla a Wáclawa krále, i nač ti listowé swědčí, Habartowi Hertenberkarowi i jeho budaucím, jakož týž list swědčí; datum l. 1402, den s. Tomáše.

309. Item list téhož lantkrabě, w němž zwláštní dluh zapisuje Hertembergerowi, a jeho dědicuom budaucím, na hrad Kašperk, k prwní sumě 360 zlatých uherských, jakož týž list swědčí; datum l. 1405.

310. Item list s majestátem krále Wáclawa, w němž zapisuje hrad Kašperk Petrowi ze Swojšína, a jeho budaucím a dědicuom, w tom dluhu, jakož byl Hertembergerowi zapsán od lantkrabě z Leutmperka, jmenowitě we dwau tisíci a w šesti stech ſſ gr., a k tomu 70 ſſ gr. úroka ročního na městu Sušice, ježto Henrik Kolman a Wáclaw bratr jeho a Wilém Dornšteiner prwé na Sušicích měli, w 700 ſſ, jakož týž list dále swědčí; datum Pragae l. 1411, w pátek před swatau Martú.

311. Item list s majestátem krále Wáclawa, w němž powolení dáwá (Petrowi) ze Swojšína hrad Kašperk wyplatiti od Habarta Hertembergera w tom dluhu, jakož lantkrabě z Leutemperka jemu dlužen byl ty peníze i plat, i wše což ti listowé dřewní swědčí, jmenowitě 2100 ſſ gr. a dwě kopě platu od zlaté Hory každý týden, to jemu Petrowi ze Swojšína a jeho erbuom a budaucím na Kašperku zapisuje, a k tomu powolení dáwá, aby 200 ſſ na hradu stawení pronaložil; a w tomto zápisu nedotayče těch 700 ſſ, jenž se Kolmana s bratrem ɔc. w prwním listu dotýče; datum toho listu w Praze l. 1411, w sobotu před kwětnau nedělí.

Jan z Lobkowic pokládá odpor proti Petrowi ze Swojšína, že naň wedle těch zápisuow mocí sáhl, na Milewské richtářstwí práwa nesečkaw a bez práwa, a že jest toho učiniti neměl.

312. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje wsi Dědibaby, Dušníky proboštwí Pražského, Wšestudy téhož probošta a kanowníkuow řeholních z Kostomlat, a we wsi Weltrus šest úročníkuow kostela Pražského, se wšemi požitky a s plným panstwím, Léwowi z Dědibab a Wilémowi z Klučowa, diel za obranu a zachowání, a diel za 208 ſſ gr. za služby jich s šestnácti oděnci jízdnými od božího narození za 26 neděl w Slaném učiniti mající, i jich dědicuom budaucím, jakož týž list šíře swědčí, jenž měl wětší pečetí potwrzen býti; datum w Litoměřicích, na hod narození božího swrchupsaný l. 1430 *(sic)*.

Ten Léwa jest umřel, a nenawiděli jsme jeho práwa, by komu swědčily na jeho polowici.

313. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Jakubowi z Řitky wsi kláštera Ostrowského, jménem Slúp, dwuor a pluh role i s těmi člowěkoma tudíž, Hozdnici, Dawel městečko i s mlýnem, Bojanowice, Snašičín, we 200 ſſ, z nichžto jest 100 ſſ, na nežto prwé na tom zápis měl, 40 ſſ za škody učtené, a ostatek za službu, ježto za čtyry léta se dwěma koňoma k hradu Karštainu ustawičně slúžiti měl, a lidí aby neobtěžowal, jakož týž list swědčí, jehož datum w Praze, léta 1436, w úterý po hodu 11000 děwic.

Není nalezen.

314. List s majestátem ciesaře Sigmunda se zdáweným, w němž zapisuje Waňkowi Larwowi z Owence, za službu, kterauž s čtyrmi koňmi, s tolikéž osobami,

od dání listu tohoto až do swatého Wácławá ustawičně činiti měl, dwuor jeptišek swatojiřských w Owenci, s pluhem dědiny, i se wším což k němu přísluší, we 100 ſſ. gr. s wýstrahau čtwrt léta, jakož týž list to swědčí, jehož datum w Praze l. 1437, w sobotu po s. Lucii.

Ten se s registry srownal. Ten list okázali Lukáš a Mařík měštěné z Praby, a wedle toho naň list dobré wuole jim swědčící od Waňka Larwy, s pečetí na swědomí Jana z Kralowic podpurkrabie a Matěje Smolaře a Daniele měštěnínuow; a prawí Lukáš a Mařík, že jest tu službu Waněk wyplnil.

315. List s majestátem ciesaře Sigmunda, w němž zapisuje Bohuňkowi z Olbramowic i jeho dědicuom i budaucím wes kanowníkuow hradu Pražského Ptice řečenú, s úroky, poplatky ⁊c. a jednoho člowěka jménem Kubína z Holonoh, kláštera Strahowského, s úroky i se wšemi poplatky, w 158 ſſ gr.; lidí neměl obtěžowati, jakož týž list bez wýstrahy swědčí; jehož datum jest w Praze l. 1437, w pátek po s. Dorotě.

Nalezen w registrách. Ten list okázala Margreta z Drnowa, a wedle toho naň list dobré wuole jest, swědčící od Bohuňka z Olbramowic.

316. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž Benedowi z Nečtin a jeho dědicuom i budaucím za některá zboží od něho wyplacená, Křiwsúdow twrz a městečko ⁊c. zapisuje za tu twrz Březany kláštera Zbraslawského a wes, se dworem i poplužími, s rybníky, lesy, lukami, potoky, řekami, a k tomu wsi téhož kláštera jménem Zwelí, Ohrobec a Lhotu, s úroky, poplatky a se wšemi práwy ⁊c. i summu a berni we 1200 ſſ gr., s wýstrahau rok napřed; nemají těch lidí mimo sprawedliwé poplatky obtěžowati, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze l. 1436, w sobotu před swatau Kateřinau.

Ten se s registry srownal. Ten list okázán od synuow Benedowých.

317. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Mikulášowi z Chotče we wsi klášteruow Kartúského a Strahowského, jménem Hlubočrpiech, 4 ſſ platu ročního we 40 ſſ gr., za nežto měl slúžiti dwě létě ustawičně k Karšteinu s jedním koněm, a neměl těch lidí obtěžowati ⁊c. wýstrahy není, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze l. 1436, w úterý po 11000 děwic.

Není nalezen w registrách. Ten list okázal Jan z Tuhance, Mikulášuow syn, a wedle toho dwě wuoli, jednu od Mikuláše z Chotče na ten majestát swědčící Janowi Zdichowi z Kunratic a Anně manželce jeho; druhá wuole na to od Anny ze Šwihowa, wdowy po Janowi Zdichowi z Kunratic, swědčící Mikulášowi z Tuhance a Katruši jeho manželce i jich dědicuom i budaucím.

318. Pawel a Bohuslaw synowé Wawřincowi, okázali list s přitištěnau pečetí císaře Sigmunda posilací, swědčící Wawřincowi řečenému Toniš měštěnínu Pražskému, jemuž puojčuje, aby winici kláštera Kartauského, kteréž jest w držení,

na Zlechowě proti kostelu ležící, dotud dokudžby králem Českým a preláty i pány králowstwí Českého to jinák nebylo opatřeno a zjednáno (sic); datum a. d. 1437, den s. Alexie.

319. Waněk Mostský okázal nám list kněze Jana opata i wšeho konventa kláštera Zbraslawského, kterýž jemu a jeho manželce i dětem swědčí na twrziště w Neumětelech, na 100 ſſ gr. w zástawu, jakož týž list šíře swědčí.

Toto má w paměti býti toliko, neb není dluh.

320. List s majestátem krále Wáclawa, w němž zapisuje Hájkowi z Hodětína a jeho dědicuom hrad Piesek se wším příslušenstwím w 500 ſſ, a na městě 50 ſſ gr. berně králowské, aby tím lépe mohl hradu chowati, a toho aby žádnému cizozemci ani knížeti, ani pánu, ani nepříteli králowskému neprodáwal, ani zastawowal, než Pražskému zeměnínu, jakož list swědčí; dán l. 1419, w středu po s. Jakubu.

Ten list okázala Kateřina z Hodětína.

321. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Waňkowi a Jankowi z Odic Swrčowice dwuor i se wsí, a Kostomlatky wes kanownictwí Wyšehradského, we 200 ſſ gr. s wýstrahau puol léta, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze l. 1437, den s. Linharta.

322. List s malau pečietkau krále Sigmunda Uherského a Českého wladaře, swědčící Wáclawowi z Wartmberka řečenému z Blankšteina, na 500 ſſ dluhu, w kteréž se jemu za jeho zasluhowání zawazuje, a slibuje dáti od s. Hawla tehda po dání listu tohoto najprw příštího w roce pořád zběhlém, jakož týž list swědčí; jehož datum jest w Praze, w středu před s. Jiří, l. 1402.

Ten list okázal Jan Blankštein, ježto králem nebyl w Čechách král Sigmund.

323. List s majestátem císaře Sigmunda, swědčící Hanušowi z Rychnowa puškáři ꝛc. jakož byl dal jemu jistá zboží w králowstwí Uherském w jmenowité sumě zapsal, kterýchžto jest zase postaupil, za to jemu a jeho dědicuom i budaucím postupuje twrze Libenice řečené, s dworem, s poplužím k němu příslušnými, se wsí tudíž, s lidmi, s dědinami jich, s úroky, poplatky, potoky, lukami, lesy, háji, rybníky ꝛc. i se wším příslušenstwím; a k tomu wsi kláštera Sedleckého, jménem Dolany, Šestary a Bielany, s úroky ꝛc. zapisuje na tom 2400 zlatých uherských k wýplatě, s wýstrahau rok napřed, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze l. 1437, w pondělí po božím křtění.

Ten se s registry srownal. Ten jest dluh králowstwí Uherského. Ten list okázal Pawel Libenický z Zaluňowa, a wedle toho list dobré wuole na ten list od Hanuše z Rychnowa a Kašpara syna jeho, swědčící Hynkowi a Pawlowi bratřím z Zaluňowa.

324. List s menší pečetí císaře Sigmunda, w němž Hynkowi z Želuňowa a jeho bratřím wlastním zapisuje na wšech kněžských, Poličanech s mlýnem, na Rownėm, na Bramburcích, na Bílejowě, na Týništi a na Peckách dwú člowěkú 100 ſſ, s wýstrahú rok napřed; zuostaweno, že komoře králowské ty sumy wedle práwa předkuow mají wydáwati, cožby z toho zboží sprawedliwé bylo, a že těch lidí nemají obtěžowati, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze, w sobotu den ss. Petra a Pawla l. 1437.

Toho jsme w registrách nenalezli.

325. List s majestátem krále Wáclawa, a jiných na swědomí osmi pečetmi, jakožto Konrada arcibiskupa ꝛc. w kterémžto listu král Wáclaw přijal počet od Petra z Swojšína, mincmistra na horách Kutnách, a Mikuláše z Egerberku, najwyššího písaře na horách Kutnách, a z toho počtu je kwituje, a po počtu jim zuostáwá a jich erbuom 8705 hřiwen a 24 g., a ty jim slibuje (slowem) swým králowským za se i za swé budaucí krále České zaplatiti bez jich škody, jakož týž list šíře swědčí, tak že již za to dosti učiněno bude; jehož datum na Točníku, l. 1412, den s. Alžběty.

Ten list okázal Wáclaw z Swojšína.

326. List s majestátem krále Wáclawa, a s jinými třinácti pečetmi na swědomí, jakož Oldřicha z Rosemberka ꝛc., w kterémžto listu král Wáclaw přijal počet od Petra z Swojšína mincmaistra, a z toho počtu jej kwituje, a po počtu jemu zuostáwá 5547 hřiwen a 29 g., kteréž mimo počet na potřebách králowských wydal, a ty jemu a jeho erbuom slibuje zaplatiti bez jich škody, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum a. d. 1419, feria II ante Urbani.

327. List s majestátem krále Wáclawa, w němž od Petra z Swojšína mincmaistra z přijmuow z mince a užitkuow od neděle adwentní l. p. 1404, až do neděle Dominus fortitudo l. p. 1406, to jest we dwau letau, počet přijal jest a z něho jej kwitowal; na kterémžto počtu zuostal jemu 1183 ſſ gr. a ty jemu a jeho dědicuom slibuje králowským slowem zaplatiti bez škody, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze l. 1407, den šestý měsíce března.

Tento list měl najprw okázán býti před prwníma dwěma; pak my w celosti newíme, wešlyli jsú ty sumy z jednoho listu do druhého, neb w žádném listu nedotýče se w posledniem, by w prwních počtech bylo co zuostaweno, jakož na to listy prwní mají, než tak jsme my rajstrowali, jakž jsau nám jeden po druhém okazowáni; a w posledních listech nečiní se zmienky o dluzích zuostalých w prwních listech.

328. List císaře Karla čtwrtého s majestátem, swědčící urozenému Hyncíkowi Pflug, a dědicuom i budúcím jeho, na hrad Orlík s přiewozem a clem na řece, s wesnicemi, rolími, lesy ꝛc. i se wšemi příslušnostmi, k manstwí rytířskému,

a ku potřebě králowské má ten hrad otewřín býti u wálkách, a po skonání wálek Hyncikowi a jeho dědicuom wrácen býti, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Budišině l. 1369, XVIII kalendas Novembris.

329. List s majestátem krále Wáclawa, swědčící Petrowi z Swojšína a jeho dědicuom wlastním na hrad Orlík, s přiewozem, clem i se wším příslušenstwím, kterýžto kúpil u Ondřeje Hulera, seděním na Nečtinách, že k tomu trhu král Wáclaw swau wuoli dáwá, a toho potwrzuje, a k tomu dwau wsí Hlinic a Zalužan znowu přikaupených, aby týž Petr s swými dědici ten hrad držal, tak jakož jsau Ondřej dříwe řečený a prwé Sigmund bratr jeho držali k manstwí, a tak aby ten hrad byl ku potřebě králowské otewřen, a ten aby prodati mohli též k manstwí ꝛc. jakož týž list šíře swědčí; datum w Praze, léta 1408, den desátý Čerwna.

330. List s majestátem císaře Sigmunda, swědčící Janowi a Wáclawowi bratřím Zmrzlíkuom ze Swojšína, na zboží Tochowské kláštera Ostrowského, zboží Rožmitálské arcibiskupstwí Pražského, a zboží Kostelecké kláštera Břewniowského, s popluží, rybníky, platy ꝛc. i se wšemi což k tomu přísluší, zapsané we 2000 ſſ gr. a lidí nemají obtěžowati, aby sumy obyčejné wydáwali, a nemají moci sahati na žádného, a proti swéwolným pomáhati; wýstraha čtwrt léta; jakož list šíře swědčí. Datum w Praze, l. 1436, den s. Matauše.

Ten se s regstry srownal.

331. List s majestátem krále Karla, w němž Hugowi z Dornšteina, hofmistra panie Blanky sestry *(sic)* Karlowy, zapisuje wes Myščice w puol druhém stu kopách gr., jakož týž list jemu i jeho dědicuom budaucím šíře swědčí; jehož datum w Praze, l. 1348, VI idus Julii.

My newíme, kterým práwem tu wes Wáclaw Zmrzlík drží.

332. List s majestátem krále Wáclawa, swědčící, jakož Petrowi z Swojšína, mincmaistru na horách Kutnách, na počtech jeho skrze něho najposléz učiněných, w jisté a znamenité sumě, *(sic)* na to škod nepočítaje, a cožby na oprawení twrze naložil a swědomím okázal a jedním úředníkem, kterýžby od krále k tomu byl poslán, to jemu k té sumě má přičteno býti, jakož týž list jemu a jeho dědicuom šíře swědčí; jehož datum w Praze l. 1413, den 29 Října.

Tuto se počtuow, a netoliko jednoho počtu dotýče, a tuto se za ty sumy zuostalé dosti činí, kromě jednoho listu, kterýž jest dán po tomto s tímto znamením

333. List s majestátem krále Wáclawa, swědčící, jakož Hyncík Pflug hradem swým Orlík, kterýžto měl od krále w manstwí, směnil jest s Sigmundem Huler za hrad jeho Boršengrün, že k tomu král Wáclaw swau wuoli dáwá, a Sigmundowi Huler toho potwrzuje tak s těmi wýmluwami, jakož týž list šíře swědčí. Datum Pragae, l. 1411, den 6 Listopadu.

334. List s majestátem krále Sigmunda, swědčící Purkartowi z Kolowrat a Kobíkowi bratru jeho na 820 ſſ, že má za to rok slúžiti, dokudžby wálka trwala, se 30 koňmi, pakliby wálka stála, že by co nedoslaužil, to na sumě má sníti; a druhých 400, že jest zaslaužil, a na to počet učiněn. Dat. a. d. 1422, w sobotu ante nativitatem Mariae.

Ten se s registry srownal. Ten list okázal Jan z Kolowrat a z Bezdružic. Také okázal tři listy s menší pečetí krále Sigmunda záškodnie, jeden latinský swědčící Purkartowi a Janowi bratřím z Kolowrat, dat. a. d. 1422, w sobotu před narozením panny Marie; třetí list český týmž swědčí, a. d. 1425, w pátek před s. Maří Magdal.

335. List s majestátem krále Sigmunda, w němž potwrzuje listu krále Wáclawa, kterýž jest w tom listu wepsán, jenž swědčí Baworowi z Šwamberka na berni králowskau na městě Stříbře zapsanau k wybierání na každý rok 120 ſſ gr. rozdielně, we dwanácti stech ſſ gr., jakož týž list jemu a jeho dědicuom šíře swědčí, jehož datum jest l. 1423, w úterý po s. Jiří.

Ten se s registry srownal. Ten list okázal Jindřich Bawor z Šwamberka.

336. List s majestátem císaře Sigmunda, swědčící Mikulášowi, Zbyňkowi a Hynkowi synuom Běty wdowy po nebožci Zbyňkowi z Křesic, na stawení Onomyské wsi arcibiskupstwí Pražského, s úroky, poplatky, užitky oc. we 200 ſſ gr. jakož jim prwé byl Malešow zapsán oc. a těchto 200 ſſ mají na onom zápisu sníti, jenž swědčí na Malešow, a Malešow jim toliko zuostane w 800, a lidí neměli obtěžowati, jakož týž list šíře swědčí, jehož dat. l. 1436, ten pondělí po hodu početí panny Marie.

Ten se s registry srownal. Ten list okázali Jan z Sútic a Kuneš z Dubé jménem sirotkuow Kerského, a prawie, že to muož swědomím prowedeno býti, že jest Zbyněk ten list dal Kerskému osobní dobrau wuolí.

337. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Barboře císařowně Římské, Uherské, České králowé, manželce swé, hrad Potštýn oc. we 1400 ſſ, kterýžto wyplatila k sobě, a w tom aby jej držela, a žádný aby je zplatiti nemohl, leč by samému císaři bylo potřebí, dokudžby žiwa byla, a po smrti její, kdož ten list míti bude od nie, budaucí králowé Čeští budau moci splatiti, jakož list šíře swědčí. Dat. a. d. 1437, fer. VI post pascha.

Ten list okázal Jan z Sútic jménem swým a sirotka Hyncowa Ptačkowa z Pirkšteina, a prawí, že jej měl týž Hynce Ptaček od císařowé z její dobré wuole; ale té jsme my newiděli.

338. List s menší pečetí krále Sigmunda, swědčící na Radlice, wes kostela Pražského, se wším příslušenstwím, Prokopowi a Rudoltowi z Žišowa, díl pro zachowání té wsi, a díl za 64 ſſ gr. na tom zapsaných, aby sobě wyberauc pro-

pustili, jakož list šíře swědčí; dat. w Čáslawě, fer. IV post dominicam Laetare, a. d. 1421.

Ten list okázal Jan z Sútic jménem swým a sirotka Rudoltowa.

339. List s majestátem císaře Sigmunda, swědčící Janowi Rečkowi z Ledeč, měštěnínu starého města Pražského, a dědieuom jeho i budaucím, na wes Michel se dworem a s dědinami poplužnými i s kmetcími, úroky, lesy, lukami oc. s mlýnem, winicemi, zahradami, se wším přislušenstwím a panstwím, we 400 ſſ gr., wýstraha puol léta, a to muož dáti, zastawiti, a lidí neobtěžowati, jakož list šíře swědčí, jehož datum w pondělí po narození matky boží l. 1436.

Ten se s registry srownal. Ten list okázali mistři z kollege Rečkowy, a prawí, že mají dobrau wuoli na ten list s kšaftem.

340. List s majestátem císaře Sigmunda, swědčící opatowi Rackowi (kláštera) Tepleckého a jeho budaucím na 1000 ſſ gr., jimž je slibuje slowem králowským zaplatiti na hod narození božího tehdáž příštího, aneb těm, kdož by ten list měli s jich dobrú wuolí, zwláště Zbyňkowi z Kocowa a Petrowi Číčowec. Dat. Ratisponae, a. d. 1434, in festo s. Michaelis.

Ten list okázal Jindřich z Horušan jménem opata Tepleckého.

341. List s menší pečetí krále Sigmunda podáwenú, swědčící urozeným Bohuslawowi a Krušinowi bratřím z Šwamberka, jimžto 4500 ſſ gr. a jich dědicóm za jich zadržalay žold a škody, jakož s Bohuslawem na to počet skutečně měli, a 600 ſſ gr., kteréž jsau na městě Launském mieti sě prawili, a to jest w sumě 5200 ſſ, wšecka a wšeliká zboží opatstwí kláštera Nepomuckého, totiž města, městečka, wsi, dwory, se wšemi užitky příslušnými, na zemích orných i neorných, na mlýniech, rybnících oc. nic odtud newyjímajíc, co k témuž opatstwí přísluší, s úroky, požitky, kteří k komoře králowské z toho kláštera na každé léto wycházeti mají, jménem zástawy zastawil jest k držení, dokudžby jim 5200 ſſ gr. nebylo zaplaceno; a ty lidi měli při práwích a swobodách a starých obyčejích zachowati, jakož jest je opat držel a zachowal, a osm mnichuo řádu řečeného kláštera chowati dlužni jsau, a jim slušnau potřebu dáwati bez nesnáze, jakož list šíře swědčí; jehož dat. na Horách Kutnách, fer. V ante Bartholomaei a. 1420.

Toho jsme w registrách nenalezli.

342. List s majestátem krále Wáclawa, w němž Bohuslawowi z Šwamberka samému, aby swé škody w službě wzaté nahraditi a potom w službách užitečněji mohl pracowati, na klášteřích Kladrubském a Nepomuckém 1200 ukazuje, aby on Bohuslaw, když zápis berní, kterýž oswícený Arnošt wéwoda Baworský má, wydržán bude neb wyjde, jenž se na hod swatého Martina tehdáž příštího po roce přihodí, počna, od opata a konventa kláštera Kladrubského 200 a od Nepomuckého

200 ß z sum berňowých králowských, kdyby wložených a wložiti majících na časy zwyklé, a tak dále druhé i třetí léta se následující, ažby 1200 ß gr. přijali; wybierati má; a kdožby ten list měl s jeho dobrau wuolí, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum jest w Praze, l. 1419 den 4 Unora.

Šest set z tohoto listu jest přijato do prwního listu. Račte porozuměti, mohloli jest již ostatek w té míře či wíce wybráno býti, kdyžby z toho počet učiněn byl, ano mělo we třech létech wybráno býti.

343. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zboží křižowníkuow, Manětina řečené, se wšemi duochody sprawedliwými i se wšemi příslušnostmi, urozenému Bohuslawowi z Švamberka, díl pro zachowání toho zboží, a díl w 1000 ß gr. za služby jeho zapsal, i jeho dědicuom, jakož list šíře swědčí, jehož datum w Berauně, na hod swatých Šimona a Judy l. 1420.

Není w registrách.

344. List téhož krále Sigmunda s menší pečetí, w němž městečko Manětina křižowníkuow domu špitálského oc. se wšemi wesnicemi, dwory, lesy, lukami, mlýny, wodami i jinými wšemi užitky, Hynkowi Krušinowi z Šwamberka a jeho dědicuom w 700 ß gr., kteréž jemu k wyplacení hradu téhož Šwamberka od rukú Husuowských *(sic)* na pomoc dáti slíbil, a jemu je dlužen, a we 300 ß gr. jemu za žold dosud zadržalý a škody wzaté zuostáwá, dále w 1000 ß gr. odkázaných za žold, za něžto 100 koní žoldnéřuow dobře spuosobených na hradě swém pro jeho obranu, a aby týmž Husuom každé dni rozbroje aneb swáry činil, chowati má do roka a slúžiti k rozkázání hajtmana králowského, jakož týž list šíře swědčí. Dat. w Budíně, w neděli po s. Wawřinci l. 1425.

Není w registrách.

345. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž činí smlúwu s Krušinau z Šwamberka, aby chowal 40 koní a s nimi celý rok slaužil k rozkázaní hajtmana králowského; za to se jemu do roka má dostati 2840 zlatých rýnských, zlatý počítajíc po 18 gr.; a jestliže by wálka přestala, žeby roku nedoslaužil, to jemu má na žoldu sraženo býti; a to jemu slibuje na tři roky rozdielně splniti, jakož týž list šíře swědčí; jehož dat. w Normberce l. 1422, u vigilii narození matky boží.

Nenalezli jsme toho w registrách; ten neswědčí dědicuom.

346. List s menší pečetí téhož krále Sigmunda, swědčící Krušinowi z Šwamberka, že s ním na to zuostal král, aby 40 koní chowal a s nimi slaužil k rozkázaní hajtmana oc. za 12 měsícuow, a za to se jemu dostane 1960 zlatých rýnských, zlatý po 18 grošich, a ty jemu slibuje dáti na dwa roky w tom listu položená, a jestližeby co nedoslaužil, má jemu to na sumě sraženo býti, jakož list šíře swědčí. Dat. w Normberce l. 1422, w pátek po narození matky boží.

Ten w registřích nalezen.

347. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž Žateckým těch zboží mnichowských, w jichž sú držení byli do té chwíle, totiž Wrútek, Staňkowice, Podbořany a Libešowice, popřál jest a dal k držení prostému, bez sumy zápisné, dotud dokudžby jim o nich jiné nebylo rozkázáno, jakož list šíře swědčí; jehož datum l. 1436, w pátek den s. Mataušе.

Ten není w registrách nalezen. Ten list ukázali Žatečtí, a wedle toho na papíře s přitištěnau pečetí list císaře Sigmunda, w němž richtářuom, konšeluom i wšem sausedruom w Podbořanech a w Libešowicích přikazuje, aby s úroky a poplatky swými i poslušenstwími konečně k Žateckým hleděli a k žádnému jinému, a že jest podkomoří úrok swatohawelský stawil do rozsúzení pří mezi Burianem a Žateckými, jakož týž list šíře swědčí. Dat. w Praze, w úterý po s. Šimonu a Judowi, let králowstwí etc. *(sic)*.

Prawí Žatečtí, že drží Wrútek a Staňkowice, a Podbořan a Libošowic nedrží, a že je drží Burian.

348. List s majestátem císaře Karla, w němžto se wypisuje, jakož jest urozenému Pawłowi z Jenšteina, králowské komory písaři, kterýž již dluh těla zaplatil, we 2000 ℔ za jisté dluhy, jehož dále jiným dlužníkuom zawadil, dlužen jest zuostal, a potom jeho synuom i jich dědicum tu sumu na úrocích a požitcích z židuow do komory králowé přicházejících zapisuje, k wybierání té sumy 2000 ℔, jakož list šíře swědčí; jehož datum in Cubito, an. 1376, pridie nonas Januarii.

Ten list okázali Jan a Jindřich bratří z Jenšteina a z Skal, a swědčí do wybrání sumy, a čas dáwný; kterak jest to, že tak w dlúhé chwíli není wybráno?

349. List s majestátem krále Wáclawa, w němž zapisuje les řečený Lindwold u Lubany *(sic)* we 300 ℔ gr. k wýplatě Hanušowi z Milhaimu a Niklowi z Cedlic, jima toliko, jakož list swědčí, jehož datum na Žebráce l. 1421 *(sic)*, w středu po welicé noci.

Ten list okázal Čeněk z Klinšteina, ale dobré sme wuole newiděli; a neswědčí dědicuom ani budaucím, než toliko těma dwěma.

350. List s majestátem krále Sigmunda, w němž Galhotowi z Hořowic a jeho bratruom a Bohuňkowi jeho strýci, za služby a škody, jakož se napřed w tom listu wypisuje, 1000 ℔ gr. přidáwá dluhu, kterýž mají na Rabštain od krále Wáclawa, a to i jich dědicuom na ten hrad Rabštain zapisuje, aby w tom drželi, dokudž by jim prwní dluh i těch 1000 ℔ gr. nebylo dáno, jakož list šíře swědčí; jehož dat. l. 1424, in Čapel insula prope Budam, octava die mensis Augusti.

Ten se s registry srownal. Ten list okázán jménem sirotkuow Wilémowých z Šumburka.

351. List s majestátem krále Wáclawa, w němž Benešowi z Hořowic, purkrabí na Rabšteině, a Bohuňkowi jeho bratru, a jich dědicum, za služby a škody wzaté zapisuje na bernťch králowých na klášteru Plaském puol druhého sta ℔ gr., kteréž jest dáwno do wuole králowské toliko držal, nyní znowu každé léto k wy-

zdwihání ukazuje a zapisuje tak dlauho, dokudžby jim 800 ſſ gr. nebyloby splněno, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum Pragae, an. 1419, die 26 Julii.

Týchž jménem ten list okázán, ale před tím Častolor z Hořowic proti těm listuom odpierá, že nemají k nim práwa, kdož je okázali, a že on má k nim práwo.

352. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž smlúwu učiniwše s urozeným Wilémem z Hasenburka, postaupil jemu Chomútowa a Blatné twrzi se wšemi požitky, a jemu slibuje slowem králowským zdržeti a naň nesahati ꝛc. tak dlúhó, dokudžby od něho a od jeho budaucích swých základuow hotowými penězmi newyplatili, kteréž jemu zastawili we 3000 ſſ gr. jakož list šíře swědčí. Dat. w poli před Prahau, l. 1420, den ss. Petra a Pawla.

353. List s majestátem krále Wáclawa, w němž urozenému Mikulášowi z Hasenburka dáwá polowici cla na městě Mostském, a po něm urozenému Wilémowi z Hasenburka jeho strayci, dědicuom i budaucím jich, k držení k wýplatě w 500 ſſ gr. jakož list swědčí; jehož dat. Aldemburk, an. 1386, die 1 m. Maji.

354. List s majestátem krále Wáclawa, w němž zapisuje 100 ſſ berně králowské na klášteře Doksanském w těch 1000 ſſ, jakož za richtářstwí starého města Pražského ostal urozenému Oldřichowi Zajíci z Hasenburka a dědicuom jeho, a to muož w témž prodati ꝛc. jakož list šíře swědčí. Datum Pragae, anno dom. 1413, fer. VI ante festum pentecosten.

355. List s majestátem krále Wáclawa, w němž zapisuje clo na malé straně u wšech bran urozenému Oldřichowi Zajícowi, a jeho erbuom i budaucím, we 2000 ſſ gr. jakož jemu za richtářstwí w starém městě Pražském zuostáno, aby to držali, dokudžby jim dwa tisíce ſſ nebylo dáno, jakož list šíře swědčí. Datum Pragae, a. d. 1413, fer. V ante festum pentecosten.

356. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž Janowi řečenému Gozowec z Rakowic a Přibíkowi z Zasanic, a jich dědicuom, dwě wsi jménem Talín a Wayšowice w kraji Plzenském s úroky ꝛc. we 200 ſſ gr. zapisuje k držení, dokudž by jim 200 ſſ gr. nebylo dáno, jakož list šíře swědčí. Datum w Nuremberce, a. 1431, in die S. Augustini.

Ten list není w registrách nalezen, a nestojí w něm grošuow Pražských. Ten list okázal Marquart z Rakowic od sebe i od Přibíka z Zasanic.

357. List s majestátem krále Wáclawa, kterýž swědčí Hanušowi z Bibršteina, aby sobě hrad a město Sumrfeld wyplatil w 500, a k tomu jemu na tom přizapisuje 700 ſſ gr. aby toho súma byla 1200 ſſ gr. a w tom aby to držal, dokudžby jemu a jeho erbuom ta suma 1200 ſſ gr. nebyla dána, a ten hrad má králi ku potřebě otewřín býti, jakož týž list šíře swědčí. Dat. Pragae, a. d. 1411, in die conceptionis b. Mariae virginis.

358. List s menší pečetí krále Sigmunda, swědčící, jakož jest král Wáclaw zapsal Hanušowi staršímu z Bibrštaina 1200 ß na hradu a na městě Sumrfeldu, k té sumě připisuje král Sigmund Hanušowi a Oldřichowi z Bibrštaina i jich erbuom 1000 ß gr. na týž hrad a město k držení, dokudžby jim sumy swrchupsané nebyly dány, jakož týž list swědčí. Dat. w Čáslawi, a. d. 1420, fer. VI post Augustini.

Ten se s registry srownal. Ty dwa listy Wáclaw z Bibrštaina okázal jménem swým a bratruow swých.

359. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž Parcifalowi z Prostiboře, že jest hotowých 300 ß puojčil, a nad to jemu 200 ß za služby i za škody učtené jest zuostáno, jemu a jeho dědicuom zapisuje wsi kláštera Doksanského, Černoč a Kmetiněwes, s lidmi, dwory kmetcími a s dědinami jich, úroky, poplatky, ospy oc. w těch 500 ß gr. a lidí nemá obtěžowati, jakož list šíře swědčí. Dat. w Praze l. 1436, w úterý po 11000 děwic.

Ten se s registry srownal. Ten list okázali Wilém z Pětipes, Alexander z Prostěboře bratr Parcifaluow, a wedle toho list kšaftowní od Habarta z Prostiboře, seděním na Winařicích, w němž mezi jinými odkázaními takto stojí: »majestát odkazuji strýci swému Alexandrowi, a Wilémowi Pětipeskému ujci swému, pakliby pan buoh kterého z nich neuchowal, aby na druhého spadlo.« Ten Alexander okázal list smluwný s Wilémem Pětipeským, že jemu nemá na tom Pětipeský překážeti, a že již Alexander má to práwo.

360. List s majestátem krále Wáclawa, w němž Mikulášowi z Okoře, najwyššiemu písaři desk zemských, za dluh, jímž jemu na počtech zuostal, zapisuje na 68 ß gr. úroka dědičného na měšťanech a obywatelích města Budějowic každé léto dlužných, 700 ß gr., jakož list šíře swědčí. Dat. Pragae, an. 1413, die 28 Octobris.

361. Druhý list téhož krále Wáclawa, w němž Budějowským přikazuje, aby témuž Mikulášowi z Okoře a jeho dědicuom platili a wydáwali tak, wedle zápisu a listu, kterýž na to wydal Mikulášowi a jeho dědicuom budaucím. Dat. a. d. 1413, die penult. Octobris.

362. List téhož krále Wáclawa, swědčící, že sú wšecky wěci Mikuláše swrchupsaného spadly na Jindřicha z Lažan podlé smlúwy jich, protož témuž Jindřichowi a jeho dědicuom dříwe řečené úroky w Budějowicích zapisuje w 700 ß gr. w dřewních listech wypsaných, jakož list šíře swědčí. Dat. Pragae, a. d. 1418, die 14 Junii.

363. List s menší pečetí krále Albrechta, w němž dáwá powolení Budějowským, aby k sobě wyplatili ty listy na nich zapsané, od Jana z Lažan seděním na Bechyni, kteréž byly jeho otci Jindřichowi z Lažan w 700 ß gr. a ty aby sobě srazili na sumách králowských i na jiných položených, ač by na jiná města bylo

položených, až do wybrání 700 ℔ gr. a potom ještě jeden rok aby sobě wybrali 68 ℔ gr. na oprawení města. Dat. Pragae, a. d. 1438, den sw. Štěpána.

364. List s majestátem krále Wáclawa, swědčící Margretě Hanušowé, zlatníka králowského, a dětem její Prokopowi a Wítowi, na 250 ℔ gr. dluhu zuostalého za jeho práci a dílo, kteréž po wšecka léta wedl jest týž Hanuš, a ty jim a jich dědicuom i erbuom slibuje slowem králowským zaplatiti, jakož týž list šíře káže, a. 1411, fer. V post purificationis.

Ten list Prokop zlatník z Prahy okázal.

365. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Zachařowi z Řenec dwuor starau winici řečený pod Kaňkem kláštera Sedleckého, a Pucery dwuor i wes kláštera Swatoprokopského, s dědinami poplužnými i kmetcími, s úroky, poplatky, požitky ꝛc. we 200 ℔ gr. jakož list šíře swědčí, jehož datum w Praze l. 1437, w středu před hromnicemi.

Ten se s registry srownal.

366. Zdeněk z Lukawce jménem Bohuslawa Šwamberka okázal nám list krále Sigmunda, w němž Henrichowi z Plawna potwrzuje listuow hamfestuow na jeho swobody a práwa moci říšků, kteréžto měl jest od předkuow císařuow a králuow říských na swá zboží, jakož list šíře swědčí. Dat. w Luntenburce a. d. 1427, in festo visitationis b. M. V.

367. Lidé ze dworuow, příslušející k richtě k úřadu do Chba, ukázali nám list s majestátem krále Sigmunda, jménem Langepruk a jiní w témž listu položení dworowé, w kterémžto listu jim i jich budúcím potwrzuje a je k tomu wysazuje znowu, jakož od staraďáwna byli wysazeni, aby wozili drwa k úřadu foitstwí Chebského, a mimo to aby na ně nebylo saháno, a aby s jednoho přítele na druhého najbližšího spadlo, ačby kdo po sobě synuow neb dcer dědicuow nepozuostawil, jakož týž list šíře swědčí. 1426.

368. Beneš z Kolowrat okázal list s majestátem císaře Karla IV, w němž urozenému Albrechtowi z Kolowrat puojčuje a přeje, aby les nebo háj řečený w Boru pod újezdem Žateckým a u jeho twrze Ročowa položený, k swým potřebám a užitkuom sekati mohl a z kořen klúčiti neb planiti, a tudiež městečko znowu učiniti, jakož list šíře swědčí. Dat. Pragae, l. 1352, kalendas Julii.

369. Druhý list Františka opata a konventa kláštera Postoloprtského, swědčící Albrechtowi staršímu z Kolowrat, na prodání křowin řečených na Tobolce, jakož w swých mezích záleží, o nichž se široce wypisuje a swědčí.

370. Třetí list s menší pečetí krále Sigmunda záškodní, swědčící Herbortowi z Kolowrat, Alšowi z Března. Dat. 1420, w sobotu před božím wstaupením.

371. Jorig Hertemberger a Hans Tautt okázali nám list s menší pečetí krále Sigmunda, w němž dáwá Benešowi Hertembergerowi a Bohuslawowi řečenému Tautt, a jich dědicuom, spolek s Habardem a Dorotau sirotky někdy Habarda Hertemberg eře, seděním na Mašťowě, na wšem jeho zboží, to což muož z práwa dáti, aby zprawowali do let sirotčích, neumenšujíce jim toho ale přispořujíce, pakliby let nedojdúc zemřeli, aby to zboží na již jmenowané Benďu a Bohuslawa a jich dědice spadlo, jakož list šíře swědčí. Dat. 1423, fer. IV post conversionem Pauli.

372. Mikuláš z Nalžow, seděním we Swojšíně, okázal nám list kněze Martina opata a konwenta kláštera Kladrubského s rukojměmi, swědčící na prodání 12 ſſ platu ročního Hanušowi Wildowi, Kače manželce jeho a Hrzkowi strýci jeho, a kdož by ten list měl s jich dobrau wuolí, za 120 ſſ gr. na jich kmetiech we wsi w Kozolupích, jakož list šíře swědčí. Dat. 1429, den sw. Tiburcí.

373. Druhý list téhož Martina opata a konventa kláštera Kladrubského, swědčící Mikulášowi z Lobkowic ꝛc. a kdožby ten list jeho jménem měl, na 100 ſſ gr. a za to jemu olowo klásti mají u hory Kutnách, centnéř po 42 gr. od dání listu tohoto až do sw. Jiří a dwě neděle po tom. Dat. 1418, w pátek před nowým létem.

374. K tomu okázal list s dobrau wuolí od Jana řečeného Koník z Dluhé wsi, swědčící Petrowi a Mikulášowi bratřím z Nalžow, seděním na Swojšíně, jakož týž list šíře swědčí. Dat. 1443, fer. II post Galli.

Ale dobré wuole od Mikuláše z Lobkowic neb od Jana Popela, jakož Koník we swé dobré wuoli dotýče, že jej má s jeho dobrau wolí, to jsme my newiděli.

375. Elška Brunclíkowa z Prahy okázala list s majestátem krále Wáclawa, w němž dáwá powolení Wáclawowi a Petrowi měštěnínuom z Mosta, jakož jsau byli rukojměmi králi Wáclawowi za Jakuba Bleignera, aby zboží jeho měli prodati a tím se wywaditi, jakož list šíře swědčí. Dat. 1397, in vigilia Joh. Bapt.

376. Otík z Boršic okázal list abatyše a konventa kláštera swatého Jiří na hradě Pražském, swědčící Wilémowi z Bohušic, domowníku hradu Pražského, a kdožby list měl jeho jménem, na 10 ſſ gr. dluhu, a slíbili splniti na sw. Jiří neb we dwau neděli po tom, jakož list swědčí. Dat. 1416 salus populi.

A wedle toho list dobré wuole od Lidmily z Bohušic swědčící Otíkowi z Boršic.

377. Wáclaw z Bibršteina okázal nám dwa listy Hanuše Polenska hejtmana na Křínci, a Heřmana z Polence, a Folce z Torkow, w němž zapisují Wáclawowi z Bibrštaina, bratřím a jich dědicuom, 20 ſſ penez, na penězích, na obilí, na wsech jménem Morglerstorfě ꝛc. jakož list šíře swědčí. Dat. 1432, sabbato ante Simonis et Judae.

Tak prawí Wáclaw Bibrštain, když se bude král počítati s Polenským, co jest tuto zapsal, že jemu to má na sumě sniti.

378. Jaroš Porybný z Prahy, jménem osady swato-Michalské w starém městě Pražském, okázal nám list s majestátem krále Wáclawa, swědčící Albrechtowi de Greifsfelt, jakož Jan Blejer a Jan apatekář, sestřenec jeho Blejruow, měštěné Pražští, 12 ℔ gr. úroka ročnieho we wsi Čejticích od Ctibora Drštky za penize kúpiwše, měli jsú je k oltáři sw. Trojice a tří králuow w kostele swatomichalském w starém městě Pražském nedáwno udělanému dáti a poručiti, chtěliliby: toho král Wáclaw potwrzuje, a práwo podací témuž Albrechtowi a dědicuom jeho přiwinuje. Dat. a. d. 1490 *(sic)* die 30 mensis Januarii.

379. Druhý list téhož Wáclawa, w němž dáwá powolení knězi Bernartowi faráři swato-Michalskému w starém městě Pražském, aby mohl kúpiti 50 ℔ gr. platu ročního na dědinách swobodných a nemanských k témuž kostelu sw. Michala, a to král Wáclaw potwrzuje, jakož list šíře swědčí. Dat. 1401, die prima Junii.

380. Třetí list krále Wáclawa, w němž knězi Bernartowi, faráři swato-Michalskému a tomu kostelu, hamfeštuo a listuow, úrokuo, duochoduow, požitkuow od kterýchžkoli osob daných, potwrzuje, jakož list šíře swědčí. Dat. 1397, die penultima Aprilis.

381. Týž Jaroš Porybný okázal list Wáclawa z Michalowic, mistra zákona swatého Jana Jerozolymitánského, i wšeho konventa domu Strakonického, w němž prodal zadní stranu winice swato-Mařské, ležící za zdí a ohradú Malostranskú, Matějowi Porybnému, měštěnínu starého města Pražského, Barboře ženě jeho i Jeronymowi synu jich, do jich tří žiwotuow, jakož list šíře swědčí. Dat. a. 1445, ten pátek po swátosti.

382. Mikuláš z Nalžow okázal list Martina opata kláštera Kladrubského, swědčící Hanušowi řečenému Wild, a manželce jeho Kateřině, i tomu kdož by ten list měl s jich dobau wuolí, na 120 ℔ gr. a w tom zastawili wes Kozolupy, a že na to chtí wuoli králowskú zjednati. Dat. 1429, den sw. Ondřeje.

A prawí že má ženu dědičku listu toho.

383. Jménem Jindřicha z Dubé a z Lipého, a jménem sirotkuow Wilémowých z Šumburka, okázán list s menší pečetí krále Sigmunda, w němž dáwá w společné manstwí hrady Kostomlaty a Howerswerd, se wším příslušenstwím a panstwím, Albrechtowi a Henrichowi bratřím z Dubé a strýci jich Janowi, a dědicuom jich, a listy, kteréž od předkuow králuow Českých měli na to, ty jim potwrzuje a obnowuje, jakož list šíře swědčí, jehož dat. w Čáslawi 1420, w sobotu před swatým Jiljím.

384. Druhý list s majestátem císaře Sigmunda, w němž dáwá powolení Jindřichowi Berkowi z Dubé, seděním na Milšteině, a Henrichowi Berkowi z Dubé,

seděním na Howerswerdě, ke spolku ꝛc. a jim toho potwrzuje, jakož list šíře swědčí; jehož datum u Wismburku w Uhřích 1486, fer. V post Antonii.

385. Jakub Kramář z Německého Brodu okázal nám dwa listy s horničí pečetí konšeluow přísežných města Hory Kutny, wyznáwací jeden, kterak před nimi w plné radě Wenclaw Roll, spoluměštěnín, a Wenclaw z Lošan, poručníci někdy Caňkowi z Hořan, dětí a jich zboží, prodali a wzdali na dwoře a dědictwí w Hořanech w Kolínském kraji, kterýžto byl Caňkuow, 5 ſſ gr. platu ročního wěčného Wáclawowi Jorigowi také jich spolu měštěnínu, Anně manželce jeho, a komužby oni toho popřáli, za 50 ſſ gr. ꝛc. Druhý list wyznáwací, kterak před nimi Mikuláš z Lošan, jich spoluměštěnín, prodal a wzdal na swém dwoře w Hořanech, kterýž byl Caňkuow, jeho otce, 3 ſſ platu ročního Anně někdy Wáclawowě Jorigowě ženě i její erbuom, za 30 ſſ gr. anno 1420; a prwního datum 1404.

386. Petr šafář z Prahy okázal list s městskau pečetí Hory Kutny, i konšeluow, wyznáwací, kterak před nimi Bernart Grober řečený, jich spoluměštěnín, prodáwá 10 ſſ gr. platu na swém zboží w Konařowicích, w kraji Kolínském, Wenclawowi Jorigowi, také jich spoluměštěnínu, a jeho erbuom i budaucím, za 100 ſſ gr. jakož list swědčí; anno 1390 pentecosten.

387. Jana z Prahy okázala list kněze Františka opata a konventa kláštera Ostrowského, s rukojměmi, kterýž swědčí na 200 ſſ dluhu Petrowi kramáři z Prahy a Janě ženě jeho, kteréž jim měli splniti dwě neděle po sw. Hawle, jakož list šíře swědčí. Dat. anno 1420, we čtwrtek na sw. Pawla na wíru obrácení.

388. Machna Tožicowa okázala nám list, w němž Sofia králowna Česká dala spolek Nickowi z Buku, otci swrchupsané Machny, s dětmi s Mikšowými z Buku, manstwí Trutnowského, a to dáwá Nickowi i jeho dědicuom mužského neb ženského pohlawí.

A prawí swrchupsaná Machna, že jsau ty děti Mikšowy zemřely, že ona po swém otci Nickowi zuostala toho práwa dědička.

389. Erhart písař z Sušice, jménem Sigmunda bratra swého, a Janek z Sušice, okázali nám list krále Wáclawa, swědčící na powolení prodaje domu někdy Trojana richtáře a dwora na Pátku w Sušici Wenclawowi Ulesowi a jeho dědicuom budaucím, a to aby mohli prodati neb jinak s tiem učiniti, jakož list šíře swědčí. Dat. 1392.

A prawí, že jsú toho dědicowé kaupením.

390. Čeněk z Klinštaina okázal listy dole psané: jeden krále Wáclawa, w němž dáwa Hanušowi Renkéřowi a jeho erbuom pod manstwí každé léto pár jeden nohawic na zboží, jenž slowe Sibnieich, se wšemi jeho příslušnostmi, jakož

s súdy wyššími i nižšími, jakož jest někdy kněžna Swidnická držala, a to aby prodati mohli ꝛc. Dat. toho listu w Praze l. 1385, w neděli prwní w postě.

391. Druhý list téhož krále Wáclawa, w němž poddáwá městečko Hyerswerd w manstwí se wším přislušenstwím ꝛc. jakož list šíře swědčí. Dat. na Hrádku, l. 1384, w pátek před sw. Filipem Jakubem.

392. Třetí list téhož krále Wáclawa, w němž dáwá pod manstwí puol dwora a jeden forberk s lesy, lukami, platy, mlýny, súdy ꝛc. ležícími we wsi řečené Epswixdorf, jenž bylo Gryslawowo, urozenému Heřmanowi z Chustníka, haitmanu w Králowě Hradci, Anshelmowi a Předborowi bratřím z Ronowa, i jich dědicuom. Dat. Pragae l. 1395, w neděli před hromnicemi.

393. Čtwrtý list téhož krále Wáclawa, w němž dáwá duom w Žitawě na přiekopě ležící, Anshelmowi z Ronowa i dědicuom jeho, jakož list šíře swědčí. Dat. Pragae 1394, feria III ante Gregorii.

394. Pátý list téhož krále Wáclawa, w němž zapisuje pod léno richtu we wsi Rychnowě se wšemi práwy, s podáním kostela tudíž, Anshelmowi a Předborowi bratřím z Ronowa, a jich dědicuom i budaucím. Dat. na Žebráce l. 1389, w středu po wšech swatých.

395. Bernart z Čáslawě okázal nám tyto listy: jeden, w němž Ondřej richtář, Jekl, Pertolt a jiní přísežní města Čáslawě, prodali na wšecknu obec téhož města 10 ꝶ gr. wěčného ročního úroka Hyklowi hamermeistru za 100 ꝶ gr., jakož list swědčí. Datum 1394, den matky boží na hromnice.

396. Druhý list, w němž swědčí Mates Wetešník a jiní konšelé města Čáslawského, wyznáwací, kterak před nimi Ondřej z Bučic, spoluměštěnín, dwuor swuoj a dědiny s oné strany rybníka, jich zprawowati nemoha, prosil jich, aby oni to zprawowali a prodali; a ten mají prodati Hyklowi hamerníkowi a jeho budaucím za 730 ꝶ gr. od něho přijatých. Dat. anno 1402, w pátek po hromnicích.

397. Třetí list, w němž Ondřej richtář, Holmbrecht Kolínský, i jiní konšelé města Čáslawě, prodali na wší obci 15 ꝶ gr. platu wěčného ročního Hyklowi hamerníkowi za 150 ꝶ gr. léta 1418.

398. List kněze Jakuba opata a konventa kláštera Sedleckého, w němž zapisují 12 ꝶ platu ročního k wýplatě na wsi řečené Kotowice panně Alžbětě a jejie poručníkuom Baltazarowi a Wilémowi Šikowi a Wáclawowi z Swatopole, we 120 ꝶ, jakož list swědčí. Dat. 1415, sabbato ante Laetare.

399. Lwík a Marquart z Ulic okázali nám tyto listy: jeden kněze Petra probošta, Anny přeowory ꝛc. i wšeho konventa kláštera Chotěšowského, na 200 ꝶ gr.

urozené Anně z Frimšteina někdy manželce Lwikowě z Ulic, a Janowi staršímu i Janowi mladšiemu bratřím z Ulic, w niehžto postupují wsí Hanowa, Wrbice, Zhořce k wýplatě oc. Dat. anno 1431.

400. Druhý list kněze Martina opata i konventa kláštera Kladrubského, w němž zapisují Bušowi z Erpuzic, jeho manželce Bonuši i dětem, wes jménem Plezon (?) se wším příslušenstwím, kromě dwau náprawníkuow, k wýplatě w 50 ſſ; to jest list Markwartuow z Hrádku, jehož datum anno 1424, w pondělí masopůstní.

401. Týž Lwík okázal list kněze Petra probošta a konventa Chotěšowského, w němž prodáwají Luho twrz i s poplužími oc. Janowi staršímu a Janowi mladšiemu z Ulic bratřím, za 600 ſſ gr. a ten ke dskám swědčí, ale powolení králowa newiděli jsme. Datum toho listu anno 1431, w neděli po hromnicích.

402. Regina z Noslí, bydlem w Praze, okázala list s menší pečetí krále Sigmunda, swědčící Sigmundowi z Malobratřic na spolek s syny Řehoře Čeňka z Prahy, na twrzi Hostowicích. Dat. 1423.

403. Bernart z Čáslawě, jménem bratra swého Sigmunda z Waidhofa, okázal šest listuow s Čáslawského města pečetí, jeden w němž na sobě podáwají a na wší obci 10 ſſ platu Samsonowi spoluměštěnínu za 100 ſſ gr. Datum 1403.

404. Druhý, w němž prodali Samsonowi 5 ſſ platu za 50 ſſ gr. Dat. 1393.

405. Třetí, w němž před nimi Andres jich richtář jistec a Wáclaw Finder a Niklas Kronidl oc. zapsali 60 ſſ dluhu na swém wšem zboží, a plniti měli we čtyrech létech. Datum 1414.

406. Čtwrtý, w němž prodali na sobě 12 ſſ platu Samsonowi za 120 ſſ gr. 1390.

407. Pátý, w němž před nimi Paul Gros prodal dwuor swuoj před branau Hradeckau Samsonowi. Datum 1415.

408. Šestý, w němž před nimi Wáclaw Finder prodal swuoj duom w Čáslawě, jenž prwé byl synuow Pauluow, Samsonowi 1418.

409. Také okázal list pod městskau pečetí Jihlawskau, wyznáwací, kterak před nimi Magdalena wdowa po Samsonowi, wšecka wzdala swá zboží a jměnie, kteráž měla po swém muži Samsonowi, kterýmby koli jménem mohla jmenowána býti, buď w městě Čáslawi, neb před městem, Sigmundowi z Waidhofa, zeti swému. Datum 1436, w neděli Assumptionis.

410. Jan a Jindřich bratří z Jenštaina okázali nám list arcibiskupa, swědčící Pawlowi z Jenšteina písaři komory králowské králowstwí Českého, na oltář

swaté Margarety w kostele swatého Haštala w Praze, k řiezení udělaný a jistými užitky nadaný ɔc. Datum anno dom. 1368, die II Octobris.

411. Wáclaw Slowanský okázal list kněze Hawla opata i konventa kláštera Slowanského, swědčící na 40 zlatých uherských Wáclawowi z Miletínka, s nichž mají na každý den swatého Hawla 1 ß gr. platiti. Dat. 1446.

412. Bohuslaw ze Šwamberka mladý okázal list s menší pečetí krále Sigmunda záškodní, swědčící Bohuslawowi ze Šwamberka, že jemu slibuje wšecky škody nahraditi a dosti učiniti za ně, kteréž byl wzal od nepřátel, když lid měli přiwesti k wojsku králowskému. Dat. 1420, najbližší fer. II post s. Marci.

413. Druhý list záškodní, swědčící Bohuslawowi ze Šwamberka, že jemu za jeho škody, kteréž byl wzal, chce dosti učiniti, jakož list šíře swědčí. Datum w Čáslawi, a. d. 1420, fer. II post Bartholomaei.

414. Item list s majestátem krále Wáclawa, kterýž swědčí Henrichowi z Plawna, aby swá zboží manská, buďto hrady, městečka, wsi, buďto w zemi České, neb wně, nic newynímajíc, kteráž má od krále Českého, aneb míti bude, pod léno mohl dáti, za swé žiwnosti nebo na smrti, neb směniti, komužby se jemu zdálo, kromě kniežat a duchowních lidí; a to aby pewno bylo, jakoby osobně dskami dworskými zapsal, wšak bez škody králowy služby i každého člowěka škody. Dat. na Točníku, 1412, w neděli po sw. Alžbětě.

415. Item list s majestátem krále Wáclawa, jímž dáwá pod manstwí Henrichowi z Pláwna a jeho dědicuom dwuor řečený Rozmeussel w kragi Loketském ležící, jenž přísluší k manstwí k koruně České, s šestnácti sedlišti, se wším přislušenstwím, bez škody jiným na jich práwích, a bez škody swé služby, k dědičnému držení pod manstwí, jakož list šíře swědčí. Dat. 1400, in kathedra Petri.

416. Item list s majestátem císaře Karla, swědčící Boršowi z Rismburka na zbožie wyšší a nižší Žandowy, se wším přislušenstwím, kteréžto jemu a jeho prawým dědicuom pod léno dáwá. Dat. 1370, in die s. Valentini.

417. Item list s majestátem krále Wáclawa, swědčící Hyncíkowi Pluhowi, že jemu odpúštie postawiti obydlé na hoře Kunigswerd ležící u Boršengrýna, a to aby on a jeho dědicowé držali bezewší překážky; a ten má hrad ku potřebám králowským otewřen býti. Dat. 1398, in vigilia s. Trinitatis.

418. Item list s majestátem císaře Karla, w němž z milosti dáwá Boršowi z Rismburka, aby zboře městečko swé Žandow, miesto toho ustawil před twrzí swau Boršengrýn město znowu, a tu twrz aby dělal, zdi, plánky, příkopy ɔc. a w tom městě aby měli trh každý týden w úterý we wšech swobodách, jako jiná

města a městečka, bez škody jiným městuom a městečkuom, jenž by týž den trhy měli okolo, a poprawu mají míti, jakož list šíře swědčí. Dat. an. dom. 1374, w sobotu po s. kříže powýšení.

419. Item list s majestátem krále Wáclawa, jenž dáwá powolení Sigmundowi Hulerowi, aby směnil s Hyncíkem Pluhem o twrz Orlík s příslušenstwím a o Boršengrýn, jakož týž list šíře swědčí. Datum Pragae, a. d. 1395, in die Martini.

420. List krále Wáclawa s majestátem, w němž dáwá milost Hyncíkowi a jeho erbuom, aby jeho lidé a podsedci, příslušející k jeho twrzi Boršengrýn, žádné pomoci berně, zemské berně ani jiných položení, nedáwali wěčně; za to mají z toho zboží s desíti koňmi slúžiti, kolikkrát toho potřebí bude, na králowy náklady a škody oc. Dat. an. 1396, in die Silvestri.

421. Wacek Dobešowský okázal dwa listy Opatowská, jeden opata Petra a konventa kláštera Sedleckého, w němž zapisují Prokopowi Eldreis a Francowi Eldreis jeho bratru a dědicuom, 24 gr. na každý týden na swých mlýniech, jenž leží u nowého Kolína w Hrobiech, a pod Kamení a pode zdí města, za 200 ſſ gr. k wýplatě. Datum anno 1408.

422. Druhý list okázal Jakuba opata a konventa téhož kláštera Sedleckého, w němž týmž Prokopowi a Francowi zapisují na každý týden 12 gr. na jich wsi Chotusicích oc. we 200 ſſ gr. Dat. anno 1411.

423. Barbora Gruberowa od Hory okázala list vidimus pod Horských přísežných pečetí, w němž Wáclaw opat a konvent kláštera Sedleckého (zapisuje) Henzlínowi měštěnínu nowého Kolína 15 gr. úroka na třech mlýních u Kolína totiž Hroby a jiných dwú, za 120 ſſ gr. Datum a. d. 1362.

A nepíše se na tayden neb na některý čas, než toliko 15 gr. úroka.

424. Hawel z Senného trhu okázal list s pečetí Žofky králowny České, swědčící Zdeňkowi a manželce jeho a dětem i budaucím, na duom řečený marštale, na přiekopě bližším před hradem Pražským. Dat. anno dom. 1404.

425. Jan z Bezdružic okázal nám tyto listy: jeden krále Sigmunda, s menší pečetí, Janowi Kobíkowi z Kolowrat a jeho dědicuom swědčící, na práwa nápadní na krále spadlé na Bratrkowicích twrzi, se wsí Nabdín a wsí Drchlawá, Škála a Úgezdec, jim dané dědicky. Dat. a. d. 1423, fer. VI post Nicolai.

426. Druhý list s menší pečetí téhož krále Sigmunda, swědčící Purkartowi a Janowi bratřím z Kolowrat a jich dědicuom, na práwo nápadní na krále spadlé na zboží Prokopa ze Škály, a wěno Doroty jeho wdowy a dcery Janowy z Laun, na wsech Skalách a malých Hořešowiciech a na Telciech, po smrti téhož Prokopa a Doroty jeho manželky. Dat. a. d. 1423, fer. III post Pentecosten.

427. Item list Dawida Rosenfelda a Jana Fulbrechta wyznáwací, že jsú dlužni 400 zlatých králi Sigmundowi, a ty jeho rozkázaním mají dáti Purkartowi z Kolowrat a jeho erbuom, na roky rozdílné w tom listu položené. Dat. a. d. 1425.

A nato dali 29 zl. uherských a 6 g.; to znamenáno na tom listu zewnitř.

428. Jindřich Bawor ze Šwamberka okázal list s menší pečetí krále Sigmunda, w němž dáwá Baworowi ze Šwamberka a dědicuom jeho zboží Jírowo a Drudele *(sic)* synuow Lantowých, ježto kacieře nazýwá, totiž Hlazowice s příslušnostmi. Dat. a. d. 1422, fer. IV ante Laurentii.

429. Jan z Sútic a Kuneš Rozkoš z Dubé, jménem sirotkuow Kerského, okázali nám list s majestátem císaře Sigmunda, swědčící Mikulášowi Sokolowi z Lamberka i jeho dědicuom, na práwo králowské na wsi Březowé, na dwoře tudíž s popluží, rybníky, lesy, potoky i se wším jiným příslušenstwím, po smrti Bernarta Kreber, horníka od Hory, dané bez pohoršení každého člowěka na jeho práwu; a kdožby měl list s dobrau wuolí oc. Dat. l. 1437, w pondělí před sw. Alžbětau.

Není w registřích. A wedle toho list dobré wuole na ten majestát, od Mikuláše Lamberka swědčící Ondřejowi a Římowi, seděním na Páleniciech.

430. Jan z Benešowa okázal nám dwa listy, jeden s majestátem krále Wáclawa, w němž Jakubowi Benešauer potwrzuje trhu, jakož mu Frana Hauer, měštěnín starého města Pražského, prodal masné krámy a lawice chlebné s úroky jich w městě Slaném, a toho potwrzuje i dědicuom Jakubowým, jakož list šíře swědčí. Dat. a. d. 1396, die 19 Marcii.

431. Druhý list s majestátem téhož krále Wáclawa, swědčící Jakubowi Benešauer z Brázdiny, a dědicuom i budaucím jeho, jakož jest richtářstwí w Slaném se wšemi užitky i příslušnostmi kaupil od Humperta a Margrety jeho manželky, že jemu toho a jeho dědicuom potwrzuje a powolení dáwá. Dat. a. d. 1300 *(sic)* die IV Junii.

432. Bořiwoj z Lochowic a Jan Anjel z Obřiestwí okázali nám list kněze Jiříka probošta kostela Pražského a Purkarta z Janowic bratří, w němž s powolením krále Wáclawa a podlé listu swědčení menšího města Pražského a dědicuom jeho, kteříž mají na purgmistrowi apatekáři měštěnínu welikého města Pražského a dědicuom jeho, kteříž mají na purgmistrowi a konšelech i wší obci menšieho města Pražského *(sic)* jakož list šíře swědčí. Dat. jeho l. 1418, w sobotu před s. Dorotau.

433. List krále Wáclawa, powolující Ludwíkowi na kaupení těch 15 ß platu, jakož list šíře swědčí, an. dom. 1410, die III Martii.

Ale toho zápisu konšeluow a obce menšieho města Pražského my jsme newiděli.

434. Martin Smolík Radický okázal nám list s menší pečetí císaře Sigmunda, w němž Hanušowi ze Mnichowa, i jeho dědicuom i budaucím, práwo swé nápadní ke dworu w Dlažkowicích, a k dědinám, platu i ke wšemu což k tomu přísluší, po smrti Jana řečeného někdy Pizda, dáwá dědicky a k wěčnosti. Dat. a. d. 1437, fer. VI post Pascha.

A prawí, že jemu byl strayc Hanuš ze Mnichowa Smolíkowi, ale dobré wuole nemá na to od Hanuše; a nedrží toho, drží to Kerunk.

435. Wáclaw z Swejšína okázal list s majestátem krále Wáclawa, swědčící Sigmundowi z Orlíku, podkomořímu králowstwí Českého, w němž z milosti powolení dáwá ke clu na řece pod Orlíkem, aby od každého únoru *(sic, čti* woru) bral II penize, a od splawu mlynářuom tudíž pod Orlíkem 2 gr., jakož od staradáwna bylo dáwáno. Dat. a. d. 1400, die 24 Decembris mensis.

436. Také okázal list s majestátem císaře Karla, a s jinými osmi pečetmi, swědčící Předwojowi děkanu kostela Pražského, a k tomu kdož by tím listem wládl, na les řečený Černý háj, s křowinami řečenými Lom, témuž lesu přiležícími u Těcharowic, Přielubsko, Bletice oc. wsi, jakož týž list šíře swědčí; jehož dat. l. 1346.

437. List s majestátem krále Wáclawa, swědčící Petrowi z Swejšína, mincmeistru, jakož jemu král Wáclaw twrz Březnici dal a we dsky zemské wepsal, k tomu jej kwituje ze wšech dluhuow židowských, kteréžkoli miení na něm míti, a jej toho prázdna činí, i jeho dědice i budaucí, na wšem jeho panstwí; jakož týž list šíře swědčí. Datum l. 1415.

438. Item list s pečetí Jana z Lestkowa, podkomoří králowstwí Českého, wyznáwající, kterak jest we školách a ulici židowské, k žádosti Petra z Swejšína, biřicowým hlasem wolati kázal, měliby který žid listy pod ležením na zboží twrze a města Březnice, aby se s nimi we 14 duech okázal, a kterýby toho neučinil, aby potom moci neměli. Dat. a. d. 1416.

439. Jan z Žatče, jménem Martina Paldřy, okázal nám dwa listy: jeden s majestátem císaře Sigmunda, w němž Martinowi řečenému Paldra z města Žatče dáwá sedm čtwrtí dědin, k konšelu *(kostelu?)* někdy w Staňkowicích bez králowského powolení kaupených, a skrze to králowské komoře příslušných, témuž Martinowi i jeho dětem i dědicuom budaucím k wěčnosti dědicky, bez práwa pohoršení jiných, jakož týž list swědčí. Dat. l. 1437, w pondělí po sw. Jiljí.

440. Druhý list téhož císaře, s přitištěním pečetí, w němž témuž Martinowi Paldrowi dáwá a jeho dětem ty úroky zadržalé, s dědin již jmenowaných dáwati obwyklé, i kterýž jde neb potom jíti má, aby to na swuoj užitek obracowali. Anno 1437, w středu po sw. Jeronymu.

441. Jan z Blankšteina jménem sirotkuow Chwalowých z Kuřích Wod okázal nám tyto listy: list s majestátem krále Wáclawa druhého, swědčící Hynkowi z Dubé na město Kuřiewody, s wesnicemi, s polmi oc. i se wším přislušenstwím, jemuž to a jeho dědicuom dáwá práwem dědičným k wěčnému držení, jakož týž list šíře swědčí. Dat. a. d. 1297, V kal. Octobris.

Druhý list s majestátem téhož krále Wáclawa, témuž a na tož, a w táž swědectwí swědčící téhož listu i týž den.

442. Třetí list krále Karla, na též swědčící, témuž Hynkowi a Jindřichowi Berkowi z Dubé bratřím, i jich dědicuom.

443. Jiřík Glaubick swým a swých bratří jménem okázal list s majestátem krále Wáclawa, swědčící Petrowi z Gansku a Henzlowi z Glaubick, na richtářstwí we wikpildu w Budišinské zemi k manstwí.

444. Jan Anjel z Obřístwí a Bořiwoj z Lochowic okázali list s majestátem krále Wáclawa, swědčící Mikulášowi z Okoře na zboží a dědictwí, totiž les Chrbiny, kterýž někdy ke zboží k Litowicem přislušal, kterýž kaupil u Wáclawa z Kozmic a Mikuláše Parcifala, k tomu kúpení král Wáclaw dáwá jemu a jeho dědicuom swé powolení, jakož list swědčí. Dat. 1413, den 18 Října.

445. Anežka Donínská okázala list opata a konventa kláštera Sedleckého, jenž swědčí na 30 ꝶ platu wěčného dědičného Hanušowi Pieskowi od Hory a jeho budaucím dědicuom. Dat. a. d. 1414 in die Laurentii.

A ten plat jemu zapsal na nowém Dwoře.

446. Druhý list powolení krále Wáclawa Hanuškowi Pieskowi, ten plat kúpiti na nowém dwoře u opata a konventa kláštera Sedleckého. Dat. a. 1416.

447. Item list Jetřicha opata a konventa kláštera Sedleckého, swědčící Wáclawowi Wilmanowi měštěnínu na Horách Kutnách, i jeho dědicuom budaucím, na 300 ꝶ dluhu, a slibujíc jemu zaplatiti na sw. Jiří tehdáž najprw příštieho; pakliby toho neučinili, tehdy chtí platiti se wšeho zboží swého, a jmenowitě z Týnce, 30 ꝶ platu. Anno 1390.

448. Item list Wáclawa opata a konventa kláštera Sedleckého, swědčící na prodání 20 ꝶ platu Wáclawowi Wilmanowi od Hory a jeho dědicuom, na nowé wsi za 200 ꝶ gr. Dat. a. d. 1394.

449. Item list s Čáslawskau pečetí, wyznáwající, kterak před nimi Niklas Šutwor wyznal, že jest prodal na swém dwoře kaupeném od Wáclawa syna Tobiášowa od Hory, a na druhém dwoře ležícím s druhé strany rybníka, 10 ꝶ platu za 100 gr. a na domu w Čáslawi Wáclawowi. Dat. 1405.

450. Item list Jakuba opata a kláštera i konventa Sedleckého, swědčící prodáním na 10 ſſ platu na mlýniech a na zboží w Hrobiech a pod Kamenem a pod městem Kolínem na Labi, Křištanowi zlatníkowi u Hory a Anně jeho manželce i jich dětem a budaucím. Dat. a. d. 1414.

451. Item list krále Wáclawa, w němž powoluje Petrowi Pieskowi, aby mohl swé dáti, komuž chce. Dat. 1397.

452. Štengl od Hory okázal list s pečetí krále Albrechta, w němž dáwá powolení Margretě wdowě někdy Konrada Naza z Hory Kutny, aby swé mohla dáti komuž chce, duchownímu neb swětskému. Dat. a. d. 1439, in festo sancti Matthaei.

453. Týž Štengl okázal list, w němž se zapisuje Andres richtář z Čáslawě, a Oršila jeho manželka s swými dědici, že jsau dlužni 230 zlatých Mikulášowi z Tonwaldu, a Dorotě jeho manželce i jich obú dědicuom, jakož týž list to šíře okazuje. Dat. a. d. 1429.

454. Martin z Podolšan, seděním na Malé straně, jménem swým a Doroty manželky jeho, okázal list wyznáwací swědomí kněze Petra miesto probošta i jiných bratří kláštera Zderazského, že jest kněz Bernart probošt jich s přiwolením krále Wáclawa prodal Hanuškowi synu Jana Mezřieckého a Doroty manželky jeho do jich dwau žiwotuow wes téhož kláštera Hostice s plným panstwím.

455. Mikuláš Kolínský a Hanuš z Jihlawi okázali list přísežných z Hory Kutny, wyznáwající, kterak jsau poručníci Hanuše a Kláry Erclowic erckauferowých dětí ukázali 10 ſſ platu na Nebowidech Martinowi Rotlebowi a jeho budaucím, jakož dluhy platil za jich otce. Dat. a. d. 1380, in die Elizabeth.

456. Týž okázal list opata Dětřicha i konventa kláštera Sedleckého, swědčící Dorotě Haislprenarowě a jejie budaucím, na 20 ſſ platu na wsi Kotowice w kraji Čáslawském zapsaného we 200 ſſ prodaného k wěčnosti, jakož týž list šíře swědčí; a jestližeby sedláci kterého úroku nedali na časy určené, tehdy na každau kopu 7 ſſ pokuty přijíti má. Dat. a. d. 1386, fer. III post Martini.

457. Také okázal list Jakuba opata a wšeho konventa kláštera Sedleckého, swědčící Čeňkowi řečenému Čirt z Heřmanowa městce, a jeho manželce Alžbětě, a dědicuom jich wlastním, na nowý dwuor, a na swém jiném na wšem zboží na 10 ſſ gr. platu we 100 ſſ zapsaného k wěčnosti.

458. Týž Mikuláš Kolínskay okázal list s Kolínskau pečetí, w němž na sobě zapisují puol čtwrty ſſ gr. platu ročního za 35 ſſ gr. Wawřincowi z Bielé, aneb tomu ktožby ten list měl, a také jeho dědicuom. Dat. a. d. 1386.

A také k tomu listu se připowěděl Hanušek od Hory.

459. Týž Mikuláš okázal list přísežných nowého Kolína, s městskú pečetí, swědčící Mikulášowi Graupner a jeho dědicuom, na 6 ſſ gr. úroka na domu Františkowě Reser, spoluměšteninu jich, i na jeho wše zboží. Dat. a. d. 1385.

460. Jakub Wšerub okázal list Dětřicha opata a konventa kláštera Sedleckého, swědčící Fridrúšowi Gmel richtáři od Hory, a jeho dědicuom, budaucím, na 12 ſſ platu ɔc. na dwoře w Přítěžie za 120 ſſ prodaného k wýpla ě. Dat. an. dom. 1387.

Dobré wuole, prawí, že netřeba.

461. Pertolt řečník s Malé Strany okázal list císaře Karla, swědčící Michalowi Donatowi, synu podkomořiemu, na dwa krámy masná, aby mohl ustawiti wedle jiných krámuow na Malé straně, a ty jemu a jeho dědicuom i budaucím swobodí ode wšech daní, poplatkuow.

462. Hynek z Walšteina okázal nám list s menší pečetí krále Albrechta, Kašparowi Šlikowi z Holiče a Haškowi z Walšteina swědčící, jimž dáwá hrad Richmburk, kterýž někdy (byl) Flaškuow z Richmburka, a po jeho smrti spadl na krále; item Hradištko hrad a sedění, kterýž také na krále spadl, se wšemi jich příslušenstwími ɔc. jakož týž list šíře swědči. Dat. w Peštu u Budína, l. 1439, den s. Kalixta.

463. Druhý list okázal s majestátem krále Wáclawa, s pečetí Jana Gerlického wajwody, swědčící urozenému Čeňkowi z Weselé a jeho dědicuom, na 6000 ſſ gr. kteréžto Jan a Oldřich z Bibrštaina na jisté roky králi platiti měli, jakož na to jich listowé dáni jsau králi ɔc. Dat. Burgleins, a. d. 1384, XVI kal. Aprilis.

464. Třetí list s majestátem krále Albrechta, w němž dáwá Kašparowi Šlikowi z Holiče a Haškowi z Walšteina wšecko práwo swé nápadní po urozené Sigmundowě někdy z Děčína manželce, ke wšemu k tomu, k čemuž ona práwo měla, budto na wěnách jejích, na městech, hradích ɔc., to dáwá dědicky k wěčnosti, jakož týž list šíře swědčí. Dat. a. d. 1439, tu neděli po sw. Lampertu.

465. Čtwrtý list krále Wáclawa s majestátem, w němž zapisuje Haškowi z Walšteina 100 ſſ gr. na sumách berně králowské, kteraúž dáwali každý rok opat a konvent kláštera Opatowického, aby Hašek již psaný na každý swatý Martin po 50 ſſ wybieral a zdwihal z těch sum, toliko do žiwota swého, konventu přikazuje wydáwati, jakož týž list šíře swědčí. Dat. a. d. 1419, den 18 Čerwna.

Prawí synowé Haškowi, že jsau jemu ty sumy newydáwány podle toho zápisu, že jsau mnoho zadržány.

466. Pátý list okázal Stanislawa přewora a wšeho konventa kláštera w Hájku u Trčky blíž od Litomyšle, w němž se wyznáwají dlužni býti urozenému Čeňkowi z Wartenberka, jinák z Weselé, a jeho dědicuom i budaucím, 120 ſſ gr. z niežto

se w rukojemstwí za ty peníze zawázal, a ty jemu slíbili we 3 létech, a w tom okázali pro jistotu 25 ℔ platu na wsech Trojowice a Zájezdec, do splnění té sumy konečného.

467. Jan z Bergowa okázal list s malítkau pečietkau Sigmunda krále Uherského, s rukojmiemi (Jan Michalec z Michalowić, Puota z Častolowic oc.), swědčící na dlúh 800 ℔, urozeným mužuom Benešowi Silnému z Dubé a knězi Janowi biskupówi Litomyšlskému, Otě staršímu z Bergowa, Jetřichowi z Náchodu odjinud z Janowic, a ty peníže slibují zaplatiti ten den na swatau králowńu, ježto nyní přijde, na poslední, ježto před s. Wáclawem býwá, pod ležením, jakož list šíře swědčí. Dat. l. 1402, ten pondělí w dausky po sw. Duchu.

468. Jan z Tuhance okázal nám tyto listy: jeden císaře Karla, swědčící Jindřichowi Škopek z Dubé, ačby umřel bez dědicuow mužského pohlawí, ježtoby jeho zbožie mělo na krále spadnúti, aby mohl to dáti komuž chce, kromě duchowních osob. Dat. a. d. 1377.

469. Druhý list krále Wáclawa, témuž Jindřichowi na též swědčící. Dat. a. d. 1377, die XV mensis Aprilis.

470. Třetí list krále Wáclawa Alšowi Škopkowi z Dubé, aby mohl swé dáti komuž chce, kromě osob duchowních, a. d. 1417, die X Junii.

471. Item čtwrtý list Marquartuow z Wartemberka, swědčící přeworowi a konwentu kláštera matky boží na 30 ℔ gr. na duom swobodný na Malé straně u brány k hradu Pražskému proti Wltawě k wayplatě.

472. List pátý krále Wáclawa, téhož listu Marquartowi potwrzující. Datum jeho an. 1413, den 20 Července.

473. Item list s pečetí Malostranských měštěníuow a konšeluow přísežných, w němž k napomenutí krále Wáclawa dáwají obecné a jednostajně powolení Alšowi Škopkowi z Dubé k dielu dna *(sic)* a k tomu přidáwají to k tomu domu welikému za klášterem s. Tómy na Malé straně.

474. Item list sedmý Malostranských s pečetí, w němž wyznáwají, že jest ten duom wždy byl swobodný odewšech daní, obtiežení, hlásek oc. Dat. a. d. 1304 *(sic)*, VII kal. Septembris.

475. Smil z Bozkowa jménem swým okázal listy: jeden Arnolta opata i konventa kláštera Nepomuckého s rukojmiemi, swědčící na dluh 270 ℔ gr. Janowi z Řisutě, a ty jemu slíbili dáti s úrokem na s. Hawel tehdyž příští pod ležením. Dat. léta 1416.

476. Item list Wilémuow z Košumberka, kwitující Jana z Řisutě z jeho dielu, jakož byl rukojmí wedle jiných za Arnolta opata i konventa kláštera Nepomuckého za 100 ſſ.

477. Item list kněze Arnolta opata i konventa kláštera Nepomuckého s rukojmiemi, swědčící na 180 ſſ dluhu Oldřichowi z Řisutě a Janowi synu jeho z Řisutě, a z toho mají platiti Oldřichowi z Řisutě do žiwota 18 ſſ platu, a po jeho smrti tomu, kdožby ten list měl s jeho dobrau wuolí, mají dáti těch 180 ſſ gr. toliko, a jiné wěci w tom listu položené mají minauti. Dat. léta 1424.

478. Item list Aleny z Řisutě, w němž Smilowi muži swému dáwá swé wšecky listy na práwo, buďto na peníze, na platy, nebo na zboží.

A prawí, že táž Alena má k těm listuom práwo dskami zapsané.

479. Kateřina z Hodětína okázala list probošta a konventa kláštera Chotěšowského, swědčící Hájkowi z Hodětína, podkomořiemu Morawskému, na 450 ſſ gr. za dwě summě předky swými zadržalé, a ty zaplatiti slíbili na dwa roky w tom listu položená. Dat. a. d. 1418, in festo conceptionis virginis Mariae.

480. Mareš ze Dworuow, jménem sirotkuow Waňkowých Kočkowých ze Skály, okázal nám list s majestátem krále Sigmunda, kterýž swědčí Janowi Kočkowi ze Skály na dwa lány dědiny a dwa podsedky w Skále, w Budějowicích puol lánu, w Štěščicích tři lány, kteréžto on Jan držal. Item jeden lán dědiny w Budějowicích s příslušenstwím jeho, po smrti Petra řečeného Markus na krále spadlý, w prawú nápravu témuž Janowi Kočkowi a jeho dědicuom i budaucím dané; a aby mohli ženám swým do žiwotuow jich na tom wěno utwrzowati tak, aby práwa manského králi nic na tom neubylo. Item tudíž témuž Janowi dáwá spolek s Annau z Milénowic, jeho příbuznau, na dwú lánú role tudíž w Milenowicích, a její poručenstwí jemu dáwá, aby se w tom jménem poručníka uwázal a řiedil, aby jíe neubýwalo, (než) raději přibýwalo, a po smrti jejie aby to na Jana Kočku a dědice jeho připadlo. Item na lauce, (ježto) k hradu Piesku přislušie, zapisuje 100 ſſ gr. aby tu lauku držal, dokudžby jemu 100 ſſ nebylo dáno. Item w řece Blánici lowy i w lese, a les ku paliwu i stawení sekati; a ten se list srownal s registry ɔc. 30°.

481. Druhý list, w němž témuž Kočkowi a jeho dědicuom budaucím zapisuje 100 ſſ gr. na richtě w Skále, w Buděšowicích a Račicích, a na jednom lánu swobodném tudiež, na dwau krčmau, na 40 strichuow owsa, a wýnos (?) téhož richtářstwí do wyplacení, ɔc. 31.

Také se s registry srownal.

(Dokončení bude následowati.)

B. IV.

SNĚMOWNÍ WĚCI ČESKÉ

od r. 1446 do 1452.

(*Pokračowání:* srownej díl I, str. 245—296.)

A. Jednání na sněmu walném o S. Martině r. 1446 [1].

1.

Instrukcí od Stawůw králowstwí Českého ze sněmu daná pp. Jindřichowi ze Stráže a Přibíkowi z Klenowa, poslôm kú králi Fridrichowi Římskému. (Z rkp. Šternb. [2]) str. 69—76).

»Poselstwie k králi Římskému.«

Najprwé službu ode wšech pánów, rytieřów, zeman, měst a tak ode wšeho králowstwie buď JMti powědieno, ozdobiece to, jakž poslowé k tomu wydaní uměti budú najlépe.

Potom mají ohraditi zemi i nás wšech, a zwláště ty pány a dobré lidi, kteříž jsú před chwilí někteeré wěci s JMtí o zpráwu země byli namluwili, že odpowěd JMti tak dlúho nenie dána, prosiece, aby JMt neráčila w tom za zlé mieti, že jest to šlo z jistých a dobře hodných příčin, neb WMt wie, i téměř zemí okolních wšem lidem jest známo, kterak naše králowstwie w rozličné a těžké nejednoty a nezpó-

---

[1]) K snadnějšímu porozumění aktám těmto srownati se dá wyprawowání podané w Časopisu Česk. Musèum na r. 1827, swazku III, str. 45 a 46.

[2]) Rukopis Šternberský, zde připomínaný, jest pod nápisem »*Liber generosi domini Alšonis de Sternberg, in quo continentur compactata et congregationes regnicolarum regni Bohemiae etc.*« (w archivu Třebonském a w Českém Museum) původní zbírka důležitějších akt weřejných we králowstwí Českém, kterauž někdy pan Aleš Holický ze Šternberka, nejw. komorník zemský († 1455), pro sebe sepsati dal.

soby jest tak zašlo pohřiechu, ježto nenie o tom potřebie široce wyprawowati. A jakžkoli rozličnými obyčeji pracowali sme o to, se wšech stran rad i zpuosobów těch wyhledajíc, kudyby ta země w řád a pokoj wešla: wšak pro jisté příčiny w tom přicházelé nemohla jest w té chwíli odpowěd WM^u^ dána býti, až když WM^t^ po pánu Haškowi swú dobrú wuoli nám wzkázala, powolujíce, abychom sami sobě zemi zřiedili jedním zpráwcí, nebo jich wiece, jakžby se nám zdálo, že plnú k tomu wuoli WM^t^ dáwá. Tehdy úmysl WM^u^ a wuoli takowú wědúc, i welmi toho wděčni jsúc, tiem pilněji wšecky wěci sme před sě (brali), a sněmów několik o to wšie země měwše, již teď na tomto sněmu nynějším wšichni páni, rytieří, zemané a města, i jiné dobré lidi k té koruně příslušné swolawše, ustanowili sme se i s nimi jednostajně na wěcech konečných takowých a tak, jakož teď bude WM^u^ powědieno. Dále toto WM^t^ rač wěděti, že wšecko králowstwie, i také s těmi dobrými lidmi k králowstwí příslušnými, jakož již wypowědieno jest, na sněmu nynějším obecném a walném spolu sebranými, wážiwše mezi sebú s welikými pilnostmi ty wšecky puotky, wálky, nejednoty, záhuby a mnoho zlého, kteréž se jest pohřiechu léta předešlá dálo, i mysléce i měřiece k tomu, aby netoliko w zemi to zlé přestalo, ale abychom se i to králowstwie budúcně také z téhož, co na nás jest, wystřiehli: takž jiné cesty k jich úmyslu bližšie newědúce, poručili jsú nám wšichni jednosworně a jedním hlasem, i na to nás teď k WM^u^ poslali, žeť společně wšichni prosie i žádají, aby WM^t^ ráčila tomu králowstwie a jim i nám wšem krále Ladislawa, strýce wašeho, za krále a za pána wydati. Nenieť úmysl jich, aťby snad w řeči a w hlasu toliko pánem té země a jich byl, ale již i w skutku aby sobě JM^t^ korunowali, podlé práw a obyčejuow té země starodáwních. Neb toto rač WM^t^ wěděti, žeť tiem obyčejem a tiem kusem zwláště to králowstwie, bohu děkujiec, w mier a jednotu jest wešlo, ježto ktož byli w nepřiezních, ti již přietelé jsú, ktož w ruozniciech, ti již w jednotě, a ktož sě dělili, již jsú w swornosti. Pak Twá M^t^ i každý muož tomu šíře rozuměti, nežť my tuto prawíme, jestli žeťby se to dlilo, ano tiem ta země, jakož již řekli jsme, w swornost a jednotu i poklid jest uwedena, a tak žádosti jich nebyly uslyšány: strach, byť potom králowstwie to mnohem k horšiemu nepřišlo, nežli dříewe; a mohloby to WM^u^ i téměř wšem zemiem okolním škodno býti. Protož wěřieť WM^u^, že pro wýstrahu budúcieho zlého, kteréžby z našich roztrženie pojíti mohlo, i také pro tak mnoho dobrého, kteréž z našich jednot a dobrých úmysluow, netoliko tomu králowstwie, ale i wšem zemiem okolním posloby, ráčí WM^t^, jakožto král Římský, jemužto zwláštnie péče říše swaté býti má a zwláště koruny naší, jakožto přednieho téměř údu též říše swaté, k tomu dobrému té země úmyslu raden býti i pomocen, a tiem spíše krále nám Ladislawa wydati, abychom korunowáním JM^u^ w jednotě a swornosti pracně již uwedené tiem se lép utwrditi a zlého wystřieci mohli.

Item, jestližeby Králowa M[t] tázala, na který běh a zpuosob měliby nám král Ladislaw wydán býti: k tomu poslowé mají takowú odpowěd dáti: Jižť jsme WM[t] powěděli, kterak země wšecka i s těmi dobrými lidmi, k ní příslušnými, po takowých ruoznicech a nepřieznich i neswornostech w jednotu prawú od mnohých nepadálú skrze práce a snažnosti dobrých lidí šťastně bohdá jest wešla. Na tu jednotu i swornost, ježto ruoznic nenie již bohu děkujíc ižádných, krále žádáme, aby pod JM[ti] jiné země již okolnie, k tomuto králowstwí přislušné, kteréž onde i onde pro naše neswornosti pomoci rozličných sobě hledaly jsú, již aspoň krále u nás podlé starodáwních práw a obyčejuow majíce, zase w hromadu se, jakožto k swej hlawě, hrnuli a tu se přiwinuli i zuostali, jakož učiniti mají z práwa.

Pak byloliby od Králowy M[ti] k té odpowědi snad řečeno, žeby ještě jiných k tomu zpuosobuow bylo potřebí, utykajíce na to snad a řkúce, čím král má žiw býti, ano králowstwie mnoho jest zastaweno a zapsáno? Tehdy dále takto buď odpowědieno: Nenieť, jakož WM[t] snad zprawují, wše zastaweno; neb̌ť města, w nichžto králowa komora jest, nejsú zapsána, a dílť i jiných zboží weliký swoboden jest, a k tomu poklad a klénot země najwyšší, hory zlaté i střiebrné dobře hojné, jimižto králowstwie naše nad jiné země jest obdarowáno, ježtoť to wše ku králowě ruce přijde; a pak nad to, aby žádný se nenadál, byť to králi našemu budúciemu některak snad nákladně a s těžkostí jíti mělo, sami sebe w našem wlastním dědicstwí ujmúc, ku pomoci králowstwie, i také krále a pána našeho, swolili jsme se wšichni společně a jednostajně, že jeden úrok každý z nás, jenž platy na zemi jakéžkoli máme, chceme dáti, a to dobrowolně, ne z práwa; ježtoť summa, to každý rozuoměti muož, nemalá bude sebrána, aby z toho některé wěci JM[ti] užitečnějšie byly wyplaceny, a dwuor jeho mohl, jakož na krále slušie, naweden a zřiezen a zdržán býti. A na to jsme již o zpráwci toho králowstwie, podlé wuole od WM[ti] nám wzkázané a dané, se swolili, aby w řádu a w panowání králowu země až do let JM[ti] stála, k němužto páni i jiní dobří lidé winúti se budú, jakožto ku pánu swému, a jeho jménem i mocí wšecky wěci králowstwí potřebné a užitečné budú jednány; a k tomu také i jiné země, ku králowstwí přislušné, JM[t] ku pomoci bude jmieti; a jestliže by týž zpráwce s radú swú, a země, čemu snad nemohli učiniti, utečem se k WM[ti], jakžto králi Římskému a hlawě říše swaté, jejiežto také jeden úd jsme, a jakžto k strýci krále Ladislawa i poručníku, wěřiece WM[ti], že nám ráčíte radni býti a pomocni.

Takéť pamatujem a máme za to, žeť i WM[t] o tom wie, kterak mezi námi a pány Rakúskými, w poselstwí k zemi našie učiněném, býwaly jsú takowé řeči a zmienky, že jedné ruce samé takowú tiež zdwíhati jest nesnadno, než kdyžby jedna ruka druhé pomáhala, žeby tak bylo každé břiemě lehčejšie nésti. Protož myť, jakžto jednú rukú, zdwihnúti již chcem, a na to i swolili jsme se o tu daň, jakož

jsme powěděli dřiewe, ježtoť nebude toho málo. Račiž WM[t] také se přičiniti, ať druhá ruka pro lepšie těch zemí také s námi zdwihne, týmž během a takúž daní, naši takowú hotowost k dobrému widúce.

Poslowé pak na tom nějaký čas postojiec, což již napřed jest powědieno, a wždy tak w té žádosti potrwajíc, aby ráčil krále Ladislawa nám wydati, což najspieše muože býti, a srozoměji, žeby tomu swoliti ráčil a již řekl, že to učiniti mieni: tehdy poslowé majt k času i k miestu jistému mluwiti, kde a kdyby to mělo býti, a to pod pečetí KM[ti] nebo rady jeho i swými sepsati, aby to již tak šlo. Pakliby konečně srozoměli, žeby nám JM[ti] wždy wydati neráčil, tehdy najposléz takto majt powědieti od země JM[ti]:

Poněwadž WM[t] krále Ladislawa nám a té koruně za pána wždy wydati neráčí, způsoby naše k tomu i úmysly widúce tak poctiwé a hodné, i netoliko našemu králowstwí, ale říši swaté i domu wašemu užitečné, ježtoť pilností swých, i prací i nákladuow zwláštních dědictwí našich nelitujem, ne z práwa, ale dobrowolně se podwolujíc, ježto se jest to z králuow a pánów té koruny nikdy nestalo ižádnému: tak nám jest poručeno powědieti WM[ti] i kázáno, žeť wšecko to králowstwie již mieni otci swatému, králóm okolním a korferstóm, i jiným kniežatóm a dobrým lidem, což najdále moci budem, oswědčiti a oznámiti wšecky tyto žádosti na WM[t] od země wznešené, i také způosoby k tomu zjednané, a kterak ty wěci wšecky WM[ti] sešly jsú, ale ne námi; a potom lítost nad sebú i nad tiem králowstwím, tak dlúho osiřalým a od WM[ti] zanedbaným majíce, i w té sirobě déle toho trpěti nemohúc, a tak dřewními příhodami budúcích se škod netoliko nám, ale snad i okolním zemiem přihoditi se mohúcích, wystřiehajíce, musíme již i chcem to králowstwie s boží pomocí i sami se tak opatřiti, abychom déle bez krále nebyli a bez pána; aby wšichni widěli, že z hodných potřeb a příčin, pro té země sirobu to činíme. A to WM[t] rač wěděti, což tuto dáli jsme od země i děeme, že to prawíme a mluwíme jednostajně a z jednoho úmysla ode wšech.

2.

Pamět, s čím pp. Klenowský a Jindřich Strážský ku králi Římskému posláni byli. (Z kopie archivu Třebonského.)

»Poselstwie ku Králowě Milosti.«

1) It. Najprwé KM[ti] službu powědieti.

2) It. JM[ti] omluwiti se o poselstwí k Otci swatému.

3) It. Omluwiti to, že JM[ti] tak dlúho žádné odpowědi nedali.

4) It. Prositi JM^t o sjezd se pány k rozmluwení na konečnú wěci o krále Ladislawa; a aby JM^t k tomu měl kohož ráčí, aby ty wěci bez protahowání k konci přiwedeny byly.

5) It. Bylo liby srozumieno, žeby JM^t dále protáhnúti chtěl než w tom času, jakož w Pelhřimowě uloženo jest.

6) It. O gleity pánuom od krále, od Pasowského, Šaumburského a Walseckého, od města Wiedně, do tisíc koní.

7) It. Miesto u Wiedni k sjezdu.

8) It. Na který čas což najkratše muož zjednáno býti, aby se ten sjezd stal [1]).

3.

Jednáni wšech tří stawůw na sněmu Swatomartinském, o ustanowení zprávce w královstwí Českém, o arcibiskupa a t. d. (Z rkp. Šternb. str. 77—86.)

a) Hlas stawu panského. »O zprávci, takto:«

Zprávce, kterýž bude zespolka ustanowen, tenť má na miestě králowě býti a miesto králowo držeti, aby wšecky úřady zemské, dworské i obecné zprawowal, podlé práw a řáduow té země staradáwních, jakžto král; ale rada jemu, w kolikoby se osobách zemi zdálo, z pánów, zeman i z měst, buď přidána, k nimžto zprawce tak se mieti má, aby bez jich wědomie a rady nic nečinil, ale wšecko s jich radú; a wšecky wěci, i s tú radú sobě přidanú, aby tak wedl a jednal, jakož jemu bude swěřeno a poručeno ode wšie země jednostajně, bez wšelikých útiskuow, wěrně, pilně a snažně; tak wšak, aby proto každý při swých práwiech a swobodách starodáwních, i také při smluwách a listech a zápisech Ciesařowy M^ti, i dřewních králuow a kniežat Českých, tak jak komu swědčie, zuostawen a zachowán byl.

Ten také zprawce má mieti moc, ode wšie země sobě danú, wšecky úřady ku králowu opatření příslušné s tú radú opatřiti, a ty osobami, kteréžby jemu se a jeho radě kterého úřadu hodny zdály, osaditi, podlé práw a řáduow té země starodáwních.

Item, týž zprawce má mieti moc, we wšecka se práwa k komoře králowské z staradáwna příslušná uwázati, úředníky sobě zdělati k wyptání těch práw, i také knězských zboží, kterážby nebyla zapsána, aby k sobě to wše obrátil; a každý, jenžby wiece držal, než jeho zápisowé a práwa swědčie, aby to zprawci tak usa-

[1]) Cedule w archiwu Třebonském, na kteréž paměť tato zachowala se, má rukau sauwěkého písaře Rosenberského nápis: »Karta, s čím Klenowský a p. Jindřich Strážský ku králi jeli.«

zeměmu bez zmatku i otporu hned postúpil. A ten takowý zpráwce, tak jakž již dotčeno, zespolka wolený a usazený, nemá w té zpráwě déle trwati, než za dwě léta; a po dwú létú má hned, sněm wšeho králowstwie do Prahy zobsilaje, zpráwu swú i wšecku moc a úřad před sím od země sobě danú a daný, zemi postúpiti a wzdáti i položiti konečně, bez odporu i bez zmatku; se wším tiem, cožby swolením země k sobě přiwinul, aby s ničímž neměl činiti wiec, cožby se té zpráwy dotklo, lečby jej znowa země zespolka zase zwolila a usadila na to miesto. Pakliby koho jiného zpráwcí a radú země učinila, nemá tomu nikoli odporen býti, ale podlé jiných pánuow a zeman wšecken řád a zpuosob w králowstwí zespolka zjednaný podniknúti.

Item, k súdu zemskému zemané mají z sebe wydati osoby jisté, podlé zpuosobu a počtu s ciesařem, dobré paměti, zjednaného, a jakož nás ciesař zuostawil jest.

O arcibiskupa.

W tom podlé smluw a spísuow Pelhřimowských již páni sami račte osoby ty wydati, kteréž tu wěc k miestu mají skutečnému wésti, i také posly ty, kteříž to poselstwie jménem wšie země na se mají wzieti, a ztrawa i jiné wěci k tomu potřebné, aby byly opatřeny, kde to má wzato býti; a ti, ktož na to budú wydáni k těch wěcí konání, již pečeti, listy i wšecky jiné wěci k té cestě potřebné jim wyjednajte, a k času, ku kterémuž by se jim s radú múdrých lidí zdálo, na cestu je wyprawte.

b) »Zdánie pánuow zeman.«

O tomto kusu, jakož stojí, že jsme se swolili my i s jinými zeměmi k koruně příslušnými jednostajně oc. račte nám powědieti, wieteli to ode wšech zemí k koruně příslušejících, jižli w tom we wšem tak s námi zuostanú?

Item, o úroce, jakož jsme prwé swoliwše sě i WM[tt] powěděli, tak na tom zuostáwáme a tak učiniti chcem, že když to na miestě zwieme, že krále mieti budem, k úroku swolujem k wyplacenie králowstwie wedle prwnieho swolenie.

Item, o radě k zpráwci tak se nám zdá, aby jemu bylo přidáno k radě šest pánuow a šest zeman, páni z sebe těch pánów šest wyberte a zemané šest.

Item, o súdu zemském takto se nám zdá, a swolujem pro lepšie, aby tolikéž osob zeman sedalo při súdu, jakož za ciesaře Sigmunda slawné paměti, tak wšak bez pohoršenie swých práw a swobod, a to do dwú letú. Toto k tomu přičiníeme, aby ti, kteříž sedí, také panské nálezy wynášeli se pány.

Item o arcibiskupa takto se nám zdá: když poselstwie k KM[tt] bude, aby s ním o to rozmluwili a JM[tt] prosili, aby se ráčil k tomu skutečně přičiniti o dowedení arcibiskupa.

Item, o odúmrtech, kteréž jsú w této miere staly se až do nynějšieho času, zemané prosie zespolka, aby ty odúmrti na krále nespadaly, w to abychom s WM^u^ zespolka nahledli.

Item, o dskách prosíme, aby zespolka w to nahledieno bylo, neb se nám zdá, žeť jsme w nich obtieženi; a desky aby lépe opatřeny byly.

Item, jakož jest dotčeno, odkudby měl zpráwce i s radú mieti potřeby, takto se nám zdá: najprwé wšecky puožitky, kteříž k KM^u^ příslušejí w králowstwí Českém, na kteréž zápisuow nenie, aby zpráwce s radú swú k sobě přijal.

Item, s zbožie klášterských summy aby jemu dáwány byly, kteréž jest ciesař posuostawil w swých majestátiech, aby wydáwáno bylo k jeho komoře.

Item, s měst summy a úroky sprawedliwé aby jemu wydáwali.

Tatoť by se nám cesta zdála, kteříž držie kterézkoli zápisy ciesařowy, aby drželi kopu platu po deseti kopách, pokudžby zápis jeho ukázal, ježtoby w prawdě za tu summu dosti bylo, a ostatek aby zpráwce s radú požíwal a na zemské dobré obracowal, podlé rady jemu přidané, a zwláště ktož kteréžkoli drží zbožie králowská neboli komory jeho bez zápisów.

Pakli WM^t^ lepší cestu wydá, to chceme rádi slyšeti i k tomu slúžiti, aby ta počatá wěc mohla k dobrému konci přijíti.

c) Města.

Žatečtí, Lúnští, Slanští, Hradečtí, Nimburk, Klatowští, Čáslawští, Kúřimští, Brodští, Sušičtí.

Páni! Jakož wčera WM^t^ spis úmyslów swých před nás položila a napsala: toho jsú obce naše tak široce před sebú neměly, ježtobychom my poslowé o tom co od nich rozkázáno měli, zwláště o zpráwci, by měl jako král býti. Protož WM^u^ prosíme, račte nám těch spisów přepis dáti, abychom to wšecko na swé obce uměli wznésti, a o to se šíře tázati. Neb WM^t^ o králi široce položila, a o arcibiskupa welmi úzce, jako k nekonci.

Potom od Hradeckých dole psané sepsánie podáno jest. Úmysl náš jest i wšie obce naší tento: jakož jest w sněmu Pelhřimowském zuostawena cesta k zdrawějšie radě, takto se widí obci naší rada užitečnější a zdrawější, aby božské a duchownie wěci napřed šly a konány byly, a zwláště o arcibiskupa, aby napřed swěcen byl wedle listu mierného a kompaktát s ciesařem Sigmundem dobré paměti, jakož jsú se staly úmluwy, ježto k listu miernému wšichni páni, rytieři, panoše a zemané téměř wšie země swé włastnie pečeti k tomuto listu přiwěsili jsú. Neb nepuojdúli božské a duchownie wěci napřed, swětské wěci nikoli nebudú moci státi. Jakož psáno jest, při králi nebo bez krále, o jeho potwrzení a swěcení společně abychom stáli, a když to projde napřed o jeho poswěcenie a potwrzenie, my

a obec naše proti tomu bychom nebyli wedle jiných pánów, rytieřów, zeman a měst, toho dietěte Ladislawa, nebo jiného za pána přijěti, kdyžby z jedné wuole ode wšie země České zřiezenými, s hodnými a slušnými ohradami za krále bylo přijato.

Item, o zpráwcích jakož zmienka jest, nebylliby král wydán do času určeného, ale aby zpráwce miesto něho zemi zprawowali a pod ně aby poslušenstwím bylo podstúpeno: i zdá se nám i obci naší dosti neznámé, by zpráwce měli na města králowská summy klásti, nebo jimi wláсti, ježto to na krále slušie budúcieho, kteréhožbychom z jedné wuole do země za krále přijali.

A také my a obec naše na JM[u] žádalibychom, aby nám našich práw a swobod potwrditi ráčil, kteréž od starodáwna od ciesařów a od králów i od kniežat máme; a také práw a swobod od krále nemajíc, nezdá nám se bychom JM[t] za pána přijali, lečby nám jich prwé potwrdil, jakož se nám i jiným obcem od předkuow našich dálo. A také, jestližeby pečeti naše požádali, abychom k tomu pečeti swé přitiskli: i muož WM[t] tomu porozuměti, žeť nám to nenie slušné, kromě ku potwrzenie arcibiskupa woleného wedle jiných obcí nebylibychom odporni z hodných příčin. Neb jsme my pečet swú zawázali wedle jiných dobrých lidí rytieřských kraje našeho i jiných tří krajów nám přisedících k lantfridu, jakož se to w Čáslawi na sněmu dálo, ježto WM[t] to dobře pamatuje, že ten lantfrid má do budúcieho pána zespolka woleného státi a trwati a při pánu ještě woleném za čtwrt léta. I nezdá se nám a obci naší jinak dále zawazowati nám poslóm od obce našie, kteréž od nich přikázanie máme, neb tyto wěci, kteréž se oznamují WM[u], jsúce města králowská, k budúcím časóm hlediece, bojíme se, bychom pod jiného nepodnikli, ježtobychom měli hanbu i škodu od krále z jedné wuole přijatého. My poslowé, což WM[u] tuto oznamujem z přikázanie obce našie, wěřime WM[u], že nám w tom za zlé neráčíte mieti.

Úmysl měst Pražských.

Jako w spisu o zpráwci jest položeno, že miesto králowo držeti má, tak aby wšecky úřady podlé práw a řáduow této země zprawowal, jakžto král oc. Našeť města, páni, jsú rozličnými swobodami jinačeji obdařena, téměř od počátka jich wysazenie, nežli jiná; neb w jiných městech úředníci králowi sadili jsú úřady swými časy podlé práw a řáduow každého města, ale w našich městech nikdy jest úřaduow na KM[t] a k jeho opatřenie příslušných jiný nižádný nesadil, než král této země korunowaný sám osobně; né, by dědičný a zde rodilý králowic byl, i léta měl úplně došlá, ještě by saditi u nás úradów moci ani práwa neměl, lečby korunowán byl podlé této země řádu. A takť podlé těch práw, jakž ižádný jiný práwa k sazení zde úraduow nemá, než král, rada w těchto městech trwá po králi osakši *(sic)* krále budúcieho čekajíce.

Protož k zpráwcit zespolka usazenému a wolenému podlé jiných swolujemť než bychomť jemu tak a tolik zawázani měli býti, jako králi, tuť bychom, zdá se nám, z swobod swých byli wywedeni. Ježto, poněwadž každý chtělby swobod swých podlé swého řádu a stawu požiti, wěříme WM[u], že nám budete téhož přiti. Protoť my k opatření zpráwce, ku potřebám poslów ku KM[u], i také o arcibiskupa, rádi se, což móžeme, wedle země přičiníme.

Pak jakož se tudiež píše, aby wšecky puožitky, kteříž ku KM[u] přislušejí, na kteréž zápisów nenie, zpráwce s radú swú k sobě přijal ꝛc. Cožťkoli my bez zápisuow držalibychom wně i na zemi, ježtoby nebylo w městech našich, o tomť, cožť jiní obecně učinie, proti tomu také nejsme; než cožby užitków takowých bylo w městech našich, w nichžto jsme ciesařem a po smrti JM[u] za krále Albrechta i po něm též w drženie swém podnes máme, tohoť také požiti mienime, WM[u] wěříec, že nám toho k ničemuž scestnému wážiti neráčíte. Neb každý rozoměti móž, žeť naše města nejsú w takowých bohatstwích, jako dřiew, a tolikoť těmi požitky potřeby téměř wšecky městské opatrujem; ježto bychomť toho neměli, nejednú by obce naše byly tak obtieženy, žeť mnozí rozličné musili podstúpiti nedostatky; a takéť ještě častokrát námi i wšie země potřeby bý valy jsú jednány. A cožť wně na zemi kromě měst a zádušních zboží držíme, w nichžto jsme ciesařem zastřeni, na wšecka majestát od JM[u] řádný máme.

4.

Psaní ode sněmu Swatomartinského ku papeži Eugeniowi IV, w sauwěkém překladu z latiny. (Z rkp. Křižown. str. 178).

W Praze, 1446, 14 *Dec.*

Najswětějšiemu w Kristu otci, pánu a kněži Eugeniowi, najwyššiemu biskupu Římskému, swatých Petra a Pawla jedinému a nepochybnému náměstku: hrabě, mohutní šlechtici, páni korúhewní, wladaři, rytieři, slowútní zemené, súdce, konšelé, obce a wladaři měst a zpráwce, i wšecka obec králowstwie Českého, nynie na obecniem sněmu téhož králowstwie spolu a w jedno sebraní, pokorné a nábožné poddánie ku pocelowanie noh blahoslawených.

Najswětější otče! z listuow Swatosti Waší, kteříž z chutnosti otcowské wuoni wydáwají, ježto některým z nás nedáwno ráčila jest Swatost Waše opět psáti, weliké ukázanie milosti otcowských přijeli sme, kteréžto k nám máte bez našeho zaslúženie, hotowa se nám ukazujíce ke wšem wěcem učinění, cožkoliwěk s bohem muože býti, ježto slušie k stawu a rozmnožení cti a duostojenstwie králowstwie našeho. Z tohože, štědrosti tak weliké kochajíce se plnosti, jiežto nemuožem wyděkowati: my Oldřich z Rosenberka, Meinhart ꝛc. také města králowstwie napřed dotčeného, na Horách Kutnách, Žateč, Hradec ꝛc. i jiní šlechtici, páni, rytieři,

zemené i jiná města na tom obecním sněmu sebraní, králowstwie České wyznamenáwajíce, s nábožnú prosbú a plnú pečliwostí poslali sme a poslati umyslili k Waší Swatosti jednú žádostí a jedniem úmyslem posly wolené, totiž poctiwého muže Petra z Mladenowic, swobodného uměnie mistra, faráře S. Michala wětšieho města Pražkého a kollegiata kolleje králowy; urozeného a statečného Jana z Pacowa, řečeného Malowec, seděním w Borotíně; slowútného Matiáše z Chlumčan, měštěnína wětšieho města Pražského a sudieho dworu měst králowských po král. Českém a mnohé opatrnosti muže Martina řečeného Kučka z Hory Kutny, hofmistra hor stříbrných doluow králowstwie našeho, a naše upřímě milé, wěrností a jasností zaslúžené, nám w skutku zachowalé, úmysluow našich a králowstwie našeho úplně zprawené, znamenitě wšak o poslušenstwie WS[u] a Stolici apošt. ode wšeho králowstwie našeho wěrně a skutečně kteréž má učiněno býti, a na swěcenie a potwrzenie poctiwého mistra Jana z Rokycan za arcibiskupa Pražského kostela ode wšeho králowstwie jednosworně přijatého a od nás požádaného skrze waše otcowstwie šťastnému dokonánie, tak také pro konečné dokonánie nynie namluwených wěcí WS[u] blahoslawené moci prosíme pokorně, aby we wšech těch wěcech těm našim posluom a každému z nich WS[t] ráčila wěřiti, jakobychom před WS[u] stojíce w wlastniech osobách mluwili; a žádostem a prosbám jich, né i owšem w prawdě našim, kteréž S[u] Waší, jakož i předsím poddáwali sme se, i nynie pokorně poddáwáme se i budúcně hotowi bez přestánie poddanie upřímné, srdcem milowanie a sláwy wašie wěčné zwelebenie: doufajíce S[u] Waší Otcowské, že co jiným z luona otcowské dobrotiwosti a stolice apoštolské štědře dáwá, že toho od S[u] Wašeho Otcowstwie dosiehnemy. Staly sú sě tyto wěci na sněmu obecniem wšeho králowstwie Českého, w přeslawném městě Pražském při hodu S. Martina držalém, léta božieho MCCCCXLVI, dne XIV měsíce prosince, pod zawěšením pečetí našich.

B. Z akt sněmu o sw. Stanislawu r. 1447.

5.

Psaní pana Hynka Krušiny ze Šwamberka ke sněmu, w příčině pp. Buriana z Guttenšteina i Jindřicha (z Kolowrat?) (Z orig. arch. Třebonského).

W Plzni, 1447, 2 *Mai.*

Urozeným pánóm, p. Oldřichowi z Rosenberka, p. Menhartowi z Hradce, p. Jiříkowi z Kunstatu, p. Alšowi z Šternberka, p. Zbyňkowi z Hasemburka, p. Zajíeci z Kosti, p. Hanušowi z Kolowrat, p. Haškowi z Waldšteina, p. Janowi z Hradce, p. Janowi z Smiřic i jiným pánóm na sněmu w Praze sebraným, přátelóm mým milým.

Službu swú wzkazuji wám, urození páni a přietelé milí! Tajno wás nebuď, kterak sem nynie rokowal s. p. Burianem před p. z Rozemberka, a tu jest o ně-

které wěci mezi námi wýpowěd učinil, a o pana Jindřicha pozuostawil, aby před wámi a před jinými pány nynie na sněmu w Praze s plnú mocí pan Jindřich s swé strany a Střiebrští s druhé strany (byli), a cožbyste mezi nimi wypowěděli, na tom aby suobú stranú přestali. Protož páni a přietelé milí! wěřím wám, že se k tomu skutečně přičinite, aťby již pan Jindřich přietel mój mohl o to konec mieti wedle swé sprawedlnosti; neb to wiete, kterak ste jemu z prwních sněmów psali, i mně, aťby před wámi byl, a že mu se má sprawedliwé státi od Střiebrských. I wěřímť wám, že se k tomu přičinite, aťby to w horšie neweślo. Datum in Nova Plzna, in die S. Sigismundi martyris gloriosi ꝛc.

Hynek Krušina z Šwamberka,
hajtman Chebského kraje.

C. Jednání na sněmu w Jindřichowě Hradci r. 1447, *Sept. a Oct.*

6.

Prokop z Rabšteina a Jiří Kainacher, poslowé od krále Fridricha ke Stawům Českým, žádají o gleit pro sebe, ku přijetí do Jindřichowa Hradce. (Z orig. arch. Třebon.)

W Rabci, 1447, 20 *Sept.*

Urozeným pánóm, p. Oldřichowi z Rosenberka, p. Menhartowi z Hradce, p. Jiříkowi z Poděbrad, p. Alšowi z Šternberka, p. Zbyňkowi Zajieci, p. Hanušowi z Kolowrat, p. Janowi z Smiřic, p. Mikulášowi Trčkowi, p. Janowi Hertwikowi, p. Jakubowi z Wřesowic, i wšem jiným pánóm, hauptmanóm i poslóm od zeman i od měst nynie w Hradci sebraným, pánóm a přátelóm.

Službu swú wzkazujem, urození páni, stateční a opatrní, Waše Milosti! Dáwáme WM[ti] wěděti, že KM[t] Římský, pán náš milostiwý, srozuměw, že ste rok do Hradce položili den S. Matúše, poslal nás k WM[ti], abychom něco úmyslu JJ[ti] na wás wznesli, dřéwe nežlibyste se dolów do Wiedně k JM[ti] odtad hnuli. I prosíme WM[ti], abyste nám ráčili gleit swój bezpečný, přijeti, tu býti i odjeti dáti, a to listem, a po tomto poslu nám jej poslati; a my k WM[ti] bez meškánie přijedem. Datum Rapcz, in vigilia beati Matthaei Apostoli et Evangelistae, anno ꝛc. XLVII.

Prokop z Rabšteina
a Jorg Kanacher.

7.

Paměť o jednání p. Prokopa z Rabšteina a Jiřího Kainachera se Stawy Českými. (Z kopie w arch. Třebon.)

W Jindřichowě Hradci, 1447, *m. Sept.*

Prokop Rabštein a Jiřík Kanacher dáli sú poselstwie pod listem wěřicím od krále Římského ku pánóm, rytieřóm, zemanóm a městóm králowstwie Českého,

kteříž sú se byli sjeli do Jindřichowa Hradce: najprwé: že KM[t] wzkázal jest wám swé pozdrawenie, milost a wše dobré.

Dále že JM[t] slyšel jest o sjezdu neb o sněmu, kterýž má býti w Hradci, a proto jest JM[t] wyprawil k wám nás posly swé s tiemto poselstwím, že JM[t] srozumiewá, že z toho sněmu Hradeckého k JM[ti] chcete jeti do Wiedně k roku, kterýž jest wám položen na den sw. Michala s takowým úmyslem a s žádostí, aby JM[t] wám krále Ladislawa strýce swého do wašie země wydati ráčil za krále a za pána. A jestližeby takowý úmysl wáš byl, a žebyste s takowú žádostí k JM[ti] jeti mienili, prawí JM[t], žeby tehdy nákladowé i ta práce waše nadarmo byla. Neb králowá Alžběta slawné paměti mátě krále Ladislawowa, jdúci na onen swět, poručila jest i swěřila na najwyššie krále Ladislawa syna swého JM[ti], jakožto strýci JM[ti] a poručníku, a že s králem Ladslawem i korunu Uherskú JM[ti] jest přinesla, takowě, aby král Římský JM[t] krále Ladslawa nikoli newydáwal nižádnému do jeho let došlých a rozumných; a že móžete rozuměti, že přes to nenie hodné ani slušné JM[ti], by měl wám neb komu jinému krále Ladslawa wydati do jeho let rozumných. Jakož jest pak též JM[t] wám powěděl přede čtyrmi lety, když ste byli k JM[ti] o to do Wiedně přijeli od země s plnú mocí. A také, že král Ladslaw má wiece zemí, a Uhří že také JM[t] žádají, a že KM[t] král Římský též jest Uhróm powěděl. Než když král Ladslaw doroste a swých let rozumných dojde, kam se pak JM[t] bude chtieti obrátiti, to bude moci učiniti. Ale wieteli jakú jinú cestu, ježtoby tato země pod nějakými zpráwami w řádu mohla státi, a postawena býti do jeho let rozumných, tomu že král Římský JM[t] chce raditi a pomoci a na to tento rok s wámi držeti. A s tiem, k otázce pánów, Rabštein řekl, že nemají co wiece mluwiti od JM[ti].

A když sú se byli páni, rytieři, zemané i města po obědě sešli: tehda pan z Rosenberka powěděl jest pánóm, že s ním mluwil Rabštein, žádaje, aby je před se pustili, žeby ještě měli něco mluwiti. I mluwil jest takto, řka: zdaliby někto mému poselstwí, kteréž sem dnes dál s spoluposlem swým od KM[ti], a mé řeči prawě nesrozuměl, ale aby nebylo přičiněno ani ujato, proto ještě chci to obnowiti, a zwláště o posledním kusu: že KM[t] tohoto roku konečně neodpowiedá, než že JM[t] těm poslóm, jakožto p. Jindřichowi Strážskému a p. Přibíkowi Klenowskému, kteříž byli od králowstwie Českého k JM[ti] posláni, nesrozuměl jest, a že sú JM[ti] nedáli poselstwí o tom, by měl král Ladslaw wám wydán býti; a tohoto roku že JM[t] konečně neodpowiedá: než jmáteli a bylyliby jaké jiné cesty nežli tato, ježtoby tato země pod nějakými zpráwami a zpósoby mohla w řádu státi do let krále Ladislawowých rozumných, k tomu že JM[t] chce raditi i pomoci, a tento rok s wámi držeti.

8.

Druhé poselstwí od Stawůw král. Českého ku králi Fridrichowi po sjezdu w Jindřichowě Hradci učiněné. (Z rkp. Šternb. str. 87—91.)

W Jindřichowě Hradci, 1447, *m. Sept.*

»Druhé poselstwie k králi Římskému.«

Welebnosti Waší již nenie tajno, od poslów wšeho królowstwie Českého, před malú chwílí k WM^u^ wyslaných, jmenowitě pana Jindřicha ze Stráže a pana Přibíka Klenowského, kterak my i wšecka obec koruny České na sněmu obecniem a walném, při hodu swatého Martina nynie minulého, wšichni společně se a jednostajně jedniem úmyslem i wolí ustanowiwše, žádali jsme po týchž posléch, pod listy našimi wěřícími, s WM^u^ sjezdu o wěci nám a zemi naší potřebné, a zwláště k rozmluwení o krále Ladislawa, strýce wašeho, žádost naši i země naší chtiec i majíc na WM^t^ wznésti, aby nám jej za krále a za pána našeho dáti; jakož Welebnost Waše těch wěcí plněji a šíře jest zprawena posly našimi wýše jmenowanými, i w memorálu odpowědí wašich týmž poslóm od rady WM^u^ daném dosti znamenitě to dotčeno jest a napsáno. Ku kterémužto sjezdu WM^t^ swoliwše, den k tomu jistý a jmenowitý swatého Michala, a miesto we Wídni, sami jste položili, i waše gleity s pečetí waší królowskú, a jiné s pečetmi kněze biskupa Pasowského, pánów Rakúských, města Wídně i jiných dobrých lidí nám jste poslali; ježto my i wšecka země naše welice bywše utěšeni, neměli jsme za jiné, než žeby to ku konci dobrému a jistému mělo jíti. Neb jsme WM^u^ po týchž posléch našich zřiezenie wzkázali, že s koncem i s mocí plnú ke dni a miestu oď WM^u^ nám položenému jeti mienime, i cesty a zpósoby takowé poctiwé bohdá a hodné byli jsme před se wzali ku přijetí krále Ladislawa, ježtoby JM^t^ byla dobře mohl zde kralowatí i dwuor JM^u^ jako slušie státi; jakož i WM^t^ o swatém Michalu měla jest plněji zprawena toho býti. A máme za to, žeby i země okolnie úmyslów našich a zpósobów takowých by nepohyzdili, ale za poctiwé by nám chwálili a za dobré.

Na to pak již teď jsme wyjeli, k miestu a k konci to wésti s boží pomocí, a radú i příčinú WM^u^ chtějíce. Waše pak M^t^ poslala k nám, a my již na té cestě w Hradci, posly swé, pana Prokopa z Rabšteina a pana Jürga Kanachera, kteřížto pod listy WM^u^ wěřícími dali nám poselstwie jménem wašim, mezi jinými řečmi, kterýchžto ukracujem, žeby WM^t^ po našich poslécb nesrozoměla, by na tom sjezdu wámi nám položeném i w kleitiech wašich dotčeném, mělo o krále Ladislawa mluweno býti, dotekše, jestližeby naše tato jiezda k WM^u^ o to býti měla, abychom wěděli, že WM^t^ nikoli nám do let rozomných wydati ho neráčí, a kterak, jelilibychom, WM^t^ se bojí, žeby práce naše i nákladowé byli nadarmo: než kdyžby

k letóm k rozomnýmu přišel, že má také králowstwie Uherské i jiné země, a bude se moci obrátiti, kam bude chtieti. I zdáť se nám, žeť se to chýlí k nekonci dobře k dalšiemu, než kdy jindy; i to nám také dworno jest, kterakby WM' po našich poslěch prwé prawených neměla byla tomu rozoměti, ano nám w tom poselstwí nic nebylo jest pilnějšieho i w memorálu týmž poslóm od waší rady daném, o kterémž swrchu zmienka jest, znamenitě takto jest napsáno: »Item, aby páni Čeští zjednali, což budú najlép moci, aby z Čech k Uhróm nejeli proti JM[u] a králi Ladislawowi i jich zemiem, a ti, kteřížby již byli w Uhřiech, aby byli odwoláni; neb poněwadž Čechowé se již smluwili o krále Ladislawa, nenie slušné, aby proti němu a na jeho škodu jeli« ꝛc. Račiž WM' wěděti, žeť to poselstwie waše nás welmi jest zarmútilo, neproto, že jsme náklady nemalé pro čest waši a krále Ladislawa i také w naději této zemi poctiwého a dobrého učinili: ale wiec proto, že se nám zdá, že jest nám to i wší zemi našie weliký diel k hanbě i k škodě, že jsme tiem wašim poselstwím od toho sjezdu s dobrým WM[u] i našim rozmyslem před dlúhým časem swoleného, kterémužto WM' sama den i miesto s potazem i s radú dobře rozmyslnú jest položila, na cestě k němu jedúc, odwoláni, widúce WM', že úmysl náš s plnú mocí byl jest jeti k wám a s jistým koncem.

Protož, poněwadž WM' nás jest tak od toho sjezdu beze wšech příčin slušných, a my již na cestě, odstrčila, wzkázawši, že nám do jeho let dáti nikoli ho neráčíte, zpósoby naše k tomu i úmysly widúce tak poctiwé a hodné, i netoliko našemu králowstwí, ale říši swaté i domu wašemu užitečné, ježto pilností našich a prací i nákladuow zwláštních dědičných našich byli bychom nelitowali, ne z práwa, ale dobrowolně se podwolúc, ježto se jest to z králów i pánów té koruně nikdy nestalo ižádnému: račiž WM' wěděti, žeť páni, rytieři, zemané, města i wšecko králowstwie mienie již Otci swatému, kardinálóm, králóm okolním a korferštóm, i jiným kniežatóm a dobrým lidem, i wšie říši, což najdál moci budem, oswědčiti a oznámiti wšecky tyto wěci, úmysly a žádosti naše, zpósoby k tomu zjednané, sjezduow skládánie, i také toto naše s cesty zase nawrácenie, aby wšem dobrým zemiem i krajinám známo bylo, kterak to wšecko WM[u] sešlo jest a scházie, ale ne námi.

A potom lítost nad sebú i nad tiem králowstwím tak dlúho osiřalým a od WM[u] zanedbaným majíce, w té sirobě po tak welikých a dlúhých i wšem okolním zemiem wědomých puotkách, déle toho trpěti nemohúc ani chtiece, a tak dřewními příhodami budúcích se škod, netoliko nám, ale snad i okolním zemiem přihoditi se mohúcích wystřlhajíce, musíme již i chcem toho králowstwie i sami se tak s boží pomocí opatřiti, abychom déle bez krále nebyli a bez pána. Zdáť se nám, w tak těžkých a dáwných puotkách a nesnáziech, let krále Ladislawa w takowých wěcech dlúho čekati; a srozomějíť Otec swatý, kardinálowé, králowé,

kniežata a jiní dobří lidé i zemĕ okolnie, že pro hodné příčiny a z prawé núze swého i té zemĕ zlého, kteréžby se říše swaté, snad i jiných zemí okolních dotknúti mohlo, wiec dopustiti se nechtĕjíc, musíme to učiniti, a žeť WM^u wšecko to jde, i dále pójde, (ale wždy ne námi) ɔc.

9.

Pamĕt daná poslům ku králi Fridrichowi wyslaným, co ku papežskému Legatowi mluwiti mají. (Rkp. Šternb. p. 91, 92.)

W Jindřichowĕ Hradci, 1447, *m. Sept.*

»O legatowi pamĕť.«

Pamĕť poslów knĕzi Legatowi, týmž poslóm daná. Najprwĕ pozdrawenie ode wšeho králowstwie a přiwítánie ochotné a žádostiwé, jako sami se domysliti muožete.

Item položiti JM^u před oči bĕh ten weškeu s Králowú M^u: totiž swolenie wšeho králowstwie jednostajnĕ k králi Ladislawowi, poselstwie k JM^a po panu Jindřichowi Strážském a panu Přibíkowi Klenowském, odpowĕď od JM^u danú, potom miesto od JM^u nám jmenowané a položené k sjezdu, gleitów na to poslánie, i také toto naše s cesty zase od toho sjezdu ódwedenie, i odpowĕď nynĕjšie odsawad králi danú.

Potom powĕdieti wdĕčnost i radost ode wší koruny, dobré otce swatého k nám, radost také i utĕšenie weliké wšemu králowstwie našemu z knĕze legata příjezdu, skrze kteréžto nadĕji plnú máme i wšeho dobrého, nás wšech i toho králowstwie, tak jakož nám otcem swatým wzkázáno, že JM^t knĕz legat ku konání tĕch wĕcí jest k nám wyslán.

A konečnĕ prositi, aby již příjezdem swým k nám meškati neráčil, pro chwálu boží napřed, a podlé toho ke cti otci swatému i wšie říši, a nám i wšemu králowstwí našému k sčastnému bohdá prospĕchu a užitku, a sobĕ ku odplatĕ bohdá wĕčné.

10.

Odpowĕd krále Fridricha Římského poslům z králowstwí Českého daná. (Ze sauwĕkého překladu w arch. Třebon.)

We Widni, 1447, 7 *Oct.*

Odpówĕd naše krále Římského Fridricha po wše časy rozmnožitele říše, kniežete Rakúského ɔc. na poselstwie dálé ode wšeho králowstwie Českého, daná pod naší pečetí u Wiedni, tu sobotu před S. Kolmanem, anno domini ɔc. XLVII.

Jakož ste najprw ústnĕ, a potom wypsané ode wšeho králowstwí Českého poselstwie na nás wznesli, w nĕmžto dotýkáte, kterak že poselstwie naše, kteréž

skrze Prokopa z Rabšteina a Jurga Kanachera pánóm wšeho králowstwí Českého w Hradci sebraným, kteříž na cestě již byli sú k roku uloženému, a na den S. Michala nynie minulého sem do Wiedně přijeti chtějícím, učinili sme, že sme ty pány Českého králowstwie na tej cestě k zase zpět nawrácení připrawili, z kteréhožto nawrácení jsú welmi zamúceni, protože sme jim wzkázali, že jim krále Ladslawa wydati nechcem do jeho let rozumných; řkúce, že počestné a hodné cesty předsewzali sú, kteréžto netoliko tomu králowstwí Českému, ale wšie říši i domu Rakúskému by byly užitečny; a již že mienie wšecky takowé wěci, úmysly, předsewzetie a zpósoby k takowým wěcem, řádné sjezdy i jich zase nawrácenie od roku téhož uloženého, otci swatému papeži, kardinálóm, jiným také okolním králóm, kurferstóm i jiným kniežatóm a dobrým lidem žalowati, aby wšem dobrým lidem, zemiem i panstwu známo bylo, že jsú ty wšecky wěci námi ale ne jimi zrušeny; a že musie takowú sirobu po tak dlúhých časech králowstwí Českého a sami se opatřiti, aby již bez krále a pána nebyli. A takéť se jim zdá w tak dlúzích nesnázech let krále Ladslawa dlúho čekati; jakož ste nám pak to šíře napsawše, ceduli zapečetěnú dali.

Na to jest odpowěd naše, kterak že páni a města wšeho králowstwie Českého před několika lety od sebe poselstwie zde u nás měli sú s plnú mocí, a nám to oznámili, že sú našeho milého strýce krále Ladslawa sobě za krále přijali a za pána, a žádali sobě ho wydati. Ku kteréžto jich žádosti jim námi té chwíle jakožto i nynie jest odpowědieno. Po kteréžto odpowědi tíž wyslaní dále žádali sú, abychom se w poručenstwí krále Ladslawa a wladařstwí králowstwí Českého uwázali. To sme pak k jich prosbě a pro jiné příčiny hodné učinili, a jim toho list náš zapečetěný dali. I nejsme pak jimi do sie chwíle jakožto poručník mocný w ničemž požádáni, než toliko že poselstwie opět swé u nás w Neuburce měli sú, žádajíce roku aneb našeho s nimi sjetie; kterýžto rok k jich žádosti námi jim uložen byl na den S. Michala nynie minulého. I porozuměli sme od poslów, kteříž w Neuburce s námi byli, žeby týž rok neboli sjezd o krále Ladslawa měl držán býti: a wšak tomu konečně od nich nesrozuměli sme, by oni mienili žádati aneb chtěli, aby jim král Ladslaw byl wydán; aniž sme se toho nadáli, by oni toho, poněwadž jim to prwé námi zawrženo jest, požádali; než nynie w nowě sme toho tepruw rozumně zpraweni. Neb bylilibychom od poslów wšeho králowstwí Českého w Neuburce tomu porozuměli, bylibychom jim hned odpowěd na to učinili, že jim krále Ladslawa nechcem wydati; jakož pak to prwé jiným, kteříž zde u Wiedni u nás proto byli sú, odpowěděli sme. Než jakž sme toho zprawení w jistotě, wyprawili sme Prokopa z Rabšteina a Jurga Kanachera k Českým pánóm, kteříž se w Hradci Jindřichowě byli sjeli; jimžto sme poručili na pány České wznésti, byloliby to tak, žeby páni Čeští toho žádati chtěli, aby wěděli, kterak že nám krá-

lowá Alžběta dobré pamèti syna swého krále Ladslawa jakožto přieteli najbližšiemu a poručníku i s korunú tudiež Uherskú dala jest a k wèrné ruce poručila; kteréhožto až do sie chwíle wèrnè chowali sme a podnes chowáme. Jakož pak každý rozumèti móže, že téhož krále Ladslawa do jeho let rozumných z rukú našich nikterak slušnè wydati nemohlibychom aniž chcem; jakož sme pak též pánóm Uherským na mnohých snèmiech, když sú téhož žádali, odpowèdèli konečnè, jim příčiny předepsané oznámiwše. A takéťby ti páni králowstwí Českého, kteříž před nèkolika léty w znamenitém poselstwí u Wiedni byli sú, dobře mèli pamatowatí, že jim to wšecko dobře rozumnè jest wypraweno, že nám nenie slušné strýce našeho tak wydati; a dobře wèdie, že wiec než jednu zemi má; než jedinéť swých let dojde rozumných, že se bude JM[t] moci z swých zemí w kterúž bude chtieti obrátiti; a k tomu jemu radni chcem býti a pomocni, jakožto strýci našemu. A to jim proto oznamujem, aby se umèli potom zprawowati; také aby snad potom neřekli, že sme jim toho za času wèdèti nedali, prwé nežli sú k roku uloženému dojeli. Než jestližeby krom té žádosti které cesty jiné mèli před sebú, kteréžby byly ke cti a užitku králowstwie Českého, a kterakby též králowstwie najslušnèjie a najlépe mohlo zpósobeno a dobrú zpráwú ustanoweno býti k upokojení: k tomu bychom rádi chtèli radni býti a pomocni, cožbychom koli s bohem a se ctí učiniti mohli; a že sme rádi ten rok námi uložený držeti a s nimi o to rozmluwiti chtèli. Protož se tèm panóm z toho našeho poselstwí netřeba smucowati; neb my strýce swého krále Ladslawa wedle položenie wècí předepsaných ižádnému slušnè wydati nemóžem, než sami jej přátelsky a počestnè, jakož slušie, chceme chowati do jeho let rozumných; potom pak on w kterúžkoli z swých zemí bude chtieti, se bude moci uwázati, a k tomu jemu rádi chcem radni býti a pomocni, jakožto našemu strýci. Než k rozmluwení o řády a zpráwu králowstwie Českého i ku upokojení zemí obojích nikdy odporni ale wždy hotowi byli sme i ještè chcem o to rokowati, na miestè určeném s nimi se sjedúce, aby wždy proto příčiny ižádné mieti nemohli, ani co proti krále Ladslawowè a domu Rakúského sprawedlnosti starodáwné předsewzieti mohli. A nadèjem se také, že oni sobè nad to ižádného jiného krále ani pána nepřijmú, ale že krále Ladslawowých let rozumných dočekají, wedle toho, jakož pak on prawý přirozený král jest králowstwí Českého od swého dèda a otce i mateře; a on také i jinak wedle zápisów mezi zemiemi učinèných k tomu má sprawedlnost. A kdež to také před Otce swatého papeže, kardinály, krále, kurfirsty a kniežata přijde, tomu se nadèjem, že odpor dobrý učiníme. A wšak nám se zdá, žeby toho nebylo potřebie na koho wznášeti, nahlednúce w ty sprawedlnosti od dáwna přišlých krále Ladslawa i domów také obojích Českého i Rakúského. A také páni Čeští nepotřebují sobè takowého našeho poselstwí předepsaného k hanbè ani obtiežení kterému předkládati, neb se jest to pro lepšie stalo.

Neb cožbychom jim i témuž králowstwí s bohem a se ctí ještě k užitku a k upokojení obojích zemí předsewzieti a obmysliti mohli, toho jsme hotowi, jakož sme pak i wždy byli učinili, tak aby tiem a proto námi nedostatek nebyl ižádný, aniž bude, aby ty wěci wšecky k dobrému přiwedeny mohly býti. Jestli pak žeby se jim zdálo, žeby tiem byli obtieženi: tehdy sme hotowi pro ty wěci před nadepsaného otce swatého papeže i před kollej jeho kardinálów aneboli před korfursty přijíti do dobrotiwého aneboli práwem zjednánie.

11.

Fridrich král Římský p. Oldřichowi z Rosenberka oznamuje, co poslům Českým odpowěděl. (Ze sauwěkého překladu w arch. Třebon.)

We Wídni, 1447, 9 *Oct.*

Fridrich z božie milosti Římský král, po wše časy rozmnožitel říše, knieže w Rakúsech a w Štyrště ɔc.

Urozený nám zwláště milý! Wěděti dáwáme, že urození Zdeněk ze Šternberka, Jindřich ze Stráže, Zdeněk Kostka a Mikuláš Ceisperk nynie u nás byli sú, a některé wěci od králowstwie Českého na nás wznesli a dáli; na něžto my jim odpowěděli sme, jakož pak w tejto ceduli w tomto našem listu zawřené srozumieš. To tobě oznamujem, a to sme některým jiným také psali, proto aby ti i jiní wšelicí rozuměli, co my w těch wěcech před se béřem, že toho našemu milému strýci králi Ladslawowi powinni jsme a dlužni, a to také pro lepšie činíme. Také což sme témuž králowstwí Českému ke cti, užitku a upokojení do sie chwile učiniti mohli, k tomu sme wždycky byli příchylni, a to i ještě rádi chceme učiniti, tak aby námi w tom žádný nebyl nedostatek. Protož žádáme, aby takowú naši dobrú wuoli w těch wěcech jiným také oznámil; na tom nám zwláštní libost ukážeš. Dán u Wiedni, ten pondělí před S. Kolmanem, anno domini ɔc. XLVII, našeho králowstwie w osmém létě.

Commissio D. Regis in consilio.

Urozenému nám zwláště milému Oldříchowi z Rosenberka.

12.

Oldřich z Rosenberka Henrichowi ze Sobětic zpráwu dáwá o tom, co na sněmu w Jindřichowě Hradci jednáno bylo. (Z půwodn. konceptu w arch. Třeb.)

Na Krumlowě, 1447, 9 *Oct.*

Henrichowi ze Sobětic na Týně.

Služba naše tobě, Henrichu milý! Když sme se nynie do Hradce Jindřichowa sjeli, tu přeslyšewše poselstwí od Otce swatého, kterýž welmi ochotně nám

wšem wzkázal, že chce kardinála swého sem poslati; a což bude moci této našie zemè k dobrému učiniti, že to J. Sw. chce rád učiniti. A KM' wzkázal nám, jestližebychme k JM^u o wydání krále Ladislawa jeti chtěli, že jeho dřewe swých let wydati nemuože; neb jiné zemè, jakožto Uherskú a Rakúskú také má; když bohdá k letóm přijde, že se muož obrátiti, kamž JM' ráčiti bude. Na to poselstwí nezdálo se nám wšem dolów sjeti, než ještě poslali sme k JM^u pana Zdeňka, pana Jana Hradeckého, Bohuše z Postupic a Ceisperka. Pak což ti nám zase přinesú, o to budem sněm mieti po wánociech w Praze; a tu přeslyšiece to poselstwí, na tom sněmu dále o wšeckny potřebné wěci mluwiti budem. A jakož píšeš o Tómowi: jestližeby jej kdo tu w kraji ucítil a mohl k němu přijíti, welikúby nám libost na tom učinil; neb sme i s Bechyňkú o též také mluwili. Dat. Krumlow, fer. II post Francisci, anno ɔc. XLVII.

Oldřich z Rosenberka.

D. Na sněmu Pražském prwním r. 1448.

13.

Odpowěd od Stawůw Českých poslům krále Fridrichowým na sněmu daná. (Z kopie w arch. Třebon.)

W Praze, 1448, *s počátku m. Mart.*

Najprwé KM^u králi Římskému z pozdrawenie milostiwého my i wšecken sněm děkujem, welice od JM^u wděčni toho jsúc, jakžto od pána milostiwého.

Jakož, páni, jménem i rozkázaním JM^u pod listy wěřicími k nám a k této koruně České poselstwie wám poručené dáli ste, široce práw a sprawedlností krále Ladslawowých JM^u k tomuto králowstwí, jakož ste prawili, po příbuzenstwí a předciech JM^u i po starých zápisiech mezi tiemto králowstwím a domem Rakúským příslušeti majících dotýčíce, pódlé toho mezi jinými řečmi swými zmienku také učiniwše i o poselstwí ku KM^u od této země učiněném, w kterémžto JM' ku pilné žádosti našie, jakož ste dotkli, poručenstwie tohoto králowstwie na se přijala jest, i listy swými toho potwrdila ɔc. žádajíc, aby jiný pán ižádný mimo krále Ladslawa proti sprawedlnostem a práwóm JM^u nebyl sem přijímán ɔc. Ježto sami ty wšecky řeči, páni, lépe pamatujete, aniž se nám zdá potřebie, pro dlúhost a jiných pilných wěcí wážnost, jimž sami rozumiete, by wám ty wšecky řeči doplna opětowány měly býti.

Teďť wám, páni, wěci známé a swědomé, při nichžto, jakož se nadějeme, býwali ste, ku paměti přiwodíme, kterak široce to známo jest, že poselstwie častá a dobře znamenitá ku KM^u od této koruny býwala sú, w nichžto prací i nákladów rozličných nelitujíc, žádáno býwalo, by KM' ráčila se přičiniti, aby toto králowstwie

dlúhá léta we mnohých pohřiechu nebezpečnostech a záhubách trwalé, mohlo w klid a pokoj uwedeno býti: nikdy sme w tom rad ani pomocí w těch mierách od JM^ti^ neměli ižádných. Pak když JM^t^ poručenstwie to přijala, kteréhož ste dotkli, od té doby řiedili sme se, ač i s welikými nesnázemi a škodami, tak že, jakž pánu bohu libo, wždy mnohá záštie, nepřiezni a swéwolnosti w této zemi potuchla sú a potuchly, ježto máme za to, že i w swých zemiech o tom slýcháte, i také sami diel widíte; ne tak ani tiem úmyslem, by to poručenstwie bylo kterak odmietáno, ale wždy očekáwajíc, zdaby KM^t^ ráčila se také k tomu přičiniti některak skutečně; a o to i sjezdów s JM^tí^ žádali sme. Wždy JM^t^ wymlúwala se, ono potřebami kostelními, ono sjezdy s kniežaty, korferšty a jinými, i rozličně jinak, jakž se JM^ti^ zdálo, až do poselstwie páně Haškowa, w němžto JM^ti^ úmysl a powolenie pod listy JM^ti^ také wěřicími nám a této zemi wzkázán jest byl a wzkázáno, abychom toto králowstwie sami zřiedili zpráwcemi dwěma nebo kolikažby se zdálo, jmenowaw až do dwanácti, že JM^t^ nám k tomu plnú wuoli dáwá, a raden i pomocen toho ráčí býti.

Teprw my s wolí JM^ti^ w sjezdu a sebrání našem tiem skrownějšiem jisté wěci této zemi potřebné namluwiwše, potom na weliký a obecní sněm wšeho králowstwie sme wznesli, a tu se wšichni jednostajně ustanowiwše, i zpuosoby, cesty a prostředky wzewše před se takowé, jimižto zdá se nám, že najspieše a najsnáze tato země ku pokoji a swornosti měla by přiwedena býti, a ještě wždy bez JM^ti^ nic učiniti nechtěwše, wyslali sme k JM^ti^ p. Jindřicha Strážského a p. Přibíka Klenowského, sjezdu s JM^tí^ žádajíce, kdežto s plnú mocí wšeho králowstwie přijdúc, měli sme i chtěli s welikú bohdá ctí JM^ti^ a krále Ladslawa, i také s tohoto králowstwie a domu Rakúského i jiných okolních zemí znamenitým prospěchem a užitkem, ty wěci k šťastnému konci přiwesti, rady se JM^ti^ a pomoci předtiem wzkazowané nadějíce.

Po kterýchžto posléch našich JM^t^ nám den i miesto k sjezdu jest položila, i gleity znamenité jest poslala, jakož sami to dobře wiete; a protoť my tiem kratčejie tuto wšecky ty wěci opakujem, neb wy páni sami toho diel weliký swědomi ste. Né wzkázala nám JM^t^ po swrchupsaných p. Jindřichowi a p. Přibíkowi, že to, což sme ty časy před se wzali, JM^t^ welmi ráda slyší a wesela tiem jest, i raden toho nám a pomocen ráčí býti, a toho sjezdu nám položeného, by pak wšecka země Uherská měla býti ztracena, že nikoli zmeškati neráčí.

Když sme pak ke dni a miestu od KM^ti^ nám položenému jeli, plnú měwše naději, že s šťastným koncem a se wším se dobrým zase nawrátíme, potkali nás poslowé JM^ti^ p. Rabštein a p. Kainachar, dějíce k nám poselstwí od JM^ti^ pod listy wěřicími, že krále Ladslawa nikoli do let JM^ti^ rozumných wydati nám neráčí. Podlé toho, kdyžby král Ladslaw let swých došel, ještě nás i tu JM^t^ naděje našie odra-

zila, wzkázawši, že také jiné země má, a že let dojda, bude se moci obrátiti, kamž ráčí, a JM[t] že chce toho raden a pomocen býti.

Takž my z toho poselstwie JM[ti], kterýmž nás, o praciech a nákladiech neprawiec, z cesty, k weliké našie i této koruny hanbě, zase JM[t] jest nawrátila, a od sjezdu nám položeného, i gleity JM[ti] potwrzeného, lehce nèkterak odstrčila, srozuměwše, že i let krále Ladslawowých dočekajíc, ještě sme wždy naděje zbaweni, tak jakž to JM[ti] poselstwie wzní; a tak widúce se w takowé lehkosti i w takém zanetbání položeni, wzkázali sme JM[ti] po p. Zdeňkowi z Šternberka a p. Jindřichowi Strážském, i po jiných dobrých lidech s nimi wyslaných, úmysl náš i wšie země této, tak jakž nám z sněmu obecního bylo poručeno, že bez krále býti nemuožem aniž chcem, abychom po tak welikých a dlúhých záhubách a nepokojích nedohynuli dokonce. A totéž, tak jakž se ďálo a děje se, oswědčili sme i již i oswědčujem králóm, kniežatóm i zemiem okolním; ježto ač se KM[ti], jakož ste powěděli, nezdá toho potřebie, ale nám toho potřebie jest, aby wšichni rozuměli a wěděli, že námi nescházelo jest nic, a že z prawé núze, nechtiec horších wěcí se dopustiti a konečně dohynúti, rady ani pomoci odnikudž nemajíc, musíme tak učiniti jakož muožem a pána sobě wzieti. Poněwadž na to nám přišlo jest, že ze dwého nám jedno jest woliti, to jest nebo dokonce býti zkaženu, anebo pána mieti.

Protož páni a přietelé naši milí! prosímeť, račte KM[ti] powědieti naši službu, a JM[ti] za to welmi prositi, poněwadž jest JM[t] nás toho tak ráčila zbawiti, znamenawši dobře úmysl náš i pilnost ke wšemu dobrému, a téměř od swých nás wrat odstrčila, wšie naděje nás konečně odraziwši: ať neráčí nám a této opuštěné siré zemi w tom překážeti, ale ať ráčí službu naši zachowati, budemli moci skrze někoho jiného s boží pomocí swé poctiwé a dobré opatřiti a naprawiti. Nemuožemť bez pána déle býti, aniž chcem; nebť nám toho weliké jest potřebie, jakož i sami tomu lép než my muožem wymluwiti, rozumiete.

14.

Oswědčowání Stawůw králowstwí Českého weřejné na krále Fridricha učiněné, w sauwěkém překladu z latiny. (Z rkp. Šternb. str. 93—100).

W Praze, 1448, 3 *Mart.*

»Oswědčowánie na krále Římského.«

Najjasnější knieže a pane, pane najmilostiwější! Hotowé a nelené u wšelikých libostech poslúženie, s poctiwostí hodnú a slušnú. Přewelmi řiedko bez znamenité osoby statkuow škody každá země swého přirozeného zbawena býti widěna jest pána, aniž mníme, by kdy obecné dobré prospiewalo, kteréžby jedniem kniežetem, práw a sprawedlnosti weřejemi w panowání wešlým, i radami zprawowaným,

nebylo zprawowáno; a to wše tak wěcí dáwno přiházelých příklady, jakžto rozomuow pewných dówody, jedině že krátce mluwiti chcem, snadně by mohlo ukázáno býti. Ale co tuto jest potřebie starých běhuow příhody přiwoditi, a nebo snad pozličnosti rozumów umieněný zámysl súžiti, a takowými wěcmi, mateři tak pilnú a tak mnohým lidem známú zaměstknati? ano našeho králowstwie tohoto mnohé pohřiechu a nešťastné příhody, kteréžto skrze krále a knieżete i pána našeho osiřenie od dlúhých časów, jehož žalostiwě připomínáme, trwalé, dosawad trpíme, w dalekých také zawznělo jest krajinách; kterýchžto diel i okolnie země jsú okusily, a my pak wnitřními domácími a ustawnými bywše trápeni wálkami, nade wšecky jiné bezčislnými tak lidí, jako zboží škodami, pohřiechu, poznali jsme skutečně. Ale když pod časem najpowýšenějšt knieže a pán, pan Fridrich, Římský král, najslawnější, skrze Welebnosti swé jisté a znamenité posly, nás po najposlednějším králów našich pánu jest obeslal, i žádostí swých nám podal za najjasnějšieho kněze a pána Ladislawa, krále Uherského a wýwodstwieRakúského, dědice oc. strýce swého, práwo i sprawedlnost Jasnosti Jeho širokými řečmi wyprawuje, žeby JM^u k tomuto králowstwí mělo přislušeti, abychom JM^t za krále a za pána našeho přijali a se w těch wěcech ochotni ukázali, a dobrowolni: takž tehdy my minulými asponě chtiec kázati se příhodami, myslili jsme, a tak nákladów jakžto prací nelitowawše nikoli, wšemi jsme usilowali pilnostmi, že s pomocí božieho milosrdenstwie udidla již pokoj rušícím jsme odjali, a dále se wystřiehajíc, aby skrze nethánie naše pokrocených snad wálek opět nezanítily se pochodně, a tak horšie wěci prwních, jehož bože nedaj, newznikly; znamenajíce také, že čím pocestný člowěk w poblúzení cesty wiece se obierá, tiem k zamieněnému cíli bez pochyby zpozdileji přicházie: rozmyslnú o těch wěcech společnú w obecném wšeho králowstwie sebrání jmewše radu, jednoswornė wšech swolením k najjasnějšiemu kniežeti a pánu Ladislawowi swrchupsanému hlasy naše přidali jsme, a po několikokrát najpowýšenějšieho kniežete a pána, pana Fridricha, Římského krále prwé dotčeného, jehožto Welebnost tak z powinnosti swého najpowýšenějšieho duostojenstwie, tak pro příbuznost, kterúž jest najjasnějšiemu králi Ladislawowi strýci swému přirozena, jakžto pro súsedstwie také a blízkosti, kterúž k nám přísedí, nadáli jsme se, že nám a králowstwí našemu, jakžto swaté říše znamenitému údu, měłaby najlépe raditi; jednak po dobrých a znamenitých lidí osobách, jednak po zwláštních poslech našich, jednak také skrze několika sjezduow rozmlúwánie, též Welebnosti prosili jsme i čímž mohli jsme pilněji žádali, aby to wolenie JM^t k našemu a toho králowstwie prospěchu, netoliko nám samiem, ale také říši swaté a jiným národóm, zemiem i jazykóm welmi, jakož jest nadějno, pohodlnému, k konci ráčila podobnému přiwesti. A wšak ta wěc s bezčislnými králowstwie našeho škodami prodléwána jest do této chwíle, tak až my, jsúce prsmi té koruny wychowáni a zkr-

měni, a swobodami i rozličnými, jakž každému z nás božská milost popřieti jest ráčila, ctmi ozdobeni, ne jakožto cizí, ale wlastní přirození a dědičnie téhož králowstwí synowé, pilnost hodně bedliwú o to nesúce, aby nepohojené již nemoci neduh škodliwější, jehož buoh nedaj, wiece se neobnowowal a zlých úmyslów snad ostřejšie nepowstala ukrutnost, ale pokoj, jehož w tom swětě nic dražšieho nenie, tomuto králowstwí šťastně byl přiweden, a den ote dne k lepšiemu našemu rostl a plodil se i žádostné přijímal rozmnoženie, k najjasnějšiemu kniežeti a pánu, panu Fridrichowi, Římskému králi swrchupsanému, znamenité jsme poselstwie poslali, z wnitřka srdcí našich žádajíc, aby nám den a miesto k rozmluwenie i k dokonánie toho wolenie, o němž swrchu zmienka jest, Welebnost Jeho ráčila položiti milostiwě, ku kterémužto plné wšeho králowstwie poručenstwie i moc majíce, že bez pochyby přijedem, po týchž poslech našich wzkázali jsme. K tomu Jeho Welebnost dobrotiwě jest swolila, a den sjezdu na hod sw. Michala w nowě minulého položila, i miesto we Wiedni jmenowala, slíbiwši, by pak země Uherská měla býti ztracena, že toho dne nikoli zmeškati nemieni; a na to nám i gleitowé tak Jeho Welebnosti, jakožto duostojného w Kristu otce a kněze biskupa Pasowského, a jiných znamenitých urozených lidí, i také města Wiedně, pečetmi potwrzení wisutými, bezpečné nám skrze Welebnosti Jeho kniežetstwa a země příjezdy twrdiece i odjezdy, po týchž poslech našich byli jsú posláni. My pak takowými wiece než wěřeno býti muož odpowědí králowských utěšeni bywše nowinami, zpósoby a cesty tak slušné, poctiwé i tak hodné dobrowolně sami jsme wymyslili, ne z práwa neb obyčeje nikakého w takowém běhu kdy bywalého, ale wlastním hnutím a swobodnú nás wšech wolí, panstwí, jměnie i dědičných wlastních nákladów hotowi bywše nelitowati, jimižto krále wolenėho dwuor naweden i králowstwie byloby dobře zprawowáno mohlo býti. Ale když k tomu sjezdu od Jeho Welebnosti nám jakž již dotčeno položenému, pokoje a dobrého jsúc žádostiwi, we mnohém a welikém předních a starších králowstwie našeho počtu, w naději žádostí našich obdrženie, wyjeli jsme: potkali jsú nás, na poly téměř cesty, statečný rytieř pan Prokop z Rabšteina a pan Jürg Konacher, Welebnosti krále Římského poslowé, a úřad swého poselstwie jménem králowým pod listy Jeho Welebnosti wěřícími, w neděli po swatém Matúši evangelistu, takto jsú nám dáli: »jestližeby ten byl náš úmysl, krále Ladislawa častopsaného sobě a králowstwí našemu žádati za pána, že Welebnost najpowýšenějšieho kniežete krále Římského bojí se, bychom nákladów i praci nenaložili na darmo; neb Jeho Welebnost strýce swého žádnému z rukú nemieni wydati, doniž by swých nedošel rozomných let;« toto k tomu přidawše, že »JM' wiece zemí má, a kdy let dospělých duojde, bude se moci obrátiti do kteréž ráčí, a Králowa M' král Římský chce toho raden i pomocen býti.« To my uslyšewše, odpowěďmi tak pochybnými welmi zděšeni jsúc a zamúceni, a tak naděje žádostí

našich konečně zbaweni, ne tak mnoho útrat, nákladów a prací břemena, jakžto hanby w tom nám učiněné nečest sobě wážiece, musili jsme se žalostiece zase nawrátiti; než wšak z toho miesta, na němžto nás poselstwie králowo jest zastihlo, znamenité opět poselstwie k Jeho Králowské Welebnosti jsme wyslali, aby JM[u] wšeho králowstwí našeho úmysl sworný a jednostajný byl powědien, krátce prawiece w tomto smyslu: poněwadž Jeho Welebnost jest od sjezdu, s opatrným umu i rady swé rozmyšlením nám položeného, již téměř wratóm jeho nás přiblížené jest odstrčila, a ten, a my na poly cesty, odwolala, i nad škodami králowstwie našeho lítosti nemajíc nižádné, krále Ladislawa, strýce swého, nám za pána dáti jest odepřela, že my po mnohých a těžkých záhub rozličných příhodách, budúcích také sami se i to králowstwie wystřiehajíc nebezpečenstwie, ne z wšetečnosti ani které potupy, ale z samé prawé núze, abychom nedohynuli ani zkaženi byli dokonce, bez krále býti děle již nechceme, aniž muožem, ale tak o králi, jakžto zemi našie jiných potřebách musíme powědieti, čímž najužitečněji mózem. Protož Wašie najjasnějšie Welebnosti wšecky tyto wěci, kteréž již wypsány jsú, a kteréž také wýmluwnějšieho i dalšieho potřebowalyby wyloženie, přiwesti umienili jsme k známosti, pokorně prosiece a snažně, aby štře, nežli se tuto klade, wšecky wěci wáhú prawoty rozwážíc, a potřeby i nebezpečnosti králowstwie našeho swětleji poznajíc, Welebnost Waše w paměti swé ráčila mieti, že od ižádných se cest prawdy a sprawedlnosti nechýléce, dáwnými přieliš pohřiechu wálek a záhub trápeni jsúce búřemi, i wětším jakž najdále muožem odolati žádajíce, aby se nám w poslednie wěci prwních snad horšie wpadnúti skrze nedbanliwost nepřihodilo, a neboli bez krále těžká hrozných puotek břemena podniknúti, a tak prawú k tomu jsúc núzí připuzeni, ze dwého již nám jest jedno wybrati, to jest, anebo krále sobě wezmúc, pokoje a uklidu wšemi sílami hleděti, anebo zpuštěnie králowstwie našeho a bezčíslná nebezpečenstwie, tak říši swaté jako i jiným zemiem škodná, trpěti, kterýmžby potom s těžkostí bylo odoláno. Jehož sobě krále a králowstwí našem hodného radše wzieti jsme umienili; Welebnosti Wašie čímž muožem snažněji prosiece, ačby kteraké jiné powěsti od kohožkoli WM[u] došly, aby ráčila Welebnost Waše, jisté prawdy jsúci tuto duowodem zprawena, poznati, žeť z núze hodných příčin a potřeb welikých to činíme. Datum dominica, qua cantatur Laetare, anno domini M ɔc. XLVIII.

E. Z akt walného sněmu Swatojirského w Praze r. 1448.

15.

Wšeliké zprávy poslůw králowstwí Českého ze sněmu Swatomartinského r. 1447 do Říma wyslaných, o potwrzení arcibiskupa w Čechách. (Z rkp. Křižown. str. 181 sl., Brazydynowa na l. 325 a 326, a Wíd. c. k. bibl. Hist. prof. 1083, list 95—99).

(Přednešeny na sněmu r. 1448, 20 Máje.

a.

»Poslowé od králowstwí Českého ku papeži wyslaní tak jsú powěděli a napsati kázali:«

Slyšeli sme na cestě, jedúc do Říma, a tak jsmy zpraweni od Prokopa Rabštaina, že to nepodobné jest, by byl Rokycan arcibiskupem; a tak že páni Čeští neprawě činí proti swé cti, že po wás jinak prawí, a jinak píší tajně w swých listech; a proto mají̊ť sè zač styděti. Item, Prokop Rabštain řekl, že ktož bude arcibiskupem, wydá kletbu na ty, kteříž drží zádušie, a nedá jim kněžím posluhowati swátostmi a jinými potřebami spasitedlnými, jinak musí zase wrátiti zádušie. Item, že to arcibiskupstwie [1]), pro tak dlúhý čas, jakož práwa káží, spadlo jest na papeže. Item, kteraké jest Rokycanowo wolenie? kdež máte listy od kapitoly Pražské? Owšem mluweno jest k někomu, aby se w to arcibiskupstwie uwázal. Item, král Římský s kapitolú Pražskú podal již toho arcibiskupstwie někomu jinému, ježto toho papež Mikuláš potwrdí.

Item, když sme přijeli do Říma, žádali sme od papeže zjewného slyšenie přede wším kněžstwem: i nemohli sme toho od něho jmieti, než že jsme puštěni toliko před něho před papeže a před kardinály. Item tento legat [2]) jest prwé wydán do Čech a do těchto zemí, než smy do Říma přijeli. Item, praweno nám w Římě od znamenitých osob, že s námi newěrně a neupřímě se ukládá: a dali nám toho znamenie, ježto sme tak shledali, že to tak jest. Item, zapowědieno w Římě, aby kněží naší strany neswětili. Item, praweno jest před papežem, že ti, kteříž přijimají krew boží, jest jich málo, a nejsú tří spolu wěrně.

Henrich doktor řečený Kalteisen, mistr sw. paláce, takto k nám mluwil: Mnohoť jest křiwolakého w České zemi; musilby k tomu býti Wlach, aneb někto múdrý jiného jazyka, aby to naprawili. Protož proste za to papęže, ať wám takowého dá. Nebť jest k tomu Eugenius měřil, aby ten kalich u waší zemi stawil. Item řekl ten doktor, že papež muož změniti swaté čtenie, a také muož swatému

---

[1]) *W jiných rkp.* »to zádušie arcibiskupské.«

[2]) Kněz Jan z Karvajal, kardinál církwe Římské, jenž tehdáž od 1 máje do 23 r. 1448 w Praze se zdržowal.

čtenie jiný rozuom dáti časem a místem. Item ten doktor řekl, že přijímati tělo božie pod jednú zpuosobú aneb pode dwěma, nenie přikázanie boží. Item wšak wám neposwětí Rokycany, leč toho kalicha ustúpíte. Item, ať Rokycana sám jest před papežem přítomen; bylť jest hlawa wšech bluduow w Basilii; takli jest ještě, ať se z těch wěcí wywede a očistí. Item, radějiby byl Eugenius dal sobě mozk z hlawy wyliti aneb papežstwí zbýti s tiemto nynějším papežem Mikulášem, nežliby Rokycanu swětil; wšakby blúdil, by jeho swětil, a já bych chtěl také na tom umřieti. Item Almania a Germania, to jest země Německé, mají wás za bludné, a wždy k tomu hledie, aby na wás to kacieřstwie opraweno bylo. Item byli sú již někteří před wámi, a již jiných čekámy ještě, že ten list wáš nenie ode wší země, kteréhož ste podali papeži s jeho kardinály; a budete proto spáleni. Item, wšak wyznáwáte nepochybeného biskupa, musíte jeho poslúchati. Item zdali chcete k Felixowi a k koncilium? Od něho nic newezmete, neb sám nic nemá; což wám ten dá? Protož radímť wám, proste papeže za arcibiskupa, a přijměte toho, kteréhožť papež wám dá. Item, kdoby tomu nerozuměl, kteří oň stojí, o toho Rokycanu, jediné ti, kteří jsú z jeho šibalstwa, a kteří drží kostelní zboží, ježtoby on jim z toho nic neřekl. Item, nežby papež Rokycany potwrdil, raděješieby se wašeho poslušenstwie zbawil i wašich duší spasenie. Než dieliť Rokycana poslušenstwie a we wšech wěcech státi bude naučenie papežowu, budeť potwrzen; jinak bude w klatbě, i s těmi, ktož se jeho přídrží.

Item kardinál sw. Angela do Čech wyslaný [1]) takto k nám posluom mluwil: Opusťte ten kalich a sjednajte se s kostelem Římským; wšak dokawadž se nesjednáte, wždy Němci budú wřieti a papeže popúzeti, a nikdy nebudete mieti pokoje. Wšakť přijde ten čas, že toho kalicha musíte nechati. Item, přijedu k wám já a naučím wás wieře, a zwláště Tábory. Item ať Rokycana nechá toho kalicha, budeť arcibiskupem, a duojdeť kteréhož bude chtieti duostojenstwie. Item, o tom Rokycanowi wluwí k nám mnohé wěci; nechť jest zkušen, když já k wám přijedu. Item mluwil k nám ten kardinál, ktožby wěřil Krista nebýti bohem a člowěkem, a papež držal tak anebo kostel Římský: tehdy ten nezhřešilby, ale bylby proto spasen. Item mnozí želejí těch kompaktat mezi wámi učiněných: ale musilo to býti pro pokoj toho času. Item týž kardinál přiwedl nám báseň k duowodu swému, a řka, že lidé jedni zmokli wšickni od deště, a zmokše i zbláznili sú se, kromě jediného; a ten když wšel mezi ony, a jsa trhán od nich a rwán, a nežliby sám múdr zuostal, raději wyšel na dešť, aby s nimi bláznem byl, nežliby tak od nich trpěl. Též i wy učiňte s tú swú pří o kalichu.

---

[1]) *T. j. tentýž kardinál Jan z Karvajal.*

Item kardinál sw. Petra takto mluwil: Kdyžby Rokycana neblúdil, hodilby se nade wšecky jiné k tomu arcibiskupstwí.

b.

»Odpowěd papežowa posluom na žádost králowstwie Českého.«

Jakož nám z wašeho wyprawowání od králowstwie wašeho Českého, i jiných před wámi, žádá králowstwie waše opatřeno býti zpráwcí a otcem duchowniem: toho jest wždy žádala stolice tato, i podnes my s swými najpoctiwějšími kardinály mámy péči o to; ale že to králowstwie nenie do konce upokojeno, a arcibiskup čímby žiw byl nenie opatřen, ani ten kostel; a kterak jest to králowstwie u wieře křesťanské, to jest hlawy Krista a jeho těla, nepochybeného sw. Stolice Římské papeže s jeho kardinály, jenž ktož se jí nepřídrží a neposlúchá, nebo jest pochybující, protiwník, odřezanec aneb kacieř, a tak ižádný bez ní nemuož spasen býti: protož já i s swými najpoctiwějšími kardinály uložil sem poslati kardinála sw. Angela s plnú mocí, jenž jest čest weliká tomu králowstwie, kamž se ten wysílá, aby spatřil stranu druhú, wieru toho králowstwie a wieru arcibiskupa woleného, a čímby měl žiw býti, a tak wešken ten kostel opatřil. A tu moc bude jmieti od nás zpuosobiti, jakž najlépe jemu bude se zdáti, a pastýře té zemi bude moci zjednati naší mocí.

c.

»Oswědčenie posluow králowstwie Českého před papežem a jeho kardinály, skrze kněze Jakuba.«

Najmilostiwější otče, i také najpoctiwější otcowé! Tito páni poslowé welebného králowstwie Českého prosí wašeho otcowstwie i duostojenstwie, i také já pokorný služebník wáš pokornú žádostí prosím, aby waše otcowská poctiwost tichú duší a trpěliwú nás slyšeti ráčili. Ej Waše Swatost z našeho wyprawowánie a listuow podánie dobře srozuměti mohla, že králowstwie naše chtělo se spojiti s apoštolským náměstkem, jakožto jiní králowé, kniežata, wejwody, hraběčí, kdyžby wšak mohlo to obdržeti, co jiná králowstwie a země obecným práwem obdržují od Stolice apoštolské. A poněwadž se to nezdá Waší Milosti učiniti: oswědčujeme před wšemohúcím bohem a jeho matkú milú, po wše časy pannú neporušenú, i před blahoslawenými apoštoly Petrem a Pawlem, i jinými wšemi swatými, i přede wším množstwím nebeských duchuow, před Waším Duostojenstwiem i Wašimi kardinály, i také přede wšemi křesťany oswědčowati chcmy: že oddělenie králowstwie našeho Českého od kostela Římského nebude námi ani naší wolí, ale waším tištěním nás od sebe. Protož núzí jsúce připuzeni, a z potřeby, též králowstwie musiti bude sobě opatřiti swým časem pastýře a zpráwce duší křesťanských, tak aby

z daru božieho wiera křesťanská nehynula w králowstwí Českém, protože wy jemu neráčíte biskupa poswětiti a potwrditi. Jestliže núzí jsúc připuzeni, o některé wěci se též králowstwie pokusí, ačkoli prawé i dobré i w písmě založené, ale neobyčejné a těchto časów newedené, jistým nedostatkem jsúc přitiščeni: najwyšší buoh swědek bude, že to z přinucenie učinie, a lidí takowá wěc potom tajna nebude.

d.

Papež sám se seznal před námi posly, že rozdáwá krew boží laikuom, a to činí z úřadu, neb naň tak slušie, a tak jest jemu ustaweno, aby tak rozdáwal. It. řekl papež: znám to, že prwotnie cierkew sw. tak jest pod obojí zpósobú dáwala, a kteří sú toho nepromĕnili, jako Řekowé, dopustila jim toho církew Římská; ale kteříž sú to opustili s Římským kostelem pro nebezpečnost, jakož sw. Tomáš de Aquino prawí, a nawracují se k tomu, hřešé smrtedlně a blúdie; jinakby byli wšichni zatraceni, ktož pod jednú zpósobú přijímali. Ale nemóž poblúditi crkew sw. Římská, ale ti blúdie, ktož se od nie odtrhují. A když waši kněžie řékali, že jest toliko pod jednú zpósobú jako pode dwěma, wšakby toho lidé neważili a přijímaliby pod jednú zpósobú. Protož prosím wás, milí poslowé, přičiňte se k tomu swú pilností, jakž swých duší spasenie milujete, ať se to králowstwie sjedná s Římským kostelem; a tudy budú mieti pokoj, a jinak nic.

K tomu řečeno od poslów: wšak Magnus Albertus i jiní sw. doktorowé píší, že jsú zwlášťní darowé krwe božie, a tak sú za nich rozdáwali. Odpowěděl k tomu papež: to jest za nich bylo, ale již to crkew sw. Římská složila. Item řečeno papežowi od poslów: wšak ste tak s tiem kalichem přijali k sobě Řeky; a my také máme kompaktata s koncilium Basilejským za dobré paměti Eugenia; prosíme pro pána boha, přejte nám těch umluw požiti. K tomu papež nic neřekl. Item řečeno papežowi: kacéřují Rokycanu a ty kteříž stojie pro kalich. Odpowěděl papež: zle a nemúdře činie; byť bylo kacéřstwie, bylbych já nerozdáwal, a byšte se byli přihodili k tomu, jako sem rozdáwal, bylbych wám rád podal. Item řečeno papežowi: kterak má těm lidem wěřeno býti, kteříž teď po wás listy psali, a již nám proti tomu jinak píší? K tomu řekl: činie to z křehkosti swé, a jsú jako Petr, ježto pro bázeň zapřel boha, neb se wás bojie, a jiní jako Kaifáš z ducha sw. a ne z swé wuole; ano my někdy jiné mluwíme, a jiné w srdci máme. O Bedřichowi jest k nám poslóm mnoho zlého mluweno w Římě i na cestě, ježto jest k weliké hanbě tomu wšemu králowstwie též, i o jiných neřádných kněžích. Amen.

F. Jednání na sjezdu podobojích w Kutné Hoře o sw. Janě r. 1448 (na němž strana Poděbradská k jednotě se zawázala.)

16.

»Artikulowé, kteréž Jarohněw a Kokot od pana Oldřicha z Rosenberka panu Jiříkowi z Poděbrad na sněmu u Hory oznámiti měli.« (Z půwodn. konceptu w arch. Třebon.)

Itém. Najprwé powiete nowiny p. Jiříkowi, že mi kardinál psal, že se z Wiedni hnul ten úterý před S. Vitem, a jede do Budína, a že tu Uhří silně leží, čekajíce jeho, a že má w tom dobrú naději, že bohdá w ty wěci mezi králem a nimi w dobré uhozeno bude.

It. Také mi kardinál psal, že se Otci Swatému dobře a šťastně wede w jeho wěcech kostela Římského; a že mu král Arragonský welmi nakládá a pomocen jest w jeho wěcech.

It. Když sme z Prahy jeli s kardinálem, byl král Římský w Celli u matky božie; a tu mu přišlo poselstwie, že jemu hajtman w Krainu a w Štyrště sešel. Tu jest tam jel, jiného hajtmana dělaje; a když to zjedná, nemeškaje bude w Wiedni, tak jakož jsem já zprawen. A páni Rakúští mají nynie býti a rok mieti w Křemži s jinými preláty a zemany.

It. Powězte p. Jiříkowi o tohoto Chlewce, a proste jeho, ať jemu píše a přičiní se, aby Chlewec pokoj měl, tak jakož sem jemu prwé psal; a jáť se také prwé chci rád přičiniti, aby p. Krušina w pokoji byl, lečby jeho wždy w pokoji nenechal a on se z núze musel brániti.

It. Také porozumiewám, když jediné král do Wiedni přijede, že nám rok položen bude o sw. Bartoloměji a (před) sw. Wáclawem. Protož milý pane! muožešli sám tu býti, welmiť bych rád, by to mohlo býti. Pakli to býti nemóže, ale mluw a jednaj k tomu, aby někteří dobří lidé k té jiezdě wypraweni byli; ježtobychme tam ty wěci z jednéstajné wuole mohli jednati, cožť jest obecného dobrého, a také na čemž sme zuostali a zapsali. Neb muožeš dobře rozuměti, žeť ty wěci tu k konci musejí jíti.

»Artikulowé, kteréž Jarohněw s Kokotem ku p. Jiříkowi i také sněmu u Hory nynie sebranému« *(sic) (Psáno písařem Rosenberským.)*

17.

Stawowé na sjezdu Horském sebraní pánům Pražským stížnost swau na některé kněží Pražské oznamují. (Z kopie arch. Třeb.)

Na Kutné Hoře, 1448, 2 *Jul.*

Službu swú wzkazujem, opatrní páni a přietelé milí! Z té dobré wuole, že ste pro chwálu boží a obecné dobré swé mistry a súsedy na sněm do Hory wy-

slali, wám i wšie obci wašie děkujem. Tu což jest zjednáno, máme zato, že předepsaní mistři a poslowé waši toho wás zprawie. Na kterýžto již psaný sněm tíž mistři waši sjednánie, kteréž sè w městech wašich po wýjezdě legatowě stalo, do Hory přinesli: ježto jsú tiem dobří lidé obweseleni, že pán buoh ráčil wám dáti w to uhoditi. Z toho bohdá muož nám wšem i tomuto králowstwí mnoho dobrého přijíti, když to zjednánie wašie budete tak držeti a twrditi, jakož ste počali. Zwláště těm mistróm neb kněžím i jiným, kteříž proti wšem smluwám našim i slibuom, a najwiec kompaktatóm, učinili sú o wašich městech, nedáte swobody; nebť jsú rozhřešenie brali od legata, že jsú tělo a krew boží pod obojí zpósobú rozdáwali; a skrze to lidi obecné od té prawdy swodie. Jmenowitě zpraweni jsme w jistotě, že mistr Papúšek z Týna, kněz Wáclaw od sw. Hawla, kněz Skála od sw. Mikuláše, kněz Duchek od Matky božie z Lúže, a jakož slyšíme, i kněžie se Zderazu to učinili sú. A dřiewe w těch kostelěch podáwáno jest pod obojí zpósobú: oni pak proti kompaktatóm pod jednú zpósobú rozdáwali sú. Shledáwáme také w mnohých kusiech božské krwe a kalicha přijímanie úhlawné nepřátely ty kněžie, kteříž sě kapitolú nazýwají; jedno, že pod jednú zpósobú na hradě Pražském rozdáwali, tu kdež mělo podlé kompaktat pod obojí zpósobú býti rozdáwáno; druhé, žáky k swěcení na kněžstwo zpósobowali a jim na to listy dáwali, kteříž podáwají pod jednú zpósobú, ale žákóm chtějícím podáwati pod obojí zpósobú na překazu mnohými obyčeji jich swěcení byli; třetie, k žádosti wšie země pečeti swé o arcibiskupa woleného do Říma ku papeži přiložiti nechtěli ɔc. Protož milí přietelé! takowé příčiny welmi škodné, kteréž sú oboji učinili k ujmě kompaktat i ku potupě a hanbě wšie země, znamenajíce, wěřímeť, že wám toho žel bude, a jich ke škodě a hanbě tomuto králowstwí u wašich městech a pod sebú trpěti nebudete ani přechowáwati; w tom swým slibóm i swolowání obecniemu wšie země dosti učiniece. A což se M. Papúška dotýče, mluwili sme přísně s p. Matějem Dubcem, kterýž toho kostela u Matky božie w Týně podacie má, žádajíce, aby jeho tu netrpěl, ale jinému podal, podlé řádu na to miesto, jenžby kompaktata držal a jich nerušil. Wám také jako přátelóm swým doufajíce, že toho nikterakž odporni nebudete, a na swrchupsaná miesta kosteluow u wašich městech kněžie řádné, ježtoby zachowáwali kompaktata, zjednáte. Neb jestlibyste předepsané kněžie i jiné tudiež trpěli, strach, by se nedomniewali lidé, žeby oni to s waší wolí činili. Toho odpowědi wašie žádáme listem wasím po tomto poslu. Datum fer. III, ipsa die visitationis Mariae virginis gloriosae, annorum domini ɔc. XLVIII.

Jiřík z Kunstatu odjinud z Poděbrad, Jan z Rúsinowa, Čáslawského, Jan z Sútic, Kúřimského, Bohuše z Postupic, Chrudimského, Jetřich z Miletínka, Hradeckého, krajów hauptmané, i jiní páni, rytieři, zemané a města, na sněmu u Hory o swětiem Janě křtiteli božiem spolu sebraní.

18.

Páni Pražští odpowěd dáwají na psaní předešlé. (Z kopie arch. Třebon.)
W Praze, 1448, 15 *Jul.*

Službu swú wzkazujem. Waše Milosti, urození, stateční, slowútní a opatrní páni a přietelé milí! Jakož WM' nám psala, wděčnost ukazujíc wyslánie našeho k sněmu nynie w nowě u Hory bylému oc. Toť sme páni a přietelé milí, rádi učinili, a jakož wždycky, též i nynie chtělibychom, což na nás jest, obecnému dobrému wždy rádi slúžiti, sebe w tom nelitujíc, což najdále muožem. Dále pak o jistých mistřiech, farářích a kněžích našich dotýčete, rozličnými kusy je winiece. Rozumieme z listu wašeho, že wás tajno již nenie zjednánie naše a ustanowenie s kněžími našimi, poněwadž je chwálíte, a jiné dobré lidi tiem obweselený prawiece, máte naději též jako i my, žeby to nám i wšemu králowstwí mohlo k lepšiemu přijíti oc. Od počátku prawd božských zjewenie stáli sme w nich, pánu bohu děkujíc, i stojíme wždy upřiemně, i státi a trwati, pomoci jeho swaté milosti úfajíce, bez pohnutie mienime, doniž nám w tomto swětě žiwnosti ráčí přieti; silnú bohdá wieru majíce, že nám z toho najlepšie dobré přijde, to jest milost božie, hřiechuow odpuštěnie i spasenie wěčné. Aniž také ještě widíme, byť i mistři i kněžie ti, o nichžto swrchu zmienka jest, nebo jiní, z toho našeho pojednánie a srownánie co wynikli. A wšak přes to, po listu wašeho ohledaní, wšech zawolali sme před sě, a list wáš jim čísti kázali, i sami k nim mluwili dobře příkře, aby z kompaktat a z našeho sjednánie swrchupsaného nikoli newynikali, že toho pro nic trpěti nechceme ižádnému. Tu opět swolili sě též ke wšemu jako dřiewe, prawiece, že pod obojí zpósobú tělo a krew boží jakož dřiew dáwali, též i nynie dáwají a dáwati chtie, a že o žádném rozhřešowání ani swození od prawdy newědie nic, i pod pokuty sě zamlúwajíc, byloliby to na ně ukázáno; pakliby shledáni byli w čem, ježtoby neměli učiniti, prawie, žeby wše oprawiti chtěli řádně. Kapitola také prawie, že w swých řádiech starodáwních, w kteréžto zasě i Cies. M[ti] slawné paměti jsú uwedeni, w těch trwají, wniweč jiného sě, což na ně neslušie, nepletúce; a že ižádného jsú od přijímanie pod obojí zpósobú neotwodili nikdy, ani psaním nebo kterým jiným obyčejem na přiekazu swěcení žákowstwa kdy byli sú; prawiece, žeby chtěli i utrpěti, ačby okázáno bylo na ně to duowodně. Protož WM[ti], páni a přietelé milí! i wšie země nenie tajno, žeť w našich městech od počátka, pánu bohu děkujíc, prawdy božie s prwními w zemi prostranstwie wždy a swobodu měly sú a mají; a od těch tak náš jest úmysl, že nás úfáme pánu bohu ani kněžie, ani žádný jiný neotwede do smrti. Prawillitby wám kto jinak, ufáme WM[ti], že wěřiti nebudete. Neb poněwadžť jest nám a této zemi u welikých nesnáziech pán buoh toho dowesti tak ráčil pomoci, že o tom kusu

zwláště o přijímaní těla a krwe božie pod obojí zpósobú podlé jiných wěcí již i kompaktata z moci papežowy a koncilium máme, jimižto jsme w řád a w jednotu s jinými křesťany, i w pokoj s zeměmi okolními uwedeni: nad to sě již s boží pomocí toho nespustíme, péče na odpor slušný, ani na která hostinská naučenie nemajíce. Kněžie také naše chcem k zachowání kompaktat držeti, a chtělliťby nám to w našich městech kto rušiti, trpienoť mu nebude, a shledalťby takowý každý, žeťby prospěchu w tom newzal, ale žeťby wiece w tom swého zlého nalezl než dobrého. Datum feria II, ipsa die divisionis Apostolorum.

(Mezi listiny předešlau a následující padá datum ztečení Wyšehradu a wzetí Prahy, i jetí pana Menharta ze Hradce mocí brannau, skrze pana Jiřího z Poděbrad a jednotníky jeho, dne 3 Sept. 1448, o němž obšírné wyprawowání wiz we Časopisu Českého Museum na r. 1827, swazku III, str. 53—58.)

G. Poselstwí České we Widni r. 1448.

19.

Relací o poselstwí skrze p. Oldřicha Rosenberského a Jana Świhowského od králowstwí Českého králi Fridrichowi učiněném.

We Widni, 1448, 6 *Sept.*

Poselstwie, kteréž jest pan Rozmberský a pan Jan Świhowský dál jménem wšeho králowstwie Českého ku Králowě M^u^ králi totiž Římskému, w pátek před matky boží narozenie, anno etc. XLVIII.

Najjasnější králi a pane milostiwý! WM^u^ wzkázali páni, rytieři, zemané i obec králowstwie Českého službu swú.

Žádajíc na WM^u^, wedle sjezduow a poselstwie, kteréž jsú s WM^u^ měli, ježto jsme i my při některých wěcech také byli, aby ještě WM^t^ krále Ladislawa ráčil wydati za pána, wedle těch žádostí, jako dále WM^u^ jest wědomo.

Dále kázali jsú WM^u^ powědieti, jestli žeby to WM^t^ neráčil učiniti a krále Ladislawa wydati, žeť by bez pána a krále déle býti nemohli, než žeby na to chtěli pomysliti, aby pána měli a krále.

A na to složili jsú sobě rok o swatém Šimonišì a Judy do Prahy, jestli žeby tuto konce nebylo, žeby sobě pána a krále mienili zjednati.

I prosíme WM^u^ ode wšie koruny, aby WM^t^ tu wěc ráčil před se wzieti milostiwě, pro dobré toho králowstwie, krále Ladislawa, také i domu WM^u^ Rakúského.

Item, když jsú již to poselstwie páni zdáli, pan Rozmberský mluwil s Králowú M^u^ a prosil JM^u^, aby se ráčil přičiniti a mluwiti s kardinálem, aby JM^t^ také

dobrotiwú dal odpowèd o kompaktatiech, jakož se pak JM' w Praze welmi pèknè k tomu podáwal.

Item, na to Králowa M' dal odpowěď skrze pana Kašpara, že JM' tomu poselstwie srozomèl, a welmi wdèčen jest toho pozdrawenie od wás pánuow; a na to poselstwie chce pomysliti a potom s wámi páni dále pomluwiti i odpowěď dáti.

20.

Zdání od p. Oldřicha z Rosenberka přednešené, co a jakby král Fridrich na poselstwí České odpowěditi měl. (Ze dwojího půwodního konceptu w arch. Třebon.)

We Wídni, 1448, *m. Sept.*

Item, když pány žádali, aby jim cesta byla wydána ꝛc., odpowěděl pán, žeby se jemu zdálo, aby Král. M' na to pomyslil a poctiwú odpowěd jim na jich dání učinil, aby tam panuom i obci příjemno bylo.

Item, dále, aby nám Král. M' prwní wěci připomenul, kterak JM' nám list swój dal ꝛc. a na ty wěci odpowèdi čekal ꝛc.

Item, a wšak ačkoli ty wěci ještě konány nejsú, tak jakož umluweno bylo, že chce JM' což najspieš bude moci, buďto do polúletie, neb konečně od tohoto S. Michala w roce s králem Ladislawem na určené miesto do Čech přijeti, do Budějowic Českých neb jinam, maje gleit a bezpečenstwí ꝛc. a tu se poraditi ꝛc. nač a kterakby krále Ladislawa mèl wydati ꝛc.

Item, aby w té mieře páni Čeští sobě pokoj a řád w zemi zjednali; a jestližeby toho do toho času učiniti nemohli, žeby se JM' i k tomu přičiniti chtěl na tom roce, cožby s bohem a se ctí učiniti mohl ꝛc.

Item o kompaktáta, že je kardinál za to mèl, by byli chtèli mistry wyslati k tomuto snèmu, a potom očekati tohoto poselstwí zase wrácení k tomu sněmu k S. Simonis a Judae, že jim chtèl podobnú a slušnú odpowèd dáti. A ponèwadž toho neučinili a jiné předsewzeli, jakž slyší že jsú Prahy dobyli, a dobré knèží, kteříž stáli w poslušenstwí cierkwe swaté, wyhnali, i nezdá se JM[u] aniž umie jiné odpowèdi na to dáti, než že chce k otci swatému jieti a JS[u] to oznámiti; a cožby se koli ještě k dobrému té zemè umèl přimlúwati, žeby to rád učinil.

21.

»Odpowěď Rozmberskému a Świhowskému od krále Římského, anno etc. XLVIII w středu po matky božie narozenie daná na jich poselstwie.« (Z rkp., Šternb. p.103—106.)

We Wídni, 1448, 11 *Sept.*

Urození nám zwláště milí! Jakož před sím od pánów, rytieřów, panoší a obcí králowstwie Českého na nás wznesli jste, že jich žádost jest, abychom my

jim našeho milého strýce krále Ladislawa wydali za pána, a jestli že bychom my toho učiniti nechtěli a krále Ladislawa jim wydati nechtěli, žeby již déle bez pána a krále býti nemohli, než žeby na to chtěli pomysliti, aby krále měli a pána, a že jsú sobě nato také již rok do Prahy položili na den swatého Šimoniše a Judy, jestli žeby zde o to konce neměli, žeby sobě již pána a krále zjednati mienili; a nad to wy nás prosíte, abychom tu wěc před se wzali milostiwě, pro téhož králowstwie, krále také Ladislawa i domu našeho dobré, jakož jste nám pak též poselstwie napsawše dali.

Na něžto my wám wěděti dáwáme, wedle toho, jakož pak před sím na sněmě w Praze, kdežto najpoctiwější otec kardinál legat, rada také naše byli jsú, zuostali na tom, a našim za odpowěď jest dáno konečně, žeby páni Čeští chtěli ku obeslání legatowu od pánów, rytieřstwa i měst swé k nám wyslati ɔc. Poněwadž pak wy již tak přišli jste, wždy jsme tomu doufali, žeby tíž páni odpowědi našie čekali, a ižádných wěcí takých nowotných, jimižto jsme porozoměli, nezačínali. To se pak opět wedle toho, jakož k nám poselstwí přišlo jest, nestalo, že někteří páni lantfridowé i jiní, w takých již námluwných taidinciech prawú se mocí wyzdwihše, města Pražská dobywše, k sobě přiwinuli, a pana Menharta z Hradce tudíž jali, ježto se to nám zdá welmi neznámo, neb by hnutie a moci takowé nebylo potřebie, aniž se to w takých dobrotiwých taidinciech mělo dieti.

Pak jakž se to koli stalo, takúto wám dáwáme odpowěď: poněwadž ta wěc tak zašla, proto aby již dále a snad w horšie nerostla, než ještě w dobré byla radše uwedena, wedle toho, jakož dobře wiete, že král Ladislaw wáš prawý a erbowní pán jest, a úmysl náš wždycky byl a ještě jest, že podwolujem dle krále Ladislawa i také pro wšecky nynie minulé a potřebné wěci rok a den sobě uložiec držeti s králowstwím Českým na slušném miestě, ku kterémužto bychom my i s našimi slušně přijíti mohli; kdežto my pak s nimi o wšecky wěci takowé potřebné rozmlúwati mienime a w těch wěcech učiniti, což tu wedle rady najdem, ježto bychom to s bohem a se ctí učiniti mohli.

Item, s legatem jsme také k waší žádosti mluwili o wěci duchownie, a ten nám již odpowěděl jest, též také wám Rozmberskému a Šwihowskému, jakož pak wy to dobře dále powiete.

Wšak nad to, jestli žeby témuž králowstwie bylo wděk, proto aby wždy w tom dobrú wuoli naši lépe seznati mohli, že jim k libosti chcem naše znamenité a poctiwé poselstwie k otci swatému papeži učiniti, s nímžto králowstwie České swé také poselstwie wyslati muože, a při Jeho Swatosti ty wěci také k lepšiemu wésti, kteřížto pak na den určený také zase přijeti mohú; a aby ten den k tomu tiem prostrannějí byl jmenowán, cožby najspieš býti mohl beze lsti, wšak takowý, aby od swatého Michala nynie přištieho do roka nikterak odtažen nebyl; a že to

královstwie wedle toho muož znamenati, že we wšech jeho wěcech chtiwi jsme, a že námi nic smíti nemá, cožby bylo ke cti téhož králowstwie a dobrému; nébrž zdá se nám, žeby tomu slušně měli nasledowati, neb my to činíme tak, jakož králi Římskému přislušie, jehožto i říše swaté králowstwie České úd jeden jest znamenitý, a to také dobře hodné jest a božské, aby strýc náš král Ladislaw při swém dědicstwie a sprawedlnosti i také my a duom tudiež náš Rakúský při našich starodáwních znamenitých a ujištěných zuostali zápisiech.

Item, aby nad to wšecky wěci zhladili nowotnie, a každého při tom zuostawili, duchownie i swětské, w týchž mierách, jakož jsú byli prwé, a také aby pan Menhart i jiní wězni wšelicí byli prosti.

Item, cožby úmysla panského bylo w těch wěcech, aby nám to dali wěděti, abychom my to wědúce, wedle toho se uměli zprawowati.

22.

Kardinála Jana z Karvajal odpowěd týmže poslům Českým učiněná. (Z rkp. Šternb. p. 107—8.)

We Wídni, 1448, 11 *Sept.*

Odpowěď od kardinála daná w Wiedni urozeným pánóm, panu Oldřichowi z Rozmberka a panu Janowi ze Šwihowa, poslóm slawného králowstwie Českého, w středu po slawné panny Marie matky božie narozenie, let božiech XLVIII, w takáto slowa:

Welební a urození páni, slawného králowstwí Českého poslowé! žádali jste jménem téhož králowstwie a prosili jste s welikú snažností, nedáwno minulých dní w Praze wěci nám předložené našeho poselstwie úřadem stwrditi, k nimžto takto odpowiedáme: když před sím w Praze byli jsme na obecním téhož králowstwie sjezdu, osobně žádali jsme a s welikú prosili i o to stáli jsme pilností, aby což najwiec osob býti muože znamenitých stawu obojieho sem přijeli, kteřížtoby zprawili nás a s námi mluwili o rozličných wěcech potřebných ku pewnému dobrému a jednoswornému zjednání těch wěcí, kterýchžto též králowstwie žádá. Pro kteréžto zjednánie potřebie weliké bylo jest některých osob duchowních, s nimižto přepilně o některé běhy mělo býti rozjímáno. Poněwadž pak oni wedle toho, jakož jsme se nadáli, nepřijeli jsú, a powěsti také jdú, že běhowé někteří dosti těžcí w témž králowstwí znowa jsú začati, i také w markrabstwí Morawském, zwláště pak proti ctihodnému w Kristu otci knězi biskupowi Olomúckému a kněžstwu jemu poručenému i kostelu, prosbám a žádostem téhož králowstwie dosti protiwným, o nichž se nám nynie nezdá dále mluwiti, ale s tiem, kteréž měli jsme tak w králowstwie jsúce, jakož od wás naučením, po newelmi dlúhém času k noham

najswětějšieho pána a otce našeho papeže přiblížiti se mienime, prosby a žádostí waše na Jeho Swatost wznésti chtiece; a maje pak Jeho Swatost w tom zprávu, bez pochyby tehdy týž otec náš najswětějši papež předepsaný z powinnosti úřadu papežského jemu dané ty wěci aby učinil pečowati bude, kteréž budú k chwále božie, ke cti také a dobrému téhož králowstwie slawného. Protož wás prosíme wšech a každého zwláště, téhož králowstwie a markrabstwie přebýwatelów, i také skrze střewa milosrdenstwie pána našeho Jezu Krista snažněji napomínáme, aby pokoj držali křesťanský a zachowali, jakož powinni jsú a slíbili. Přestaňte také od wěcí nowotních a bojów škodliwých, tak w králowstwí, jako w markrabstwí předřečených; my pak zajisté chceme a slibujem u najswětějšieho otce našeho předřečeného i wšady, týchž králowstwí a markrabstwí čest, jednotu, užitek a pokoj, wší silú naší jednati, jakož pak též slawné králowstwie, když w Praze byli jsme, od nás žádalo jest.

H. Weřejná akta w bezwládí Českém r. 1449.

23.

Půwodní zápis jednoty Strakonické, kterýmž se někteří páni a stawowé Čeští proti jednotě Poděbradské wespolek zawázali. (Z orig. arch. Třeb. i z rkp. Křižown. str. 192—196.)

We Strakonicích, 1449, 8 *Febr.*

We jméno božie, amen. My Oldřich a Jindřich syn jeho z Rožmberka, Wáclaw z Michalowic, Hynek Krušina z Šwamberka hauptman té chwíle kraje Chebského, Jan z Šwamberka, Jan z Rismberka odjinud z Skály, Jan z Hradce, Oldřich z Hradce, Jindřich z Kolowrat, kněz Bedřich ze Strážnice, a Jan z Lobkowic, i jiní páni, rytieři, zemané i města králowstwí Českého nynie w Strakonicích na sněm sebraní: wyznáwáme tiemto listem wšady a přede wšemi, kdež a před nimižto čten neboli čtúc slyšán bude: že widúce a znamenajíc mnohé a přieliš škodné králowstwí tohoto Českého záhuby, a zwláště to, co sě jest před chwílí newelmi dáwnú stalo a děje i podnes, totiž wpadení do měst Pražských, jetie urozeného pána, p. Menharta z Hradce, nébrž že skrze to wězenie již pohřiechu i hrdlo ztratil jest; i to také, že kompaktaty, mierným listem, smluwú Pelhřimowskú i jinými wšelikými země této zápisy a zpuosoby, ačkoli s welikú nesnází, pracemi a náklady, i nás wšech pilnostmi zjednanými, jimižto země tato w poklid byla uwedena, hnuto jest, proti řádóm, práwóm i swobodám králowstwí tohoto Českého; a tak lítost nad sebú srdečnú, jakožto té země a koruny synowé přirození toho majíce, a chtiece rádi wšickni společně s pomocí boží k tomu sě jakož jsme powinni přičiniti, aby králowstwí toto České do konce, i my tudiež wšichni, nebyli zkaženi, než ty wěci

ještě tak pohřiechu šeredně začaté w dobré byly radše uwedeny: ustanowili sme a swolili sě wšichni jednosworně i swolujem pod zawázaním a umluwami takowými:

Najprwé wšichni společně z swornosti a jednoty nás wšech chceme, swolujem i tak sě jednostajně twrdíme, abychom wšichni napřed sami w sobě a mezi sebú pokoj a jednotu měli, drželi a zachowali, i kdežby toho koli bylo potřebie, sobě wěrně a prawě dopomáhali na toho, ktožby proti nám neb kterému z jednoty našie a obecněmu země této České dobrému chtěl swéwolně na zkázu býti i záhubu.

Item jestližeby nám kto neb kterému z jednoty našie z čeho winu dal, máme a chcem sě i každého z nás k rownému podadúce, rowné od sebe buďto práwem, neb po dobrých lidech učiniti, a to též zase od každého týmž obyčejem přijieti. Pakliby nás neb kterého z jednoty našie rowné potkati nemohlo, a kto swú wuoli s námi neb kterým z nás mieti chtěl, proti takowým neb takowému sobě mámy a chcem, tak jakož sě swrchupíše, s boží pomocí radni býti a pomocni, w tom statków ani hrdel swých nelitujíce. Jestli pak žeby sě snad která ruoznice, záštie neboli nechut od kohožkoli kterému w této jednotě našie stala, o to sobě každý takowý má pána neb zemenína jednoho z též jednoty woliti, aby oni ty neb toho, mezi kýmžby sě ta ruoznice dála, o to rozdělili. Pakliby sě oni o koho smluwiti nemohli: ale kohož jim koli urození páni, p. Oldřich a p. Jindřich z Rožemberka neb jeden z nich, buď jednoho neb dwa, z panów neb z zeman, jmenowati budú za rozdielce, aby přitom, jakžby ten nebo ti jmenowaní rozdělili, s potazem pánów nadepsaných z Rožmberka, aneb kohožby sě jim zdálo jiného radú, bylo konečně zuostáno. A ti sě také, kohož jmenowati budú, k jich rozkázaní mocnému a nás wšech jednostajnému swolení w to mají uwázati, a to k konci, což jich rozum najdále stačiti muože, bez zbawowání wésti miestnému.

Item byloliby, žeby sě kto z tohoto našeho jednostajného zápisu a swolení chtěl proti komu wytrhnúti swéwolně, a wálku neboli kterú jinú nesnáz počieti a ji wésti, takowému nejsme ani býti chcem zawázáni, takowé jeho swéwolnosti pomáhati. Pakliby snad kto, již nynie w této jednotě jsa s námi zawázán, a toho záwazku, spojenie i zápisu kterým obyčejem držeti nechtěl potomně, ani nám společného nás wšech swolení již dotčeného pomáhati proti utiskóm: ten sě napřed sám cti swé a wiery odsuzuje, a my pak sobě proti takowému každému jednosworně máme pomáhati, a každého takowého k tomu, aby záwazek tento, k němuž jest swolil a zapsal sě, držal w celosti připrawiti.

Toto také pro obecnie země této České napřed, i nás tudiež wšech dobré, přidáwáme znamenitě, ktožbykoli chtěl k nám w tento záwazek, umluwu i zuostánie wstúpiti, ježtoby jméno jeho w tomto listu nebylo wepsáno: ti nebo ten každý list swój otewřený přiznáwací na pergaméně s swú pečetí wisutú w moc urozených pánów, p. Oldřicha a Jindřicha z Rozemberka nadepsaných, kdež a u nichžto list

tento lehne, má položiti. To když učiní, má tak mocno býti a pewno, jakožby jeho jméno w tomto bylo listu wepsáno, a pečet jeho tudiež přiwěšena; toho také wšeho, což w tomto listu jest napsáno, tak úplně, jako který z nás, má býti účasten.

Item také na to wšichni sě swoliwše zuostali sme, jestli žeby kto z této jednoty a záwazku našeho mocí od koho tištěn byl a útisk který trpěl, mají jemu páni z Rožmberka často jmenowaní, kdyžby toho požádal, přiepis tohoto našeho záwazku a spojenie s swými pečetmi oběma anebo z nich kteréhožkoli jednú zapečetěný dáti, jímžby mohl jiné pány, jenž w tom stojíme a státi chcem, sobě ku pomoci napomenúti. A ten přiepis tak zpósobený rowně túž moc mieti má a bude, jako list tento hlawní.

A tento náš záwazek spojenie i zápis trwati má do těch wěcí a při wšech skonání a jich k miestnému konci přiwedenie, i potom ještě nad to do roka úplně a najprw pořád zběhlého. Protož my wšickni swrchupsaní, jichž jména jsú napsána, a také ti jichžto listowé přiznawacie budú položeni, měrú a na miestě, jakož sě swrchupíše, slibujem společně a každý z nás zwláště pod najwyšším základem, pode ctí a wěrú naší křesťanskú, sobě tak radni býti a pomocni, i ty wšecky kusy, artikule a články, i každý z nich zwláště, jakož sě swrchu slowo od slowa píší, ctně, wěrně, prawě a upřiemě křesťansky zdržeti a w skutku zachowati bez zrušenie wšelikého. Na paměť a zdrženie toho my wšichni swrchupsaní pečeti naše wlastnie listu tomuto sme přiwěsili. Jenž jest dán a psán na sněmu wýše praweném w Strakonicích, léta po nar. syna bož. po tisíci po čtyrech stech čtyřidcátého, w sobotu po swětě Dorotě panny a mučedlnice božie.

Formule listu přiznáwacího k jednotě Strakonické.

Já N. ɔc. wyznáwám tiemto listem předewšemi, ktož jej uzří nebo čtúc slyšeti budú: tak jakož urození, stateční, slowútní a opatrní páni, rytieři, panoše i města, znamenawše búřky a záhuby w zemi této wzniklé, sjeli se w Strakonicích, a tu zespolka na tom zuostawše zapsali se, aby se k tomu přičinili, aby takowé wěci w dobré uwedeny byly, tak jakož hlawní list mezi nimi na to učiněný swědčí; a prosili mne, abych wedle nich w tom zápisu stál a byl: a já znamenaw hodné a poctiwé jich žádanie, kteréž se k obecnému dobrému a k upokojenie této země chýlí, slíbil sem, a mocí tohoto listu slibuji wedle swrchupsaných pánuow, rytieřuow, panoší, zeman i měst w takowém zápisu státi, a jej i každý kus w něm zwláště položený držeti, tak jakož hlawní list swědčí a ukazuje, pod túž pokutú, jakož we hlawním listu jest položena. Toho wšeho na lepší jistotu a pewnost kázal sem swú wlastní pečet s swým dobrým wědomím k tomu listu přiwěsiti, jenž jest dán a psán ɔc.

24.

Pan Jiří z Poděbrad p. Janowi z Dubé a z Kostelce zpráwu dáwá, proč na sjezdu w Pelhřimowě nic nezjednáno, též o příčině smrti páně Menhartowy oc. (Z kopie arch. Třeb.)

Na Poděbradech, 1449, 19 *Febr.*

Službu swú wzkazuji, urozený pane a přieteli milý! Když sem sě nedáwno sjiezděl s p. z Rosenberka w Pelhřimowě, tu také p. Oldřich z Hradce byl. Mezi mnohými řečmi žádal sem od sebe i od swých přátel na p. z Rosenberka, aby sě přičinil a k tomu wedl, aby sněm obecní, kterýž ke dni swatého Šimoniše a Judy ode wšie země položen, před sě šel, aby to poselstwie, w kterémž ku králi Římskému jezdil, na zemi wznesl, a což sě chwály božie, obecného dobrého, pána a krále i řádu země této dotýče, aby to jednáno bylo, a nesnáze wzniklé sněmem jednány byly ku pokoji. To nemohlo jest ode mne i od mých přátel přijato býti, jakož některým z pánów, zeman i měst, kteříž byli při tom za prostředek, známo jest, že sme sě k rownému podáwali; i tobě také milý přieteli oznamuji, doufaje, že to w paměti mieti budeš. Také p. Oldřichowi z Hradce podáwáno jest sprawedliwého: neb žádal sem i s přátely swými, aby on s otcem swým i my byli na sněmu obecném swrchupsaném, a skrze rozeznánie sněmu aneb po těch, kteréžby sněm od sebe wydal, p. Menhart s synem swým učinil zemi sprawedliwé, což učiniti má; a dále z čehožbych já i přietelé moji jim winu dali, aby nám z toho práwi byli, a též zasě, z čehožby oni nám winu dali, tudiež na sněmu chtěli sme jim práwi býti; nébrž že sme přes to podáwanie i podlé rady těch prostředków, kteříž při tom byli, chtěli učiniti, jakož oni to dobře wědie oc. Ale p. Oldřichowi z Hradce nezdálo sě tohoto přijieti swéwolně, ježto móž shledáno býti w prawdě, že jemu s jeho pomocníky, kteříž jemu zjewně i tajně pomáhají, chce sě radějšie záhuby země této, nežliby rowné přijal i zasě od sebe učinil; a toliko hánliwým rozpisowáním a nedówodným chce práw doma býti; ale před dobrými lidmi státi nesmie. Také to, což sem já s swými přátely p. Oldřichowi z Hradce podáwal, zdálo sě rowné těm, kteříž byli při tom prostředkem; a wěříme jim, že to seznají, když nám toho potřebie bude, a řekli sú nám to seznati. Tomu milý přieteli rozuměje, žeť jest mé i mých přátel rowné swrchupsané podáwanie, a kterak přes to p. Oldřichowi s jeho pomocníky chce sě swé wóle požíwati, usilujíce wšemi obyčeji mě i s mými přátely o wšecky sprawedlnosti naše duchownie i swětské utisknúti, doufámť že to w paměti bude. Neb my pánu bohu ufajíce a sprawedlnosti, brániti sě míníme jich swéwolnosti, a tobě jakožto přieteli milému a milujíciemu obecné dobré tohoto králowstwie, úplně wěříece, že nám proti jich swéwolnosti raden i pomocen budeš; a jestližeby tě kto jináče toho zprawowal, než sě tuto

wypisuje, že tomu nikoli neuwěříš; neb móž býti dowedeno, žeť jinak nenie. Docházie mne také, kterak někteří w Strakonicích na sjezdu i jinde mne pomlúwali i dobrým lidem rozpisují, žeby p. Menhart otráwen byl. Tenť najlépe wie, jemuž najskrytějšie tajnosti zjewny jsú, žeť křiwdu mluwí, ktož to koliwěk prawí; i také dobří lidé, jichž příčinú p. Menhartowi rok dán, kteří sú přitom byli, wědie, zwláště p. Zbyněk Zajiec, p. Jan Smiřický, p. Arnošt Leskowec a p. Jan z Hrádku i jiní, kterakúť jest nemoc měl, od niež jest z dopuštěnie božieho umřel. To wěda w prawdě, cožť píši w tomto listu, wěřímť dle sprawedlnosti, že takowým řečem křiwým, kteréž prawdy w sobě nemají, ale z záwisti a z nepřiezni zlých lidí klamawě pocházejí, wěřiti nebudeš. Neb ti hanby mé i škody wšemi úkladnými obyčeji hledie: ale doufánie plné mám w pánu bohu, že jeho moc nesmierná jim w těch bezprawích i jiných prospěchu neráčí dáti, anižť budú moci přikryti swými křiwými řečmi těch běhów, kteréž jednají, swých užitków hlediece k umdlení a zkáze obecného dobrého tohoto králowstwie. Dán na Poděbradech, w středu po S. Valentinu, let božích ͻc. XLIX.

Jiřík z Kunstatu a z Poděbrad.

25.

Oswědčowání pana Jiřího z Poděbrad weřejné proti pánům jednoty Strakonické. (Z kopie arch. Třebon.)

Na Poděbradech, 1449, 1 *Mart.*

Múdrým a opatrným purkmistru a raddě města Nowého Plzně, i jiným poslóm z měst na sněm do Plzně wyslaným, přátelóm milým.

Službu swú wzkazuji, múdří a opatrní přietelé milí! Rozpisowánie wám i jiným páně z Rosimberka, i také p. Oldřicha Hradeckého, swú při líčíce, k tomu wedú, aby čímž sami winni, na mě i na mé přátely secpali, a dobrým lidem w této zemi neprawě a křiwě nás zhyzdiece, prostranněji swú wuoli toliko k užitku swému a k zkáze a k umdlení obecného dobrého tohoto králowstwie dowesti mohli. Za kterážto jich křiwá rozpisowánie a neduowodné řeči, kdyžťby přišlo k duowodu před dobré lidi, ufám bohu, že se budú mieti zač styděti. Neb podlé mého prwnieho některým z wás dobrým lidem oswědčowanie, každý zdrawého rozumu požíwaje rozeznati muože, když powáží prawě, k čemuž sme se w Pelhřimowě podáwali, že se mně a přátelóm mým chce toho konce, na němž záleží obecné dobré králowstwie tohoto, ale ne panu z Rosimberka s jeho pomocníky. Poněwadž w těchto zášstiech chwály božie, obecného dobrého, pána a krále i řáduow země této, podlé kompaktat, mierného listu, Pelhřimowských smluw a toho poselstwie, kteréž ku králi Římskému nedáwno bylo wysláno, i těch zemských klenotuow, kterýchž jest panu

Menhartowi swěřeno, najwięc se dotýče, žádali sme, aby takowé weliké wěci sněmem obecným nepokútně byly jednány; i také což jest na naši čest nepráwě sečeno, jakož nás mazali i ještě newinně maží, chtěli sme zřetedlně z toho práwi býti, jakožto newinní, tu kdež najwiec dobrých lidí býwá. Nikoli nemohlo nás to potkati. Něbrž jakož oni rozpisují, že chtěli na dobrých lidech přestati, tak aby we čtyrech nedělech stal se konec; i tuť práwi nezuostanú: neb sme my i toho podáwali, netoliko we čtyrech nedělech, ale by to mohlo býti w témdni, žebychom rádi to widěli. Ale oni toho podawše, potom to zawrhli, když řekl pan z Rosimberka, že tepruw pan Oldřich ze Hradce, poradě se s přátely, we čtyrech nedělech na to chce odpowěd dáti; a té odpowědi jest i w tom času nedal. Toť panem Zbyňkem Zajiecem, panem Janem Smiřickým i jinými dobrými lidmi, kteříž sú při tom prawými prostředky byli, dowedeno w prawdě býti muož. Milí přietelé! powažte toho, našeliť jest rowněјšie a konečnějšie podáwanie, čili oni nekonečného podáwajíc, swú winu na nás uwesti chtie. A muožte rozuměti, že ty wěci netoliko nám i wám, ale i wšemu tomuto králowstwí najpotřebnějšie, strannými sněmy, kteréž pan z Rosemberká pokládá, nemohú tak spěšně k konci dobrému, jehož jest této zemi weliké potřebie, přiwedeny býti, ale sněmem obecným, proto že wšech dotýčie, aby napřed obecné a potom stranné wěci jednány byly a rowňány. Oni pak rozumějíce, žeby na sněmu obecném práwi nezuostali, jakožby jim tu bylo mluweno, co zlého a přieliš škodného w této zemi jimi šlo i ještě jde, tak žeby se měli zač styděti, líbí se jim lépe o zemské weci potutelně smlúwati, ježto mně i přátelóm mým nenie příslušné zemských wěcí prosuzowati. A teď opět křiwú řeč w Strakonicích sobě složili, žeby pan Menhart otráwen byl. Jižť sem wám prwé psal, žeť mi křiwdu na tom welikú činie, ježto to buoh wie i dobří lidé wědie. Také jakož pan z Rosimberka wám i jiným rozpisuje, žeby se rád k obecnému dobrému a k upokojení země této přičinil: ale skutečná příčina jeho opak okazuje. Jakož se jest to tak na sněmu w Pelhřimowě očitě shledalo, že pokládaw se za prostředek, wšemi obyčeji rušil to, k čemuž sú se ti dobří lidé, o nichžť sem wám prwé psal, jsúce prawým prostředkem, slušně přimlúwali. Teď pak nynie Beneda ze Šťahlaw i někteří z Kolína prawili před dobrými lidmi, že pan z Rosemberka a p. Oldřich Hradecký psali jim nejednú, aby w těchto krajích pálili; a že oni páléce, ještě méně činie, nežli jest jim rozkázáno. Porozumějtež tomu, takowýmli ponukowáním ku pálení mají obecné dobré a upokojenie w této zemi přiwesti. Diwnéby bylo, by takowého jich staránie o obecné dobré pánu bohu se nezželilo! Protož znamenajíce jich nekonečné taidinky, a má a přátel mých sprawedliwá podáwánie, wěřímť wám w celosti, jakožto dobrým lidem, milujícím obecné dobré tohoto králowstwie, že těm potworným jich psaním wěřiti nebudete, ani se kterak nawesti dáte, w takowých bezprawích, jimiž oni, zisków swých hlediece,

obecné dobré, w němž waše také i wšech této země přebýwačów záleží, umdliti a zkaziti proti bohu a sprawedlnosti usilují, byšte jim měli pomáhati: ale je nawedete, aťby rowná podáwánie má i přátel mých přijali. Nebť my o to stojíme, aťby se od nich zemi prawě stalo, od sebe chtiec sněmem obecným, neb kohožby sněm wydal, rowné učiniti i zase přijieti. Pakliť přes to bude chtieti swé wuole požíwati se mnú i s mými přátely: my pánu bohu úfajíce a sprawedlnosti, radějšie jich swéwolnosti s božskú pomocí brániti se mienime, hrdel i statkuow powážiece, nežlibychom o wšecky sprawedlnosti duchownie i swětské, kteréž se netoliko wás neb nás, ale wšie země dotýčí, úkladnými jich obyčeji měli býti utištěni, wám wěřiece, že proti jich swéwolnosti nám radni i pomocni budete. Nebo nepochybně doufám wšemohúciemu, žeť jich neupřiemnostem božská moc neráčí prospěchu dáti. Také dotýčete, žeby se wám zdálo, abych na sněm do Plzně jel, a žebyšte se chtěli přičiniti, žeby dosti bezpečstwie zjednáno mi bylo: tohoť jsem wděčen od wás, jakožto od přátel swých milých, a učinilťbych to k žádosti wašie, bychť rozuměl, žeby ten sněm o obecné wěci složen byl. Nebť se zdá mně a přátelóm mým, s kterýmiž sem se nedáwno u Hory sjiežděl, žeby tam naše daremná jiezda byla, poněwadž toliko o stranné wěci ten sjezd jest položen, tak jakož z páně z Rosimberka listów rozum okazuje. Než poslánoť jest ku panu z Rosimberka, aťby gleit dán byl těm, kteréž od sebe do Plzně wyšlem, aťby tu na tom sjezdu zprawili a oznámili, k čemuž sme se podáwali i ještě podáwámy, a že my hotowi jsme k obecnému dobrému slúžiti bez prótahów, ne jako oni, ježto obecným dobrým z dáwných časów i nynie komužkoliwěk k wuoli pro swé zwláštnie zisky protahují. Doufámť wám úplně, jakožto lidem sprawedliwým, že na tom sněmu tu tento list zjewně kážete čísti, a přičiníte se, aby rowné ode mne a od mých přátel přijali i od sebe nám učinili, a obecné dobré aby bylo jednáno bez meškánie. Dat. na Poděbradech, w prwní sobotu w postě, let božích etc. XLIX.

Jiřík z Kunstatu a z Poděbrad.

26.

»Smlúwa Hradecká a Pelhřimowská.« (Z rkp. Šternb. p. 113—121.)
We Hradci Jindřichowě, 1449, 10 *Apr.*

We jméno boha milého šťastně, amen. Jakož urozenı́ páni a rytieřstwo i zemané také i města králowstwie Českého, sjewše se s jedné strany do města Jindřichowa Hradce někteří, a s druhé strany w městě Pelhřimowě někteří, o wálky a nesnáze a zášťie wzniklé mezi urozenými pány, panem Jiříkem z Kunstatu a z Poděbrad a jeho pomocníky s jedné strany, a panem Oldřichem s druhé strany, i o jiné wšecky, kteříž jsú podlé stran nadepsaných w to zášťie wnikli a zašli, a

přijewše některé osoby dole jmenowané od pánów, rytieřów, zeman a měst z Pelhřimowa wyslaní do Hradce s plnú mocí, tyto dole psané wěci smluwili a srownali jsú oboji jednoswornè:

Najprwé takto smluweno jest o záštie, kteráž jsú wznikla kterak koliwěk mezi pány nadepsanými, panem Jiříkem z Kunstatu i jeho přátely, pomocníky, služebníky a jeho jednotú i lidmi poddanými s strany jedné, a p. Oldřichem z Hradce i jeho přátely, pomocníky, služebníky a jeho jednotú i lidmi poddanými s strany druhé, že strany již jmenowané oboji wolili jsú sobě a mezi sebú wydali čtyry osoby, ze jména urozené pány, pana Oldřicha z Rozmberka, pana Alše ze Šternberka, a slowútné panoše, pana Arnošta z Leskowce a pana Oldřicha z Kralowic, a na nich jsú mocně přestali, tak aby se toho nikoli zbawiti nemohli a nemají, o wšechna záštie mezi nimi wzniklá, plnú moc jim dawše, aby se ti čtyřie mocní ubrmané a rozdielce tázali s kýmž koliwěk jim se zdáti bude na sněmu níže jmenowaném, anebo w tom roce dole položeném, kdež se jim zdáti bude; a utiežíce se mezi stranami nadepsanými, wýpowěd aby učinili na tom sněmu. Pakliby tu beze lsti wýpowěd se státi nemohla, ale konečně w roce pořád zběhlém ode dne swatého Jiří najprw přištieho. A na to sobě listy na pergameně s wisutými pečetmi a řádnými rukojmiemi udělati mají pod základy pokutami, jakž se strany swolé, a w listu hlawniem přímèrném jmenowáni a napsáni budú; pakliby se o to smluwiti nemohli, totiž o základy a o pokuty, ale jakž jim ti čtyřie swrchupsaní páni ubrmané jich rozkáží a přiepisy wydadie. A ty listy dokonalé a celé aby položili w šesti nedělech od neděle welikonočnie pořád zběhlých, u pana Arnošta Leskowce na Humpolci.

Item též strany swrchupsané pře swé a winy proti sobě mají položiti popsané s obú stranú od weliké noci we čtyřech nedělech pořád zběhlých, nebo prwé, na Wlašími w moc Oldřicha z Kralowic nadepsaného; a potom tudiež také na Wlašími opět we čtyřech nedělech odpory swé položiti mají; a na odpory pak dále strana stranè nemá odporuow klásti, neb tak jest wedle řádu zemského. A tu každá strana má na ty swrchupsané časy po ty pře i odpory poslati, a jim mají wydány býti.

A na takowú smlúwu již mají strany napřed dotčené wstúpiti w prawé křesťanské příměřie, pan Jiřík, což se Morawy dotkne, a pan Kolda a Šoff w středu po neděli welikonočnie, a jiní wšichni ten úterý před tiem najprw přiští, od wýchodu slunce během swým přirozeným, oboji páni se wšemi jich pomocníky, služebníky i jich jednotami a lidmi poddanými; a to příměřie má trwati wěrnè a křesťansky drženo býti mezi nimi od tohoto swatého Jiřie najprwé přištieho až do roka pořád zběhlého, a ten den celý až do západu slunce během swým přirozeným. A jestližeby se co w tom příměří a w tom roce co přihodilo mezi stranami

swrchupsanými, a žeby která strana nezdržela nadepsaného přímeřie wěrně a práwě, ti nebo ten, ktožby to zrušil, majú to oprawiti w jednom měsieci pořád zběhlém ode dne toho, kdyžby nadepsaných čtyř ubrmanów ta žaloba došla, jakožby které straně ti čtyřie ubrmané rozkázali, a to beze wšeho prodlenie dalšieho. A wšak proto to přímeřie má wždy w swé moci státi a trwati wěrně a křesťansky beze wšeho přerušenie, do wyjitie plného roku pořád zběhlého od času napřed psaného.

Item jestližeby se pak kto wytrhl z těch obú stranú a z jich jednoty, a co ktomu neprawě učinil: tehda ten nebo ti majú to ihned oprawiti we čtyřech nedělech po žalobě pořád zběhlých, beze wšeho prodlenie, wedle rozkázanie panów ubrmanów nahoře psaných. Pakliby toho neučinili a ta strana jeho k tomu nepřiprawila, aneb připrawiti nechtěla: tehda táž jeho strana má se jeho zbawiti a naň wyznati, že jest neprawě a nešlechetně učinil; a druhá strana muož jeho k oprawě připrawiti wšemi obyčeji, bez překazy a pomoci té strany jednoty, při kteréž jest byl, aby to wěrně šlo a upřiemě.

A dále také jest smluweno i swoleno obostranně, že wšichni wězňowé, kteříž jsú w tom zášti swrchupsaném a w této wálcę zjímáni, majú rok mieti do wýpowědi ubrmanské, takowý: komuž bude swěřeno od strany které, to buď při jich wóli; a komu se jim nezdá swěřiti, ten se wyruč na podobný základ. A nemohliliby se smluwiti o základ, jakožby který z wězňów měl wyručen býti, ale jakž Arnošt Leskowec a Oldřich z Kralowic kteréhož wězně wyručiti a dáti kážú, na tom aby bylo přestáno. A kterakž pak swrchupsaní čtyřie ubrmané společně o wšecky wězně, aneb o kteréhokoliw, stranám rozkážú, co, to aby se tak stalo; Nébrž také o šacuňky wězňów i o holdy s obú stranú kteréžkoliwěk, ježtoby na to listy měli, anebo jinák rukojmě za to měli, ti také majú státi w ubrmanské moci; a což oni koliwěk rozkážú, na tom má býti přestáno. A jiní wšichni holdy, kteřížby wzati nebyli, majú zase s obú stranú propuštěni býti; kromě o lidi k hradu swatého Wáclawa příslušejície, na tom jest přestáno, aby pan Oldřich na těch lidech hold wzal tak mnoho, jakožby bylo polowice úroka swatojirského.

Item, dále jest umluweno, jestližeby kto z nadepsaných čtyř ubrmanów na koho z stran napřed dotčených žalowal, aneb oni na koho: tehda w tej mieře, až do skonánie té pře, nemá súditi té pře, kterážby se jeho samého dotýkala, než k rozsúzenie té pře majú swrchupsaní třie ubrmané jiného čtwrtého ubrmana k sobě wzieti z swé strany, a ten nemá jiného súditi, nežli tu při toliko, což se toho ubrmana dotkne; ale cožby jiných při dotklo, to má prwní ubrman súditi. A to wše má státi, což swrchu psáno jest, w listech hlawních, kteréž sobě na zdržení wýpowědi ubrmanske strany majú zdělati, spolu i na přímeřie, pod pokutami a pod základy jakož dotčeno jest. I také tento artikul, jestližeby z těch čtyř pánów ubrmanów kterého buoh neuchowal, jehož pane bože račiž ostřieci: tehdy ten zuo-

stalý, od kteréž strany wydaný a wolený, má moc jiného ubrmana k sobě woliti a přijieti z swej strany, a ten má túž moc mieti podlé jiných ty wěci řiditi a jednati, jako ten kterýžby umřel.

Dále také tudiež we Hradci tíž páni a osoby z Pelhřimowa do Hradce wyslaní s těmi pány, rytieři, zemany a městy králowstwie Českého, kteříž jsú se w Hradci byli sjeli, wšichni společně a jednoswornè smluwili jsú sněm walný a obecný wšemu králowstwí Českému do města Jiehlawi, w týden po sw. Jakubu welikém apoštolu božiem najprwé přištiem. A k tomu sněmu krále Římského mají obeslati, a JM^ti dáti wěděti wedle toho, jakož JM^t pánóm Českým psala jest, sněmu žádaje; a také preláty duchowníe, pány, rytieřstwo i města markrabstwie Morawského; a také též preláty duchownie a oswiecená kniežata Slezká, rytieřstwo i města; i jiní wšichni páni, rytieři, panoše i města, jenž k králowstwí Českému přislušejí, aby k tomu sněmu obesláni a prošeni byli, aby ráčili býti pro obecné dobré a poctiwé králowstwie tohoto našeho, jakož jest toho pilné potřebie tomuto králowstwí, abychom z božieho smilowánie a pomoci pána a krále měli, wedle starých práw tohoto králowstwie wysazených, jenž jest bez krále tak nikdy dlúho nebylo, a wedle zápisów a smluw mezi námi učiněných za ciesaře Sigmunda krále Českého slawné paměti, i také po něm, jenž jsú se staly w naší zemi České. A na tom sněmu aby ohledáno bylo, ktožby z těch smluw wywinul, aby naprawili, jakž ti čtyřie wydaní nadepsaní a wolení ubrmanowé rozkáží; tak wšak wždy, aby ty wšechny smlúwy zachowány a zdržány byly, kteréž jsú se staly, a wiece potom aby z nich nebylo wywinuto. A ten sněm má býti prowolán po městech Českých, a najprwé zde w Jindřichowě Hradci; a z toho sněmu nemáme se rozjiežděti nikoli, než swú pilnost k tomu přičiniti, abychom krále měli a pána, i zemi také zřiedili. Také což by se stalo aneb ještě dálo k hanbě a k škodě této zemi od kohožkoli, aby w to pilně nahleděno bylo, a na tom sněmu aby bylo opraweno. Na tom také sněmu nemá prwé nic jednáno býti, než o zástie mezi panem Jiříkem a panem Oldřichem a mezi pomocníky jich s obú stranú; a dokonajíce to s boží pomocí, potom tehdy inhed o krále a o země zřiezenie má jednáno býti, tak jakož swrchu dotčeno jest. A k tomu sněmu obě straně žádajíc gleitów, mají býti dáni gleitowé takowí, jakož pan Zbyněk Zajiec a pan Jan Smiřický wydali jsú byli mezi pánem z Rozmberka s panem Jiříkem z Kunstatu, když jest měl před chwílí pan z Rozmberka k sněmu do Prahy jeti.

Item jestli žeby kto beze lsti z pomocníków stran swrchupsaných k tomu sněmu jeti nemohl: ale aby swú plnú moc poslal aneb přieteli swému některému swú dobrú wuoli dal k jednání wěcí tu potřebných.

Item také strana straně má pomocníky swé ze jména napsané dáti; a pan Jiřík pomocníky swé napsané aby poslal panu Oldřichowi do Hradce, od weliko-

nočnie neděle we třech nedělěch, a pan Oldřich swé pomocníky panu Jiříkowi na Poděbrady w tuž chwíli.

A tyto wšechny artikule w tejto smlúwě položené a napsané, i tuto wšechnu smlúwu, s strany páně Jiříkowy tito páni, rytieři, zemané a města z Pelhřimowa do Hradce wyslaní, totiž pan Aleš ze Šternberka, pan Hašek z Waldšteina, pan Fridrich z Donína, Oldřich z Kralowic, Bořek ze Hrádku, Epík z Krucenburka, Jan Pražák z města Tábora a Waněk Smažil z města Lún, jménem wšie jednoty jich, a s strany páně Oldřichowy, páni, rytieři, zemané i města, kteříž jsú se w Hradci sjeli, jménem wšie jednoty jich, totiž pan Oldřich z Rozmberka, pan Jindřich z Rozmberka syn jeho, pan Oldřich ze Hradce, pan Jan z Ustie, pan Kuneš Rozkoš z Dubé, kněz Bedřich ze Strážnice, pan Anošt z Leskowce a Janek ze Hrádku, rukú dáním ústně sobě slíbili s obú stranú zdržeti a w skutku wěrně a prawě bez proměny a bez pochybenie zachowati, pode ctí a pod wěrú. A na swědomie toho pečeti nadepsaných pánów dwú ze čtyř ubrmanów, páně Oldřichowa z Rozmberka a páně Alšowa ze Šternberka, jich kázaním a wědomím, přitištěny jsú k tomuto listu. Jenž jest dán léta od narozenie syna božieho tisíc čtyrstého čtyřidcátého dewátého, w Jindřichowě Hradci, ten čtwrtek před welikonocí.

27.

Formule přiznáwací ke smlauwě Hradecké a Pelhřimowské. (Z rkp. Šternb. p. 122—124).

Bez místa, r. 1449, *m. Apr.*

A já swrchupsaný Oldřich ze Hradce wyznáwám tiemto listem obecně přede wšemi, ktož jej uzřie nebo čtúce slyšeti budú, že smlúwu již swrchu w tomto listu napsanú w celosti wšichnu, jakž sama w sobě swědčí, a každý artikul a článek w té smlúwě, i to přímeřie křesťanské sepsané a umluwené, jakož táž smlúwa šíře ukazuje; také wýpowěd těch čtyř pánów ubrmanów, ze jména w té smlúwě napsaných a jmenowaných, dokonce w celosti wšichni prawě, skutečně a nepochybně, kterúžkoli wýpowěď učinie a wypowědie mezi mnú a nadepsaným panem Jiříkem, anebo mezi těmi, jenžby pololožili pře a winy swé podlé nadepsané smlúwy proti mně: to a tak wšechno, jakož se we swrchupsané smlúwě i teď w tomto listu wypisuje, já nadepsaný Oldřich ze Hradce s swými se wšemi služebníky a lidmi poddanými, jimžto mám a mohu přikázati, a za ty za wšechny swé pomocníky, kteříž jsú podlé mne aneb pro mne panu Jiříkowi a jeho pomocníkóm odpowěděli a w tom pro mě zašli, dobrowolně slíbil jsem a mocí tohoto listu slibuji často jmenowanému panu Jiříkowi z Kunstatu a z Poděbrad, jeho také pomocníkóm, služebníkóm a lidem poddaným, i těm wšem, ktož jsú koli podlé něho a pro něho se mnú a s mými pomocníky zašli a mně a mým pomocníkóm odpowěděli, wěrně, prawě a křesťansky

beze wšì lsti zdržeti a w skutku zachowati, naplniti i učiniti wšechno podlé wykázanie smlúwy swrchupsané a podlé wzněnie wýpowědi, kteráž se stane; a to pod mú dobrú ctí a wěrú křesťanskú, jako dobrý člowěk. A my *a. b. c. d. e.* ꝛc. (až do dwanácti) rukojmě za swrchupsaného pana Oldřicha jistce našeho, za zdrženie wšech swrchupsaných wěcí slíbili jsme a mocí listu tohoto jednostajně rukú společní a nerozdielnú wšichni slibujem, pod základem deset tisíc kop gr., jestližeby nadepsaný pan Oldřich anebo jeho pomocníci odpowědní zašlí, aneb služebníci a lidé poddaní jich, čehožkoli w tomto listu popsaného, budto smlúwy, příměřie aneb wýpowědi ubrmanské, nezdržal aneb nezdrželi, a podlé smlúwy swrchupsané wykázanie neoprawil neb neoprawili, tak žeby pro takowé nezdrženie neb neoprawenie na pana Oldřicha, jistce našeho swrchupsaného, ti čtyřie páni ubrmané swrchujmenowaní základ seznali jednoswornè: tehdy my swrchupsaní rukojmè, základ tak seznaný swrchupsaný, totiž deset tisíc kop groš. máme a slibujem dáti, splniti a zaplatiti nadepsanému panu Jiříkowi wěřiteli našemu hotowými penězi, totiž neb zlatými dobrými Uherskými, také groši dobrými, také i penězi dobrými obecně w zemi bernými, we dwú měsieci po ubrmanském seznánie najprwé pořád zběhlých bez poručenie a odtahowánie dalšieho ꝛc.

28.

»Zpráwa posluow od pana zpráwce do Mosta poslaných, rokowat o při mezi markrabí Mišenským a týmž p. zpráwcem.« (Z kopie arch. Třeb.)

Bez roku a místa (podobně z r. 1449.*)*

Když sme nynie byli přijeli do Mosta, rokowat s markrabí Mišenským a s jeho raddú, mnoho nám méně podáwáno na počátku, nežli když sme rokowali we Chbě. A po mnoho řečech mezi námi prošlých, markrabě Albrecht Bramburský a markrabě mladý Mišenský mluwili s námi, abychom jim powěděli konečně, na čemby chtěl pan zpráwce přestati s přátely swými, že toho nechtie Mišenskému druhé straně powědieti, než sami od sebe chtěliby oné straně toho podati, i wěrně se k tomu přičiniti, zdaby k tomu přiwesti mohli. Takž i powěděli sme jim, že k menšie summě my swoliti nemuožem, než aby za wězně bylo 30,000 zlatých dáno, za Hoerswerd 10,000 zl. a k tomu základ za wězně, kteříž sú se nepostawili, ježto za ně pan Gerowský slíbil; a pan Doninský za swé dědictwie chtěl 10,000 zl mieti. Tehdy markrabie oba s onú stranú rozmluwiwše, potom nám powěděli, že jíti nikoli to nemuože, než tak sami od sebe mluwili, žeby se chtěli k tomu přičiniti, by pak i swým doložiti měli, aby 30,000 zl. za wšecko bylo dáno, a ten základ za wězně nepostawené k tomu. Toho pak dlúho my sme odmlúwali, chtiece rádi wiec přitáhnúti, i o to několikrát do Lún sme ku pánóm z sebe wysielali, wždy se o ty wěci trúc, až sme jim byli púlpáta tisíce ulewili. Potom kniežata s námi opět mluwili, prawiec k swé wieře a k swé cti i pod přísahú, že wýše

toho zwésti nemohú, než k tej summè, jakož sami od sebe podáwali dříewe, a že k tomu swých ještè po tisíci zlatých jemu na pomoc přidati musie, welice prosiec nás, abychòm z sebe jednoho a zwláště Mokrowúského ku pánu wyslali i prosili JM^{u}, aby to pro jich službu učinil a na té summě přestal, široce wyprawujíc, kterak mnoho z toho puojde těm zemiém s obú stranú, a zwláště pánu a přátelóm jeho čest weliká i užitek. A když sme wuoli páně i jeho přátel zwěděli, prwé sme jim podali, že k jich prosbě těch padesáti tisícuow prwé powèdèných póldwanácta tisíce zlatých ulewujem, žádajíc by se ráčili přičiniti, aby k té summě od nich podané pólčtwrta tisíce zlatých bylo přidáno; pakli to býti nemuož, ale ku příměří J^{ch} M^{u} podanému že pán s swými přátely swoluje za dwè létè pod tú wýmienkú, aby dwa mèsiece napřed w tom času wèděti bylo dáti. Tu sta oba markrabie welmi se pánu zakazowali, slibujíce, že chtie k jeho cti a k dobrému, když jich požádá, těch pólčtwrta tisíce každý z nich naložiti a utratiti. A my takowé jich zakazowánie a podáwánie slyšiec, swolili sme k tej summè, ježto sú kniežata welmi toho radostni a wdèčni byli, a hned sme šli té smlúwy spisowat. A najprwé mír křesťanský mezi markrabí a pánem i jednotú jeho na tyto kusy dolepsané: za wězně 16,000 zl., a k tomu základ za nepostawené propadený; za Hoerswerd 10,000 zl.; panu Doninskému 4000 zl. A když to bylo ujištěno, tehdy wězňowé aby wšichni byli s obú stranú propuštèni a prázdni, základowé jimi propadení i listowé aby wráceni byli a propuštèni. Pak o ty wèci, což se koruny dotýče, aby do pána budúcieho krále Českého tak stálo; pakliby se králowstwí z obecného snèmu zdálo o ty wèci winu dáti markrabí Mišenskému, mèlby jim z toho práw býti tu, kdežby toho práwo a řád byl. O Osek a o Duchcow, jakož pan Jiřík práwa na to staná má, též aby jemu markrabię práw byl. Pan Jiřík aby markrabí Mišenskému list zpráwný od sirotkuow páně Wilémowých dětí na Hoerswerd učinil, léno k králowstwí Českému w tom wymieňuje. A ten mír aby trwati a státi mohl mezi markrabí s jeho zemiemi a panem Jiříkem s jeho jednotú, aby wšecka přerušenie příměřie pominula, aby wiec ižádný wálek nepočínal, než mèlliby kto z jednoty páně Jiříkowy k markrabí neb k jeho komužkoliwěk kterú winu, aby na tom práwè přestal, kterémužby ten zawázán byl, a konec a miesto aby mu učiněno bylo po žalowání w šesti nedělech a we třech dnech, a zasę též od pana Jiříka a jednoty jeho aby se stalo.

A když sme to wše sepsali, tehdy potom markrabí Mišenskému někaké nowiny přišly, že Lúnští a Žatečtí wáleti nechtie, ani panu Jiříkowi wiec pomáhati, ale že chtie smlúwu neb příměřie mieti do budúcieho pána; a také někto jemu powèdèl markrabí Mišenskému, že pán Jiřík s Morawskú zemí wálku jistú má, aby se ho toto léto nebál, byl mohl naň táhnúti; toho wšeho sme spraweni jistotnè. A tak té smlúwy, ku kteréž prwé se byl swolil, nechtèl držeti nic, najprwé prawè,

že zlatých mieti nemuož, ale že chce tu summu umluwenú swými penězi platiti; druhé, že wězňowé páně Jakubowi šacowali se w třinácte set kop, ten šacunk také chce wzieti, a Lúnští že mu tisíc kop propadli základu, ten také chce mieti; třetie, že té wýmienky w listu páně Jiříkowu na zpráwu nechce přijieti, a že i tak smlúwy konati nemuož, leč prwé na swé zemany wznese, budeli jich wuole, žeby toho odpowěd chtěl dáti na S. Bartoloměje. Markrabie oba, to jest Mišenský mladší a kněz Albrecht Brambürský, to uslyšewše, byli teskliwi tiem a hněwiwi, a řekli, že to chtie seznati, když toho požádáme, že jest byla jeho starého Mišenského i jeho raddy wuole ke wšemu, což sú s námi umluwili i sepsali.

29.

Stawowé Čeští na sněmu Pražském sebraní ohlašují králi Fridrichowi sjezd swůj wšeobecný, uložený do Jihlawi, týden po sw. Jakubu n. př. (Z kopie archivu Třebon.)

W Praze, 1449, 10 *Jun.*

Serenissimo principi et domino D. Friderico Romanorum Regi semper Augusto, Austriae, Styriae, Carinthiae et Carniolae duci, comiti Tyrolis ꝛc. domino gloriosissimo.

Najjasnější knieže a pane, králi najwelebnější! WJ[u] služba naše napřed. Welebnost Waše před některými chwílemi listy swé byla jest do králowstwie tohoto poslala, sjezd nám s Waší Wysostí aneb s raddú její w Znojmě na den a čas w týchž listech jmenowaný pokládajíce. Ku kterémužto času a dni pro neprázdni a potřeby rozličné téhož králowstwí, i pro mnohé jiné příčiny w zemi tehdáž zašlé, nikoli sme beze lsti nemohli býti. Než již Welebnosti Wašie, máme za to, nenie tajno, kterak z jednostajného wšech pánuow, rytieřów, zeman i měst králowstwie tohoto swolenie, sněm obecný a walný wšie země týden po sw. Jakubu n. př. máme w Jihlawě bohdá mieti. Protož jestližeby J. W. ráčila také raddu swú k témuž sněmu i času poslati, bylibychom toho wděčni. Úmysl bohdá upřiemný k tomu wždy majíce, cožby sě cti, řádu, pokoje a dobrého této siré koruny dotýkalo, wší snažností jakž najdále muožem a powinni jsme, podlé práw a swobod našich slúžiti; jakož sme, což na nás bylo, wždycky to činili, a též i ještě s boží pomocí činiti mieníme. Dán w úterý po hodu S. Trojice, léta od narozenie syna božieho tisícieho čtyřstého čtyřidcátého dewátého.

Jiřík z Kunstatu a z Poděbrad, Aleš ze Šternberka, Jiřík z Dubé a z Wisenburka, Zdeněk ze Šternberka, Jindřich z Dubé a z Lipého, Jindřich z Michalowic, Jan z Rúsinowa Čáslawského, Jan z Sútic Kúřimského, Zdeněk z Postupic Chrudímského krajów hajtmané, Mikuláš z Lipy sedením na Lipnici, purkmistři, konšelé i obec Starého, Nowého a Menšieho měst Pražských, i jiní páni, rytieři, zemané a města nynie na sněmu w Praze sebraní.

I. Některá akta welikého sněmu Jihlawského r. 1449, po S. Jakubě.

30.

Jan z Cimburka, hejtman markrabstwí Morawského, omlauwá se, že pro náhlé ztečení Rejhradu skrze Ješka Swojanowského, do Jihlawy na sněm přijeti nemůže. (Z orig. arch. Třebon.)

W Brně, 1449, 26 *Jul.*

Urozeným pánuom, panu Oldřichowi z Rosenberka a panu Oldřichowi ze Hradce, přátelóm mým milým.

Službu swú wzkazuji Wám, urození páni, přietelé milí! Jakož mezi WM^u a některými jinými pány rok a sněm do města Jiehlawy pro obecnie zemské dobré a upokojenie nynie složen jest: k tomu roku a sněmu také s některými pány pojel sem byl, chtiec tu rádi býti. A w tom pak pan Ješek Swojanowský Rejhrad klášter markrabiny komory swéwolně a beze wší winy ztekl jest a osadil. Z kterejžto příčiny k tomu sněmu nemohli sme před se jeti; nebo s pomocí boží k tomu sě přičiniti mieníme, aby tu pan Ješek neoseděl. A poněwadž pak osobně tam býti nemuožeme: prosím zwláštní pilností Wás, jakožto pánuow a přátel swých, wážiec čest swú i země naší, abyste ráčili pokojně, řádně a slušně o potřebné wěci mluwiti, a tak s swej strany opatřiti, aby Wám i zemi této ke škodě i k hanbě nic widieno owšem nebylo; wěře Wám úplně, že s swej strany tak se w tom mieti ráčíte. Dat. Brunnae, sabbato post festum Jacobi apostoli.

Jan z Cimburka ꝛc.
hejtman markrabstwie Morawského.

31.

Jindřich z Lipého pánům Českým na sněmu w Jihlawě sebraným oswědčuje se proti témuž Ješkowi Swojanowskému z Boskowic. (Z orig. arch. Třeb.)

Na Krumlowě Mor. 1449, 5 *Aug.*

Urozeným pánóm, p. Oldřichowi z Rosenberka, p. Wáclawowi Michalcowi z Michalowic, p. Oldřichowi z Hradce a jiným pánóm, rytieřóm, panoším, kteříž sú se sjeli nynie tu w Jihlawě, přátelóm mým milým.

Urození páni, stateční a slowútní, přietelé milí! Službu swú WM^u wzkazuji. Jakož Ješek z Boskowic a z Swojanowa WM^u oswědčuje na bratra mého na pana Pertolta ꝛc. a dotýkaje cti, žeby nad ním zrádně učinil: milí páni a přietelé! swědomáť jest wěc, žeť sú naši předkowé ani bratr muoj nad žádným neprawě neučinili, aniž jest kdy slýcháno. Než cožť Ješek Swojanowský bratru mému učinil,

klášter jeho, kterýž w jeho drženie i w oprawě jest, ztekl a úředníka jeho i služebníky na něm jal: bratr muoj naň žádné péče neměl, aniž jest kdy nám odpowěděl, ani jeho pomocníci. A w tom pobral mi jest mým chudým lidem prwé, než mi odpowěděl; a pobraw mi we čtwrtek, teprw potom w neděli odpowědné mi listy poslal. A to WM' dáli buoh shledá, když toho čas bude, kterakť jest Ješek nad bratrem mým i nade mnú učinil; a to se nám z kraje Chrudimského děje. I protož WM[ti] prosím, jakožto pánów a přátel swých milých, což swéwolně Ješek Swojanowský proti nám počaw i činí, nemaje k nám winy žádné ani k této zemi, že nám račíte radni a pomocni býti proti takowému i tudiež pomocníkóm jeho. Nebť sme my wedle úřadu i swobod našich jakožto přirození k koruně slúžili i slúžiti mieníme, a nenie shledáno, bychom co neprawě kdy nad tú korunú učinili, aniž dálibuoh shledáno bude. Dán na Krumlowě, w úterý den Matky boží sněžné.

Jindřich z Lipého.

32.

Niklas z Polenska žaluje stawům Českým na Fridricha markrabi Brandenburského, že s přízní některých pánůw Českých w zemi Lužickau mocně se uwázal. (Z orig. arch. Třeb.)

We Wratislawi, 1449, 29 *Jul.*

Najpoctiwěším a poctiwým w Kristu otcuom, urozeným, statečným, slowútným, múdrým a opatrným, biskupuom, prelátuom, pánóm, rytieřuom, panošem i wšem městóm králowstwie Českého, kteříž nynie w Jihlawě na sněmu jsú: já Niklas z Polen, rytieř a hajtman země Lužické, službu swú poddanú a dobrowolnú se wší hodnú a slušnú poctiwostí wzkazuji: dáwaje na wědomie a žaluje W[m] M[m] na oswiecené knieže a pána, p. Fridricha markrabie Bramburského a purkrabi Normberského, že se jest uwázal a zmocnil wšetečně a kwaltně w ten kraj Lužický, nemaje k tomu nižádného práwa, a mě od slawných pamětí ciesaře Sigmunda a krále Albrechta hajtmana prawého nad tú zemí ustanoweného odtud odstrčil jest, a město Libina tak řečené, to jest přinutil, že sú se jemu musili i jeho erbuom holdowati, proti řádu a obyčeji, ježto toho pamětníkuow nenie, by kto na ně kdy mocí sahal, a netoliko by s nich holdy bral, ale že sú jemu musili i jeho erbuom přisahati a slibowati člowěčenstwie, tak aby jemu i jeho erbuow poslušni byli a krále Ladislawa i té koruny České konečně se odřekli, aby nikdy k Jeho Wel[ti] ani k té koruně nižádného zřenie neměli. Potom náš milostiwý wšech pán, p. Fridrich Římský ɔc. král, jako jeden najbližší a najpřirozenější poručník našeho přirozeného a najbližšieho krále a pána p. Ladislawa, pána toho kraje Lužického, k té zemi psal jest, napomínaje pány, zemany i města z prawého poddánie a zapsánie, kteréž sú slawné paměti ciesařowi Sigmundowi a králi Albrechtowi učinili, aby podlé majestatu

a swobod, kteréž zřejmě okazují, na žádné kniežě hudto má duchownie neb swětské se neobracowali, ani se koho jiného přídrželi. To jest nic platno nebylo; přes to přese wšecko ten markrabě již jmenowaný drží ty lidi i tu krajinu Lužickú swéwolně a kwaltně, jako jeden hledaje pána našeho přirozeného i té koruny České škody i hanby. To wšecko WM^tem na to markrabě již jmenowané túžím, jako hajtman a wladař od wás a od mého milostiwého pána p. krále Ladislawa w té zemi ustawený, že ten markrabě nad wašim i nad mým pánem a králem, i na té koruně České učinil jest, a nepřestáwá činiti, bez wšie winy i bez práwa. A prwé mně hajtman, jakož WM^ti tajno nenie, když sem psal i ústně žalowal, tři hrady w té zemi odjal, a tak proti listuom i pečetem swým, kteréž já od něho mám, jest učinil, kterýmžto hraduom jména jsú Teypc, Chotěbuz a Peyeén. Protož WM^ti prosím, abyšte mi radni a pomocni ráčili býti, abych já k tomu wladařstwí té země mohl zase přijíti a ji tu přiwesti, kdež s práwem přislušeti má. A tomu markrabí račte psáti, aby on wám i mému přirozenému pánu, králi Ladislawowi, té země postúpil. A jestližeby týž markrabě měl s wašim i s mým pánem aneb semnú co činiti podlé práwa, hotow jsem jako jeden hajtman před WM^tmi a před tú korunú Českú státi a se w tom dáti ohledati a od W^ch M^ti rady užiti. Dále také žaluji WM^tem na p. Fridricha z Donína, žeť jest byl přijel do kraje Lužického, a zjewné poselstwie zjednal, a znesl jest na pány, rytieře, zemany i na jiné obywatele té země, od pánuow Českých i od té koruny, bez kredencie i bez listuow, prawě, aby se ta země markrabě Fridricha přídržela, a žeby ta koruna Česká i wšichni obywatelé země České nic newěděli o králi Ladislawowi, a to poselstwie žeby jemu poručeno bylo a rozkázáno od p. Jiříka z Poděbrad a od p. Alše ze Šternberka tak jednati ode wšie země České k zemi Lužické. Milostiwí milí páni! jáť newěřím takowých wěcí na WM^ti, ani na p. Jiříka, ani na p. Alše, nébrž odmlúwal sem toho až do wašich osob, že WM^t takowého poselstwie nekázala jednati, ale že ten Doninský jezdě obchodí se lžiwými nowinami; neb se to wašich cti dotýče, a také to podobné nenie, by WM^t krále a pána swého přirozeného zapřela. Také WM^ti wěděti dáwám, že častopsaný markrabě Legnici té korunè České odtrhnúti chtěl a sobě přiwesti: toho jest náš najmilostiwější pán oc. Římský král skrze swé Welebnosti poselstwie zbránil. I wdyť milostiwí milí páni! W^ch M^ti prosím a wěřím, že WM^t radna a pomocna bude wašemu a mému pánu, králi Ladislawowi, proti tomu markrabí i proti těm pánóm, zemanóm i městóm té země Lužické, aby se oni přídrželi toho, cožby jich poctiwého a řádného bylo, jakož s práwem dlužni jsú a učiniti mají, to markrabě lstiwé opustiece. Na to od W^ch M^ti odpowědi milostiwé a pomocné žádám po témž poslu. Dat. Wratislawiae, fer. III ante vincula S. Petri, anno etc. XLIX.

33.

Stawowé Čeští žádají Fridricha markrabi Brandenburského, aby co foit země Lužické k nikomu jinému, než ku koruně a korunowanému králi Českému, zření swé měl. (Z rkp. Šternb. p. 145—46.)

Formule, bez místa i roku (bezpochyby r. 1449, ze sněmu Jihlawského.)

»List od pánów Českých k markrabi Brandburskému, aby země Lužické žádnému nepostupowal, ani dal wyplatiti ɔc.«

Oswiecenému a wysoce urozenému kniežeti a pánu, panu Fridrichowi markrabi Brandburskému a purkrabi Normberskému ɔc. pánu nám přiezniwému a milému: my *A. B. C.* ɔc. službu naši welmi powolnú napřed wzkazujeme.

Pane nám přiezniwý! Jakož prwé W. Kniežecie M^u^ psali jsme o Lužickú zemi, jenž k koruně České a k Čechóm přislušie z práwa a nižádnému jinému, i také po urozeném pánu Fridrichowi purkrabi z Donína, pánu na Wildšteině, po našem zwláště milém přieteli, wzkázali jsme, prosiece, aby WM^t^ té země Lužické nižádnému neráčili sstupowati, ani dáti wyplatiti, kromě toliko jediné koruně České: též wždy ještě WM^u^ služebně prosíme, tak jakož již ta země WM^t^ sobě jsú za foita wzali a přijali w jich úzkostech, a WM^t^ na té zemi práwo to od dětí Hanuše z Polencka kúpila jest, kteréž jsú měli zapsané na té zemi, aby WM^t^ té země neráčila nižádnému sstupowati ani dáti wyplatiti jinému, než králi našemu Českému korunowanému budúciemu, když nám jeho pán buoh wšemohúcí dá a popřeje mieti. Anebo, žeby toho páni Čeští, rytieřstwo a města země České, jednoswornè na WM^u^ požádali: tehdy nepochybujem, že WM^t^ přijme penieze swé a summu za waše práwo, kteréž jest WM^t^ kúpila od dětí Hanuše z Polencka podlé wykázánie králowského zapsání ɔc. a že té země králi našemu korunowanému, anebo těm jakož swrchu dotčeno jest, zase sstúpíte w plnú moc, beze wšech wýmluw, w to nic neumietajíc, a také bez přiwětšenie summy. A na to WM^u^ předepsanú zemi Lužickú jakožto foitu té země porúčieme a snažnú pilností prosíme, aby WM^t^ té země ráčil býti obránce a obhájce proti každému tak dlúho, až by koruna naše Česká w takowé summě to zase od WM^u^ mohla wyplatiti, tak jakož wýše dotčeno jest. A nepochybujem také, WM^t^ we wšech těch wěcech o tu zemi bude se k koruně České a k nám prawě mieti. Budeli pak kto koli, a jmenowitě Míšenský, mocí a útiskem a z pychu proti práwu a sprawedliwosti na WM^t^ a na tu zemi proto sahati chtieti wálkami: proti takowým a takowému nemienieme my WM^u^ a té zemopustiti, podlé našeho moženie beze lsti. Také, jakož zprawení jsme od předepsaného přietele našeho, pana Fridricha z Donína w jistotě, kterak jsú welicí zmatkowé powstali a pošli byli w zemi Lužické, wše skrze ty Polencky a jiné náwodce, ježto skrze to země ta mohlaby byla býti odtržena a odjíti od koruny České, by

bylo WM[u] rady, pomoci a příčiny nebylo: z toho WM[u] přewelice děkujem, a toho Waší M[u] zwláště welmi rádi a powolně zasluhowati chceme, jakožto pánu nám přiezniwému. Datum ɔc.

34.

»List od pánów Českých do Lužické země:« aby páni Lužičané k nikomu jinému než ku koruně České zření neměli. (Z rkp. Šternb. p. 147—50.)

Formule, jako předešlé číslo.

My *A. B. C. D.* ɔc. ctihodným a duostojným prelátóm a duchowním lidem, také urozeným pánóm, statečným rytieřóm, slowútným panošem a zemanóm, opatrným městóm i manóm země Lužické, k koruně naší České příslušným, přátelóm našim milým, službu naši přátelskú wzkazujeme.

Přišlo jest před nás, a zwláštně jsme toho zpraweni, že byli jste těžkým wálkám a nesnázem poddáni, skrze mladé Polencky a skrze Nikla Polencka rytieře, ježto jest on to i jiného wiece proti koruně nehodně a neslušně učinil, podlé toho, čím jest byl a jest koruně naší dlužen a powinen i zawázán, jakož tomu sami dobře rozuměti muožete; a také skrze ta znamenitá poselstwie od krále Římského i od krále Ladslawa ɔc. k wám nedáwno učiněná. Takowých obtiežení wěrně nám jest líto; neb také zpraweni jsme od urozeného p. Fridricha purkrabi z Donína, pána na Wildšteině, od našeho zwlášť milého přietele a obywatele w zemi České, že ste wy takowým poselstwím k wám učiněným z moci aneb z mocnosti předepsaného krále Římského a krále Ladslawa ɔc. měli býti přewedeni a odkázáni a obráceni k starému Mišenskému, kterýžto wždycky i s swými předky našie koruně i nám mnoho zlého a protiwného jsú činili, i podnes, kde by mohli koruně naší a nám co hanebného a škodného, rádby učinil; nepochybujíce, že i wy to sami dobře wiete, a tomu dobře rozumiete. I wěděti móžete, že předjmenowaný král Římský, ani král Ladislaw JM[t], sprawedliwé moci ani práwa k tomu nemají, by to učiniti mohli: poněwadž wy JM[tem], ani nižádnému jinému, podlé starodáwních země a koruny naší práw, swobod a wysazení, přísahami dědičnými i sliby dlužni a powinni i zawázáni nejste a nemáte býti, než toliko jediné koruně naší České a králi Českému korunowanému, když již toho mieti budem; a wšak ještě ten korunowaný Český král, ani nižádný potomní král, nižádné sprawedliwé moci ani práwa nemá k tomu, by měl nebo mohl túž zemi Lužickú a wás komužkoli odkázati a odciziti, od koruny naší zawaditi, bez wuole pánów Českých; jakož jest wás toho wšeho šíře a zwláštněji předepsaný pan Fridrich z Donína, přietel náš milý, pamatowal, opakowal, zprawil, i od koruny naší i od nás ode wšech napomanul. A co jest k wám w té mieře dál, to jest učinil plným slowem naším. I plná wuole naše jest, a welice wám z toho děkujem, že jste to dobrotiwě od něho přijali, a k koruně i k nám že jste se prawě w tom měli a zachowali, a že též ještě i potom učiníte, jako ctní,

dobří lidé; a toho od wás nepochybujem. Než welmi jest nám diwno a neznámo do některých, ze jména od Kokriceruow, z Drakowa a od těch z Štutenhaimeru, i od jiných jenž se to dotýče, kteříž se mienl od země jinam wrci a odtrhnúti; jehož jim toho wždy nedowěříme, by to proti korunè a proti nám učinili. I napomienáme je tiemto listem, tèmi sliby a přísahami, jimižto předci jich i oni korunè České powinni a zawázáni jsú i zapsáni, aby při koruně České a při zemi zuostali; prosiece wás wšech jiných, aby jste je na to nawedli, aby jinák nečinili. Také milí přietelé! jakož w wašich úzkostech pána nám přízniwého, markrabi Fridricha z Bramburk ɔc. za foita země Lužické přijali jste a sobě wzali, pro obranu a obhajowání wás i země, to my rádi slyšíme, a wás i tu zemi JM^tí^ porúčieme, jakož také i JM^ti^ o tom psali jsme, prosiece i žádajiece od wás, aby jste se JM^ti^ přidrželi i poslušni byli, jakožto foita swého, tak dlúho, až by král Český korunowaný, kteréhož mieti budem, anebo my páni Čeští, rytieřstwo a města jednoswornè wás wyplatili bychom od JM^ti^ takowú summú; a to práwo, kteréž jest JM^t^ na té zemi kúpila, aby té summy nic nepřibýwalo beze lsti, a zwláště proto, neb JM^t^ i s swými bratřími králi Českému budúciemu korunowanému, nám pánóm Českým, rytieřstwu i městóm země České, zapsati se mají a chtie, summu nadepsanú penèžitú bez přiwětšenie a bez wšelikterakých wěcí w to wmietání zase přijieti a wzieti, kdyžby toho na JM^tech^, tak jakož se swrchu píše, bylo požádáno a napomenuto; a nadepsané země Lužické i wás zase swobodny wšech slibuow JM^tem^ učiněných propustiti králi budúciemu korunowanému anebo nám pánóm Českým, rytieřstwu i městuom z jednoswornosti požádajíciem, jakož pak takowé zapsání šíře w sobě i swětleji ukáže; w takowém wždy wšak rozumu a úmysle, aby jste wy a zemè Lužická od koruny České a od nás nikoli neodešli a odtrženi nebo odcizeni nemohli býti a nebyli; zwláštè milí přietelé toto pamatujíce a wèdúce, že tèm napřed dotčeným dědičným wašim přísahám, slibóm i cti swé dosti učiníte a slušnè zachowáte, ježto bohdá w tom budúcí časy té země Lužické i sami swé dobré najdete a znamenati muožete. Datum ɔc.

35.

Poselstwí od krále Fridricha stawům Českým w Jihlawě na sněmu sebraným skrze Prokopa z Rabšteina i Heidenricha Truksesa wykonané. (Z kopie arch. Třebon. a z'rkp. Šternb. p. 125—126.)

W Jihlawě, 1449, 26 *Aug.*

a) (Podlé překladu w archivu Třebonském.)

Let božích ɔc. XLIX, w úterý po S. Bartoloměji, pan Prokop z Rabšteina a Haidenreich Drukses ɔc. raddy Králowy M^ti^, krále totiž Římského, jsúce od JM^ti^ wysláni, dáli sú pod wěřicím listem poselstwie w jistbě na rathauze, ku pánuóm, rytieřuom, panošem i z měst posluom králowstwie Českého na sněm sebraným takto:

Najprw Kr. M' král Římský wzkázal jest Wám a wzkazuje wšem pozdrawenie, milost swú a wše dobré.

Jakož před chwilí po upadení do měst Pražských a jetie pana Menharta dobré paměti, a po mnohých záhubách chudých lidí, pány někteeré země této znamenitějšie i zemany JM' obeslal jest k sněmu, miesto jim w Znojmě, a den w druhú neděli w puostě jmenuje; a tam JM' některé lidi znamenité z swé raddy poslati chtěl jest, i sám se tu někde přiblížiti; proto zwláště, aby ty wěci wněweč lepšieho byly uwedeny: na to JM' podnes odpowědi nemá ižádné, než těch wěcí tak nechal jest, jakž samy w sobě jsú.

Potom pak po sněmu w Hradci držalém, někteří páni králowstwí tohoto, totiž pan Jiřík z Kunstatu a Poděbrad, pan Aleš ze Šternberka, pan Zdeněk ze Šternberka, pan Mikuláš Trčka, také i hauptmané krajów země této někteří, města Pražská i jiní, JM' společně listem obeslali jsú, wěděti dáwajíc, že sněm obecný a walný wšie země w osmý den po S. Jakubu zde w Jihlawě mietiby měli; a k tomu sněmu i času témuž, jestližeby JM' ráčil, aby raddu swú poslal: ale w témž listu nepoložili sú, coby na tom sněmu mělo býti jednáno; kterýžto list po datum w němí položeném w několika nedělěch teprw dán jest JM^u.

A teď již JM' pana Druksasa a mě poslal jesti k Wašie M^u, žádaje, abyste ty wěci země této, kteréž před sebú máte, tak konali a k tomu wedli wedle sprawedlnosti, cožby země této a koruny České dobrého, slušného, řádného bylo a užitečného; a že také JM' w tom z příčin, o nichž w této mieře nenie potřebie tolik wyprawowati, rád což má a muože, chce fedrowati, a raden k tomu býti i pomocen.

Odpowěd naše.

Najprwé poděkowali sme JM^u, že jesti ráčil raddu swú mezi nás wyslati.

Item, potom sme dali odpowěd raddě JM^u, že chcem časem swým JM^u po swých poslech na to dáti odpowěd.

b) (Totéž poselstwí, podlé překladu w rukopisu Šternberském.)

Poselstwie krále Římského k pánóm Českým o uloženie sněmu obecnému oc.

Jakož luoni pro wpadenie w Prahu a pro jetie dobré paměti pana Menharta mnohé ruoznice, búřky a záhuby staly jsú se nad chudými lidmi w této zemi: KM' maje nad tiem lítost, i položil jest sněm do Znojma druhú neděli w postě, a k tomu obeslal jest znamenitějšie pány a zemany i města, chtě rád ty nesnáze w dobrý konec a podobný uwesti; a k tomu JM' chtěl znamenitú radu poslati i sám se přiblížiti; a na to JM' žádné odpowědi neměl jest až do sé chwíle, a tak jest té wěci nechal, tak jakož se w sobě má. Až tepruw nedáwno pan Jiřík Poděbradský s panem Alšem Šternberským, s panem Zdeňkem Šternberským, s panem Mikulášem Trčkú, s hajtmany některých krajów, a Praha město, poslali jsú k JM^u, že

wšie obci země České uložen jest sněm do Jiehlawy, osm dní po swatém Jakubě; a ten list přišel do Wiedně po datum několik neděl, ježto JM^t byl odjel do Štyrska, a nenie w tom listu psáno, očby ten sněm měl býti. A proto wždy JM^t teď poslal jest mne a pána Druksese swého hauptmana k wám, a žádaje, aby ste wedle sprawedlnosti w řád této země uhodili, a že JM^t k tomu ferdrunkem i jinými běhy, což má a muož, chce pomocen býti, což najdále bude moci, jakož JM^u z mnohých příčin dobře přislušie a přileží.

36.

Nowiny České, co se dálo w Čechách mezi oběma stranami, před sněmem Jihlawským i po něm; (psané jménem Oldřicha z Rosenberka, lat. i česky). (Z kopie arch. Třeb.)

Bez místa, 1449, *m. Sept.*

Notantur quaedam gesta hujus regni; novitates circa hoc.

Najprw, že purkmistr a radda i wšecka obec města Jihlawského, když sě jest den jmenowitý, oktáw S. Jakuba apoštola wětšieho, sněmu w Hradci Jindřichowě do Jihlawy uloženého přibližowal, k nám swé učinili sú poselstwí; prosiece, abychom wždy najméně týmždnem prwé, než jiní páni strany odporné, tam přijeli; řkúce, že táž strana gleitu od nich a hospod w městě jich na XII set koní žádali sú; toto nám znamenitě připowěděwše, jestližebychom my tam tak, jakož sě swrchupíše, týmždnem prwé aneb najméně čtyřmi dni nepřijeli, a který z pánów strany odporné tam přijel, žeby ižádného do města pustiti nemienili. A skrze to že sě bojie, by nesnáze nowé prwních snad horšie nepowstaly.

Item při témž také času p. Aleš ze Šternberka a Oldřich řečený Močihub z Kralowic, ubrmané od strany odporné smluwú w Hradci Jindřichowě udělanú wydaní, nás také obeslali sú welmi pilně, příčiny nám některé předkládajíce, abychom sě we Wlašími městě jich strany s nimi sjeli pro ty wěci, kteréž w příměří a smlúwě w Hradci udělané jsú přečiněny, w některý nás běh jiný a k swé wuoli chtiece přiwesti, nám toho den jmenowitý w tu neděli před S. Jakubem jmenowawše. To sme jim hned odwrhli, takowé sě lsti jim chtiece wystřieci; řkúce, že rok již do Jihlawy uložený blízek a téměř již přede dweřmi jest.

Item widúce, že do Wlašími nechcem, w Brodě Německém nám miesto jiné jmenowawše, chtěli sú, abychom o též s nimi tam rokowali: i to jim také jest námi pro příčiny swrchupsané odwrženo.

Item potom jedúc k sněmu do Jihlawy, a přijewše do Brodu Německého, dále jeti nechtěli sú, žádajíc toho, aby najprw ty wěci w příměří, jakož sě swrchupíše, přečiněné, byly srownány přede wšemi jinými wěcmi. My pak ačkoli nerádi, jim k tomu swolili sme; proto zwláště, aby námi a stranú naší roztrku nebylo ižádného, a nesnáze aby snad wětšie prwních nepowstaly w zemi České.

Item při témž také táž strana odporná žádala jest, aby jich kněžie w městě Jihlawském o sněmu swobodu w kázaní a w rozdáwaní těla a krwe božie i České mše spiewaní měli. To jim jest hned zawrženo, aniž toho jim dopustiti chtěli sme. Než tak dlúho mluwili sú a o to sem i tam jezdiece pracowali, že sme jim k tomu toliko swolili, aby p. Jiřík sám jediného toliko kněze měl tu w Jihlawi, a ten aby jemu, ač nechtěli bez toho býti, w hospodě mlče beze wšech spiewání a bez zwoněnie tajně odslúžil a bez křików welikých. Ale w kostele jemu slúžiti pro nic nedali sme.

Item potom teprw we čtwrtek po oktáwu S. Jakuba páni strany odporné do Jihlawy na sněm přijeli sú. Tu my pak čtyřie ubrmané smluwú Hradéckú od obú stranú wydaní, my Oldřich z Rožemberka a Arnošt z Leskowce s strany našie, a p. Aleš ze Šternberka a Močihub s strany odporné, wzemše ty wěci přečiněné před sě, jednali sme a wýpowědi činili, tak že mezi jednáním těch wěcí mnohým sme běhóm jich a téměř wšem srozuměli, nač a kterak jdú, nás a stranu naši wždy k swé wuoli připrawiti chtiece, jehož milý bože rač ostřieci. Nébrž wždy w těch we wšech swých přech tuze jsú stáli přewelmi a wždy odtahowali nás, tam wždy přeležeti chtiece a tiem utisknúti. A wšak sě jim wždy prwé nežli nám stesklo, tak že k tomu mluwili jsú, aby ty wěci wšecky, o kteréž sě jest wýpowěd stala, i jiné o kteréž ještě wýpowědi nenie učiněno, schowány byly a zapečetěny. A nám toho moc jest dána, kdyžbychom ubrmanóm jiným den jmenujíce, rok a miesto uložili k tomu, aby wýpowěd byla učiněna, tam i na to miesto ubrmané jiní přijeti mají. A na tom sě z sněmu Jihlawského obojí rozjeli sme.

Item když ponajprw snad dwě neděle w Jihlawi byli sme, tu KM[t] král Římský p. Prokopa Rabšteinského a druhého s ním rytieře Haidenricha Druksesa mezi nás s některými wěcmi wyslal jest. A my pak JM[ti] na to poselstwie po swých posléch řekli sme dáti odpowěd, nébrž i rokowati s JM[ti]. A takého roku uloženie nám moc také dána jest s KM[ti] umluwiti.

Item nynie tomu porozuměl sem, že p. Jiřík s jinými jich strany pány, w Praze jsúce, k tomu mluwie a ku poli sě strojie, chtiece ty, kteříž w jich kraji jsú, a k nám sě w této mieře přiwinuli, utisknúti a k swé wuoli připrawiti. A nám nenie lze, aniž jinak učiniti muožem, než sě také ku poli strojíme, tomu chtiece s boží pomocí odepřieti. Ale toho wždy očekáwáme, abychom snad a stranu naše, což nás ještě wěrných jest křesťanów, skrze nedostatek weliký k hanbě, i wšecko křesťanstwo k škodě nepřišlo nenabyté. Ale bychom jediné doklad a pomoc měli některakú, jiež očekáwáme, boha milého na pomoc wezmúce, s radú lidí dobrých té newěře a straně odpornie dobře bychom chtěli odepřieti. A k tomu sě wždy strojíme, že bohdá jinak učiniti nechceme, než jako dobří křesťané, kteříž od wiery křesťanské z lúna swaté cierkwe nikdy newystúpili sme, ani bohdá wystúpíme.

Item táž strana odporná tajně swé poselstwie miewá častokrát u KM[ti] krále Římského, u kniežat korfiršlów i také u jiných kniežat i Říských měst, kdežkoli wědie, nás wždy jim pod tajdinky a pěknými řečmi lstiwě zhyzditi chtiece; usilujíce také w tom bez přestánie, kterakby nás a stranu naši sobě podrobili a k swé wuolí připrawili. Ale ufámeť milému bohu, jediné budeliť že sě Otec swatý k tomu, jakož sě nadějem, přičiní, že ty wěci dálibóh wšecky dobře pójdú.

Item p. Jiskra před chwilí porazil jest znamenitě Huniad Januše, zpráwci králowstwie Uherského.

Item w nowě týž Jiskra Pangracowi porazil pět set koní; a dobře sě témuž Jiskrowí wede přewelmi.

Item mezi kniežaty, korfiršty a městy Řískými wálky nynie a záhuby jdú přewelikė, pálením zwlášť i také obyčeji jinými. Tak že klášterów welmi mnoho města Říská kniežatöm i měst wypáliwše dobyli sú, a kniežata městóm též. A nebudeliť w to Otcem swatým aneb někým dobrým jiným nahleděno, aneb welikého božieho smilowánie, buoh wie kteraký ta wěc wezme konec. Neb sě již powěsti rozšiřují, žeby i Armeniaci někomu měli z stran na pomoc přiblížiti sě.

K. *Sjezd jednoty Strakonické w Plzni r.* 1450, 15 *Mart.*

37.

Pana Jiřího z Poděbrad wěřicí list pro posly swé na sjezd Plzenský. (Z orig. arch. Třebon.)

W Praze, 1450, 13 *Mart.*

Jiřík z Kunštatu a z Poděbrad: urozeným, stateěným, slowútným a opatrným pánuom, rytieřóm, zemanuom. i. městóm w Plzni na sjezdu nynie sebraným.

Službu swú wzkazuji wám, kteří jste semnú w dobré wuoli, a posielám k wám urozeného pana Jana Caltu z Kamennéhory, swagra swého milého, a slowútného panoši Heimana ze Zhorce, služebníka swého. Cožť oni ode mne s wámi w tomto poselstwí mluwiti budú, abyšte jim toho úplně uwěřili, jakožto mně samému. Dán w Praze, w pátek po S. Řehoři, léta od narozenie syna božieho tisícieho čtyrstého padesátého. (L. S.)

38.

Oswědčowání p. Caltowo od p. Jiříka z Poděbrad na sjezdu Plzenském učiněné. (Z kopie arch. Třebon.)

W Plzni, 1450, 15 *Mart.*

Wám páni, rytieři, zemané a města, i wšem dobrým lidem na tomto sjezdu nynie sebraným, pan Jiřík z Kunštatu, pán náš, kázal jest powědieti, a wzkazuje službu swú, ktož jste s ním a jeho přátely w dobré wuoli.

Podlé toho Waší Milosti, páni, a též i wám přietelé milí, oznamuje a wěděti dáwá, ač kteří newiete, že páni ubrmané JM[u] i také druhé straně rok jsú položili w Pelhřimowě w neděli prówodní najprw příští. A tak slyšaw pán náš, pan Jiřík, kterak mnozí lidé po zpráwě nejisté některých, široce po krajích, a zwláště w tomto kraji Plzenském, mluwili jsú, majíce zato, jakož i jistě snad někteří mají, by JM[t] byl příčina těch nesnází w této mieře w zemi wzniklých, a žeby JM[t] byl toho snad i někaký počátek: protož teď pánu našemu, jakož sme již powěděli, i straně druhé, rok, tak se naděje, w Pelhřimowě na to jest položen, žeť tu bohdá shledáno býti má, ktoť čím winen i také newinen jest. Prosíť wšech na tomto sjezdu společně, i každého zwláště, a žádá pánuow, rytieřów, zeman i měst, aby také ráčili při tom býti a byli w Pelhřimowě k tomu dni, jakož sme řekli dřéwe. Žádáť pán náš, a welmiť by to rád widěl, by přitom bylo dobrých lidí, cožby najwiece býti mohlo. Tu bohdá srozomiete a zwiete, wy i jiní dobří lidé, práwěli jest o JM[u] to šířeno či nepráwě, a ktoť wšech nesnází těch byl a jest příčina, neb kto také w tom newinně jest pomlúwán. Nebť pán náš i do jich domuow některé o též chce obeslati, a wždy hleděti toho, cožby dobrých lidí mohlo najwiece, by bylo podobně i z jiných zemí, při tom býti; aby asponě wěděli, kým jest a kterak to šlo, neb kterakby se měli potom, budeli potřebie, k tomu přimlúwati a k čemu přičiniti, nejistými se powěstmi klátiti nedadúce. Každýť sám od sebe muož tomu rozuměti, žeť našemu pánu wálek a nesnází žádných potřebie nenie. Jestiť, wieme, těch JM[u] záhub a zlého této země tak líto, jako komu; newyměňujemť ižádného.

Pakliby kto při tom býti nechtěl, aneb se komu nezdálo, a potom snad wždy ještě řečí a pomlúwaní o pánu našem takowých nepozuostal: tedť my od pána oswědčujem, i sami byste rozoměli, žeťby takowý rád pánu i ji . . . [1]) škodil, poněwadž by neuptalé prawdy wěděti nechtěje . . . . . wšetečně tak utrhal.

Dáleť slyší pán náš, žebyste s markrabí Mišenským w swazky někaké chtěli wjíti. Wie to každý z wás, že markrabě Mišenský starodáwný země této jest nepřietel; ježto kdež jest kdy mohl ke škodě nebo k hanbě tomuto králowstwí co učiniti, nad jiné cizozemce wždy hleděl toho beze wšie lítosti, a radost toho měl i chlúbu. Zwláště pak w této mieře nepřietel našeho pána jest zjewný, a mnoho dobrým lidem již to známo jest, i bude ještě bohdá šíř oznámeno, co a kterak jest nad služebníkem jeho panem Šumburkem přes wšecka rowná podáwanie učinil, i nad jeho sirotky, ježto náš pán to široce muož prowesti. I wěřiť wám páni, a též i wám přietelé, že toho nikoli neučiníte, byste takowému jeho w té mieře, i jeho wšech přátel, a tohoto wšeho králowstwie dáwnému nepřieteli, měli ke škodě našeho pána, markrabí již powěděnému ku posile, i k záhubě země wcházeti s ním

[1]) Chyba w originálu; tak i doleji.

w které swazky. Tklotby sè to mnoho jiných, a potom nadleh strach, byť i samých wás nedotklo.

Zwláštèť pak Twú M', pane z Rožemberka, pán náš pamatuje mírem tiem, kterýž sè jest luoni znamenitě stal w Jihlawě mezi wáma. Stallitby sè ten swazek, tak jakož jest slyšeti, i my sme již teď powèděli, rozomèlťby pán náš i wèdèl, že Twá M' mír ten swéwolnè chtèlby rušiti, a sobě tudy swéwolných dobýwati s ním i s jeho přátely nesnází. Protož prosíť Twé M" pán náš, že toho neráčiš udèlati, a s jeho nepřietelem swazków takowých ke škodě zemè této činiti, přes pána našeho široké a zjewné podáwanie, kteréž jeho od markrabie Mišenského potkati nemohlo. Toť na Twú M' pán náš wznášiè a k pamèti přiwodí.

L. Sněm w Pelhřimowě r. 1450, 12—23 *Apr.*

39.

Šlechta knížetstwí Swídnického a Jaworského prosí pánůw Českých na sněmu Pelhřimowském sebraných, aby nad pokojem w zemi jich zjednaným ochrannau ruku drželi. (Z orig. arch. Třebon.)

We Swídnici, 1450, 10 *Apr.*

Urozeným, stateěným, slowútným a opatrným, panu Oldřichowi z Rosenberka, panu Jiříkowi z Podèbrad, panu Oldřichowi z Hradce, panu Haškowi z Walšteina, i jiným pánuom, rytieřóm, panošem a mèstuom koruny České, nynie spolu na snèm w Pelhřimowè sebraným, zwláštním přáteluom a pánuom přiezniwým.

Služba naše napřed, urození, stateční, slowútní a opatrní páni, přietelé zwláštní a přieznitelé milí! Jakož pak wiete, kterak my w jednotě a smlúwě s lantfridem a krajem Hradeckým jsme, wedle wykázanie listuow mezi námi obostrannè na to daných: a jakož také panem Jetřichem hauptmanem a raddú téhož kraje Hradeckého opèt dobrotiwé stánie a přímèřie s Welflem, Šimerkú a Jeníkem i jinými jich pomocníky až do S. Jiřie n. př. smluweno, jim toho den a rok aby byl uložen, kterýžto nám nynie listownè složen a odwolán jest: ponèwadž pak my také úd jeden jsme znamenitý koruny České, prosímeť wás s zwláštní pilností, w tom a k tomu aby pomocni byli a tak přičinili sè, aby nám smlúwa takowá, wedle zápisuow wykázanie, lépe a jistèje byla držána, nežli od nèkterých držána jest, a silnice aby také swobodny byly a pokojny, tak aby zemè obojie i mèsta w mír, jednotu a w pokoj byly uwedeny, jakož pak toho plnú k wám nadèji máme. A když pak to dobrotiwé stánie a přímèřie s Welflem, Jeníkem a Šimerkú i jinými jich pomocníky na den S. Jiřie n. př. wyšloby: tehdy na prostranný čas uloženo, a nám také den jmenowitý aby byl oznámen, gleitowáni také abychom byli k tomu, a w čas určený, totiž šest nedèl napřed, aby

nám bylo dáno wěděti, tak abychom my urozeného pana Hanuše z Koldic haupt-mana, kterýžto někdy w jiných běziech daleko od nás, jakž po smrti uroz. pana Albrechta dobré paměti strýce jeho a miesto něho s strany našie za ubrmana wywolen jest, jej abychom k tomu obesláti a přitom mieti mohli. Potom tehdy wedle zněnie zaručené smlúwy a toho zápisu, kterážkoli strana winna bylaby wedle žalob a odporuow, rádi to chceme dáti rozeznati; a našie stranú dalibuoh ižádná rownost nemá scházeti. W práci také waší, jižto pro pokoj, jednotu a lepšie wedete, prosíme, sobě nestyšťte: nebť toho wám rádi chceme zasluhowati. Také jestif Welfl nynie w nowě městu Landshutu králowskému a nám příslušejícímu psal hroze, a je k holduom dáwaní připrawiti mieni, ačkoli ještě dobrotiwé stánie a příměřie jest newyšlo. Prosíme, aby to také nebylo dopuštěno, ale radši staweno waší příčinú; a tohoť také wám chcem zasluhowati. Na to wašie dobrotiwé od-powědi po tomto poslu prosíme. Dán we Swídnici, w pátek po hodech weliko-nočních, pod Typrantowú Raybnic podhauptmanowú a města Swídnice pečetmi, let božích etc. quinquagesimo.

Typrant Reybnic podhauptman kniežetstwie Swídnického a Jaworského, a přísežní našie jednoty etc.

40.

Pana Jiřího z Poděbrad manifest proti pánům jednoty Strakonické. (Z kopie archi Třebon.)

W Praze, 1450, 30 *Apr.*

Duostojnýmu bozě otcem, a urozeným, statečným, slowútným a opatrným oc. Jiřík z Kunstatu a z Poděbrad, swým i wšie jednoty našie jmény, službu swú wzkazuji, ku paměti wašie tiemto listem přiwodě: jakož netajné jest, kterak před chwilí Oldřich ze Hradce swéwolně mně jest odpowěděl, a nepotřebnú wálku proti mně byl začal, i jiné k tomu nawedl, wěda dobře mé i mých přátel rowné a spra-wedliwé podáwanie, že sme chtěli skutečně rowné od sebe učiniti i přijieti, po obecniem sněmu, anebo kohožby nám sněm obecní za súdce wydal, kterýž byl uložen wšl zemi do Prahy o swětiem Šimoniši a Judě. Rok tomu minul; z čehožby nám koliwěk byla wina dána, to od nás přijato nenie, ale od strany nám odporné z úmysla a z swé wuolě. wálka ta jiní začatá proti nám wedena jest k záhubě chudiny tak dlúho, až již přišlo k té smlúwě, kteráž sě jest stala w Jindřichowě Hradci, kdežto bylo také příměřie smlawenú a zaručeno do roka takowé, že sme suobú stranú zřetedlně a welmi znamenitě swolili a zapsali na čtyřie ubrmany a oprawce, zejména na p. Oldřicha z Rosmberka, na p. Alše ze Šternberka, na Ar-nošta z Leskowce, a na Oldřicha Močihuba z Kralowic, dawše jim plnú moc o wše-

likteraké pře a winy nás srownati a mezi námi wýpowěd udělati, na najdalšie a konečně do sw. Jiřie nynie nedáwno minulého, anebo na ten den. A na to ti páni a čtyřie ubrmanie přikázali jsú nám obojím býti w Pelhřimowě w tu neděli o prowodě, jakož jest nedáwno minula, a to pod základem peněžitým a pod pokutami we smluwním a přimiřném listu jmenowanými; jakož o tom wýpowěd wšech čtyř ubrmanuow, kterúž jsú jednoswornè w Jihlawě učělali, a nám pod jich pečetmi napsanú wydali, šíře ukazuje. I jest to wědomé a dobře jisté, že sme my i naše dwa ubrmany a oprawce od nás a s našie strany wydaní na ten den w neděli prowodní neobmeškali w Pelhřimowě býti, jakož ti, chtiece i powinni jsúce smluwám a wýpowědi Jihlawské i přikázaní ubrmanskému dosti učiniti, konečného konce sě nadějíce do dne S. Jiřie wýše prawenébo, nebo na ten den. Ale Oldřich ze Hradce, ani ubrmané strany jeho, na ten den w neděli prowodní netbali neb nechtěli sú do Pelhřimowa přijeti, a nepřijeli sú, jeliž p. z Rozmberka tepruw w úterý přijew, po Oldřicha z Hradce posielal jest. A z toho jiného nemuož býti shledáno, než že sě jim konce a pokoje nechtělo. A to sě w prawdě najde z dolepsaných duowoduow. Neb když po mnohém a dlúhém rokowání a taidinkowání od ubrmanuow s strany našie wydaných, ubrmané od strany nám odporné wydaní byli sú otázáni až do několikrát, muožli sě tu w Pelhřimowě tèm wšem wěcem konec státi? pamatujíce je listem a zápisem smluwním, že sú powinni mezi námi stranami konečný konec a wýpowěd učiniti; a ubrmané strany našie měli sú úmysl a chtěli sú tu mezi námi konečný konec a wýpowed hned udělati: ale p. z Rozmberka před dobrými lidmi dal jest tu odpowěd, že tu nikoli konce býti a státi sě nemuože; a netbaje i na to, kterak sě jest wedle listu smluwnieho wykázanie dobrowolně podwolil a zawázal, wedle jiných ubrmanów, do S. Jiřie, již minulého, bez zbawenie konec a wýpowěd mezi námi udělati. Pak my ještě přes to i s swými ubrmany k tomu sme sě podáwali, buď dwě, tři nebo čtyři neděle i dále, abychom sě wždy nerozjeli, než tu sě konce doležali, chtiece rádi obecnie dobré widěti a pokoj země této. Toho opět p. z Rozmberka nechtěl učiniti, prawiw, že má hned do Lince k sestře jeti. A slyšewše to p. Zbyněk Zajiec a p. Jan Smiřický i jiní dobří lidé, přičiněli i přimlúwali sú sě, a jednali pilně, i smluwili sú mezi námi opět přímiřie dalšie od S. Ducha až do roka. A na to boha chwálec, a upokojení sě radujíce, již kázali sú we zwony zwoniti, trubačóm trúbiti, lidem to oznámiti, a w bohu sě radowati; neb w určeném času wedle námluwy tehdáž w Pelhřimowě znowu udělané měl sě jest konečný konec o ty wšechny wěci mezi námi státi; i miesto bylo jmenowáno a smluweno, kde a kdy sme sě suobú stranú měli sjíti ku konci; a když jest namluweno a rokowáno o miesto, tu jest p. z Rozmberka powěděl, že na tom sjezdu, který sú měli w puostě w Plzni, ustanowili sú sě a na tom rozjeli sě, aby jinam k sjezdu a k snèmu neswolowal nikoli, než do Jihlawy

nebo do Budějowic, anebo do Plzně. A na tom jest sě drahně dlúho držal, nikam jinam swoliti nechtě. I teď sě opět naleza prawý a jistý duowod toho, že strana Oldřichowa z Hradce i s ním i s jich ubrmany neměli jsú hned nižádného úmysla, ani chtiece, aby ty wěci mezi námi ku konci přiwedli a přiwesti chtěli w Pelhřimowě; poněwadž, jakož sě tu rozumem lehkým a snadným každý domakati muož, swolowali jsú sě w Plzni w puostě o miesto ku potomniemu sjezdu neb sněmu k srownání těch zášti mezi námi, a měwše i powinni bywše tu w Pelhřimowě konečný konec a wýpowěd mezi námi udělati o swětiem Jiří minulém; wědúce ubrmané, že potom wiece moci nižádné nemají, wedle wykázanie smluwnieho listu. A námi ani ubrmany našimi nic jest nescházelo a nesešlo; jakož pak to časem swým w prawdě bude moci býti okázáno a širšími zpráwami dowedeno. A což pak z toho muož jiného rozumieno býti a wědieno, než že sú Oldřich ze Hradce s swú stranú nepatřili konce, alebrž zřetedlně nekonce sú hleděli a roztrženie; a to sú naposledy wždy okázali. Neb když sme již suobú stranú zasě k smlúwě a ku přímiří dalšiemu byli přiwedeni na konec a k uklidu pokojnému, a k ohlášení také lidu již zwoněno i trúbeno bylo: potom pak nazajtřie ráno uwrhli sú nám w to Něnice cizozemce, zejména markrabí Fridricha Mišenského; kterýžto Mišenský i s předky swými koruny a králowstwie Českého starodáwní zhúbce a nepřietelé byli jsú, a nynie pak od drahně chwíle náš a jednoty našie zjewný a odpowědný nepřietel jest. I chtěli sú a stáli sú o to, abychme my s tím Mišenským w též přímiřie a w túž smlúwu jako i s nimi nerozdielně wstúpili. A tu sme tepruw zwěděli, že sú sě s našimi nepřátely k záhubě zemské spojili. Přes to přese wšechno našie poselstwie, kteréž sme učinili ku p. z Rožmberka i do Plzně k nim na sněm jich listowně i po dobrých, urozených a znamenitých osobách, dáwajíce jim wěděti, že zpraweni jsme, žeby sě chtěli s takowým našim nepřietelem zjewně odpowědným spojiti; žádajíce i upomínajíce, aby toho nečinili, dle našie smlúwy i přímiřie zapsaného, a dle jiných slušných wěcí, kteréž jsú mezi námi některými zwláště w Jihlawě sě staly, a jmenowitě mír mezi mnú a p. z Rozmberka: nic sú sě na to neobrátili. Ježto i tu jeden opět prawý a jistý duowod jest toho, že sú ku konci neměřili jíti a konati w Pelhřimowě o S. Jiří, wedle wykázanie smluwnieho listu a podwolenie ubrmanského. Neb by byli měli žádost a úmysl ku konci jíti w tom času, dokud sú ubrmané moc měli wedle wykázanie smlúwy: tehdy by sobě Mišenského nepřietele našeho ani jiných na nás nejednali, a s nimi sě proti nám nespojowali, k roztržení a k nepokoji takowému, jakož jej wšichni pohřiechu před sebú widíme. Neb jest w prwních smlúwách ani w přímiřích Mišenský s nimi ani oni s ním nebýwali; nébrž nižádná zmienka nikdy jest prwé o Mišenském w tom sě nedála. A wšak i w tom sme my sě měli a okázali, přieliš k jich wuoli sě předáwajíce, jako ti, jenžby pokoj raději nežli nepokoj widěli. A proto sme wšak

wždy i s Mišenským ku přímiří swolili do jiného jmenowitého času, nežli s stranú nám odpornú. Neb by ty wěci a to obé spolu, pře Mišenského i nás obú stran, na jednom roce obtiežné a nemožné bylo jednati, tomu každý muože rozuměti. A widúce nás i w tom opět powlowné, z toho sú nám pak podali a na nás žádali toho, jestližebychom s Mišenským na tom uloženém roku miesto a konec wzali a měli, tehdy abychom proti němu potom do jmenowitého a do určeného času nebýwali, ani na něho pomáhali. Odpowěd jest naše byla na to, že nejsme tak swéwolni, kdyžbychom již konec a miesto měli s tím Mišenským, bychom swéwolně na něm jakých nesnází hleděti chtěli; než bychme jim takowým během, jakož sú na nás žádali, zawázali, nejsme jim toho powinni. Neb takowé zawázanie netoliko swobodným, ale wěsňóm a přemoženým lidem jest přieliš obtiežné, a nám pak i nad to welmi neslušné a nehodné; a mybychom tehdy do toho určeného času, ačby sě zemi České, nebo kterým přáteluom našim od Mišenského sě dálo jaké bezprawie, nemohli jim nic ku pomoci ani platni býti. Toho sú strana nám odporná opustiti a oblewiti nikoli nechtěli, skrze to k roztrku konečnému wedúce, jakož jsú i to přiwedli. A nám sě jest to zdálo i zdá neprawé, neslušné a nehodné jim k tomu swoliti a zawázánu býti. A tak pro ten kus, jenž sě dotýče cizozemce Němce, dáwnieho nepřietele a zhúbce koruny a králowstwie Českého, a našeho odpowědného nepřietele, stalo sě jest roztrženie a nepokoj w této zemi, dáli buoh ne mnú, ani jednotú naší, ani ubrmany dwěma od nás wydanými; jakož to již každý, kohož tato zpráwa dojde, muož očitě wěděti a lehkým a prostým rozumem dosáhnúti, žeť sme my tiem zlým, kteréž sě jest počalo a dále pohřiechu puojde, bohdá newinni, a wěrně jest nám líto toho; doufajíce každému dobrému, že nám takowého zlého litowati pomohú, a to w swé paměti mieti budú. A wyšlaliby kteraká jiná řeč nebo psanie tomuto odporná od kohožkoliwěk, abyste sě wěřením swým k odporné zpráwě nechtěli a nerodili přichýliti. Nebť jest toho bohu milému a dobrým lidem swědomo, žeť sú sě tyto wěci teď popsané w prawdě tak dály a staly; a muož to wšechno i wiece, ježto jest tuto pro dlúhost písma opuštěno, dálibuoh časem swým širšími zpráwami býti dowedeno a prowedeno. Také smluwní list we Hradci udělaný swědčí, staloliby sě a přečinilo komužkoli z našich stran co w přímiří umluweném a zaručeném, že má to opraweno býti wedle rozkázanie swrchupsaných panuow čtyř ubrmanuow společnieho a jednosworného, we čtyrech nedělech od prožalowanie. Wieme a jisti jsme tiem, že jest to dwěma našimi ubrmany nescházelo ani sešlo; a jedni bez druhých neměli sú moci kázati oprawowati. A na to nám přemnohá přečiněnie dály sú sě od strany odporné; a rowně též, jakož i wýpowěd, takéž i oprawenie sě nám nestalo. Neb tiem wždy jest odtahowáno na takowý nekonec, o němž swrchu prawí a jistí duowodowé jsú wypsáni. Nébrž wýpowěd opět w Jihlawě wšemi čtyřmi ubrmany

mezi námi udělaná, a pečetmi jich i listem potwrzená, téměř w ničemž nám zdržána nenie. A cožkoli sě w té wýpowědi wypowiedá a přikazuje, to sě wypowiedá pod základem a pod pokutami we smlúwě Hradecké popsanými. A pro nezdržienie té wýpowědi Jihlawské z základu peněžitého rukojmě upomínati mienime a chceme; i o pokuty listem a zápisem smluwním budem sě dáli buoh sprawowati. A to wšechno tiemto psaním já Jiřík z Kunstatu a z Poděbrad od sebe a od našie jednoty s powolením wšech nás oswědčuji každému, komuž sě udá koli toto sepsánie čísti nebo čtúce slyšeti; aby bylo wěděno, že to začaté zlé w této zemi námi nejde, a že my s našie strany tiem winni nejsme, to buoh wie; než cožbychom koli přes to k upokojení tohoto králowstwie a k přiwedení řádu mohli a budem moci poslúžiti a platni býti, chcem w tom po wše časy dálibuoh neleniwí skutečníci shledáni býti i nalezeni. Dán w Praze, we čtwrtek před hodem swatých apoštolów Filipa a Jakuba, let božích etc. padesátého.

M. Sjezd na Wildšteině r. 1450, 9—11 *Jun.*

41.

Zápis na smlauwu Wildšteinskau se strany jednoty Strakonické učiněný. (Z rkp. Šternb. p. 151—63.)

Na hradě Wildšteině, 1450, 11 *Jun.*

»Smlúwa Wildšteinská.«

We jméno wšemohúcieho boha milého šťastně, amen. My Oldřich a Jindřich syn jeho z Rosenberka, Jan a Oldřich ze Hradce, Wáclaw z Michalowic, Hynek Krušina ze Šwamberka, Wilém mladší z Risenberka, Děpolt z Risenberka, Jindřich z Kolowrat, Jan z Lobkowic, i jiní páni, rytieři, panoše, zemané a města jednoty našie, wyznáwáme tiemto listem zjewně předewšemi lidmi, že sme učinili swolenie a konečnú smlúwu o zástie, nechut a nesnáze, kteréž sú byly anebo wznikly, i přitom o jiné kusy a artikule tuto dole wypsané, s urozenými pány, panem Jiříkem z Kunstatu a z Poděbrad, p. Alšem ze Šternberka, p. Zdeňkem ze Šternberka, najwyšším purkrabí Pražským, p. Jindřichem ze Stráže, p. Petrem ze Šternberka, p. Jindřichem z Michalowic, p. Janem Zajimačem z Kunstatu, p. Wilémem z Ilburka, se p. Janem z Rúsinowa, Čáslawského, p. Janem z Sútic Kúřimského, p. Zdeňkem z Postupic Chrudimskéko krajów hauptmany, s p. Mikulášem z Lipy a na Lipnici, se p. Soběslawem z Miletínka, Janem Małowcem z Pacowa a z Borotína, Janem z Kostelce a z Leštna, Janem Pardusem z Wratkowa a Wáclawem Cardú z Petrowic, i s jinými pány, rytieři, panošemi, zemany i městy jednoty jich, i s jich wšemi jednotníky, služebníky a poddanými, takowýmto obyčejem,

že sme wydali mezi sebú za ubrmany a za smluwce urozené pány p. Jindřicha z Rosenberka a p. Wiléma mladšieho z Risenberka a z Rabie s strany swé, a s strany druhé wydáni jsú tito urozeni páni, p. Zdeněk ze Šternberka, najwyšší purkrabie Pražský, a p. Zdeněk z Postupic, Chrudimského kraje hauptman, k jednání a rozsúzení mocnému bez zbawenie těch wšech wěcí mezi námi a druhú stranú wzniklých a zašlých, o kteréž sme sobě prwé před prwními pány ubrmany w Pelhřimowě winu dáwali, i o kteréž sě nynie zašlé winiti budem. A jestližeby sě swrchupsaní páni ubrmané oč w těch wěcech dělili, snad smluwiti nemohúce, tehdy toho má urozený pán, p. Zbyněk Zajiec z Hasenburka, mocný a najwyšší ubrman i rozdielce býti; a což on koliwěk mezi námi swrchupsanými stranami wypowie a rozkáže, buď o který koliwěk kus, na tom máme přestati a tak učiniti. A k jednání i konání těch wěcí, o něž sě winiti budeme, swolili sme sě k roku a k sjezdu do města Pelhřimowa konečně na den sw. panny Markrety, po dání listu tohoto nynie najprw přištie. Kteřížto swrchupsaní spolu ubrmané sami, nebolito sám najwyšší, o ty wšechny wěci mezi stranami tudiež w Pelhřimowě, nerozjiezdějíc sě, konečnú smlúwu a wýpowěd we třech nedělech ote dne sw. panny Markrety pořád zběhlých počítajíc, mají učiniti beze wšech dalších odtahuow a prodléwánie. Pakliby swrchupsaný najwyšší ubrman nemohl těch wěcí mezi námi k konci a k smlúwě sám přiwesti, anebo žeby sě neuwázal: tehdy my čtyřie nadepsaní wydaní ubrmané máme, chceme i slibujem pode ctí a wěrú naší mezi nadepsanými stranami tu w Pelhřimowě w tom času wýše praweném, nerozjieždějíc sě, konečný konec a smlúwu s pomocí boží a radú dobrých lidí nestranných, kteříž tu w Pelhřimowě budú, ježtobychme jich zespolka k radě žádali, wždy bez zbawenie učiniti. A jestližeby kterého z ubrmanów pán buoh w tom času dřiewe těch wěcí skonánie neuchowal, jehož pane bože ostřez: tehdy my strana toho umrlého muožeme a máme jiného ubrmana na miesto toho mrtwého wydati a postawiti, a ten týmž záwazkem má sě též zawázati, jakožto prwní, k dokonání těch wšech wěcí. Item toto jest wymluweno: jestližeby sě kterého z nás ubrmanów která pře co dotýkala, ten sebe nemá sám súditi, než na miesto swé má jiného o tu swú při postawiti, cožby sě jeho samého dotýkalo; a když ta jeho pře konec wezme, tehdy k spolu swým ubrmanóm na miesto swé zasě wstup. A k tomu roku a sjezdu máme sě suobú stranú gleitowati obyčejem takowým, jakož sme sě teď poslední sjezd do Pelhřimowa byli gleitowali.

Dále sme sě swolili a ustanowili, aby smlúwy, zápisowé, totižto kompaktata, list mierný i smlúwy Pelhřimowské zapečetěné, i jiní zápisowé mezi námi obapolně učinění, byli držáni a w swé moci zuostali. Pakliby kým držáni nebyli, aby na sněmu obecniem dolepsaném napraweni byli. O kterýto sněm obecní wšeho králowstwie Českého takto sme sě swolili a ustanowili, abychom na den sw. panny

Kateřiny nynie najprw po dání listu tohoto příštie my wšichni nahořepsaní na sněmu w Praze sami osobně konečně byli, bez dalších odtahuow a prodléwaní, i jiné pány, rytieře, zemany, panoše a města k tomu, aby na ten sněm přijeli, wésti a zuobsélati; a ten sněm máme po městech a panstwích našich my nahoře psaní kázati oznámiti a prowolati ihned po tom rozjezdu z Pelhřimowa, aby to wšichni wědúce, toho sněmu pro obecné dobré neobmeškáwali. Jestli pak žebych já swrchupsaný Oldřich z Rožmberka pro kterú příčinu bezelstnú na tom sněmu sám osobně býti nemohl, ale já Jindřich z Rozmberka nadepsaný s plnú mocí od pána otce swého nadepsaného na ten sněm do Prahy přijeti mám; a nemohlliby také kto jiný z nás nadepsaných beze lsti na tom sněmu často psaném býti, ten má od sebe k tomu sněmu do Prahy s plnú swú mocí dobrého člowěka urozeného, list jemu wěřící pod swú pečetí dada, poslati, a což se tu na tom sněmu zjedná, w tom zuostati. K kterémužto sněmu do Prahy ktožby gleitu žádal, má jemu dán býti bezpečný gleit, přijeti i odjeti týmž během, jakož jest dán do Pelhřimowa býwal.

Item jakož jest některá róznice mezi námi a druhú stranú o markrabí Fridricha starého Mišenského byla, takto jsme zuostali: že my téhož markrabí Mišenského w toto příměřie wdolepsané podlé sebe, ani w tyto smlúwy nepřijímáme, a proti nadepsané straně my jemu nemáme ničímž pomáhati w tomto příměří, ani naše jednota swými lidmi, ani swým grošem.

Item toto také umluweno: ktožby komu z nás z čeho winu dáti chtěl, ten aby swé pře napíše, jemu do jeho domu pod swú pečetí, a pod druhú pečetí dobrého urozeného člowěka tak zapečetěné konečně we třech neděléch pořád zběhlých, od nynějšieho ochtábu Těla božieho počítajíc, poslal, a na ty pře odpory učině ten, komuž se wina dáwá, pře i odpory aby s sebú do Pelhřimowa k tomu roku před swrchu psané pány ubrmany přinesl a položil, aneb s plnú mocí je poslal i položil miesto sebe.

A ktožby z jednoty našie w tomto listu smluwném nebyl ze jména napsán, a pečet jeho při tom listu hlawním nebyla: ten každý swuoj list přiznawací pod swú pečetí, podlé formy čtyř pánów ubrmanów swrchupsaných wydané, mají učiniti, a w moc pana Zdeňka ze Šternberka neb úředníka jeho na Konopišti položiti we třech neděléch, od nynějšieho ochtábu Těla božieho počítajíc. Pakliby ktokoli z jednoty našie přiznati sě, tak jakož swrchupsáno stojí, nedbal, w tom swé wuole chtě požíwati: tomu my jeho swéwolnosti nemáme zjewně ani tajně pomáhati, nébrž ani jeho kterak zastáwati, ale takowého neb takowých máme se zbawiti a odřezati.

Item co se wězňów dotýče suobú stranú zjímaných, ti aby wšichni rok až do S. Jiřie po dání listu tohoto měli. Pakliby kteří seděli, buďte wyrukowáni, tak jakož se prwé wyrukowali; a což jest nynie w těchto odpowědech zjímaných

wěžňów, i ti aby w podobný základ dáni byli, a sedláci w pět kop gr. nebo níže. A dále což se holduow a šacunków newzatých dotýče, též aby ti také bráni až do S. Jiřie nebyli.

A již na tyto na wšecky kusy a umluwy nahoře psané, my wšichni dřiewe psaní, s našimi se wšemi jednotníky, kteříž se k tomu obyčejem swrchupsaným přiznají, i s našimi služebníky i lidmi poddanými, wstúpili sme, a mocí listu tohoto wstupujem, w prawé a nepřerušitedlné křesťanské příměřie, až do dne S. Jiřie po dání listu tohoto najprw příštieho, i ten den celý na S. Jiřie až do západu slunce během swým přirozeným, s swrchupsanými pány, jich jednotníky, kteříž se k tomu během nahoře wypsaným přiznají, i s jich se wšemi služebníky a lidmi poddanými, tak, že w pondělí na S. Wíta najprw příštieho, když slunce zajde, hned s dolepsanými zámky a s zbožími k nim příslušejícími máme w příměří nadepsané proti sobě suobú stranú wstúpiti, s Prahú a s hradem Pražským, Poděbrady, Konopištěm, s panem Jindřichem Strážským a jeho zámky, s panem Jindřichem z Michalowic a jeho zámky w Boleslawště i s služebníky, s Hrádkem Křiwoklátem, Týřowem, Bečowem, klášterem S. Prokopa, s hrady Ratajemi, páně Zdeňkowými Kostkowými zámky, kteréž w Kúřimště má, s páně Hertwikowými a páně Mikulášowými Trčkowými zámky, i s Polnú, a se wšemi jednotníky a pomocníky krajów Kúřimského a Čáslawského; také s hradem Borotínem a Pacowem, se panem Jindřichem z Lipého, panem Wilémem z Ilburka, s panem Zajiecem Budyňským, s Leštnem, s panem Wáclawem Cardú (s panem Janem Pardusem) se panem Petrem a panem Wáclawem Zmrzlíky ze Swejšína i s jich mateří, s Žatčem, Lúny, Slaným, Perúnem, Klatowy, Pieskem, Wodňany. Také se wšemi páně z Rosenberka zámky, s panem Hynkem Krušinú ze Šwamberka, i s jeho zámky, s panem Wáclawem z Michalowic a s Jindřichowým Hradcem a s Karlšteinem, s hradem Rabie, (Kolínem nad Labem), s páně Jindřichowými Kolowratowými zámky, Libšteinem, Buštěwsí i s jinými jeho posádkami, s Nikolajem a Glauchowským i s jich zámky, s Hasenšteinem, Kadaní, Peršteinem, s Nowým Plzněm, a Českými Budějowici a s Týnem nad Wltawú, a s zbožími k swrchupsaným zámkóm příslušejícími; a ty wšecky, což jest s strany a jednoty našie, my nahořepsaní máme nemeškajíc obeslati, aby spolu w příměřie na čas swrchupsaný konečně wstúpili. Item což se dotýče pana Jana z Peršteina, pana Smila Bietowského, pana Zdeňka Sádeckého, pana Procka z Kunstatu, Třebowé, Litic, Bozkowic, Bielkowa, pana Mrzáka z Miletínka s Kunětickú Horú i s jinými jeho zámky a služebníky, s Hradcem nad Labem, Swojší, Jaromiří, Dworem, Skálami i se wšemi jednotníky krajów Chrudímského a Hradeckého, také s Litomyšlem i s Brandeisem, a z druhé strany, což se dotýká pana Jana a pana Oldřicha ze Hradce, pana Wáclawa Hechta z Rosic, dana Ozora a pana Jana Koldy s jich zámky, ti wšichni mají spolu w příměřie

křesťanské w tu středu po S. Wítu najprw přištiem, když slunce za horu zajde, konečně a bez fortele wstúpiti; a ty wšecky, což jest jich z strany a jednoty našie, my nahoře psaní máme bez wšeho meškánie obeslati, aby jináč nečinili. Item wymieněno jest, což se dotýče Glauchowského a hradu Peršteina, chceli w tomto příměřie a w smluwách s hradem Peršteinem zuostati, to buď při něm; pakliby zuostati nechtěl, tehdy Mikuláš z Lobkowic nemá jeho samého ani čeledi jeho ižádným zjewným ani tajným ferdrunkem, konečně ižádnú špíží ani kterú potřebú jemu ku pomoci, wozbami, nošením z města Kadaně, z předměstie, z městeček ani ze zboží swých ferdrowati, ani dopustiti kupowati, anižto jeho, chtělliby s kým proti nadepsané straně swú wuoli wésti ke škodě, w nižádné mieře nikdiež přechowáwati, ani stawuow dopustiti na swých zbožích jmiewati. A pakliby to bylo shledáno neb optáno neboli seznáno těma dwěma na to wydanýma, anebo dobrými lidmi bylo před nimi seznáno, ježtoby ta dwa toho pochwálila, že jemu od Mikuláše z Lobkowic swrchupsaného takowí nadepsaní fedrunci činěni byliby: tehdy proto my se máme Mikuláše z Lobkowic nadepsaného konečně zbawiti a odřezati, a jemu ničímž proti straně nadepsané slibujem nepomáhati. Kteréžto příměřie swrchupsané a wšechny kusy i každý zwláště w tomto listu swrchu i dole wypsané, i wýpowěd a rozkázanie swrchupsaných pánów ubrmanów, máme i slibujem pod najwyšším základem cti a wiery našie ztracení wěrně a křesťansky jako dobří lidé upřiemně beze wšeho přerušenie i beze wšech zlých lstí skutečně zdržeti a w celosti doplna zachowati. Toto jest také přitom znamenitě wymluweno: jestližeby kto, ufaje tomu příměřie, lúpil a kradl na silnicech neb kdežkoliwěk, neboli pálil denně nebo nočně, a s jistinú duowodnú byl zastižen neb popaden kdežkoliwěk, buď číž buď, tomu se má státi práwo, jakož na zloděje neb na žháře slušie, a to nemá tomuto příměřie škodno ani záwadno býti. A my Oldřich a Jindřich syn jeho z Rožmberka, Jan a Oldřich ze Hradce ꝛc. jistci a rukojmě swrchupsaní, wšichni jednostajně pod základem desieti tisíc kop gr. dobrých střiebrných rázu Pražského slibujem, jestližebychom my nadepsaní nebo naši jednotníci aneb služebníci a lidé poddaní čehožkoli w tomto listu popsaného, buďto smlúwy, příměřie, aneb wýpowědi ubrmanské nedržal aneb nedržali, tak žeby pro takowé nezdrženie na nás swrchupsané čtyřie ubrmanowé swrchupsaní základ seznali jednosworně, neb najwyšší pan ubrman swrchupsaný seznalby, ačby se oni čtyřie o to smluwiti jednostajně nemohli: tehdy my swrchupsaní jistci i rukojmě základ tak seznaný deset tisíc kop gr. dobrých střiebrných rázu swrchupsaného máme a slibujem dáti, splniti a zaplatiti nadepsaným pánóm wěřitelóm našim hotowými penězy, neb zlatými dobrými uherskými, we dwú měsící po ubrmanském seznání pořád zběhlých, bez pomčenie a odtahowanie dalšieho. A jestližebychom tak toho neučinili a peněz základu sprawedliwě propadeného a seznaného na rok již jmenowaný nezaplatili

wěřitelóm našim nahoře psaným: tehdy hned máme a slibujem nazajtřie po napomenutí, kteřížbychomkoli napomenuti byli od wěřitelów našich swrchupsaných, aneb od jednoho z nich, listem, ustně nebo poslem, každý z nás sám osobně, jeden druhého nečekaje, ani se druhým wymlúwaje, s jedniem pacholkem a se dwěma koňoma wjeti a w obyčejné leženie země této České wlehnúti do Prahy neb do Hradce nad Labem, z těch měst do jednoho, w duom ctného hospodáře nám od swrchupsaných našich wěřitelów ukázaného, a tu prawé a obyčejné země České leženie plniti máme, z něho žádným obyčejem newynikajíc; aneb každý z nás miesto sebe bude moci w to leženie panoši řádu rytieřského poslati, též s jedniem pacholkem a se dwěma koňoma. A kdyžby čtrnácte dní od napomenutie minulo pořád počítajíc, ležme my neb neležme, a peněz ještě základních sprawedliwě propadených a seznaných nesplnili wěřitelóm našim častopsaným: tehdy jim tiemto listem dáwáme plnú moc a celé práwo, aby ty jisté penieze tak propadené na naši wšech škodu společní a nerozdielnú wzali w křesťanech nebo w židech. A z toho leženie na nižádné práwo nemáme wyjiežděti, ani kterak wyniknúti, dokudžbychom wšech těch peněz swrchupsaných úplně a docela swrchupsaným wěřitelóm našim nesplnili i se wšemi škodami, kteréžbykoli swrchupsaní naši wěřitelé skrze to neplněnie naše wzali, ježtoby je dobrým swědomím, bez přísah a wěrowánie, pokázati mohli. Umřelliby kto z nás swrchupsaných jistcuow a rukojmí w tomto času, jehož pane bože rač ostřieci, tehdy my žiwi zuostalí slibujem k sobě jiného w týž slib přistawiti miesto toho umrlého, tak dobrého a mowitého, w jednom měsíci pořád zběhlém, i list tento také w táž zase slowa obnowiti, kolikrátby toho bylo potřebie, pod pokutú leženie swrchupsaného. A ktožbykoli tento list měl s dobrú wuolí wěřitelów našich swrchupsaných, aneb s wětší stranú z nich, ten má i mieti bude tuž moc i plné práwo k tomu ke wšemu, což tento list swědčí, jakožto oni sami wěřitelé naši swrchupsaní. A jestližeby nám pro naše neplněnie swrchupsaní naši wěřitelé láli neb přimlúwali, nemáme jim w tom odmlúwati, než wšudy znáti, že oni jsú prawi a my proti nim křiwi. Toho na pewnost i na potwrzenie a na zdrženie, my wšichni nahořepsaní jistci i rukojmě pečeti swé wlastnie s našim wědomím i přiznáním dali sme přiwěsiti k tomuto listu dobrowolně. Jenž jest dán a psán na hradě Wildšteině, we čtwrtek před swatým Witem, aneb na ochtáb těla Božieho, let božích etc. padesátého.

42.

List přiznawací ku příměří a ke smlauwě Wildšteinské se strany Poděbradské. (Z orig. arch. Třebon.)

Na Wildšteině, 1450, 11 *Jun.*

My Jiřík z Kunstatu a z Poděbrad, Aleš ze Šternberka, Zdeněk ze Šternberka, najwyšší purkrabě Pražský, Jan Zajimač z Kunstatu, Jan z Rúsinowa Čáslaw-

ského, Jan z Sútic Kúřimského a Zdeněk z Postupic Chrudimského krajów hajtmané, a Mikuláš z Lipy a na Lipnici, známo činíme tiemto listem zjewně přede wšemi lidmi, že sme slíbili, a mocí listu tohoto pod naší ctí a wěrú slibujem, list hlawní na pergameně s dobrými rukojměmi a wisutými pečetmi na smlúwy a na příměřie nynie mezi námi a urozenými pány, panem Oldřichem a Jindřichem z Rožmberka, p. Janem a p. Oldřichem ze Hradce, i s jinými pány, rytieři, panošemi, zemany i městy jednoty jich obapolně učiněné dokonati, podlé přípisu slowo od slowa pod pečetmi některých z nás suobú stranú wydaného na nynějšie naše smlúwy i na příměřie, skrze nás suobú stranú umluweného a sepsaného; a ten list práwě a řádně dokonaný a celý, od tohoto ochtábu Těla božieho we třech nedělech pořád zběhlých počítajíc, máme a powinni jsme bez zmatku a beze všech fortelów w moc p. Jindřicha z Rožmberka aneb purkrabie jeho na hradě Zwiekowě položiti. A dále slíbili sme, a mocí listu tohoto též pod naší ctí a wěrú slibujem, že to příměřie křesťanské, kteréž jest mezi námi a swrchupsanými pány nám odpornými namluweno, a w přípisiech od nás ubrmanów zapečetěných wypsáno, má do dokonánie a do dánie již psaným stranám listów hlawních, ctně, wěrně a křesťansky, beze wšie lsti držáno i zachowáno býti od nás swrchupsaných i od našich odewšech jednotníków, pomocníków, služebníków i lidí poddaných. Pakliby sě co w tom příměřie swrchupsaném od nás neb od kohožkoli jednoty našie stalo dřéwepsaným panuom aneb komu z jich jednoty, neb služebníków a lidí poddaných: tehdy jak nám čtyři ubrmané, p. Jindřich z Rozmberka, p. Zdeněk ze Šternberka, p. Wilém mladší z Rizmberka a p. Zdeněk z Postupic rozkáží na tom sjezdu, kterýž w Pelhřimowě o S. Margaretě najprw přištie býti jmá, mámy to i slibujem w skutku oprawiti, nikam sě odtud nerozjíždějíce. Také mámy a powinni jsme zjednati to swými poselstwími ku panu Janowi z Pernšteina, ku p. Smilowi z Bietowa, a ku p. Zdeňkowi Sádeckému, aby každý z nich listem pod swú pečetí do Telče p. Janowi Hradeckému nebo úředníku jeho dal wěděti konečně w ten pátek po swětým Wítě, chtieli čili nechtie státi podlé nás we swrchupsaném příměřie a w umluwách. Toho wšeho na zdrženie a potwrzenie pečeti naše wlastnie s naším wědomím i s přiznáním přitištěny jsú dobrowolně k tomuto listu. Jenž dán a psán na Wildšteině, let božích tisíc čtyřista padesátého, we čtwrtek přede S. Wítem, to jest na ochtáb Těla božieho.

43.

List přiznawací ku příměří a ke smlauwě Wildšteinské od několika pánůw jednoty Strakonické. (Z rkp. Šternb. p. 164—7.)

Na Wildšteině, 1450, 11 *Jun.*

My Jindřich z Rozmberka, Jan ze Hradce, Oldřich ze Hradce, Děpolt z Rizmberka, Wilém mladší z Rizmberka a z Rabie, Henrich z Sobětic, Puota z Utěšic a Jan

z Lobkowic, známo činíme tiemto listem zjewně přede wšemi lidmi, že jsme slíbili a mocí listu tohoto pod naší ctí a wěrú slibujem, list hlawní na pargameně s dobrými rukojmiemi a wisutými pečeťmi na smlúwy a na příměřie nynie mezi námi a urozenými pány, panem Jiříkem z Kunstatu a z Poděbrad, panem Alšem ze Šternberka, panem Zdeňkem ze Šternberka, najwyšším purkrabí Pražským, i s jinými pány, rytieři, panošemi, zemany i městy jednoty jich obapolně učiněné dokonati, podlé přiepisu slowo od slowa pod pečetmi některých z nás z obú stranú wydaného na nynějšie naše smlúwy i na příměřie skrze nás z obú stranú umluweného a sepsaného; a ten list práwě a řádně dokonaný a celý od tohoto ochtába těla božieho we třech nedělech pořád zběhlých počítajíc máme a powinni jsme bez zmatku a beze wšech forteluow w moc pana Zdeňka ze Šternberka neb purkrabí jeho na hradě Konopišti položiti. A dále slíbili jsme a mocí listu tohoto též pod naší ctí a wěrú slibujem, že toto příměřie křesťanské, kteréž jest mezi námi s swrchupsanými pány nám odpornými namluweno a w přiepisiech od nás ubrmanów zapečetěných wypsáno, má do konánie a do dánie již psaným stranám listuow hlawních, ctně, wěrně a křesťansky zdržáno beze wšie lsti i zachowáno býti od nás swrchupsaných i od našich ode wšech jednotníków, pomocníków, služebníków i lidí poddaných. Pakliby se co w tom příměřie swrchupsaném od nás od kohožkoli z jednoty našie stalo dřiewe psaným pánóm, aneb komu z jich jednoty, neb služebníków a lidí poddaných: tehdy jakž nám čtyřie ubrmané, pan Jindřich z Rozmberka, pan Zdeněk ze Šternberka, pan Wilém mladší z Rizmberka a pan Zdeněk z Postupic rozkáží na tom sjezdu, kterýž w Pelhřimowě o swětie Margretě najprwé přištie býti má, máme to i slibujem w skutku oprawiti, nikam se odtuď nerozjieždějíc. Také máme i powinni jsme zjednati to swými poselstwími ku panu Wáclawowi Savid Wewerskému, ku panu Ozorowi, ku panu Janowi Koldowi a k Mikulášowi z Lobkowic, aby každý z nich listem pod swú pečetí, pan Wáclaw a pan Ozor na Bozkowice, a pan Jan Kolda na Kunětickú Horu panu Mrzákowi neb tudiež úředníku jeho, a Mikuláš z Lobkowic na Hrádek Křiwoklát dali wěděti konečně ten pátek po swětiem Wítě, chtieli či nechtie státi podlé nás we swrchupsaném příměřie a w umluwách; a též pana Jindřicha Kolowrata a kněze Bedřicha nemeškajíc obeslati máme, aby pan Jindřich na Hrádek Křiwoklát a kněz Bedřich na Poděbrady w úterý najprw příští každý z nich dal wěděti, stojíli podlé nás w dřiewe psaném příměřie a w umluwách, čili nestojí. Toho wšeho na zdrženie a na potwrzenie pečeti naše wlastnie přitištěny jsú s naším wědomím i s přiznáním dobrowolně k tomuto listu. Jenž jest dán a psán na Wildšteině, let božích tisíc čtyři sta padesátého, ten čtwrtek před swatým Witem, to jest na ochtáb těla božieho.

44.

Forma listu přiznawacího ke smlauwě Wildšteinské od měst. (Z rkp. Šternb. p. 163—4.)

My purgmistr a rada i wšecka obec města N. známo činíme tiemto listem zjewně přede wšemi lidmi, že jakož urození páni, pan Jiřík z Kunstatu a z Poděbrad, pan Aleš ze Šternberka ɔc. i jiní páni, rytieři, zemané i města jednoty jich s jedné, a pan Oldřich z Rozmberka s panem Jindřichem synem swým, i jiní páni, rytieři, zemané a města jich jednoty s strany druhé, proti sobě polem ležiec, smlúwu mezi sebú o zjednánie pokoje učinili, přišedše i zaručiwše na čtyry pány ubrmany i na pátého najwyššieho, tak jakož hlawní list na ty smlúwy i na přiměřie i na zdrženie mezi nimi swědčí a wykazuje. Ty wšecky smlúwy i příměřie, a každý kus zwláště, w tom hlawniem listu popsány, oblibujem a přijímáme, slibujíce je tiemto listem swú dobrú a čistú wěrú křesťanskú wěrně a prawě zdržeti i w skutku bez přerušenie zachowati, pod pokutami we hlawniem listu wypsanými, tak úplně, jakož bychom ze jména w něm byli napsáni a pečet města našeho k němu byla přiwěšena. Toho wšeho na zdrženie a na potwrzenie, pečet naše wlastnie, dobrowolné přitištěna jest k tomuto listu. Jenž jest dán etc.

45.

Dwě cedule, popis jednotníkůw Poděbradských i Strakonických obsahující. (Z orig. arch. Třebon.)

*Bez místa i roku (*1450, *m. Jun.)*

A. Jednota Poděbradská.

Jiřík z Kunstatu, se wšemi swými zámky i služebníky; také Kralowú Českú nynější i Jejie M[u] zámky, i wšecko, což od Jejie M[u] jsem w držení, w swé obraně jmám, a toho nepustím.

Jiřík z Dubé a z Wismburka.

Jan z Rúsinowa, hauptman kraje Čáslawského.

Mikuláš z Lipy a na Lipnici.

Mikuláš a Jindřich z Ledče (alibi z Sedlce.)

Beneš z Mokrowús.

Města: Hora, Čáslaw.

Zdeněk ze Šternberka.

Jindřich ze Stráže.

Jan Zajimač z Kunstatu.

Jan z Sútic, hauptman kraje Kúřimského.

Bohuněk z Klinštaina.
Jan z Kostelce a z Leštna.
Města: Kúřím, Brod Český.
Jan z Potštaina a z Žampachu.
Ješek z Bozkowic a z Swojanowa.
Zdeněk z Postupic, hauptman kraje Chrudimského.
Jan Pardus z Wratkowa.
Čeněk, Jan a Waněk bratřie z Šárowa.
Města: Mýto Wysoké, Chrudím, Polička.
Jan z Bergowa.
Jetřich Mrzák z Miletínka, hauptman kraje Hradeckého.
Města: Hradec nad Labem, Jaromiř, Dwuor.

A netoliko ti swrchupsaní, ale každý kraj z dřéwepsaných, totiž Čáslawský, Kúřimský, Chrudimský a Hradecký jsú w témž, kromě některých, kteříž jsú se swéwolně z lantfridu wytrhli.

Z Morawy: Jan z Pernšteina.
Zdeněk z Walšteina a z Rukštaina.
Z kraje Boleslawského: Jindřich z Michalowic.
Heřman ze Zwieřetic. Heník z Walšteina.
Bohuše z Kowaně a z Fričtaina.
Záwiše z Klinštaina. Purkart Kamaret.
Města: Nimburk, Miletínek.
Praha, totiž tři města, Staré, Nowé i Malá Strana; a hrad Pražský s Hradčany.
Z Zápražie: Aleš ze Šternberka. Petr ze Šternberka.
Burian z Gutšteina, s městy Střiebrem a Tachowem.
Wilém z Rizmberka a ze Šwihowa.
Fridrich z Donína. Jan z Gutšteina.
Wilém z Ilburka. Přibík z Klenowého.
Jan Calta z Kamennie Hory. Dobeš z Radyně.
Města: Klatowy. Berún.
Petr a Wáclaw bratřie Zmrzlíci ze Sweyšína.
Jan Malowec z Borotína. Mikuláš Winterberský.
Města: Piesek. Wodňany.
Hanuš z Koldic. Jindřich z Dubé a z Lipého.
Jan mladší z Wartenberka a z Děčína.
Wilém z Šumburka. Jan z Wartmberka a z Blanšteina.
Mikuláš z Lobkowic a z Hasenšteina.

Ti wšichni předepsaní jsme spolu w jednotách w zápisiech i w lantfridech; a w témž jsú wšichni naši zámci, města, hradowé, zbožie i drženie naše, i wšichni naši služebníci a poddaní, swětští i duchowní.

B. Jednota Strakonická.

Oldřich z Rosenberka.
Jindřich z Rosenberka.
Wáclaw z Michalowic.
Hynek Krušina ze Šwamberka.
Jan ze Šwamberka.
Jan z Rismberka a ze Skály. (Již miesto toho jest Wilém mladší syn jeho.)
Jan ze Hradce.
Oldřich ze Hradce.
Jindřich z Kolowrat.
Kněz Bedřich ze Strážnice.
Jan z Lobkowic.
} Tito jsú w listu hlawniem, w Strakonicích udělaném.

Mikuláš z Lobkowic.
Fridrich z Šumburka a z Glawchowa.
Henrich Starší z Wejdowa.
Aleš z Šumburka.
} Tito we zwláštniem listu přiznawaciem.

Město: Kadaň.

Jan Ozor z Bozkowic.
a Wáclaw Hecht z Rosic.
} Také we zwláštniem listu.

Jan Kolda z Žampachu. Kuneš Rozkoš z Dubé, seděním na Kostelci.
Blankenštein, Šuoff.

Města: Budějowice a Plzeň.

Pan Hanuš z Kolowrat.
Pan Bernart z Cimburka.

N. Akta sněmu Pelhřimowského r. 1450, 13 *Jul.*—3 *Aug.*

46.

Wýpowěd na sjezdu w Pelhřimowě o pokoj w zemi učiněná; ustanowen sněm obecní ke dni sw. Kateřiny w Praze ꝛc. (Z rkp. Šternb. p. 167—170.)

W Pelhřimowě, 1450, 3 *Aug.*

Wýpowěď w Pelhřimowě o swaté Margrethy učiněná ꝛc. L°.

We jméno swaté a nerozdielné trojice, amen. My Jindřich z Rozmberka, Jiřík z Kunstatu a z Poděbrad, Zbyněk z Hazmburka, Zdeněk ze Šternberka, Jan

ze Hradce, Oldřich ze Hradce, Jan z Pernšteina, Petr ze Šternberka, Jan Zajimač z Kunstatu, Jindřich ze Stráže, Wilém mladší z Rizmberka a z Rabie, Zdeněk z Rukšteina, Mikuláš z Lipy a na Lipnici, Jan ze Sútic, Zdeněk z Postupic, Jan z Bergowa, Wilém ze Zwieřetic, Oldřich z Kralowic, Jan z Kralowic, Jan Malowec z Pacowa, Beneš z Mokrowús, Jan Rús z Čemin, Puota z Utěšic a Jan z Kocowa: známo činíme wšem wuobec tiemto listem, že jsme tak z jedné wuole zuostali a konečně se jednostajně ustanowujem a sjednáwáme, tak jakož jsú smířeni urození páni, pan Jiřík z Kunstatu a z Poděbrad a pan Oldřich ze Hradce, jim i přitom také jich pomocnikóm, služebníkóm i poddaným, i jiným wšem této země pánóm, rytieřóm, panošem, městóm, prawý mír a pokoj křesťanský wypowiedáme, w tom také aby žádná pole ani které wálky wyzdwihány nebyly, ani jedni na druhé moci sahali žádným obyčejem konečně do sněmu uloženého wšie této země, kterýžto na den swaté Kateřiny najprw přiští má býti w Praze držán; a tu spolu jsúce na tom sněmu, máme to předse wzieti a k tomu má mluweno býti takowě wždy, aby žádnú příčinú nebyla pole wyzdwižena do času již jmenowaného i potom, lečby to bylo s wolí těch, ktožby k tomu wydáni byli ze spolka toho sněmu; kromě té příčiny, ačby toho potřebie bylo do toho sněmu již jmenowaného aneb potom, žeby chtěli pole mieti proti markrabi Mišenskému, ale to wšak aby bylo bez škody a záhuby země této, což najdále moci bude. Tak, jestližeby kteří z swé wuole, dřiewe toho sněmu, kterým krajem této země chtěli se wytrhnúti, a hubiec zemi w tom wuole swé požíwati, aneboli tohoto mieru a těchto smluw nedržeti, těm a takowým má odpieráno býti wšemi obyčeji, jakožby na takowé slušalo.

Dále jsme takto ze spolka zuostali o wězně, a to jest zwláště rozkázáno z ubrmanské moci, kteří jsú koli w této wálce zjímáni až do tohoto času, aby wšickni rok měli do sw. Jiřie bez upomínánie, a dále což by urození páni pan Jindřich z Rozmberka, pan Zbyněk Zajiec z Hazmburka, pan Zdeněk ze Šternberka, pan Wilém mladší z Rizmberka a z Rabie, pan Zdeněk z Postupic a pan Jan ze Smiřic rozkáží, na tom aby bylo přestáno; neb již psaní páni mají moc je propustiti, aneb w tom jich pozdržeti, dokudžby se jim zdálo. A též šacunkowé wšichni, buďte zaručené aneb kterak koli jinak slíbené, nemají žádným s žádných wězňów bráni býti ani napomínáni, bez wuole pánów již jmenowaných. Také jestližeby kteří wězňowé propadli který základ peněžitý pro nepostawenie neb usty slíbenie, ten od těch žádný nemá brán býti bez wuole již psaných pánów.

Dále také, kteráž jsú zbožie dobyta a odjata w těchto wálkách, jmenowitě tato, jakožto páně Wilémowa mladšieho z Rizmberka a z Rabie, což se dotýče Nowého Hradu a Kunratic, i wšeho, což k tomu přísluší wedle jeho zápisu, a twrz páně Petrowa ze Šternberka jménem Permesgrün, i což k nie příslušie, jakož jest Nikolaj na něm dobyl, a zbožie Kunšowa Rozkošowa, a twrz Lobkowice, i

wše což k tomu přísluší, i takě což jest na Chlewcowi dobyto: i již o ty wězně i o ta zbožie mají swrchupsaní páni toho wšeho mocni býti, a ty wěci na sněmu w Praze nynie nájprwé přištiem jednati, wedle smluw na Wildštaině i nynie zde učiněných. A kterakkoli o ty wšecky wěci spolu zuostanúc wypowědie, to má od toho každého, kohožby se to dotýkalo, w celosti držáno býti. Paklibý se ti čtyřie páni již psaní ubrmané prwé od stran wydaní nemohli smluwiti, ale kterakby jim tato dwa páni, pan Zbyněk Zajiec z Hazmburka a pan Jan ze Smiřic rozkázali neb radu wydali, tak mají bez odporu wypowědieti. Kromě o tu wěc, což se dotýče pana Alše ze Šternberka a pana Wiléma mladšího z Rizmberka a z Rabie, o Nowý Hrad a Kunratice, i to což k tomu přísluší, to pak jakž by pan Zbyněk Zajiec z Hazmburka a pan Přibík z Klenowého prwé psaným čtyřem pánóm ubrmanóm rozkázali, ačby se oč dělili, tak mají mezi nimi wypowědieti. Pakliby se pánów ubrmanów již psaných w tom kusu pře kterak dotýkala, má na jeho miesto k tomu jiný wydán býti.

Také holdówé, kteří jsú w těch wálkách a záštie holdowáni, ti mají s obú stranú wšichni propuštěni a prázdni býti.

Také jakož urozeni páni, pan Jindřich z Rožmberka, a pan Wilém mladší z Rizmberka a z Rabie, a pan Zdeněk ze Šternberka a pan Zdeněk z Postupic, ubrmané od stran wolení, jakožto od pana Jiříka z Kunstatu s jedné, a od pana Oldřicha ze Hradce s druhé strany, a jich wší jednoty obú stranú, wzali na se ty wěci, jakož dále týchž stran w smluwních listech se wykazují: o tom jsme zuostali za jeden člowěk, a k tomu jsme swoliwše radili i rozkázali, aby bez jich cti úrazu mohly ty wěci jimi jednány býti, buďto na sněmu Pražském nynie najprwé přištiem, anebo jinú chwílí kterúžkoli, sobě toho čas položiti, w tom aby sobě i jiným, kohožby se to dotýkalo, mohli dosti učiniti w takowé chwíli; neb jsme to shledali skutečně, že jsú tomu při tomto sněmu Pelhřimowském beze lsti nic učiniti nemohli.

A těch wšech wěcí na sdrženie a na swědomie, my wšichni swrchujmenowaní pečeti naše wlastní dobrowolně a jistým našim wědomím kázali jsme přiwiti. Datum feria secunda ante festum Mariae Nivis, annorum ꝛc. quinquagesimo.

47.

»List smluwní mezi panem Jiříkem a panem Oldřichem učiněný w Pelhřimowě o swětie Margrety, Anno etc. quinquagesimo.« (Z rkp. Šternb. p. 171—172.)

W Pelhřimowě, 1450, 3 *Aug.*

My Jindřich z Rozmberka, Zbyněk Zajiec z Hazmburka, Jan z Lichtmburka a z Bietowa, Zdeněk ze Šternberka, Wilém mladší z Rizmberka a z Rabie, a Zdeněk

a Postupic, ubrmané od stran wolení a mezi nimi přátelskú smluwú mocně wydaní, jakožto mezi urozenými pány, panem Jiříkem z Kunstatu a z Poděbrad s jedné, a panem Oldřichem ze Hradce s strany druhé:

Najprwé mocí boží práwý a křesťanský mír mezi nimi činíme, aby swoji dobří přietelé byli, a práwě křesťansky sobě to držali.

Dále, tak jakož pán Oldřich ze Hradce winil jest pana Jiříka z Kunstatu z některých kusów, jakož o tom jeho pře winní a psanie šíře wykazuje; a též zase, jakož jest pan Jiřík z Kunstatu pana Menharta nebožtíka a pana Oldřicha syna jeho winil z některých kusów, jakož také jeho pře winní a psanie šíře wykazuje: protož takto se nám jednostajně zdá, a teď z moci swé ubrmanské wypowiedáme, že těmi haněními, kterýmiž jest haněl pan Oldřich pana Jiříka, neměl jest haněti ani přátel jeho, a též zase pan Jiřík neměl jest haněti pana Menharta nebožtíka, ani pana Oldřicha syna jeho, anižto přátel jich těmi haněními, kterýmiž jest je haněl; neb se nám tak zdá, že těmi wěcmi proti sobě obě straně winni nejsú.

Toho na swědomie swé jsme pečeti kázali přitisknúti k tomuto listu. Jenž jest dán w Pelhřimowě, léta po narozenie syna božieho tisícieho čtyrstého padesátého, ten pondělí po swatém Petru z okow wypuštěnie.

O. Akta weliké́ho sněmu swato-kateřinského w Praze r. 1450, 25 *Nov.*—1451, 6 *Jan.*

48.

Zápis welikého sněmu w Praze o sw. Kateřině (25 Nov. 1450) počatého a až do počátku l. 1451 prodlauženého. (Z rkp. Šternb. p. 173—188.)

W Praze, r. 1451, 6 *Jan.*

»O sněmu na sw. Kateřinu tato se jest stala wýpowěď od pánuow ubrmanuow, anno ꝯc. LI°.«

My Jindřich z Rosmberka, Zbyněk Zajiec z Hazmburka, Zdeněk ze Šternberka a z Konopiště, najwyšší purkrabie Pražský, Jan ze Smiřic, Wilém z Rizmberka a z Rabí, a Zdeněk z Postupic, hauptman kraje Chrudimského, mocní ubrmané a přátelští rozdielce mezi urozenými pány, panem Jiříkem z Kunstatu a z Poděbrad s jedné a panem Oldřichem ze Hradce s strany druhé, i mezi jich také obú pomocníky, služebníky a poddanými, wolení a wydaní: wyznáwáme tiemto listem ꝯc. že jakož podlé smluw, mezi nimi na Wildšteině učiněných, obě straně s jich přátely, pomocníky, služebníky i poddanými při hodu swaté Margrety nynie minulém jsú pánu bohu děkujíc w Pelhřimowě křesťanský smířeni, kdežto u wýpowědi při témž mieru učiněnie znamenitě jest položeno a wyřčeno, což jest pan Oldřich winil pana Jiříka z Kunstatu, anebo zase pan Jiřík pana Menharta dobré

paměti a pana Oldřicha syna jeho, z několerých kusuow, jakož pře jich s obú stranú wypsané šíře o tom wykazují, že těmi haněními neměli jsú se haněti, aniž těmi wěcmi proti sobě byli jsú winni, i jiné wěci, zášťie, nepřiezni i jakážkoli přečiněnie mezi týmiž stranami a jich obú přátely, pomocníky, jednotníky, služebníky i poddanými, měly jsú také podlé umluw nahoře dotčených tudiež w Pelhřimowě srownány a skonány, neboli srownána a skonána býti: ale že to státi se jest nemohlo beze lsti, ježto i zřetedlně to a skutečně jest shledáno: odloženo bylo i jest z jednostajného obojich swolenie, i také s radú těch dobrých lidí nestranných, kteréž byli o to k sobě přijali podlé Wildšteinské smlúwy, aby ty wěci na sněmu obecniem wšeho králowstwie nynie při hodu swaté Kateřiny w Praze držalém, nebo jinú chwilí, kterúžbychom sobě my položili, ježtobychom sobě i jiným, jichžby se to dotýkalo, w tom času dosti mohli učiniti, námi byly jednány. Protož my nadepsaní ubrmané, chtějíce rádi a úmysl wždy majíc, stranám již praweným i tomuto králowstwí tak zašlému, což najdále stačiti muožem, poslúžiti, aby lidé po takowých puotkách, nepřiezniech i záhubách w lásku, přiezeň, swornost a jednotu wšem potřebnú a užitečnú s pomocí boží jsúc uwedeni, mohli w pokoji spolu šťastně obýwati a tiem pilněji i snáze z jedné wuole sobě k tomu raditi i pomáhati, jakžto wěrní a přirození koruny synowé, cožby ke cti a chwále božie bylo, i k obecnému wšeho králowstwie dobrému: jakž z té moci na nás, jakož již wypsáno jest, w tom s obú stran dobrowolně a mocně zawěšené, aby naše péče w tom a bedliwost byla wždy poznána, wšichni společně a za jeden člowěk, najprwé túto naší wýpowědí, pod základy a pokutami w dřewních listech smluwních s obú stranú zapsanými, míru toho křesťanského w Pelhřimowě, jakož na hoře přimieněno, wyřčeného, we jméno božie potwrzujem; též jakož prwé známo jest, i ještě wyznáwajíc, že jsú strany se tak haněti neměli, ani těmi wěcmi, jimiž sebe s obú stranú dotýkali, byli jsú proti sobě winni. A podlé toho wypowiedáme, aby wšeliká haněnie w tom zášťí s obú stranú kterakžkoli prošlá, buďto řečná, neb listownie, od stran samých nebo jich pomocníkuow a služebníkuow, i jiná pomluwenie, nepřiezni, kyselosti a nelibosti jakžkoli netoliko mezi panem Jiříkem z Kunstatu a panem Oldřichem ze Hradce, ale mezi wšemi pro ně a podlé nich jakžkoli w tej wálce až do této doby zašlými, nic newymieňujíc ani pozuostawujíc, aby pominula wšecka a pominuly wšecky, i z srdcí s obú stranú wěrně a upřiemě byla a byly wypuštěna a wypuštěny; tak aby strana straně, ani žádný z nich jeden druhému ničímž toho zlým nespomínala a nespomínal, aniž wěčně kdy zdwihala nebo zdwihal ke škodě, k nelibosti, ku pomstě, ani které hanbě.

Item, jakož pan Jiřík obwiněn jest Janem Popelem ze Hluboké, žeby mu se za přímeřím a w umluwách w jeho twrz w Lobkowice uwázal: toho jsme my nepoznali, ani poznáwáme, by w tom pan Jiřík co proti přímeří a proti umluwám

učinil; než učinil jest w tom zášti, jako nepřieteli swému řádně. I wypowiedáme o tom, wždy k swornosti a pokoji hlediec, a rozkazujem, aby týž pan Jiřík twrze Lobkowic, se wším což k ní přislušie, we čtyřech nedělěch od této naší wýpowědi pořád čtúc, Popelowi, neb komužby on poručil, w jeho moc zase wrátil a skutečně postúpil.

Item, o twrz Chlewcowu o Bezděkow, kteréž jest pan Krušina ze Švamberka dobyl s přátely swými, tak wypowiedáme: aby týž pan Krušina synu Chlewcowu, neb komuž on poručí, twrze jeho již jmenowané, tak jakž nynie jest, i s přislušnostmi, on i jeho služebníci, nebo jiní ktožby z té jednoty páně z Rozmberka a páně Oldřichowy co toho držali, ježto k tomu přislušie, postúpil a postúpili, a jemu zase wrátil a wrátili we čtyřech nedělěch konečně od této naší wýpowědi pořád čtúce.

Item, o Pergmesgrünu twrzi, kteréž panu Petrowi ze Šternberka Nikolaj z Hassenšteina w tom zášti dobyl jest, wyřiekáme, aby též twrze, ač zbořené, wšak tak jakž nynie jest, i se wším což k tomu přislušie, Nikolaj též we čtyřech nedělěch od této naší wýpowědi panu Petrowi, neb komuž on poručí, w jeho moc postúpil.

Item, jakož Bolehošč twrz jest Hluožkowi nawrácena pod wýmluwú takowú, k niežto týž Hluožek slibem jest zawázán, aby jie když bude napomenut postúpil: o tom wypowiedáme i rozkazujem, aby týž Hluožek toho slibu prázden byl a z něho propuštěn, a při tej twrzi i se zbožím k ní přislušným aby zase jako dřiew zuostal.

Item, o Kostelci hradu i o zboží na panu Kunšowi Rozkošowi dobytém, kterážto zbožie ti páni a jiní dobří lidé, jenž hradu dobýwali, mezi se rozdělili jsú, tak wypowiedáme: aby za ten hrad i za wšecka zbožie k tomu hradu přislušná, buďto dědičná panu Kunšowi s hradem prodaná, neb od něho potom přikúpená, nebo wěny splacená, i zápisy králowskými, ciesařowými, nebo listy jinými od něho osáhlá, ježtoby se těch zboží w tom zášti jemu odjatých dotýkalo, tíž páni a jiní dobří lidé, jenž ta zbožie držie, aby dali panu Kunšowi polšestnádcta sta kop g. dobrých peněz střiebrných w zemi České obecně berných, a to jemu zaplatili na roky tuto položené rozdielně: to jest na sw. Jiřie po této naší wýpowědi najprwé přištieho, aneb we čtyřech nedělěch potom, pólčtwrta sta kop gr.; na sw. Hawla i hned potom budúcieho, aneb konečně we čtyřech nedělěch potom, šest set kop gr.; a na sw. Jiřie potom opěti přijíti majícieho, neb také we čtyřech nedělěch potom, ostatních a posledních šest set kop gr.; a to aby jemu listy obecními, jakož na penieze slušie, s rukojměmi pod ležením ujistili, tak jakž pan Zbyněk z Hazmburka a pan Smiřický pochwálé. Pan Kuneš pak zase týmž pánóm a dobrým lidem ta zbožie majícím, kteréžby z těch zboží ke dskám zemským

slušela, ta aby jim, neb kohožby se z nich dotýkalo, w též dsky zemské wložil; a kterážby ke dwořským dskám slušela, ta kladť we dworské i se zprawú, tak jakož země za práwo má; na kterážby pak zbožie toho drženie zápisy nebo listy jakéž koli měl, ty aby jim, neb kohožby se z nich podlé drženie těch zbožié dotýkalo, wydal, dobrú jim wuoli na ně s swú i jinými podlé toho wisutými panskými pečetmi na swědomie učině a dada, jakož w zemi řád a obyčej jest. Než toto znamenitě přitom z jednostajné wšech nás wuole přidali jsme w tom a přidáwáme, že pět nedělí panu Kunšowi od této naší wýpowědi pořád čtúc k rozmyslu pozuostawili jsme a pozuostawujem, aby wuoli měl, chceli tuto naši wýpowěď a peníeze námi jemu za ta wšecka zbožie a práwa jeho wyřčené přijieti, takowě, neučinilli by toho, že proto základu on ani jeho strana nepropadne. Pakliby mu se zdálo to tak přijieti a učiniti, jakož jsme wyřkli, tehdy aby to panu Zdeňkowi ze Šternberka dal w tom času na Konopiště wěděti listem swým otewřeným, pod swú a jiných dwú urozených člowěków na swědomie pečetmi; a od času wěděti dánie potom w šesti nedělech týž pan Zdeněk i s jinými, jichž se to dotýče, pana Kunše do Prahy gleitujte bezpečně, a tu mějte listy na penieze hotowy, i Kuneš také s sebú zápisy a listy swé, o nichžto swrchu zmienka jest, tu přines, i s dobrú wolí k nim takowú, jakož již nahoře jest wypsáno, aby jim we dsky zemské i dworské, což podlé této wýpowědi klásti má, kladl; a listy s obú stranú tu sobě wydajte, a tak mezi sebú konajte, jakož se swrchu píše. A když sobě wšecky ty wěci dokonají, tehdy pan Zdeněk s jinými z swé strany, jichž se to dotýče, aby panu Kunšowi pruowod bezpečný před jednotú swú s listy i s penězi, dadieli mu které, zjednali až na Karlštein. Bylaliby pak mezi nimi která nesnáz o bránie peněz, w tom což od pana Zbyňka z Hazmburka jeden a od pana Smiřického druhý k tomu wydaní pochwálé, to aby bez odporu bylo bráno.

Item wypowiedáme, aby Pawlowi dřewniemu purkmistru Nowoměstskému domy jeho, a k čemuž práwo má neb okáže knihami městskými nebo listy a zápisy, ježto mu po dobytí Prahy jest odjato bylo, we čtyřech nedělech od této naší wýpowědi pořád čtúc, neb komuž on poručí, w jeho zase moc wráceno a postúpeno konečně, a to, nebylliby zase do města přijat, aby swobodně mohl dáti, zastawiti, najieti, prodati, i s tiem což chce, nebo chtieti budě, jakžto s swým učiniti, bez wšeliké překážky; a prodalliby komu neb chtěl prodati co, aby trhu jemu nehájili, ani zbraňowali neb odmlúwali, ani peněz hindrowali nebo hindrowati dopúštěli obyčejem žádným. Pakliby jemu se kto nač táhl, chtě snad práwo k tomu lepšie mieti, než on, to aby panem Janem ze Smiřic a panem Zdeňkem z Postupic ohlédáno bylo a tak učiněno, jakž oni společně rozkáží.

Item, což jest koli pan Jan dobré paměti Rabský držal, práwo k tomu maje, a po dobytí Prahy jemu odjato, ježto pan Wilém již syn jeho k tomu práwo

má, to aby jemu páni Pražany, neb kdož to držie, we čtyřech nedělech od této naší wýpowědi bylo wráceno a postúpeno: kromě zbožie Konratického, o kteréžto jiné již s tiem, kohož se dotýče, má miesto.

Item, jakož kněz Bedřich a Kolinští winí Jana Širokého z nějakého platu, kterýžby, jakož oni prawie, měl jim platiti z Pašiněwsi, a on je zase také z jiného platu na někakém dwoře Kolinských: zdá se nám, že jsú ty wěci před těmito wálkami a zášťmi mezi panem Jiříkem a panem Oldřichem wzniklými zašly, a tak by to nebyl náš súd. Paklí to před námi tu a na těch miestech i w ten čas, jakož dóleji se pokládá, bude prowedeno, žeby ty wěci w těchto mierách zašly: tehdy i to také bohdá wedle sprawedlnosti ohledáme. Jehož zdáli se jim přátely mezi sebú o to wydati, a jimi w té chwíli býti smluwenu, naše k tomu jest dobrá wuole.

Item o to, což jest mezi panem z Rozmberka a Wodňanskými, tak wypowiedáme, aby pán s swé strany jednoho neb dwa, a Wodňanští tolikéž, přietele wydali, a ty swedli ten masopust, neb konečně prwnie neděli w postě; a jakž je ti srownají podlé těch zápisuow, kteréž mezi sebú mají, tak oboji na tom přestaňte.

Item, což jest opět mezi Budějowskými a Wodňanskými, rozkazujem, aby o to na týchž přátelech a dobrých lidech přestali, a ti w též také chwíli konajte mezi nimi. Pakliby smluwiti jich nemohli, ale buďte strany w ten čas a na těch miestech nížepsaných před námi, žeť tu mají bohdá podlé sprawedlnosti poděleny o to býti. A w tej mieře jestliže jsú co sobě stawili, to aby s obú stranú bylo propuštěno, a wšech nesnází a newolí mezi nimi až do konečného rozsúzenie přestáno.

Item ktožby koli také podlé kraje, w němž přisedl, byw s jinými w lantfridu, i přiwinul se w tom zášti k některé z stran swrchupsaných, a tak i nepřietelem toho kraje byl: tak o tom wypowiedáme, jakož i na počátku této wýpowědi wýrkli jsme, aby to wšecko (bylo) prostě a upřiemě pominuto a z srdcí wypuštěno, tak aby lantfrid, ani krajané, ani také žádný z nich, takowému nižádnému ničímž toho zlým nezpomínal wěčně, ani jemu k hanbě kdy neb ke škodě toho zdwihal.

Item, wězňowé ti pánè Krušinowi ze Šwamberka služebníci, kteříž při tom a s těmi rotami byli jsú, kdyžto kramářóm a jiným obchodníkóm i řemeslníkóm z Prahy i odjinad, ježto jeli do Klatow k jarmarku, jest pobráno, pro nežto týž pan Krušina obwiněn jest, tak wypowiedáme i rozkazujem: aby o to pan Šwamberk Krušina o sněmu najprw w Praze budúciem, tu w Praze, pakliby ten sněm kterak zminul, tehdy w Benešowě neb na Konopišti o swatém Michalu najprwé příštiem byl osobně, anebo s plnú mocí swú poslal pod listem odewřeným s pečetí swú, a Kostenpira úředníka swého z Zelené Hory tudiež před námi postawil, i s těmi čtyřmi pacholky, kteréž byl týž Kostenpir, jakož sám prawil, k těm rotám poslal, i také s těma dwěma, o nichžto týž Kostenpir prawil, že při tom byli jsú bez

jeho wuole, kteréž i na rukojmiech má. Pakliby pan Krušina tu chwíli a na těch miestech před námi nebyl, ani moc jeho a úředníka swého weyš jmenowaného i s těmi pacholky nepostawil, aneb oni toho, což jim kážeme neučinili: tehdy rozkazujem tak, aby pan Krušina sám na jich miestě to wšecko oprawil, i skutkem učinil a naplnil, cožkoli námi byloby jim kázáno.

Item wypowiedáme a rozkazujem, aby pan Břeněk také před námi w ten čas a na těch miestech swrchudotčených a wespod jmenowaných stál osobně.

Item, o wězniech těch, kteříž od Žateckých a Lúnských w Udlicích jsú zjímáni, ježto Nikolaj z Hasenšteina prawí, že jsú i tehdáž byli, když jímáni, jeho přikázaní služebníci, a Žatečtí s Lúnskými prawie, že jsú služebníci markrabě Mišenského: wypowiedáme a rozkazujem, aby we čtyřech nedělech od této naší wýpowědi z wězenie toho byli propuštěni a prázdni, a jiné wšecky wěci aby mezi nimi pominuly, tak aby od žádné strany proti druhé nikdy žádným obyčejem nebyly wiec zdwihány.

Item, o Něprowi, kteréhož pan Zdeněk ze Šternberka wězením winí, již jsme se my panem Zdeňkem ujistili, že má o něm wšech pomlúwání a řečí nepoctiwých nechati, a nemá na něho w té mieře, ani na jeho služebníky, Něpr péče mieti; a zase Něpr také uruč témuž panu Zdeňkowi, aby jemu a jeho služebníkóm i lidem neškodil obyčejem žádným. Než rozkazujem túto wýpowědí, aby o sněmu w Praze najprwé budúciem, nebo w Benešowě, aneb na Konopišti, w čas napřed uložený, před námi stáli, že tu chcem podlé duowoduow a swědomí obostranných to bohdá rozeznati podlé sprawedlnosti.

Jiní pak wšichni wězňowé páně Jiříkowi a páně Oldřichowi i jiní, kteřížby koli w tom záští s obú stran zjímaní, rytieřští lidé i obecní, tak wypowiedáme i rozkazujem, aby byli we čtyřech nedělech, od této naší wýpowědi pořád čtúc, konečně propuštěni a wězenie swého prázdni; a listowé wšichni na šacunky s obú stranú zdělaní, buď rok plněnie minul, anebo nic, a buď také na ty listy ležáno nebo neležáno, ti aby wšem wězňóm, na něžto swědčí, w týchž čtyřech nedělech byli konečně a bez otporu wráceni i bez zmatku; a wzatoli od koho na který list co, to tak stuoj do našeho dalšieho rozsúzenie; ale wiece nikoli nebuď bráno.

Item ktož jsú se winili a winí, jichžto pře nám dány jsú popsány, ježto se jim bez odpowědi, neboli w mieru a w příměřie, neb w kterých jiných umluwách tohoto záštie, škody rozličné bráním, pálením, jímáním, šacowáním i jinými obyčeji ďály: toho w tej mieře a tak w náhle srownati nemohúc, aby se wždy nic neukrátilo ižádnému, ale aby wiece s dobrým uptáním i rozmyslem nahlednuto bylo podlé sprawedlnosti, to wšecko s túž plnú mocí na nás jednosworně s obú stran zawěšenú, i pod týmiž základy a pokutami, do sněmu najprwé w Praze budúcieho, tudiež do Prahy, pakliby sněm kterak pominul, tehdy do swatého Michala, kterýž

najprw přijíti má, do Benešowa, neboli na Konopiště konečně odkládánie, podlé moci a wuolé nám w Pelhřimowě k tomu zuostawené ode wšech jednohlasně, abychom totiž w Praze na sněmu dřiew dotčeném nebo jinú chwilí, kteříž bychom čas my položili, to jednati mohli. I přikazujem wšem takowým, jenž jsú takowými běhy se winili a winie, jakož jsme již dotkli, aby každý z těch sám osobně, tak žalóbce, jako ten, ktož jest obžalowán, stál před námi, neb jiného dobrého člowěka rytieřského s plnú mocí swú, pod listem wěřicím s swú i jiných dobrých lidí na swědomí pečetmi, k sněmu w Praze najprwé budúciemu poslal w tém dni ode dne, kterýž sněm bude jmenowán, konečně; a žádný aby neodjieždě do skonánie swé pře, aneb do našeho rozkázánie jiného. Pakliby ten sněm kterak zminul, tehdy do Benešowa, aneb na Konopiště s duowody swými, kteréž každý mieti muož k swé pře neb odporu dolíčení, ten den na swatého Michala; že tu pře i odpory s duowody každého wyslyšiec, chcem s boží pomocí o ty wěci konec učiniti, a podlé win i duowoduow každého oprawy podobné, aneb cožby se nám k tomu zdálo potřebie, wyřéci a wynesti. Jestli pak žeby kto swéwolně před námi k swé při neb odporu nestál, ani s swú mocí tak a tu i na ten čas poslal, jakož se swrchu píše, a skrze to snad podlé naší wýpowědi tehdáž wyřčené co přijieti a učiniti neb oprawiti netbal: proto strana té jednoty základu nepropadne, ale má a powinna bude takowého připrawiti k tomu, obyčeji kterýmiž najlépe muož, aby od rozkázánie našeho konečně w desieti nedělech učinil a skutečně naplnil i oprawil, tak jakž tu bude mu rozkázáno. Pakliby se i toho nestalo, to jest, žeby takowý nebyl k tomu tak, jakož již wypsáno jest, připrawen, tehdy ta strana, z jejiežto jednoty takowý by neposlušný byl, w šesti nedělech potom aby sama učinila i oprawila, což onomu byloby námi wyřčeno a kázáno.

A zwláště z čehož jsú pan Dětřich z Miletínka s krajem Hradeckým winili pana Koldu, a on je zase, jakož jsú to na nás zarukowali s obú stranú: o tom též rozkazujem, aby oboji na těch miestech i na ty časy byli, aneb swú moc poslali před námi; a což tuto wypowiedáme i ještě wypowieme, to aby sobě pod základy mezi nimi uručenými držali obostranně.

Item ktožby koli k sněmu nebo k sjezdu swrchupsanému gleitu žádali, buďte strany, wězňowé neb kteří takowé pře mající, má jim gleit bezpečný dán býti pod tú a takowú wýmienkú, postihlliby koho súd náš a weypowěď naše w čem, z toho žádný gleitem aby newycházel, ani se jím bránil, aniž chcem by komu proti súdu našemu neboli wýpowědi naší gleit pomocen a platen byl.

Item o těch tisíci zlatých od Chebských panu Jiříkowi slíbených dáti, z nichžto pan Krušina ze Šwamberka po swém služebníku winu jest témuž panu Jiříkowi dáwal, o kteréžto pan Jindřich z Rozmberka se panem Wilémem Rabským držala sta při, k tomu táhnúc, aby to pominulo, takto jsme se wšichni ustanowili: po-

něwadž jsú Chebšti listu přiznáwacího k jednotě pána z Rozmberka a pana Oldřicha ze Hradce jako jiní nepoložili, a k těm zlatým se tak swolili, i potom z žádného útisku netúžiwše, přede wším sněmem panu Jiříkowi s jinými jeho přátely z toho děkowali, že s nimi naloženo milostiwě: jakož jsú se swolili, tak učiňte.

Tyto pak wšecky wěci námi tuto již wypowěděné, buďto o míeru držení, o zbóží napřed jmenowaných postupowání, o wězňów propuštění, neb o čemž koli jiném, tak jakž každý kus w sobě zawřien již a wypsán jest, tak z jedné wšech nás wuole i úmysla rozkazujem, aby od každého, což se koho dotýče, byly přijaty, naplněny a skutečně dokonány. Pakliby na komkoli, jenž těmito našimi wýpowěďmi k čemu jest zawázán, co sešlo: aby ta strana, z jejiéžto jednoty takowý by byl, to oprawila, zastala i skutečně naplnila tak wcele a úplně, jakoby onen, jemuž jest rozkázáno, měl učiniti, bez wymlúwánie i odporu wšelikého.

Item, jestližebychom tuto kterých pří, jichžto nám popisowé jsú dáni, pozapomenuli, a tak jich wypowěděti obmeškali, to nebude ke škodě ižádnému, ale o sněmu najprw w Praze budúciem, neboli na miestech wýš položených, strany, jichžby se dotýkalo, před námi buďte, tuť má také to podlé sprawedlnosti jednáno býti.

Na potwrzenie wšech wěcí tuto wypowěděných my wšichni ubrmané nadepsaní pečeti naše wlastnie dali jsme i kázali přitisknúti. Kteréžto wýpowědi staly jsú se w středu na hod křtěnie syna božieho, léta jeho narozenie tisíc čtyři sta padesát a jedno.

49.

Weřejné prowolání za příčinau pokoje a řádu w zemi, ze sněmu swatokateřinského učiněné. (Z rkp. Šternb. p. 189—190.)

W Praze, 1451, 6 *Januar*.

»Jednosworné sjednánie pánów o sněmu w Praze na sw. Kateřinu.«

In disgressione autem congregationis ejusdem, ut regnum ipsum tranquillitatis et pacis amoenitate gaudere valeat atque possit, in punctis et articulis infra scriptis omnes unanimiter resederunt, eaque et eos in omnium audientia publica legi mandaverunt, quibus omnes et singuli consenserunt, nemine penitus discrepante, voce quoque praeconia proclamari per civitates et dominia jusserunt.

Najprwé silnice wšecky aby šly prostranně a swobodně.

Item lúpežuow a krádežuow, wýbojów a pálení denních a nočních, aby bylo konečně wšech přestáno. Pakliby kto w takowém zlém účinku zastižen byl neb uswědčen, nad takowým i nad každým, jenžby ho zastáwal, má býti mstěno podlé popraw starodáwních.

Item, sáhliliby kto také, ježto jemu to wedle popráwy přislušie, na kterého złočince, kterýžby po tomto našem již swolenie nynějšiem co učinil, a někto snad toho mstiti chtěl a tomu se protiwiti: na takowého, ktožby se tomu protiwil, aby pomohli sobě wšichni; a cožby koli na takowém bylo dobyto, toho aby byl wěčně prázden.

Item falšowé každí aby owšem byli přestáni; neb nad takowými dieti se má starodáwná popráwa bez milosti.

Item zlodějów krčemních i jiných wšelikých aby žádný nepřechowáwal, ani stawuów u sebe jim dopúštěl, neť nad takowými bude mstěno nad jich ferdrowníky i pomocníky.

Item ktožby kolíwěk, řád a práwo opowrha, na koho záhubú sáhl, aby jeho žádný u sebe nechowal, ani trpěl, ani zastáwal, ale aby psancem byl po wšech městech. Pakliby jeho kto chowal, trpěl neb zastáwal, aby sám w témž byl a takowým aby žádný gleit pomocen nebyl.

50.

Instrukcí poslům ku králi Fridrichowi wyslaným od sněmu swato-kateřinského wydaná [1]). (Z rkp. Šternb. p. 191—203.)

W Praze, 1451, 6 *Januar.*

»Poselstwie ku králi Římskému od králowstwie na sněmu w Praze na sw. Kateřinu wydané z jednoswornć wuole wšech pánów i zeman.«

Najprwé služba ode wšech pánów, rytieřów, zeman i měst, a také ode wšeho králowstwie buď JM[ti] powědiena, ozdobiece to, jakž poslowé k tomu wydaní uměti budú najlépe.

Dále takto buď mluweno: WM[t] dobře wie, i téměř zemí okolních wšem lidem jest známo, kterak naše králowstwie w rozličné a těžké nejednoty a nezpuosoby tak zašlo jest pohřiechu, ježto nenie o tom potřebie široce wyprawowati. A kakžkoli rozličnými obyčeji pracowali jsme o to, se wšech stran zpuosobuow těch wyhledujíc, kudyby ta země w řád a pokoj wešla: wšak pro jisté překážky a příčiny w toní přiházelé nemohlo se jesť w tej mieře státi, až když WM[t] po panu Haškowi pod listy wěřicími swú dobrú wuoli nám wzkázala, powolujíce, abychom sami zemi zřiedili jedinéni zpráwcí, nebo jich wiece, jakžby se nám zdálo, že plnú k tomu wuoli WM[t] dáwá. Tehdy úmysl WM[ti] a wuoli takowú wědúce,

1) W prwní částce instrukcí této opětují se názwice tatáž slowa, která již r. 1446 na sněmu swatomartinském wydána byla. Wiz nahoře na str. 209 násl.

i welmi toho wděčni jsúc, tiem pilněji wšecky wěci wzali jsme před se, a sněmów o to několik wšie země jmawše, již teď na tomto sněmu nynějšiem wšichni páni, rytieři, zemané a města ustanowili jsme se jednostajně na wěcech konečných takowých a tak, jakož teď bude WM^u powědieno.

Račiž WM' wěděti, že wšecko králowstwie, tak jakož powědieno, na sněmu obecniem a walném společně sebrané, wážiwše mezi sebú s welikými pilnostmi ty wšecky puotky, wálky, nejednoty, záhuby i mnoho zlého, které se jest pohřiechu léta předešlá dálo, a mysléce i měřiece k tomu, aby netoliko w zemi to zlé přestalo, ale abychom se i to králowstwie budúcně také téhož, což na nás jest, wystřiehli: takž jiné cesty k tomu úmyslu bližšie newědúce, poručili jsú nám wšichni jednosworně a jedniem hlasem, i na to nás teď k WM^u poslali, žeť společně wšichni prosie i žádají, aby WM' ráčila tomu králowstwí a jim i nám wšem krále Ladislawa, strýce wašeho, za krále a za pána wydati. Nenieť úmysl jich, aťby snad w řeči a w hlasu toliko pánem té země a jich byl, ale již i w skutku aby sobě JM' korunowali, podlé práw a obyčejów té země starodáwních. Neb to rač WM' wěděti, žeť tiem obyčejem a tiem kusem zwláštně to králowstwie, bohu děkujíc, w mier a jednotu jest wešlo, ježto ktož byli w nepřiezniech, ti již přietelé jsú, ktož w ruozniciech, ti již w jednotě, a ktož se dělili, již jsú we swornosti. Pak Twá M' i každý šíře muož tomu rozuměti, nežť my tuto prawíme, jestližeby se to dlilo, ano tiem ta země, jakož již řekli jsme, we swornost a jednotu i poklid jest uwedena, a tak žádosti jich nebyly uslyšány: strach, byť potom králowstwie to mnohem k horšiemu nepřišlo, nežli dřiewe; a mohloby to WM^u i téměř wšem zemiem okolním škodno býti. Protož wěřieť WM^u, že pro wýstrahu budúcieho zlého, kteréžby z našich roztržení pojíti mohlo, i také pro tak mnoho dobrého, kteréž z našich jednot a dobrých úmysluow, netoliko tomu králowstwí, ale i wšem zemiem okolním pošloby, ráčí WM', jakožto král Římský, jemužto zwláštnie péče říše swaté býti má, a zwláště koruny naší, jakožto přednieho téměř údu též říše swaté, k tomu dobrému té země úmyslu raden býti i pomocen, a tiem spieše krále nám Ladislawa wydati, abychom korunowáním JM^u w jednotě a we swornosti pracně již uwedené tiem se lép utwrditi a zlého wystřieci mohli.

Item, jestližeby KM' tázala, na který běh a zpuosob mělby nám král Ladislaw wydán býti? k tomu poslowé mají takowú odpowěď dáti: Již jsme WM^u powěděli, kterak země wšecka po takowých róznicech a nepřiezniech i neswornostech w jednotu prawú od mnohých nenadálú skrze práce a snažnosti dobrých lidí šťastně bohdá jest wešla; na tuť jednotu i swornost, ježtoť róznic není již bohu děkujíc ižádných, krále žádáme, aby pod JM^u jiné země již okolnie k tomu králowstwí přislušné, kteréž onde i onde pro neswornosti naše pomoci rozličných sobě hledaly jsú, již asponě krále u nás podlé starodáwních práw a obyčejów

wajíce, zase w hromadu se, jakžto k swé hlawě, hrnuly, a tu se přiwinuly i zuostaly, jakož učiniti mají z práwa.

Pak byloliby od KM^u^ k té odpowědi snad řečeno, žeby ještě jiných zpuosobuow k tomu bylo potřebie, utykaje na to snad a řka, čím král má žiw býti, ano králowstwie mnoho jest zastaweno a zapsáno? Tehdy takto dále buď odpowědieno: Nenieť tak, jakož WM^t^ snad zprawují, wše zastaweno; neb města, w nichžto králowá komora jest, nejsú zapsána, a dielť i jiných zboží weliký swoboden jest; a k tomu poklad a klénot země najwyšší, hory zlaté i stříebrné dobře hojné, jimižto králowstwie naše nad jiné země jest obdarowáno, ježtoť wše ku králowě rucę přijde; a pak nad to, aby žádný se nenadál, byť to králi našemu budúciemu některak snad nákladně a s těžkostí jíti mělo, ježtě jsme k tomu i o jiný zpuosob se swolili, sami sebe w našem wlastniem dědictwí a držení ujmúc, ku pomoci králowstwie i také krále a pána našeho společně wšichni a jednostajně, že jeden úrok každý z nás, jenž platy na zemi jakéžkoli máme, chceme dáti, i dědinníci mají se k témuž přičiniti, když králem jisti budem, a to dobrowolně, ne z práwa; ježtoť summa toho, každý rozoměti muož, nemalá bude sebrána, aby z toho některé wěci JM^u^ užitečnějšie byly wyplaceny, a dwuor jeho mohl tak, jakž na krále slušie, naweden a zřiezen i držán býti. A na to jsme se již i o zpráwu toho králowstwie, podlé wuole od WM^u^ nám wzkázané a dané swolili, že úředníci i jiné osoby, s jichžto radú mají ty i jiné wěci w zemi býti řiezeny pod panowáním králowým až do let JM^u^, k němužto páni i jiní dobří lidé winúti se budú jakžto ku pánu swému, a jeho jménem i mocí wšecky wěci králowstwí potřebné a užitečné budú jednány, a k tomu také i jiné země ku králowstwí příslušné JM^t^ ku pomoci bude mieti; a jestližeby zpráwce s radú swú a země čemu snad nemohli učiniti, utečem se k WM^u^, jakžto k králi Římskému a hlawě říše swaté, jejiežto také jeden úd jsme, a jakožto k strýci krále Ladislawa i poručníku, wěřiece WM^u^, že nám ráčíte radni býti a pomocni.

Takéť pamatujem a máme za to, žeť i WM^t^ o tom wie, kterak mezi námi a pány Rakúskými w poselstwí k zemi naší činěném býwaly jsú takowé řeči a zmienky, že jedné ruce samé takowú tiež zdwihatí jest nesnadno, ale kdyby jedna druhé pomohla, žeby tak bylo každé břiemě lehčejše nésti. Protož myť jako jednú rukú zdwihnúti již chcem, a na to i swolili jsme se o tu daň tiem obyčejem, jakož jsme powěděli dřiewe; ježtoť nebude toho málo. Račiž WM^t^ se také přičiniti, ať druhá ruka pro lepší těch zemí také s námi zdwihne, naši takowú hotowost k dobrému widúce.

Poslowé pak na tom někaký čas postojiec, což již napřed jest powědieno, a wždy tak w té žádosti potrwajíc, aby ráčil krále Ladislawa nám wydati, čím najspieš muože býti, srozuměješi, žeby tomu swoliti ráčil, a již řekl, že to učiniti

mieni: tehdy poslowé mají k času a miestu jistému mluwiti, kde a kdyby to mělo býti a to pod pečetí KMu nebo rady jeho i swými sepsati, aby to již tak šlo. A hned artikulowé a žádosti od země swolené buďte KMu podáni, jakož se teď hned píší:

Najprwé o ty čtyři artikule, o něž se jest tato země zasadila, i smlúwa se o to stala s koncilium Basilejským, a kompaktáta sepsána mezí týmž zborem Basilejským a králowstwím tiemto i markrabstwím Morawským, kteréžto držíme a držeti míenime: abychom w tom byli zachowáni; a jestližeby nás chtěl od toho kto tisknúti, aby nás w tom JMt hájila a bránila, abychom od toho tištěni nebyli.

Item jakož Ciesařowa Mt slawné paměti pán náš zapsal se jest nám a zemi w některé wěci, zwláště ježto to zápisowé jeho s majestátem JMu zemi daní šíře ukazují a swědčí: w ty wšecky wěci aby se nám tento též zapsal a je dowedl k miestu, i o arcibiskupa woleného; a chtělliby nás od toho kto tisknúti, aby nás w tom jakžto pán náš hájil a bránil před každým.

Zwláště pak o arcibiskupu WMt rač wěděti, že CMt slawné paměti pán náš, ku pilné a snažné žádosti wšie země našie, wolenie to arcibiskupa, kteréž JMu jakžto králi Českému jest příslušalo, dal jest a postúpil toho času nám a zemi takowě, ktožby koli námi a zemí k témuž arcibiskupstwí byl wolen, že JMt dal nám k tomu swú plnú moc i wuoli. A tak my wuoli w tom i moc JMu majíc listem potwrzenú, wolili jsme poctiwého muže mistra Jana z Rokycan wšecka země společně a jednostajně, a CMt toho našeho wolenie zwláštním opět listem s majestátem jest potwrdil, slíbiw žádného jiného arcibiskupa w králowstwí našem nemieti, než jej až do jeho smrti. Protož i toho žádáme od WMu, aby se nám o tom kusu král Ladislaw k dowedení a dokonání jeho swěcenie též jako CMt zapsal, i WMu také prosíme, aby jste, když toho čas příhodný uzříme, waše posly ráčili poslati a přičiniti se tu, kdežby najplatněji a najužitečněji zdálo se, aby nám swěcen byl, a myť swé posly podlé WMu také pošlem. Neb tomu wšichni rozumíme, že tiem obyčejem a skrze to snadněji a lépe i spěšněji bude moci w jednotu a swornost i w řád králowstwie naše uwedeno a w tom i zachowáno býti, nežli jinak; a také nebyloliby toho, strach, žeby králowstwie w takowé ruoznice a nejednoty mohlo přijíti, jako dřiew, neb w horšie; ježto by to i králi našemu, i také nám a králowstwie ke škodě mohlo býti.

Item o práwa a swobody této koruny, aby JMt ráčila každý staw we swém řádu a swobodě zachowati a držeti, jakož bylo jest od staradáwna, a též i práwa zemská aby JMt ráčila zachowati a držeti, jakož jsú byla a šla od staradáwna.

Item, wšecky dluhy a zápisy w této zemi slawné paměti ciesaře Karla, krále Wáclawa i ciesaře Sigmunda, kteréž JMu zapisowali, buďto na králowstwí, nebo na

duchowenstwí, ježtoby s jich wědomím a wolí wyšli, ty aby ráčil držeti a každého při nich zachowati, jakož swědčie.

Item, o odúmrtí, kteréžby w České zemi od smrti ciesaře Sigmunda, pána našeho, až do krále nynějšieho korunowánie na král spadly, ježto dědicowé zemřeli, dluhy na tom zapsawše a rukojmě zastawiwše listy, nebo jinými obyčeji, anebo také we dsky to klásti jmèwše, a rukojmě by w tom hynuli neb hynúti měli, aneb snad jistec i rukojmě zemřeli, ježto skrze to we dsky jest kladeno nemohlo býti; za to prosíme, aby král ty odúmrtí tak na JM' spadlé mimo se ráčil pustiti a propustil. Pakliby co rukojmě takowých zboží po smrti jistce listem dosti chtiec učiniti we dsky kladli, tomu aby JM' wuoli dal a toho potwrdil, jakoby se od dědice kladlo.

Také umřelliby kto w tej chwíli, swého zbožie nikterakž neopatřiw, aby to na najbližšieho přietele buď mužského neb ženského pohlawie připadlo plným práwem, lečby kto práwo lepšie prowedl a okázal.

Item dalliby kto, neb poručil w tej mieře swé dědictwie na zemi listem s pečetmi komužkoli, buď za zdrawého žiwota neb w nemocné posteli: to aby mocno bylo a we dsky řádně potom weślo bez králowy překážky, lečby komu prwé s dobrým bylo swědomím kterak zawázáno a zapsáno.

A komuž jsú co páni o sněmiech obecních we dsky zemské nebo dworské klásti swolili, anebo zbožie swá dáti, k tomu KM' aby také ráčil swú wuoli dáti a tiem jinak nehýbati.

Item cožby koli sum a úroków králowských w městech, neboli také sum králowských na klášteřiech od smrti ciesaře Sigmunda až do nynějšieho krále korunowánie bylo zadržáno, ježtoby jinam nebyly zapsány, ty aby ráčil propustiti a kwitowati, aby z nich potom nebylo upomínáno.

Item, wšecky jiné země, nebo zámky, ježto jsú od země této České odtrženy, aby JM' o ně státi a jich dobyti zase ráčil.

Item kniežata Slezská, i jiné země a města, kteréž k koruně České příslušejí, aby je ráčil při jich swobodách a práwiech držeti a zuostawiti, a jich brániti před každým.

Item prosíme, aby JM' ráčila Horu opatřiti a wyzdwihnúti, a to pro swé a této koruny i jiných zemí dobré, poctiwé a užitečné.

Item JM' kteréž úřady nebo zámky w této zemi má, aby neráčil na ty sáditi jiných, nežli Čechy, kteříž se JM' libiti budú a zdáti.

Item, cožby této koruny dotýkalo, aby JM' ráčila ty wšecky wěci činiti s radú Čechuow země této.

Item, jestližeby JM' pro které swé potřeby, nebo jiné příčiny, kdy z země odjeti ráčil, prosíme, aby tu zemi pro wšecky zmatky ráčil opatřiti podlé rady

pánuow a zeman Českých, a země neporúčeti cizozemcóm, ale Čechóm, komužby se JM[u] s radú panskú a zeman zdálo.

Pakliby poslowě konečně srozoměli, žeby nám krále Ladislawa wydati wždy neráčil: tehdy najposléz takto mají powědieti od země JM[u].

Poněwadž WM[t] krále Ladislawa nám a této koruně za pána wydati wždy neráčí, zpuosoby naše k tomu i úmysly widúce tak poctiwé a hodné, i netoliko našemu králowstwí, ale říši swaté i domu wašemu užitečné, ježtoť pilnosti swých a prací i nákladuow zwláštních dědictwí našich nelitujem, ne z práwa, ale dobrowolně se podwolujíc, ježto se jest to z králów této koruny nikdy nestaloižádnému: takť nám jest poručeno powědieti WM[u] i kázáno, žeť wšecko to králowstwie již miení otci swatému, králóm okolním, korferštóm, i jiným kniežatóm a dobrým lidem, i wšie říši, což najdále moci budem, oswědčiti wšecky tyto žádosti na WM[t] od země wznešené, i také zpuosoby k tomu zjednané, a kterak ty wěci wšecky WM[u] sešly jsú, ale ne námi; a potom lítost nad sebú i nad tiem králowstwím tak osiralým a od WM[u] zanetbalým, majíce, i w té sirobě déle ho trpěti nemohúc, a tak dřewními příhodami budúcích se škod netoliko nám, ale snad i okolním zemiem přihoditi se mohúcích, wystřiehajíce, musíme již i chcem to králowstwí s boží pomocí i sami se tak opatřiti, abychom déle bez krále nebyli a bez pána; aby wšichni widěli, že z hodných příčin, pro té země welikú sirobu, to činíme. A to WM[t] rač wěděti, cožť tuto dáli jsme k WM[u] od země i děјeme, že to prawíme a mluwíme jednostajně a z jednoho úmysla ode wšech.

Podlé toho wšecky wěci k tomu poselstwí potřebné tak, jakož již psáno jest, zawřewše, swolenie opět wšeho králowstwie o sněmu potom budúciem taktő jest čteno a prohlášeno, jakož se tuto píše:

Jakož podlé smluw na Wildšteinė učiněných bylo jest swoleno a jednostajně zuostáno, ktožby zde na tomto sněmu nynějšiem osobně býti nemohl, aby pod listem wěřicím jiného člowěka urozeného s plnú mocí swú poslal: tak také ustanowili jsme se i ustanowujem, aby na sněmu potom budúciem w Praze, kterýž bude uložen, wšichni byli, anebo s mocí swú pod listy wěřicími poslali, podlé těch smluw Wildšteinských, ku přijatí a držení wšech wěcí, kteréž tuto budú zjednány.

Tudiež také dána jest moc, ten sněm budúcí složiti, panu z Rozmberka a panu Jiříkowi z Kunstatu, kdyžby se jim zdálo.

Poslowé také ku KM[u] k králi Římskému tito jsú wydáni:

Z pánůow:

Oldřich z Rozmberka s synem swým panem Jindřichem, Aleš ze Šternberka, Zbyněk Zajiec z Hazmburka, Zdeněk ze Šternberka, najwyššie purkrabie Pražský, Oldřich anebo pan Jan ze Hradce, Wáclaw z Michalowic a ze Strakonic, Hašek z Waldšteina, Hanuš z Kolowrat.

Z zeman:

Jan ze Smiřic, Jakub ze Wřesowic, Jan Čabelický ze Sútic, Soběslaw Mrzák z Miletínka, Zdeněk Kostka z Postupic, Arnošt z Leskowce, Beneš z Mokrowús.

P. Poselstwí ku králi Fridrichowi r. 1451.

51.

Zpráwa o poselstwí od stawůw králowstwí Českého ku králi Fridrichowi w Nowém Městě za Wídní o S. Řehoři r. 1451 konaném. (Z rkp. Šternb. p. 205—10.)

(W Nowém městě, 1451, 23 *Mart. a* 26 *Mart.)*

»Toto jest poselstwie se dálo w Nowém-Městě, ten úterý před zwěstowánie matky Božie, k králi Římskému, anno etc. quinquagesimo primo.«

Najoswiecenější knieže, králi a pane přiezniwý! Waše KM[t] dobře wie, i téměř zemí okolních wšem lidem jest známo, kterak naše králowstwie w rozličné a těžké nejednoty a nezpuosoby tak zašlo jest pohřiechu, ježto nenie o tom potřebie šíroce wyprawowati. A kakžkoli rozličnými obyčeji pracowali jsme o to, se wšech stran zpuosobuow těch wyhledujíc, kudyby ta země w řád a pokoj wešla: wšak pro jisté překážky a příčiny w tom přiházelé nemohlo se jest w tej mieře státi, až když WM[t] po panu Haškowi pod listy wěřícími swú dobrú wuoli nám wzkázala, powolujíce, abychom sami zemi zřiedili jedniem zpráwcí neb jich wiece, jakžby se nám zdálo, že plnú k tomu wuoli WM[t] dáwá. Tehdy úmysl WM[t] a wuoli takowú wědúce, i welmi toho wděčni jsúc, tiem pilněji wšecky wěci wzali jsme předse, a sněmów o to několik wšie země jmewše, již teď na tomto sněmu nynějšiem wšichni páni, rytieři, zemané a města ustanowili jsme se jednostajně na wěcech konečných takowých a tak, jakož teď bude WM[u] powědieno.

Račiž WM[t] wěděti, že wšecko králowstwie, tak jakož powědieno, na sněmu obecním a walném společně sebrané, wážiwše mezi sebú s welikými pilnostmi ty wšecky pubtky, wálky, nejednoty, záhuby i mnoho zlého, kteréž se jest pohřiechu léta předešlá dálo, a mysléce i měriece k tomu, aby netoliko w zemi to zlé přestalo, ale abychom se i to králowstwie budúcně také téhož, co na nás, wystřiehli,

a poněwadž se u WM[u] najbližšj cestu toho naleznúti w této mieře nadějem, poručili jsú nám wšichni jednoswornė a jedniem hlasem, i na to nás teď k WM[u] poslali, žeť společně wšichni prosie i žádajj, aby WM[t] ráčila tomu králowstwj a jim i nám wšem krále Ladislawa, stryce wašeho, za krále a za pána wydati. Nenieť úmysl jich, aťby snad w řeči a w hlasu toliko pánem té zemė a jich byl, ale již i w skutku, aby sobě JM[t] korunowali, podlé práw a obyčejów té zemė starodáwních. Neb to WM[t] rač wėdėti, žeť tiem obyčejem a tiem kusem zwláštně to králowstwie bohu děkujíc w mír a jednotu jest wešlo, ježto ktož byli w nepřiezniech, ti již přietelé jsú, ktož w ruozniciech, ti již w jednotě, a ktož se dělili, již jsú we swornosti. Pak Twá M[t] i každý šiře muož tomu rozumėti, nežť my tuto prawíme, jestližeby se to dlelo, ano tiem ta zemė, jakož již řekli jsme, we swornost a jednotu i poklid jest uwedena, a tak žádosti jich nebyly uslyšány: strach, byť potom králowstwie to mnohem k horšiemu nepřišlo, nežli dřiewe; a mohloby to WM[u] i téměř wšem zemiem okolním škodno býti.

Protožť wěřie WM[u], že pro wýstrahu budúcieho zlého, kterėžby z našich roztržení pojíti mohlo, i také pro tak mnoho dobrėho, kteréž z našich jednot a dobrých úmyslów netoliko tomu králowstwí, ale i wšem zemiem okolním, posloby, ráčí WM[t] jakžto král Římský, jemužto zwláštnie péče říše swaté býti má, a zwláště koruny našie, jakžto předníeho téměř údu též říše swaté; k tomu dobrému té zemė úmyslu raden býti i pomocen, a tiem spieše krále nám Ladislawa wydati, abychom korunowáním JM[u] w jednotė a swornosti pracně již uwedené tiem se lép utwrditi a zlého wystřieci mohli.

Tato dwa artikule dáli se w pátek po zwěstowánie matky božie dole psaní.

Najoswiecenější knieže, králi a pane přieznivý! Aeby bylo WM[u] powědieno, žeby to králowstwie wšechno bylo rozzastaweno a zapsáno, žádajíce zwėdėti, čím pak král Ladislaw mělby při nás žiw býti? Nenieť tak, jakož WM[t] snad zprawují, wše zastaweno; neb města, w nichžto králowa komora jsú, nejsú zapsána, a dielť i jiných zbožÍ weliký swoboden jest, a k tomu poklad a klénot zemė najwyšší, hory zlaté i střiebrné dobře hojné, jimižto králowstwie naše nad jiné země jest obdarowáno; ježto wše ku králowė ruce přijde. A pak nadto, aby žádný se nenadál, byť to králi našemu budúciemu některak snad nákladné a s těžkostí jíti mělo, ještě jsme k tomu i o jiný zpuosob se swolili, sami sebe w našem wlastniem dědictwie a držení ujmúc, ku pomoci králowstwie i také krále a pána našeho společně wšichni a jednostajně, že jeden úrok každý z nás, jenž platy na zemi jakéžkoli máme, chceme dáti, i dědinníci majj se k témuž přičiniti, když králem jjsti budem, a to dobrowolně, ne z práwa; ježto summa toho každý rozuměti muož nemalá bude sebrána, aby z toho některé wěci JM[u] užitečnější byly wyplaceny

a dwuor jeho mohl tak, jakž na krále slušie, naweden a zřiezen i držán býti. A na to jsme se již i o zprávu toho králowstvie podlé wuole od WM[t] nám wzkázané a dané swolili, že úředníci a jiné osoby, s jichžto radú mají ty i jiné wěci w zemi býti řiezeny, pod panowáním králowým, až do let JM[ti]; k němužto páni i jiní dobří lidé winúti se budú, jakžto ku pánu swému, a jeho jménem i mocí wšecky wěci králowstwí potřebné a užitečné budú jednány; a k tomu také i jiné země, ku králowstwí příslušné, JM[t] ku pomoci bude mieti. A jestliže by zpráwce s radú swú a země čechu snad nemohli učiniti, utečem se k WM[ti], jakžto králi Římskému w hlawě říše swaté, jejiežto také jeden úd jsme, a jakožto k strýci krále Ladislawa i poručníku, wěřiece WM[ti], že nám račíte radni býti a pomocni.

Takéť pamatujem a máme za to, žeť i WM[t] o tom wie, kterak mezi námi a pány Rakúskými w poselstwí k zemi našie činěném bývaly jsú takowé řeči a zmienky, že jedné ruce samé takowú tiež zdwihati jest nesnadno, ale kdyby jedna druhé pomáhala, žeby tak bylo každé břiemě lehčejšie nésti. Protož myť jako jednú rukú zdwihnúti již chcem, a na to i swolili jsme se o tu daň tiem obyčejem, jakož jsme powěděli dřiewe, ježtoť nebude toho málo. Račiž WM[t] se také přičiniti, ať druhá ruka pro lepšie těch zemí také s námi zdwihne, naši takowú hotowost k dobrému widúce.

Q. Akta sněmu Benešowskeho r. 1451.

52.

Instrukcí daná poslům krále Fridricha do král. Českého na sněm den sw. Kiliana (8 Jul.) poslaným. (Sauwěký překlad z němčiny, z rkp. Šternb. p. 213—215.)

»Memoriale datum a D. Rege Romanorum consiliariis in legatione ad barones regni Bohemiae super dieta generali in festo Kiliani habita in Benešow.«

»Poselstwie, když poslowé na sw. Kiliana najprw přištieho od najmilostiwějšieho pána našeho krále Římského na rok pojedú do Prahy, kteréž na pány zemské, rytieře, zemany a města králowstwie Českého od JK[é] M[ti] wznesti mají.«

Najprwé mají jim na KM[ti] wěřicí list, jenž na ně wzní, od JM[ti] pozdrawenie a wšecko dobré, slowy hodnými powědieti.

Potom mají powědieti, jakož sú na sw. Řehoře již minulého posly swé u našeho pána u krále Římského w Nowém Městě měli, a žádali sú krále Ladislawa, a wydali se, že w králowstwí Českém swornost dobrú a řád zřiediti chtie, ježto by tady králi Ladislawowi některé potřebnější neb pilnější wěci měly býti wyplaceny, a jeho králowský dwuor, jakož na krále sluší, mohl naweden, zřiezen a držán býti oc. Na to buď mluweno, že král Ladslaw Jeho KM[ti] strýc jest, JM[t] odpuostí

schwáleném a starodáwném (sic) domu Rakúského, jakožto najstaršiemu zpráwci a knížeti w Rakúsěch a jeho najbližšiemu přieteli, skrze jeho máteř k wěrné ruce dán a poručen; jehožto pak JM[t] až do siech časuow wěrně jest chowal, a JM[t] rád jest slyšal, a jest toho wděčen a líbí sě jemu dobře, jakož sú w swém obsielstwie wydali, w králowstwie swornost a řád zřiedili neb učinili, skrze to králi Ladislawowi některá wěc potřebnější neb pilnější bylaby wyplacena a JM[ti] dwuor, jakož na krále sluší, mohlby naweden, zřiezen a držán býti oc. Žádá sě JM[ti] dobré, aby w tom pilnost swú učinili, ježtoby skrze to král Ladslaw, w časú létech jeho stawu nebo byt swuoj králowský poctiwý nebo schwálený u nich mieti mohl. To chce JKM[t] proti nim milostiwě wážiti aneb rozeznati, a w tom sě mieti, strýce swého krále Ladslawa na to wésti, aby i on to jim i jich dětem milostiwě zpomínal a w dobrém nezapomanul; neb sú oni krále Ladslawowu mladost dobře widěli, a wedlé toho rozoměti mohú, že on bez zřiezenie nebo opatřenie takowého swuoj byt králowský a dřiewe swých let králowstwie zprawowati nemohlby wedle potřebnosti. Než JM[ti] wuole i úmysl wždycky byl a ještě jest, aby JM[ti] strýc král Ladslaw w králowstwie Českém jako král panowal, jakožto také dobře hodné jest, a mieni jeho také k tomu wésti i fedrowati, kdyžto letmi zřiezením a opatřením takowým, jakož prwé jest obsieženo, bude dokonáno a napraweno. Neb oni tomu wěřiti majl, co JM[t] králowstwie Českému i cti a užitku, jakožto král Římský a poručník strýce swého, přitáhnúti mohlby, k tomu že jest byl wždycky powolen, i ještě jest, aby skrze to ty wěci w králowstwí Českém k dobrému a poctiwému bytu byly přiwedeny. A JM[t] K. wěří jim, také žádá i prosí, aby takowúto JM[ti] odpowěd w dobrotě přijali a lepší obrátili.

53.

M. Eneáše Sylvia řeč ke stawům Českým na sněmu Benešowském učiněná a od Prokopa z Rabšteina do češtiny přeložená. (Z originálu, wlastní rukau Prokopa z Rabšteina psaného, w arch. Třebonském, a z rkp. Šternb. p. 217—223.)

(W Benešowě, r. 1451, m. Jul.)

Mluwiti maje před množstwím zboru wašeho, slawní páni, urození a mužie najmúdřejší! žádného z písma swatého slušnějšieho nenalezám slowa, na němžbych wěcí, kteréž mluwiti mám, základy založil, nežli ona Izaiáše proroka, když jest řekl: »knieže, kteréž jsú hodné wěci kniežete, mysliti bude.« Protož wyprawowati maje ty wěci, kteréž Jasnost Králowská těmto přistojícím towařišóm mým a mně přikázala jest, co jiného diem, nežli »knieže, kteréž wěci hodné jsú kniežete, mysliti bude.« Ale co jest kniežeti hodnějšieho nežli pokoj, jehož jméno, jakož die Cicero, sladké jest, a wěc ta tak utěšena, tak spasitedlná! I myslí knieže ty

wěci, kteréž hodné jsú kniežete; neb ty wěci, kteréž pokoje jsú, mysli, a je rozsiewati wšady po zemiech i národech žádá. Zwláště wšak, aby toto najslowútnějšie a někdy najskwělejšie České králowstwie z dobrého pokoje radowalo sě, žádá; kteréžto jest najmilejšieho strýce jeho, najjasn. krále Ladislawa prawé dědictwie, sprawedliwý nápad, dlužné otcowstwie, budúcie odpočíwanie a stolice slawná. Protož my poslání jsúce o wěci, kteréž ku pokoji jsú, malitko slow o pokoji prwé učiníme, potom poselstwie nám poručené wylíčíme.

Pokoj, jakož písma swatá učie, trojím obyčejem sě béře: jest pokoj najlepší, pokoj zlý, pokoj dobrý. Najlepší pokoj jest, jehož požíwají w nebi blahoslawení a na zemi srownaní owšem jsúce s wolí boží; a tento pokoj boží jest, jenž jakož prawí učitel pohanský S. Pawel, přesahá weškeren smysl, kterýžto dobré wuole lidem, když se narodil Pán, angelé zwěstowali. Pokoj zlý jest, když sě spiknú we spolek zlí, we hřieších sobě powolujíce; o tom die prorok Dawid: horlil sem na neprawé, pokoj hřiešných widá. Ale ten zajisté a w prawdě nemuož pokojem nazwán býti, ale spiknutie, šibalstwo, kacieřstwo; neboť nenie pokoj nemilostiwým, jakož die skrze Izaiáše hospodin; a w Ezechieli psáno jest: sklamali sú lid muoj, řkúce: pokoj, pokoj, a nenie pokoj. Třetím obyčejem pokoj dobrý jest, kterýž mužie křesťanští bez swazku neprawosti dobrému zřiezenie města a užitečnému králowstwie zprawowánie sami mezi sebú umlúwají; a o tom die král Dawid: hledaj pokoje a pilně následuj jeho. A nenie dosti jeho hledati, jakož k Rustikowi mnichu píše S. Jeroným, ale utiekajícieho wší pilností stihati. A pěkně stihánie pokoje přikazuje sě, aby ne lehkým hnutím srdce, ale wšie mysli horliwostí abychom pokoje hledali. A ne darmo; nebo mnozí jsú užitkowé pokoje: nenie bázni, jest doufánie, bezpečnost, okrasa, bohatstwie, upokojenie, dělají sě dědiny, hostinští kupci přicházejí, wzděláwají sě stawenie, swatby sě činie, množie sě lidé, jest náboženstwie, jest zákonów, jest wšeliké ctnosti miesto. Kteréžto wšecky wěci krátkými slowy zawřel Izaiáš, řka: i sede lid muoj w pěknosti pokoje, w doufalém přebýwání, w bohatém odpočíwání. Již tolik o pokoji buď powědieno, kterýžto Král. Welebnost proto množí, nebo wěc jest kniežete hodna; král náš, jakož Izaiáš přikazuje, kteréž jsú wěci hodné kniežete, mysli. Již pak nynie k wyprawowánie poselstwie králowského s wašim powolením přistupme.

Poselstwie k králowstwie nám přikázané, urození páni! tam sě chýlí, abychom k těm wěcem odpowěd dali, kteréžto znamenití poslowé waši při hodu S. Řehoře před Král. Wýsostí w Nowém městě Rakúském wyprawili sú a prosili. Protož hotowi budeme, a coby k těm wěcem i žádostem králowstwie wašeho knieže odpowěděl, krátkými slowy wyprawíme. Protož račte pilně a wděčnými úmysly wyslyšeti ty wěci, kteréž jménem králowským prawiti máme. Neb střiezliwá slowa budú a s rownosti i poctiwosti ozdobena.

Poselstwie našeho tři jsú stránky: w prwnie stráncě držie sě ty wěci, kteréž poslowé waši před Wýsostí Králowskú prawili sú, těch wěcí pochwálenie; w druhé stráncě odpowěd k prosbě wašie bude dána, sprawedliwými najičena rozumy; w třetie stráncě, kterýby byl úmysl králowský k wám a k králowstwí wašemu, krátcě bude wyprawen. Přistupmež tehdy krátce ku prwnie stráncě. Poslowé waši, kteříž k Král. Wýsosti sú došli, dwě wěci jsú jednali. Najprwé prosili, aby najjasn. krále Ladislawa do tohoto jeho králowstwie wydati ráčil; druhé podali, že dobrú jednotu a zřiezenie učiniti byste chtěli, skrze něžby mnohé užitečné wěci témuž králi Ladislawowi wyplaceny byly, aby jeho dwuor wedle králowské welebnosti a slawnosti počieti, řéditi i konati sě mohl. Chwálí w tom Král. Jasnost waši dobrú žádost, že jakožto wěrní a najmilejší poddaní swého pána widěti a spolu žiwi býti žádáte, hodné jemu poslušenstwie a poctiwost učiniti chtějíce. Jestiť to lidí sprawedliwých a silných mužów, aby žádného času, ižádnú příčinú, žádnými wěcmi odpornými od wěrnosti pána swého přirozeného mohli odcizeni býti. I slyšela jest přeutěšené Král. Welebnost, a jest jemu wděčno a líbezno, aby, jakož sú waši poslowé podali jednoty a zřiezenie w tomto králowstwie, skutečnú pilností učinili, aby strýc jeho, kdyžby k letóm přišel, staw swuoj králowský chwalitebně mohl mieti. A to netoliko on král Římský chce wám milostiwě spomínati, ale také i strýce swého k tomu nabádati i napomínati, aby na wěrnosti waše a ustawičnosti pamětliw jsa, toho wám i synóm wašim milostmi hodnými a dobrodiením králowským, jakož na wysokú krew sluší, odplacowal. Máte prwnieho poručenie stranu. Již druhú slyšte, w niežto odpowěd Král. Wýsosti k prosbě wašie sě zawierá. K tomu prawíme, že najurozenější král Ladislaw jsa ještě dietětem, wedle chwalebného a starodáwného zachowánie welebného domu Rakúského, Král. Wýsosti jakožto staršiemu zpráwci kniežeti Rakúskému a najbližšiemu přieteli, matkú jeho k wěrné ruce dán i poručen jest, jehožto až dosawad wěrně jest chowal, a jakož na králowskú krew sluší, štědře wychowati a naučiti byl jest pilen. A poněwadž on král Ladislaw u wěku ještě mladém jest, jakož i poslowé waši sú widěli, znamenati muožte, že on nemaje zpráwy stawu swého před lety swými, jenž zpráwce potřebuje, kralowati a užitečně tohoto králowstwie řéditi nemohlby. Ale že Král. Jasnost žádostem wašim což najdále muože powoliti žádá, jest jeho wuole, i úmysl jeho wždy byl jest, aby strýc jeho král Ladislaw w tomto králowstwí panowal a s wámi milostiwě a sprawedliwě žiw byl a w otcowské dědictwie wstúpil, jakož wedle božského i lidského práwa jest slušné; mieníť jeho wší snažností i pilností k tomu nawesti, kdyžby potřeba k tomu potřebná zjednána byla a čas letóm wyšel.

Ale již přistupme k poslednie stránce; kterážto ačkoliwěk krátká jest, ale wšak toliko má rozúmuow jako i slow, a jest lásky i dobrowolenstwie plná. A takto prawíme: cožkoli Král. Wýsost tomuto powýšenému Českému králowstwí

poctiwého a užitečného, jakožto Římský král a poručník strýce swého, dáti nebo zjednati muože, k tomu wždycky byla i jest dobrowolna, hotowa, libezna, aby wěci královstwie tohoto k dobrému a poctiwému stawu byly přiwedeny; wašemu wážnému a dospělému súdu doufaje, že tuto naši odpowěd dobrotiwým a najlepším rozumem přijmete. Protož wy wysoce urozeni páni i jiní mužie múdři, pilně patřte a znamenajte, i toho pilni buďte, aby opatřenie poctiwé a potřebné králi wašemu zjednáno bylo; a jenž ste již let bez mála dwanácte bez přitomnosti jeho byli, pozdržte ještě něco málo; přijměte wděčně odpowěd králowskú, kterýž tolik činí, což se ctí muož učiniti; čekajte trpěliwě ostatku času, nebo brzo běžie léta a mijie, i zklamáwá běžný wěk. Kteréžto wěci budeteli wážiti wšecky a Král. Welebnosti úmyslu poslúchati, budete řiediti sčastně toto králowstwie, a dobrý pokoj mieti budete moci w tomto žiwotě, a w druhém blahoslawenie wěčného zaslúžíte. Jehož wás i nás účastny učiň milost božská. Amen.

54.

Notule stawůw Českých poslům krále Fridrichowým o tři kusy podaná; a odpowěd týchže poslůw na ně. (Z rkp. Šternb. p. 225—26.)

Páni tyto kusy dolepsané wybrawše z poselstwí a odpowědi swrchupsané, i podali je poslóm KM[tí] aby je zprawili těch kusów, jakož sě píší:

Prwý kus: Jakož w ceduli, w niežto Waše Duostojnost a Milost poselstwie waše dała jest nám napsané, dotčeno jest, že sme již let bez mála dwanácte bez přítomnosti krále Ladislawowy byli, abychme ještě něco málo pozdrželi ꝛc. Z potřeby weliké prosíme od Wášie Duost. a M[tí] zprawení býti na jisto, nerozumějíce a newědúce do které chwíle to slowo »něcó málo« mieni sě, abychom sě mohli tiem zprawowati.

Drahý: Také ač již bylby tomu jmenowán určený den a jmenowitý čas, jakáby tehdy měla býti toho jistota učiněna, aby na ten určený den a na čas, jenžby nám jmenowán byl, tak sě stalo bez pochybenie.

Třetí: Dále Wašemu Duostojenstwie a WM[tí] opakujeme, kterak sú někteří poslowé z Rakús na sněmiech našich s námi a k nám mluwiewali před některú chwílí, že jedné ruce samé takowú tiež jest zdwihati nesnadno, ale kdyžby jedna druhé pomáhala, žeby tak bylo každé břiemě lehčejší zdwihnúti; neb i to také na KM[t] na krále Římského od poslów země České našim jménem a wolí w Nowém městě wznešeno a požádáno jest. A na to nám odpowěd nižádná dána nenie.

Odpowěd týchž poslów na kusy swrchupsané.

Pruní kus o došlých let krále Ladislawowých: na ten kus takto WM[tí] odpowiedáme, že máme zato, že WM[t] wie, který obyčej jest domu Rakúského, do

kterého času starší kniežata mladší w swém zprawowánie a poručenstwí držij, že nám nenie potřebie wás toho zprawowati.

Na druhý kus, totiž tě jistoty ɔc. My zde nemuožem od JM^u^ žádné jistoty wám powědieti, aniž sě nám zdá, by toho potřebie bylo. Neb rozumiete milí páni, že když sě již ten čas dokoná, že najjasn. král Ladisláw došlých swých let a swobodný pán, pod JM^u^ moci nebude, než sám sebú wládnúti bude a raddu mieti bude. By pak JM^t^ jej kterak zawazowal, totby sě JM^u^ nehodilo, jakož sami tomu rozumiete; než jakož i w ceduli máte, též ještě od JM^u^ wám prawíme, že když ten čas přijde, že JM^t^ chce jeho k tomu wésti, raditi i pomoci, aby najprwé do tohoto králowstwie jel a w něm panowal. A dobrá naděje jest, že JM^t^ král Ladislaw jeho w tom uposlechne.

Na třetí kus: Jakož ste milí páni powěděli, že před některú chwílí někteří poslowé z Rakús s wámi mluwiewali o tom zdwihánie obú rukú ɔc. Nám w tom od JM^u^ prostě nic poručeno nenie, aniž co o tom wieme.

55.

Odpowěd od stawůw Českých daná králi Fridrichowi na poselstwí od něho w Benešowě wykonané. (Z rkp. Šternb. p. 227—29.)

»Toto na odpowěd, kterúž jest KM^t^ dal po swých poslech na to poselstwie, kteréž sú dáli JM^u^ od země České poslowé w Nowém Městě o S. Řehoři.«

Najprwé, že KM^u^ z laskawého a přiezniwého pozdrawenie nám po těchto poslech wzkázaného, jako pánu milostiwému, s pokorú děkujem.

Dále jakož již JM^u^ odpowěd skrze tyto JM^u^ posly na naše poselstwie k JM^u^ do Nowého Města učiněné jest dána a ohlášena, kteréžto odpowědi wšecka země Česká radostně jest očekáwala, těšiece se tomu, že w té odpowědi ot JM^u^ čekané w prosbě a w žádosti našie uslyšáni, a konec o krále Ladislawa že mieti budeme; ale ta naděje nám již nepřišla jest, a to sě chýlí ke zlému a ke škodě České země, jakož o tom JM^u^ šiře w našem poselstwí powědieno jest i napsáno, co w takowém odtahowání králowstwí škodného jest. Neb my chtějíce sobě rádi krále Ladislawa za pána a za krále wzieti, a budeli nám wydán JM^t^, žebychme chtěli netoliko zemi ale i dwuor JM^u^ zřéditi, tiem obyčejem, jakož jest o tom šiře položeno w tom poselstwí k JM^u^ ot nás učiněném, a země tato že nikoli bez pána a krále státi nemuože a nebude moci, jestliže sě w tom wedle potřeby neopatříme, sněm wšemu králowstwí a sobě ještě položiece, i wždyť ještě JM^u^ snažně prosíme wšecka země, aby JM^t^ ráčil sě dobrotiwě rozmysliti, a nás w žádosti našie i w poselstwí k JM^u^ do Nowého Města učiněné uslyšeti a učiniti pro dobré a poctiwé krále Ladislawa a

koruny České; a nám toho ještě aby ráčil dáti milostiwú odpowěd, ač nemuožeil býti prwé, ale konečně do S. Wáclawa.

Jakož také JM' nám wzkazuje dobrú wuoli, a cožby JM" ke cti a dobrému této koruny mohl přitáhnúti, že jest JM' wždycky byl a jest k tomu powolen: z toho JM" my jako pánu milostiwému děkujeme. Ale w tom jest došlo a dochází, kterak JM' některé wěci k koruně České příslušejicé od též koruny odtrhuje a rozpisuje, a raddu i posly swé šle, jakožto o šesti Měst, o kniežetstwie Lehnické, chýle to k markrabi Fridrichowi Mišenskému staršiemu, také clo we Wratislawi a clo knězi Wlodkowi we wsi řečené Quaric, jenž nás zprawují, žeby w nowě bylo zamyšleno ke škodě koruny České, i jiné wěci k koruně České příslušejicí: i prosíme JM" za to, aby toho činiti nám neráčil, wěda JM', že toho z práwa nemá činiti; a tiem lepší naději mělibychom k té dobré wuoli, kterúž JM' nám wzkazuje.

Také jakož sme mluwili s JM" o p. Zajimače, kteříž sme byli přijeli do Nowého Města, JM" radda přišla k nám a odpowěd nám takowúto od JM" prawili, že JM' nám chce tehdáž také na to odpowěd dáti, když zemi o jiné wěci od JM" odpowěd bude dána: i prosíme JM" wšichni, aby sě JM' ráčil milostiwě w tom okázati, atby p. Zajimač o to miesto měl; a že nám JM' také na to odpowěd milostiwú ráčí dáti.

R. Sněm Pražský o sw. Jiří r. 1452.

56.

Smlauwa a zápis, kterak jest wolen za zprávci králowstwí Českého pan Jiříj z Poděbrad, a k němu dwanácte přidaných k radě. (Z rkp. Šternb. p. 235—44, též z rkp. Lobkowsk. l. 377—78.)

W Praze, 1452, 27 *Apr.*

We jméno Otce i Syna i Ducha swatého. Amen. My Jiřík z Kunstatu a z Poděbrad, Aleš ze Šternberka, najwyšší komorník desk zemských, Zdeněk ze Šternberka, najwyšší purkrabie Pražský, Jindřich z Lipé, najwyšší maršalek králowstwie Českého, Zbyněk Zajiec z Hazmburka, Hašek z Waldšteina a z Welíše, Hynek Krušina z Lichtemburka, Hanuš z Koldic, Zdeněk z Rožmitála, Jindřich ze Stráže, Jindřich Berka z Dubé a z Lipého, Jindřich z Michalowic, Jan Zajimač z Kunstatu, Jan ze Šwamberka, Jan a Oldřich bratřie z Hazmburka a z Kosti, Hynek z Náchoda a z Črwenéhory, Jenec z Janowic a z Petršpurka, Burian z Gutšteina, Jaroslaw Plichta z Žirotina, Jan Blankštein z Wartmberka, Dětřich z Janowic a ze Chlumce, Weno z Donína a z Graffšteina, Fridrich z Donína, Albrecht z Kolowrat a z Kra-

kowce, Jindřich a Beneš bratřie z Kolowrat a z Libšteina, Albrecht Berka z Dubé a z Tolšteina, Jindřich z Kolowrat a z Žehrowic, Boreš z Oseka, Jan z Rúsinowa hauptman kraje Čáslawského, Wilém z Wartenberka a ze Zwieřetic, Wilém z Ilburka, Jan ze Smiřic, Ješek z Koldic, Mikuláš Trčka z Lipy, Beneš z Kolowrat a z Ročowa, Jan ze Sútic hauptman kraje Kúřimského, Zdeněk z Postupic hauptman kraje Chrudimského, Ješek z Boskowic a ze Swojanowa, Jan z Náchoda a z Abršpachu, Bohuněk z Klinšteina, Jindřich Berka z Dubé a z Kostelce, Soběslaw z Miletinka, Lwík z Rožmitála, Jan z Bergowa, Jakub ze Wřesowic hauptman kraje Žateckého, Ješek z Dubé a ze Žlebuow, Beneš z Wartmberka a z Zákupie, Jan Malowec z Pacowa, Wáclaw Zmrzlík ze Swejšína a z Orlíka, Štěpanowec z Wrtba a z Waldeka, Čeněk z Klinšteina, Jan Calta z Kamenniehory a z Rabšteina, Mikuláš Berka z Dubé a z Lemberka, Mikuláš z Jenšteina a z Niestějky, Heinc Dax seděním na Hamršteině, Mikuláš z Lobkowic a z Hasenšteina, Diwiš z Košmberka, Jan z Mochowa, Arnošt z Černčic, Jan Pardus z Wratkowa a z Richmburka, Sigmund Bolochowec z Pušperka a z Říčan, Jan z Rabšteina, Beneš Mokrowúský z Hustiřan, purkmistři a raddy i obce Starého, Nowého a Menšieho měst Pražských, Wáclaw starší i mladší z Petrowic, Jan ze Wřesowic a z Chomútowa, Purkart Kamarét z Žirownice, Mates z Záhoří, Matěj z Dubce, Zbyněk ze Soběšína, Waněk z Wrabie, Jan z Čečelic a z Tečeněwsi, Waněk ze Sulewic, Purkart z Kopidlna a z Kněžic, Jan Baštský z Lerojid a ze Chwatěrub, Jan ze Sulewic, Zdeněk Lúčenský z Kopidlna, Aleš z Weležic a z Brocna, Bořiwoj z Lochowic a z Okoře, Bušek ze Sulewic a z Košťálowa, Jan ze Stezowa seděním w Hostýni, Předbor z Řepnic a ze Mníška, Jan z Kunwaldu a z Dražic, Častolor z Hořowic, a Ctibor ze Swojkowa a z Kačice; též také města, jakožto Hora, Hradec nad Labem, Litoměřice, Žatec, Lúny, Slaný, Čáslaw, Kúřím, Nimburk, Klatowy, Brod Český, Piesek, Wodňany, Sušice a Ústié nad Labem, s obcemi našimi; a tak wšichni wuobec páni, rytieři, zemané i jiní lidé obecní králowstwie Českého, nynie w Starém Městě Pražském na sněmu sebraní:

Wyznáwáme tiemto listem obecně wšady a předewšemi, kdež a před nimiž čten neboli čtúc slyšán bude: že ačkoli častokrát a mnohými obyčeji pokúšieno sě jest o zřiezenie pokoje a jednoty i swornosti králowstwie wýš jmenowaného a koruny tě České, již od chwilí pohřiechu nemalých osiřalé a welice zašlé, a wždy to pro hřiechy snad naše, neb jakžkoli z dopuštěnie božieho, miesta konečného jest nedošlo; wšak proto milosti a pomoci božské ufajíc, z lítosti přirozené, jakžto wěrní též koruny údowé a synowé, w pracech a nákladech i pečliwostech našich neustáwajíc, snažně wždy usilowali sme a usilujem, aby nás upřiemný buoh dá úmysl k chwále a užitku obecného dobrého i wšech nás k miestu a k konci šťastně byl přiweden prospěšnému; wědúce, že pán buoh častokrát chwílí a časem lidu swému podlé jich žádosti toho popřiewá, čehož sě lid nejednú wtipem swým a rozumem

nedomyslé. Tak, že z daru jeho swaté milosti wšichni společně a z jednostajné wšech nás wuole, tak páni, rytieři, zemané, jakžto i města, wyzdwihli sme a wolili, i moci tohoto zápisu a té wuole společné wyzdwihujem sobě a wolíme za zprávci mocného a prawého w témž královstwí Českém urozeného pána, pana Jiříka z Kunstatu a z Poděbrad; přidáwajíce k němu urozené, statečné, slowútné a opatrné lidi a pány, pana Alše ze Šternberka, pana Zdeňka ze Šternberka, pana Zbyňka Zajiece z Hazmburka, pana Jindřicha z Michalowic, pana Jana ze Smiřic, pana Mikuláše Trčku z Lipy, pana Jana de Sútic, pana Zdeňka Kostku z Postupic, pana Jakuba z Wřesowic; a z měst Waňka z Kněžmostu, řečeného Walečowský, a Bartoše Ptáčka ze Slaného. Moc témuž panu Jiříkowi zprawci i s těmi k němu wolenými a přidanými tu a takowú dáwajíc, aby pan zprawce s nimi a oni se panem zprawcí wšecko králowstwie řiedili a zprawowali podlé práw, řáduow a swobod starodáwních koruny České, a podlé swěřenie jim otewšie obce téhož králowstwie swěřeného, jakž se jim najlépe a najužitečnějie bude zdáti: úřady a súdy aby osazowali, práwa každému dopomáhali, chudému i bohatému prawdu a sprawedlnost bez přijímanie osob činili, útiskuow a bezprawí, lúpežuow silničných, wálek swéwolných neb jakýchžkoli útokuow neřádných žádnému zdwihati a činiti wiec nedopúštěli, kacieřstwa zjewná, bludy, falše, lúpeže, pálenie a jiné wšecky neřády stawowali, a tak zemi krotili a lidi obywatele téhož králowstwie se wšemi k témuž králowstwí příslušnými w pokoj a jednotu i swornost, což najdále mohú a moci budú, wedli; abychom těmi a takowými počátky w pokój a řád wniknúce, tiem snáze a spieše krále i arcibiskupa, a tak hlawu swětskú i duchowní s boží pomocí mohli mieti. Ale že těmi kompaktáty a smlúwami mezi swatým zborem Basilejským pod mocí Eugenia sławné paměti papeže a mezi králowstwím Českým i markrabstwím Morawským učiněnými, kteréžto skrze lagaty a posly znamenité od téhož zboru Basilejského s plnú mocí a poručenstwím, psanú i psaným, pod wisutú bullú zboru již powěděného, na to a k tomu zwláštně do těchto zemí wyslané, jsú smluweny, konány, sepsány i zapečetěny zřetedlně, toto králowstwie samo w sobě i také s zeměmi okolnými z mnohých těžkých wálek i nesnází w poklid a mír, jakž pánu bohu libo, jest uwedeno, kterýchžto kompaktát nedržením, tak jakž pohřiechu od některých nedržeti sě počínají, strach, nebyloliby záhe k tomu přihleděno, by těžšie wálky a škodnějšie nezdwihly sě nežli dřiewe: protož z té společné a jednostajné wuole, takowých sě příhod wystřiehajíc, my wšichni swrchupsaní poručili sme to mocně a poručieme, a moc plnú dali sme i dáwáme panu zprawcowi a těm panóm k němu přidaným, aby táž kompaktáta před sě wezmúc, w čemžbykoli a kýmkoli nebyla držána a zachowáwána, přikázali držeti a zachowáwati, a neposlušné k držení a zachowáwaní týchž kompaktát obyčeji kterýmiž sě jim najlépe zdá nebo zdáti bude, připrawowati; a w tom žádný z nás takowého neb takowých, jenžby

kompaktát podlé jich rozkázanie držeti nechtěl a nechtěli, slibujem a mámy newymlúwati ani zastáwati obyčejem žádným, ale k rozkázaní pana zpráwce a jemu přidaných, statky našimi i životy wěrně radni i pomocni býti. Též také smlúwy s Ciesařowú Milostí učiněné a zjednané, zápisowé od JMilosti wyšlí, i také jiní listowé, jakožto list mierný umluwy Pelhřimowské, neboli jiné, chceme i tak swolujem, aby držáni byli a zachowáni. Wšecky pak úřady, platy, zbožie, summy klášterské a městské, i jiné každé puožitky a práwa, k ruce a komoře králowské příslušné a příslušná, kromě otúmrtí a sum zadržalých, tak jsme swolili a swolujem, a moc i wuoli dali sme a dáwáme, aby pan zpráwce s jinými pány k němu přidanými k sobě obrátili, na to zemi řiedili a pokojili, a tiem, cožby obecného dobrého bylo, jednali. Jichžto my wšichni slibujem a máme i chcem wěrně a upřiemně býti poslušni, a proti neposlušným statky i životy buďto doma jsúc nebo i polem, jakžby pan zpráwce s těmi k sobě přidanými wzkázal a jim zdálo sě, radni býti i pomocni bez odporu wšelikého. Také kdyžby pan zpráwce k sobě pány, kteříž jemu přidáni jsú, pro kterúkoli potřebu obeslal, a wšichni by pro některé snad příčiny býti nemohli: pan zpráwce s těmi, kteříž při něm budú, cožkoli učinie aneb komu rozkáží, to má pewno býti a mocno tak w cele a prawě, jakoby při tom byli wšichni. Než bylaliby toho potřeba obecná takowá, žeby slušalo a hodné bylo wšem těm, jenž ku panu zpráwcowi jsú přidáni, býti, a přihodil sě očkoli jaký rozdiel mezi nimi: tehdy cožby sě w takowém běhu wětší straně se panem zpráwcí zdálo, k tomu aby jednostajně bylo swoleno odewšech. Toto také přiměňujem, jestližeby ktokoli jaký rozum jinačejší o kterýchkoli wěcech, jichž w tomto listu a zápisu jest dotčeno, w sobě chtěl bráti, w tom což p. zpráwce s těmi pány k němu přidanými rozkáží a který rozum wydadie, tak aby každým bylo přijato i rozumieno, a jinak tiem nikoli nehýbáno. Ktožby koli také pánem zpráwcí buď o při a potřebu jakúžkoli, neb o winu a žalobu jsa obeslán, před ním a před pány k němu přidanými státi a jich nálezu i súdu a rozkázaní obwyknúti snad nechtěl, neb tak oprawiti a učiniti i toho podniknúti, jakž a cožby jemu týmž panem zpráwcí a jinými pány k němu přidanými bylo kázáno: ten a takowý každý má k tomu býti připrawen obyčejem, kterýmž sě najpodobnějie p. zpráwcowi a jemu přidaným bude zdáti. A zdáliby sě také i pan zpráwce, neb který z panuow k němu přidaných komu co powinen: má také též jako jiný a po týchž pániech každému práw býti.

Tento pak řád a zpuosob tuto wypsaný má státi a trwati w králowstwí Českém bez proměny a wšelikého pohnutie za plné dwě létě, od sw. Ducha po dání tohoto listu najprwé příštieho pořád čtúce. A ktožkoli na tomto sněmu a při těchto smlúwách i swolowání osobně nenie, a tak přiznati sě hned k wěcem tuto wypsaným a swoleným nemuože: tak zuostáwáme wšichni jednostajně, i prodlenie

toho takowé klademe, aby každý do hodu Matky božie na nebewzetie najprwé přištieho konečně listem swým otewřeným, s přidáním pečeti swé, sě přiznal, a ten takowý list w Praze w Starém městě k ruce páně zprávcowě položil na rathúze. Neučinilliby toho kto, a chtěl nebo chtěli tomu kterak býti otporen a otporni, proti takowému a takowým chceme i máme sě mieti tak, jako proti rušitelóm obecného dobrého. Jehož wěříme každému, jemuž dobré milo jest, že proti tomu nikoli nebude, načemž tuto ku pokoji a jednotě i k obecnému dobrému wšeho králowstwie jest zuostáno. A by-pak i pečeti které z těch, jenž tuto zejména psáni jsú, k tomuto listu kterýmkoli obyčejem nedošly: protož wšecky wěci w něm zapsané w swé moci a pewnosti bez umenšenie a wady wšeliké mají tak zuostati, aby jich rušiti neboli proti nim odpierati neslušalo ižádnému.

Na potwrzenie a pewnost i zdrženie wšech wěcí swrchupsaných, my páni, rytieři a zemané pečeti naše wlastnie a přirozené, a města pečeti měst našich, wědomě a dobrowolně dali sme přiwěsiti k tomuto listu. Jenž jest dán w Praze, léta od narozenie syna božieho tisícieho čtyřistého padesátého druhého, ten čtwrtek po sw. Jiří.

C. VI.

NEJSTARŠÍ ZÁPISY HRADECKÉ

od r. 1384 do 1404.

Listiny, kteréž tuto wlastenskému čtenářstwu podáwáme, wzaty jsau wšecky z originálůw swých, jenž w archivu wysokorodných hrabat Černínůw z Chudenic w Jindřichowě Hradci se chowají. Cena jejich, ač obsahem samým neskrowná, wšak wíce we stáří jich se hledati musí. Prwní zajisté dwě čísla, od r. 1384, *jsau (mimo wýpis z desk dworských od téhož léta, w dílu I na str.* 390 *podaný) ty nejstarší nám posawad známé listiny, kteréžto, bywše půwodně českým jazykem sepsány, nám w originálu swém až podnes dochowány jsau. Ználi kdo ještě starší (a wšak jen prawé originály), oznámením jich i literatuře české poslauží, i nám welikau libost prokáže.*

1.

Oldřich ze Hradce přiznáwá se k dílu tomu, který při dělení o statek otcowský s bratrem Janem jemu se dostal.

Bez místa, 1384, 13 *Sept.*

Já Olřich syn páně Olřichów ze Hradce wyznáwám wšem, ež sem swú dobrú wolí dal woliti diel bratru swému Janowi, kterýž jemu libo; a ten jest wolil dwuor Ratibořský se wšiem tiem, což jest k němu připsáno, jakžto w tom listě stojí dielném, ježto sě on w něm mně zapisuje. Já pak Olřich wyznáwaji, ež sě mně dostal dwuor Křížków swrchní na hořejší straně w Ratiboři, na kterémž dwoře i s jinými dwuorci kmecími *(sic)* i s mlýncem platie dewět kop a jeden groš, podlé něhožto jest rybníček w mém diele; Nowý dwuor před Hradcem, s dědinú, s lukami, a zwláště s lukú ježto slowe Glaspach, a s lukú, ježto slowe Lodheřowská lúka, a s puol šestem lánem lesu, ježto slowe Březina, podlé nowého dworu blíž od Hradce, a s jednú čtwrtí lesu, ježto slowe u Klády, a se třmí lány lesu, ježto slowú Skrýchowské březiny; což jest wiece přese tři lány, to sě jest mému bratru

Janowi dostalo; a w Skrýchowě dwě kopě bez desieti grošów plata; a ten dwuor, ježto Jenikowi stojí w zástawě, ten mám wyplatiti swými penězi, když budu moci. Ale Jan hájný w Skrýchowě ten sě mému bratru Janowi dostal. Mlýn s řekú w Skrýchowě i stáw tudiež, rybník ježto slowe Drahýška i s potokem, i s druhým potokem, ježto slowe Grylpach. A w Plawště dewět kop a patnácte grošów plata; a w Řečici dewět kop a dwadceti grošów plata; les s dworem, ježto slowe Nowý dwuor, stodolu senmú, połowici lúky u hamru u Strážského na hořejšie straně, ale dolejšie strana lúky połowice ta sě jest dostala mému bratru Janowi. Pak odtud jdúce podlé lesu až do cesty Stájické, a ta cesta Stájická jest na mezi, jdúce tú cestú do Bechowy klády upřiemo; pak skrze Črnčí jdúce upřiemo přes Dědíkowo bláto až do řeky do Wčelnice; řekú nahoru Wčelnicí okolo lesu až do Nowého dworu. Ten les weškeren mně Ołřichowi sě jest dostal, a toho jest wyměřeno pět a šedesát lánów, i se dwěma zahradama wčelnýma, jedna jest podlé stodoly, a druhá pod Hatínem, i k tomu s třetí wčelní zahradú, ježto slowe Drdákowa, i se dwěma jitroma lesu i s tú dědinú. Pak rybník na Holnej, toho sem já měl połowici a mój bratr Jan połowici; jehož polowici bratra mého Jana kúpil sem u něho za tři sta kop pod takú smluwú, že ten rybník bude moci topití výše na má dwa lány a na mého bratra také dwa lány, a ješče pól čtwrta lána lesu podlé toho rybníka náma ostane nedielného; ten máme rozděliti, jakž páni Petr a Jan z Rozmberka nám rozkáží, nebo jich jeden. Byloliby, žeby ten rybník dále na mého bratra dědinu nebo les mohl topiti: tehdy mám jemu odměnu dáti mému bratru, jakž dřéwe řečení páni káží, nebo jich jeden. Dřéwe řečených tři sta kop, ježto sem mému bratru Janowi za rybník dlužen, to mám najprwé jej wyprawiti ze wšech otcowých dluhów w židech i w křesťanech, w kterýchž sě zná, na ty na wšechy roky, kteryž sú těm jistým dluhóm dány, a jako on platiti ty jisté dluhy má. Paklibych nedal na který rok kterých peněz, tehdy ty wšecky škody, kteréžby přišly na ten dluh, mají býti mé, ale ne mého bratra Jana; a z těch ze wšech dluhów slibuji jej wyprawiti bez jeho wšie škody. A což zóstane z těch tří set kop mimo jeho dluhy, to mu mám dáti hotowými penězi, połowici na swatého Martina, a połowici na středopostie; a to mám zaručiti dobrými lidmi i listmi pewnými utwrditi, jakž páni z Rozmberka káží. A máme we wšech rybníciech ryby děliti, i penieze, cožby nám přišlo za ryby; a ten rybník Holenský máme inhod po swatej králowně poslédněj, a má do konce spuštěn býti do wánoc i wylowen. Bylliby také kto co našemu otci dlužen, toho máme spolu dobýwati, a když dobudem, tehdy máme mezi sě rowně rozděliti. Pakliby kto také práwem kterých dluhów na nás dobýwal, těch máme za otce spolu wšech odbýwati. A to wšecko, což jest mezi námi nedielno, to máme rozděliti, jakž páni z Rozmberka káží a když přikáží. A to smy sobě slíbili pode třmi sty kopami a pod ctí a pod

wěrú poslušni býti, a wšeckny wěci, nic po sobě neostawujíc, kteréž sú mezi námi nebo ještě býti mají on ten diel, we wšem jich poslušnu býti. Kdyžbych toho neučinil, a oni na mě wyznali neposlušenstwie: tehdy mám inhed tři sta kop základa propasti a ty inhed hotowými penězi zaplatiti od toho dne, jakžby na mě wyznáno bylo, we dwú neděli; a proti tomu abych nemohl jmieti žádné pře, ani žádného práwa. Paklibych toho neučinil, tehdy páni dřéwe řečení z Rozmberka mají plnú moc w mé zbožie uwázati a prodati i zastawiti w jistině i w škodách podlé swé wóle. A na lepšie potwrzenie těch wěcí swú pečet sem přiwěsil k tomuto listu, s pečetmi k mej prosbě jedno na swědectwie toho wšeho urozených pánów, páně Jindřichowú z Rozmberka, páně Heřmanowú ze Hradce a páně Jindřichowú také ze Hradce. Dán list ot božieho narozenie po tisíc po třech stech osmdesátého čtwrtého, w úterý před powýšením swatého kříže. (Wisí 4 pečeti neporušené.)

2.

Jan ze Hradce přiznáwá se k dílu tomu, který jemu při dělení s bratrem Oldřichem o statek otcowský se dostal.

Bez místa, 1384, 13 *Sept.*

Já Jan páně Oldřichów syn ze Hradce wyznáwám wšem, že sem sě rozdělil s swým bratrem wlastním Oldřichem také ze Hradce, skrze naše milé pány a přátely naše, pana Petra a pana Jana z Rozmberka, tak že mně sě dostalo woliti s powolením bratra mého. I wolil sem dwór poplužní w Ratiboři se wšiem což k tomu slušie, tociž sedm kop plata a patnádste grošów a tři peníze tudiež w Ratiboři; opět w Plesi pět kop a dwanácte grošów plata, jeden lán lesu, a lúku tudiež w Plesiech; w Płasnej puol kopy a dwa groše platu; we Mnichu kopa platu; w Čemiři šest kop platu s kostelním podáním a se dwěma rybníkoma i se wším což k tomu slušie, s hájným Skrýchowským, ježto puol kopy platí, a s březinami Skrýchowskými, těch jest deset lánów i s Peklem lukú; rybník w Hatíně i s haltéřem; w Řečici w městci puol desáty kopy bez dwú groší platu, s dworem Ratibořským a s lukami i se wším, což k tomu slušie dworu, a s polowicí lúky u hamru Strážského na dolejší straně. Meze jsú, jdúce na cestu, ježto slowe Stájická, až do Bechowy klády skrze Črnče, přes Dědíkowo bláto až do řeky Wčelnice, řekú dolów až do potoka ježto slowe Holna; a ten potok jest na mezi mezi lesy Řečickými a mezi Ratibořskými; tiem potokem nahoru, až do meze ježto slušie k rybníku Holenskému; a toho lesu jest, i s lesem ježto slowe Kornice, pět a šedesát lánów, se dwěma zahradama wčelnýma, jedna u Hostíka, a druhá pustá, a s třetí zahradú ježto slowe u Jana. O rybníce na Holnej ja dřéwe řečený Jan wyznáwaji wšem, že sem toho rybníka jměl polowici a mój bratr Oldřich druhú polowici, a

že sem po rozdiele swú polowici rybníka prodal brátru swému Oldřichowi, za tři sta kop grošów Pražských střiebrných; a ty peniezě má dáti za mě dluhy w židech i w křesťanech, ježto jsem za mého otce i sám za sě dlužen, a kteréž já ukáži a znáti budu, ty on má platiti za mě; a což bude wiece peněz než ti dlúzi, ty mi má dáti polowici na swatého Martina a polowici na středopostie; to mi má zaručili a listy dobrými utwrditi, jakž páni Petr a Jan z Rozmberka kážíť; a nynie mámy ten rybník do swatého Martina spustiti, a ryby i penieze spolu děliti. A také bratr mój Oldřich bude moci ten rybník dále topiti na swé dwa lány a na mé druhá dwa lány, a ješče ostane puol čtwrta lána lesu podlé toho rybníka; a to mámy rozděliti, jakž páni káží z Rozmberka; byloliby, žeby ten rybník mohl dále topiti na mé lesy neb na mú dědinu, tehdy mój bratr Oldřich má mi odměnu dáti, jako páni z Rozmberka káží. Byllіby kto také otci našemu co dlužen, toho mámy spolu dobýwati, a spolu děliti, cožbychom dobyli: pakliby kto co na nás dobyl otčowých dluhów práwem, a my sě tomu nemohli obrániti, toho mámy spolu uplacowati i zaplatiti. A což jest pak ješče nedielno mezi námi, to mámy rozděliti, když páni z Rozmberka káží a kakžkoliwěk oni káží. A to smy sobě slíbili pode třmi sty kopami a pod wěrú a pode ctí poslušni býti o wšeckny wěci, nic po sobě neostawujíc, kteréž jsú mezi námi nebo ješče býti mají, o ten diel, we wšem jich poslušnu býti. Kdežbych toho neučinil, a oni na mě wyznali neposlušenstwie: tehdy mám inhed tři sta kop základa propasti, a ty inhed hotowými penězi zaplatiti, od toho dne, jakžby na mě wyznáno bylo, we dwú nedělí. Paklibych toho neučinil, tehdy páni dřewe řečení z Rozmberka mají plnú moc w mé zbožie sě uwázati a prodati a zastawiti w jistině i w škodách, podlé swé wóle; a proti tomu abych nemohl jmieti ižádné pře ani žádného práwa. A na lepšie potwrzenie těch wěcí swú pečet sem přiwěsil k tomuto listu, s pečetmi k mej prosbě jedné na swědectwie toho wšeho urozených pánów, páně Jindřichowú z Rozmberka, páně Heřmanowú ze Hradce a páně Jindřichowú také ze Hradce. Dán list od božieho narozenie léta po tisíc tři set osmdesátého čtwrtého, w úterý před powýšením swatého Křiže. (Wisí 4 pečeti neporušené.)

3.

Oldřich ze Hradce a Přibík ze Stráže slibují zdržeti a splniti wýpowěd, kterau Jan z Rosenberka, Jindřich ze Stráže a Sezema z Austí, co mocní rozdílce mezi nimi a mezi Petrem a Janem ze Stráže, o statek a hrad Strážský ꝛc. učinili.

W Budějowicích, 1388, 6 *Nov.*

My Oldřich ze Hradce a Přibík ze Stráže wšem nynějším i budúcím wyznáwámé tiemto listem, ktož jej slyšeti nebo čísti budú, že sme prosili urozených

pánów, pana Jana z Rozenberka, pana Jindřicha ze Hradce a pana Sazemy z Ústie, aby sě we wšecky žaloby, nechuti i pře mezi námi s jedné strany a mezi pány Petrem a Janem bratří ze Stráže s druhé strany do nynějšieho času jsúcie, mocně uwázali. Kteřížto páni skrze našich obojich prosbu we wšecky žaloby, pře i nechuti, kteréžto do nynějšieho času mezi námi suobú stranú jsú byly, mocně, mocným ubrmanstwím sú sě uwázali, a my na ně toho mocně smie přišli. Protož swrchupsaných ubrmanów ubrmanské wypowěděnie těmito slowy sě píše.

My Jan, Jindřich a Sazema, swrchupsaní ubrmanowé, najprwé wypowiedáme o hradu wz Stráži, i o tom, což jest tu na hradě Petrem a Janem, bratří ze Stráže wzato Oldřichowi ze Hradce a Přibíkowi ze Stráže, aby Petr a Jan bratry ze Stráže toho puol hradu wz Stráži, jakož jest před Petrówým a Janowým uwázaní Přibík držal, w Přibíkowu moc takéž postúpilá se wším s tiem, což jest Petr a Jan tu na hradě zastúpil, ježto jest Přibíkowo bylo. Také wšecko zbožie Přibíkowo, w kteréžto sě jest ten čas Petr uwázal Přibíkowi, Petrem má nawráceno býti. Také což sú Oldřichowa ze Hradce tu na hradě na Stráži swrchupsaní Petr a Jan wzali, to jemu mají wšecko nawrátiti úplně. A bylaliby oč pře, ežby Přibík i Oldřich Petrowi a Janowi z wěčšie dáwali winu, nežby sě oni znali, to jim mají Petr i Jan zprawiti na kříži bez zmatku, ež jest wiece w jich moci newešlo, ani toho co mají, ani wědie, by to jich čeleď nebo jich moc měla. Tehdy wrátiece což mají, a ukážíc čehož sú newzali ani mají, od Přibíka i od Oldřicha i odewšech, ktožby je o tu wěc nařkli, potom wiec mají prosti býti, anebo pro newrácenie zprawení býti týmž zprawením, jakož jest swrchupsáno.

Také wypowiedáme, což jest pod základem mezi swrchu psanými Oldřichem a Přibíkem s jedné strany, Petrem a Janem s druhé strany wypowědieno, a listy nebo sliby bez listów twrzeno, ti listowé i potwrzení slibowé wšickni mají minúti, a jestli kterému člowěku co wzato, a jménem tomu richtářowi, jemužto jest Přibík wzal neb měl wzietí: wzallí je Přibík, tehdy Přibík nahraď; paklí je newzaw má wzieti, ale propusť což jest měl wzieti. Neb nám wšem swrchupsaným ubrmanóm, i jiným urozeným pánóm, rytieřóm i panošem, kteřížto sú při nás byli, sě zdálo, ežby nebylo podobné mezi tak blízkými přátely, když každý swé zase tiem swrchupsaným během jmieti bude, by který základ měl brán býti.

Také wypowiedáme, jakož jest panem Oldřichem z Rozenberka wypowědieno mezi swrchupsanými Petrem a Janem, a mezi Přibíkem a Janem, bratrem jeho ze Stráže a Oldřichem ze Hradce, jelikož sě jeho práwa dotýče některým listem, ježtoj jest wrácen, aby Petr a Jan bratřie swrchupojmenowaná puol wsi řečené Kletce a podacie kostelnieho wz Stráži s tiem se wším, což farář tudiež jsúcí drží, nebo což k podací slušie, Přibíkowi postúpila. A o tom to sobě zachowáwáme, ježto swrchupsaní Oldřich a Přibík wedú, by pan Oldřich z Rozenberka byl kázal

připostúpiti té řeky, se wsí řečenú Kletce a s podacím kostelním; na tom chceme se wzeptati, a nebudeli moci pan Oldřich z Rozenberka pamatowati, nebo ežby pro božie přepuštěnie nemohl toho do hromnic nynie přištich wynesli, tehdy chceme sámi o to wyřieci túž moci, jakož jiné swrchupsané wěci wyřiekáme. Takéž s druhé strany, cožby bylo Petrowi a Janowi i jich čeledi nebo jich lidem, Přibíkem ze Stráže i Oldřichem ze Hradce nebo jich moci wzato, to Přibík a Oldřich jim mají nawrátiti. Neb jest to námi swrchupsanými ubrmany wyneseno a wypowědieno, aby wšickni týž miete na ten rok, kterýž my Jindřich a Sazema swrchupsaná ubrmany položiwa nebo dawa, jakož jest swrchu wypowědieno, cožby Přibík a Oldřich přeli, eč sú newzali w tu dobu, ješto sú twrze na Petrowi a na Janowi bratru jeho dobyli, to mají ukázati swrchupsaným zprawenim; a cožby znali, ež sú wzali, to mají wrátiti.

Také wypowiedáme i nalezáme, ež Oldřich a Přibík Petrowi i Janowi ze Stráže nejmáta odpowiedati o to práwo neb o ten trh, ježto jest Petr kúpil od panie Klaterberské: než chceli Petr, napomínaj tu paní neb toho, od kohož je kúpil, aby jemu ty záwady wywedli.

Také wypowiedáme, ež ty wšecky wěci, kusowé, wypowědénie i wšecky záwady až do dnešnieho dne mezi nimi s obú stranú jsúcie mají minúti, a we dsky mají wložiti, eš nemají těch wěcí, ani těch záwad i nechutí dříewe wypowěděných žádným práwem ani žádnú řečí, ani w které nechutí obnowowati. A to we dsky kladénie mají učiniti na suché dni před wánocemi nynie přištie; pakliby bezelsti nemohli obojí, nebo která strana, ale na druhé suché dni ihned přištie konečně k wložení we dsky zemské s obú stranú mají sě wždy uprázdniti, a od desk obojí spolu zaplatiti jménem pod tisícem kop grošiew Pražských střiebrných penéz základu.

Také wypowiedáme o ty dluhy, ježto Petr Strážský počítá, by za Přibíkowa otce a tak za samého Přibíka byl wydal, ež to zbožie, dož jest Petrowi na těch dlužiech bylo dáno od Přibíka, i jiné rukojmě, ježto stáli za Přibíkowa otce w rukojemstwí, přiwolili sě toho, aby Petr tiem Přibíkowým zbožím najprwé se odwadil, a cožby ostalo nad to, to mělo mezi wšecky rukojmě rozděleno býti. A Petr prawil, ež je to zpeněžil i prodal, a o to počet učinil, ež jemu nestačilo to zbožie, ež musil swého přiložiti a za ně swých dwě stě kop wlastních grošiew dáti. A druhá strana proti tomu mluwí a prawiec, že jest panem Oldřichem z Rozenberka wyneseno i dokonáno, ež wšecko to mělo minúti, i ten list také k tomu, ježto sú měli od Přibíka i od jeho otce, a ten sú wrátili jemu, a pan Oldřich Rozemberský i za list i za ty za wšecky wěci mezi nimi jsúcie Petrowi přikázal, aby puól wsi jménem w Kletci, a což k téj polúwsi zpráwně přislušie, a celého podacie wz Stráži s tiem se wším, což k tomu podací slušie, Přibíkowi postúpil. To my dřiewe řečení jich ubrmanowé zachowáwáme w swej moci, neb sme toho nemohli tak brzo

dojíti, kteráby strana prawější při držala; a když dojdem toho, ježtobychom mohli sličně a sprawedliwě wynesti a wypowědieti, túž mocí, jakož jiné wěci již sme wypowěděli, pod swrchupsaným základem wypowieme.

Také wypowiedáme, že Oldřich, Přibík, Petr a Jan z swrchupsaného základu nejmají sebe upomínati, jelibych já swrchupsaný Jan wyznal, ež je ten základ propaden. A to wyznánie mám učiniti se páně Jindřichowú a Sazeminú swrchupsanú ubrmanú radú. Pakliby mne nynie řečeného Jana z Rozenberka buoh neuchowal: tehdy swrchupsaný pan Jindřich se páně Sazeminú radú o propadenie swrchupsaného základu má wyznati. Paklibychwa oba já Jan a Jindřich swrchupsaná ubrmány sešla: tehdy pan Sazema sám propadenie swrchupsaného základu má wyznati na neposlušnú stranu. Též neuchowalliby buoh kterého, pana Jindřicha nebo pana Sazemu *(sic)* prwé než mne swrchupsaného Jana z Rozemberka, tehdy já Jan s tiem, kteryž zustane *(sic)*, mám sě tázati. A nebo božím přepuštěním, ežby oba Jindřich a Sazema sešla: tehdy já Jan z Rozemberka mám sám ten základ, ež jest propaden, na neposlušnú stranu wyznati. Také neuchowalliby mne Jana z Rozemberka buoh prwé nežby to mezi swrchupsanými Oldřichem, Přibíkem, Petrem a Janem, cožby mělo býti wypowědieno, wypowědieno nebylo: tehdy swrchupsaný pan Jindřich se páně Sazeminú radú mezi nimi, a božím přepuštěním sšelliby pan Jindřich po mně Janowi z Rozemberka, tehdy pan Sazema sám ostatečnie wěci, kterěžto mezi nimi nejsú ještě wypowědieny, jakož tento list swědčí, má wypowědieti. Také cožby bylo bez příměřie bráno nebo uškozeno suobú stranú, to má wšecko minúti, i jiné wšecky škody mají minúti, kromě toho, jakož jest swrchu wypowědieno i napsáno, ježto mají wracowati, ježto jest páně Oldřichowým z Rozemberka wypowěděním i našim wyneseno a wypowědieno. Také byloliby bezelsti, ežby která strana k prwním suchým dnuom nemohla we dsky wložiti těchto swrchupsaných wšech wěcí, tehdy má druze straně tým dnem napřed dáti wěděti. A když wende we dsky ta wšecka swrchupsaná smlúwa, tehdy mají tyto listy minúti a wráceni býti; než spisy těch listów pro pamět obojie strana má chowati.

Také wypowiedáme pod swrchupsaným základem, aby swoji dobří přietelé byli a w prawý mír wstúpili, a wiec sobě dřewních wěcí we zlosti nezdwihali.

Také wypowiedáme, bylaliby která róznice mezi swrchupsanými Oldřichem, Přibíkem, Petrem a Janem, žeby s sebú přietelsky nechtěli býti, a druh druhu chtěl nebo myslil uškoditi: tehdy jménem ten, ktožby mienil druhu uškoditi, tým dnem napřed swým otwořitým listem po urozeném a osedlém poslu, druhému, komuž mieni uškoditi, má odpowědieti.

Najposled wypowiedáme pod swrchupsaným základem, aby swrchupsaní Oldřich ze Hradce, Přibík, Petr a Jan ze Stráže suobú stranú našeho nynějšího a swrchupsaného wypowěděnie nám ničímž zlým nezpomínali ani zdwihali.

Kteréžto wšecky swrchu pojmenowané a psané wěci swrchupsanými ubrmany mezi Petrem a Janem ze Stráže a mezi námi mocným ubrmanstwím wypowěděné my swrchu pojmenowaní Oldřich a Přibík naší dobrú wěrú beze wšie zlé lsti a pod základem tisíc kop grošiew střiebrných Pražského rázu na páně Janowo z Rozmberka, a neuchowalliby buoh pana Jana, ale na swrchupsanú ubrmanú wyznánie, jakož jest swrchupsáno, zdržeti a plniti slibujem. Paklibychom, jehožto bože nedaj, těch swrchupsaných wěcí nebo kterého kusu z nich nedrželi, a swrchupsaný pan Jan z Rozenberka, a sšelliby pan Jan, a swrchupsaný pan Jindřich, a sšelliby pan Jindřich, a swrchupsaný pan Sazema pro nezdrženie wěcí swrchupsaných dřiewe řečený základ na nás wyznal: tehdy po jeho wyznání my swrchupsaní Oldřich a Přibík, a my Ondřej řečený Zásmuk z Wlčetína, Oldřich řečený Noha z Krchleb, Herman Domaslawów bratr z Studené a Jan řečený Lutina z Wlkšic, rukojmě jich, we čtyřiech neděléch od páně Janowa z Rozenberka, a neuchowalliby buoh pana Jana, ale páně Jindřichowa ze Hradce, a sšelliby pan Jindřich, ale páně Sazemina z Ústie wyznánie počítajících, wšickni společně naší dobrú a křesťanskú wěrú, beze wšie zlé lsti a nerozdielnú rukú, swrchupsaným Petrowi a Janowi ze Stráže, straně poslušnie, swrchupsaných tisíc kop základu hotowými penězi dáti a zaplatiti slibujem a máme. Paklibychom toho neučinili, tehdy kteřížtokoliwěk třie z nás swrchupsanými Petrem nebo Janem nebo jich jistým poslem budem napomenuti, ti každý z nás se dwěma koňoma a s jedniem pacholkem ihned nazajtřie jeden na druha neukazuje ani sě druh druhem omlúwaje, beze wšeho prodlenie do města do Budějewic k ctnému hospodářowi od dřiewe řečených Petra a Jana nám ukázanému w prawé a wuobyklé w České zemi leženie máme wjieti, odtud nikam newyjiežděje na ižádné prawe *(sic)*, jeliž tisíce kop swrchupsaného základu hotowými penězi Petrowi a Janowi ze Stráže úplně zaplatíme. A po dwú nedělí, ležme nebo neležme, swrchupsaný Petr i Jan wedle toho listu moc mají plnú těch tisíc kop grošiew Pražských w židech nebo w křesťanech na nás na wšech škodu wzieti; a my, kteříž w to leženie wjedem, to před sě máme konati tak dlúho, jeliž těch tisíce kop swrchupsaného základu se wšemi škodami, kteréžto škody pro nezaplacenie těch tisíc kop swrchupsaní Petr a Jan kterakžtokoliwěk wezmú, a kteréžto škody, ež sú je wzeli, na křiži práwem bez zmatku ukáží, jim Petrowi a Janowi úplně zaplatíme.

Na kteréžto zředlné swědectwie a potwrzenie wšech swrchupsaných wěcí, pečeti naše s našim jistým wěděním a s dobrým powolením k tomuto listu sme přiwěsili. Tyto swrchupsané smlúwy a tento list dán jest léta od božieho narozenie tisíc tři sta osmdesát osmého léta; dály sú sě a wypowiedány w Budějewicích, den swatého Linharta. (Pečetí přiwěšeno šest, z nichž čtwrtá i pátá již trochu porušeny jsau.)

4.

Oldřich ze Hradce přiznáwá se ku porownání o statek w Řečici oc. meži ním a bratrem jeho Janem skrze auředníky jich učiněnému.

Bez místa, 1389, 7 *Nov.*

Já Oldřich ze Hradce wyznáwám tiemto listem těm wšem, ktož jej uslyší čtúc nebo čísti budú, ež sem s mým bratrem Janem o wšecky wěci, kterėžto jsú mezi námi záwadny byly, přišli suobú stranú na naše úředníky, jménem Michala Dútu z Olešné a Oldřicha řečeného Babku z Kwasejowic, a k tomu na Jindřicha z Radhostowic w tu dobu purkrabí Krumlowského, a Chwala ze Kděšic, aby ti jistí podlé swého swědomie ty jisté wěci zrownali a zjednali, jakžby sě jim najprawěje zdálo; a očby sě sami nemohli sjednati w jednotu, ež sem sě toho já přiwolil na urozeného pana Sazemu z Ústie, přietele našeho milého. A to, cožby zjednali, a očby sě nemohúc sjednati na nynie jmenowaného pana Sazemu wznesli a panem Sazemú to wyneseno bylo: to wšecko jich a páně Sazemino wypowědénie i každé zwláště w dole na tomto listě psaným slibem slibuji, dlužen jsem i mám wyplně zdržeti a splniti až do konce. Protož ti swrchu jmenowaní, Michal, Oldřich, Jindřich a Chwal, mezi mnú a Janem mým bratrem sú wypowěděli, aby o tej puoltřetie kopě platu w Řečici, w nížto jest Jan bratr mój chtěl diel jmieti, a ježto sem já Jana bratra swého upomínal, by on některé úroky mé w Řečici wzebral, a ježto sem já w jednom láně lesu a w lúce w Plesech s ním chtěl diel jmieti, to wšecko tré jich wypowěděním mezi námi jest minulo. Také o hamru, kterýžto sem já postawil na bratra mého dědině pod Holenským rybníkem, ten má tak státi od Holenského rybníka dolów, takowě, abych já puol lána Ratibořského lesu opět od Holenského rybníka dolów jměl, a druhého puol lánu na druzě straně na Řečickém Jana bratra mého lesu, i (s) stawem, kterýžto ten jistý hamr topí. A to aby byl měřen ten jistý lán s tiem městištěm, na němžto hamr stojí, i s tiem jenžto woda topí, tak ež toho wšeho spolu, lesu, městiště i toho což woda topí, jedno za jeden lán má býti. Také chtělliby Jan bratr mój z dola mého hamru co stawěti anebo sobě k užitku přiwesti, aby to dlí na horu k mému hamru podlé wody takowě, aby mého shořejšieho hamru woda nepodtopila, bylo měřeno od toho miesta, kdežby Jan bratr mój sobě hamr postawil, nebo pílu, nebo staw, pakliby nepostawil, ale aby bylo měřeno od toho miesta, kdežby ten jistý jeho hamr měl postawen býti, tak aby jměl mého Řečického lesu nahoru puol lána. Také aby oba hamry k sobě cesty jměla, přes čížby sě koliwěk les nebo dědinu dostalo. Také o rybníku nad Dědíkowým blátem Jana bratra mého, tu já Janowi bratru mému z Hatinského potoka do toho jeho rybníka wody jmám přieti i přeji takowě, když mój rybník wody pln bude a tu jistú wodu Jan bratr mój od té

cesty, kterážto jde od Witkowých luk k Řečici do toho swého rybníka má wésti. Než ten jistý rybníček, kterýžto Jan bratr mój pro wedenie té wody na mém učiní, ten má mój býti, a ta woda z toho rybníčka tekúcie Jana bratra mého má býti. A kdýžby mně do mého rybníka wody bylo třeba, tehdy já ji do něho mohu pojieti. Také cožby ten Janów bratra mého rybník u Dědíkowa blata mého boru zatopil, toho já jemu mám přieti i přeji. Také o ty čtři *(sic)* lány lesu, kteřížto jsú našie matky byli, ježto jest o ně mezi námi pře byla, těch já dwa lány od rybníka Holenského mně najblíže přiležície dlí nahoru, a Jan bratr mój druhá dwa lány k jeho wsi k Stajci a k těm té wsi polóm najblíž přiležície dlí nahoru má jmieti. Také mlýnec pod Ratibořem ležící, a tu lúku i roličku, o nižto jest mezi námi pře byla, k tomu jistému mlýnci já mám jmieti, a Jan bratr mój má jmieti porostliny s sie strany Řečické cesty, ježto jde skrze Tisowice, aby ty jisté porostliny k Jana bratra mého dworu přislušely. Také les řečený Babky ten sě jest Janowi bratru mému dostal. Také o rybníce Hatinském to což sě jest měrú stalo od nebožce pana Oldřicha otce našeho, jakž sú meze učiněny, tak wa oba těm jistým lidem z Pojsky jmáwa dědinami oddati. Paklibych já dědinami nejměl oddati, ale Jan bratr mój oddaj těm lidem, jimžto jest zatopeno, dědinú Stajickú; a já za swú polowici, jakožbychto měl oddati, hotowé penieze, jakž ta dědina w Stajicích platí, Janu bratru swému po oddání těch dědin w desieti nedělích jmám dáti, podlé swrchujmenowaných Michalowa a Oldřichowa wypowěděnie, a nad to, očby sě ona dwojila nebo smluwiti nemohla, toho jistého dwojenie dřiewe řečený pan Sazema ywerman má býti. A když ty jisté penieze za to jisté těch dědin oddánie Janowi bratru mému dám: tedy on mně, ež sem jemu ty penieze zaplatil i dal, a ež jsem jeho prázden, quitprief pod swú pečetí beze wšeho prodlenie má dáti. Také, poněwadž sú sě swrchujmenowaní Michal, Oldřich, Jindřich a Chwal o pře mezi námi jsúcie na tomto listě wdole psané dwojili, tu já, tudiež i bratr mój, dobrowolně sme sě přiwolili na swrchu řečeného pana Sazemu. Tú jest on mezi námi takowě wypowěděl, ež za tu čtwrtú čest, kterúžto já na lázně w Řečici w purkrecht jměl sem, Jan bratr mój dwě kopě grošów mně jest dal takowě, ež tě jistě dwě kopě na tom dluhu, w němžto sem já jemu byl powinen, jemu sta sešle. Také pan Sazema jest wypowěděl, ež ti wšickni kteřížtokoliwěk listi, kteréžto já na Jana bratra swého do dnešnieho dne jměl sem nebo mám, wěčně ižádné moci ani twrdosti nemají jmieti, než umrly býti. Protož ta wšecka swrchu na tomto listě psaná swrchumenowaných ywermanów i páně Sazemina wypowěděnie i smlúwy, já swrchupsaný Oldřich mú dobrú a křesťanskú wěrú i pode ctí slibuji, dlužen sem i mám wplně zdržeti a splniti, a w tom hole ižádných zmatków, ani řečí, ni skutky, ni kterýmikoliwěk súdy nebo práwy nečiniti. Na kteréžto wěčné potwrzenie a zewnú jistost pečet swú s mým jistým wěděním a dobrowolným

powolením, k ní sě přiznaw, k tomuto listu sem přiwěsil; a pro wěčie *(sic)* swědectwie skrze mú prosbu swrchujmenowaný pan Sazema a dřieweřečení ywermani Michal, Oldřich, Jindřich a Chwal, pečetí swé wlastnie, než jedno na swědectwie, jim bez škody, k tomuto listu jsú přiwěsili. Dán a psán tento list od božieho narozenie tisíc tři sta osmdesát dewátého léta, tu neděli po swatém Linhartu inhed a najprw příští. (Přiwěšeno pečetí šestero dobře zachowaných.)

5.

Jindřich z Rosenberka činí směnu s p. Janem ze Hradce a paní Kateřinau z Wilhartic o polowici zboží Wilhartického proti polowici zboží Čečowického a Petrowického.

Bez místa, r. 1395, 6 *Jul.*

Já Jindřich z Rozmberka wyznáwám tiemto listem wšem, že s dobrým rozmyslem a swých přátel radú učinil sem směnu o zbožie Wilhartické. A najprwé o puol hradu Wilhartice, s poplužím před hradem celým, s lesem řečeným Borek, s lesem řečeným Lúčowý, s lesem řečeným Březowá, s lesem řečeným Chrasty a Stráně podlé Nemilkowa, s řekú ježto pod hrad teče, počínajíci sě od toho miesta, ježto Skalka slowe pod Kolíncem až dotawad, dokud nahoru stojí, a k tomu co jie k zboží příslušie, se wšemi mlýny, což jich jest na tej řece ustaweno, se dwěma rybníkoma nad hradem, s puol městem řečeným Wilhartice, s podacím pól kostelním tudiež, i se wšemi užitky, což jich k tomu městu příslušie, w tom sobě nic hole nezóstawuje ižádného práwa, také se dwěma kopama a s wěrdunkem w Tedražicích platu, proti polowici Čečowického zbožie a Petrowického zbožie a proti mlýnu w úlehlěch, kromě toho, což stará Wilhartická na tom mlýnu drží u wěně, a proti nowému rybníku nad borem, i proti lesóm, což k těm zbožím jich slušie, a proti tomu, což jest k tej polowici položeno. Protož já Jindřich z Rozmberka již jmenowaný jistec, a podlé mne rukojmě mé, Braněk ze Skály, Přibík ze Žimuntic a Wojtěch z Kraselowa, slibuji, a takéž my wšickni swrchupsaní rukojmě s ním se panem Jindřichem z Rozmberka a zaň jednostajně nerozdielnú rukú wšickni společně dobrú čistú naší wěrú beze lsti slibujem Janowi ze Hradce a paní Kateřině z Wilhartic i jich dědicóm swrchupsané zbožie a dědiny we dsky zemské wložiti a dobré zpráwce postawiti a tak oswoboditi, jakž země za práwo má. A to máme i slíbili sme učiniti na suché dni najprw příštie: paklibychom beze lsti nemohli, ale na druhé; a nemohlilibychme na druhé, ale konečně na třetie beze lsti. Paklibychom toho neučinili, jehož bóh nedaj, tehdy inhed my wšickni swrchupsaní, kdyžbychom byli upomenuti, beze wšie odpory i omluwy mámy i slíbili sme wjeti do města do Hradce ku poctiwému hospodáři, kterýžby nám byl ukázán, u prawé a obyklé le-

žemie, každý z nás s pacholkem i se dwěma koňoma, než my Jindřich a Břeněk již jmenowaní móžem miesto sebe poslati rytiře nebo panoši s toliko koňmi i pacholky. A kdyžbychom leželi od upomenutie čtrnácte dní: tehdy swrchupsaní mají plnú moc, ležme my nebo nežme, ty wšecky škody, cožby jich pro naše nesplněnie wzěli, ježtoby mohli na kříži práwem bez zmatku ukázati, wzieti mezi židy nebo křesťany, na naši na wšech škodu. A my na ižádné práwo z dřéweřečeného leženie nemáme wyjíti, ažbychom dřéwe řečené dědiny jakž jest swrchupsáno, we dsky wložili, a wšecky škody hotowými penězi zaplatili. A ktožby tento list měl s jich dobrú wolí, ten má též práwo jako oni. A na pewnějšie potwrzenie těch wšech wěcí swrchupsaných swé pečeti s našim dobrým swědomím přiwěsili sme k tomuto listu, léta od božieho narozenie tisícieho tří stého dewadesátého pátého, w ten úterý po swatém Prokopu. (Wisí čtwero pečetí neporušených.)

6.

Jan starší ze Hradce slibuje neprotiwiti se tomu, coby bratru jeho wlastnímu panu Oldřichowi strýc jejich pan Heřman ze Hradce zboží dal a we dsky wložil.

Bez místa, 1399, 9 *Mart.*

Já Jan starší ze Hradce wyznáwám obecně tiemto listem wšem, ktož je čísti budú neb čtúc uslyšie, ež jsem umluwen swými přátely a swým milým strýcem panem Heřmanem ze Hradce, ež byloliby to, žeby pan Heřman strýc mój milý z toho zbožie, ježto jest mně a Oldřichowi, mému wlastniemu bratru, we dsky w Praze wložil buďto dědinami, nebo swrchním zbožím, co dal Oldřichowi ze Hradce bratru mému wlastniemu, na tom já Jan starší swrchuřečený ze Hradce Oldřichowi bratru swému swrchupsanému dobrú wěrú slibuji a pod najwyšším základem pode ctí a pod wěrú a pod tú pří, očby se mezi námi wstrčilo, nepřekážeti ani skutkem ani radú, ani w to kterú pří wpadati, než budeli toho jemu potřebie, z desk w Praze wyložiti, i we dsky wložiti, a s tiem tak prawě a wěrně učiniti, jakž páně Heřmanów list na rozkázanie učiněný swědčiti bude neb rozkáže nebo káže. A tomuto listu na potwrzenie a na lepší jistotu já Jan ze Hradce často řečený swým dobrým rozmyslem a wědomím swú sem pečet přiwěsil k tomuto listu; a k mej pilné prosbě přietelé moji, Jan mlazší ze Hradce, Jan starší z Ústie a Jan ze Stráže, na swědectwie swé jsú pečeti přiwěsili k tomuto listu. A kdyžby koho ze swědków swrchupsaných buoh neuchowal, jehož buoh nedaj, tehdy aby jeho pečet k tomuto listu přiwěšená tak úplně a práwě swědčila, jako on sám, kdyžby žiw ostal. A my swědci swrchupsaní s našim dobrým swědomím i wěděním swé sme pečeti přiwěsili jedno na swědectwie k tomuto listu. Jenž jest dán w neděli na středo-

postie, ježto slowe Laetare, léta od božieho narozenie tisíce tři sta dewadesátého dewátého. (Pečeti přiwěšené čtyři již nazwice porušené.)

7.

Petr Geusar z Wesce prodáwá panu Janowi mladšímu ze Hradce wes swau Wesce u Počátek, a slibuje ji zprawiti podlé práwa.

We Hradci, 1399, 20 *Febr.*

Já Petr Geusar z Wesce wyznáwám obecně wšem, jenž tento list uzřie nebo uslyšie čtúc, ež sem z swé dobré wuole a s dobrým rozmyslem i s dobrú radú swých přátel mé wlastnie zbožie, to jest celú wes řečenú Wesce podlé Počátek se wším platem i s dworem, poplužím i se wšemi rybníky i potoky i s lesy, s chrastmi, s lukami, s rolí ornú i neornú, i s tiem se wším, což k tomu příslušie, nic sobě tu nezuostawuje, urozenému pánu Janowi mladšiemu ze Hradce i jeho erbuom prodal sem za dewadesát kop grošuow Pražského rázu; a ty sú mi již hotowými penězi zpraweny. Pro něžto já Petr Geusar dřéweřečený napřední prodawce slibuji, a nad to my Albrecht z Lichtenburka, pán na Bietowě, Mikšík z Plenkowic, Wáclaw řečený Opalka z Přespa, Waník z Radotic seděním w Dešowě, rukojmě jeho i zpráwce toho zbožie podlé něho i za něho, slibujem wšitkni společnú rukú nerozdielnú, dobrú wěrú beze lsti, dřéweřečenému panu Janowi ze Hradce a jeho erbuom to jisté zbožie swrchupsané, i což k tomu příslušie, před každým člowěkem zprawiti, a jménem před wěnem, před sirotky, před židy i před křesťany, jako země Morawská za práwo má, a na prwní sněm we dsky wložiti, anebo bezelsti na druhém. Paklibychom my to jisté zbožie swrchupsané dřéweřečenému pánu Janowi a jeho erbuom nezprawili ani we dsky wložili: tehdy my swrchujmenowaní jistec i rukojmě po jich upomenutí w měsieci máme i powinni sme těch dewadesát kop dřéweřečených i s třetinú wýše penězi hotowými řečenému pánu Janowi i jeho erbuom splniti a zaplatiti. Paklibychom toho neučinili, tehdy inhed dwa z nás . . . (násl. formule o wležení do Telče) . . . A ktožby sě z nás tomuto listu protiwil řečí nebo skutkem, ten učiní proti swé wieře. A této wěci na lepšie jistost a potwrzenie pečeti naše wlastnie k tomuto sme listu přiwěsili, s naším swědomím i s naší dobrú wolí. Jenž jest dán we Hradci, ten čtwrtek před sw. Petra nastolowániem, léta božieho tisíce tří set dewadesátého dewátého. (Pět pečetí dobře zachowaných přiwěšeno.)

8.

Jan starší ze Hradce, seděním na Wilharticích, panu Janowi mladšímu ze Hradce, jenž mu zboží swé w Čechách, Hradec i Počátky, byl we dsky zemské k wěrné ruce wložil, slibuje to zboží zase z desk propustiti, kdyžby kázal.

Bez místa, 1400, 16 *Mart.*

Já Jan starší ze Hradce, seděním na Wilharticích, wyznáwám tiemto listem obecně přede wšemi, ktož jej uzřie neb čtúc uslyšie, ež urozený pán Jan mlazší ze Hradce, bratr mój milý, swěřil mi nad jiné přátely zbožie swé wšechno, což jeho w Čechách má, Hradec s těmi wesmi i s tiem se wším, což k tomu přislušie, a Počátky i ty wsi s tiem se wším, což k tomu přislušie, we dsky zemské mi wložil k wěrné ruce: pro něžto já Jan starší swrchupsaný slibuji dřéweřečenému bratru swému pode ctí a pod wěrú a pod šestí tisíci kopami základu grošów střiebrných rázu Pražského, šedesát grošów w kopu čtúce, když mi koliwěk káže on napředpsaný bratr mój to swrchupsané zbožie z desk zemských propustiti, ež jemu to propustiti mám wšechno anebo což on káže, beze wšie pře a beze wšech odporów. A my Jindřich z Rozemberka, Boček z Kuninaměsta pán z Poděbrad, Jan z Michalowic, Jaroslaw z Dobrušky, Oldřich ze Hradce, Petr ze Stráže, Jan z Herstaina, Jan z Rauspruka, Jan z Leskowic, rukojmě jeho Janowi staršieho ze Hradce, slibujem s ním i zaň, pod swrchupsaným základem propadenie, tocižto pod šesti tisíci kopami, nepropustilliby z desk, tak jakož jest swrchupsáno; kterýžto základ propadený w měsieci plniti máme a slibujem penězi hotowými. A wiece já Jan starší ze Hradce swrchupsaný podwolil sem sě dřéweřečenému bratru swému milému, Janowi mlajšiemu ze Hradce, i slibuji, cožby on koliwěk za zdrawého žiwota, nemocen jsa, aneb na smrtedlné posteli, z toho napřed psaného zbožie, komužkoliwěk rozkázal, málo aneb mnoho až do poslednějšieho groše, cožby to zbožie snésti mohlo, dáti a splniti pod těmi roky, jakož w listech na jeho rozkázanie učiněných státi bude; a jménem wšechny dluhy, kteřížbykoliwěk a komužkoliwěk by byli napřed zaplaceni, zaplatiti, dokudž toho zbožie stáwá. A to wšechno slibuji pod wěrú a pode ctí a pod dřéweřečeným základem zdržeti a wyplniti tak úplně, jakož sě swrchupíše, swrchupsanému panu Janowi mlajšiemu bratru swému, a potom k wěrnej ruce urozenému panu Litoltowi z Lichtenburka, pánu na Bietowě, a také k rukám napředpsaného bratra mého úředníkóm, Janowi z Hodic purkrabí z Rosenstaina, Sudíkowi z Božtěchowa purkrabí z Telče, knězi Blažkowi fářářowi ze Slawonic, Ondráčkowi z Wlčetína, Bohunkowi z Maršowa purkrabí ze Hradce, Mikulášowi z Rinharce a Wáclawowi z Maryže, a tak k rukám těch úředníków, ježto toho času w těch úředech budú. Slibuji také já swrchupsaný Jan starší ze Hradce pod tiem základem, jakož jest swrchupsán, dřéweřečeným úředníkóm w jich úřadu

a w jich wladení na ničem nepřekážeti skutkem ani radú, ani žádným slowem nechutným, než jim radčji raditi i pomáhati, což najlépe budu moci, ani jich napomínati o stúpenie tèch zámków, dokudžbych neučinil toho wšeho, což jest swrchupsáno. A my dřéweřečení rukojmě jeho slibujem naší dobrú wèrú bezewšie zlé lsti ꝛc. (slib na zdržení a záwazek k ležení obyčejnému do Telče násled.) . . . A na lepšie potwrzenie a bezpečenstwie toho wšeho, což jest swrchupsáno, pečeti naše włastnie s naším dobrým swědomím k tomuto listu jsú přiwěšeny, sub anno domini M. CCCC^mo feria tertia post. S. Gregorii papae. (Z pečetí 10. přiwěšených dewátá chybí a šestá porušena, ostatní celé jsau.)

9.

Záwazek nemsty Janka z Tisowého a Pechy z Wolyně, wězňůw od pana Jana mladšiho ze Hradce propuštěných.

Bez místa i roku a dne (okolo r. 1400).

My Janek z Tisowého a Pecha z Wolyně wyznáwám(e) tiemto listem obecně wšem nynějším i potom wěčně budúcím: jakož sme sprawedliwě byli wězeni urozeného pána, pana Jana mlazšieho ze Hradce, pro naše zawiněnie, tak jemu swrchupsanému pánu i jeho erbuom slíbili sme, i tiemto listem slibujem, pod wèrú a pode ctí a pod najwyšším práwem, t. j. pod hrdlem, ež proti nim ani proti jich žádnému chudému i bohatému swètskému i duchowniemu ani proti jich zboží žádnému, kteréž nynie mají aneb potom mietí budú, nemáme žádnú wěcí, skutkem ani radú, ani žádnú wěcí nechutnú wěčně býti. A nad to já swrchupsaný Janek z Tisowého za swrchupsaného towaryše swého za Pechu z Wolyně swrchupsanému panu Janowi a jeho erbuom slibuji pod základem swrchupsaným, ež to wše což jest swrchupsáno s jeho strany i s mé bude na wšem wěčně zdržáno. Pakliby na čem nebylo zdržáno, tak ežbychom proti napředpsanému panu Janowi ze Hradce, aneb proti jeho erbuom aneb proti jich komu swětskému aneb duchowniemu, aneb proti jich kterému zboží kdy co protiwného učinili, buď skutkem aneb radú, jehož buoh nedaj, a to bylo na nás ukázáno na poli člowèkem jedniem a w městě aneb we wsi dwěma člowèkoma aneb třmi: tehdy inhed my swrchupsaní Janek a Pecha propadli sme swú wieru a čest, a ihned po tom účinku odsuzujem se sami ctí i hrdel jakžto odsúzení lidé, tak kdežbychom popadeni byli, aby s námi učinili jakžto s odsúzenými lidmi podlé swé wuole. A pro potwrzenie a lepší jistost toho wšeho swrchupsaného já swrchupsaný Janek z Tisowého za napřed psaného towaryše swého i sám za se swú pečet wlastní přiwěsil sem k tomuto listu; a pro lepšié swědomie prosila sma oba zespolka urozených pánuow, pana Jana mlazšieho z Ústie seděním na Kamenici a pana Petra ze Stráže, a slowútných

panoší Sudíka z Božtěchowa a Wintieře z Kádowa, ež sú swé pečeti podlé mé přiwěsili k tomuto listu. Datum et actum etc. *(sic)* (Wisí pečetí pět neporušených.)

10.

Lacek z Krawař a Jiřík z Lichtenburka prodáwají panu Oldřichowi ze Hradce hrady Bílkow a Šternberk (u Telče).

W Telči, 1404, 15 *Nov.*

Já Lacek z Krawař pán na Helfenšteině, a já Jiřík z Lichtemburka pán na Bietowě, wyznáwámy tiemto listem obecně wšem, kto jej uzří neb čtúce uslyší, že smy s dobrým rozmyslem a tehdy, ježto sme to dobře a sprawedliwě mohli učiniti, takowé, že jakož nebožčik pán Heřman zbožie, točiž Bielkow hrad a hrad Šternberk, ježto blíž Telče leží, i s jich přislušenstwím, wložil we dsky panu Janowi dobrej paměti z Krawař jinde z Krumlowa, a swej dceři panie Elšce a jich dětóm, tak to jisté zbožie, swrchupsané hrady Bielków a Šternberk s jich přislušenstwiem, a to práwo, což paní Elška ze Hradce a Benešek sirotek, syn nebožce páně Januow, we dskách jmají ode pana Heřmana podlé posledního rozkázání nebožce páně Heřmanowa, a to wše práwo, ježto podlé wyrčenie urozeného pana Jindřicha z Rosenberka to zbožie swrchupsané po smrti sirotkowě Beneškowě na pana Oldřicha a na pana Jana starší pány ze Hradce a na jich erby spasti mělo, prodali smy i moci tohoto listu prodáwámy urozenému panu Oldřichowi ze Hradce a jeho erbuom, a to zbožie, Bielkow hrad a hrad Šternberk swrchupsané slíbili smy a moci tohoto listu slibujem na prwním neb na druhém panském sněmu, kdyžby zemské dsky w Brně byly otewřeny, panie Elšce ze Hradce a sirotkowi Beneškowi z desk wyložiti a wypsati, a urozenému panu Oldřichowi ze Hradce a jeho erbóm we dsky wložiti. A protož my Lacek a Jiřík swrchupsaní prwní jistci, a my Petr z Krawař, pán z Plumlowa, Litolt z Lichtemburka, pán na Bietowě, Albrecht ze Šternberka jinde z Lukowa, a Albrecht z Lichtenburka jinde z Bietowa, rukojmě a spoluslibce za ně za pány Lacka a Jiřika, my s nimi a oni s námi, slibujem wšichni naší dobrú wěrú beze lsti, rukú spolní a nerozdielně, swrchupsanému panu Oldřichowi a jeho erbóm, aby bylo to zbožie swrchupsané, jakož sě napřed jmenuje, we dsky wloženo. Paklibychom toho neučinili, jehož buoh nedaj, tehda kteřížby z nás rukojmí . . . ꝛc. (násl. formule o wložení do Hradce obyčejná) . . . A ktožby list tento s swrchupsaného pana Oldřicha a jeho erbów dobrú wolí jměl, ten jmá i jmieti bude plné práwo ke wšem wěcem swrchupsaným, jako oni sami. A na swědomie toho a jistost lepší pečeti swé wlastnie s naší dobrú wolí k tomuto listu sme přiwěsili. Jenž jest dán w Telči, w tu sobotu po sw. Martinu, léta od božieho narozenie tisíce čtyři sta čtwrtého. (Wisí 6 pečetí dobře zachowaných.)

D. V.

WÝPISKY PRÁWNÍ A SAUDNÍ
ZE STARÝCH DESK ZEMSKÝCH
KRÁLOWSTWÍ ČESKÉHO.
Zbirka prwní.

Slíbené nahoře (II, 47) wýpisky počínáme wydáwati we článku následujícím. Z nich zwláště zpytatelé práwních starožitností Českých rádi, protože s důkladem, se dowědí, kdy jaké proměny we práwním zákonodárstwí u nás se zběhly, a kteří i jakowí zákonowé nowí každého wěku na nejwyšším saudu zemském králowstwí našeho wynášeni byli. Jen to litowati jest, že wýpisky takowé ne w auplnějším počtu se zachowaly. Nacházíme je we wšelikých rukopisech práwních, ze starých desk zemských wypsané, nestejného i obsahu i způsobu. Aučel zajisté wypisowatelůw dwojí byl: a) zaznamenati rody a osoby panské, kteří kdy na saudu zemském sedáwali; a b) poznati nálezy zákonné, čili takowé, kterýchž napotom co zákonůw šetřiti se mělo. Celá zajisté práwní saustawa we starých Čechách půwodně z jednotliwých takowýchto nálezůw utwořila se; jakož toho nejstarší zřízení zemské, r. 1500 za krále Wladislawa II tiskem na swětlo wyšlé, zřejmý důkaz dáwá.

O rukopisech, we kterých tito nálezowé starého saudu zemského zachowali se, zpráwa se najde we wyšlém roku tohoto (1842) w aktách král. České Společnosti Nauk »Rozboru staročeské literatury«, a sice w p. Hankowě »Přehledu pramenůw práwních w Čechách« na str. 154—171. Wážnější mezi nimi jsau následující:

1) *T a l m b e r s k ý rukopis w Českém Museum (N. 160) na pap. we welikém folio, 445 listůw, psán, jakož z obsahu sauditi jest, pro pana Jindřicha ze Hradce, nejwyššího purkrabí Pražského, w létech 1503—1506, krásněji nežli zpráwněji. Kniha tato w sobě obsahuje sklad nejbohatší, jak listin pro tehdejší zpráwu zemskau důležitých wůbec, tak i zwláště nálezůw saudu zemského; tito wšak wypsáni jsau w ní ne z desk zemských bezprostředně, ale ze starších toho způsobu a ne wždy pilných zbírek. Protož cena jejich tu nestejná jest.*

2) *H o ř o w i c k ý rukopis druhý, obsahem swým Talmberskému podobný, ač později a ne tak čistě psaný, na papíře we folio 376 listůw.*

3) *Třebonský na papíře we folio, listůw 470, psán r. 1486, nebezchybně, aniž půwodně z desk samých wybrán, ale předce důležitý jest, neztměněný text wůbec podáwaje.*

4) *Wídenský, tamější c. k. dworské bibliotheky pod čílem 3483 (někdy Ambrasianus 406, potom Juris civilis 220), papírowý we 4, listůw 80, psán okolo l. 1495 (w p. Hankowě přehledu se nepřipomíná). Nejzprávnější jest ze wšech rukopisůw, a jak se zdá, z desk samých neprostředně wypsaný, ale nebohatý, počínaje od Primo Zdislai B. 45 a sahaje až do knih památných roku 1494. (Jiný rukopis tamže, pod číslem 5106 (někdy Ambrasianus 398, potom Juris civilis 52), listů 101 we folio, náležewší někdy panu Wojtěchowi ze Wřesowic, méně zprávný jest, ačkoli bohatší. Balbín podáwá (w Rieggerowých Materialien, XI, 68 sl.) wýpisky z obau Wídenských rukopisůw; my tohoto posledního užiti sme nemohli.)*

5) *Musejní, w Českém Museum pod číslem 768 chowaný, listůw 258 na papíře we 4, asi od r. 1504; nazwíce s Třebonským se snáší.*

Tyto jsau hlawní prameny, ze kterýchžto dílo naše dohromady sebráno jest. Kromě nich ještě zření měli sme ke Zřízení zemskému r. 1500 tištěnému, a ke dskám zemským po zhoření r. 1541 obnoweným; do kterýchžto pramenůw nálezowé někteří staří auředně wepsáni byli. Jestliže kde i jiných pomocí užito (jakožto wýpisůw Hodějowských, neb Ondřejowých z Dubé), to na místě wždy se oznámí.

S počátku byl aumysl náš, newydati než ty nálezy, kteří půwodně již jazykem českým nejen wynešeni, ale i zapsáni byli. Ale poněwadž auřední jazyk u desk zemských až do r. 1495 wždy byl latinský, do něhož jen pro lepší wěcí určitost a srozumitelnost již we XIV století jednotliwá slowa, ba i celé sady a wýpowědi české míchati se počaly: nemohše my nálezůw latinských s wětší neb menší přísadau českau přísně od sebe děliti; widauce také, že starší rukopisy mnohé nálezy w půwodní míchané řeči podáwají, jež we mladších již w auplném českém překladu nacházíme; zpozorowawše konečně, že mnohých nálezůw již, leč we překladu českém, wíce nestáwá: musili sme posléze k wydání wůbec wšech posawad známých nejstarších nálezůw, a to w pořádku chronologickém, odhodlati se. Tím nadějeme se, že i zpytatelům starožitností našich práwních nejlépe poslauženo bude. A wšak starali sme se, aby nálezowé, kterýchž již we půwodní jejich formě nezbýwá, w tisku menším písmem od ostatních se dělili.

Na počátku postawili sme, týmže menším písmem, také několik čísel, kterými jen k důkazu stáří a wěku, jak desk zemských wůbec a jistých kwaternůw zwláště, tak i jmenowitě rodůw panských, jenž někdy na saudu zemském sedáwali, se prohlédá. Přiměšují se zajisté wýpisowé takowéto wíce neb méně we wšech rukopisech, bywše staročeským rodům XVIho století welice důležití, jakožto hlawní znamení starožitného stawu panského, jehožto audowé až do XV století sami jediní na nejwyšším saudu zemském we lawicích sedati mohli. Připomenauti wšak musíme, že ten byl starodáwní obyčej, že ne wšickni na saudu sedíwší páni při každém nálezu zapisowáni byli, ale jen wětšina těch, kteří nález takowý spolu stanowili; na menšinu, jestli kdy která náleżu tomu na odpor smýšlela, ohledu w zápisu nebráno.

WÝPISY Z NEJSTARŠÍCH DESK ZEMSKÝCH.

1.

1287. *E tabulis regni antiquissimis apud Hodějovinum* [1]).

Ann. 1287. Assessores judicii: Hogerus summus camerarius, Radozlaus notarius terrae, Thomas de Zaběhlic vicecamerarius, Nicolaus vicejudex, Ratmirus de Krasikow, Albertus de Seberka, Habart de Žirotina, Poto de Mšeneho, Miloslaus de Klenoveho, Peregrinus de Radonic, Jaroslaus de Sternberg, sententiarunt. *Hoděj. Balb.*

2.

1291. *E tabulis regni.*

Anno 1291 assessores: Joannes praepositus Wyšehradensis, Wok de Borovia, Budilow de Chotiřiny, Petrus de Cheynow et Tyna, Olricus praepositus Pragensis, Benešius burgravius Pragensis, Boreš de Osek, Henricus et Botz (?) de Borku et Husenec, Heralt de Hradku, Nicolaus filius Potonis de Mšeneho, Odolen de Chyš, Drslaus de Chuděnic, Dietrich de Ustie, Jaroslaus filius Olrici Leporis de Waldek, Zawišius filius Johannis de Polna, Bawarus de Strakonic burgravius de Zwiekow alias de Klinberg, Henricus de Rosenberg, Zdislaus etc. *(sic) Hoděj. Balb.*

3.

Anno 1295 sederunt in judicio: Albertus summus camerarius, Sezema judex, Bartholomaeus notarius, Tobias de Benešow Pragensis episcopus, Witko de Rosenberg, Zdiko (?) de Janowic et Winterberg, Sudek subcamerarius, Zdislaus vicejudex. *Hoděj. Balb.*

4.

Anno 1297 assessores judicii: Benešius de Wartenberg, Hermanus de Jestřebieho, Andreas de Kosowahora vel de Duba, Henricus de Rosenberg supr. camerarius, Beneš de Wartenberg prius camerarius, postea burgravius Pragensis, Joannes notarius terrae, Bertholdus commendator S. Mariae claustri in pede pontis Pragensis, Dietrich, Bořita de Peruce, Habardus de Žirotin, Hynek de Duba, Andreas de Duba burgravius in Ponte, Wilhelmus de Talmberg, Burkardus de Winterberg burgravius Pragensis, Sezema de Kolowrat *(sic)* et de Prohonic. *Hoděj. Balb.*

5.

1292. *Z desk zemských.*

Anno domini MCCXCII testo puohon najdeš na kwaternu malém pod takowým znamenim: △

»Anka de Lubkowic conqueritur super Ludek, quia raptam compressit et violavit virginitatem ejus, multis plagis (eam) afficiens, VI apertis et XII lividis.« *Talmb.* 33ª.

6.

1320, 23 *Febr. Primo Zdislai, A.* 3.

Hynek Berka de Dube protestatus est coram beneficiariis, quia commutavit hereditates suas in Veležicich, curiam araturae et quidquid habet ibi, cum agris, silvis, pratis et qualibet libertate ad ipsa pertinente, cum Jindřich de Osmechowa,

---

[1]) Wýpisky tyto nejstarší (č. 1—4) zachowaly se nám skrze pana Jana staršího z Hodějowa, místosudího král. Česk. od r. 1537, w *Boh. Balbini Miscellan.* liber curalis, cap. IX, ap. Riegger, Materialien, XI. pag. 66 sq. Škoda, že nejsau bezchybné!

pro hereditatibus Kokořin, curia araturae et quidquid habet ibi, jure hereditario, et sibi mutuo de eisdem condescenderunt; debet etiam unus alteri jure terrae per terminum a quolibet disbrigare. Actum anno domini millesimo tricentesimo vigesimo, sabbato quatuor temporum quadragesimae, coram Alberto de Luběšic camerario, Ulrico de Říčano sudario, Joanne notario, ceterisque Pragensibus beneficiariis et baronibus, Hynkone Berka, Byčeno de Račinèwsi, Alberto de Kryr, Plichta de Roždialowic. *DZ. VI, H.* 28.

7.

»Počíhají se náležowé Českého krále Jana slepého.« *(Talmb.)*

1320. *Febr. Primo Zdislai, A,* 2. 3.

Barones inter Wok de Krawar, Plichta de Adlar, Plichta de Roždialowic, Albertus de Kryr.

Ibidem, juxta donationem, coram Alberto, Ulrico, Joanne notario praedictis, et baronibus Henrico de Lipa, Petro de Rosenberg, Wilhelmo de Landstein, Hynkone dicto Berka de Dube, Henrico de Lichtenburg, Břečislao de Risenberg, Buškone de Bor, Byčeno de Winařec. *Talmb.* 30*a. Hoř.* 45.

8.

1320, 4 *Apr. Primo Zdislai, A.* 6.

Jan de Eberhartic vendidit Henrico de Tojslawic hereditatem suam in Ebrharticich VI laneos pro XL marcis. Actum fer. VI post pascae ann. 1320. *DZ.* 250, *C.* 28.

9.

1320. 4 *Oct. Primo Zdislai, A.* 19.

Inter dominam Hedwikam etc. coram dominis: Henrico de Lipa capitaneo regni Bohemiae, Alberto de Liběšic camerario, Ulrico de Říčano judice, Johanne notario, ceterisque beneficiariis Pragensibus et baronibus, Hynkone de Duba dicto Berka, Benešio de Michalowic, Petro de Rosenberg et Wilhelmo de Landstein, anno domini M. CCC. XX°, sabbato post Hieronymi. *Talmb.* 30*a*.

10.

1320. *Primo Zdislai, A.* 23.

(Juxta.) Rex mandavit istam protestationem delere, quia inventum fuit et est per barones terrae et juris peritos, videlicet Mag. Ulricum de Paběnic scholasticum Pragensem et Mag. Thomam archidiaconum, et alios juris peritos et etiam viros religiosos, in judicio facto coram D. Rege, quod ista donatio vigorem non habuit, pro eo quod Přibizlaus de Březné fuit clericus ordinatus, videlicet subdiaconus; ideo ipse Clarae nihil dotare potuit. Nuntius ad tabulas item eodem die in crastino Hieronymi D. Henricus de Lipa, capitaneus regni Bohemiae. Et barones adinvenerunt, quod nullus debet impedire dominam Janofetam. *Talmb.* 30*a*.

11.

1321, 6 *Jan. Primo Zdislai, A,* 27.

In causa, quae vertebatur inter Wilhelmum de Strakonic et Hynkonem dictum Hlawač anno domini MCCCXXI°, in Epiphania Domini, coram Alberto de Liběšic camerario, Ulrico de Říčano judice, Johanne notario ceterisque Pragensibus beneficiariis et baronibus, Hynkone dicto Berka de Dube, Henrico de Lichtenburg, Ulrico dicto Phlug subcamerario, Hynkone de Pardubic milite, Sezema de Herstein.

Eodem libro A. 7. ubi Jindřich de Ježowa (?) barones, inter quos Beneda de Swejšin. *Talmb.* 30*ab. Balb. etc.*

12.

1321. *Primo Zdislai, A* . . .

Inter dominum Břetislaum de Risenberg ɔc. anno ɔc. *(sic)* coram D. Johanne praeposito Wyšehradensi, cancellario regni Bohemiae, D. Henrico de Vilnow, Alberto de Liběšic camerario, Ulrico de Řičano judice, Johanne notario ceterisque Pragensibus beneficiariis, et baronibus etc. (ut supra).

Ibidem in tabulis statim: coram Alberto de Liběšic camerario, Ulrico de Řičano judice, Joanne notario ceterisque Pragensibus beneficiariis et baronibus D. Henrico de Lipa capitaneo regni Bohemiae, Alberto de Kryr et Byčeno de Winařec. *Talmb.* 30*b*.

13.

1321. *Primo Zdislai, A.* 28.

Dobeš de Tasowa ɔc. coram Alberto de Liběšic camerario, Ulrico de Řičano judice, Joanne notario, ceterisque Pragensibus beneficiariis et baronibus, Hynkone Berka dicto de Duba purgravio Pragensi, Buškone de Bor, Byčeno de Winařec. *Talmb.* 30*b*.

14.

1321. *Primo Zdislai, A.* 35.

Ješek filius Zwěstonis ɔc. coram Alberto de Liběšic camerario, Ulrico de Řičano (judice), Johanne notario et baronibus dominis Henrico de Lipa, Henrico de Lichtenburg, Bernardo de Cimburg. *Talmb.* 30*b*.

15.

1321, 12 *Jun. Primo Zdislai, A.* 36.

Jan z boží milosti král Český přiznal se jest před úředníky Pražskými, že když jest učinil žalobu a uwázal se jest we clo, totiž w stráž s lesem strážným i k tomu přislušejícím, kteréžto držal jest Jindřich z Borku s bratřími swými, zprawen jsa pán král skrze pány swé, kteřížto w sůdě na to seděli, že Jindřich swrchudotčený s bratřími swými jsú sprawedliwi w této při: i dopustil jest jim státi a trwati dědičně při řečeném cle, i cožby koli k tomu přislušalo se wší zwolí; a na to Jindřich s bratřími swými dali sú memoriales, coram Alberto de Liběšic camerario, Ulrico de Řičano judice, Joanne notario ceterisque Pragensibus beneficiariis et baronibus, Henrico de Lipa, Petro de Rosenberg, Wilhelmo de Landstein, Henrico de Lichtenburg, Byčeno de Winařec. Actum anno domini MCCCXXI[o], feria VIta quatuor temporum pentecostes. *Talmb.* 30*b*.

16.

1321, 13 *Jun. Primo Zdislai, A.* 49.

Nos Johannes dei gratia Bohemiae et Poloniae rex, Lucemburgensis comes marchiaeque Budissinensis dominus, notum facimus tenore praesentium universis ɔc. videatur processus ibidem. Actum anno domini MCCCXXI, sabbato quatuor temporum pentecostes, coram Alberto de Luběšic camerario, Ulrico de Řičano judice, Johanne notario ceterisque Pragensibus beneficiariis et baronibus, Heimanno dicto Berka de Duba purgravio Pragensi, et baronibus, Henrico seniore de Lipa, summo marssalco regni Bohemiae, Petro de Rosenberg, Wilhelmo de Landstein, Benešio de Wartenberg, Henrico de Lichtenburg, Henrico juniore de Lipa, Ulrico dicto Phlug subcamerario, Ulrico de Mendico, Byčeno de Račinawes. *Talmb.* 30*b*, 31*a*.

17.

Primo Zdislai, B. 45.

Marca sexaginta quatuor grossos Pragenses valet, ubi Johannes rex ɔc. *(sic)* *Talmb.* 31*a*.

18.

Primo Zdislai, B. 47.

Johannes dei gratia rex Bohemiae protestatus est ibidem et tabulis terrae studiose mandavit annotari; quod Margaretham orphanam, filiam Prockonis de Slawošowa quondam dicti, postquam ibidem pater ejus mortuus esset, non relictis post se aliis suis pueris, sed tantum ipsam filiam, permisit eam gratiose uti eo jure, quod barones terrae invenerunt et de ipsius regis pleno statuerunt consensu, quod quaelibet filia moriente patre et non relinquente post se filios, gaudere debet de successione omnium bonorum et hereditatum patris, quo filius, eo jure ɔc. *(sic) Talmb.* 31[ab].

19.

1324, 22 *Dec. Primo Zdislai, C.* 39.

Páni na saudu zemském, w sobotu suchých dní adventních r. 1324: Petr z Rosenberka komorník, Oldřich z Říčan sudí, . . . *(sic)* pisař, a jiní úředníci a páni: Hynek Berka purkrabí Pražský, Wilém z Lanšteina, Bleh ze Střely, Byčen z Winařec a jiní. *DZ. III, A.* 1.

20.

Primo Zdislai, E. 44. *(Balb. C,* 43).

Johannes rex dedit ad burgraviatum Pragensem bona. *(vid.* diploma *dd.* 1320, nono kal. Jun.) *Talmb.* 31*b*. (sq.)

⊖ Anno domini MCCCXXV král Jan dáwá powolení Pražskému měštěnínu jednomu k trhu: w knihách, na kterýchž jest grob měděný, pod swrchupsaným najdeš znamením, a tak se počíná: Nos Joannes dei gratia etc. *Talmb.* 32*a*.

It. w týchž knihách najdeš nález krále Jana při takowém znamení ɑ, a počíná se: Anno domini MCCCXXXVII[o].

It. najdeš tento list w quaternu při takowém znamení ơ, Dominus Johannes rex Boemiae ɔc. *(vid.* dipl. *dd.* 1315, x kal. Dec.) *Talmb.* 32*ab*.

Johannes ɔc. Boh. et Pol. rex ɔc. dilectis fidelibus suis Petro de Rosenberg ɔc. *(vid.* dipl. *dd.* Třebíč, 1312, III non. Mai.) *Talmb.* 32*b*.

It. anno domini MCCCXXXVII král Jan se pány na plném saudu udělali nález wuobec, což se probošta Doksanského a lidí jeho dotýče, a Woldřich Pluh ze Hradce *(sic)* ten nález wynesl. *Talmb.* 32*b*.

It. na druhém quaterně najdeš list krále Jana pod tímto znamením Ơ̈

It. na témž quaterně najdeš Pražanuom s powolením králowským kladeno při takowém znamení ꞓ *Talmb.* 33*a*.

21.

1305 (?) *Primo Zdislai, H.* 17.

Hedwika de Suche dala wěnné práwo swé w Suché anno domini millesimo trecentesimo quinto *(sic)*, in crastino sancti Hieronymi. *DZ.* 251, *B.* 24. 252, *A.* 25 [1]).

22.

1337. *Secundo Zdislai A.* 30.

Anno MCCCXXXVII nominantur: Joannes

---

[1]) Tento krátký wýpis powažowán posawad od některých zpytatelůw za jediný platný důkaz, (jelikož nynějšími dskami zemskými dotwrzený), že dsky zemské České dříwe se počaly nežli r. 1320. A wšak podlé místa, odkud wzat, domýšleti se jest, že tu chyba jest we přepisu, a žeby slauti mělo roku 1335, jelikož *Zdislawowy knihy prwní* pod literau *H* 17 práwě do toho léta padaly.

episcopus, Bertholdus Wysehradensis praepositus ac regni Boemiae cancellarius, Petrus de Rosenberg supremus camerarius, Hynko dictus Berka purgravius Pragensis, Ulricus Phlug terrae judex, Wenceslaus de Wartenberg pincerna, Wilhelmus de Landstein, Zdislaus de Sternberg, Zawisius de Ujezdec, Hynko de Nachod et Joannes de Wartenberg.

Secundo Zdislai B. 1. adduntur ad priores: terrae notarius Stephanus, Joannes de Michelsberg, Andreas de Dube, Wilhelmus de Strakonic, Albertus de Seeberg, Jenczo judex curiae regalis.

In eodem libro leguntur: Otto Bergow de Bielina, Ješko de Wesele, Hynko de Skaly et Wilhelmus de Skaly, Zbynko Zajic filius Wilhelmi de Waldek, Zbynko de Hasenburg. *Balb.* 73.

23.

1337, 1 *Oct. Secundo Zdislai, B.* 18.

Páni na saudu zemském r. 1337, ten den po S. Jeronymu: Petr z Rosenberka nejw. komorník, Oldřich Pluh sudí, Štěpan zemský písař a jiní úředníci a páni: Hynek z Dubé purkrabie Pražský, Záwiše z Újezdce, Zdeněk ze Šternberka, Albrecht z Kryr, Jan z Michalowic, Zbyněk z Luběšic, Wilém ze Skály, Hynek z Náchoda, Jenec z Krumburku *(sic)* sudí dworu králowa. *DZ. II, D.* 4.

24.

1337, 18 *Jun. Secundo Zdislai, D.* 25.

Páni na saudu zemském r. 1337, tu středu po S. Trojici: Král Jan na místě komorníka zemského (protože pře týkala se pana Petra z Rosenberka nejw. komorníka), Oldřich Pluh sudí a jiní páni a úředníci: Pertolt z Lipé, probošt Wyšehradský, kancléř a podkomoří král. Českého, Wilém z Landšteina, Záwiše z Ujezdce, Zdeslaw ze Šternberka, Jindřich z Lichtenburka, Hynek z Náchoda, Jan z Michelperku *(sic)*, Wilém ze Skály, Ondřej z Dubé, Hynek ze Žlebów, Wilém ze Strakonic a jiní. *DZ. II, D.* 5.

25.

1340, 10 *Jun. Secundo Zdislai, E.* 10.

Páni na saudu zemském r. 1340 w sobotu o suchých dnech letničných: Petr z Rosenberka, hajtman králowstwie Českého a najw. komorník, Oldřich Pluh sudí, Jindřich probošt Mělnický písař zemský, a jiní úředníci a páni: Hynek Berka z Dubé, purkrabie Pražský, Wilém z Landšteina, Záwiše z Újezdce, Zdesláw ze Šternberka, Oldřich ze Hradce, Albrecht z Kryr, Jenec sudí dworu králowského w Čechách a jiní. *DZ. II, D.* 4.

26.

1340. *Secundo Zdislai, Z.* 25 *(?)*.

Anno MCCCXL: Petrus de Rozemberg capitaneus regni et Jenczo judex curiae regalis, Hynko de Dube burgravius Pragensis, Zawiš de Ujezdce, Zdeslaus de Sternberg, Ulricus de Nova domo, Wilhelmus de Skaly, Dobeš de Kamenice. *Balb.* 73—4.

27.

1343. 6 *Jun. (Secundo Zdislai . .)*

Anno domini M.CCC. quadragesimo tertio, feria VI quatuor temporum pentecostes, praesidentibus in judicio in castro Pragensi, videl. D. Karolo primogenito regis Boemiae, marchione Moraviae, tunc rectore generali regni Boemiae praedicti, et dominis Petro de Rozenberg summo camerario, Andrea de Duba judice, Henrico praeposito Pragensi notario terrae, ceterisque Pragensibus beneficiariis et baronibus, Pertoldo de Lipa praeposito Wyšegradensis ecclesiae, cancellario regni

Boemiae, Hynkone de Duba purgravio Pragensi, Wilhelmo de Landstein, Zdeslao de Sternberg, Sbinkone de Hazmburg princerna, Wilhelmo de Strakonic, Wilhelmo de Skaly, Zbynkone de Lubèšic, Alberto de Kryr, Jencone de Grumberch judice curiae regiae, ceterisque baronibus terrae, per quosdam cives Pragenses litigatum fuit, quod homines Cruciferorum hospitalis in pede pontis in Praga, coram eis conventi, respondere deberent jure terrae; ipsis Cruciferis contradicentibus, quod non aliter respondere deberent, nisi secundum quod in eorum privilegiis et terrae tabulis plenius continetur. Tunc praedicti D. Karolus, beneficiarii et barones, auditis et diligenter perspectis ipsis privilegiis et tabulis, invenerunt constantissime pro jure: quod de cetero et perpetuo sic homines eorum, ut in ipsis privilegiis et tabulis contineatur, respondere deberent, et nullo umquam tempore in hoc articulo et in omnibus aliis articulis per quemcunque hominum contra ipsos Cruciferos et hospitale eorum nihil in contrarium deberet penitus attentari; et si quid attentatum fuerit quandocunque per quemcunque, in judicio sive extra judicium, hoc statim abjici debet et semper irritum reputari, propter gratiosissima et specialissima ipsorum privilegia, ob pietatem et favorem infirmorum ac debilium ejusdem hospitalis a pluribus principibus terrae Boemiae eis prae ceteris specialius concessa. *DZ. VI, B.* 29.

28.

1345, 17 *Dec. Secundo Zdislai, K.* 16.

Když mezi Ditrichem z Mančic puowodem s jedné, a Jenišem a Bětau mnohokrát poháněnými s strany druhé, o dědictwí w Mančicích, dworu poplužního s jedním podsedkem, řeč zpuosobem saudu byla jest, tu ku pruowodu řečí jeho Ditricha dsky zemské byly sú čteny w tato slowa: Diwiš z Mančic přiznal se před úředníky Pražskými, že jest dal dědictwí swé w Mančicích, což tu měl, s dědinami, lukami i se wší zwolí k tomu příslušející, Heřmanowi z Mančic, bratra swého strýci a dědicuom jeho, wšak tak, jestližeby on Diwiš dědicuow řádně pošlých nemaje i umřel; stalo se léta božího MCCCXVI, u vigilii na nebe wzetí panny Marie, před Petrem z Rosenberka komorníkem, Oldřichem z Říčan sudím, Petrem písařem, i před jinými Pražskými úředníky a pány. Ale od pana krále bylo tomu na odpor powědíno, že to zapsání moci žádné jest míti nemohlo pro příčinu tu, kteráž jest přidána a kteráž práwem jest zawržena, totiž »jestližeby bez dědicuow řádně pošlých umřel« oc. Ale páni dolepsaní na ten jmenowaný artikul rozmyšlení wzawše pilné, nalezli za práwo, že pro takowé ne wedle práwa do desk zemských wložení též dědictwí w Mančicích, pro kteréž různice mezi řečenými stranami, jakož jest powědíno, byla jest, na pana krále práwem příslušným pro ten účinek jest připadlo; a od pana krále dali památné. Stalo se léta MCCCXLV, w sobotu o suchých dnech adwentních, před panem Karlem markrabí Morawským, tehdáž zpráwcí králowstwí Českého, Petrem z Rosenberka najwyšším komorníkem a jinými pány zemskými, Andrea de Duba judice, Henrico praeposito Pragensi notario terrae, ceterisque Pragensibus beneficiariis, et baronibus, Wilhelmo de Landstein, Wilhelmo de Strakonic, Johanne de Michalowic, Wilhelmo de Skaly, Johanne de Wesele, Al-

berto de Kryr, Hynkone de Wlašimě, Dobešio de Kamenice, Hynkone de Walstein, — de Grumkrag *(sic)* judice curiae regalis, et coram aliis baronibus terrae. *Talmb.* 36*a.*

29.

1348, 17 *Mart. Tertio Zdislai, B.* 17.

Léta božího MCCCXLVIII, w pondělí najprwé příští po suchých dnech postních, páni nalezli za práwo a neroztrženě na wěčnost ustanowili, aby žádného práwa pohoršení nebolito škody z toho žádnému nebylo, ani býti má, jestližeby kdo na dědictwí swém, kteréžby skrze obdarowání, kúpení, zapsání, neb společně s jinými neb s jiným, neb kterakýmkoli obyčejem držel we třech létech pořád zběhlých a šesti nedělích ote dne dobytí neb držení toho dědictwí, že má toho držení užiti proti jakémužkoli práwu wedení. *Talmb.* 36*ab.*

30.

1348, 17 *Mart. Tertio Zdislai, B.* 17.

Léta božího MCCCXLVIII, prwní pondělí o suchých dnech postních, na saudu sedícím z panuo, pana Jošta z Rosenberka najwyššího komorníka, Ondřeje z Dubé sudího, Jindřicha probošta Pražského písaře zemského, i jiných úředníkuow Pražských, a z panuo Wiléma z Landštaina, Hynka mladšího Berky z Dubé purkrabie Pražského, Jana z Weselé, Jana z Michalowic, Waňka z Wartenberka, Čeňka z Lipnice, Wiléma ze Strakonic, Beneše z Děčína, Wiléma ze Skály, Hynka z Walšteina, Zbyňka z Liběšic, Tasa ze Skuhrowa, Albrechta z Kryr, Zbyňka z Hasenburka, a jiných pánuo zemských, najpřewýšenější pan Karel, Římský a Český král, skrze posla swého Rejmunda z Kostomlat, tehdáž místo sudího dworu králowského držícího, na omyl neb pochybnost, totiž takowúto: jestliže ten puowod, kdožby syna číhožkoliwěk nedílného od otce swého, ani také stawem manželským spojeného, ku práwu zemskému pohnal, a on žeby neodpowídal, aneb swéwolně nestál, má památné na swé práwo dáti proti takowému pohnanému, aneb nic: swrchupsaným pánuom rozwážiti a za práwo nalezti rozkázati ráčil; kteřížto páni, wážiwše mezi sebú takowú pochybnost, s pilnú wážností, i nalezli za práwo a na wěčnú trwaliwost ustanowili, totiž že takowý každý syn manželstwím nespojený a nedílný od otce swého ku puohonu od kohožkoliwěk a pro kteraukoliwěk wěc aneb při k saudu zemskému byl pohnán aneb zawolán, odtud dokawadžby od otce swého oddělen aneb řádně manželstwem spojen nebyl, nemá žádnému w saudu odpowídati, ani také kdo jemu odpowídati bude. *Talmb.* 36*b.*

31.

1348. *Eodem libro, B.* 17.

Páni nalezli wuobec za práwo na wěčnost bez pohnutí, aby žádný na swých dědinách ujmy žádné neměl, ani swému práwu co pohoršil, ježtoby naň přišlo aneb připadlo po příteli neb společníku, aneb zápisem, buď jakýmkoli nápadem, kdyby po nápadu těch dědin w třech létech a osmnácti neděléch pořád zběhlých na nich nepanowal komorníkem Pražským; a ten nesprawedliwý nález aneb zwyklost zlá, ježto se jest při těch wěcech zachowáwala, takowé panowání kázali sú páni w niweč obrátiti, a to neproměnně ustanowiwše, že takowé panowání od té chwíle žádné moci míti nemá; než při tomto jest znamenitě wyminěno, krom dědin, kteréžby se súdem obdržely, kdoby na nich po třech létech a osmnácti nedělécH panowání neučinil, bude jemu to se škodú a práwu jeho ku pohoršení.

32.

1351, 17 *Mart. (Tertio Zdislai . . .)*

Anno MCCCLI, die XVI kal. Aprilis praesederunt judicio: D. Karolus Romanorum et

Boemiae rex, D. Joannes marchio Moraviae, Jost (de Rosenberch) summus camerarius, Hynek dictus Berka de Duba purgravius Pragensis, Andreas de Duba judex, Stephanus canonicus Pragensis notarius terrae et ceteri Pragenses beneficiarii et barones, Wilhelmus de Landstein, Wanko de Wartenberch, Joannes de Wessels dictus de Wartenberch, Čenko de Lipa, Joannes de Michelsperch, Rus de Lutic, Hynko de Sleben, Henricus de Novadomo, Joannes de Zlenic, Jaroslaus de Sternberch et Wilhelmus de Skala. *DZ. VI, D.* 26.

33.

1351, 11 *Jun. (Tertio Zdislai . . .)*

Anno domini MCCCLI, sabbato quatuor temporum pentecostes, praesederunt judicio: D. Karolus Romanorum et Boemiae rex, Jost de Rozemberch summus camerarius, Andreas de Duba judex, Stephanus canonicus Pragensis notarius terrae et ceteri beneficiarii, Wilhelmus de Lantstein purchravius Pragensis, Johannes de Wesele, Wanko et Beneš de Wartenberch, Wilhelmus de Strakonic, Johannes de Zlenic, Jaroslaus de Sternberch, Wilhelmus de Skaly, Bohuslaus de Krasikow, Tas de Skuhrowa, Rus de Lutic subcamerarius et Ditricus Špaček de Kostomlat judex curiae regalis, et alii barones terrae. *DD. I,* 108.

34.

1353. *Tertio Zdislai, H.* 27.

Dominus Menhardus filius Ulrici de Novadomo, electus episcopus Tridenicensis, protestatus est coram serenissimo rege Karolo, že se odříká wšeho swého dílu, anno domini MCCCLIII°. *Talmb.* 37*a*.

35.

1355, 4 *Oct. Tertio Zdislai, M.* 19.

Anno domini MCCCLV, die dominico post Hieronymi, praesederunt judicio: Johannes de Wesele summus camerarius, Andreas de Duba judex, Stephanus canonicus Pragensis notarius terrae et ceteri beneficiarii et barones: Wilhelmus de Landstein purchravius Pragensis, Wanko de Wartenberch, Petrus et Jost fratres de Rosemberch, Henricus de Leuchtenburch, Hynko Berka de Duba, Beneš de Děčin, Bohuslaus de Krasikow, Jaroslaus de Sternberch, Wanko de Duba et alii. *DD. I,* 108. *Balb.* 74.

36.

1356, 1 *Oct. (Primo Přisnakonis? . . .)*

Anno domini MCCCLVI, sequenti die post Hieronymi, praesederunt judicio: Čeněk de Lipa summus camerarius, Andreas de Duba judex, Stephanus canonicus Pragensis notarius terrae, Ješko de Wesele purchravius Pragensis, Wilhelmus praepositus Wyšegradensis, Petrus de Rosemberch, Beneš de Děčin, Wilhelmus de Strakonic, Jaroslaus de Sternberch, Wanko de Duba, Zdenko de Sternberch judex curiae regalis, Herbordus de Janowic. *DD. I,* 84.

37.

C. 1360. *Primo Přisnakonis, L.* 18.

Jindřich ze Hradce, mocný otcowský poručník sirotkuow někdy Jindřicha z Černína, přiznal se před úředníky Pražskými, že dědictwí týchž sirotkuow w Černě *(sic)*, dwuor poplužní jeden, dwory kmetcí dwa, mlýn, w Chotidlsku čtyři dworowé kmetcí, w Podhoří jeden dwuor kmetcí, s dědinami, lukami, lesy, rybníky, potoky, sady, chmelnicemi i se wším což k tomu přísluší, i s wšelijakú zwolí k tomu přislušející, prodal Haškowi z Lemberka řečenému ze Zwířetic a jeho dědicuom, za tři sta kop gr. peněz Pražských, a seznal se jest, že jest tu summu peněz wšicku od něho přijal, a jemu toho dědictwí dědicky postúpil. Zprawiti má tak, jakž země za práwo má. *Talmb.* 37*a*.

38.

C. 1365. *Secundo Dačic, A.* 6.

Najjasnější kníže a pán, Karel Římský císař wždycky rozmnožitel, a Český král, rozkázal w zemské dsky wložiti, že páni země České nalezli za práwo, že kdožby koli člowěka zabil, ten wražedník z toho mordu aneb z hlawy na swém práwě neb saudu, k kterémuž přísedí, a ne na jiném, totiž zemenín w zemském, man na manském, měštěnín na městském, naříkán neb winěn býti má. *Talmb.* 37*a.*

39.

1365. *(Secundo Dačic? . . .)*

Anno MCCCLXV in quatuor temporibus nuntii regis et baronum ad tabulas: Burghardus comes praepositus Wyšehradensis, Boršo de Osek, Andreas de Dube, Bočko de Poděbrad, Jodocus de Rosemberg.

Ibidem (?) B, 6 sedet in judicio Karolus imperator et rex, Beneš de Wartenberg supremus camerarius, Andreas de Duba supremus judex, Stephanus notarius regni, Ješko de Wartenberg burgravius Pragensis, Boršo de Osek judex curiae regalis, Bočko de Poděbrad, Joannes de Zlenic, Zdenko et Jaroslaus de Sternberg, Wok et Joannes de Rosenberg, Ulricus et Henricus de Novadomo, Buško de Litic, Gallus de Zwieřetic, Diepolt et Břenko de Risenberg, Ješko de Herstein, Wanko de Duba, Beneš de Wlašim, Jaroslaus de Březnic, ceterique barones et kmetones judicio praesidentes. *Balb.* 74, 75.

40.

C. 1371. *Primo Ulrici, D.* 15.

Najjasnější kníže a pán, pan Karel, rozkázal wšem úředníkuom Pražským mocně a přísně, aby žádných sirotkuow k spolkuom nepřipúštěli, jediné aby je prwé opatřili aneb na ně osobně pohleděli. *Talmb.* 37*a.*

41.

1378, 1 *Oct. Secundo Ulrici, O.* 9.

Anno domini MCCCLXXVIII, feria sexta post Hieronymi, nobiles domini et barones regni Bohemiae invenerunt pro jure, quod quicunque in curia protonotarii regni Boemiae, qui nunc est vel pro tempore fuerit, cultellum vel gladium evaginaverit seu extraxerit, quod illi debet manus dextra amputari; si autem aliquem usque ad effusionem sanguinis vulneraverit, capite debet plecti seu truncari.

Hi namque sunt barones, qui tunc temporis praesiderunt in judicio, videlicet Bohuslaus de Swamberg supr. camerarius regni Bohemiae, Andreas de Duba supremus judex regni Bohemiae, Stephanus protonotarius regni Boh., Joannes de Wartenberg purgravius Pragensis, Jaroslaus et Zdenko fratres de Sternberg, Gallus de Zwieřetic, Petrus et Johannes et Ulricus de Rosenberg, Bawor de Strakonic, et alii barones plures eidem judicio praesidentes. *Talmb.* 31*. *(it.* 37*.)* *DZ. III, A.* 1.

42.

C. 1378. *(Secundo Ulrici . . .)*

Serenissimus princeps et dominus, D. Karolus Romanorum imperator et Bohemiae rex, ordinavit, disposuit et mandavit, quod barones regni Bohemiae praesideant, prout hoc ab antiqua consuetudine est tentum et observatum. Si autem aliqui judicio vel judiciis regni Bohemiae nollent seu non possent praesidere, tunc beneficiarii Pragenses cum baronibus, qui

tunc judicio seu judiciis interfuerint, justitiam faciant. In casu autem, ubi nullus baronum judicio interesse vellet seu posset, tunc ipsi beneficiarii Pragenses per se nihilominus justitiam facere debent et tenentur, uno nullatenus obmisso.

Nuntius fuit ad tabulas ex (parte) praefati D. Karoli Petrus de Kosti dictus de Wartenberg, magister curiae imperialis. Actum anno ut supra. *Talmb.* 37[b].

43.

1380. *Primo Procopii, B.* 5.

Nalezli wuobec za práwo: jestližeby koho puohon doma nezastihl a on z země byl, že má obeslán býti od toho, kdož na jeho statku sedí, k osmnácti neděluom, a to wždy k šesti a šesti až po třikrát, aby k swému práwu stál. Pakliby se těch osmnácte nedělí trefilo před kterými suchými dni, který týden wiece, tehdy on, kdyby na ty suché dni stál po těch osmnácti neděléch, kdyžby páni saudili, že proto swé pře neztratilby, než nestálliby tu po těch osmnácti neděléch při těch suchých dnech, tehdy swú při ztratí, lečby kde byl w obehnání neb na poli s pánem swým proti nepřátelóm, a žeby beze lsti z toho pole od swého pána jeti nemohl, a nebo žeby někde byl, ježtoby ten, kdož na jeho statku sedí, po posléch se jeho doptati nemohl. A jestližeby toho pohnaného ten který artikul nahoře dotčený zašel, protoby swé pře pro ten puohon neztratil; než kterýbykoli kus nahoře jmenowaný prawil, žejť mu ku překážce byl, že musel jej podlé práwa prowesti neb jej přísahú zprawiti, když přijde ke swému póhonu. O tom rozsudek Primo Procopii B, V. *Z. z.* 1500, *str.* 45 *sl.*

44.

1380, 10 *Oct. Primo Procopii, C.* 12.

Domini barones, videlicet Andreas de Duba et ceteri, in causa quae vertebatur inter Procopium de Sobětic, pro tunc vicenotarium tabularum regni Bohemiae ex una, et Claram de Sobětic, relictam olim Henrici de Sobětic, patrui ipsius Procopii, et Henricum de Plzna fratrem dictae Clarae parte ex altera, ratione commissionis orphanorum quondam Henrici de Sobětic, patrui germani Procopii: invenerunt pro jure, et Ulricus de Nova domo dominorum inventionem exportavit:

quod praedictus Procopius pro eo, quia est frater patruelis germanus dictorum orphanorum Henrici per lineam consanguinitatis, est et esse debet de jure directus et legitimus tutor et pater commissionis, et nullus alter; et similiter orphanorum Kunšonis fratris sui patruelis esse tutor debet eodem jure consanguineitatis. Et statim idem Procopius eosdem orphanos in veram suscepit unionem.

Actum anno domini MCCCLXXX, feria quarta post octavam Hieronymi. *Tamb.* 43[a].

45.

1381, 9 *Mart.* (*Primo Procopii . . .*)

Anno domini MCCCLXXXI, sabbato quatuor temporum quadragesimae, barones pleno judicio praesidentes: Henricus de Duba dictus Škopek, camerarius supremus, Andreas de Duba judex regni Bohemiae supremus, Stephanus protonotarius regni, Jaroslaus de Sternberg judex curiae regalis, Zdenko de Konopišt dictus de Sternberg, Boršo de Risemburg, Purchardus et Jenczo fratres de Janowic, Wilhelmus de Hasenburg, Břenko de Skaly, Hynko et Sezema fratres de Ustie,

Ratmir de Šwamberk, Pota de Častolowic, Hynko juvenis dictus Berka de Lipa, Henslinus dictus Turkowec de Smidar, Albertus de Kolowrat et alii. *DD. XIII*, 92, 94.

46.

1381. 23 *Dec. Primo Procopii, M.* 24.

Domini barones regni Bohemiae in pleno judicio, in causa quam gerebat Margaretha orphana de Oslowic contra Zdenkonem de Řehnic, qui habuit unionem datam a rege cum eadem in hereditatibus in Oslowic et Ptylowě:

quod ex quo ipsa Margaretha maritum habet et annos legitimos, quod illa unio nihil sibi nocere debet neque potest, quia rex tantum contra jus suum dare potuit, sed in praejudicium ejusdem orphanae non potuit dare; et ideo ipse Zdenko nullum jus habet et sui heredes ad hereditates praedictas.

Actum anno domini MCCCLXXXI°, feria secunda ante Nativitatem Christi. *Talmb.* 43ᵃ.

47.

1382, 28 *Mai. (Primo Procopii . . .)*

Anno domini MCCCLXXXII, feria IV quatuor temporum pentecostes, praesidebant judicio: D. Jodocus marchio Moraviae, pro tunc capitaneus regni Bohemiae, Andreas de Duba supremus judex, Henricus Škopek de Duba supremus camerarius, Benešius de Chusnik protonotarius regni, Břenko de Skaly, Ratmir de Šwamberk, Albertus de Sternberg, Albertus de Kolowrat, Petrus de Kost, Henslin de Turgow, Poto de Turgow, Johannes de Michelsperk, Wilhelmus de Lanstein, Otto de Bergow, Sezema de Ustie et alii. *DD. XIII*, 94.

48.

1382. *Primo Procopii, O.* 30.

In causa, quae fuit inter Merklinum Stach et Ješkonem de Wyšehořewic, D. Barones super disbrigatione invenerunt, et Zdenko de Konopišt dominorum potaz exportavit:

si imbrigatio est zašla illas hereditates per Ješkonem praedictum, ex tunc Ješko secundum tabulas disbriget Merklino; si vero imbrigatio est zašla per alium quam ipsum, ex tunc Ješko debet esse liber a disbrigatione. *Treb.* 394ᵃ. *(Talmb. extr.* 42—3*)*.

49.

1383, 14 *Febr. Primo Procopii, S.* 1.

Anno MCCCLXXXIII, sabbato quatuor temporum quadragessimae, praesidebant judicio: Henricus de Duba dictus Škopek camerarius regni Bohemiae supremus, Andreas de Duba zudarius regni supremus, Beneš dictus Chusnik protonotarius terrae, Beneš de Duba dictus Škopek judex curiae regalis, Johannes de Rosenberg, Zdenko de Konopišt dictus de Sternberg, Hawel de Zwieřetic, Břenko de Skaly, Ratmir de Krasikowa, Wilhelmus de Hasenburg, Petrus de Kosti, Beneš de Duba, Hynko de Lipa dictus Berka, Beneš de Březnice, Henricus de Novadomo, Jan dictus Michalec, Albertus dictus Kolowrat et alii quam plures. *DD. XIII*, 29.

50.

1383, 14 *Febr. Primo Procopii, S.* 1.

Sabbato quatuor temp. quadragesimae a. d. MCCCLXXXIII° Lipoldus de Osek, beneficiarius praepositi Wyšegradensis,

qui fuit pridem in IV tpp. adventus proxime transactis per D. Barones in pleno judicio datus scrutator et indagator, utrum . . . *(sic)* sit usedlý et habeat hereditates liberas, recognovit coram D. Baronibus in pleno judicio, quod scrutatus (est) et veridice inquisivit, quod idem testis prius tactus est usedlý et habens hereditates liberas ac valens pro testimonio hereditatum. Et iidem D. Barones invenerunt pro jure, quod idem testis est minus juste levatus a jure, et quod eadem causa debet habere processum et lucrata est in toto contra D. Regem. Wilhelmus de Hazmburg dominorum consilium exportavit. Et eidem Nicolao de Petrowic, qui testem praedictum duxit, datum est pro jure obtento. Dedit memoriales. *Treb.* 394ᵃ. *Talmb. extr.* 42ᵃ. 44.

51.

1383, 14 *Febr. Primo Procopii, S.* 2.

Sabbato IV tpp. XL^{mae} D. Barones in pleno judicio cum inclyto principe Procopio juniori marchione Moraviae, pro tunc capitaneo regni Boemiae, in causa quam habuit D. Rex Wenceslaus et Purkardus de Janowic nomine suo super hereditatibus et villa Seslic cum Bartholomaeo Štuk cive Pragensi, qui easdem hereditates vendiderat Francisco Kamereri civi Pragensi, et dicebat D. Rex se (et Purkardus praedictus nomine suo) habere jus ad easdem hereditates post Lewam quondam de Luterbach pro eo, quia solus D. Johannes Cantor quondam decanus S. Apollinaris vendidit easdem hereditates omnes, et habuit eas cum praedicto Lewa in tabulis, invenerunt pro jure:

Ex quo simul habent forum in tabulis terrae, quod ex tunc unus superstes, ut puta D. Johannes praedictus, vendere potuit, et uno mortuo in alium hereditas legitime est devoluta; . . .

et ideo D. Rex et post eum Purkardus pradictus nullum jus habent ad hereditates praedictas in Seslic post Lewam praedictum, sed Bartholomaeus praedictus et post eum Franciscus praedictus qui ab eo emit, sunt justi et sprawedliwi; et ideo per D. Barones datum est ipsis pro jure obtento. Dederunt memoriales. . . .

Et solus D. Marchio dominorum consilium exportavit, praesentibus D. Baronibus, primo beneficiariis Pragensibus, Procopio juniori marchione Moraviae, Ulrico de Nova domo, Wilhelmo de Hazmburg, Purkardo de Janowic, Ratmiro de Swamberg, Zdenkone de Konopišče, Alberto de Sternberg, Johanne de Michalowic, Zdeslao de Sternberg, Hynkone Berka de Lipa, Henrico et Henrico fratribus de Nova domo, Hermanno de ibidem, Haškone de Zwieřetic, Čenkone de Lipa, Marquardo, Petro de Kosti et aliis quam pluribus in judicio praesidentibus. Actum a. d. MCCCLXXXIII. *Treb.* 397ᵃᵇ. *Talmb.* 42ᵇ. *Mus.* 193ᵇ.

52.

1383, 15 *Mai. Primo Procopii, S.* 19.

In IV temporibus pentecosten anno MCCC⁰LXXXIII⁰ feria sexta, Johannes

de Dražic proclamatus est et institutus coram D. Baronibus in pleno judicio verus et legitimus protonotarius regni Bohemiae tabulis, et praestitit juramentum de fide referenda, coram D. Andrea de Duba supr. judice et Henrico Škopek supr. camerario regni Boh., Gallo de Zwieřetic, Ulrico de Nova domo, Petro et Marquardo fratribus de Kosti, Wilhelmo de Hazmburg, Zdenkone, Jaroslao, Marquardo, Alberto, Zdeslao de Sternberg, Gallo de Zwieřetic juniore, Ješkone ibidem, Plichta nigro de Žirotin, Rackone de Šwamberg, Hynkone Berka de Lipe, Hynkone de Ústie, Purkardo de Janowic et aliis multis, qui in eodem judicio praesederunt. Et iidem D. Barones invenerunt et exportaverunt:

ut D. Johannes protonotarius praedictus cum aliis beneficiariis Pragensibus minoribus stánie et nestánie et alias intricationes seu zmatky indifferenter omnes semper audire debeant, et possint finem hominibus imponere secundum antiquam consuetudinem jure regni Bohemiae.

It. invenerunt et exportaverunt:

quod omnes illi nobiles et domini, qui descendunt et descenderunt a progenie baronum, et specialiter ipsi barones, qui judicio regni Bohemiae praesident, non debent citari ad judicia vel beneficia minorum beneficiariorum, excluso dumtaxat Pragensi.

It. invenerunt pro jure:

quod unio vel spolek non potest fieri alibi, nisi coram D. Rege, de ipsius consensu, vel coram D. Baronibus in pleno judicio, sed nullo foro potest esse aliqua unio.

Et has inventiones omnes D. Barones mandaverunt intabulare singulariter D. Johanni de Dražic protonotario prius dicto. Actum quo supra. *Treb.* 394[ab]. *Talmb. extr.* 42[a].

Nalezli wuobec za práwo, že ti páni z panského stawu, kteří sedají w saudu zemském, nemají poháněni býti před menší úředníky, než toliko z lidí newydánie neb o čeledína, podlé swolenie obecnieho [1]), o to poháněni býti mohú; jakož o tom nález primo Procopii S. XIX.

Nalezli wuobec za práwo, že spolek nemuož býti jinde, než před pánem králem s jeho powolením, aneb před pány na plném saudu, ale žádným trhem nemuož býti žádný spolek. A ty nálezy kázali páni we dsky zemské wložiti zwláště panu Janowi z Dražic najwyššiemu písaři: primo Procopii S. XIX. *Z. z.* 1500, *str.* 159.

53.

1383, 2 *Oct. Primo Procopii, U.* 13.

Anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo tertio, fer. VI[a] post Hieronymi, coram dominis baronibus in pleno judicio curiensi tunc praesidentibus, per Benešium de Liběšic dictum Škopek curiae regalis judicem, nomine et vice D. Regis Wenceslai Bohemiae, datum fuit super dominos barones: quando duo vel tres aut plures sunt in foro uno et tabulis, qui aliomodo omni via sunt divisi, illo foro et tabulis utrum possunt esse

[1]) Widěti jest, že přídawek tento o lidí newydání a o čeledína we půwodním nálezu se nečte.

indivisi seu spolčiti se et unionem habere? Et domini barones mox invenerunt pro jure, et Johannes de Rosemberg consilium dominorum exportavit: quod ex quo alias sunt divisi, videlicet quod non habent unionem neque tabulis coram baronibus, neque ex gratia D. Regis vel consanguineitate alias přibuzenstwím, quod foro illo indivisi esse non possunt et illis tabulis, sed quod semper pars illius defuncti sine heredibus seu successoribus legitime venire debet in ipsum D. Regem; ita quod statim proclamatione facta secundum cursum curiae regalis, divisor a beneficiariis Pragensibus ad vicejudicem curiae regalis dari debet et dividere partem defuncti pro D. Rege, et residuum pro vivo vel vivis. Et hujusmodi suam inventionem mox D. Barones mandaverunt ad terrae tabulas imponi propter memoriam sempiternam. Praesentibus DD. Baronibus: Andrea de Duba supremo judice, Henrico de Liběšic pro tunc supremo camerario, Johanne de Dražic protonotario tabularum, Johanne de Rosis, Zdenkone, Alberto, Jaroslao de Sternberg, Benešio et Čenkone fratribus de Weselí dictis de Wartmberg, Hynkone de Ústie, Ulrico de Novadomo, Gallo de Zwieřetic, Ješkone ibidem, Smilone, Ulrico de Holic, Sezema de Ústie, Benešio et Henrico fratribus de Březnice, Sdenkone de Rožmital, Wilhelmo de Hasmburg, et aliis multis baronibus, qui in eodem judicio praesederunt. Anno domini MCCCLXXXIII, fer. VI[a] post Hieronymi. *DD. XXV. fol. ult. Treb. 396[ab]. Talmb. extr. 42[ab].*

54.

1383. 3 *Oct. Primo Procopii, U.* 16.

In causa quam habuit D. Rex Wenceslaus Bohemiae, et nomine ipsius D. Regis Barwiko et Maršiko Kunat familiares ipsius, super proclamatione bonorum in villa Konic relictorum post mortem quondam Ješkonis Rotl civis Pragensis, D. Barones auditis proclamatione et inductione ac tabulis curiae regalis super eisdem, et auditis tabulis hereditatum regni Bohemiae, quas Johannes de Wida protonotarius majoris civitatis Prag. pro se ex parte sua produxit, invenerunt inter easdem partes pro jure, et eas taliter jure diviserunt, et Johannes de Rozmberg dominorum consilium exportavit:

Quod bona dicti Ješkonis Rotl, quae post mortem suam reliquit, videl. tres curias rusticales in eadem villa Konic, XXI gr. census solventes, ad D. Regem debent pertinere; quarum unam habet rusticus Pecha et solvit VII gr., et secundam tenet Dabin rusticus et solvit VII gr. census, tertiam curiam tenet Klima rusticus et solvit VII gr. census, Praefato Johanni, et suis heredibus ac successoribus, praedicti D. Barones in praedicta villa Konic XIV sexagenas census annui et perpetui sententialiter et diffinitive ac juste adjudicaverunt, ex eo, quia ipse Johannes eundem censum circa praedictum Ješkonem Rotl quatuor annis ante mortem suam se emisse et persolvisse per tabulas regni Bohemiae in via probationis rite et rationabiliter demonstravit: videl. super tribus curiis rusticalibus

in dicta villa Konic, medium alterum laneum agrorum habentibus, cum agris, pratis et omni libertate ad ea pertinente, III sexx. gr. census, et super hereditatibus Jandae et Janonis fratris sui ibidem in Konic, curia araturae, curiis rusticalibus et toto quidquid ibi habuerunt, cum agris, pratis, silvis et omni libertate ad ea pertinente, VI ſſ gr. annui, et super curia araturae Nachwalonis ibidem, similiter cum agris, pratis et omni libertate ad ea pertinente, V ſſ gr. census, et toto dumtaxat censu annuo nudo et perpetuo; sic quod ipse Johannes, heredes et successores sui, dictum censum XIV ſſ gr. ex praefata inventione DD. Baronum debent percipere et levare a praefatis hominibus censualibus et ipsorum successoribus, dictarum hereditatum possessoribus, illumque censum ipsi homines solvere debent praefato Johanni, heredibus et successoribus suis hic in Praga, ut puta medietatem illius in octava S. Galli nunc proximi et aliam medietatem in octava S. Georgii deinde sequenti, et deinceps annis et terminis deinde sequentibus singulis perpetue et in aevum, et per amplius eundem censum habere debent sine impedimento quolibet hereditarie possidere. Et super eo ipse Johannes pro se et pro suis heredibus et successoribus dedit memoriales, et datum est sibi pro jure obtento. Ad relationem omnium beneficiariorum, anno dom. MCCCLXXXIII, sabbato post Hieronymi, coram DD. Baronibus pleno judicio praesidentibus. *Treb.* 398—399. *Mus.* 195ᵃᵇ. *Talmb.* 43ᵃ.

55.

1384, *m. Jun. Primo Procopii, U.* 26.

Domini barones omnes in pleno judicio in IV temp. pentec. anno domini MCCCLXXXIIII° invenerunt pro jure, et Sdenko de Stermberg dominorum consilium exportavit:

ubicunque D. Rex jure aliquas hereditates contingeret, quod semper emptori disbrigatores disbrigare tenentur secundum continentiam tabularum regni Bohemiae absque omni difficultate.

Actum coram D. Baronibus in pleno judicio, praesidente Andrea judice, Henrico Škopek, Johanne protonotario, Sdenkone de Sternberg, Purkardo de Janowic, Gallo de Zwiřetic, Wilhelmo de Hazmburg et aliis multis. Ad relationem omnium beneficiariorum. *Treb.* 387ᵃ. *Mus.* 181ᵃ. *Talmb. extr.* 42ᵃ.

56.

1385, 12 *Mart. Primo Wenceslai, F.* 3.

Causa quae vertitur inter dominos canonicos ecclesiae Pragensis, et Henricum de Kokowic ac disbrigatores dictorum dominorum canonicorum bonorum de Čista, videlicet Bawarum de Wšerub, a quo bona emerat Henricus de Rabstein ipsis in disbrigatione uxoris et sui dotalitii dicti Kokowconis; et idem Henricus eadem bona vendiderat Puotae de Gutstein, quem Puotam penes alios disbrigatores domini canonici praedicti impugnaverunt, sic per dominos beneficiarios de illo consilio et assensu ambarum partium est ordinatum:

Quod praedictus Henricus Kokowec cum suo dotalitio expediri debet per dictos disbrigatores canonicorum, sic quod domini canonici et ipsorum hereditas omnino libera esse debet et quieta, et Petrus de Rabstein, cujus pater bona in Wšerub emerat a Baworko disbrigatore dictorum canonicorum, pro damnis et impensis ipsis dominis canonicis debet dare et solvere decem sexagenas grossorum in medio jejunii nunc proximi, et Kokowconi pro parte ipsius portionis in suo dotalitio dare debet et solvere triginta duas sexagenas gr. in die S. Georgii nunc proximi, et viginti sexag. gr. quas Puota de Gutstein pro eo solvit, sibi reddere debet in die trinitatis terminis proximis. Item Ješko de Čijewic pro portione sua dare debet et solvere similiter triginta duas sexag. gr. praedicto Kokowconi in die pentecosten terminis proximis, et dominis canonicis et ipsorum impensis et damnis dare debet et solvere similiter decem sexagenas in die Urbani terminis proximis. Item vidua de Dolanek, si ipsam Plichta newypří de suo dotalitio, tunc debet solvere tantumdem, sicut Ješko, per omnia; sin vero non, iterum de novo beneficiarii debent illius facti esse potentes; ita tamen, quod praedictus Petrus de Rabstein in sua portione ducere debet super bona et hereditates Bawořii de Wšerub, primo ibi in Wšerub super totum, quidquid ibi habet; et si ibi deficeret, tunc debet ducere super hereditates alias ipsius Bawoři advitales, aut alias ubicunque quidquid de suis inveniretur hereditatibus. Actum anno dom. M°CCC°LXXXV^h^, die dominico qua cantatur Laetare. *Trebon.* 399^b^. *Mus.* 196^a^. *Talmb.* 44^a^.

57.

1386. *Primo Wenceslai, J. 9.*

Nalezli wuobec za práwo páni na plném saudu: Omyl we dskách jestližeby se stal beze lsti, že páni jich milost a wládyky to budau moci naprawiti na plném saudu, jakož prwé býwalo. Primo Wenceslai J. 9. *Z. z.* 1500, *str.* 14.

58.

1386. *Primo Wenceslai, L.* 24.

Wenceslaus rex ademit XXXII ſſ gr. census annui ex eo, quod intabulatio facta est pro certis personis tantummodo ecclesiae, et non pro ecclesia, et quod consensus ad hoc regiae majestatis non fuit, nec nuntius secundum consuetudinem regni. *Talmb.* 44*b*.

59.

1386, *Eodem libro, L.* 26.

Nález o tom, že jedna wdowa dala letóm wdowským projíti, ano práwa jdú; i z té příčiny ztratila jest práwo swé wěnné, i z toho dali Hynkowi za práwo. *ibid.*

60.

1386, 22 *Dec.* (*Primo Wenceslai . . .*)

Anno MCCCLXXXVI, sabbato quatuor temporum adventus, praesederunt judicio: Jodocus marchio Moraviae, Přemko dux Tešinensis, Henricus de Duba dictus Škopek camerarius supremus, Andreas de Duba supremus zudarius, Kunadus dictus Kapleř de Sulewic protonotarius terrae, Petrus de Kosti, Zdenko de Konopišt dictus de Sternberg, Wanko de Potenstein, Ratmir de Krasikowa,

Hermannus de Hradce, Henricus dictus Berka de Duba et Hynko dictus Berka de ibidem, Břenko de Skaly, qui consilium dominorum exportavit, Albertus de Sternberg, Albertus de Kolowrat, Purcardus de Janowic, Čenko de Wesele, Otto de Bergow, Wilhelmus de Hasenburg, Henricus de Hradce, Jenczo et Theodricus fratres de Janowic, Plichta de Žirotin et alii quam plures fide digni *(sic)*. *DD. XIII*, 35.

61.

1387, 2 *Mart. (Primo Wenceslai . . .)*

Sabbato quatuor temporum quadragesimae anno MCCCLXXXVII praesederunt judicio: Henricus dictus Škopek de Duba, camerarius supremus, Andreas de Duba zudarius supremus, Kunadus Kapleř protonotarius terrae, Beneš de Duba dictus Škopek judex curiae regalis, Zdenko de Konopišč, Ratmir de Swamberg, Wilhelmus de Hasenburg, Břenko de Skaly, Albertus de Sternberg, Albertus de Kolowrat, Boršo junior, Buško de Swamberg, Jenczo de Janowic, Henricus de Březnice et alii quam plures. *DD. XIII*, 32.

62.

1387. *Primo Wenceslai, Q.* 9.

(Juxta.) Wedle přewodu wěna, kdež Waněk z Dubé ženě wěno přewodí léta božího 1432, toto opraweni na létu stalo se jest ten čtwrtek před sw. Hawlem panským rozkázaním a nálezem z plného saudu, proto že jest se stal omyl písařem, že maje napsati léta LXXXVII, i napsal byl léta LXXXVIII. A to opraweni stalo se z rady panuow mnohých i zeman k tomu saudu přiwolaných w raddu. *Talmb.* 44ª.

63.

1388, *m. Febr. (Primo Wenceslai . . .)*

Barones judicio praesidentes anno domini MCCCLXXXVIII, quatuor temporum quadragesimae: Procopius marchio Moraviae, Andreas de Duba supremus judex, Henricus Škopek de Duba supremus camerarius, Konradus Kapleř de Sulewic protonotarius, Wilhelmus Zajíc, Marquardus de Kosti, Jan Pikna de Pirkenstein, Henricus de Rosenberg, Hermanus, Ulricus et Jan de Novadomo, Sezema de Ustie, Jan de Žampachu, Plichta de Žirotin, Konradus de Lnař, Henricus de Březnice, Břenko de Skala, Purkhardus de Janowic, Zdenko de Rožmital, Hynko Berka de Duba, Ratmir de Swamberg, Albertus de Sternberg, Zdeslaus de Sternberg, Čenko de Wesele, ceterique domini barones. *Talmb.* 304*b*. *Balb.* 69.

64.

1388, *m. Febr. (Primo Wenceslai . . .)*

Anno domini MCCCLXXXVIII, quatuor temporum quadragesimae, barones judicio praesidentes: Andreas de Duba supremus judex, Henricus de Duba supremus camerarius, Konradus Kapleř de Sulewic protonotarius, Otta Bergow de Bielina purgravius Pragensis, Albertus Kolowrat de Kornhaus, Wilhelmus de Hasenburg, Jan Plichta de Žirotin et ceteri domini barones. *Talmb.* 304*b*. *Balb.* 69, 70.

65.

1388. 23 *Mai. (Primo Wenceslai . . .)*

Anno domini MCCCLXXXVIII, sabbato quatuor temporum pentecostes, barones judicio praesidentes: Henricus de Duba dictus Škopek supremus camerarius, Andreas de Duba zudarius supremus, Kunadus Kapleř protonotarius terrae, Otto de Bergow, Wilhelmus de Hazemburg, Ratmir de Swamberg, Břenko de Skaly, Albertus de Kolowrat, Purchardus et Theodricus fratres de Janowic, Ulricus de Grecz *(sic)*, Zdenko de Ščepanic,

Hensliaus et Pota fratres de Turgow, Hynačko de Wisemburg, Henricus de Březnice, Kunadus de Elnař, et alii quam plures. *DD. XIII*, 241.

66.

1388. *(Primo Wenceslai . . .)*

Anno MCCCLXXXVIII domini judicio praesidentes: Andreas de Dube supremus judex, Henricus de Duba supremus camerarius, Konradus Kapleř de Sulewic protonotarius, Joannes de Pirkstein, Otto Bergow de Bielina burgravius Pragensis, Albertus Kolowrat de Kornhaus, Wilhelmus de Hasenburg, Joannes de Lichtenburg, Břenko de Skala, Zdenko de Rožmital, Joannes de Žampach, Plichta de Žirotin, Konradus de Lnař, Ratmir et Buško de Swamberg burgravius Wyšehradensis, Purkhardus, Jenczo et Theodericus de Janowic, Hynaček de Wisemburg, Bočko de Poděbrad, Petrus de Kosti, Ulricus et Joannes de Novadomo, Joannes et Sezema fratres de Ustie, Henricus de Březnice, Joannes de Baště, ceterique barones. *Balb.* 75.

67.

1389, 14 *Mart. Secundo Wenceslai, A.* 8.

Domini barones in pleno judicio, in causa quae vertebatur inter Hyncikonem Pluh de Orlik ex una et Plichtam de Žirotin parte ex altera, super hereditatibus relictis post mortem Smilonis de Kowaně olim dicti, videl. in Drahomyšl et Kowaň ac Wzteklina et aliis, ubicunque eas post se dereliquit, auditis partibus hinc inde, pro jure invenerunt, et Ratimir de Swamberg dominorum consilium exportavit:

quod Hyncziko de Orlik praedictus secundum continentiam suae unionis et tabularum, quas pro se habuit, est justior et propinquior ad omnes hereditates praedictas et alias, quaecunque sunt per dictum Smilonem ipso defuncto derelictae, quam aliquis alter, exclusa dumtaxat sola dote uxoris suae Annae, quae debet circa suam dotem secundum tenorem tabularum libere remanere.

It. invenerunt:

quod nullae aliae memoriae, praeter tabulas, debent admitti.

Actum an. dom. MCCCLXXXIX, dominica secunda in jejunio, praesentibus dominis baronibus Andrea de Duba supremo judice, Henrico de Dube dicto Škopek supr. camerario, Kunado Kapleř de Sulewic protonotario tabularum terrae, Ratmiro de Swamberg et ceteris DD. Baronibus, qui in eodem judicio praesiderunt. *Treb.* 394—95. *Mus.* 190ᵇ. *Talmb.* 44ᵇ. (boh.)

68.

1389. *Secundo Wenceslai, A.* 8.

Domini barones in pleno judicio, in causa vertente inter priorissam et conventum sanctimonialium monasterii S. Katharinae in Nova civitate Pragensi ex una, et Henslinum Hauer civem Novae civitatis Pragensis, Hanušium coquum D. Regis et quosdam ipsorum adjutores parte ab altera, super 26 ſſ gr. census annui in praedicta civitate Pragensi et alibi, prout hoc plenius in literis expressatur; quos census Valentinus Krkač praedictae Novae civitatis olim concivis, qui fuit procurator dictarum sanctimonialium, praedictae priorissae et conventui ac mona-

sterio legitime donaverat animae suae pro remedio salutari; partibus praedictis hinc inde perauditis, nec non gratias et literas munimentaque dictarum sanctimonialium a D. Karolo divae recordationis Roman. Imp. semper Augusto et Boh. rege pro parte ipsarum conspicientes, et literis testamentalibus aliisque de pleno consilio juratorum dictae Novae civitatis Pragensis pro parte Haueri ostensis, narrationibusque diversis, quas pro se hinc inde produxerunt, clare intellectis, pro jure invenerunt, et Albertus Kolowrat dominorum consilium exportavit:

Quod dicti census debeant perpetuis temporibus circa praedictas priorissam et conventum ac monasterium pacifice permanere hereditarie et quiete; ipsasque virgines et monasterium ab impetitione dictorum Haueri et aliorum quorum intererat, totaliter absolverunt, dantes et decernentes pro jure obtento et plene deducto ipsas virgines et monasterium circa pacificam possessionem debere remanere perpetue et hereditarie, ut praedicitur, census antedicti. Quorum nomine Benešius Ptaček de Dworce, ipsarum in hac parte commissarius, et Habardus praepositus monasterii ejusdem pro dominis beneficiariis ad perpetuam rei memoriam dederunt. *Treb.* 397—8. *Talmb.* 44—45.

69.

1389, 1 *Oct. Secundo Wenceslai, B.* 21.

Anno MCCCLXXXIX, feria sexta in crastino Hieronymi, praesederunt judicio: Andreas de Duba, supremus judex regni Boemiae, Henricus Škopek de Dube supremus camerarius, Kunadus Kapler de Sulewic protonotarius tabularum terrae, Otto Bergow de Bielina purgravius Pragensis, Albertus de Kolowrat, Jan Pikna de Lichtenburg, Wilhelmus Zajiec de Hasenburg, Nicolaus Zajiec de Budyni, Ratmir de Šwamberg, Buško ibidem, Henricus de Rosenberg, Zdenko de Rožmital, Purkart et Jenczo de Janowic, Břenko de Skala, Henricus de Březnice, Wilhelmus de Zwieřetic, Petrus de Kosti, Petrus de Wesele et alii. *DZ. VI, H.* 28.

70.

1389, 17 *Dec. Secundo Wenceslai, D.* 10.

Anno MCCCLXXXIX, feria sexta quatuor temporum adventus, praesederunt judicio: Andreas de Duba, supremus judex regni Boemiae, Henricus de Dube supremus camerarius, Kunadus Kapler tabularum terrae protonotarius, Otto Bergow de Bielina purgravius Pragensis, Albertus Kolowrat de Kornhaus, Wilhelmus de Hasenburg, Břenko de Skala, Purkardus, Jenczo et Theodricus de Janowic, Joannes et Sezema de Ustie, Zdenko de Rožmital, Joannes de Lichtenburg, Bočko de Poděbrad, Ulricus de Novadomo, Wilhelmus de Landstein, Ratmir de Pořiečie, Buško de Šwamberg, Joannes de Michalowic, Wilhelmus de Zwieřetic et alii. *DZ. VI, H.* 28.

71.

1389, 18 *Dec. Secundo Wenceslai, D.* 14.

In causa quae vertebatur coram DD. Baronibus ex speciali mandato et commissione Ser^mi principis et domini D. Wenceslai Roman. semper Augusti et Boh. regis, inter Jarkonem de Walstein ex una et Kačnam relictam olim Zdenkonis fratris sui ibidem parte ex alia, DD. Barones in pleno judicio, visis tabulis et unionis

dicti Jarkonis cum Zdenkone, et dotalitii dictae Kačnae, quas omnes ipse Jarko coram DD. Baronibus ostendit, invenerunt pro jure, et Albertus Kolowrat dominorum consilium exportavit:

Quod ex quo Zdenko Kačnae uxori suae dotavit in hereditatibus in unione contentis absque consensu fratris sui Jarkonis antedicti: quod medietas ejusdem dotalitii concernens portionem Jarkonis libera esse debet a dotalitio Kačnae integra et soluta; pro eo vero, quia tunc temporis Kačna ante barones personaliter non astitit, neque citata fuit, DD. Barones ipsam ad ostendendum jus suum citari mandaverunt. Praesentibus baronibus in eodem judicio contentis.

Anno domini M°CCC°LXXXIX°, sabbato quatuor temporum adventus. *Treb.* 400ᵃ. *Talmb.* 45ᵃ.

72.

1391, 17 *Febr. Secundo Wenceslai, H.* 26.

Domini barones in pleno judicio praesidentes, auditis tabulis Petri Smelcer et suorum disbrigatorum, secundum tabulas invenerunt pro jure, et Purkardus de Janowic dominorum consilium exportavit:

Quod ex quo Smelcer annis durantibus jure est in hereditatibus impeditus et jus suum duxit super suos disbrigatores, quod debet eo uti, et jus suum procedere secundum tenorem tabularum super suos disbrigatores; et Niclinus de Kniežewes cum suis coemtoribus similiter, quod jus suum ducat super suum principalem, et si ibi deficeret, tunc super disbrigatores secundum tabulas terrae, pro eo, quia est regni impedimentum [1]), et anni in eo non possunt sic in brevi pertransire. Actum anno dom. MCCCLXXXX primo, fer. VIᵗᵃ quatuor temporum quadragesimae. *Trebon.* 396ᵇ. *sq. Talmb.* 45ᵃᵇ.

73.

1391, 17 *Febr. Secundo Wenceslai, H.* 27.

Anno MCCCXCI, feria sexta quatuor temporum quadragesimae, praesederunt judicio: Andreas de Duba supremus judex regni Boemiae, Henricus de Duba supremus camerarius, Kunat Kapler de Sulewic protonotarius tabularum terrae, Tiema de Litwinow viceprgravius castri Pragensis, Theodricus et Purkardus de Janowic, Čenko de Wesele, Stephanus de Opočna, Ulricus de Holic, Albertus Kolowrat de Kornhaus, Henricus de Novadomo, Ulricus ibidem, Theodricus de Richnow, Bočko de Poděbrad, Albertus de Sternberg, Puota de Turgow, Zdenko de Štěpanic, Petrus de Kost. *DZ. VI, H.* 27.

74.

1391, 18—19 *Mai. Secundo Wenceslai, K.* 13.

In causa, quae fuit coram D. Procopio marchione Moraviae et coram dominis baronibus in pleno judicio praesidentibus ac coram beneficiariis Pragensibus inter D. Přibam relictam Stiborii de Fusperk et Otikonem de Crhowic ac suas sorores, quarum intererat, super hereditatibus in Uněwic, domini barones

---

1) *Talmb.* regnum impeditum.

auditis tabulis ipsorum, videlicet Otikonis et suorum sociorum, in quibus se dicta Přiba obligaverat, quod non obligavit aliud nisi suas hereditates dotales obligatas, et visis tabulis dotalitii ipsius, quod dicta villa Uněwic non est in dotalitio, domini barones invenerunt pro jure, et solus marchio dominorum potaz exportavit:

Quod si ipsa Přiba docebit tabulis, quod Ctibor post dotem dictam emit villam, ex tunc debet habere quietem in dicta villa secundum praescriptionem, quam sibi filii sui fecerunt, et debet eam in eadem purgravius castri Pragensis defensare.

Actum anno dom. MCCCLXXXXI°, feria V et VI quatuor temporum pentecostes, coram dominis baronibus in pleno judicio praesidentibus, D. Procopio marchione Moraviae, Andrea de Duba supremo judice, Henrico de Duba supremo camerario, Kunado de Sulewic protonotario, Bočkone de Poděbrad, Henrico de Nova domo et Ulrico de Novadomo, Henrico de Honstein, Hynkone de Lipa dicto Berce, Zdenkone de Rožmital, Ratmiro de Potiečie, Henrico de Březnice, Kunrado de Lnař, Wilhelmo de Lantstein, Johanne de Michalowic, Johanne de Žampach, Stephano de Opočen, Ulrico de Holic, Alberto de Sternberg et aliis multis, qui in eodem judicio praesiderunt. *Trebon.* 397ª. *Talmb.* 45ᵇ.

75.

1391, 2 *Oct. Secundo Wenceslai, L.* 19.

Anno MCCCLXXXXI, feria secunda post Hieronymi, praesederunt judicio: Procopius marchio Moraviae, pro tunc capitaneus regni Boemiae, Joannes dux Gorlicensis, Andreas de Duba supremus judex regni Boemiae, Henricus de Duba supremus camerarius, Kunadus Kapler de Sulewic supremus notarius, Henricus de Rosenberg, Henricus, Ulricus et Joannnes fratres de Novadomo, Ratmir de Šwamberg, Otta Bergow de Bielina supremus burgravius Pragensis, Purkard Strnad de Janowic, Ulricus de Novadomo, Racko et Buško de Šwamberg, Henricus de Březnice, Zdenko de Rožmital, Joannes dictus Michalec de Michalowic, Pota de Turgow, Henslinus de Turgow, Beneš de Liběšic et alii multi. *DZ. VI, H.* 28.

76.

1391, *m. Dec. Primo Nicolai, A.* 4.

Domini barones, Johannes dux Gorlicensis, Procopius marchio pro tunc capitaneus regni Bohemiae, Henricus de Duba supr. camerarius regni Bohemiae, Andreas de Dube supr. judex terrae Bohemiae, Kunadus Kapler protonotarius terrae regni Bohemiae, Otta Bergow de Bielina purgravius castri Pragensis, Johannes de Michelsperg, Puota de Častolowic, Henricus de Komburg, Ratmir de Šwamberg, Theodoricus et Jenczo de Janowic, Bočko de Poděbrad, Wanko de Dube, Buško de Šwamberg, Stephanus de Opočna, Hynko Berka de Lipeho, Hermanus Chustnik, Henslinus Turgow, et alii barones judicio praesidentes. *Trebon.* 400*ab. Talmb.* 52*a.*

77.

1391, 23 *Dec. (Primo Nicolai . . .)*

Anno MCCCXCI, sabbato quatuor temporum adventus, praesederunt judicio: Johannes dux Gorlicensis, Procopius marchio Moraviae, Andreas de Duba supremus judex, Henricus Škopek supremus camerarius, Otto Bergow de Bielina, Ratmir de Šwamberg, Břenko de Skaly, Purkardus et Theodricus

de Janowic, Albertus de Sternberg, Buško de Šwamberg, Konradus de Elnar, Henricus de Koldenburg, Janko de Děčin, Arnušt de Schomburg, et alii quam plures. *DD. XIII*, 9.

78.

1391, 23 *Dec. Primo Nicolai, A.* 8.

In causa vertente inter Elškam relictam Hynkonis Berka ex una, et Hynkonem dictum Berka de Honštaina parte ab altera, super dotalitio ipsius D. Elšcae, domini pleno judicio praesidentes, auditis tabulis praedictae D. Elšcae et defensione praedicti Hynkonis, in praesentia Procopii marchionis Moraviae et inclyti principis Johannis ducis Gorlicensis, invenerunt pro jure et D. Ratimir de Pořiečie dictus Šwamberg dominorum consilium exportavit:

quod D. Elšcae praedictae praedictus Hynko debet cedere LXXV ꝶ gr. census cum hominibus, secundum continentiam tabularum ipsius, sicuti posset ille census in toto percipi; et illos homines debet possidere, ipsosque judicare, emendasque ab eis recipere; et illi homines debent habere libertates, sicuti prius habuerunt, et alias res et wóle; et super hoc literae debent fieri, sicuti ei D. Elšcae tabulae testantur, excepta steura seu berna regali, quam Hynko praedictus in praedictis hominibus more solito recipere debet.

Actum anno dom. MCCCLXXXXI°, sabbato quatuor temporum adventus, praesentibus dominis baronibus supradictis. *Mus.* 197ª. *Trebon.* 400ᵇ. *Talmb.* 52ᵃᵇ.

79.

1392. *Primo Nicolai, B.* 1.

Barones judicio praesidentes: Henricus Škopek supremus camerarius terrae regni Bohemiae, Andreas de Duba judex terrae, Kunadus Kapler protonotarius tabularum terrae regni Bohemiae, Ratmir Swamberk de Krasikow, Břenko de Skala, Bočko de Poděbrad, Johannes de Michalowic, Janko de Děčin, Mikulaš Zajiec de Hasenburg, Albertus de Stermberg, Albertus de Konopišt, Purkardus de Janowic, Henslinus de Turgow, et aliis multis eodem judicio praesidentibus *(sic)*. *Mus.* 194*b*. *Trebon.* 398*b*. *Talmb.* 52*a*.

80.

1392, 9 *Mart. Ibidem, B.* 2.

In causa vertente inter Soběhrdonem de Nechwalic ex una, et Marquardum de Těchařowic super orphano olim Lidonis de Stareho Sedla parte ab altera, domini auditis partibus utrisque invenerunt pro jure, et D. Ratmir de Šwamberg dominorum potaz exportavit:

Ex quo Soběhrdo est pater commissarius et tutor orphani praedicti tabulis terrae: ex tunc est justus ad orphanum praedictum. Et etiam ipse Soběhrd potuit vendere et alienare hereditates praedicti orphani, cuicunque sibi placeret; etiamque praedictum orphanum ipse Soběhrd amplius coram dominis baronibus in judicio statuere non debet nec tenetur, nisi sit ad hoc jure terrestri compulsus; et super eo dederunt sibi pro jure obtento.

Dedit memoriales, praesentibus dominis

baronibus Actum sabbato quatuor temporum quadragesimae. *Treb.* 398b. *Mus.* 195a. *Talmb.* 51—2. (boh).

81.

1392, 8 *Jun.* *(Primo Nicolai . . .)*

Anno MCCCXCII, sabbato quatuor temporum pentecostes, praesederunt judicio terrae in refectorio monasterii S. Jacobi in majori civitate Pragensi: Johannes dux Gorlicensis, Procopius marchio Moraviae, Henricus dictus Škopek supremus camerarius regni Bohemiae, Andreas de Duba supremus zudarius, Otto dictus Bergow, Johannes de Michilsperg, Pota de Častolowic, Arnušt de Šomburg, Wilhelmus de Hasenburg, Hynaček de Wisemburg, Purkardus, Theodricus et Jenczo fratres de Janowic, Albertus de Sternberg, Albertus de Konopišče dictus de Sternberg, Henricus de Rosenberg, Zdenko de Ščepanic, Stephanus de Opočna, Bočko de Poděbrad, Wilhelmus de Lanštein, Zdeslaus de Sternberg, Hermannus de Chusnik, Slawko de Osek, Pota et Henslinus fratres de Turgow, Hynek Berka de Hohenstein, Hynce de Lipa, Zdenko de Rožmitala, Johannes de Žampach, Albertus et Purkardus de Kornhaus dicti Kolowrati. *DD. XIII,* 141—143.

82.

1394, 12 *Jun.* *(Primo Nicolai . . .)*

Anno domini MCCCXCIV, feria sexta quatuor temporum pentecostes, praesederunt judicio: Jodocus marchio Moraviae, Purchardus de Janowic judex curiae supremus, Andreas de Duba, zudarius regni Bohemiae supremus, Břenko de Švihow camerarius supremus, Kunadus Kapler protonotarius tabularum terrae, Henricus de Rosenberg, Petrus de Kosti, Hynko Berka de Honstein, Zdenko de Rožmital, Henricus de Novadomo, Johannes de Michelsperg, Bočko de Poděbrad, Wilhelmus de Lanštein, Otto Bergow, Johannes de Ustie, Puota Turgoweo, Ulricus et Johannes de Novadomo, Puota de Častolowic, Henricus de Březnice, Hermannus de Novadomo, Wenceslaus de Wartenberg, Wilhelmus de Zwieřetic, Ratmir de Šwamberg, Zdenko de Ščepanic, Johannes de Děčin, Ulricus de Holic et quam plures allii. *DD. XIII,* 45.

83.

1395. (?) *Primo Nicolai, O.* 2.

Wáclaw král z obdarowání swého učinil milost Kojatowi z Dehtowa starému, patře na služby jeho, kteréž jest činil a dědici jeho ještě na budúcí čas činiti by mohli, že k němu, jakožto k člowěku nemocnému a přílišnú starostí ztrápenému, kterýž jest nemohl osobně přijíti ke dskám zemským, jednoho z úředníkuo zemských Pražských rozkázal poslati, kterýžto od něho o zřízení dědictwí jeho kteréhožkoli rekognicí ke dskám wezma, o takowém zřízeni u desk učinil relací; a úředníci k tomu zřízení Wáclawa řečeného Čečelka, úředníka králowé, rozkázali a poslali jsú skutečně, kterýžto o zřízení, které jest od nadepsaného Kojaty uslyšal a wzal, učinil relaci ke dskám, jakož we dsky wloženo jest. Posel na to byl jest Purkhart z Janowic. *Talmb.* 51*b.*

84.

1395 (?). *Primo Nicolai, P.* 11.

Wáclaw Římský a Český král, z milosti swé přiznal se před úředníky Pražskými, že wšecky děti aneb sirotky někdy Jana z Chodžowa, se wšemi dědinami jich a se wšemi nábytky, kteréž nyní mají neb potom mieti budú, mocně poručil jest a poraučí Božděchowi z Bělušic, tak že jest (jej) učinil prawého a najwyššího otce poručníka a obranci wšech wěcí swrchupsaných; a Jindřicha z Bělušic odwolal z té příčiny, že nadepsaný Jindřich

na swobodných cestách a silnicích laupeže činil a proti králowstwí učinil. Posel na to byl jest Purkhart z Janowic, řečený Strnad, najwyšší purkrabie Pražský. *Talmb.* 51*b*.

85.

1396.(?) *Primo Nicolai, S.* 1.

Wenceslaus Romanorum et Bohemiae rex, de plenitudine majestatis suae, coram beneficiariis Pragensibus hereditatem suam, quae ad ipsum tamquam regem Bohemiae est legitime devoluta post mortem Wšeslai Šindel de Nudwojowic, curiam araturae ɔc. dedit et dare potuit Mikšoni Kokůtek de Lažan, et ei de dictis hereditatibus hereditarie condescendit. Nuntius ad tabulas referens praemissa fuit Purkhardus Strnad de Janowic, judex curiae a domino rege specialiter delegatus. *Talmb.* 52*a*.

86.

1396, 15 *Apr. Primo Nicolai, S.* 20.

Barones judicio praesidentes, sabbato post ostensionem reliquiarum anno domini MCCCLXXXXVI: Hynko Berka de Hoenstein, supremus judex, Wilhelmus de Lantstein supr. camerarius regni Bohemiae, Henricus de Rosenberg supremus purgravius castri Pragensis, Smil de Richenburg dictus Flaška protonotarius tabularum, Otta dictus Bergow de Bieliny, Johannes dictus Michalec de Michalowic, Bočko de Poděbrad, Boršiko de Osěk, Boršo junior de Osěk, Břenko de Skaly, Bohuslaus de Šwamberg, Puota de Skaly, Berka senior de Dube, Racko de Šwamberg, Henricus de Březnice, Wenceslaus de Wartinberg, Petrus de Kosti, Wilhelmus de Zwieřetic, Sezema et Johannes de Ustie, Albertus de Konopiště, et alii domini barones, qui eodem judicio praesiderunt. *Trebon.* 401*a*. *Mus.* 197*a*. *Talmb.* 52*b*. 305*b*.

87.

1396, 26 *Mai. Primo Nicolai, T.* 5.

Anno domini MCCCXCVI barones judicio praesidentes feria sexta quatuor temporum pentecostes: Wilhelmus de Lantstein, supremus camerarius, Hynko Berka de Hoenstein supremus judex, Smilo de Pordubic protonotarius tabularum, Henricus de Rosenberg supremus burgravius Pragensis, Břenko de Skaly judex curiae regalis, Hermannus, Henricus et Ulricus de Novadomo, Johannes de Novadomo, Andreas de Duba, Petrus de Kosti, Henricus Berka de Lipeho, Ratmir de Šwamberg, Wilhelmus de Zwieřetic, Sezema de Ustie, Janko de Děčina, Zdenko de Rožmital, Henslin de Turgow, Albertus de Konopišt, Zdenko de Štěpanic, Henricus de Březnice, Boršo junior de Osek, Břenko de Strakonic, Beneš de Leštna, Wenceslaus de Wartenberg et alii domini barones. *Talmb.* 306*a*. *Vindob. hist. prof.* 753.

88.

1397, *m. Mart. Secundo Nicolai, B.* 2.

Barones judicio praesidentes: Wilhelmus de Landstein supr. camerarius, Hynko dictus Berka supr. judex, Henricus de Rosenberg supr. purgravius castri Pragensis, Smilo de Richenburg protonotarius tabularum, Břenko de Šwihow judex curiae, Henr. de Novadomo, Benešius de Liběšic, Otta Bergow, Petrus de Kosti, Bočko de Poděbrad, Jan Krušina, Ratmir Šwamberg, Bohuslaus Šwamberg, Boršo senior de Osek, Henricus de Elsterberg, Zdenko de Štěpanic, Stephanus de Opočna, Boršo de Štědrých, Wilhelmus de Zwieřetic, Henzlinus de Turgow, Joh. de Michalowic, et alii plurimi DD. Barones, qui eodem judicio praesiderunt. *Treb.* 395*ab*. *Mus.* 190*b*. *Talmb.* 53*a*.

89

1397, 16 *Mart. Eodem libro, B.* 2.

In causa Purkardi dicti Strnad de Janowic ex una, et Sigismundi de Želče parte ex altera, super quadam obligatione et impignoratione ejusdem, DD. Barones audita propositione et querela Sigismundi praedicti, et responsione ac defensione Purkardi dicti Strnad, invenerunt pro jure, et Břenko de Skaly dominorum potaz exportavit, dicens:

quod milites et clientes ac communis populus non possunt přeswědčiti beneficiarios, ex eo, quia sunt jurati, i. e. přísežní; sed si Sigismundus potest habere memoriam antiquorum beneficiariorum, qui tunc erant, dum camerarium postulavit, vel dominum baronem poprawczonem vel kmetonem, qui reciperet super suam fidem, et diceret, quia est sibi notum, quod ipse Sigismundus camerarium postulasset, tunc suum jus debet habere processum. Et super eo datum est ei pro jure obtento. Dedit memoriales.

Praesentibus DD. Baronibus Wilhelmo de Landstein supr. camerario, Hynkone supr. judice, Smilone protonotario tabularum et ceteris superius annotatis. Actum anno domini MCCCLXXXX septimo, fer. VI quatuor temporum XL^mae^. *Treb.* 395^ab^. *Mus.* 191^a^. *Talmb.* 52^b^.

90.

1397. *Secundo Nicolai, B.* 2.

Nález mezi Dorotú a Eliškú s jedné a králem Wáclawem s druhé strany, o wěno jednostajně po sestrách dané. Nalezli za práwo, cožkoliwěk jest dáno po jedné sestře, tolikéž se má dáti po jiných sestrách, a ostatek jest na Králowě M^ti^; a ten nález jest o hrad Wilštein mezi sestrami. *Talmb.* 53*a*.

91.

1397. *Secundo Nicolai, B.* 22.

Martinus de Hořiněwsi, pater commissarius orphanorum olim Maršonis de Ostrow, protestatus est coram beneficiariis Pragensibus, quod hereditatem praedictorum orphanorum in Klamoši, villam integram, curias araturarum, munitionem, curias rusticales cum censu, Hrtanow, Ščitow villas integras, (excluso VI ß gr. census nudi, quas habent fratres Praedicatorum in Grecz reginae), Liplesy villam integram, in Bystřici, in Ostrownici, in Ugezdci totum, quidquid ibi habuit, cum agris, pratis, silvis, rivis, piscinis, cum parte juris patronatus et omni libertate ad ea pertinente, nihil ipsis ibidem reservando, vendidit Milotae de Hrušowa pro 1100 ß gr. et fassus est, se easdem pecunias ab eo plene percepisse, et ei de dicta hereditate hereditarie condescendit. Disbrigare debet ipsemet, et cum eo Johannes de Klenice, Nicolaus de Petrowiček et Jan de Chotče dictus Kule, omnes in solidum, ab omni homine, jure terrae, et specialiter a dotibus et orphanis, ut juris est terrae. Quodsi non disbrigarent: tunc Pragenses beneficiarii debent inducere ipsum ementem super hereditates disbrigatorum, ubi habent aut habebunt, in tertia parte plus pecuniae antedictae nomine poenae et impensa-

rum, omni absque citatione, tanquam jure obtento. Actum anno domini M.ccclxxxxvii. *Talmb.* 53—54.

92.

1397, 21 *Dec. Secundo Nicolai, D.* 18.

Anno domini MCCCLXXXXVII, feria sexta quatuor temporum adventus domini, Jodocus et Procopius marchiones Moraviae, et barones Wilhelmus de Landštein supremus camerarius, Hynko de Hoenštein dictus Berka supremus judex, Smilo de Richmburg prótonotarius tabularum, Henricus de Rozemberg, Bočko de Poděbrad, Břenko de Šwihowa, Otta Bergow de Bieliny, Boršo senior de Risenburg alias de Osek, Johannes Michalec, Racko de Šwamberg, Puota de Častolowic, Petrus de Kost, Johannes et Jaroslaus de Dobruška, Nicolaus de Borotin, Hynko Hlawáč de Nachod, Hynko de Wismburg, Hermanus de Wartmberg, Břenko de Strakonic, Johannes de Herštein, Ulricus et Johannes de Novadomo, Johannes de Zaječic, Albertus et Zdeslaus de Sternberg, Albertus de Konopišt, Purkhardus de Janowic, Ulricus de Hazmburg, Alšo Škopek de Dubé, Předbor de Ronow et alii quam plures domini et barones eidem judicio praesidentes. *Talmb.* 52—53. *Hořow.* 68*b*. *Vindob. hist. prof.* 753.

93.

1397, *Dec. Secundo Nicolai, D.* 19.

Nález o Agnežku wdowu s jedné a o Wojířě s Ewú ženú jeho s druhé, o dědictwí w Radonicích. I nalezli za práwo, že on Wojíř a Ewa žena jeho jsú sprawedliwi k Radonicím hořejším i k dolejším; neb Henšík, muž někdy Agnežčin žalujíci, to dědictwí, o kteréž pře jest, byl prwé je dáním zawedl, a z té příčiny jí Agnežce nemohl jest na těch dědinách wěna wložiti; a z toho dáno Wojířowi za práwo. *Talmb.* 53*b*.

94.

W těchž kniehách.

Nález o poručenstwí. Páni nalezli za práwo, že on křížownik Petr (na) poručenstwí jemu učiněné jest sprawedliw k sirotkuom i k jich dědictwí w Ejstrbích, dworu poplužnímu se dwěma poplužími, s twrzí, s dwory kmetcími, s úroky, s rolími, s lukami, s lesy i se wší zwolí k tomu příslušející, jakož toho dsky ukazují; a mají w nich on Petr i sirotkowé pokoj míti před Larwú. A na to dali jsú řečeným Petrowi a sirotkuom za práwo. *Talmb.* 53*b*.

95.

W těchž kniehách.

a) Nález o přewedení wěna. Nalezli za práwo, že řečená Kateřina jest sprawedliwa k dědictwí, na kteréž jest přewedena, jakož jí dsky swědčí; a na tom dali Kateřině za práwo. *Talmb.* 53*b*.

b) Nalezli wuobec za práwo: Že wěno muož přewedeno býti s jednoho statku na druhý; ale když se to wěno přewodí, má příjemce býti od té ženy, kteréž se wěno přewodí, a ona také osobně tu býti má; a w tom se příjemce opatř, aby dosti wěna k užíwání jejiemu bylo, wedle práwa wěnného. A ten příjemce má mieti na swobodných dědinách; pakliby dosti wěna nebylo, má ona na příjemcuow statek sáhnúti podlé práwa. Pakliby i na příjemcowu statku dosti nebylo, tehdy se má zase nawrátiti, kdež jest wznesena. O tom rozsudek Secundo Nicolai. *Z. z.* 1500, *str.* 119.

96.

1397, 21 *Dec. Secundo Nicolai, D.* 22.

In causa Smilonis de Richemburg ex una, et Johannis de Zaječic alias de Holic, patris commissarii, possessoris et tutoris orphanorum et hereditatum olim Ulrici de Holic

parte ab altera, de et super disbrigatione hereditatum, actione dotalitii Kačnae olim Wenceslai Krušina, domini barones auditis querelis, tabulis et narrationibus dicti Smilonis, et replicationibus ac defensionibus dicti Johannis commissarii, ipsisque parte ex utraque sane intellectis, invenerunt pro jure, et Otta Bergow dominorum consilium exportavit:

Quod ipse Johannes nomine orphanorum dicti Ulrici debet ostendere hereditates principales liberas et sufficientes et eas disbrigare. Si vero ipse Johannes hereditates principales sufficientes non indicaverit, aut ipsas disbrigare nequiverit: ex tunc ipse Smilo debet reverti super hereditates orphanorum de tanto, de quanto ibi deficeret.

Et super eo dicto Smiloni dederunt pro jure obtento; dedit memoriales. Relatio omnium beneficiariorum. Actum coram dominis baronibus, a. d. MCCCLXXXXVII, fer. VI^ta adventus. *Mus.* 194^b. *Treb.* 398^ab. *Talmb.* 53^a.

97.

1398, 23 *Dec. Secundo Nicolai, K.* 20.

Anno MCCCXCVIII barones judicio praesidentes feria II ante nativitatem Christi: Procopius marchio Moraviae, Hermannus de Chustnik supremus camerarius, Bohuslaus de Swamberg supremus judex, Ulricus de Novadomo protonotarius tabularum, Beneš de Liběšic judex curiae regalis, Henricus de Novadomo purgravius Pragensis, Petrus de Kost, Henricus Berka de Húsky, Johannes de Novadomo, Zdeslaus et Albertus de Sternberg, Aleš Škopek de Duba, Hynko Hlawač de Třebochowic, Racko de Swamberg, Ulricus de Hasenburg, Arnestus et Alšo de Šomburg, Theodricus et Purkardus de Janowic, Pota de Častolowic et Wenceslaus de Děčin. *Talmb.* 305*ab. Vindob. histor. prof.* 753.

98.

1399, 15 *Jul. W druhých knihách Mikulášowých, M.* 23.

Oldřich z Hasenburka s jedné a Anna z Libochowic mátě jeho s strany druhé, přiznali se před najoswícenějším knížetem a pánem, králem Wáclawem Římským i Českým králem, i před úředníky Pražskými, že w dědictwí jich, kteréž mají nebo míti budú, shromáždili sú se spolu tak, že učiněni sú prawí hromadníci těch wšech wěcí swrchupsaných. Posel byl jest ke dskám Heřman z Chusníku najw. komorník, wyprawuje swrchupsané wěci od swrchupsaného pana krále zwláště wydaný. Psáno l. b. 1399, ten úterý po hodu S. Markety. *DZ.* 250, *L.* 29. *sq.*

99.

Secundo Nicolai.

Nález o krále Wáclawa a Habarta řečeného Očiwal. Nalezli za práwo, že on Habart jest sprawedliw k dědictwí Žirotínu, podlé desk swých; z té příčiny dáno jest mu za práwo. *Talmb.* 53*b.*

W týchž knihách.

Nález o ztečení Tamberku. Nalezli za práwo, aby on Hawel hrad Tamberk postúpil Diwišowi podlé smlúwy, a z wězení propustiti (*sic*) a škody jemu oprawiti podlé nálezu panského. A o to se chtí potázati, že jest přede pány nestál, jsa od nich obeslán; z té příčiny dáno Diwišowi za práwo. *Talmb.* 53*b.*

100.

1400. *Primo Stephani, A.* 29.

Item mensura siliginis taxata per IV grossos; mensura avenae per duos gros-

sos; duo pulli pro uno grosso; una sexagena ovorum pro uno grosso.

Item prowazec 52 loket Pragens. nebo 26 kročejí.

Item jitro neb strich drží tři prowazce.

Item míle drží 365 prowazcuow; item lán drží III ß 12 prowazcuow.

Od C ß VI ß; od X ß xxxvi gr.; od 1 ß III gr. IV den. (*Talmb.* 54[b]. *Hořow.* 71[b].)

101.

1402, 18 *Febr. Primo Stephani, K.* 17.

Anno domini MCCCCII, sabbato quatuor temporum quadragesimae, barones judicio praesidentes: Dominus Sigismundus rex Hungariae, Hermannus de Chustnik supremus camerarius, Hynko Berka de Hoenstein supremus judex, Smil de Richemburg protonotarius tabularum, D. Wolframus archiepiscopus Pragensis, D. Johannes episcopus Olomucensis, D. Johannes episcopus Lutomyšlensis, Racko de Swamberg, Bočko de Poděbrad, Purkardus de Janowic, Henricus de Lacenbok, Henricus de Nachod, Otta de Bergow senior, Zdeslaus de Sternberg, Johannes de Michalowic, Henricus senior Berka de Húsky, Wilém de Zwieřetic, Johannes de Fridemburg, Jaroslaus de Žlebów, Alšo Škopek de Dube, Henricus et Ulricus de Novadomo, Pota de Častołowic, Theodricus de Nachod, Beneš Fortis de Dubé, Alšo de Šumburk, Johannes de Swamberg, Hynko Zajiec de Pihle, Tas de Boskowic, Johannes de Wartenberg, Herbordus de Kolowrat, Albertus de Konopišt, Johannes de Wlašim, Beneš de Děčina, Nicolaus de Zbraslawie, Henricus de Wartenberg, Henricus Berka junior, Janko de Wisemburg, Johannes Boček de Poděbrad, Hynko de Wisemburg, Henricus Škopek de Dube aliique multi. *Talmb.* 306*ab*. *Vienn. hist. prof.* 753. *etc.*

102.

1402, 18 *Febr.* (25 *Febr.*) *Primo Stephani, K.* 18.

Barones, videlicet Břenko de Švihow, Bočko de Poděbrad, Zdeslaus de Sternberg residens in Zaječic, Henricus de Košemberg, ab aliis dominis baronibus deputati, venientes ad tabulas, pronuntiaverunt inventiones baronum, quae inventiones factae sunt in monasterio S. Jacobi anno dom. MCCCCII, sabbato ante dominicam Oculi: [1]).

Najprwé, že páni nalezli, aby woláno bylo we wšech městech i w krajinách, aby wšichni, ktož jsú přirození zemené země České, byli wšichni w zemi, ktož slúžie proti koruně České, o Swátosti přede pány; a wiece aby ižádný neslúžil ke škodě proti této zemi a koruně, ani jí wiece hubil. Pakliby ktožkoliwěk nepřijeli k tomu času, neb ji dále hubili a proti nie slúžili: tehdy aby každý ztratil swé dědictwie i wšecken swój nápad, kterýžbykoliwěk w Českéj koruně měl, buď u otce, u bratří, u strýców, po dskách anebo kterakkoliwěk. A ty dědiny i ty nápady má král dáti a obrátiti podlé panské rady, jakožto otsúzené, na zemské dobré. Pakliby wždy slúžili proti koruně, anebo koruně škodili přes ten čas: tehdy každý otsúzen jest práwa wšeho, cti, jako psanec za zemského škódci a zloděje.

---

[1]) Rukopisowé zde kladau: »w sobotu o suchých dnech postních« (18 Febr.), listiny pak krále Wáclawowy wšecky »sabbato ante dominicam Oculi« (25 Febr.).

Také sú páni nalezli, že ižádný člowěk w Českéj korunė, buď pán, rytieř, panoše, města nebo člowěk kterěhožkoliwěk řádu, nejmá přijieti ižádného takého zemského zhúbce a škódce. Ktožby přes nález panský swrchupsaný učinil, w swé twrze a přiebytky přijal: ani má s ním obcowati, ani jemu ižádnú wěcí nakládati. Pakliby kto přes to přijal neb pomáhal: tehdy každý ten jest otsúzen zbožie na Králowu Milost, tak jakož jest swrchupsáno, a práwa nejmá mieti s ižádným, a má býti jakožto psanec, kdyžby poprawce toho kraje třie páni přísežní naň wyswědčili a wyznali. Pakliby sě o to ti třie páni dělili: tehdy na kterúžby wětšie strana swědčila, na tom má ostati.

O poprawě páni prawie, byloliby, žeby na koho bylo dowedeno poprawcemi a konšely toho kraje: tehdy má sě nad takými poprawa státi, a práwa ižádného nejmá mieti, jakož swrchupsáno stojí. A nad kýmž sě poprawa děje, nejmá ot poprawcí zbožie to hubeno býti ani bráno, než oděnie jeho a jiezdné koně a což s kata jest dosti, ale wiec nic. A kdyžby nemohli takého nikde chytiti, tehdy po měsieci má taký wywolán býti w městech po krajiech, jakož práwo staré jest.

Také páni nalezli, aby wšecka bránie mocí, wšecko násilé, otpowědi, stráže i wšecky nátisky stály a minuly w Českéj korunė, buď otpowědí neb neotpowědí. Pakliby kto proti tomu učinil, tehdy jest otsúzen zbožié na Králowu Milost, jakož jest swrchupsáno, a žádného práwa proti žádnému nejmá mieti, a má býti jakožto psanec; než každý aby sebe hleděli zemským práwem, jakožto starý obyčej jest.

Takéž, páni prawie, ježto strahují proti panskému nálezu, lúpežowé na silniciech, násilé, wýbojowé a jímanie, kteréžto sě dějí, twrzí stiekanie a osazowánie, příjmy a zlodějów chowánie proti panskému nálezu; a proto sě ižádná pomsta a poprawa neděje. (Ondř. z Dubé Wýklad. R. Wenceslai dipl. *dd.* 1405.) *Vienn.* 3483, *fol.* 4ᵇ. *Talmb.* 54ᵃᵇ.

A tito páni při tom byli: král Sigmund Uherský, Heřman Chustník komorník, Hynek Berka z Honšteina sudí, Smil z Richmburka, najwyšší písař desk zemských, knėz Wolbram arcibiskup Pražský, knėžie Jan Olomucký a Jan Litomyšlský biskupowé, Racek ze Šwamberka, Boček z Poděbrad, Purkart z Janowic, Jindřich Lacembok, Jindřich z Náchoda, Otta Bergow starý, Zdeslaw ze Šternberka, Jan z Michalowic, Jindřich starší Berka z Húsky, Wilém ze Zwieřetic, Jan z Fridmburka, Jaroslaw ze Žlebów, Aleš Škopek z Dubé, Jindřich a Oldřich ze Hradce, Póta z Častolowic, Jetřich z Náchoda, Beneš Silný z Dubé, Aleš z Šumburka, Jan ze Šwamberka, Hynek Zajiec z Pihle, Tas z Boskowic, Jan z Wartmberka, Herbort z Kolowrat, Albrecht z Konopiště, Jan z Wlašími, Beneš z Děčína, Mikuláš ze Zbraslawic Kolowrat, Jindřich z Wartenberka [1]), Wáclaw z Wartenberka, Jan Boček z Poděbrad, Hynek z Červené Hory, a Jindřich z Dubé, i jiní mnozí páni na tom súdě byli.

---

[1]) Latinské zápisy, srownáwajíce se we jménách wšech s tímto českým až posud, kladau napotom tyto pány: »Henricus Berka junior, Janko de Wismburg, Johannes Boček de Poděbrad, Hynko de Wismburg, Henricus Škopek de Dube aliique multi.« Wiz číslo 101.

103.

1402. *Primo Stephani, K.* 18.

Nález o tom, kdež jest Habart byl purkrabí Pražským skrze list obranní uweden z rozkázání panského, a přes to jest pohnán: nalezli za práwo o při s králem Wáclawem a s Habartem, o Žirotín a o prwní nález panský, kterýž se jest byl dáwno o to stal: tu páni nahledše w týž prwní nález swuoj, i w list obranní ku purkrabí Pražskému poslaný, kterýmžto listem jest uweden w skutečné držení, že týž Habart má zuostati při prwním nálezu panském a při uwedení w jeho dědictwí w Žirotín skrze purkrabí Pražského; a pakli má pán král proti Habartowi o již dotčený Žirotín co mluwiti, hleď jeho práwem podlé řádu; i dali Habartowi za práwo. *Talmb.* 54*b*.

104.

1402. *Primo Stephani, K.* 18.

Nález o jednoho manželku i o jeho dědictwí. Nalezli za práwo, že on Jan má zuostati při prwním nálezu panském, a jest k swé ženě sprawedliw i ke wšemu dědictwí jeho ženy, a má býti w ně uweden listem obranním od úřadu skrze purkrabí Pražského; i dáno Janowi jest za práwo. *Talmb.* 54—55.

Eodem libro.

Wěna najdeš, kdež králowé wěnují, císař Karel a král Wáclaw při panské přítomnosti ꝛc.

105.

1402. *Primo Stephani, K.* 19.

Po panském nálezu zwod Agnežky ze Sezemic na dědiny, kteréž jí panským nálezem přisauzeny, i smluwú Prokopa markrabí přiřčeny; nalezli za práwo, jakož jest jednú nadepsaným Kateřině s Agnežkú to wěno přisauzeno, wedle listu králowského, aby mohly s ním učiniti, což se jim líbí: i ještě se jim wedle prwního nálezu za práwo dáwá. *Talmb.* 54*b*.

106.

1404, 23 *Febr. Primo Mauritii, A.* 7.

Anno domini MCCCCIIII barones judicio praesidentes sabbato quatuor temporum quadragesimae: serenissimus princeps et dominus, D. Wenceslaus Romanorum et Boemiae rex; D. Zbynko archiepiscopus Pragensis, Joannes Krušina supremus burgravius Pragensis, Alšo Škopek de Dube supremus camerarius, Hynko Berka de Honstein supremus judex, Bočko de Poděbrad, Břenko senior de Šwihow, Racko de Swamberg, Beneš de Liběšic, Johannes de Kosti, Zdeslaus de Sternberg, Johannes de Novadomo junior, Ulricus de Hasenburg, Albertus de Sternberg, Johannes de Wesele et de Wartenberg, Johannes de Holic, Hynko de Třebochowic, Čenko de Wartenberg, Henricus Berka de Jablonných, Henricus de Wartenberg, Alšo de Kolowrat, Smil de Libomyšle, Wilém Zajiec z Pihle, Theodricus de Nachod et Janowic, Purkhardus de Bezdružic. *Talmb.* 307*a*. *Vienn. hist. prof.* 753. *Balb.* 79.

107.

1404. *Primo Mauritii* . . .

Johannes filius Pelhřimów de Kopytce, habens annos aetatis legitimae, licet mutus, adductus fuit ad praesentiam dominorum baronum ad plenum judicium. Ibi domini barones, eo viso et amicis intellectis, invenerunt pro jure, et Břenko de Šwihow dominorum potaz wynesl: quod idem Johannes, cum habet annos aetatis debitae, potest de hereditatibus suis hereditariis, quas habet post patrem suum praedictum, disponere, prout sibi placet, et unio super hereditatibus suis

data per dominum Wenceslaum Romanorum et Bohemiae regem Tamikoni non debet obstare, nec ei in aliquo nocere. Ibidem statim in eodem judicio, post hujusmodi inventionem et coram eisdem dominis baronibus, Johannes, filius Pelhřimonis de Kopytce, protestatus est coram dominis baronibus in pleno judicio supra scriptis et beneficiariis Pragensibus, certis signis hoc annuendo et demonstrando, quod hereditatem suam in Kopytci etc. vendidit. *Talmb.* 55[b].

108.

1404, *m. Mai. Primo Mauritii, B.* 5.

It. D. Barones generaliter invenerunt pro jure, et Racko de Swamberg dominorum potaz exportavit:

quod nullus hominum, non habens hereditates, potest aliquem terrigenam pro damnis, quae se extendunt ultra summam decem marcarum argenti citare, neque ab aliis jus suscipere; nisi aliquis esset, cui violenter essent hereditates ablatae, tunc is poterit citare sicut alii terrigenae hereditates habentes.

Actum coram D. Baronibus, Sbynkone archiepiscopo Prag., Johanne Krušina de Lichtenburg Pragensi purgravio, Alšone Škopek supremo camerario, Hynkone Berka de Hohstein supr. judice, Bočkone de Poděbrad protonotario tabularum, Břenkone de Šwihow judice curiae regalis, Rackone de Šwamberg, Henrico Škopek de Egerberg, Hynkone de Pihle, Nicolao de Hazmburg, Hynkone Hlawač de Lipeho, Herbordo de Kolowrat et de Ročow, et alii plures barones *(sic)* eodem judicio praesidentes. Actum quatuor (temporum) pentecostes in publico. *Treb.* 387[a]. *Mus.* 181[a]. *Talmb.* 56[a]. (boh.) *et* 55[a].

109.

1404, *m. Mai. Primo Mauritii, B.* 5.

Barones judicio praesidentes anno dom. MCCCCIIII, quatuor temporum pentecosten: D. Zbynko archiepiscopus Pragensis, Johannes Krušina de Lichtenburg burgravius Pragensis, Alšo Škopek supremus camerarius, Hynko Berka de Honštein supremus judex, Bočko de Poděbrad protonotarius tabularum, Břenko de Šwihow judex curiae regalis, Racko de Šwamberg, Albertus de Konopišt, Joannes de Šwamberg, Henricus Škopek de Egerberg, Hynko de Pihle, Nicolaus de Hasenburg, Hynko Hlawač de Lipeho, Herbordus Kolowrat de Ročow, Henricus Slawatsky de Mšeneho, Wilem de Hasenburg. *Talmb.* 307*ab.* *Balb.* 80.

110.

1404, *m. Mai. Primo Mauritii, B.* 5.

Anno domini MCCCCIIII. . . . . .
In causa Johannis de Herstein cum Fridrico de . . . . . *(sic)* super donatione regia, quam fecit eidem Fridrico de hereditatibus in Prudici, domini barones invenerunt pro jure, et Břenko dominorum potaz exportavit:

Quia Johannes, qui est extra terram, debet habere hojemstwie primo ad sex septimanas, deinde alias sex, et iterum tertio ad sex, infra quas decem et octo septimanas debet se ad jus suum statuere et jus suum allegare, vel si non potest per se, tunc unum cum potestate plena loco sui transmittere, qui pro eo faciat id, quod jus exigit et

requirit; alioquin perdat jus suum hereditatibus in eisdem.

»Actum coram baronibus ante in primo folio« *(sic)*. *Trebon.* 395[b]. *Mus.* 191. *Talmb.* 56[a].

Jest tu nález o hojemstwí: w té při Jana s Herštainem, což se obdarowání králowského dotýče, páni nalezli, že má Herštain hojemstwí míti, a to proto, že jest wně z země, do šesti nedél; a do třetích šesti nedél aby k swému práwu stál skrze se samého, anebo skrze jiného. A pakliby w tom času nestál, při swú ztratí. *Talmb.* 43*a*.

111.

1404, 21 *Mai. Primo Mauritii, B.* 5.

In causa Margarethae, quam habet cum orphano olim Smilonis de Richmburg, domini barones pamatowawše se priori inventione, quae fuit facta in praesentia ipsius dominae et tutorum orphanorum olim Ulrici de Holic, et qui tunc praesentes fuerunt, invenerunt pro jure, et Racko de Swamberg dominorum potaz exportavit: quod dicti orphani Smilonis de Richmburg et eorum tutores propter indisbrigationem hereditatum et dotalitii olim Kačnae de Richmburg debent ducere jus super hereditates principalis, videlicet olim Čenkonis de Weselé, et nominaliter super castro Trosky et quidquid ad hoc pertinet, quae bona et hereditates ipsa domina Margaretha ibidem designavit coram dominis baronibus, quia hoc est de jure, quod super principali semper prius debet duci, et si in principali quid deficeret, tunc super disbrigatores et eorum hereditates; et ipsa Margaretha super eo dedit memoriales. Actum coram dominis baronibus, anno domini 1404, feria IV quatuor temporum in pentecosten. *Talmb.* 55[b].

Eodem libro.

Barones invenerunt, quia hoc est pro jure, quod super principali semper prius debet duci, et si in principali quid deficeret, tunc super disbrigatores et eorum hereditates. *Talmb.* 56[a].

112.

1404, 20 *Dec. Primo Mauritii, E.* 13.

Barones judicio praesidentes anno MCCCCIIII°, sabbato quatuor temp. adventus domini: D. Sbynko archiep. Prag., Johannes de Lichtenburg dictus Krušina purgravius Prag., Aleš de Dube et de Dražic supr. camerarius, Hynko Berka de Hoenstein supr. judex, Bočko de Poděbrad protonotarius tabularum, Břenko de Šwihow curiae regalis judex, Benešius de Chusnik, Ulricus et Johannes de Nova domo, Albertus et Zdeslaus de Sternberg, Čenko de Wartmberg et de Wesele, Petrus de Wartmberg et de Děwin, Henricus de Wartmberg et de Walstein, Wilhelmus de Zwieřetic, Ulricus et Wilh. de Hazmburg, Puota de Skaly, Hynko Hlawač de Lipeho, Hynko Berka de Húsky, Joh. de Wisemburg, Hynko de Třebochowic, Hynko de Črwenéhory, Hynko de Abrspachu, Hynko Berka de Milstein, Racko et Joh. de Swamberg, Johannes de Kosti, Bočko junior de Poděbrad, Jaroslaus de Dobrušky, Wenceslaus de Dube et de Leštna, Johannes de Holic, Hynko de Pihle, Theodoricus de Nachod, Jence de Petrspurg, Johannes de Jano-

wic, Předbor de Žandow, Albertus et Herbordus de Kolowrat, Henr. de Elsterberg, Benešius de Krčína, Johannes de Rothstein, Wenc. et Henricus de Dube, Paulus de Winterberg:

páni na plném súdě, slyšewše poselstwie od Král. Milosti po panu Janowi Krušině purkrabí Pražském, a po Sigmundowi podkomoří králowstwí Českého, jednostajně nalezli, a Břeněk ze Šwihowa panský potaz wynesl:

Najprw, o Žirotíně, aby dřewní nálezowé panští před sě šli, a aby Žirotína bylo postúpeno od Král. Milosti těm, jimž nálezy swědčie, aneb komuž dále dsky swědčie.

Také nalezli, aby wšickni jiní nálezowé panští, ježto sě dřewe stali, před sě šli, a aby Králowa Milost ráčil zjednati swými úředníky a wladaři, aby wždy před sě šli, tak jakž je bylo dřewe za ciesaře za jeho otce.

Také nalezli, aby bylo prowoláno w městech králowých, a to aby podkomořie králów zjednal i kázal w králowých městech, aby ižádný člowěk ani zemenín kteréhožkoli řádu nepřijímal ani kupowal ižádných wěcí wálkami anebo lapkowáním braných, ani źájmów a plenów, pod ztracením hrdla i zbožie; a tak aby města králowa, přijmúc k sobě poprawce těch krajów, aby sě toho uptajíce, toho poprawowali.

Actum coram eisdem baronibus. *Trebon.* 387[b]. *Mus.* 181—182. *Talmb.* 56[a]. (boh. extr.) 55[a]. *Vienn.* 3483, 7[a]. *sq.* (Dipl. R. Wenceslai *dd.* 1405.)

113.

1404, *m. Dec. Primo Mauritii, E.* 15.

Beneficiarii majores, videlicet Alšo de Duba supr. camerarius, Hynko Berka de Hoenstein supr. judex, Bočko de Poděbrad protonotarius tabularum, cum minoribus beneficiariis, in causa quae est inter Annam, relictam Jiřikonis de Mateřow, et Wilhelmum de Ostružna, ex submissione ambarum partium, invenerunt:

Quod Anna debet manere circa tabulas dotalitii sui, sicut ei in tabulis continetur; et illud quod est per maritum Giřikonem dictae Annae post dotem emptum et jus hereditarium ex donatione regia, hoc debet apud Wilhelmum remanere, et ad hoc est justus.

Actum anno domini MCCCCIIII[o], quatuor temporum adventus. *Treb.* 391[b]. *Mus.* 186[ab]. *Talmb.* 57[a].

114.

1406. *Primo Mauritii, P.* 11.

Nález o tom, kdež král žaluje na Hanuše z Lipého a na Erharta z Poděbrad, jako na zhúbce zemské, pánuom na saudě sedícím: jakož prwé páni nalezli o takowých zhúbcích zemských, že ti nálezowé mají předse jíti a držáni býti, jakož w sobě znějí; a kdož nyní obeslán, aby přede pány stáli, a zwláště Hanuš Lipský. *Talmb.* 58*a.*

115.

1406, 7 *Mart. Primo Mauritii, P.* 12.

Barones judicio praesidentes: D. Sbynko archiep. Prag., Alšo dictus Škopek de Dube et de Dražic supr. camerarius, Hynko Berka de Hoenstein supr. judex,

Bočko de Poděbrad protonotarius tabularum, Joh. dictus Krušina de Lichtenburg purgravius Prag., Břenko de Šwihow judex curiae regalis, Henricus de Nova domo prior S. Joh. Hierosol. in pede pontis Prag., Andreas de Duba, Johannes de Nova domo et de Wilhartic, Puota de Skaly, Johannes de Kosti, Ulricus Zajiec de Hazmburg, Racko de Šwamberg, Čenko de Wesele et de Wartmberg, Heinricus dictus Škopek, Bočko junior de Poděbrad, Henik de Štěpanic, Hynko de Pihle, Henricus de Nestějky et de Walstein, Sdenko de Rožmital, Henricus Berka de Húsky, Waňko Berka de Dube, Boršo hrabě de Lutic, Johannes junior de Novadomo, Johannes Ptaček de Polne, Čenko de Ronow, Paulus de Stara, Henricus de Elsterberg.

Actum dominico Reminiscere: ibi barones praefati, auditis literis missis Hanušii de Lipeho et de Rataj et Erhardi de Kunstat et de Bechyně, na nichž sě podáwají na jisté pány, sobě je wolécе: invenerunt pro jure, et Zdenko de Rožmital dominorum consilium exportavit:

že ižádný nemá sobě pánów woliti, poněwadž jest pánów dosti s súd.

Actum coram dominis baronibus supra dictis. *Treb.* 388[a]. *Mus.* 182[a]. *Talmb.* 56[ab]. (extr.) 55[ab].

116.

1406. *Primo Mauritii, P.* 12.

Páni nalezli, a Břeněk ze Šwihowa na plném saudu od pana Wáclawa krále wznesl na pány jménem králowským, žádaje aby, jakož nález jich panský swědčí, že zboží někdy Jana Zaule, kteréž jsú na pana krále pro zlodějstwo jeho Jana Zaule sprawedliwě připadly, aby s jich radú a powolením též zboží dáti mohl. Kteréžto páni rozwážiwše, jednomyslně k tomu swolili jsú a swú wuoli dali, aby táž zboží mohl dáti, komužkoli JM[u] Králowské líbiloby se. Na kterúžto wěc týž Břeněk od pánuow Jich M[u] byl jest relatorem ke dskám. *Talmb.* 56*b*.

117.

1406, 7 *Mart. Primo Mauritii, P.* 13.

In causa Eulaliae, relictae olim Chwalonis de Kostelce, ex una, et Philippum dictum Laut de Kostelce parte ex altera, domini barones auditis tabulis traductionis D. Euleliae, et narrationibus et responsione dicti Philippi Laut, ac litera regia, per quam vult, quod dicta bona in Kostelec redeant ad omagium, sicut fuerunt ab antiquo omagialia, invenerunt pro jure, et Břenko de Šwihow dominorum consilium exportavit:

Quod in hereditatibus omagialibus potest esse dotalitium cum consensu D. Regis, bez jeho práwa pohoršenie; sed D. Rex non potest wyswoboditi hereditates omagiales sine baronum consilio et consensu.

Et super eo datum D. Regi et dicto Philippo pro jure. Actum anno domini MCCCCVI, dominico Reminiscere, coram dominis baronibus ante P. 12.

Ibi etiam statim dicti domini invenerunt pro jure et praefatus Břenko dominorum potaz exportavit:

Quod praefata D. Eulelia non debet perdere dotem suam, sed ex quo est traducta super hereditates omagiales tamquam super liberas, quod debet re-

dire super susceptorem suum Marquardum de Pořešin; et si quid by na něm nepostihla, quod revertatur ad dotem priorem, de qua est traducta. Et dederunt ei beneficiarium, ut inducat eam super susceptorem, et si quid deficeret, super dotem antiquam, ut praefertur.

Actum coram dominis baronibus supradictis. *Treb.* 395ᵇ. *sq. Mus.* 191ᵇ.

W té při, kteráž jest mezi Eulelií wdowú někdy Chwalowú z Kostelce s jedné, a Filipem řečeným Laut z Kostelce s strany druhé, páni slyšewše dsky přewodu řečené Eulelie, a pře líčení a odpowědi řečeného Filipa Lauta, i také list králowský, kterýžto ukazuje, aby řečená zboží w Kostelci nawrácena byla k manstwí, jakož byla od starodáwna manská: i nalezli za práwo, a Břeněk ze Švihowa panský potaz wynesl, že na dědinách manských muož býti wěno s powolením pána krále, bez jeho práwa pohoršení, ale pán král nemuož wyswoboditi dědictwí manského bez panské rady a powolení; a na to dali jsú pánu králi a jmenowanému Filipowi za práwo; dali památné.

Také tu hned jmenowaní páni nalezli za práwo, a prwé jmenowaný Břeněk panský potaz wynesl, že často jmenowaná paní Eulalia nemá ztratiti wěna swého, ale poněwadž jest přewedena na dědiny manské, jakožto neswobodné, že se má nawrátiti na příjemci swého Markwarta z Pořešína, a jestližeby co na něm nepostihla, aby se nawrátila k wěnu prwnímu, z kteréhož wywedena jest. I dali jsú jí úředníka, aby wedl ji na příjemci; a jestližeby se tu co nedostalo, tehdy aby se wedla na wěno staré, jakož swrchu powědíno jest. *Talmb.* 56*b*.

118.

1406. *Primo Mauritii, P.* 27.

Wáclaw z boží milosti Římský a Český král, z plnosti moci swé a milosti zwláštní a z přízně, s powolením a radú pana Jošta, markrabí Morawského, pana Wáclawa patriarchy Antiocenského, probošta Wyšehradského, Zbyňka arcibiskupa Pražského, Alše z Dubé, řečeného Škopek, najwyššího komorníka, Hynka Berky z Honšteina, najwyššího sudího, Bočka z Poděbrad, najwyššího písaře desk zemských, Břeňka ze Šwihowa, sudího dworu králowa, Ondřeje z Dubé, Albrechta z Dubé, Jana ze Hradce a z Wilhartic, Jindřicha ze Hradce, přewora křižowníkuow swatého Jana Jerosolimitánského u mostu Pražského, Jindřicha z Dubé, řečeného Škopek, Alše z Kumburka, Čeňka řečeného Weselský z Wartmberka, Woldřicha z Hazmburka, Hynka z Čerwené-hory, Mikuláše z Hazmburka, Hynka z Pihle, odpustil a powolil urozenému Janowi mladšímu ze Hradce, aby on wšecka zboží swá a dědictwí, hrady, města, městečka, wesnice, dwory poplužní, dwory kmetcí s platem, w králowstwí našem Českém ležící, w kterýchžkoli místech leží a jakýmiby zwláštními jmény mohly jmenowány býti, kteráž nyní drží, neb jmíti bude, aneb držeti bude s boží pomocí na budúcí čas, mohl dáti, obdařiti, odkázati od nich, zpuosobiti kšaftem, neb jinak, kterakkoli by se mu líbilo, za zdrawého žiwota, neb na smrtedlné posteli, jakož swrchu jemu dal jest listem pod pečetí majestátem, kterýž w sobě plněji zní, a že ten nebo ti, kteříž takowý list jeho obdarowání aneb zřízení mělby aneb měliby, plné práwo k takowému zboží, jakožto obdarowání a ododkázání ukazowati bude: a ten list majestátu dskami zemskými slowo od slowa wepsán by byl bez wšelikých překážek us anowení a obyčejuow králowstwí Českého. Posel na to byl jest ke dskám Boček z Poděbrad, najwyšší písař desk, wyprawuje nadepsané wěci

od nadepsaných: pána krále, markrabi a od jiných swrchupsaných pánuow zwláště jsa wyslaný. *Talmb.* 56—57.

119.

1408, 10 *Mart. Secundo Mauritii, O.* 11.

a.

In causa Agnescae et Elšcae filiarum Gastonis de Děčin, cum Jankone de Děčin, domini barones audita querela actricis et replicatione Blažkonis, qui replicavit pro Jankone, quia dictae dominae ad primam feriam quintam non astiterunt, quod illa citatio praeteriit: invenerunt pro jure, et Andreas de Duba dominorum consilium exportavit:

Quod ex quo utraque pars ad juramentum in termino statuto non astitit, quod actrices citent de novo.

Actum anno dom. MCCCCVIII°, sabbato IV temp. XL^mae^, baronibus infra scriptis praesidentibus: Sbynko archiep. Prag., Alšo de Dube et de Dražic dictus Skopek supr. camerarius, Hynko Berka de Hoenstein supr. judex, Bočko de Poděbrad protonot. tabularum, Lacko de Krawar supr. purgrav. Prag., Albertus de Koldic judex curiae regalis, Ulricus Zajiec de Hasenburg, Andreas de Duba, Joh. de Michalowic, Ulricus de Novadomo, Johannes de Novadomo et de Wilhartic, Henricus Berka de Húsky, Wilém Zajiec de Hasenburg, Albertus crucifer de Dube et de Liběšic, Joh. de Švihow, Jaroslaus de Opočna, Henricus de Walsteina et de Wartenberg, Čenko de Wesele, Albertus de Konopišt, Wilhelmus de Zwieřetic, Petrus de Děwin, Johannes de Rožmital, Racko de Swamberg, Hynko Hlawač de Lipeho, Henricus de Ušt Škopek, Wenceslaus de Duba et de Leštna, Bočko junior de Poděbrad, Hynko et Henricus filii Hynkonis Berka de Hoenstein, Hynko de Pihle, Albertus de Grafstein, Albertus et Herbordus de Kolowrat, et alii plures barones dicto judicio praesidentes. *Treb.* 391^b^—392^b^. *Mus.* 186^b^—187^b^. *Talmb.* 57^b^.

b.

In causa Euleliae relictae olim Chwalonis de Kostelce, et Philippi dicti Laut ibidem de Kostelce, DD. Barones audita querela actricis ipsius Euleliae, quia citat pro damno, et Bohunkone commissario citati, quem dixit esse in servitio D. Regis et ad sepulchrum Domini: invenerunt pro jure et Wilhelmus de Zwieřetic dominorum potaz exportavit:

quod ex quo citatum citatio in terra apprehendit, quod jus actricis debet procedere.

Actum coram DD. Baronibus supradictis. *Mus.* 187^a^. *Talmb.* 57—8.

c.

In causa Johannis de Přietočna, dicti Kobyla, cum Jarošio de Opočen, quem idem Johannes citat pro hereditatibus in Opočen, DD. Barones, auditis utriusque partis tabulis, et narrationibus earum, invenerunt pro jure, et Johannes de Wilhartic et de Novadomo dominorum consilium exportavit:

quod nullus homo potest přeswědčiti desk; et ideo Jarošio pro hereditatibus in Opočen, pro quibus Johannes

eum citavit, cum solus consensit ad forum et est disbrigator pro eisdem, dederunt pro jure, quia debet in eis pacem habere perpetuam. Et ipse dedit memoriales.

Actum ut supra, coram DD. Baronibus praedictis. *Mus.* 187ª. *Talmb.* 57ªᵇ.

d.

In causa Jaroslai de Hermanni civitate cum Johanne Michalec o kmetstwie, domini barones audito Johanne Michalec, qui fuit per Jaroslaum citatus et allegavit se esse kmetonem, et quod indebite esset citatus in hac causa et in omnibus aliis causis, qui allegant et dicunt se esse kmetones, invenerunt pro jure, et Ulricus de Novadomo dominorum potaz exportavit:

že kmeti učinění páni mají býti pohoněni komorníky, kromě tří kmetów, totiž purkrabie Pražského, komorníka najwyššieho a sudieho najwyššieho; a ty kto chce pohoniti, aby je pohonil w lawiciech pánem přísežným poprawcí.

Actum coram baronibus praedictis. *Mus.* 187ᵇ. *Talmb.* 57ᵇ. (boh.)

e.

In causa Katherinae de Kostomlat cum Herbordo de Ročow, DD. Barones audita querela D. Katherinae actricis, et ejus dote cum additione tabulis, et ejus obligatione, per quam habet mille sexagenas grossorum debiti in Kostomlat, prout tabulae sonant et declarant, et Herbordo citato, et narrationibus ex utraque parte auditis, invenerunt pro jure, et Ulricus de Novadomo dominorum consilium exportavit:

quod ex quo obligatio non est dimissa de tabulis a newymazán zápis, má moc; a dědic, poněwadž je byl w drženie dědin a mocen swého, že mohl wěnowati ženě swé i přidati, ač sú i zápisowé, a on neodpieral tomu za času, et pro eo Katherinae dederunt pro jure obtento. Dedit memoriales. Actum coram baronibus quibus supra. *Mus.* 187ᵇ. *Talmb.* 58ª.

Secundo Mauricii, O. 11.

Páni wuobec za práwo nalezli, kdyžby stranám obojím byl rok položen do kaply ku přísaze, a obadwa k tomu roku složenému nestáli, tehda ten, kdož žaluje, muož znowu pohnati, chceli; a také, kohož puohon doma zastihne, by pak na púť do Říma anebo pána swého jel w poselstwí, žalobníku má práwo předse jíti; a také desk žádný přeswědčiti nemuož. *Talmb.* 58*a.*

120.

1408. *Eodem libro.*

In causa ubi Eulalia citat Philippum Laut de Kostelce, ibi citatus contulit literam domini regis in haec verba: Wenceslaus Dei gratia Romanorum rex semper Augustus et Bohemiae rex etc. nobilibus beneficiariis et baronibus regni nostri Bohemiae, fidelibus dilectis, gratiam regiam et omne bonum. Fideles dilecti! A vestris credimus non excidisse memoriis, qualiter olim vos et ceteri regni nostri Bohemiae barones in causa, quae inter famosum Philippum Laut de Kostelec, officialem nostrum dilectum, ex una, et dilectam nobis Euleliam, relictam olim Chwalonis de Rzaweho, parte vertente ab altera, juxta inventionem seu

sententiam fecisse dignoscimini, per quam castrum Kostelec et cetera bona ad hoc pertinentia, tanquam feudalia, ipsi Lautoni adjudicastis, quibus olim Chwalo de Rzaweho, maritus dictae Euleliae, dotare tanquam in liberis non potuit, jure regio obsistente, ipsaque Eulelia cum dote sua, secundum vestram et aliorum baronum sententiam, ad hereditates quondam Marquardi de Porešin sui susceptoris debet habere recursum, prout jam actu per beneficiarios Pragenses est legitime inducta. Et quia nunc, praetermisso jure suo, conflata quadam occasione, praefatum Lautonem pro damnis praeteritis coram vobis et pro excessiva limina citavit, Fidelitati Vestrae praecipimus et mandamus, volentes, quatenus hujusmodi causam, quae hereditates nostras feudales concernit, nequaquam audire debeatis, sed si ipsa Eulelia aliqua damna se percepisse praetendit, super eo requirat susceptorem suum et ipsius in hereditatibus successores. Secus si factum foret, nostras feudales hereditates non admittentes per quempiam judicari, nisi per eos, per quos de jure fuerint judicandae; aliter in praemissis (non facturi), prout favorem nostrum regium volueritis conservare. Datum Mendici, die X Decembris. Ad mandatum domini regis: Jacobus canonicus Pragensis. Et ipse Laut petiit coram beneficiariis, ne judicaretur, quia habet hereditates homagiales. Terminus cum hoc ad barones feria VI. *Talmb.* 58a.

121.

1408. *Secundo Mauritii, P.* 12.

Nález o wěnu jedné wdowy. Páni nalezli za práwo, že ona Ewa jest sprawedliwa k swému wěnu podlé desk; a dán jest list k purkrabi Pražskému, aby ji uwedl u wěno její podlé desk jejich, a uwedenú aby obhajowal. *Talmb.* 58a.

122.

1408, *(m. Dec.?) Tertio Wenceslai, A.* 19.

Barones judicio praesidentes anno dom. MCCCCVIII: Wenceslaus patriarcha praepositus Wyšehradensis, D. Konradus subcamerarius, Alšo Škopek de Dube supremus camerarius, Hynko de Honstein supremus judex, Bočko de Poděbrad, Albertus de Koldic judex curiae, et ceteri, qui supra *(sic)*. *Talmb.* 308*b*. *Balb.* 83.

123.

1408. *Tertio Wenceslai, A.* 19.

Nález o tom, kdežto poručníci sirotčí nařekli dědiny jistcowy podlé práwa. Tu páni slyšewše Arnošta z Richmburka s jedné, a Alše z Holic a Marketu s druhé, i nalezli za práwo, a Racek ze Šwamberka panský potaz wynesl: poněwadž on Smil Flaška, poručníci sirotkuow *(sic)*, nesáhli jsau na dědiny jistcowy ukázané, jakož jest práwo, že on Aleš z Holic s bratry swými i Marketa w dědiotwí mají od Arnošta pokoj míti; a dáno jí za práwo. *Talmb.* 43*b*. *sq.*

124.

1409. *Eodem libro et folio.*

Nález o tom, že muž muož ženy swé wěno zapsati poněwadž jest žiw oc. Tu páni slyšewše žalobu paní Žofie, králowny České, a Juna Kyjaty, poručníka jejího, s jedné, a Bohuňka poručníka Jitky s druhé, i nalezli

za práwo: že se jim to zdá w jich práwích, že wěno swé ženy muož zapsati, dokudž jest žiw; léta ꝛc. M.CCCCVIIII. *Talmb.* 46*a.*

125.

1409. *Tertio Wenceslai, B.* 7.

Nález o společníku aneb o nápad po králi. Tu páni na plném súdě slyšewše spolčení dskami Hynka z Třebechowic, a trh dskami Hynka Hlawáče, a dsky zápisné, kterýžto zápis jest učinil on Hlawáč Krušinowi a Sigmundowi z Chocně, a také zápis, kterýž jest udělal Sigmund Pikna, a když jest byl k létóm sprawedliwým přišel, prwé než jest zápis udělal nowý Krušinowi, a dříwe sstúpení Hynkowa Krušinowa nadepsanému Sigmundowi, dědici již dotčeného dědictwí, i tudíž jeho držení bez odporu *(sic).* I nalezli za práwo, a Woldřich ze Hradce panský potaz wynesl: poněwadž jest on Sigmund Pikna k swým dědinám w Chocni přišel a což k tomu přísluší, a to beze wšech odporuow do swé smrti držel, a toho dědictwí žádnému jest nezapsal: i z té příčiny ty dědiny nadepsané sprawedliwě jsú připadly na krále. *Talmb.* 46*a.*

126.

1409. *Tertio Wenceslai, B.* 22.

Jest nález o spolku s sirotky ꝛc. Páni wyšší úředníci na plném súdu, Aleš Škopek z Dubé s jinými pány na saudě sedícími, we při mezi Herbortem z Ročowa s jedné, a Alšem z Pozdně a Kunkau manželkau jeho s druhé, a to o spolčení Herborta, tu kdež jest jej král spolčil s sirotky někdy Rinarda, nalezli za práwo, a Čeněk z Weselé panský potaz wynesl: poněwadž Kunka dcera Rinardowa w panenstwí jest osiřela, majíc bratra mladšího, a potom skrze její krewné přátely dána jest Alšowi za manželku, tehdy jestliže by bratr její umřel prwé nežliby k létuom swým sprawedliwým přišel, tehdy ona Kunka jest sprawedliwá dědička toho wšeho statku po otci swém zuostalého, a on Herbort tím spolčením králowským a dáním nemá jí Kunce překážeti w těch dědictwích, nebo ona již jest k rozumným létuom přišla, jakož pak i list králowský swědčí: »spolčení do let rozumných sirotčích;« a on Aleš má přiwesti strýce dříwe řečených sirotkuow o suchých dnech postních před pány, aby to opatřili, jestli ona Kunka, žena Alšowa, slušně opatřena wěnem, a také aby sirotkuom statku jich neubýwalo, ale přibýwalo do lét sirotčích. Stalo se léta božího MCCCCIX. *Talmb.* 46*ab.*

127.

1409, 1 *Jun. Tertio Wenceslai, G.* 25.

Barones judicio praesidentes: Sbynko archiep. Prag., Conradus episc. Olomucensis, Lacko de Krawar supr. purgravius Prag. et magister curiae regalis, Alšo de Dražic supr. camerarius, Berka de Hoensteina supr. judex, Johannes de Michalowic protonotarius tabularum, Andreas de Duba, Albertus de Konopišt, Wilhelmus de Zwieretic, Ulricus de Hazmburg, Johannes de Herstein, Čenko de Wesele, Johannes de Švihow, Johannes de Wilhartic et de Novadomo, Henricus de Potstein dictus Lacembok, Henik de Štěpanic, Henricus de Walstein, Benešius de Winařec et de Wartmberg, Zdislaus de Zwieretic, Sigismundus de Chocnè et de Lichtenburg, Hynko Hlawač de Lipeho, Puota de Častolowic, Sigismundus de Děčina, Wilhelmus Zajiec de Waldeka, Wilhelmus de Wartmberg et de Zákupie, Smilo de Holic, Racko de Swamberg: actum anno dom. MCCCC°IX°, sabbato post IV temp. pentecosten, barones in

causis omnium arrestationum in jure terrae quarumcunque personarum per literas D. Regis vel nuntios ipsius invenerunt, et Andreas de Duba dominorum potaz exportavit:

ut jura omnia arrestata habeant processum secundum jus et consuetudinem antiquitus servatam.

Actum, ut supra. *Treb.* 388[b]. *Talmb.* 47[a]. (incorr.) *et* 47[b]. *Mus.* 182—183. *Talmb. corr.* 49[a].

128.

1409, *Tertio Wenceslai, G.* 25.

Barones in causa Rohačonis juvenis super bonis in Chotišan. et super deletione, quae in majoribus tabulis continetur, invenerunt, et Wilhelmus de Zwieřetic et Johannes de Świhow dominorum consilium exportavit:

Quod forum illud in suo vigore permaneat, et illa deletio, quae facta est ad mandatum D. Regis, nullius vigoris, et specialiter ex eo, quod nullus baronum fuit nuntius ex parte D. Regis ad tabulas more solito, quare debeat illud forum deleri.

Actum coram DD. Baronibus suprascriptis tertio Wenceslai G. 25. *Trebon.* 396[a]. *Mus.* 192[a]. *Talmb.* 49[b]. (boh.)

129.

1409, 2 *Oct. Tertio Wenceslai, J.* 11.

Barones judicio praesidentes: Sbynko archiep. Prag. apost. Sedis Legatus, Conradus episc. Olomuc., Alšo Škopek de Dražic supr. camerarius regni Bohemiae, Hynko Berka de Hoenstein supr. zudarius regni Bohemiae, Johannes de Michalowic protonotarius terrae regni Bohemiae, Andreas de Duba, Ulricus de Novadomo, Puota de Skaly, Ulricus de Hazmburg, Johannes de Świhow, Bočko de Poděbrad, Hynko Hlawač de Lipa, Henik de Štěpanic, Petrus de Wartmberg, Čenko de Wesele, Johannes de Hersteina, Wilhelmus de Zwieřetic, Henricus de Wartmberg, Johannes de Wilhartic, Johannes de Rozental, Sigismundus de Lichtenburg et de Chocně, Wilhelmus de Hasenburg, Hynko Krušina de Lichtenburg, Wilhelmus Zajiec de Waldeka, Nicolaus de Hasenburg, Henricus de Elsterberg, Johannes de Wlašim, Hynko de Abrspachu et de Črwenehory et Racko de Śwamberg. Actum fer. IV post Hieronymi anno MCCCCIX°: barones invenerunt communiter:

quod nullus hominum pro damnis potest citare pro majori quam habet, nisi alicui hereditates suae hereditariae essent per violentiam ablatae et tenerentur sibi per potentiam; is poterit citare pro tanto, quantum suae hereditates valerent, et non plus.

Et Ulricus de Novadomo dominorum baronum potaz exportavit. Actum coram baronibus praescriptis. *Trebon.* 388—389. *Mus.* 183[a]. *Talmb.* 46—47. *et* 47[b].

130.

1409, 2 *Oct. Tertio Wenceslai, J.* 11.

Barones in causa Hyncikonis, filii Hynkonis dicti Pluh, cum Herbordo Kolowrat et Benešio dicto Črt de Hořowic

in hereditatibus dicti Hynčikonis hereditariis in Drahomyšl et in Wzteklných, auditis partibus et narrationibus eorum, invenerunt et Ulricus de Novadomo dominorum potaz exportavit:

quod ex quo Hynčiko orphanus praedictus annos legitimae aetatis non habuit, et fuit extra terram et regnum Bohemiae, et ejus otčím et ejus mater co učinili proti zemi, že on sirotek w tom nemá hynúti, sed ipsius hereditates hereditariae sibi debent restitui sine aliqua difficultate. Si vero habeant vel habent aliquid otčím suus vel mater sua in terra Bohemiae sub corona regni, hoc est legitime devolutum ad D. Regem, secundum inventionem dominorum prius factam; et hoc D. Rex potest dare podlé panské rady na zemské dobré, tak jakož prwní panský nález swědčí. Et super eo Hynčikoni dederunt pro jure, et ipse dedit memoriales. Relatio omnium beneficiariorum.

Actum coram baronibus praedictis anno dom. MCCCCIX°, fer. IV post Hieronymi. *Treb.* 393ab. *Mus.* 188—89. *Talmb.* 48b. (boh.)

131.

1410. *Tertio Wenceslai, N.* 2.

Nález o tom, kdež dcera matku swú přebyla nedílnú, a statek jest po mateři její na králi wyprošen. W té při Slawibora Wrše s jedné a Alše z Pakonic s druhé, o nápad k dědictwí tu w Pakonicích, i o to, což k tomu přislušie, i těch komuž platí a kdož ta zboží we dskách mají: nalezli za práwo a Wilém ze Zwiřetic pánský potaz wynesl: poněwadž ona paní Wražka, žena Heršteinowa, matku swú Ofku jest přebyla nedílnú, a poručníci toho sirotka dědiny w Pakonicích a w Chwalenicích prodali, a saukupowé léta zemská pokojně wydrželi, z té příčiny tu král ani žádný jiný práwa žádného nemá dáním králowským; z té příčiny dali Wražce za práwo proti pánu králi. *Talmb.* 46b.

132.

1410, 16 *Mai. Tertio Wenceslai, N.* 15.

Barones judicio praesidentes: Alšo Škopek de Duba et de Dražic supr. camerarius, Hynko Berka de Honstein supr. judex et Nicolaus de Praga et de Wožice protonotarius tabularum, Albertus de Koldic judex curiae regalis, Andreas de Duba, Ulricus de Novadomo, Johannes Michalec, Albertus de Konopišt, Henricus de Březnice, Heník de Štěpanic, Henricus de Elsterberg, Jaroslaus de Opočna, Johannes de Fridemburg, Čenko de Wesele, Petrus de Wartenberg, Wilhelmus de Zwieřetic, Racko de Swamberg, Sigismundus de Děčin, et Johannes de Hermani civitate et de Opočen; actum fer. VI quatuor temp. pentecostes: barones communiter invenerunt in pleno judicio, et D. Ulricus de Novadomo dominorum potaz exportavit:

Quod illi extractus de tabulis in vim compulsoriae nulli hominum debent dari: sed legantur eis tabulae, qui desiderant et volunt audire, sicut aliis terrigenis communibus regni Bohemiae.

Actum ut supra. *Treb.* 389b. *Mus.* 183ab. *Talmb.* 47a.

133.

1410, 15 *Mai. Tertio Wenceslai, N.* 15.

Barones in causa Bočkonis de Poděbrad ex una et Johannem Zdechowec ex alia invenerunt, et Ulricus de Nowadomo dominorum consilium exportavit: quod nullus ex beneficiariis majoribus [1]) potest citare quemquam, nisi prius ter evocaret partem adversam ad praesentiam baronum;

et ibi Johanni Zdechowec praedicto dederunt terminum ad docendum suam captivitatem, quo tempore perdidit ad Bočkonem, et hoc debet docere testimonio in crastino Margarethae, et per illos integros terminos, quousque beneficiarii sedebunt.

Et ibidem statim coram baronibus D. Johannes episcopus Litomyslensis, Johannes Michalec de Michalowic, Joh. de Opočen, Joh. de Fridenburg, Strieżka de Kolodej, Uhan de Třebešic, Witko de Tuněchod, Joh. de Smojed, Petrus de Botic, Michael Skala de Němčic, Joh. Lidheř de Mikulowic, Beneš Brazda de Srbec, Girik Kroměšin de Březowic, Joh. de Hrúsinowa et Petrus de Radhošť recognoverunt, quod eis constat, quod tunc temporis, quando in eo est jus obtentum per Bočkonem, adhuc fuit in captivitate lapkonum. Actum anno dom. MCCCCX°, fer. VI^ta quatuor temporum pentecostes. *Treb.* 393^b. *Mus.* 189^a. *Talmb.* 49^b.

[1]) »majoribus« Treb. Talmb. »minoribus« Mus.

134.

1410, 15 *Mai. Tertio Wenceslai, N.* 15.

Páni na plném saudu, w té při meži Kateřinú z Přítočna s jedné a Maruškau z Pnětluk s strany druhé, jakož jest zajímala pro plat na dědictwí w Pnětlucích, nalezli, a pan Woldřich ze Hradce panský potaz wynesl: že wšickni páni staří i mladí w jednotu nalezli, že jakož pán král stawil nadepsané Kateřiny práwa její pro platy w Pnětlucích a jinde, a potom týž král wzaw dobré rozmyšlení a poradiw se, a jsa lépe zprawen, nawrátil jí k práwu jejímu, aby mohla požiti desk swých, jakož jí swědčí, a ona Kateřina nedawši létuom projíti po stawení práwa swého, sáhla jest a zajímala na dědictwí w Pnětlucích w platích swých, že má podlé swých desk zuostati a práwa, a ona Maruška má požiti swých zprawcí, a zprawce se nemají léty brániti, nebo bylo jest práwo staweno králem; a protož dali jsú jí Kateřině za práwo stané a ona dala pamatné. Stalo se we čtwrtek o suchých dnech letničných, léta božího MCCCCX°. *Talmb.* 49*a*.

135.

1410. *Tertio Wenceslai, O.* 10.

Nález o tom, že úředníci newložili we dsky, proto že jim jich práwa k úřadu nedala. W té při Markety z Jankowa, páni na plném súdě nalezli za práwo, a Ratmír ze Swamberka panský potaz wynesl: poněwadž úředníci jí Marketě na III ℔ a na XX gr. úroku wěnného w Jankowicích s dwory kmetcími pro neplacení práw jich we dsky newepsali, že to jí Marketě nemá býti na překážku, ale má jí wydáwán býti, a má komorníkem w ten úrok uwedena býti; z té příčiny dáno jí za práwo. *Talmb.* 46*b*.

136.

1410, 1 *Oct. (Tertio Wenceslai . . .)*

Anno MCCCCX, feria quarta in die Remigii, barones judicio praesidentes: Hynko Berka de Hoenstein supremus judex, Alšo Škopek de Dražic supremus camerarius, Nicolaus de Wožic protonotarius tabularum, Zbynko archiepiscopus Pragensis, Johannes episcopus Lutomyšlensis, Andreas de Duba, Bočko de Poděbrad, Ulricus de Novadomo, Johannes de Michalowic, Ulricus de Hasenburg, Albertus Koldic de Bieliny supremus judex curiae regalis, Albertus de Konopišt, Nicolaus de Hasenburg, Wilhelmus de Zwieřetic, Johannes de Wilhartic, Henik de Štěpanic, Henricus Lacembok de Chlum, Henricus de Březnic, Hynko de Třebechowic, Beneš de Wartenberg, Smil de Holic et Henricus Elsterberg de Plane, *DD. XIV.*

137.

1410, 2 *Oct. Tertio Wenceslai, Q. 2.*

a.

Barones judicio praesidentes: Sbynko archiepiscopus Pragensis, Johannes episcopus Litomyšlensis, Lacko de Krawar supr. purgravius Pragensis, Alšo Škopek de Duba et de Dražic supr. camerarius Hynko Berka de Honstein supr. judex et Nicolaus de Wožic protonotarius tabularum terrae, Andreas de Duba, Albertus de Koldic judex curiae regalis, Ulricus de Novadomo, Johannes de Michalowic, Ulricus et Nicolaus fratres de Hasenburg, Bočko de Poděbrad, Čenko de Wartenberg, Wilhelmus de Zwieřetic, Albertus de Konopišt, Johannes de Wilhartic, Henik de Štěpanic, Henricus de Březnice, Henricus Lacembok de Chlumu, Hynko de Třebochowic, Beneš de Wartenberk et de Winařec, Racko de Swamberg, Smil de Holic et Henricus de Elsterberg vel Plane:

Actum fer. V^ta^ post festum S. Hieronymi: barones communiter invenerunt, et Wilhelmus de Zwieřetic dominorum potaz exportavit:

Že každý, kdož pohoní koho z wiece nežli sám má, chceli póhon wésti před sě, má zaručiti do té sumy, což wýš jest, nežli má; pakliby nezaručil, tehda práwa nemá jemu dopomoženo býti, lečby ten byl zahuben ot toho, kohož pohoní, to má bez zaručenie před sě jíti.

Actum coram praedictis D. Baronibus.

b.

Barones communiter invenerunt, et Ulricus de Novadomo dominorum potaz exportavit:

Jestližeby kto nařekl druhého chlapstwem, a řekl jemu »chlape«, a on sě z toho wywedl coram magistro curiae vel před maršalkem, vel ačby sě kto powolil, coram purgravio Pragensi, žádem jakž země za práwo má: tehda když sě wywede, tu inhed coram magistro curiae vel maršalco vel purgravio Pragensi má jemu řéci, »žes selhal«, a ten jemu má to smlčeti; a cožby na to naložil, wywede sě z těch škod, móž jeho pohoniti před pány a před úředníky. Pakliby neměl na dědinách, tehda magister curiae, vel maršalcus vel purgravius Prag. má jej stawiti a jej držeti a wězeti, až sě tomu dosti stane za jeho škody, juxta in-

ventionem et mandatum magistri curiae, vel maršalci vel purgravii Prag. Actum ut supra. *Treb.* 389ab. *Mus.* 183, 184. *Talmb.* 48a. (boh.). *it.* 47ab. *Vienn.* 3483, 9a. *Z. z. str.* 25.

138.

1410. *Tertio Wenceslai, Q.* 10.

Nález o tom, kdežto muži a manželce jeho, jim zespolka a nerozdílně, trh swědčí: nález mezi Machničkú a Mikulášem, manželem jejím. Nalezli za práwo, poněwadž trh swědčí Mikulášowi a Machně, manželce jeho, že on Mikuláš nemohl zawaditi dílu manželky swé, než toliko díl swuoj a nic wíce; a měla(li) jest ona některý díl od řečeného Mikuláše wěna na již řečených dědinách, a wěno její zápis předešlo, w tom on Jaroš nemá jí překážeti. I dáno jí za práwo. Páni na tom saudě tito jsau seděli: Aleš Škopek z Dubé, najwyšší komorník, Hynek Berka z Hoensteina, najwyšší sudí, Mikuláš z Wožice, písař, Lacek z Krawař, purkrabie Pražský, Ondřej z Dubé, Jindřich Lacembok, Albrecht z Liběšic oc. *Talmb.* 49*b*. *Z. z.* 118. sl.

139.

1410. *Eodem libro, Q.* 10.

Jest tu nález o rukojemstwí. W té při Mikšíka z Chrástěnic s jedné a Woldřicha z Jindřichowa Hradce s druhé, o list a o ležení, w němžto Woldřich jest za krále Uherského Sigmunda rukojmě jemu Mikšikowi s jinými jeho rukojměmi w témž listu: páni na plném saudu nalezli za práwo, a Čeněk z Weselé panský potaz wynesl: poněwadž řečený úředník Woldřich z Hory-Kutny to prowedl, že jemu Mikulášowi 200 ſß dal, aby ty penize na díl jeho Woldřichu wzal, a pakliby jich w díle jeho wzíti nechtěl, tehdy aby těch 200 ſß zase jemu Woldřichowi dal a swým listem, kterýž má, aby napomínal rukojmě swé; a jestližeby král měl co s Woldřichem činiti o již jmenowané penize, o to on k němu hleď; z toho dáno Oldřichowi za práwo. *Talmb.* 50*a*.

140.

1410, 20 *Dec. Tertio Wenceslai, R.* 11, 12.

A.

Barones judicio praesidentes: Lacko de Krawar supr. burgravius Pragensis et magister curiae regalis, Alšo Škopek de Dube et de Dražic supr. camerarius, Hynko Berka de Hoenstein supr. judex, et Nicolaus de Wožice protonotarius terrae tabularum, Albertus de Koldic judex curiae regalis, Andreas de Duba, Ulricus de Novadomo, Johannes de Michalowic, Wilh. de Zwieřetic, Čenko de Wartenberg, Nicol. de Hasenburg, Johannes de Novadomo et de Wilhartic, Albertus de Konopišt, Hynko de Třebochowic, Ulricus de Hasenburg, Henricus de Elsterberg et de Plane, Nicolaus Žampach de Potenstein, Johannes de Šwihow, Smil de Holic, Ratmir de Šwamberg, Sigmundus de Děčin, Petrus de Stráže, Hermannus de Borotin, Henik de Štěpanic et Bawor de Žinkow:

Actum anno MCCCCX°, sabbato IV temp. adventus Domini: barones in pleno judicio invenerunt, et Johannes de Michalowic dominorum consilium exportavit: Tak jakož jest na pány wzneseno, kterýžby pán gleit měl, vel aliquis communis terrigena vel homo, před mocí i před práwem, že na toho nemá býti žalowáno, ani on na jiné, a jemu iżádná otpowěd nemá býti; a páni w tom gleitu

nic nalézati nechtie, než si possunt se partes dobrotiwě smluwiti, to páni rádi widie.

Actum ut supra.

B.

Item nalezli: Poněwadž Sigmund Pikna k swým dědinám bez odporuow přišel sprawedliwě, a do smrti držal, a těch dále nezawadil, že po jeho smrti ty wšecky dědiny jeho na Králowu Milost sú sprawedliwě připadly; a na to sú dali králi za práwo, a on dal memoriales. *Trebon.* 390ª. *Mus.* 184—185. *Talmb.* 47ᵇ. *et* 48ª. *Vienn.* 3483, *fol.* 9ᵇ.

141.

1410, 20 *Dec. Tertio Wenceslai, R.* 12.

Páni na plném saudu, slyšiece od úředníkuo Pražských wětších i menších, že Boček z Poděbrad před najjasnějším kniežetem a pánem, panem Wáclawem, Římským a Českým králem, žalowal jest na úředníky Pražské, že se jemu nemuož práwa státi, a že jeho od jeho prawdy moci a wýmazem z desk tisknau, a Králowa M' jej obeslal Jindřichem z Dubé, Škopkem řečeným, a Janem z Chotěmic, hajtmanem Swidnickým, a glejt jemu bezpečný dal, aby byl tu sobotu na suché dni adwentní před pány na saudu, že jemu chce dosti prawdy k swým úředníkuom podlé panského nálezu učiniti; a tudíž na saudě třikrát woláno naň přede pány, aby přistaupil, a máli oč s úřadem činiti, aby smluwil, že se jemu má dosti prawdy státi: a úřad tudiž stál před pány, čekaje a hotow jsa jeho odpowědi dosti učiniti a odbyti jeho, podlé panského nálezu, a těch řečí se a žalob zprawiti, což jest na ně před KMᵗⁱ mluwil; a poněwadž jest Boček třikráte wolán, před pány se nestawil, tehdy páni nalezli jsú, a pán Wilém ze Zwieřetic panský potaz wynesl, aby Boček byl obeslán ještě ode wšech pánuow listem pod úředničí pečetí s jich jmény, jakoby jich pečeti byly, aby na suché dni postní, ježto nyní přijdú, stál před pány a wedl to, což jest před KMᵗⁱ na úředníky mluwil. Pakliby nebyl a nestál, tehdy což tu páni naleznú, to se má státi. Stalo se w sobotu adwentní, anno domini M.CCCCX. *Talmb.* 48*b*.

142.

1411, 5 *Jun. Quarto Wenceslai, C.* 16.

Barones judicio feria VIᵃ quatuor temporum pentecosten praesidentes: Wenceslaus dei gratia Romanorum rex semper Augustus et Bohemiae rex, Alšo Škopek de Dube et de Dražic supr. camerarius, Hynko Berka de Hoenstein, supr. judex et Nicolaus de Wožice protonotarius terrae tabularum, Andreas de Duba, Ulricus de Nova domo, Zdeslaus de Sternberg, Bočko de Poděbrad, Wilhelmus de Zwieřetic, Nicolaus de Zampach, Petrus de Dèwin et de Wartenberg, Smil de Holic, Nicol. de Hasenburg, Hynko de Abrspach, Henr. de Wartenberg et Walstein, Hynko Krušina de Opočna, Johannes de Wilhartic et de Nova domo, Hynko de Trebochowic, Wilhelmus de Swihow, Ulricus de Ustie, Albertus de Grafsteina et Alšo de Holic: barones communiter invenerunt, et consilium baronum exportaverunt Zdeslaus de Sternberg, Bočko de Poděbrad et Ulricus de Novadomo:

Quod quicunque o zemskú wěc aliquem by pohnal ad jus spirituale, že sú se páni na tom ustawili i nalezli, že to nemá býti, a že úředníci králowi s purkrabí Pražským mají to stawiti moci

králowú. A ktožby pohnal, anebo ktož by ten súd před sě směl wzieti: tomu sě úředníci králowi s purkrabí mají w jeho obroky a w zbožie uwázati, a ty tak dlúho držeti, až by sě pohnanému za škody i za náklady dosti odestalo. Pakliby ten, ktožby pohonil, nic neměl: tehdy purkrabí Pražským a úředníky králowskými mají jej jieti a jej wězeti a držeti na Králowu Milost a na panský nález. A též má se tomu státi, ktožby postúpenie pře učinil. Neb KM' tomu chce a páni, aby o zemskú wěc před nimi měl súd býti, a o duchownie před arcibiskupem, jakož bylo ot staraďáwna. A to jest prowoláno nahoře na hradě i dole w městě.

Actum coram baronibus praedictis, anno MCCCCXI°, feria sexta quatuor temporum pentecostes. *Treb.* 390^{ab}. *Mus.* 185^{ab}. *Talmb.* 50^{a}. et 50^{b}. *Vienn.* 3483, *fol.* 11^{b}.

143.

1411, *m. Jun. Quarto Wenceslai, C.* 17.

Barones invenerunt super repulsis, et Wilem de Zwieřetic dominorum potaz exportavit:

Quod adhuc illi repulsores debent obesláni býti komorníkem, ut concordent cum D. Rege et DD. Beneficiariis, (infra) hinc et in crastinum Hieronymi proxime venturum, et in illis terminis. Si vero non concordarent, tunc D. Rex cum DD. Beneficiariis debent facere et pomstíti in illis secundum inventionem DD. Baronum prius factam.

Actum ut supra, coram baronibus supradictis. *Trebon.* 390—391. *Talmb.* 50^{ab}. *Mus.* 185^{b}.

144.

1411, *m. Jun. Quarto Wenceslai, C.* 20.

Páni w té při mezi paní Žofií, Římskú a Českú králownú s jedné, a Janem Krušinú z Lichtmburka a z Opočna s strany druhé, o Albrechtice a což k tomu přísluší, nalezli, a Boček z Poděbrad a Wilém ze Zwieřetic panský potaz wynesli: poněwadž dsky wěnné nadepsané paní Žofie králowé jsú starší, nežli list neb majestát Jana Krušiny, že dsky mají ostati proti listu, a že list desk přeswědčiti nemuože. Stalo se přede pány o suchých dnech letničných, léta božiho MCCCCXI. *Talmb.* 50*b*.

145.

1412, 27 *Febr. Quarto Wenceslai, G.* 15.

Barones Alšo Škopek de Dube et de Dražic supr. camerarius, Hynko Berka de Hoenstein supr. judex, et Nicolaus de Egerberg protonotarius tabularum terrae, Andreas de Duba, Johannes de Michalowic, Ulricus de Novadomo, Johannes de Novadomo. Zdeslaus et Albertus de Sternberg, Wilhelmus de Zwieřetic, Čenko de Wartenberg et de Wesele, Ulricus de Hasenburg, Hynko de Třebochowic, Joh. de Švihow, Joh. de Heršteina, et alii plures barones, in ipsorum consilio memorati inventionis ipsorum dudum factae inter Smilonem Flaškam et Arnestum filium ejus ex una, et Smilonem et Alšonem fratres et Margaretham matrem ipsorum de Holic parte ex altera, super hereditatibus in Rowni, quod ipse Smil Flaška et Arnestus filius ejus praedicti jus, quodcunque duxerunt propter indisbrigationem

contra dictos fratres de Holic et eorum hereditates in Rowni perdiderunt et nullum jus habuerunt, invenerunt pro jure dictis fratribus et matri eorum de Holic, et Bočko de Poděbrad dominorum consilium exportavit:

quod ex quo dictus Flaška et Arnestus filius ejus jus suum in dictis hereditatibus in Rowni perdiderunt, ex tunc quidquid Matthiae Raiskittl de Praga in eisdem hereditatibus in Rowni ad tabulas imposuerunt, hoc nullius vigoris debet esse et momenti, et quod dictus Matthias pro impignoratione in dictis hereditatibus in Rowni facta dictis fratribus et matri eorum de Holic debet satisfacere, prout juris est terrae, et jus suum secundum tabulas prosequi, si scit ubi, absque tamen dictorum fratrum de Holic et matris eorum damno.

Actum anno domini MCCCCXII°, sabbato IV temp. XL^mae^. *Treb.* 393^a^. *Mus.* 188^a^. *Talmb.* 51^ab^.

146.

1412. *Quarto Wenceslai, J.* 1.

Henricus de Rozmberg pueros committit Čenkoni de Wartmberk et Johanni de Nova domo, filio Henrici de Nova-domo, et Henrico de Plumlow, anno domini MCCCCXII. *Talmb.* 50*a*.

147.

1413. *Quarto Wenceslai, N.* 20.

Ibi in pleno judicio coram dominis beneficiariis Pragensibus, judice curiae regalis et baronibus supra scriptis; Johannes de Novadomo, burgravius Pragensis, nomine et vice serenissimi principis et domini D. Wenceslai Romanorum regis semper Augusti et Bohemiae regis, statuit Arnestum de Šumburg liberum a captivitate et solutum. Qui Arnestus ibidem statim, existens liber ab hujus modi captivitate, recognovit coram praedictis dominis beneficiariis et baronibus benevole: quod cum domino rege supra scripto, ratione castri Pernštein et hereditatum ad dictum castrum spectantium, neque pro aliqua alia re, se súditi nechce, než přišel jest a přichodí mocně na KM^t^, cožkoli s ním Arnoštem a k němu o ten hrad a o to zboží i o jiné o wšecky wěci učinil, že má i slibuje na tom dosti jmíti on i jeho budúcí, a nemá s králem, ani s jeho budúcími králi Českými, nic činiti práwem ani skutkem wěčně. Pakliby co práwem nebo skutkem wedl, tehdy jemu nemá nižádné práwo pomocno býti; pakli řečí, na tom jemu nemá wěřeno býti. *Talmb.* 50*b*. 51*a*.

148.

1413. *Eodem libro, N.* 20.

Barones in pleno judicio, auditis tabulis dotalitii Annae relictae olim Andreae de Zlenic, invenerunt pro jure, et Henik de Štěpanic, Johannes de Herštein, dominorum consilium exportaverunt: quod ipsa Anna juxta suas tabulas dotalitii debet manere, et burgravius debet eam super eandem dotem inducere, et contra Puotam de Častolowic et Annam principem matrem ejus defensare, et quidquid census et minutorum sibi Annae in ejus viduitate est receptum, hoc sibi per dictos Puotam et matrem ejus Annam debet restitui; et super eo dederunt ei pro jure obtento, et ipsa dedit memorialas. *Talmb.* 51^a^.

149.

1414. *Primo Matthiae, G.* 14.

A.

Barones judicio praesidentes: Conradus archiepiscopus Pragensis, Alšo dictus Škopek de Dube supr. camerarius, Hynko Berka de Hoensteina supr. judex, Čenko de Wartenberg et de Wesele purgravius Pragensis, Nicolaus de Okoř protonotarius tabularum, Bočko de Poděbrad, Johannes Michalec, Johannes de Novadomo, Johannes de Fridemburg, Wilem de Zwieřetic, Ulricus Zajiec de Hazmburg, Johannes de Šwihow et de Rabie, Johannes de Novadomo et de Wilhartic, Henricus de Plana et de Elsterberg, Bawor de Žinkow, Racko de Šwamberg, Henricus Škopek de Dube, Smil de Holic, Petrus de Sternberg, Wilhelmus de Šwihow, Ulricus de Ustie, Johannes de Rožmital, Hermannus de Borotin, Petrus de Weliš, Herbordus de Ročow: barones communiter invenerunt, et Ulricus de Hasenburg dictus Zajiec dominorum potaz exportavit:

Quod juramentum non sit aliud, nisi istud, coram beneficiariis in hoc regno Bohemiae: »Na tom přisahám, jimž mě Kujal winí w této žalobě, tiem jsem jemu ničímž newinen; tak mi buoh pomáhaj i wšickni swětí! « Armčteli, ztrať; pakli nie, ale buoh jemu pomohl. Actum coram dominis baronibus praedictis.

B.

Barones super quodam homine muto invenerunt, et Wilem de Zwieřetic dominorum potaz exportavit: že poněwadž jest ten jistý bohem poražen, a má rozum přirozený; a umie rozkázati kýwáním rozumně, že muož klásti dědiny swé komuž chce we dsky. Actum coram dominis baronibus praedictis. *Treb.* 391ᵃ. *Mas.* 185—186. *Talmb.* 58ᵇ. *sq.*

150.

1414, 2 *Oct. Primo Matthiae, G.* 15.

Barones communiter invenerunt, et Bočko de Poděbrad et Ulricus Zajiec de Hasenburg dominorum potaz exportaverunt:

Quodsi alicui D. Rex dederit aliquam devolutionem, quod is cui datum fuerit, debet proclamare in propinquiori civitate a dictis bonis ubi jacent, et recipiendo camerarium Pragensem, debet intimare illi, qui dicta bona tenet et possidet; et si solus non fuerit domi, tunc ipsius procuratori aut familiae, et notificare hoc vicinis duobus vel tribus, quia talia bona sunt proclamata: veniat et defendat, si quis habet jus melius quam D. Rex.

Actum coram D. Baronibus supradictis, anno dom. 1414, fer. tertia post Hieronymi. *Treb.* 391ᵇ. *Mus.* 186ᵃ. *Talmb.* 59ᵃ. *Z. z.* 175.

151.

1414, *m. Oct. Primo Matthiae, G.* 15.

W té při mezi pannami z Hradčan z domu Kapléřowe, na súzení o některé dědictwí u desk dworských, mohúli se odwolati na panský súd wyšší a na nález: i nalezli, a Jan ze Hradce a z Wilhartic panský potaz wynesl, že se odwolati mohú na wyšší panský súd a nález. *Talmb.* 59*a*.

152.

1437, 28 *Jan. Quarto Matthiae, A.* 2.

»Temporibus Sigismundi Imperatoris.«

Anno domini MCCCCXXXVII, fer. secunda ante Purificat. Mariae, ser^mus^ princeps et dominus, D. Sigismundus Rom. Imp. semper Augustus, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae rex ꝛc. fecit et constituit beneficiarios Pragenses majores et minores apud tabulas terrae, videlicet D. Alšonem de Sternberg et de Holic supremum camerarium, D. Nicolaum Zajiec de Hasenburg et de Kosti supr. judicem, Alšonem de Risenburg protonotarium; ad quae beneficia et officia sunt de consensu dominorum baronum in IV temporibus XL^mae^ proximis voce publica proclamati et přiwoláni coram terrigenis. Et infrascripta gesta terrigenarum acta sunt et conscripta per me Matthiam de Chřenow, vicenotarium tabularum terrae, tempore ipsorum officii.

Domini Barones invenerunt in pleno judicio, et Petrus de Zwieřetic et Hynko de Črwenéhory dominorum gestum exportaverunt:

Tak jakož jest na tom zuostáno na obecném snèmu, w kollegi in festo S. Wenceslai nunc praeterito, Ciesařowú Milostí a pánem p. Sigmundem Českým králem, pány, rytieři, panošemi, zemany, městy, aby wšecka zbožie mocí wzatá a odjatá byla nawrácena, holdowé wšichni aby byli prázdni, šacuňkowé newzatí aby bráni nebyli: že to ustanowenie a prowolánie jest mocné a má před sě jíti. A ktož jest to přestúpil, anebo toho neučinil, aby to okázal před Cies. M^u^ a před pány w lawiciech na suché dni postnie nynie najprw přištie, proč jest to ustawenie a prowolánie přestúpil; a ktož se z toho řádně před pány newywede, ten trp, což páni najdú.

Item o wězeniech, pro quibus locutus est coram ser^mo^ principe et domino D. Sigismundo ꝛc. et dominis baronibus Diwišius de Miletínka, videlicet pro Absolone de Chřič et Johanne Manda de Zbyslawě, kteříž jsú nařčeni falšem a staweni pro listowý faleš na práwo purkrabí Pražským, aby na rukojmě dáni byli: domini in pleno judicio invenerunt, et Petrus de Zwieřetic et Zbynko Zajiec de Hasenburg dominorum cosilium exportaverunt: že takowí wězňowé pro takowé nařčenie nemají dáni býti na rukojmè, než postaweni mají býti k súdu před pány. Actum ut supra.

Item o ty listy, kteréž sú sobě w této zemi páni, rytieři, panoše a zemané w těch časiech nepokojných, dokudž desk zemských nebylo w swém řádu, dělali, a swé zbožie a platy prodáwali a zapisowali do wloženie we dsky zemské: domini in pleno judicio invenerut pro jure: že takowí listowé a zápisowé, kteříž jsú řádně a s wědomím panským, rytierským neb panošským pod jich pečetmi psáni aneb děláni, že takowí listowé moc mají, na nichž jsú jistcowé žiwi, aby sobě ty listy a zápisy we dsky zemské kladli wedle řádu a práwa země této, počnúc od tohoto času na prwé, na druhé, na třetie, a konečně na čtwrté suché dni pořád zběhlé ꝛc. Pakliby jistci pomřeli ac.

(sic) Treb. 401ᵃ. Mus. 170. Vienn. 3483, fol. 23ᵃ. sq. Talmb. 72ᵃᵇ.

153.

1437, 29 Jan. Quarto Matthiae, A. 3.

Domini barones in pleno judicio invenerunt o přísahu, kteraká má býti obecně zemanóm země této, et Petrus de Zwieřetic et Hanušius Kolowrat dominorum consilium exportaverunt:

že přísaha ta krátká, jakož jest byla prwé pány uložena a ustawena, aby ta šla před sè se zmatkem, jakož staré práwo jest, a jménem tato: »na tom přisahám, jímž mě Petr winí w této žalobě, tiem jsem jemu ničímž newinen; tak mi buoh pomáhaj i wšichni swětí!« Pakliby kto takowý byl, žeby chtěl přísahu učiniti, křiw jsa, a úředníky by to shledáno bylo, žeby křiwě ku přísaze šel: že úředníky takowý má od přísahy zdwižen býti, a dán u wazbu ku purkrabí Pražskému, a má býti postawen před pány na súdě, a tu panský nález trpěti.

Actum coram dominis baronibus praedictis, anno dom. MCCCCXXXVII, fer. III ante purificationem S. Mariae. Treb. 401ᵃᵇ. Vienn. 3483. Talmb. 72ᵇ. Mus. 170ᵃ.

154.

1437, m. Jan. Quarto Matthiae, A. 3.

Serenissimus princeps et dominus, D. Sigismundus Rom. Imp. et Boh. rex, cum dominis baronibus in pleno judicio residentibus invenerunt, et Ulricus de Rosenberg et Petrus de Michalowic dominorum consilium exportaverunt:

Aby nálezowé prwní panští, jakož je uslyšíte čteny, moc měli.

It. o ohni w této zemi, aby žádný swéwolně nepúštěl.

It. o silnice, aby šly, jakož od starадáwna byly, a ižádný aby na nich nepřekážel.

It. cla a mýta powýšená a přičiněná znowu aby minula, a cla aby byla wedle starého obyčeje brána, jich nepowyšujíc.

It. o minci, aby nebyla w této zemi jinde dělána, než u Hory, buďto na zlatých, na grošich, na peniezích, neb na haléřích.

It. nowí hradowé a twrze aby nebyli děláni, a kteříž hradowé a twrze jsú pro jisté příčiny zbořeni, aby děláni a oprawowáni nebyli zase bez wuole najjasn. kniežete a pána p. Sigmunda Cies. Mᵗⁱ krále Českého a zemské.

A ti nálezowé wšichni, tito i prwní, aby byli držáni pod pokutami w prwních nálezích popsanými.

Actum coram dominis baronibus, ut supra. Trebon. 401ᵇ. Vienn. 3483. Talmb. 72ᵇ. Mus. 170ᵇ.

155.

1437. Quarto Matthiae, A. 5.

Domini barones in pleno judicio: Tak jakož Ciesařowa Milost pan Sigmund Český král se pány zjednali sú a osadili úřad plný u desk zemských, a prowoláno jest, že práwa propúštějí zemská, aby před se šla wšem zemanuom wuobec: nalezli sú, že ktožkoliwěk potřebuje komorníka k wedení práwa a řádu zemského, na póhony i na jiné wěci wšechny wedle

desk zemských, že jemu má wydán býti; a přes to aby iżádný jeden na druhého moci nesahal, než hleděl tiem práwem, jakož jest usazeno a z staradáwna držáno. Actum anno dom. MCCCCXXXVII. *Vienn.* 3483. *Talmb.* 72—73.

156.

1437, 20 *Febr. Quarto Matthiae, A.* 6.

Domini in pleno judicio, audita querela Alšonis de Sternberg contra Johannem Manda, kterak jest falešným listem jeho zbožie prodal, et etiam auditis omnibus responsionibus dicti Johannis, invenerunt pro jure, et Albertus de Koldic et Petrus de Zwieřetic dominorum consilium exportaverunt: že ten list, kterým jest Jan Manda prodal zbožie páně Alšowo Kunšowi synu Woděradowu, jest falešný, a Janek wěda to od Absolona, že jest list wywazený, a k tomu sě jest seznal, že jest Janowi prawil, že jest ten list wywazený; a poněwadž jest pány nalezeno, že jest to list falešný, nalezli sú páni, že sú oni těhož hodni, jako falešníci. Actum fer. IV[ta] quatuor temporum quadragesimae coram dominis baronibus. *Treb.* 402ᵃ. *Talmb.* 73ᵃ. (boh.) *Mus.* 170—1.

157.

1437, *m. Febr. Quarto Matthiae, A.* 6.

In causa Johannis de Ústie ex una, et Johannis Zajimač parte ex alia, domini barones in pleno judicio, auditis partibus et ipsorum narrationibus ac tabulis ex utraque parte, pro jure invenerunt, et Jaroslaus Plichta de Žirotin et Nicolaus de Lantštein aliás de Borotin, dominorum consilium exportaverunt: že panie Anna Zajimačowa, mater Johannis Zajimač, owdowěwši i wdala se za jiného muže, za Oldřicha z Ústie, že se jest tudy oddělila od prwních dětí, kteréž jest měla s Zajimačem; a chtělali jest swé wěno dětem dáti aneb zapsati, to jest měla učiniti wedle řádu a práwa zemského. A poněwadž se jest to nestalo, a wěna swého řádem zemským nezawadila, že jest jejie wěno na Králowu Milost Českého připadło. Et statim ibidem Johannes de Ústie tiehne sě krále Sigmunda Českého listem a dáním na wěno paní Anny wdowy někdy Oldřichowy z Ústie. Domini invenerunt pro jure, et dicti Jaroslaus Plichta et Nicolaus de Lantštein et de Borotin dominorum consilium exportaverint: Že poněwadž w listu králowu wěna jejieho nedotýče dánie, že jest k tomu wěnu Králowa M[t] Český sprawedliw, a swrchupsaný Jan k dědictwí. Actum ut supra, coram dominis baronibus. *Mus.* 171ᵃ. *Talmb.* 73ᵃ. (boh.)

158.

1437. *Quarto Matthiae, A.* 9.

In causa Hanuškonis Piešek de Montibus Kutnis ex una, et Petri de Abrspach parte ex altera super hereditatibus in Třebětic, quas tenuit et occupavit praefatus Petrus Hanuškoni Piešek, domini barones in pleno judicio, auditis tabulis Hanuškonis Piešek, na kteréž sě táhl a dskami pokázal, že jest je kúpil a zaplatil od Konrada Naza od Hory, a on

Petr proti dskám žádného odporu neučinil: invenerunt pro jure, et Zbynko de Hazmburg Zajiec, et Jaroslaus Plichta de Žirotin, dominorum consilium exportaverunt: že nadepsaný Petr má postúpiti dědin in Třebèticích twrze, dworu poplužnieho, wsi, dworuow kmetcích s platem a se wším přislušenstwím, což k tomu přísluší, jakož jemu toho dsky zemské swědčie, Hanuškowi Pieškowi anebo komuž by on poručil, od dnešnieho dne we čtyrech nedělech pořád zběhlých, a w těch čtyřech nedělech má sě wybrati a wystěhowati s tiem, což tu swého swrchku má, i rybníky wylowě; pakliby w té chwíli wšeho swrchku odwezti nemohl, ale má tu jednoho swého při tom ostawiti k tomu wystěhowání od dnešnieho dne až do swatého Jiřie, aby to mohl, což swrchupsáno stojí, odwezti, a w té mieře do toho stúpenie na twrzi a na dworu popłužniem nemá ižádného bořenie činiti, ani které škody, ani úrokuow swatojiřských bráti. Actum ut supra, coram dominis baronibus praedictis. *Talmb.* 75ᵃ. *Treb.* 402ᵇ. *Mus.* 171—2.

159.

1437. *Quarto Matthiae, A.* 9.

In causa Margarethae de Donin et de Řewničow ex una, et Benešii de Kolowrat parte ex altera, domini barones in pleno judicio, auditis partibus ambabus et tabulis obligationum dicti Benešii et literis, invenerunt pro jure et Petrus de Zwieřetic et Zbynko de Hazmburg dominorum consilium exportaverunt: že tak jakož jest pan Herbort z Kolowrat i pan Beneš syn jeho uwázali se bez práwa a drželi wes panny Markety Řewničow, aby jí té wsi se wším přislušenstwím postúpil od dnešnieho dne we dwú nedělí pořád zběhlú, z té wsi úrokuow, ani kterých poplatkuow a puožitkuow swatojiřských nebera; a list ten židowský, w kterémž jsú panna Margreta a pan Herbort jistci, i ten list Pražských konšeluow, kterýž swědčí na swědomie wyprawenie listu židowského, aby jí pan Beneš ihned wrátil, a zápisy, kterýmiž jest zápisem dskami zemskými panna Margreta swěřila dědin Řewničowských otci páně Benešowu, aby jí ten zápis pan Beneš w témdni pořád zběhlém propustil beze wší omluwy; kromě sahalliby kto práwem zemským na swrchupsaného Beneše a na jeho dědiny pro nezpráwu třidceti kop grošuow platu doživotnieho, že jej panna Margreta má zastúpiti a wywaditi bez škody; a což jest pan Herbort a pan Beneš syn jeho úrokuow nebo poplatkuow jiných na té wsi Řewničowě a s těch lidí w těch létech, což sú drželi, wybrali, že sú se tiem mohli dobře wywaditi; a jiné wěci wšecky, záštie, škody, náklady po dnešní den stalé, ty mají meži nimi s obú stranú minúti. Actum ut supra, coram dominis baronibus. *Treb.* 402—3. *Mus.* 172ᵃ. *Talmb.* 75ᵃᵇ.

160.

1437. *Quarto Matthiae, A.* 10.

In causa Annae relictae Petri de Konojed ex una, et Johannis de Konojed et de Zlenic parte ex altera, super do-

talitio suo, domini barones in pleno judicio, auditis partibus et tabulis praedictae Annae et responsione Johannis, že nemá při proti wěnu jejiemu, poněwadž sú společníci přiwolili k tomu wěnu: invenerunt pro jure, et Jaroslaus Plichta de Žirotin et Nicolaus de Lantštein et de Borotin dominorum consilium exportaverunt: aby Janek jí paní Anně jejieho wěna postúpil od dnešnieho dne we dwú nedělí pořád zběhlú s twrzí i s wesnicemi, jakož jejie dsky swědčie; a jakož jemu winu dáwá, že jí nábytky pobral, aby o ty nábytky byli před úředníky Pražskými menšími od dnešnieho dne počítajíc we čtyrech nedělěch pořád zběhlých s swědomím, jestližeby ona wywedla lepšie swědomie nežli Jan, aby jie to oprawil podlé desk jejiech a podlé úředničieho rozkázanie. Pakliby on wywedl lepšie swědomie nežli ona, o ty nábytky, že jich jest newzal, tehdy má toho prázden býti. A bořenie na twrzi i we dwoře aby žádného nečinil, a úrokuow a poplatkuow jiných swatojiřských nynie přištích na lidech aby nebral; a to jsú panie dali za práwo. Actum coram dominis baronibus praedictis. *Treb.* 403[ab]. *Mus.* 172—3. *Talmb.* 75[b].

161.

1437. *Quarto Matthiae, A.* 11.

In causa Elščae Sudradkowé ex una et Johannis Čapek parte ex altera, domini barones auditis partibus in pleno judicio et litera dominae Elščae, qua litera Johannes de Wartimberg Ralsko obligavit hereditates suas, et responsione Johannis Čapek, invenerunt pro jure, et Jaroslaus Plichta de Žirotin et Nicolaus de Lantštein et de Borotin dominorum consilium exportaverunt: že poněwadž list panie Elšky jest staršie než trh Čapkuow a jeho dědiny, aby ona hleděla k dědinám Ralskowým, tak jakož list jejie swědčí, a Čapek jí toho hájiti nemá, než hleď k swým zástupcuom, a paní Elška o druhý list, kterýž má s rukojmiemi na wěno, aby toho hleděla práwem na swých rukojmiech a dědinách jistcowých. Actum ut supra coram dominis baronibus supra dictis. *Treb.* 403[b]. *Mus.* 173[a]. *Talmb.* 74—5.

162.

1437. *Quarto Matthiae, A.* 14.

In causa Margarethae de Smečna, quae dáwá winu Wenceslao Myška de Hrádku, Wilemo de Nečtin, Alberto de Bieškowic, že sú jí jejie penieze pobrali dwě stě a deset kop grošuow na hradě Pražském u swatého Jiřie u kněze a u panny, a oni prawie, že té ženy neznají aniž sú jí co wzali, a ona řekla: poněwadž mi přieté, zprawtež mi to; a oni chtěli, aby ona swědomím dowedla; domini barones invenerunt pro jure, et Petrus de Zwieřetic et Jaroslaus Plichta de Žirotin dominorum consilium exportaverunt: aby oni zprawili newinu swú, jakož prwé, na kříži wedle práwa zemského; a ta přísaha má býti tu středu po prowodě před úředníky. Actum etc. *Treb.* 403—4. *Mus.* 173[b]. *Talmb.* 75[b].

163.

1437, 28 *Febr. Quarto Matthiae, A.* 17.

In causa Alšonis de Sternberg ex una, et Georgii de Wisemburg parte ex altera, o dědiny a zbožie Frimburské se wším přislušenstwím, jakož jest toho pan Aleš před pány zápis okázal dskami zemskými, tak jakož jest pan Aleš žalowal na pana Jiříka, že mu se jest uwázal a drží zbožie jeho hrad Frimburg se wším zbožím, což k tomu hradu přísluší, přes panský nález, jakož jest to prowoláno, a na tyto suché (dni) měl jest okázati swé práwo před pány; a on učinil proti tomu odporu takowú, že jest nemohl mieti swých práw k tomu, a poslem swým, kteréhož jest poslal po ta práwa, omýlen jest, že mu jich jest nepřinesl, a také prawil, že se jest jemu mocí neuwázal: páni nalezli na plném súdě, a Petr z Michalowic a Hanuš z Kolowrat panský potaz wynesli, že páni dáwají panu Jiříkowi prodlenie do suchých dní letničních nynie najprwé příštích, aby byl s swými práwy před pány a je okázal. Pakliby nebyl a swých neokázal práw, tehda páni dáwají panu Alšowi za práwo o dědiny w zápise jmenowané. Actum fer. V ante Oculi, coram dominis baronibus. *Trebon.* 404ᵃ. *Mus.* 173—4. *Talmb.* 76ᵃ.

164.

1437, 1 *Mart. Quarto Matthiae, A.* 18.

In causa Zbynkonis Zajiec de Hazmburg ex una, et cives minoris civitatis Pragensis parte ex altera: tak jakož pan Zbyněk okázal list s majestátem na clo na Malé straně, a žalowal na měšťany, a Ciesařowa Mᵗ král Český podal pana Zbyňka s tiem listem na pány, a páni uslyšewše list s majestátem na to clo, a že druhé strany, měšťan z Malé strany, při tom nebylo, i kázali páni jim dáti rok po komorníku, aby stáli k dnešniemu dni, totižto w pátek po druhé neděli w postě, před pány, a odpowěděli: tu páni uslyšewše list majestátu páně Zbyňkowa na clo, že jest řádný list, a strana druhá při tom nebyla, kázali páni komorníkóm obeslati měšťany, aby jemu toho cla postúpili na Malé straně, podlé jeho majestátu. Pakliby které práwo lepšie měli, aby byli s těmi práwy w pátek po druhé neděli, a ukázali je před pány. Tu sú oni stáli před pány, a žádného práwa neokázali, než prawili, že máme swá práwa od staradáwna, od starých králuow země této, a Ciesařowa Mᵗ král nynějšie potwrdil nám našich práw, i chcem býti před JMᵗⁱ, a což JMᵗ rozkáže, že to chtie učiniti: páni nalezli za práwo, a Jaroslaw Plichta z Žirotína a Mikuláš z Lantšteina i z Borotína panský potaz wynesli: že poněwadž Ciesařowa Mᵗ král Český podal jich na pány, nalezli sú Zbyňkowi za práwo o to clo, aby jemu jeho postúpili. Et super eo dederunt ei pro jure obtento. Actum ut supra, coram dominis baronibus. *Trebon.* 404ᵇ. *Mus.* 174ᵃ. *Talmb.* 76ᵃ.

165.

1437. *Quarto Matthiae, A.* 20.

In causa Euphemiae relictae Adae de Podwinie, et puerorum ipsius, cum Wan-

kone et Sigismundo filiis Johannis Bradatý, domini in pleno judicio: tak jakož jest bylo prowoláno obecně, ktož komu se uwázal jest w dědiny a w zbožie w těch nepokojných časiech, nemaje práwa, aby toho postúpil, a ktož by proti tomu učinil a nepostúpil, aby byl před pány na tyto suché dni postnie a powěděl, proč jest jich prowolánie a jich nález přestúpil; a poněwadž sú nestáli před pány a neokázali práwa swého, a paní Eufemia s dětmi swými okázala, že má práwo k těm dědinám u Podwinie a w Popowiciech zapsané dskami zemskými řádně spolky: páni sú nalezli a Petr ze Zwieřetic panský potaz wynesl, aby jí panie Eufemii a jejiem dětem ihned bylo jich zbožie swrchupsaného bez zmatku sstúpeno, ktožkoli drží ony, nebo Alexij, nebo kto jiný. Actum coram dominis baronibus in pleno judicio, quibus supra. *Treb.* 405[a]. *Mus.* 174—5. *Talmb.* 76[ab].

166.

1437. *Quarto Matthiae, A.* 25.

In causa Johannis de Smilkow et de Kostelce ex una, Katherinae et aliarum omnium virginum de Hradčano de domo olim Kaplerissae parte ex altera, super hereditatibus in Wesci villa, et quidquid ad hoc pertinet, domini barones in pleno judicio auditis partibus et eorum narrationibus et literis majestatum et tabulis ex utraque parte, et prioribus inventionibus per dominos barones factis super dictis hereditatibus in Wesci, invenerunt pro jure et Hanušius de Kolowrat et Nicolaus de Lantštein et de Borotin dominorum consilium exportaverunt: tak jakož sú prwé páni nalezli, že KM[t] manstwie nemóž swoboditi bez panského powolenie, také i nynie páni nalezají, že KM[t] dědin we Wesci, ježtož jest podlé jiného manstwie k Kostelci na Sázawě manstwím zawázáno od staradáwna, že ta wes Wesce se wším příslušenstwím má při Jankowi Sádlowi a při tom manstwí Kostelečkém ostati wěčně; a páni dále nalezli, aby panny mohly sáhnúti pro nezpráwu těch dědin na swé zpráwce podlé desk swých, a to jest jim obojím dáno za práwo. Actum coram dominis baronibus in pleno judicio, quibus supra. *Treb.* 405[ab]. *Mus.* 175[a]. *Talmb.* 73[ab].

167.

1437, 6 *Mart. Quarto Matthiae, A.* 25.

In causa Procopii Jidášek ex una et Hanušii de Kolowrat parte ex altera, super censu triginta sexagenarum census annui nudi perpetui, quem habet ibidem Procopius in hereditatibus monasterii Plasensis, in Kralowic oppido et tribus villis ad hoc pertinentibus, domini barones in pleno judicio, auditis partibus et ipsorum testimoniis et literis ex utraque parte, a také uslyšewše list dřéwepřečeného Prokopa, kterýž má od opata i konwentu kláštera Plasského, a list swědomie pana Wiléma Zajiece, kterýž wyznáwá w tom listu, že slawné paměti král Wáclaw Český dal k tomu prodání a kúpení toho platu swé milostiwé powolenie, a o to jest byl swrchupsaný pán Wilém Zajiec

ke dskám od JM^u poslán, a také uslyšewše list swědomie úředníków menších desk zemských, že těch třidceti kop platu na swrchupsaném zboží kláštera Plasského jest jemu Prokopowi s powolením králowým we dsky zemské włožen a wepsán, a odpor páně Hanušuow slyšewše, že má od Ciesařowy M^u list s majestátem na swrchupsané zbožie Plasské; a poněwadž jest Prokopuow trh a kúpenie staršie s powolením swrchupsaným, nežli list s majestátem páně Hanušów, nalezli sú za práwo a pan Hynek z Čerwené hory a pan Jaroslaw Plichta z Žirotína panský potaz wynesli, že swrchupsaný Prokop má ostati při swrchupsaném platu wedle swých listuow, a pan Hanuš jemu toho hájiti nemá. Actum an. dom. M°CCCC°XXXVII°, fer. IIII post Oculi. *Trebon.* 405^b. *Mus.* 175^b. *Talmb.* 76^b.

168.

1437, 26 *Febr.*

Juxta obligationem, ubi Maršo de Braškow obligavit in majoribus obligationum Benešio de Wrbna, et Benešius ulterius etc. Ibi pueri praedicti Benešii petiverunt camerarium a dominis super intromissione hereditatum in Braškow. Juxta eandem obligationem, quae testatur patri eorum, invenerunt pro jure, et Jaroslaus Plichta de Žirotin et Hanušius de Kolowrat dominorum consilium exportaverunt: že jakož stojí zápis Benešowi z Wrbna, aby sě mohl komorníkem uwázati podlé zápisu, a toho uwázanie učiniti nemohl w těchto nepokojích, neb desk nebylo: že to sirotkóm Benešowým škoditi nemá, že má jim komorník wydán býti na uwázánie podlé jich desk. Anno domini M°CCCC°XXXVII°, feria III post Reminiscere, praesentibus dominis baronibus in pleno judicio, videlicet serenissimo principe domino domino Sigismundo Romanorum imperatore et Bohemiae rege, Alšone de Sternberg supremo camerario, Nicolao de Kosti supremo judice, Alšone de Risemburg protonotario tabularum, Menhardo de Novadomo supremo purgravio castri Pragensis, Ulrico de Rosemberg, Alberto de Koldic etc. (videantur juxta obligationem in tabulis omnes qui judicio praesiderunt, dempto uno, videlicet Georgio de Kunstat, quia tunc temporis non interfuit,) item Hanušio de Kolowrat, Nicolao de Borotin, Jaroslao Plichta de Žirotin, Johanne de Stráže, et famosis clientibus Unka de Neustupowa, Stiborio de Wolfstein, Alšone Hurt de Pozdnie, Zawišio de Jimlína, Wilhelmo Chrt de Zahrádky, Nicolao de Ledče, Petro de Plesu et Matthia Holec de Nemošic, hi omnes interfuerunt. *Treb. l. c. Mus.* 176^a.

169.

1437, 8 *Mart. Quarto Matthiae, A.* 27.

Serenissimus princeps et dominus, D. Sigismundus Roman. Imp. et Bohemiae rex, cum dominis baronibus in pleno judicio, ustanowili a za práwo nalezli, et Petrus de Zwieřetic et Jaroslaus Plichta de Žirotin dominorum consilium exportaverunt:

O wšecky listy, že mnoho jest listuow starých i nowých w této zemi:

ktožbykoli takowé listy měli až do dnešnieho dne, aby byli s nimi před purkrabí Pražským, a purkrabie Pražský aby je slyšal a súdil, jakož od staradáwna bylo práwo; a ktož by koliwěk po dnešnie den měl které listy na penieze, aby jimi upomínal, nepropúštěje let od roku plněnie. Pakliby kto neupomínal, a propustil tři léta a osmnácte neděl od plněnie roku na tom listu, aby takowí listowé i budúcí listowé dále ižádné moci neměli; a takowé upomínánie má býti oswědčeno purkmistru a konšelóm w tom městě, kdež leženie swědčí.

Item o leženie, že má býti ležáno, ktož upomíná k listu plněnie aneb k obnowení listu, ten nemá ležeti než sám druhý a se dwěma koňoma, aneb miesto sebe poslati takéž sama druhého a se dwěma koňoma, dokudž rukojmě newlehnú. Ale když rukojmě wlehnú, tehdy ten ktož k listu upomíná, nemá ležeti a tráweno nemá býti wýše, než sám druhý a se dwěma koňoma patnáct grošuow přes den a přes noc; a též ktožby rukojmě leželi, nemají wýše tráwiti.

Item o škody páni nalezli, aby byly řádně okazowány, a wýše aby škod nebylo počítáno a bráno přes jistinu, než jakožto jistina jest.

Item dobrá wuole o listy, kteříž sú do tohoto času byli, aby ta byla okazowána před purkrabí Pražským, jakžby se jemu za podobné a za hodné zdálo. Pakliby kto byl nalezen a shledán, ježtoby listy neřádně dobytými upomínal, takowý aby byl kázán a trestán. Ale již po tento den, ktožby komu list chtěl dáti, ten má dáti jemu na to list pod swú pečetí wisutú, a dwú neb tří pánów anebo zeman usedlých podlé sebe pečetmi na swědomie také wisutými.

Item listowé aby byli děláni podlé obyčeje starého.

Item, aby ižádný pro neplněnie peněz nehaněl neřádnými a wymyšlenými haněními, než jakož na penieze slušie; a ktoby jinak učinil, aby proto kázeň trpěl. A jestližeby kto komu plniti nechtěl, ale hledaj jeho práwem zemským, ale ne mocí, jakož od staradáwna bylo.

Item listowé swěřowaní aneb mocí wzatí, ježtoby to okázáno bylo, aby takowí listowé byli wracowáni. Anno domini MCCCCXXXVII, feria VI ante Laetare. *Treb.* 406[b] *sq. Mus.* 176[b] *sq. Talmb.* 73[b]. *Vienn.* 3483.

170.

1437, 8 *Mart. Quarto Matthiae, A.* 27.

In causa Petri de Swojšína ex una, et Hanušii de Kolowrat parte ex altera, domini auditis ambabus partibus, invenerunt pro jure et Albertus de Koldic et Jaroslaus Plichta de Žirotin dominorum consilium exportaverunt: jakož jest Petr Hanuše winil, že se jemu má Hanušius zprawiti starým práwem, jako poprawce, polože ruku na prsech swých, a má řeci: Beru na swú přísahu, kterúž sem ku poprawě učinil, z čeho mi je nynie Petr z Swojšína winu dal, tiem sem jemu newinen. Actum fer. VI ante Laetare. *Treb.* 407[a]. *Mus.* 177[a]. *Talmb.* 74[a]. (boh.)

171.

1437, 11 *Mart. Quarto Matthiae, A.* 29.

In causa Wilémi de Jankow ex una et Johannis de Risemberg et de Rabie parte ex altera, super hereditatibus in Břežanech et aliis villis ad hoc pertinentibus, domini barones auditis literis et tabulis ex utraque parte, invenerunt pro jure et Jaroslaus Plichta de Žirotin et Nicolaus de Lantstein et de Borotin dominorum consilium exportaverunt: quod praefatus Johannes debet et tenetur condescendere skutečně de hereditatibus in Břežan et aliis villis ad hoc pertinentibus cum libertate ad ea pertinentiis *(sic)*, sicut olim Nicolaus Zajiec de Waldeka tenuit, Wilhelmo praedicto, hinc et quatuor septimanas continue decurrentes, cum censibus sancti Georgii proximi, nic s těch lidí nebera, ani kterých poplatkuow; et praefatus Wilhelmus aby jemu panu Janowi platil a wydáwal úroky jeho, kteréž má na těch dědinách kúpené, počna na swatého Jiřie nynie příštieho, a tak wždy platě podlé jeho desk; a když mu toho zbožie postúpí, máli k němu Wilémowi aneb k těm dědinám kterú winu, hlediž toho práwem zemským. Et super eo dederunt Wilhelmo pro jure. Actum anno etc. XXXVII, fer. II post Laetare. *Treb.* 407ab. *Mus.* 177b. *Talmb.* 77a.

172.

1437. *Quarto Matthiae, A.* 30.

In causa dominae Katruše relictae olim Johannis Smetana ex una, et Jankonis Calta, filii olim Buškonis, parte ex altera, o jejie wěno: páni na plném súdě uslyšewše listy jejie, jimiž má wěno zapsáno na Protiwci, invenerunt pro jure et Albertus de Koldic et Jaroslaus Plichta de Žirotin dominorum consilium exportaverunt: že paní Katruše wěna swého ztratiti nemá, než má jeho požíwati w manském práwě, jakož jí zapsáno jest, bez pohoršenie práwa manského. Actum ut supra, anno domini MCCCCXXXVII. *Treb.* 407b. *sq. Mus.* 177—8. *Talmb.* 77a.

173.

1437, 11 *Oct. Quarto Matthiae, A.* 30.

In causa Wenceslai Warlich de Frimburg ex una, et sicut dominus Johannes de Rabie žalowal od sirotkuow quondam Držkraji dicti Stoklasa parte ex altera, domini in pleno judicio, audita litera smluwení, při němž jest pečet pana Wáclawa Michalce ze Strakonic a pečeti rady jeho přidané k tomu, a Warlich proti tomu táhl se na dsky, že má k tomu práwo, jakožto společník, i okázal dsky, že se jest spolčil s Držkrajem a on s ním zase o dědiny o wšecky, kteréž mají neb mieti budú, a dále Warlich řekl před pány proti tomu listu: milí páni, móžli ten list přeswědčiti dsky? páni uslyšewše, že při tom listu pečeti Wáclawowy Warlich nenie, nalezli sú za práwo, a pan Zbyněk Zajiec z Hazmburka a pan Zdeněk z Rožmitála panský potaz wynesli, že ten proti dskám moci nemá, a poněwadž jesti Wáclaw Warlich dskami spolky okázal, páni dáwají jemu Wáclawowi za práwo. Actum anno domini MCCCCXXXVII, fer. VI ante Galli. *Mus.* 178a. *Talmb.* 77b.

174.

1437, *m. Oct. Quinto Matthiae, A.* 5.

In causa, jakož Johannes de Risemberg et de Rabie mluwil od sirotkuów někdy Držkrajowých Stoklasowých, majíli wlásti swým zbožím, léta majíc? a otázán ode pánów pan Jan, kterýž jest od sirotkuow mluwil, jsúli ti sirotci pacholíci čili děwečky, a on řekl že jsú děwečky, a že pacholíka nenie, a by byl pacholík maje léta, požíwalby zbožie swého wedle práwa země této; ale poněwadž sú děwečky, a Wáclaw Warlich jich strýc sprawedliwý a společník jest dskami: nalezli sú za práwo, a pan Zbyněk Zajiec z Hazmburka a pan Zdeněk z Rožmitála dominorum potaz exportaverunt: že Wáclaw Warlich má jimi wlásti w jich zboží, jakožto jich strýc a společník wedle řádu této země, a má jim sprawedliwě učiniti. A jakož Warlich žádal na pánech, aby bylo powědieno, w které chwíli mají jemu zbožie sstúpiti sirotčieho a listy s sirotky wydati: tak sú páni kázali, aby se toto stalo Wáclawowi Warlichowi od této neděle najprw přištie w šesti nedělech pořád zběhlých, kteráž neděle dostane se tu neděli po swatém Ondřeji. Actum ut supra. *Talmb.* 78[b]. *Mus.* 178[ab].

175.

1437, *m. Febr. Quarto Matthiae.* . . .

Juxta causam, ubi Petrus de Piečiny citat Častolora: ibi domini barones audita querela actoris et tabulis ipsius dotalitii, invenerunt pro jure, et Petrus de Zwieřetic et Hynko de Čerwené hory dominorum consilium exportaverunt: quod praefatus Petrus actor est justus ad hereditates in Piečině et alias hereditates in querela nominatas virtute dotalitii sui, quod habet post uxorem suam, et citatus Častolor respiciat suos disbrigatores et eorum hereditates pro nezpráwu, ut est juris, et pro eo dederunt actori pro jure obtento. Dedit memoriales. Ibi, videlicet feria V[ta] post Oculi, Častolor praedictus suscepit Petro actori pro inducto, dominato et taxato, et pro hereditatibus dotalibus condescendit juxta inventionem factam per dominos barones. Actum anno domini MCCCCXXXVII, quatuor temporum quadragesimae. *Talmb.* 77[b]. *Mus.* 178—9.

176.

1437, 11 *Jun. Quarto Matthiae.* . . .

Juxta causam, ubi Zdislaw Wlk citat o hrad Krakowec. Ibi domini barones in pleno judicio, auditis querela et tabulis ipsius actoris, sicut vendidit Andřes Špalek Zdislao hereditates suas in querela nominatas, et audita defensa citatorum et responsione et literis eorum, quas Andreas Špalek super bona et hereditatibus in literis nominatis dedit, invenerunt et Petrus de Zwieřetic et Jaroslaus Plichta de Žirotin dominorum consilium exportaverunt: že tak jakož jest Ondřej Špalek dal statek swój Hrdoňowi Guttowi a Jankowi bratřím, a na to jim listy zdělal, tak jakož ti listowé mezi nimi s obú stranú ukazují a swědčie, a jakož je Ondřej Špalek wložil týž statek swój a dědiny we dsky zemské trhem Zdislawowi

Wlkowi, že ten trh moci nemá proti listóm. A dále, jakož jest Ondřej Špalek žalowal na bratři swrchupsanú, že sú jemu nezdrželi, což listowé swědčie, totiž, že sú mu úrokuow LX kop. gr. newydáwali, a také jakož jim jest hradu Krakowce swěřil, a on útiskem jich musil odtud doluow pěškami utecí, a potom musil jim uplatiti puol druhého sta kop grošuow za ten hrad, aby mu sstúpili, a toho jsú mu ještě sstúpili beze wšie špi. že, a on byl jim špihowaného postúpil: páni sú to wážili takto: že poněwadž jest Ondřej Špalek takowú wieru a milost k nim ukázal, a oni jemu toho, což listowé swědčie, nezdrželi, ani se k němu túž wěrú jakož on k nim se ukázal: páni sú nalezli, aby Hrdoň Gutta a Janek bratřie ty wšecky úroky zadržané dali a nawrátili, i těch puol druhého sta kop grošów, kteréž jim jest dal za postúpenie hradu, a to aby jemu bylo wyplněno a wydáno polowici na swatého Hawla nynie najprw příštieho, a druhú polowici na swatého Jiří ihned potom zběhlého, a na ty penieze aby jemu dělali listy s hodnými rukojmiemi, a ty listy aby dokonali jemu we čtyrech nedělěch pořád zběhlých, a jemu w jeho moc je dali. Pakliby swrchupsaní bratřie toho, což swrchupsáno stojí, učiniti nemohli aneb nechtěli, ale aby jemu jeho zbožie wšeho, kteréž od něho mají, a jakož jim jest jeho postúpil, aby jemu postúpili zase o swětým Hawle nynie najprw příštiem, žádných úrokuow s toho zbožie neberúc ani kterých poplatkuow, ani twrzie bořiec; a listy, kteréž mají na to zbožie, aby jemu wrátili, a jestli že sú co sámi zawadili, aby jemu to očistili. Pakliby chtěli při tom zboží wždy zuostati, tehda dřéwe řečený Ondřej Špalek má jim to zbožie we dsky zemské wložiti, a wšecko učiniti jakož listowé swědčie, a oni bratřie také aby jemu ten plat šestdesáti kop grošuow we dsky zemské wložili, a potom jemu jeho nezdržowali. Actum a. dom. MCCCCXXXVII, feria III post octavas corporis Christi. *Talmb.* 77[b]. *sq.* *Mus.* 179—180.

177.

1437, 8 *Oct.* *Quarto Matthiae.*

Juxta causam, ubi Johannes de Lobkowic citat Johannem de Rúpow: ibi domini barones in pleno judicio, auditis tabulis et querela actoris, et responsione citati et literis ipsius, invenerunt pro jure et Zbynko Zajiec de Hazmburg et Zdenko de Rožmital dominorum consilium exportaverunt: že jakož Rydkéř, kterýž jest mluwil od Jana z Lobkowic, mluwil proti listóm, kteréž jest ukazowal Jan z Rúpowa pohnaný, a prawě, žeby to listowé byli neřádní, dotýčíc, že Nikolaj taký člowěk nikdy nebylby na se tak neřádné listy dělal, a na tu řeč tázán Jan z Lobkowic od Jana z Rúpowa, jestli jeho slowo, což Rydkéř mluwí, a on řekl, jest, a druhá strana Jan z Rúpowa žádala za ručenie, jakož jest řekl, žeby listowé byli neřádní, a tázán jsa od pánów, chceli to učiniti a zaručiti jakož jest řekl, i odpowěděl, že nemám co zarukowati: poněwadž se jemu nezdálo zaručiti, by listowé byli neřádní, kteréž jest Jan z Rú-

powa okazowal: že listowé Janowi z Rúpowa mají moc tak, jakož swědčie, a Jan pówod podlé swých desk má dědictwie na těch dědinách w Oplotech k wýplatě, jakož listowé swědčie. Actum anno domini MCCCCXXXVII, feria tertia post Francisci. *Treb.* 409[ab]. *Mus.* 180[ab]. *Talmb.* 78[ab].

178.

1437, 10 *Oct. Quinto Matthiae.* . . .

Juxta causam, ubi Georgius de Poděbrad citat Petrum de Michalowic: Ibi domini barones in pleno judicio, audita Jiříkonis querela actoris et tabulis ipsius, et responsione Petri citati et litera Jodoci marchionis, quam ostendit coram dominis baronibus, quam habet super bonis Túšeň, domini invenerunt pro jure, et Zbynko Zajiec de Hazmburg et Jaroslaus Plichta de Žirotin dominorum consilium exportaverunt: poněwadž pan Petr Michalec má starší list, nežli dsky páně Bočkowy, na to zbožie Túšenské, že tomu listu páni moc dáwají k zástawě, jakož jeho list swědčí, a pan Jiřík jest sprawedliw k dědictwie a k wýplatě té zástawy, jakož páně Petruow list swědčí; a jakož pan Jiřík jest dotekl, že měl ještě jiná práwa a listy na to zbožie u pana Heralta, a pohnaw pana Petra, měw to mieti, což mu jest ku potřebě ke wšemu práwu, i neokázal toho před pány: a podlé toho swědomie, kteréž sú okázali před pány, páni sú je rozsúdili, a dali panu Petrowi za práwo podlé jeho listu, jakož swědčí. Actum anno quo supra, feria V[ta] post Dionysii. *Mus.* 180[b]. *Talmb.* 78[b].

179.

1437, *m. Oct. Quinto Matthiae, A.* 5.

Nalezli wuobec za práwo: kdyžby společníci byli dskami učiněni, a jeden žeby umřel a dcer toliko po sobě nechal, tehdy druhý společník neb jeho synowé má jich odbýwati, jako dcer swých wlastních. Pakliby společníci nechali dcer a žádného syna nebylo, tehdy dcery těch společníkuow rowný diel mějte w těch statciech, wedle nálezu prwnieho. V Matthiae, A. 5. *Z. z.* 1500, *str.* 112.

C. VII.

ZÁPISY KOZELSKÉ WE SLEZSKU,

od r. 1480 do 1571.

Následující zápisy wzali sme ze zbírky privilegií města Kozlého we Slezsku, latině, německy i česky psaných, w summě 20 listin, kterěžto auřad města Opolí we Slezsku, k žádosti obce Kozelské, dne 12 Januar. 1629 pod pečetí swau městskau vidimowal, z originálůw samých je wypsati a s nimi ještě srownati daw. Některé z těch listin, dle zprávy auřadu Opolského, již tehdáž we stawu poněkud porušeném se nacházely, wzawše takowau zkázu »w tyto wojenské nepokojné časy, podlé učiněné lítostiwé zprávy wyslaných z města Kozlího, jak lid nepřátelský Mansfeldský město Kozlí byl wzal, od téhož lidu nepřátelského.« My nedbajíce obsahu listin latinských i německých, jen česky psané tuto podáwáme, za příklad, kterak we XV i XVI a XVII století jazyka Českého we Slezsku w diplomatických potřebách užíwáno bylo. Zbírka celá nachází se w originálu swém u pana Jana rytíře z Neuberka w Praze.

1.

Jan Bělík z Kornic, hejtman horní Slezie, powoluje měšťanům Kozelským wystawiti lázeň ku potřebě města, pod wýminkami.

W Kozlí, 1480, 9 *Sept.*

Já Jan Bělík z Kornic, hejtman horní Slezie oc. oznamuji tímto listem wšem wůbec, kdož jej uzří neb čtúcí slyšeti bude, že předstúpili před mě maudré opatrnosti purgmistr a rada města Kozlího, krále JM^u^ poddaní, mne s pilností jsau prosili, abych jim toho na miestě Králowy M^u^ dopřel, žeby oni nad Odrau lázni wedle mostu Oderného miesto bašty budowali, městu tomuto k užitku. Tu já na miestě KM^u^, wídiec weliký útisk města tohoto, jim jsem toho dopřel, i mocí listu tohoto potwrzuji, že na tomž miestě oni lázni budowati mají, k městskému polepšení; a té lázně požíwati mají, jako swého wlastného dědictwie, beze wšie překazy pánuow

potom budaucích, i s tau lázní učiniti mohau, tak jak se jim zdáti bude. Takowýmto obyčejem, že starosta Kozelský nynější, neb potom budaucí, a čeleď hradská, tociž purkrabie, písař, kuchmistr, kuchař, holomci, hlásný, pekaře, wrátný, woznice i jiná čeleď hradu Kozelského, mají od lazebníka wolnau lázni jmíti, kdy se kolwěk mýti budau; a to proto, že každý lazebník mějský má jmíti králowský les wolen ku pálení a ku potřebě lázně této, beze wšie překazy potomkůw a jejich úřadníkůw. Také w tejto lázni ubozí a žáci na každý teyden mají se wolně mýti. Též každý lazebník w jejich městské lázni má míti z práwa tři pacholky, jmenowitě holiče, lósera a sice pacholka dobrého, žeby lidi wypatrowal, aby potřebnost chudému i bohatému byla; a měšťané již potřebami lázni opatřiti mají, co k tomu sluší. Protož já Jan Bělík z Kornic, jakožto mocný hejtman knížetstwí Kozelského, swolením krále JM^ti, maje při sobě zemany Kozelské, s jich radau jim toho přejíc, sem potwrdil, i mocí listu tohoto potwrzuji; žeby jim ty wěci w celosti zdržány a zachowány byly beze wšeho zmatku, rozkázal (sem) swau wlastní pečet k tomuto listu zawěsiti s mým dobrým wědomím. Jenž dán a psán w Kozlí, w sobotu po narození matky boží, léta božího tisícého čtyřistého osmdesátého počítajíc. A při tom jsau byli: slowútní panoše, Jindřich Dialoš, Hynce Cornberk, Jakub Nepaský, Jakub z Kandeřina fojt Kozelský, Jindřich Krampský, Jan Šawel, Dieřek Šalecký, a Blasius Šmolka písař, kterémuž tyto wěci psáti jsau poručeny.

2.

Týž Jan Bělík z Kornic potwrzuje trhu, který se stal o zboží Kobylické w zemi Kozelské; mezi Machnau Dialošowau a obcí Kozelskau.

W Kozlí, 1485, 11 *Febr.*

We jméno buoží, amen. K wěčné paměti. Já Jan Bělík z Kornic, hejtman horní Slezie oc. oznamuji tímto listem obecně přede wšemi, ktož jej uzří, aneb čtúc slyšeti budú, že wystúpila přede mne slowutné poctiwosti panna Machna, dcera nebožčíka Dialoše, s přátely swými, zdráwa a mocna sebe jsúc, s radú přátel swých, nepřitisknena *(sic)* ani přinucena, než dobrowolně wyznala, že jest prodala, wzdala a mocí listu tohoto wzdáwá, to zbuože Kobylice, w Kozelské zemi záležícé, maudrým a opátrným purkmistrowi a radě i wšecké obci města Kozlého, k prawému jich dědictwí, se wším panstwím a práwem, tak jakož to zbuoží Kobylice we swých mezech a hranicech z staradáwna wysazeno a wyměřeno jest, a jakož oni to sami i předkowé jich měli, drželi a požíwali, s lidmi, s platy, s zahradami, s zahradníky, s folwerkem, s robotami, s poctami, s roli *(sic)* oranými i neoranými, s lukami, s lesy, s hájmi, s chrastinami, s rybníky, s rybniščemi, s jezermi, s wodami, s řekami tekúcími i netekúcími, s mlýny, s mlýnisky, s mlýniščemi, i

se wšemi toho zbuoží užitky a požitky malými i welikými, jakožby tu osobliwými slowy napsáni a jmenowáni byli aneb býti mohli, ničeho sobě, erbóm ani potomkóm swým nepozuostawujíc; tak že swrchupsaní měšťané Kozelští, nynější i potom budúcí, to zbuožie Kobylice mají mieti, držeti, užíwati a wěčně osesti, s užitky již psanými, bez překazy wšelijaké; a také to zbuože Kobylice budú moci prodati, dáti, zastawiti, zaměniti i s tím učiniti i nechati, jako s swým wlastním dědictwím. I prosili jsú mne obapolné strany, abych jim kupu a prodaje popřel: a já, jakuožto mocný hejtman knížetstwie Kozelského, maje při sobě zemany Kozelské, i jiné dobré lidi, s jich radú, k jejich žádostiwé prosbě jsem jim takowého kupu a prodaje popřel a potwrdil, i mocí listu tohoto potwrzuji. K němužto na swědomí a pewnost rozkázal jsem pečet swú wlastní k tomuto listu zawěsiti. Jenž dán a psán w Kozlí, w pátek před swatým Valentinem, od narození syna buožeho tisícého čtyrstého osmdesátého pátého počítajíc. A při tom jsau byli: slowútní panoše Hynce Cornberk z Jalowic, Jakub Nepaský z Mechnic, Hynce Kozub, Jiřík Petrkowský, ty časy starosta Kozelský, Jakub z Kandeřína, fojt Kozelský, Petr Manowský z Wiekšic, Wilém Borutinský, Prokop Geraltowský, Dieřek Pelka z Bořislawic a Blasius Šmolka, jemuž tyto wěci psáti jsau poručeny.

3.

Týž Jan Bělík z Kornic potwrzuje trhu, který se stal o wes Dilnici we knížetstwí Kozelském, mezi Jiříkem Tejwlem z Chřenowic a Waňkem Hoškem z Gregořowic.
W Kozlí, 1486, 27 *Nov*.

Jan Bělík z Kornic ꝛc. hauptman horní Slezie: známo činiem tiemto listem wšem wůbec, že jest přede mne wystúpil slowútný panoše Jiřík Tajwel z Křonowic *(sic)*, zdráw jsauc na smysle i na rozumě, bez přinucenie, s radú přátel swých, a tu jest přede mnau prodal a wzdal k prawému dědictwí wšecko práwo swé, kteréž jměl we wsi Dielnici, w Kozelským knížetstwí záležící, slowútnému panoši Waňkowi Hoškowi z Gregořowic, erbům jeho a budaucím potomkům, se wším příslušenstwím a požitky, sedláky a obywatelmi, platmi, rolemi ornými i neornými, osedlými i pustými, polmi, lukami, pastwami, rybníky, mlýny, mlýnisky, lesy, chrastími, chrastinami, wodami, řekami tekúcími i netekúcími, i se wším jiným příslušenstwím a požitky, kterými koliwěk jmény jsau jmenowáni, neb jmenowáni býti mohau, tak daleko, široko a dlúho, jakož prwé jmenowané zboží od jiných zboží wyměřeno, wysazeno a wyhraničeno jest, se wším tiem práwem a panstwím, jakož jest sám držel a měl, nic sobě tu ani erbům swým nepozůstawujíc, za půl třetího sta zlatých, kteréž hotowé a z úplna zaplacené přijal; tak že již psaný Waněk Hošek, jeho erbowé i potomci budaucí, budau moci takowé zboží již psané mieti, držeti

a toho poźíwati, učiniti i nechati, prodati, zastawiti, wyměniti, dáti, wěčně obseděti a na swé lepšie požitečnějšie obrátiti, jakby se jim najlépe zdálo. A prosili jsau mne obapolně, abych toho kupu a prodaje jim swým swědomím listowním a pečetí swau potwrdil. I já, jakožto mocný hauptman knížetstwí Kozelského, s radú zeman Kozelských, wedle řádu starého, dobrého obyčeje, k prosbě jich, jim toho listem a pečetí swau potwrzuji; ku kterémužto na swědomie a pewnost swau jsem pečet přiwěsiti rozkázal. Datum Kozel, feria secunda ante Andreae apostoli, anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo sexto. A při tom jsau byli slowútní panoše: Hynce Cornberk, Jakub Nepaský, Gabriel Lašota, Křištek Pelka z Bořisławic, Petr z Grudině, Johannes z Chřenowic písař.

4.

Wladislaw II, král Český, městu Kozelskému w horním Slezku wšecka jeho privilegia stará potwrzuje.

W Budíně, 1492, 3 *Mart.*

My Wladislaw z boží milosti Uherský, Český, Dalmatský, Charwatský ꝛc. král, markrabě Morawský, Lucemburské a Slezké kníže a Lužické markrabě: oznamujem tiemto listem wšem, že jsme prošeni od opatrných purgmistra a konšelůw i wší obce města Kozlího, wěrných našich milých, abychom jim práw, swobod a wýsad jich potwrditi ráčili. Ku kteréžto prosbě jsauce nakloněni, s dobrým rozmyslem a radau wěrných našich, mocí králowskau a jakožto kníže Slezské, wšech práw, swobod, a wýsad těch, kteréž od knížat a pánůw swých dědičných řádně mají, kterýchž jsau sprawedliwě užíwali, potwrdili jsme a tímto listem potwrzujem, a je nynějšé i budaucie jich při tom při wšem, což jim od týchž knížat, pánůw jich dědičných, slušně dáno a obdarowáno jest, zůstawujem milostiwě; tak aby oni těch wšech sprawedliwých obdarowání a milostí jim daných užíwali, bez naší, budaucích našich králůw Českých a knížat Slezských, i wšech jiných lidí wšelijaké překážky, nyní i w časech budaucích; přikazujíce hejtmanu i wšem obywatelům země Slezské, aby obywatele jmenowaného města při tom našem potwrzení drželi a zachowali, beze wšeho umenšení. Tomu na swědomí pečet naší králowskau k tomuto listu přiwěsiti jsme kázali. Dán na Budíně w sobotu před přenešením swatého Wáclawa, léta božího tisícího čtyrstého dewadesátého druhého, a králowstwí našich Uherského druhého a Českého dwadcátého prwního léta.

Ad relationem dni Johannis de Šelnberk,
supremi cancellarii regni Bohemiae.

5.

Magdalena kněžna i Mikuláš kníže Opolský zapisují obci města Kozlého we Slezsku plat roční 13 zlatých, we dluhu 150 zl. uherských, na městě swém Ratiboři, pod rukojemstwím Ratiborských, až do splacení jistiny.

W Ratiboři, 1497, 22 *Jun.*

Z boží milosti, Magdalena a Mikuláš w Slezí, knížata Opolská, Opawská a páni Ratiborští: oznamujeme tímto listem wšem wůbec, kdož jej uzří aneb čtúce slyšeti bude, že jsme prodali na prawý widerkauf třinádct zlatých platu ročního swobodného, na ničemž nezawedeného, za půldruhého sta zlatých dobrých Uherských čerwených, maudré opatrnosti purgmistrowi, radě i wšej *(sic)* obci města Kozlího, nynějším i budaucím, a poctiwému knězi Řehořowi Gecterowi, oltářníkowi jich, oltáře matky boží a wšech swatých w Kozlí u fary, i potom budaucím oltářníkům tohož oltáře; kterýžto plat úročný swrchupsaný ukázali jsme, zapsali a mocí tohoto listu zapisujem a ukazujem již psaným wěřitelům našim, nynějším i budaucím, na městě našim Ratiboři, na wšeckých důchodech a platiech našich nezawedených, kteréžto w Ratiboři máme na lidech městských poplatných, rolníkoch i na zahradníkoch *(sic)*, na mlýniech, na ospoch, na lesiech, na rybnicech, na wšech jiných důchodech tohož města Ratiboře, kterýmiž se koli jmény jmenují, aneb jmenowáni býti mohau, žádných newynímajíc ani pozůstawujíc. Za kterúžto summu peněz jistiny půl druhého sta zlatých a třinádcte zlatých platu ročního, my purgmistr a rada i wšecka obec města Ratiboře, nynější i potom budaucí, rukojmě a spolu slibci, wšichni jednostejně slibujeme za swrchupsané knížata JM', pány naše milostiwé, swrchupsaným wěřitelům našim nynějším i budaucím, že takowý plat třinádcte zlatých již psaným wěřitelům našim každý rok wydáwán a placen bude, a to rozdílně, totiž na wánoce pól sedma zlatého nejprw příštie, a půl sedma zlatého na sw. Jana křtitele božího, a tak dále na každý rok od roku takowý plat wydáwati máme, tak dlúho, dokudžbychom zase toho od wěřitelí našich swrchupsaných půl druhem stem zlatých newykúpili a w moc jich w Kozlí na rathauzi nedali a nepoložili, i s platem zasedělým do toho času zašlým; kterýžto plat třinádcte zlatých slibujeme jednostajně swrchupsaným wěřitelům našim, našim nákladem a prací, na swau škodu, do města Kozlího w moc jich nositi a na rathauzi z úplna klásti a wydáwati. Pakližbychom toho neučinili, a kterého roku takowého platu dáti obmeškali, na den a čas již psaný: tehda swrchupsaní wěřitelé naši mají a budau moci nás rukojmě duchowním práwem napomínati a kleti tak dlúho, dokudžbychom jim takowého platu úplně a docela nezaplatili a nedali, i se wšemi škodami pro takowé neplnění kterak koliwěk wzatými; a jestližebychom se na to neobrátili, čeho bože ostřez, tehda dáwáme wěřitelům našim swrchupsaným plnú

moc a práwo, že nás budau moci wezde s statky našimi stawowati práwem i bez práwa i tiezati, a s těmi budau moci učiniti i nechati, jakoby na to wšechna práwa ustáli a obdrželi, jich jistině i platóm bez wšé škody. Tomu na swědomí my jistci i rukojmě swrchupsaní pečeti swé jsme k tomuto listu přiwěsiti dali. Jenž dán w Ratiboři, den swatých deset tisíc rytířůw, léta božího tisícího a čtyrstého dewadesátého sedmého počítajíc.

6.

Jan Hošek z Gregořowic prodáwá wes swau jménem Dielnici, w krajině Kozelské ležící, Mikuláši Gašowcowi z Lumíře a manželce jeho.

W Ratiboři, 1505, 24 *Nov.*

Já Jan Hošek z Gregořowic oznamuji tímto listem wšem wůbec, kdož jej uzří neb čtauce uslyšie, že jsem s dobrým swobodným rozmyslem a s radú přátel swých, dobrowolně a bez přinucenie, prodal a mocí listu tohoto prodáwám, zbožie swé jménem Dielnici, w krajině Kozelské záležící, se wším práwem, panstwím a příslušenstwím i swobodami, ničehož newynímajíc sobě ani swým erbům, nežli úplně we wšech mezách, hranicech, jakož jsem sám držel a obseděl, slowútnému panoši Mikulášowi Gašowcowi z Lomíře, a urozené poctiwosti panie Ščastné z Fulšteina, manželce jeho wlastnie, a k wěrné ruce jeho slowútným panošem Jakubowi Gašowcowi, bratru jeho, a Křištkowi Cornberkowi z Jalowic, za tři sta a sedmdesáte zlatých dobrých Uherských, které sem již od něho pohotowě zaplaceny přijal. A protož já swrchupsaný Jan Hošek kupiteli a wěrným rukám jeho swrchupsaným, a my pořád psaní Wáclaw Šillejřowský, Martin Slawikowský, Dieslaw z Ponětic, Mikuláš z Witoslawic, Jan a Mikuláš Wroninščí, rukojmě a spuoluslibce, to swrchupsané zbožie i se wšelijakým jeho příslušenstwím slibujeme zprawiti a wyswoboditi wedle práwa zemského, jakož země Kozelská za práwo a obyčej zachowáwá, a to rok a den od datum listu tohoto, kdožby to kolwěk práwem duchowním neb swětským nařekl; tehda my swrchupsaní rukojmě a zpráwce zbožie swrchupsaného slibujeme swau dobrú čistú wěrú, rukú společní a nerozdílnú, beze wšé zlé lsti a zmatku, to swrchupsané zbožie zprawiti a wyswoboditi tím wším obyčejem, jakož se swrchu píše. Paklibychom toho neučinili, a zboží swrchupsaného newyswobodili, čehož bože ostřez: tehdáž dáwáme úplnú moc a práwo kupiteli našemu a wěrným rukám jeho, že budau nás rukojmě moci napomínati wšelijakým obyčejem, jakož řád a práwo o peníze zachowáwá, a k tomu budau moci nás napomínati a a swého na nás dobýwati duchowním i swětským práwem; a kdožby tento list měl s kupiteli našich dobrú wuolí, tenž bude mieti tůž moc a práwo k těm wšem artikulóm nahoře psaným, jako oni sami kupitelé naši swrchupsaní. Tomu na

swědomie a jistotu já jistec i my rukojmě pečeti naše k tomuto listu jsme přiwěsili. Dán w Ratiboři, w pondělí před swatau Kateřinau, od narozenie syna božieho tisícího pětistého pátého léta počítajíc.

7.

Wilém Šwihowský z Risenberka potwrzuje, co pán Kozelský, trh o wes Dílnici mezi Janem Hoškem ze Gregořowic a Mikulášem Gašowcem z Lumíře stalý.

W Kozlí, 1506, 26 *Januar.*

Wilém z Rizenberka a ze Šwihowa, pán na Rábí a na Kozlí ɔc. oznamuji tímto listem wšem wůbec, že jest wystúpil přede mě slowútný panoše Jan Tlumok ze Slawikowa, maje úplnú moc od slowútného panoše Jana Hoška z Gřegořowic, zetě swého, kdež na místě jeho nadepsaný Jan Tlumok wyznal, že jest prodal již psaný Hošek wes a dědictwí swé, i wšeckno swé wzdal jest a mocí listu tohoto wzdáwá, kteréž měl we wsi Dielnici, w Kozelském panstwí mém záležící, slowútnému panoši Mikulášowi Gašowcowi z Lozmíře, a panie Ščastné z Fulšteina, ničehož sobě tu ani erbům swým nepozůstawujíc, než úplně zaplaceno wzal, a toho postúpil již psanému Mikulášowi Gašowcowi a paní Ščastné z Fulšteina, manželce jeho, k prawému jich dědictwí, se wším panstwím a práwem, jakož listowé staří na to šířeji zní a ukazují, i se wším příslušenstwím, s lidmi, s obywatelmi, s platy peněžitými a nepeněžitými, s lesy, s ospy, s dwory, s robotami, s poctami, s kurmi, s rolami oranými i neoranými, s lukami, s pastwami, s pastwištěmi, s hájmi, s chrasty, s chrastinami, s rybníky, s rybnišćemi, s mlýny, s mlýnisky, s mlýniskami *(sic)*, s wodami, s řekami tekúcími i netekúcími, i s jinými wšechnymi wěcami *(sic)*, žádných newynímajíc ani pozůstawujíc, kteréžby tu zwláštními jmény jmenowány býti mohly, tak jakož to zbuožé z staradáwna w swých mezech a hranicech wyměřeno a wyhraničeno jest; tak že již psaný Mikuláš Gašowec, paní Ščastná, manželka jeho, erbowé a potomci jich, takowé zbuožé a wes již psanú mají dědičně mieti, požíwati, držeti, užíwati, prodati, dáti, zastawiti, zaměniti a k swému užitku a požitku obrátiti, a s tím se wším budú moci učiniti i nechati, jako s swým wlastním dědictwím, a wěčně w pokoji osesti mají, beze wšé překazy mé, dědicůw a budaucích mých pánůw Kozelských. I prosili jsau mne obapolně, abych jim toho kupu a prodaje listem swým milostiwě potwrditi ráčil. A já, jakož pán dědičný Kozelský, wedle řádu starého dobrého obyčeje, k prosbě jich listem swým jsem jim toho potwrdil a potwrzuji, tak aby ty wěci w celosti pewně (byly) zachowány bez porušení wšelijakého. Tomu na swědomie pečeť swú wlastní k tomuto listu dal jsem zawěsiti; jenž jest dán a psán w Kozlí, ten pondělí po swatém Pawle na

wieru obrácenie, léta božího tisícého pětistého šestého počítajíc. A při tom jsau byli: urozený a statečný rytieř, pán Radslaw z Šebiřowa na Bełkowicích, a slowútní panoše: Jan Tlumok ze Slawikowa, Buren Šeliha ze Řuchowa, Křistek Twardawa, Wáclaw Lupa z Načeslawic, Křistek Cornberk z Jalowic a Blažek Šmolka, písař mój, kterémuž tyto wěci jsau poručeny.

8.

Hanuš, kníže Opolský a pán Kozelský, městu Kozlému z milosti swé nowé swobody propůjčuje.

W Kozlém, 1511, 15 *Sept.*

We jméno boží, amen. Wšeliké wěci stálé stojí, kteréž písmem budau utwrzeny, a wysokost i ctnost wšelijakého člowěka w tom býwá poznána. Protož my Hanuš, z boží milosti w Slezí kníže Opolské, Horního Hlohowa, pán Kozelský ɔc. oznamujeme tímto listem wůbec wšem, kdež čten nebo čtauc slyšán bude, že jsau před nás přišli opatrné maudrosti wěrní naši milí, měšťané Kozelští, pokorně prosíc, žebychom jim swobod, weysad a sprawedlností jich, kteréž od předkůw našich mají, potwrdili. My znajíc wěc slušnau a sprawedliwau, z milosti naší knížecí, mocí listu tohoto našeho, wšech jich swobod, sprawedlností a starodáwních dobrých obyčejí potwrdili jsme, a potwrzujem wšech těch artikulůw duole psaných:

Nejprw že wšické jejich statky, buďto dědičné neb na widerkauf, stálé neb hýbajícé, kteréžby w městě neb w krajině naše měli, buďto na zemanských wsech neb kdežkoli jinde, wěčně s jednoho na druhého erbowati a smírati mají na bližšé krewné přátele tak mužského, jak ženského, až do pátého pokolení; a to těm, kteří k jich městskému práwu slušejí a blízkost krewnosti slušně prowedau. Po pátém pokolení chcimy, abychom práwa našiho knížecího a wrchnosti užíwali.

Také jestliby který muž neb žena tu zemřeli, a přátel tu w městě neměli, a jinde přátelé byli, nemají toho nápadku a swobody užíwati, lečby se do města Kozlího wstěhowali, podlé potwrzení knížece Konrata Jeho Lásky.

Také jestliby se přihodilo kterému měštěnínu neb obywateli města Kozlího prowiniti, buďto morderstwím, aneb jiným krwe prolitím, aneb kterýmkoli prowiněním, a utekl do kteréhožkoli sauseda domu, do takowého žádný za ním běhati nemá než s práwem; a takowého winného město naše kárati má podlé jich městských práw.

Pakliby kdožkoli za tím winným běžel a jej s brannau rukú honil, a tak od města chycen (byl), nad takowým také město sauditi má podlé městského práwa.

Také, jestližeby některá bůřka našich zeman w našim městě Kozlím s obywatelmi a měšťany powstala, a takowý kterýby bůřku počal, do čéhožkoli domu

utekl: za takowým žádný zemanín běhati nemá. Pakližby to učinil a od měšťan byl uchycen, nad takowým naše město nic sauditi nemá; než wezma jej a jmúc, mají jeho našemu hejtmanu wydati a dáti.

Pakližby zemané mezi sebau sami swádu a búřku učinili a jeden před druhem do čéhožkoli domu utekl, nemají za sebau do domůw běhati. Pakližby který wběhl a jat byl, to také hejtmanu našemu mají w moc dáti; a on jej na nás chowati má, a měšťané nad zemany sauditi nemají.

A co by se nás, našich erbůw i zeman doteykalo, nad to žádného práwa wyslowiti nemají bez našé wůle.

Pakližby zemané w práwě zemském búřku učinili, podlé zemského práwa ujištěni a opatřeni býti mají.

Také jestližeby který zemanín k měštěnínowi oč žalowati měl, na to mohau sprawedliwé ortele wyřékati podlé jich práwa městského, při kterým my je zachowati chceme milostiwě a wěčně.

Také jestližeby který obywatel města swrchupsaného našeho jeden druhého zamordowal, aneb pro některý účinek zboží a statku swého odběžel: takowému hejtman náš wpátku činiti nemá, než to zboží má býti zachowáno do čtwrti léta neporušeně, aby on w tom milosti dosáhnúti mohl. Pakližby w čtwrti létě milosti nehledal, tehda takowé zboží na nás i erby naše přijíti a připadnúti má.

Také my, naši erbowé a potomkowé žádné berně od měšťan swrchupsaných bráti nechceme, lečby weliký nedostatek a pilná potřeba ukazowala.

Také jestliby kdo búřku, gwalt, mord, krádež aneb jiný wýstup učinil, kterýžby w krajině a w městě nebyl: to nám i erbům našim zachowáwámy. A komu my pro pokoj a užitek krajiny našej lásku a milost dáme, tomu oni také to držeti stále a cele mají.

Také wšech jiných punktůw, artikulůw, swobod a obdaření, kteréž od předkůw našich knížat Konratůw, knížat a pánůw Kozelských, mají, tímto listem našim jsme jim potwrdili a mocí tohoto listu z milosti zwláštnie potwrzujeme, zachowáwajíc nám, také i budaucím našim pánům Kozelským, ty wšické swobody, kteréž i w prwniech listech nadepsaných knížat wyňaty jsau.

Tomu na swědomí a pro lepší jistotu pečet naši knížecí k tomu listu jsme zawěsiti rozkázali. Dán w Kozlím, w pondělí po powýšení swatého kříže, léta od narození syna božího tisícého pětistého jedenáctého. Při tom jsau byli urozený a slowútný, wěrní naši milí: pan Jan z Wrbna, Lukáš Buchta, Jiřík Náwoj, Zachariáš Cebulka, Jan Bělčowský, Balcer Beč, Jan Jašinský, Peter Kokoř a Jan Střela, Chmelík z Obrowce, kterémuž ten list poručen.

9.

Hanuš kníže Opolský a pán Kozelský potwrzuje zřízení někdy Mikuláše Gašowce, kterýmž wes swau Dielnici auřadu města Kozelského k obrácení užitkůw jejích na záduší odkázal.

W Opolí, 1521, 14 *Mai.*

My Hanuš z boží milosti w Slezii kníže Opolské a pán Kozelský oc. oznamujeme tiemto listem wšem wůbec, kdež čten neb slyšán bude, že wystúpily před nás Machna a Katařina, sestry nebožtíka Mikuláše Gašowce, spolu s purgmistrem a radú města Kozlého, i wyznaly skrze slowútného Jakuba Wrochně, k té wěci jejich woleného poručníka, že nadepsaný Gašowec, bratr jejich, jsauc s dobrým a celým rozmyslem, obáwajíc se aby pán bůh w rychlosti ku počtu poslednienu bež zřězenie jeho powolati neráčil, a že jest testament a poručenstwí učinil a oddal zbožie swé a wes Dielnici w našim Kozelským kraji záležící, jmenowitě s sedláky, šoltysy, zahradníky, platy, činžmi, rolami oranými i neoranými i se wšelijakými jednými a každými užitky a požitky, jakýmižkoliwěk jmény jmenowány jsau neb býti mohau, nic newynímajíc ani pozůstawujíc, tak jakž je sám měl, držel, užíwal a listy jemu na to swědčí, opatrným purgmistru a radě města Kozlího, nynějším i potom budúcím, jakožto prawým wěrným swým poručníkóm, takowým obyčejem, že oni ty wšecky platy a důchody, užitky a požitky wšelijaké s nadepsaného zboží mají chudým každý rok na sukno, boty wydáwati, a lázni zakupowati, a coby wýše zuostalo peněz, ty mají budižto na kostel, do fary, na budowání i jinšé potřeby kostelné, aneb kdeby se jim nejlépe zdálo pro buoh obrátiti. Než co se rybníkůw a slepic dotýče, toho mají nadepsaný purgmistr a rada nynější i potom budúcí za práci užíwati, a sobě k požitku obracowati, a wšakž takowé poručenstwí a záduší, jakož dotčeno, nadepsané Machna a Katařina do jejich smrti zpósobowati mají, a to každý rok wydáwati, a po jejich smrti nadepsaní měšťané teprow toho mocni býti mají. Kdež takowého zřězení a zádušstwí *(sic)* nás pokorně za potwrdě̈nie, žeby na wěčné časy to moc mělo, nadepsané Machna a Katařina, spolu s měšťany často jmenowanými prosily, abychom listem a pečetí naší knížecí toho potwrditi ráčili. My znaje wěc slušnau a prosbu snažnú, z milosti naší knížecé jsme to potwrdili, a mocí listu tohoto potwrzujeme, aby takowé zádušstwí na wěčné časy mocně a neporušitedlně zdržáno a zpósobowáno bylo, a wšakž službě našé kniežecé bez škody. Tomu na swědomie pečet naši kniežecí k tomuto listu jsme zawěsiti rozkázali. Dán w Opolí, w auterý před swatým Duchem, léta páně tisícého pětistého dwadcátého prwšého. Při tom jsau byli slowútní wěrní naši milí Jiřík Centawský, Adam Plužnický, Olbrecht z Elhoty, Jiřík Štoš, Jiřík Skal, Jan Jasenský, a Jiřík Náwoj, kterému ten list poručen.

10.

Ferdinand I, král Český, městu Kozelskému we Slezsku, ku prosbě pana z Oppersdorfu, zástawního pána jeho, nowé znamenité swobody a milosti uděluje.

W Prešpurce, 1563, 16 *Sept.*

My Ferdinand z boží milosti wolený Římský císař po wšecky časy rozmnožitel říše, a Uherský a Český, Dalmatský, Charwatský oc. král, infant w Hispanii, arcikníže Rakauské, markrabě Morawský, Lucenburské a Slezské kníže a Lužický markrabě: oznamujem tímto listem wšem, že jsme od urozeného Hanuše Opršlorfa z Opršlorfu, na Dubu a Fridšteině, wrchního hejtmana našeho knížetstwí Opolského a Ratiborského, wěrného milého, jménem opatrných purgmistra a konšelůw města našeho Kozlí, wěrných našich milých, zástawných poddaných jeho, ponížené prošeni, abychom jim tu milost učiniti ráčili, aby nyní i na budaucé wěčné časy tu w městě, na předměstí a wůkol města, židé se osazowati nemohli, a mezi nimi na škodu wší obci trpěni nebyli. Kdež wzhlédnauc my na poníženau prosbu týchž Kozelských, a znajíc slušné býti, s dobrým rozmyslem, naším jistým wědomím, mocí králowskau w Čechách, i jakožto nejwyšší kníže Slezské, týmž purgmistrům a konšelům i wší obci téhož města Kozlí, nynějším i budaucím, tuto milost jsme učiniti ráčili, a tímto listem, jako král Český a nejwyšší kníže Slezské, činíme, aby žádní židé w dotčeným městě Kozlím, na předměstí, ani okolo města, nepřebýwali, ani žádným wymyšleným způsobem, nyní i na časy budaucé, trpěni nebyli, pod jistým a skutečným trestáním naším císařským a budaucích našich, králůw Českých i najwyšších knížat Slezských.

Jakož také některé osoby z stawu panského a rytířského, i jiní, domy swé a místa pustá w témž městě Kozlí mají, a ty na spustnutí městu a nemalau škodu obci oprawením a stawením zanedbáwají: ráčímy týmž purgmistru a konšelům města Kozlího z slušných příčin, a zwlášť, aby též město k zpustošení nepřišlo, powolowati a tu milost činiti: jestližeby který z těch osob, kteří tu domy a místa pustá mají, w roce pořád zběhlým po oznámení tomu každému od nadepsaného wrchního hejtmana našeho, jakož sobě od nás poručení dané má, stawiti, oprawowati, aneb jinému prodati nechtěl a zanedbal, aby dotčená místa pustá k obci wzíti a k swému užitku, aby město tu nepustlo, stawěti dáti mohli.

A poněwadž také, jakž toho jistau zpráwu jmíti ráčímy, nadepsaný purgmistr a konšelé, i wšecka obec města Kozlího, nemalý náklad na zpráwy mostu přes wodu Odru a bahna, kteráž okolo města jsau, činiti musejí, a mýto s wozu toliko po jedným penězi bílým od starodáwna berau: ráčímy jim z příčin weyš psaných, a z zwláštní milosti naší císařské, tuto níže psanau milost činiti: aby

nyní, i na budaucí wěčné časy, takowé clo a meyto w branách aneboližto ú mostu blíž města, na ten wšicek způsob, jakž opatrný purgmistr a konšelé města našeho Ratiboře, wěrní naši milí, na oprawu mostu a cest, mostní aneboližto clo a meyto swé peněžité k obci wybírají, též z úplna bráti mohli a moc měli, a takowémi penězmi a důchody, mosty, hati a cesty, kdežkoli toho okolo města na wšech stranách na silnicích potřeba ukazuje, oprawowati každého času dali tak, aby formané a jiní pocestní lidé w zlých cestách, bahnech a blátě netonuli, nýbrž wolně projížděti mohli.

Protož přikazujem wšem obywatelům a poddaným našim, ze wšech stawůw knížetstwí Slezského, nynějším i budaucím wěrným milým, abyste často psané purgmistra a konšely i wšecku obec města našeho Kozlího, nynější i budaucí, při těchto milostech a obdarowání našich, měli, drželi a neporušitedlně zachowali, žádných jim w tom překážek nečiníce, aniž komu jinšému činiti nedopúštějíce, pod uwarowáním hněwu a nemilosti naší císařské, dědicůw našich a budaucích králůw Českých a nynějších knížat Slezských.

Tomu na swědomí pečet naši císařskau k tomuto listu přiwěsiti jsme rozkázali. Dán na zámku našem Prešpurce, we čtwrtek po sw. kříže powýšení, léta božího 1563, a králowstwí našich Římského třidcátého třetího a jiných třidcátého sedmého.

Ferdinandt.

Joachim de Nova Domo,
S. R. Bohemiae cancellarius.
S. Heldt, vicecancellarius.

11.

Jan z Oprštorfu wyměřuje Kozelským nowé dědiny za ty, kterých jemu k wystawení nowého rybníka postaupili.

W Kozlí, 1571, 1 *Sept.*

We jméno swaté a nerozdílné trojice, amen. Já Jan z Oprštorfu, swobodný pán na Dubu, Fridšteině, Horním Hlohowě a Kozlím, JMC. rada ɔc. wyznáwám zjewně a známo činím wšem wůbec: jakž po mnohém uwažowání a očiwitým šetření najdeno, že pro poprawu, powýšení rentůw a důchodůw zámku Kozelského, jiný welký rybník na dobrým položení, pod tím starým Rynským rybníkem wystawen býti může, než že to bez zatopení některých luk, rolí a zahrad, které obywatelé Kozelští a špitál w držení jsau, býti nemůže; které, poněwadž dotčení obywatelé, tudíž i zpráwce špitále, proti odměnění a nadání jiných gruntůw, dobrowolně se snesli a odstúpili, jest jmenowaný nowý rybník zámku k nemalé po-

prawě a užitku, jakož teď před očima položený, wystawen. Kdež já, majíce danau mocnost od JMC. pána mého nejmilostiwějšího, podlé znění listu a zápisu, který zjewně obsahuje a mně toho moc dáwá, že grunty a zwláště zahrady na powýšení důchodůw dědičně wysaditi mohu, sem připowěděl a slíbil jim jiné grunty wyděliti, a wšechné zahrady, podlé předešlého wyměření a powýšení platu, dědičně wystawiti, a je listowně jim w dědičnost a wěčnost stwrditi: což pak nyní, poněwadž rybník wystawen a místně wykonán, tímto listem podlé nejlepšího způsobu, a jakby se mnau nejlíp a nejstáleji dáti mohlo, činím a w skutek uwozuji, wysadzuji, twrdím, a pauštím jim dotčené zahrady a odměřené grunty, jak ty ze jména osobám, w nowě spůsobeným urbárním rejistře, wšak pod wětšími platy a podatky, než prwé drželi, sepsáni jsau, kteréhož rejistru jeden wýpis při zámku zůstawen a druhý jim na rathauz dán. Takže oni ty zahrady dědičně jmíti, držeti, užíwati a požíwati, též kdy se jim zdáti a líbiti bude, dědičně prodati, zastawiti, zaměniti, dáti, k swému lepšímu a užitku přiwesti, a na swé bližšé přátelé a příbuzné, podlé znění jich starých privilegií, děditi a přicházeti mají, bez wšé překážky dědičné wrchnosti i zástawných držitelůw panstwí Kozelského. Než jestližeby dotčené zahrady a grunty zase odprodáwati chtěli, mají to každého času na zámku opowěděti, a písaři důchodnímu od zápisu každého jitra šest peněz malých dáwati, tak aby se widěti mohlo, kdo těch zahrad a gruntů w držení, a aby tudy platy k zámku náležité nehynuly. A kdoby se pak w roce a šesti nedělích neopowěděl a zapsati nedal, ten práwo swé tratí. Špitáli a ubohýmu záduštwí u sw. Mikuláše za městem Kozlím dáwám za těch osm jiter, které w nadepsaným rybnisce drželi, celý lán pusté roli w Rynské wsi záležící, a k tomu zahradu we wsi, na kteréž špitálné stawení k potřebě jich hospodářstwí wystawiti, a toho lánu i sedliska bez wšech platůw a podatkůw, též bez robot a obtížností wolně a swobodně, dědičně držeti, užíwati a požíwati mají, wše k lepšímu ubožstwí a chudých lidí nadepsaného špitále. A aby wšemohaucí pán bůh k nadepsanému rybníku lásku a požehnání swé štědřeji dáti ráčil, má každého času, kdy se rybník lowiti bude, chudým lidem téhož špitále jedna kopa prostředních kaprůw a dwa džbery džberowých ryb dáno býti, a to beze wšé wýmluwy a zadržení pánůw, neb auředníkůw Kozelských. Platy na den sw. Michala anebo mezi tím časem a swatým Martinem od wšech jiter každý zprawiti a bez umenšení řádně na zámek oddáwati powinni budau; a jestliby některý w roce pořád zběhlým od swé zahrady platu nezprawil, anebo sic takowá zahrada skrz wálky, mor a jiné nepokoje zpustla, tehda ten grunt pánu připadnúti má, s tím učiniti a nebo zase wysaditi moc jmíti bude. Kteřéž zahrady a grunty, jednomu každému na jitra a pruty wyměřené, skrze urozeného pána, Matiáše Lesotu z Steblowa, úředníka mého Kozelského, w přítomnosti některých hodných a přísežných osob, a na každú zahradu plat náležitý ustawen, a w nowý nařízený

rejister uweden; zahrady pak w dole psaným položení jsau: nejprw počnúc od hranice Dubowské pod rybníkem welkým Rynským, přicházeje ku kamenné neb dlažené hrázi, s druhé strany pod nowým welkým Wekšickým rybníkem při hranici Rohowské až k Odře; na druhé straně za Odrú na Kukli a w Kačinci ku hranici Pohořelské. Kteréžto zahrady, podlé dotčeného wyměření a sepsaného urbárného rejistru, drží a w sobě obsahují jmenowitě tři sta šedesáte sedm, i půl druhé čtwrti jiter, a wynáší na penězích sto dewadesáte čtyry zlatých, třidceti groší a tři haléři, čtauc každý zlatý po třidceti šesti grošech a groš po dwanádcti haléřech. Pakližby se potomně nad tuto weysadu a wyměření wíce zahrad a gruntůw našlo, aneb kdekoliw wyhledalo, kteréby do toho počtu jiter, jenž tento list obsahuje, potažené aneb w tomto urbarním rejistře wystawené nebyly, aneb obzwláštních dědičných listůw na ně neměli: takowé wšelijaké zahrady náležitě mají bez wšé wýminky k zámku Kozelskému a mohú k tomu zámku ujaté, neb jim na wyšší platy a podatky puštěné býti, wše wěrně beze wšé lsti. Tomu pro stwrzení a jistú pewnost, já nadepsaný zástawný pán jsem pečet swau, moci mně od JMC. dané, k tomu listu zawěsiti poručil a wlastní rukú se podepsal; k čemuž také město Kozlí swau wětší městskau pečeť za sebe a potomky swé pro jisté zdržení zawěsili. Stalo se w Kozlím, prwní den měsíce Septembris, jináč Wřesně, léta od narození pána a spasitele našeho Ježíše Krista tisícího pětistého sedmdesátého prwního. Přitom jsau byli urozený pán, pán Jiřík z Oprštorfů, swobodný pán na Dubu, Fridšteině a Polské nowé Cerekwi, JCM. rada; Bartoloměj Wittich z Blahotic, Wáclaw Šterc z Banku, hofmistr, Balthazar Taur z Wyklína, štallmistr, a Kašpar Taur z Wyklína, úředník Slawentický, i jiné hodnowěrné osoby.

Jan z Opperštorfu s. p.

A. IX.

DOPISY
PANA KAŠPARA ŠLIKA Z HOLÍČE,

NEJWYŠŠÍHO KANCLÉŘE ŘÍŠE NĚMECKÉ,

od ř. 1445 do 1448.

Připomenutí. *Že pan Kašpar Šlik, rodilý Čech, byl nejwyšším kanclěřem Říše Německé za císaře Sigmunda i králůw Albrechta II a Fridricha IV, až do r.* 1449 *(we kterémž umřel), to wšem milowníkům historie známo jest. Jím počala se slawná powěst rodu Šlikowského, w Čechách až podnes kwetaucího, ač potomkowé ti wšickni ne od p. Kašpara, ale ode bratra jeho, p. Matauše Šlika, pocházejí. Psaní jeho podáwají předůležité zprawy k historii onoho wěku; nacházejíť se, weskrze wlastní jeho rukau psaná, w archiwu knížat Šwarcenberských w Třeboni.*

1.

Pan Kašpar Šlik z Holíče panu Oldřichowi z Rosenberka na Paumgartnerowo poselstwí zpráwu dáwá.

W Linci, 1445, 13 *Apr. (Z originálu.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka, pánu na mě laskawému.

Urozený pane, pane na mě laskawý! Službu swú s pilností TM[u] wzkazuji. A jakož mi TM[t] již několikrát psala a wzkázala, abych osobně na rozmluwení k tobě přijel: rač pane wěděti, žebych to byl rád učinil, nebbych mnoho s TM[u] měl rozmluwiti. Ale nyní to býti nemohlo, neb jsem pěš, ani koní, ani čeledi při sobě mám. A také mi kněžna má [1]) psala, že se mému Holiči zle wede, ano Pankrac

---

[1]) Rozumí tu pan Kašpar manželku swau Agnešku, dceru Konrada knížete Olešnického we Slezích. — Holič tuto připomínaný jest známé podnes městečko a c. k. panstwí w Nitranské stolici w Uhřích. Němcům Holič slul Weisskirchen. —

hubí a nutí, žádaje *(sic)*, abych doluow chwátal, chcili swé zbožie zachowati. A také KM^t mne nyní welice potřebuje s pečetí Řískú. Protož TM^t nerač toho za zlé mieti, neb úplně ufám, že w krátké chwíli spolu budem. Pak o ty wěci naše České již jest pan Rabštein poselstwie swé dál před panem Schaumberkem a panem Walseem a jinú raddú; pak proto i pro jiné wěci uložili sobě rok do Wiedně od dneška za dwě neděle, a tu powážiec ty wěci, chtí TM^u o wšechny wěci odpowěd dáti, i o Tábory. Račiž za tiem se starati, aby přímeřie stálo až dotud, ufám že ty wěci k konci pójdú. Pak já TM^t welice děkuji, že se o mé dobré staráš, jako mi pan Rabstein něco powěděl; mám za to, že jest TM^u něco mé wuole napsal; chci to i TM^u i twým synóm zaslúžiti, když budu koliwěk moci. Pak o Armeniaky a kostelní wěci a jiné běhy zprawil jsem pana Rabšteina, aby TM^u psal; protoť třeba není, bych to nyní zde wypsal. Paumgartner pilen welmi byl swého poselstwie, ale nemohl jest na cestě spieš wyjednán býti; také sme radili, aby s tiem nechwátal, až sem k radám. I bylo tak mnohem lépe. A co nás dále potká, dám TM^u wěděti. Dán w Linci, fer. III^a post Misericordias domini etc.

Kašpar z Holíče,
kancléř Řiský.

2.

Zprávy o wěcech Uherských, o půtce swé s p. Ilburkem za příčinau Lokte, o p. Plawenském ꝛc.

Na poli u Kyseku, 1445, 22 *Juli.* *(Z originálu.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka, pánu přiezniwému.

Službu swú wzkazuji se wší snažností, urozený pane přiezniwý! Ačť pan Prokop TM^u i swým i mým jménem mnohé wěci powěděl, wšak musím TM^u psáti, co nás potom potkalo, když sme z Nowého Města wyjeli. Po několiko dnech obehnali sme Güns, a tu ležíme, a ufáme, že welmi krátce je mieti budem. A w tom páni Uherští poslali k JM^u, aby nechal těch polí, že wšecko po jeho wuoli má jíti; i uložili sobě rok od příští neděle do téhodne do Oedemburka, tu i král i Uhři býti mají, a ufám, že i o krále Laslawa i o wšecky wěci dobře bude. Jistě pane tak běhóm rozumiem, chceli JM^t, Uherská země wšecka po jeho wuoli bude. Pak od papeže a od Benátčen welmi dobré nowiny máme; dlúhotby bylo psáti; než Carvial každý den zase u nás bude. Kterak pak wšechny wěci pójdú, to TM^u wše napíši, a dlúhé listy. Wěru pane, nemóžeť se nynie psáti, ano welmi horko, wíno silné a práce weliká; jako pan Paumgartner TM^t dobře zprawie. Jistě pane krásné wojsko máme a rytířstwo dobré. Jakož pak KM^t píše TM^u o Táborské, račiž TM^t w tom swú snažnost ukázati; neb ještě ty wěci nyní nemohú miesto

mieti, než když se wrátíme, tehdy ku konci pójde. Milý pane, poněwadž lidé wšudy se ku pokoji chýlí, račteż w Čechách též učiniti; o tom sem pak dosti široce s panem Prokopem mluwil. Pak o mé wěci. Najprwé děkuji TM^u^ z lásky, kterúž ke mně máš, a že si se staral se panem Plawanským o někaké stání s Ilburkem [1]. Račiž to dále činiti, neb to jistě jest té koruně dobré; jáť od toho málo užitku mám, to wšechni wědí, a škoda má jest malá, ale králowstwie weliká. Pak Paumgartner mně powěděl, jakož prwé někaká řeč byla mezi Plawanským a mnú o to zbożie, a že TM^t^ již s Jóštem mluwila, a naděješ se, žeby to již mohlo lepší miesto mieti: z toho TM^u^ děkuji, že se staráš o mé wěci. Shledá to TM^t^, že to i TM^u^ i twým synóm to zaslúžiem. Než poručil sem panu Rabšteinowi, aby o někaké wěci s TM^u^ rozmluwil; pak rač mi šíře naučení dáti, kteraká wěc jest o Plawenského. Jistě pane wěz, že on dokudž jest žiw, s Saským nikdy dobře nebude, a zwlášče nyní opět w nowě mladý Plawanský u weliké nemilosti jest, že se bojim, že jemu Plawno wezme. Welmi sem chwátal s tiemto písmem, račiž to za dobré přijieti, neb já toho sám čísti neumiem. Dán na poli před Günsem, ten den S. Marie Magdaleny.

Kašpar z Holiče,
kanclér Řiský.

3.

Opět nowiny o jednání mezi Uhry a králem Fridrichem o krále Ladislawa, o přewedení koncilium Basilejského oc.

We Widni, 1445, 8 Oct. (Z orig.)

Urozenému a mocnému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, pánu na mě laskawému.

Službu swú wzkazuji TM^u^, urozený pane, pane na mě laskawý! Psal sem nedáwno wšecky zdejší běhy, dřéwe než sem do Uher jel; již pak wrátil sem sě, a přiwedl sem tyto pány: najprwé Vajda Miklóša, biskupa Wesprimského, Lasla Bána, Čech Petrowa syna, pány z Hornšteina, Franka z Dumbay, Despotowo poselstwie; a dřéwe zde byl Ostřehomský, a někteří páni z Ložonce. Pak zde jsú také Graf Jorg z Pozinka, Bartolome a Sigmund Charwátský, Rozgoniowé, pan Jiskra a mnohá města; pak Cilský dnes přijede, a Orság Mihal měl by w neděli býti. Pak mnoho taidinkowawše, wšecko na tom ležie, že krále Laslawa jednostajně při-

---

[1]) O půtkách páně Kašparowých s p. Wilémem z Ilburka za příčinau král. hradu Lokte, — jejž někdy Sigmund císař od Půty z Ilburka, Wilémowa otce, wywadiw, p. Kašparowi byl zastawil, — pozdější psaní, zwláště dušká ode dne 5 Jan. 1448, místnější zprávu dáwají.

jímají, a žádají, aby s korunú swatú do Bělohradu weden a znowa pró obec, ježto dřéwe nepřiwolila, korunowán byl. Tu mu chtie wrátiti a postúpiti wšech hradów a požitków jeho komoře příslušejících, a způsobiti řád a regiment; a pak krále Laslawa i s tú korunú wrátiti JMti králi Římskému, aby jej chowal w Prešpurce, neb u Wiedni, neb na Špilberce, kdežkoliwěk ráčí. Pak naše strana něco otpierá, ne pro králowo dobré, než že sě bojí wrácení zbožie; neb na tom konečně zóstáno jest, aby každému, budto králi, kostelóm neb jiným wšem, wráceno bylo; a ačby král Polský neb králewá komu co zapsala w té dwojici, to wšecko otwolawají, a po korunowání chtie tepruw z nowa dáti pod pečetí krále Laslawa, máli komu co dáno býti, a s raddú welikú. Pak král sě jedno stará o jistotu, aby jemu král a koruna wráceni byli: neb oni jistoty jiné nemají, než přísahu, listy a pečeti, a na těch sě králi málo zdá, consideratis praeteritis gestis. Na tom již wšecko ležie; sic bychme měli celý konec. Budeť ješčo konec w několiko dnech, pak TMti napíši. Pro buoh, poněwadž Uhři již swému královstwie pomáhají k jednotě, a smilujú sě na ně, měwše jedno pět let wálku: proč sě Čechowé na swú sirú zemi slitowati nechtie, měwše již wálku snad již XXX let? Jam tempus esset nos de somno surgere, ne sic manducaremus panem doloris et tristitiae. A již méně o tom slyšíme, než kdy dřéwe. Item koncilium Baselské přewedlo sě do Štraspurka, neb Baselští jich nemohli déle držeti, neb špíže neměli pro wálku, kterúž kněz Albrecht králów bratr s nimi wede. Již moc toho koncilium lehká bude; a zdá mi sě, že sě král bude declarowati pro D. Eugenio s wětší stranú zemí německých. Paumgartner TMti dobře powie ty wěci o Tábořiech a jiné běhy dworské. S tiem sě TMti porúčiem, prose aby mi TMt také ráčila pomocna a radna býti w mých wěcech, ježto s Ilburkem činiti mám, který kraj Loketský welmi zahubil, bez winy, to buoh wie. Dán v Wiedni, ten pátek po S. Francisku.

Kašpar z Holíče,
kancléř Říský.

4.

Duška od pana Kašpara Šlika ku panu Oldřichowi z Rosenberka, o rozepři swé Loketské; potom nowiny.

Bez roku a místa (asi 1446, měs. Máje.) Z orig.

Také milý pane, jakož TMt píše o panu Alšowi Holickém, tomu přepisu sem dobře srozuměl. A jakož on dotýká, že se pana Ilburka otci od Loketských mnoho zlého stalo, a že on jemu chce pomoci a mnoho dobrých lidí, a zawierá, mohloliby w to slušně uhozeno býti, žeby k tomu chtěl pomoci oc. Wšak TMt wie, že w Řezně ciesař slawné paměti s Českými pány mnohými, a TMt při tom byla, ty

nesnáze wšechny smluwil jest, a na to jsú listy umluwené; a já ty zápisy mám, kteréž jest Ilburk na Loket měl. Také sem jemu některé penieze ot ciesaře na tu smlúwu wydal, a o ostatek mám list dlužný od ciesaře; takže pan Aleš neměl by příčinu Ilburkowi na nás pomoci, neb sem jemu wiece slúžil, než Ilburk, a také bratr mój a syn jeho mají dwě sestře; mněliť sem, žeby nám měl pomoci. Ale rozumiem, žeť jest wše proto, že sem krále Albrechta stranu i s wámi wedl, a nic jiného. A jakož dotýká, mohloliby w to slušně uhozeno býti ꝛc. Pane milý! Jáť jemu peněz nedám Ilburkowi, než práw jemu chci býti před TM^u a před jinými dobrými lidmi nestrannými, neb já s ním nic činiti nemám. Neb otec jeho pryč byl dobře tři léta před niem, jako mně ciesař hrad zapsal; a za to mám, že i Loketští to činí. Protož milý pane, poněwadž oni pro TM^t ani pro sprawedliwost nic činiti nechtie, než ten kraj bez winy hubie koruně České k weliké škodě: jižť se musíme s cizozemci objíti. A bratr mój, wzaw na pomoc Saského, neb i Ilburk jeho služebník jest, již k tomu zwedeno jest, že na sw. Trojici před Saským rokowati mají. Budeli konec, chwála bohu; pakli nebude, wšak sami nebudem, byť pak i pan Aleš pomohl proti nám; a také jest zbožie korunnie a ne mé. Ale hanba i škoda, že cizozemci mají mezi poddanými koruně České súditi a taidinkowati. Protož milý pane, rač se w to ještě wsaditi a jim psáti, aby w tom pracowali, budto přímeřím neb smluwú; neb před TM^u rád chci státi a dáti se ohledati. A wěřím TM^u, že to učiníš. Pak o kurfürstów poselstwie ꝛc. Chtieť wšichni k starému papeži, jestliže jim papež učiní několiko kusuow, kteréž nyní psáti se nehodí, ale kusy jsú dosti těžké. Wšak proto KM^t s nimi do Říma posielá, neb jedú ku papeži několiko z nich; a král jim chce pomoci, což bude moci; a ufámť, že ješče k dobrému pójde, ale práce k tomu musí býti. Protož rač prawiti synóm, ať se ješče do Říma nechystají, zwláště před S. Hawlem; až se poselstwie wrátí z Říma, potom TM^u wšechny wěci napíši. O Jiskrowi, tenť jest již s pole strhl, neb Uhři walem na něho chtie; a již dosti mocně polem ležie. Též Rakúská země w středu po letnicéch má w Pruku na Lajtawě býti wojensky, jiezdní a pěší; a Štyrsko, Korytansko ꝛc. a Cilský na ten den mají u Fürstenfelda býti i Salcburský i jiní. Jedú Uhři w tom každý den chtiece, aby wšechna pole strhla a aby rok w Rábu byl; newiem což ješče bude, než budeliť rok, tehdy w Prešpurce bude. Také rač wěděti, že jeden z legátów pojede do Říma, a jeden u krále ostane. Pankrac ten jest bieden, ale toto pole Uherské jej zase sílí. Wypáliliť sú nyní Kapleřowi Kötsee a jiné wsi, a mně sú zahubili XVII wsí, wše w příměří křesťanském. Neumiemť TM^u psáti, co ješče z toho bude. (P. S.) Děkuji TM^u dobrých těch suzených wstruhów, též i kněžna manželka má děkuje.

5.

O smluwách Pelhřimowských psaní stížné; též nowiny wšeliké, zwláště o panu Jiskrowi ꝛc.

W Widni, 1446, 6 Jul. (Z originálu.)

Urozenému a mocnému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, pánu na mě laskawému.

Službu swú wzkazuji TM^ti^, urozený pane milý! Jakož mi TM^t^ nyní poslala přepis těch taidinków [1]), ten sem přečetl a KM^ti^ také o tom powěděl; a tak rozumiem, že JM^t^ toto slowo, jakož píšeš, »žeby ješče z toho mohlo něco dobrého wyjíti«, sobě wiece wáží, nežli formu toho přepisu. Neb sě JM^ti^ a některým zle líbí o Rokycanowi; druhé sobě wážie někteří, že jest to nepodobné, jestližeby inhed král newydal krále Ladisława, že proto bez pána býti nechcete; třetí, že sami chcete zprawowati zemi, a budeliť třeba, chcete se k JM^ti^ utéci ꝛc. tak aby JM^t^ wám byla powinowata, ale wy zásě ničehož nic; a toť jest proti tomu listu a smluwám, ježto ste učinili zde kdyš ste byli; štwrté sě také wážie najwýše, že jste w tom wšickni zapsáni, ježto toho dřéwe nebylo; a majíť někteří za to, že s tiem per indirectum et tacite jest quasi odstúpeno od této strany; páté, že diwno jest některým, že druhá strana, ač jest mnohem menší než waše, a žebyšte také měli s sebú Slesie a wšichny země okolní, wždycky wás po swé wuoli táhne, kamž chce. Wšakž kterakžkoliwěk, majíť zde wždy ješče naději, že něco dobrého máte nazad, a též já také ufám. Ale kněz Carvial tenť jest in toto desperatus, a wčera ke mně řekl: Isti tractatus mihi nihil placent, quia dicitur, quod pro confirmatione Rokyczani debet mitti ad papam, vel ad alium locum, ubi celerior illius rei posset reperiri finis ꝛc. Per hoc intelligitur, quod volunt Basileam ad illos schismaticos; et jam ego intelligo, quod Procopius Rabenstein in legatione sua modicum proficiet; quia papa non ita cito confirmaret talem hominem, nisi ipsum probasset firmum in fide. Tak já rozumiem, žeť jest zúfal in toto. Milý pane, toto wšecko já TM^ti^ píši sub magna confidentia et secreto; račiž to při sobě mieti, a list tento ztrhati, aby mně k škodě nebyl. Pak o KM^t^ coť sem dřéwe psal, tomuť ješče jinak nerozumiem. Pak o mú wěc prosím, když sě TM^ti^ zdáti bude, abych něco o tom wěděl a sě po tom richtowati mohl; chci to rád zaslúžiti. Pak o Bechyňkowi nerozumiem, bychť nyní co konečného zwěděti mohl; neb celý den s těmi wojskami sě strojíme wšudy, a s těmi poselstwími Uherskými; a také raddy zde není, než jich welmi málo. Nežť poslánoť jest po Pasowského, po p. z Walsee a wšichnu

[1]) Rozumí se tu zápis welikého sněmu Pelhřimowského ode dne 12 Jun. 1446, jenž wytištěn jest w Archivu tomto dílu I, na str. 294 sl.

raddu; ti mají ještě w těmdni zde býti. Jestližeby sě TM^u^ zdálo, aby k nim také psal o ty wěci, aby w tom pomohli; neb já w tom chci rád pomoci a pracowati. Pak jakož TM^t^ píše, žeby páni inhed z Pelhřimowa k některým osobám sem poslali ⁊c. Jistě pane, jáť o tom nic newiem, než jednú u jednoho Němce z raddy widěl sem přepis té smlúwy německy přeložený, a welmi zle, že sem tomu nemohl srozuměti; sic o tom nic newiem. O Uherských wěcech rač wěděti, že sě Jiskra s nimi smluwil: dali sú jemu čtyry hrady dědičně, a ostatek má držeti až do králowých let. Wšak s tiem má také poslušen býti zprávci; tenť jest Hunyad Jánuš, otewší země k tomu do roka wolený. Graf Jörg sě také smluwil. S Cilským nyní taidinkují; a ku králi sem posielají, chtiece krále Ladislawa a korunu: slyším že w tom mají prostředky dobré. A Jiskra bude zde skoro; et ille est praecursor, qui praeparare debet vias domini. Udělali sú již hofmistra, maršalka a wšichny úředníky králi Ladislawowi; ale mněť to wonno není ⁊c. Newiem co nyní psáti TM^u^ wiece; než což dále zwiem, TM^u^ rád napíši. A rač k tomu pomocen býti, aby sě p. Prokop cum bono responso ku králi skoro mohl wrátiti. Neb jestliže JM^t^ w tom neoslyšíte (sic), parva spes erit de futuris. Jáť nerozumiem, byť zde mnoho tbáno bylo o zprawowání země, než proto, quod est extra tractatus priores. Pro buoh, račiž ty wěci při sobě mieti, propter me. Scriptum Viennae, fer. IIII post Procopii, per vestrum Caspar. Cancellar. ⁊c.

6.

Páně Oldřichowa z Rosenberka odpowěd na předešlé psaní, též zprávy o swádě kněze Bedřicha ze Strážnice s Ondřejem Kerským ⁊c.

Bez datum. (Z půwodního konceptu.)

Služba má tobě, pane Kašpaře milý! Jakož mi píšeš o té našie smlúwě, i o jiných wěcech, welmiť jsem toho wděčen, i toho, že je tak wáááá. Protož pošli k tobě i Karvialowi kněze Jana, faráře swého z Soběslawě, kterýž wás těch wěcí wšech šíře zprawí, proč se jest to tak stalo. Neb jakož se w tu chwili dále, byť se ta umluwa nebyla stala, bojím se, žeby se tak bylo drželo, žeby poprawowánie nebylo třeba. Neb budeliť JM^t^ i papež ráčiti, ještě jsú w tom také cesty zuostaweny, ježto to buohdá dobře pójde; nebť jest w té mieře jinak jíti nemohlo, jakož wás toho kněz Jan zprawí. A takť mi se zdá, kdyžť to Caruial uslyší, žeť bude lepšie mysli, a žeť sobě nezúfá. A dále, jakož p. Prokop sem od KM^u^ w poselstwie de neutralitate přijel: jižť sme zde list udělali, ku kterémužť sem já pečet swú přiwěsil a p. Michalec, a p. Rabštein jede do Hradce, i dále k jiným pánóm; a jáť sem jemu listy swé dal ku pánuom, jakožto ku p. Janowi Hradeckému, ku p. Zdeňkowi Konopištskému, i k jiným pánóm, i také k Praženóm; a tak se naději, že to

buohdá wšecko puojde, že to dokonáno bude. A ješte se buohdá o to pokusiti chci tiem obyčejem, kterýmž já wiem, že někteří s oné strany také to učinie. A také sem Jindřicha Šatáwu, hauptmana swého z Prachatic, poslal do Plzenska ke pánóm i ke wšemu jich lantfridu, aby list w ta slowa, jakož přepis wydán jest, udělali i spečetili. Neb wšichni jednoho listu udělati nemóžem, poněwadž na sněmu nebie, a pohromadě nejsme. A také jakož p. Prokop prawí, že již k tomu čas krátký jest, neb to na najdalší w pěti nedělech dokonáno má býti: i musí to po krajiech jednáno býti. A přičinil sem se k tomu, posly i jiným, čímžť sem mohl, ježtoť jinému nerozumiem, než že to wždy buohdá dobře puojde. Dále, jakož mi píšeš o swých wěcech: wěz milý p. Kašpaře, žeť to s pilností jednám; než jehoť zde nynie w kraji nenie, a také mi se nezdá, bych mnoho po něm slal a jej obsielal; nebtby on byl tiem nesnadší. A také slyším, že on s bratrem twým jest w taidinku a o ty wěci jedná, a také chce welikému nádawku, tak jakožť sem tě prwé toho zprawowal; a w tenť bych tebe bez twé wuole nerad poddal. Protož daj mi wěděti, chcešli mu nádawek dáti, anebo kterak weliký. A přes to, jáť wždy sprwu bez nádawku powědu, budeliť to moci jíti; pakliťby to nemohlo býti, načbych na najrownější mohl zwésti, toť učinim. Protož abych já w tom twú wóli wěděl a podlé té učinil; neboť bych rád poslúžil w tom, i w čemžť bych mohl, jako swému dobrému příeteli. A jakož mi píšeš o KM^ti^, že se tak ke mně má, tohoť jsem od JM^ti^ welmi wděčen i také od tebe. O Bechyňkowi jakož dotýčeš, tohoť mi jest welmi žel, že se to tak dlúho dlí, pro některé wěci, jakož tě pak jich kněz Jan swrchupsaný zprawí. A o Uhřích, jakož píšeš, z těchť nowin welmi děkuji, a prosím tebe, daj mi wěděti, móžešli, kterak JM^t^ dále s nimi stojí, a přijedúli poslowé z Uher, kterak JM^t^ w tom se mieti k nim bude. I také o Polsku, i kněži Albrechtowi bratru KM^ti^ skuoroli přijde, neb slyším, žeby již s Šwejcery smluwen byl. O tom wšem prosím daj mi wěděti po tomto posla. A jakož píšeš, abych tento list trhal, aťby k škodě nebyl: wěziž milý pane Kašpaře, žeť s twými listy jdú tak wókol, žeť buohdá k twé žádné hanbě ani k škodě nebudú. A také posel tento, ačkoli sprostný jest a mluwiti mnoho neumie, wšak w schowánie listów jest opatren.

Nowiny dáwámť wěděti: že kněz Bedřich s Kerským swadili se, a w tom sobě weliké škody s obú stranú činili, páléce sobě i jinak wšelikterak, a tak že kněz Bedřich wzal sobě ku pomoci Hertwika i jiné z toho kraje a lantfridu, kterýmiž wládnú, chtě obehnati Kerského na Pabianicích, a tak na obehnánie učinil jim Kerský škodu na lidech, že zbitých a zraněných na třech woziech na Kolín wezli. A Kerský také naději w některých té strany má, že jeho neopustí, ale že jemu pomocni budú. A kněz Bedřich před obleženim poslal na Tábor, aby jemu Chmelika, pušek i jiných děl pójčili, a jedni jemu pójčiti chtěli, a druzí nedali, aniž pójčili; tak že weliká róznice mezi nimi samými na Táboře byla. A tak druzí

s raddy i s úředów ssazeni. I móžeš rozuměti, že dum satanas satanam ejicit, quomodo stabit regnum ejus? žeťby dobře bylo, bychom jedno sami chtěli a tak dlúho nespali. A prosím, posla aby mi wypravil, což móžeš najspieš.

A také milý pane Kašpaře, prosím tebe, pošli mi přepisy wšech zápisów, kteréž p. Aleš na Hrádek má. Nebť já některé cesty k tomu wiem, [ježtoby jim jich šik mohl zrušen býti, a také] [1]) ježtoby skrze to KM[ti] i také králi Ladislawowi něco dobrého z toho přijíti mohlo.

7.

Zprawu dáwá o swém jednání na sněmu Říšském we Frankfurtě pro papeže Eugenia IV, pak o wěcech Uherských; a w dušce o swé newoli s p. Alšem Holickým ze Šternberka.

We Widni, 1446, 26 *Nov.* *(Z originálu.)*

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka oc. pánu přieznivému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane, pane na mě laskawý! Když sem do Lince ondy přijel, inhed sem TM[ti] psal, kterak sě nám tam swedlo. Dal sem hospodáři swému list, ten mi slíbil inhed ten list poslati do Krumlowa; newiem dodánli jest čili není TM[ti]. Ale kterakžkoliwěk, dobře sě nám we Frankfurtě wedlo; a bychme nebyli přijeli ot Králowy Milosti tak mocně, jakožto markrabie von Baden a Branburský a několiko biskupów a já, bylaťby ta declaratio wšecka šla pro concilio et Felice, neb jsú sě kurfürstowé toho byli zapsali; a kdyžby sě to bylo stalo, tehdyby bylo šlo i proti králi, i proti mnohým kniežatóm. Ale homo cogitat, deus disponit. Myť jsme tak mnoho uměli, že jsme ten swazek a tetěž roztrhli, deo sint laudes; tak že ta declaratio nešla, nébrž wšecky Německé země, i Burgunský, wšichni jsú sě sjednali s králem pro D. Eugenio, wšak cum certis conditionibus, aby Jeho Swatost ty také učinil; jsúť dosti lehké. A dnes jsú odjeli do Říma mistr Eneas a pan Prokop Rabštein, kteréhož jsem k tomu zjednal, neb jsem sám jíti nemohl pro tyto běhy zdejší. A dominica Laetare má býti rok w Nürnberce, a poslowé z Říma tu mají býti a wšechna kniežata. A ufám pánu bohu, tu bude slawná declaratio pro domino Eugenio, i ot těch, kteří jsú sě sprotiwili. Také wšechna Slesie jest pro Eugenio, měliť jsú také poselstwie w Frankfurtě. Dominus Bononiensis a kněz Carwial byli sde u krále, a jeli do Říma před našimi posly; zdá mi sě, že některý z nich w Nürnberce bude na Laetare. Welmiť sě jim nelíbí o wašem arcibiskupowi, když jsú slyšali, a že jste w tom za jedno; mluwiliť jsú něco o tom s panem Menhartem. TM[t] mne nemenuje, móže ot sebe sám jej otázati, mluwilli jest co o to s legáty, a o waše České běhy; mámť za to, že

[1]) Slowa w záworkách položená z púwodného konceptu opět wymazána jsau.

wše powědí. Et de isto satis. Pák o tyto Uherské wěci. Jistě pane, Uhři nečiní, jakož jsú králi psali, neb jest s nimi stál w taidinciech dosti dlúho, a pro jich prosbu rozpustil lid swój, a již w tom dobrotiwém taidinkowání wpadli jsú w zemi, a ležie podlé Nowého Města, a pálí náramně; také poslali několiko tisícow do Štyrska také pálit. Rakúskú zemi ještě nepálili ani škodili, nébrž psali, chtieliť s pokojem seděti, žeť jim nic nechtie překážeti; ale Rakušané jim psali, něco do-tknúce, jakoby krále opúščeti nemohli. Z tohoť sě Uhři hněwají, a bojím sě, že když sě zdwihnú, aby neškodili. Cilský a já byli jsme u nich u wojšče; oni pěkně mluwie, žeby JM[u] rádi slúžili, žádajíc, aby jim krále dal a korunu, a zámky pomezné, a Lasla Bána propustil; pakliby JM[t] toho činiti neráčil, aby neřekli, že útiščena k tomu jest, tehdy chtí zasě domów táhnúti, a když doma budú, aby jim JM[t] wrátil asa tři hrady, jakožto Ráb, Güns a Pernštein; a o ostatné hrady, drahně jich jest, i o krále a korunu, aby král udělal rok až k letnicóm, že chtie rádi přijíti a o wšechny kusy sě zjednati. I nezdá sě králi a zemanóm hlawní zámky nápřed wrátiti, a potom o nejistú wěc taidinkowati a nowé wálky čekati. Ale chtieli konečně o wšechny kusy konati, to sě JM[u] líbí. Jedeť mezi tiem Cilský a já; KM[t] sě welmi zbierá, a realiter wydáwá; a mámť za to, že tyto běhy nebudú tráti, neb skrze bitwu neb taidinky brzký konec bude. Když jsem Uhróm řekl, že Čechowé také chtie králi Laslawowi, tehda otpowěděli, »nechť jej nám král dá, pomóžem jemu proti nim i wšem jiným«. Milý pane! tyto wěci wěda, uměji ty taidinky o wašeho arcibiskupa, také o mladého krále, tak wésti, jakož toho potřebie jest, quod non fiat error pejor priore; a také divisio inter regna et provincias; prudenti loquor, ergo tacebo. Ad praesens nihil plus possum scribere, ale cožť sě udá, toť ihned napíši. Chtěliť jsme do Prahy poselstwie učiniti, a potom jsme nechtěli, propter causas. Prosím TM[u] milý pane, aby pomocen byl, aby mě Ilburk s pokojem nechal, a ten kraj koruně České tak bez winy nehubil; prosil jsem také o též pana Menharta. Rač mi také psáti, kterak sě tam wede. Ex Vienna, sabbato post Katherinae: Twój Casp. ꝛc.

Duška. Powěděl mi pan Rabstein, že Holický jemu řekl, aby jemu ote mne služby nepowěděl, že mój přietel není, a že mi chce škoditi kdež móže; a že jsem jemu škodu učinil, a jemu nemilostiwého na ciesaři udělal, že i syn jeho skrze to jat jest. To buoh wie, že jsem jeho nepřiezni newěděl; ale poněwadž ji wiem, wšecko mi jest jedno, mohuť mu tolik škoditi, jako on mně. Buoh to wie, že jsem wědomě proti němu nikdy neučinil žádnú wěci. Byť on byl nechal ciesařowú a Poláky, a nebyl sě swéwolně protiwil ciesaři a králi Albrechtowi, i byloby jemu dobře; neb co jsem já winen, že Saský jeho syna jal, an to hleděl, chtě JM[t] porazití. Nébrž já jsem jeho synu pomohl o roky rozličné, kterýchby sic nebyl měl nikdy. Video quod ipse vult retribuere mala pro bonis, a již píše bratru mému,

chcěli mu dósti učiniti za wšecky jeho škody, že to ulice po dobrých lidech přijíti. On: nini, bych mu penieze dal, jako zeti twému, nihil erit. Toť TM[ti] proto píši, aeby co ot něho slyšal, neb o té wěci, aby TM[t] mú newinnost také wěděl. Buoh wie, žebych mu raději slúžil; ale poněwadž sě jemu toho nechce, a mně méně.

8.

O jednání s papežem w Římě, o podáwání koruny České markrabi Albrechtowi Brandenburskému skrze některé Čechy ꝛc.

W Linci, 1447, 9 *Apr. (Z originálu.)*

Magnifico et potenti domino, D. Ulrico de Rosenberg ꝛc. domino mihi favoroso.

Urozený pane, pane na mě laskawý! Službu swú wzkazuji TM[ti]. A dáwám wěděti, že markrabě Albrecht Branburský a kněz biskup Kyemský a já, byli jsme nyní na sněmě Nürnberském, majíce za to, že naši poslowé tu také budú z Říma. Ale poněwadž papež Eugenius umřel, jakož již cele prawie, nemohli jsme dále nic jednati. Než teď posielám TM[ti] přepis, kterak před papežowú smrtí pánu bohu děkujíc wšichny wěci k dobrému konci přišly. A majíť naši na to bully potřebné, a jedno čekají nowého papeže. Neb sú kardinálowé inhed chtěli woliti; nébrž wšudy sme po cestě slyšali, že jsú wolili Bononiensem, kterýž tuto zimu s Karwialem u krále w Wiedni byli, preláta znamenitého a doktora welikého. Také s kardinály umluwa jest, že nowowolený papež nemá korunowán býti, leč prwé wšecko to potwrdí, což nám starý dal; tak že pánu bohu ufám, že wšecko dobře bude. Pak w tom přepisu TM[t] srozumí, kto jsú ti, kteří sě již s KM[ti] deklarowali. A přes to již sme také k sobě táhli i krále Denmarského; také král Franský poslal nyní do Říma arcibiskupa Remenského a biskupa Aquenského s někakú konečnú smluwú mezi Eugeniem a Felicem: tak že Felix měl sstúpiti, a kardinálem a wěčným legatem w Avioně býti. A když sú poslowé byli na cestě, přišlo jim poselstwie, že již papež umřel; i wrátili sě zasě ku králi swému, ale podobné jest, že král Franský s nowým papežem ty taidinky zasě počne. Jestiť prawda, že nowý papež naše posly z Čech, kteří sú nedáwno zde byli, přijme: ale ta wěc by sě mohla děle dlíti než prwé, a to neškodí. Někteří kardinálowé jsú již tak těch wěcí naučeni, že ufám pánu bohu, žeť nedadí přieliš. Již TM[t] má wšichny kostelní wěci. A když přijedú mistř Eneáš a pan Rabstein s těmi legáty, (neb jeden má mezi Uhry a králem pracowati,) tehdy opět TM[ti] wšichny wěci napíši. Také slyším, že starý Cilský nyní také taidinkuje mezi nimi; pane bože rač dáti, aby pokój byl, abychme mohli do Wlach a do Říma. Neb Melanský chce krále dědice swého udělati; ač někteří prawie, že i Delfin o to snažně stojí. Toť brzo shledáme. Dále TM[ti] u weliké taji

wěděti dáwám, že někteří páni z Čech, ale málo jich, psali markrabí Albrechtowi, chceli se w České králowstwie uwázati, že mu toho i s swými pomocníky chtí powolni a pomocni býti, dáwajíce mnoho trošťuow. Ale markrabie jim otepsal, jim děkuje z dobré wuole, ale že on toho ani s bohem ani se ctí učiniti móže, aby mu toho za zlé neměli; také že on proti pánu ujci swému králi Laslawowi, ani proti domu Rakúskému, ani králi Římskému býti nechce; a také žeby mu to těžké břiemě bylo, a mnoho krásných a hodných příčin, ježto sě to psáti nehodí. Ale já wiem kto jsú ti, a kterak píší, a kteraká jest odpowěd. To TM[ti] protó píši, že ačkoli slibujete a spolu sě zapisujete, wšak wždy někteří jiné cesty hledají. A král Římský zwěda to, jakož pak jemu takowé wěci tajny nebýwají, i obáwá sě, aby tu lest nebyla. Wiem pane, že w Němcích žádný proti králi Římskému to nepřijme; mám za to, že i w Polště tak zawázáno jest. Proto milý pane, wezmúce před sě cesty počestné, konajtež ty, neřkúce, nedáli nám král Římský krále Ladislawa, chceme jiného woliti. Wšak tu příčina nenie, aby dietě swého práwa zbaweno bylo bez jeho winy. Také wieš, že i Uhří jemu chtí. Wšak toho TM[ti] nepíši causa disputationis, neb wiem twój úmysl, ale proto, aby TM[t] i jiné mohla wésti k twé wuoli, chtěl sem to psáti; a ne darmo, neb sú někteří Waši poslowé zde některým prawili, jestliže jim král Ladslaw nebude dán a ten arcibiskup potwrzen, že má huoře býti než kdy dřéwe, a že chtí mirabilia udělati. Milý pane, buoh to wie, žebych se s tebú rád byl sjel, ale musím chwátaje ku králi, pro ty wěci kostelní a wlaské. Neb markrabě tam ostal, kněz Kyemský nemocen do Salcburka jede, a já sám musím relací činiti. A co sě TM[ti] zdáti bude, to mi rač také psáti; též zasě mienim učiniti. Dán w Linci, ipso die resurrectionis dominicae.

Kašpar kancléř ꝛc.

Slyším že kněz biskup farář Budiewický také přijel z Říma, ten snad TM[ti] také něco o těch běžích powie.

9.

Druhé psaní téhož dne: zprawy nowější z Říma o wolení papeže Mikuláše V, též o jednání krále Fridrichowě s Uhry.

W Linci, 1447, 9 *Apr.* *(Z originálu.)*

Magnifico et potenti domino, D. Ulrico de Rosemberg, domino mihi favoroso. Secunda.

Urozený pane, pane na mě laskawý! Službu swú wzkazuji. Když sem prwní list již byl napsal, tehdy mi přišla jistá nowina o nowém papeži, že jest wolen; a kterak sě to stalo, teď posielám přepisy p. Rabsteina a mistra Eneáše, kterak

mně z Říma píší. Čechowé sě mohú radowati: neb když Eugenius byl wolen, tehda p. Jan Świhowský byl custos conclavis; a nyní byl p. Rubstein custos, na miestě Římského krále. A ta sě Čechóm čest děje, ježto jiným welikým poslóm jiných králów, kteří přitom byli, sě nestala. A také TM[t] i p. Menhard mají tiem weseli býti, že tak dobrú známenost (sic) s papežem máte, a že ste jej měli u swém stolu. Prosím TM[u], račiž ty nowiny také p. Menhartowi a Pražanóm psáti, sed non omnia, pro ty wěci Rokyc. ɔc. tomu TM[t] již dobře rozumie. Slyšal sem, že Felix wšudy píše a prosí, aby tomu nowému papeži nebyli poslúšni, a že chce rád ku práwu státi: ale mámť za to, že neprospěje nic. Uhři byli u krále w Greci, podáwajíce sě, že w sobotu po welikě noci chtí osm najwětších z sebe pánów do Prešpurka poslati, aby JM[t] také osm poslal, a sám aby JM[t] byla w Haimburcě, a tu aby bylo mluweno o wěčný mier. Král jim dal odpowěd, že sám tu býti nemóže, pro jiné také pilné wěcí; ale aby ti jisti páni Uherští přijeli do Limbachu neb Güssinku, tehdy by JM[t] chtěla swé k ním poslati do Rakespurku neb do Fürstenfeldu, a sám chce býti w Greci. A s tiem sú Uhři zasě pryč jeli, a mají toho odpowěd dáti; bohdaj dobře bylo! Dán w Linci, ipso die dominicae Resurrectionis et felicis paschatis.

Kašpar kancléř ɔc.

10.

O swém jednání w Miláně a jiné nowiny; w dušce o Ilbuřkowi ɔc.

We Widni, 1448, 5 *Jan*. *(Z originálu.)*

Urozenému a mocnému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka ɔc. pánu na mě laskawému.

Službu swú wzkazuji, urozený pane na mě laskawý! Jakož mi TM[t] nyní píše a žádá, abych napsal, kterak sě mám, a kterak mi sě u Wlašiech zwedlo: chtělť sem TM[u] psáti odsud dáwno wšelikaké wěci, ale jsa zawolán ot KM[u], musil sem to prodliti, až sem sě z Nowého Města sem wrátil, a tu sem nalezl list twój. A na to TM[u] wěděti dáwám, že sě nám w Melaně dobře zwedlo, pánu bohu děkujíce, a nerozumiech jinému, než že sě poddadie JM[u] a říši swaté. Chtieť holdowati a poslušenstwie prawé JM[u] učiniti; chtieť se wšie swú moci jiezdných a pěších říši swaté wždy hotowi býti, jakož jistě weliků moc mají, a to wše swým nákladem a na jich škodu, proti Benátčenóm a wšem jiným; chtieť JM[u] daň dáti otewšech měst, kteréž pod sebú mají, jako pánu swému, a orly řiské i na minci na wšecka města udělati; a mnoho jiných kusów; zwlášče chtie JM[u] tu korunu Melanskú dáti, kdyžkoliwěk přijede. Welmiť sú nás tam ctili: ale o dwa kusy nemohli sě s námi sjednati, neb sine moci w tom žádné neměli. A proto nynie jich poslowé jedú, dwa biskupi,

dwa doktoři a dwa páni, welmi poctiwé poselstwie, zdaby sě s JM[u] smluwiti mohli. A já ufám že sě to stane, i zdá mi sě, že JM[t] tu Římskú cestu učiní na Melan, a wezme tu swú korunu Lampartskú, a dále do Říma pojede na ciesařskú. Welmiť sě Melanským dobře žwedlo; neb jsú na Benátských weliké město Placentiam přes hlawu dobyli, sakman udělali, a snad tři tisíce zjímali welikých lidí; a již okolo Brixie ležie a Kastelly dobýwají. Též jich pomocník, král Arragonský, na Florenčěnech leží, a již několiko měst dobyl dobrých; a wedu sě tomu puntu dosti zle. Také Melanščí porazili kněže Orlianského, a wšechny ty Francúsy zjímali, a knieže Safojské také z Lampart wytiskli. Diwně sě tam jedná: než přijedeli král, wšecko po jeho wuoli pójde, i Benátčeny podmaní. A toto TM[t] měj za nowiny od zemí Wlaských. O Uhřiech neslyším jiného, než že přijedú sem, a wšichni ufáme, že bohdá skrze kněze kardinála dobrá smlúwa bude. A Uhři sú nynie zemi Walaskú pod sě podmanili, a ji mocni jsú i Moldawy, z toho sě Poláci hněwají. Také nowiny knězi kardinálowi přišly, že Felix Safojský chce stúpiti toho swého papežstwie. A to šlo skrze krále Franckého: neb král jeho synu člitěl proto dceru swú zasě wzieti. A to bohdá učelá plnú jednotu w křesťanstwie. Také nerozumiem jinému, než že kněz legat do Čech k wám přijede po tomto sněmu Uherském, a když zwie že sněm Wáš bude. To TM[t] má nowiny naše obecné: již TM[t] také mú wěc zwláštní w této zawřené cedule rač znamenati, a w tom pomoci a raditi, jakož úplně wěřím; chci to jistě wěrně zaslúžiti. Dán v Wiedni, in vigilia epiphaniae domini, anno ɔc. XLVIII.

Kašpar z Holíče,
kancléř Říský ɔc.

(*Cedule.*) Také urozený pane na mě laskawý! TM[t] dáwno srozuměla to zástie, kteréž jest mezi p. Ilburkem s jedné a mnú a Loketskými s druhé strany. Buoh wie, že nás newinně hubí a to zbožie královské; neb já nič tu winen nejsem, že Loketští proti jeho otci učinili. Než ciesař nebožčík, měwše ten hrad w pokojném držěnie po tom wiec než tři léta, prosil mne w Březně, abych mu peniez na ten hrad pójčil: to sem učinil JM[u] k libosti, ač nerád. A přes to JM[t] skrze pány České, ježto TM[t] tu také byla, jakož mi se zdá, smluwila jest starého Ilburka s Loketskými úplně o wšechny wěci, jakož pak smluwní listy ciesařské na to dané úplně swědčí. A na to starý Ilburk wydal mi listy a zápisy swé, kteréž jest měl na Loket, kterézto w swé moci mám. A dal Ilburkowi list majestátowý na ty jeho dluhy, kteréž má Ilburk mladý, na kterémžto dluhu jim něco zaplaceno jest, a já sem také wěnec perlowý na to jemu wydal; w kterémžto listu také jest doteceno, zdaby které listy ještě měl na Loket, aby ty také wydal. Ty umluwy i za ciesaře i za krále Albrechta nám držány jsú, ani smie nemyslili, by Ilburk proti takowým smluwám

učiniti jměl. Wšak přes to, on ten kraj wždy hubil, bránim a pálenim, nemaje k nám a zwlášče ke mně žádnú winu sprawedliwú. Než jakož slyšim, tehda mě chce winiti ze slibu, že sem jemu slíbil, že jemu chci tak dobré panstwie zjednati ot krále, jakož jest Loket; a proto sè táhne na některé, snad sú to p. Zajiec a p. Krušina z Lichtenburka. Jáť o tom slibu newiem nic; neb jest to nepodobná wěc, bych měl co slíbiti, ježto sám toho nemám. Než když ta dwa pány mě za Ilburka jako za přietele swého prosili, abych mu pomohl, a také jemu odpustil, že jest na mě byl strahowal a já žádné péče naň nemám, neb sem to chtěl králi Albrechtowi žalowati, tehdy sem pro jich prosbu jemu odpustil a nežalowal, a snad sem mohl také řéci, že což já mu budu moci pomoci, že to pro ně chci rád učiniti. Jinéhoť já newiem, a přes to mohuť za to práwo učiniti s dobrým swědomím, bohdá bez hřiechu. Protož TM^t znamenati může, kakú winu ke mně má; a já proti jeho otci nic neučinil, pakli sú Loketští učinili, ale sú o to úplně smluweni. Jestliže jemu ciesař co dlužen byl, o to má swé majestáty, nemáť toho k nám hledèti, nežli ku králi Českému. Přes to s námi wždy wálel tak dlúho, že ta wěc umluwena jest na TM^t a na p. Zajiece, podlé přiepisu kterýž TM^u tuto posielám. Ilburk jest na tom roku bratru mému XII pánów jmenowal, aby z těch dwa wzal, mezi těmi TM^t nebyla jmenowána, a ti wšickni byli téměř jeho strany. Pak přišlo potom na to, že Ilburk podal bratru mému p. Jiřika z Poděbrad a p. Zajiece, aby z těch jednoho wzal, a druhého w koruně České z swé strany k tomu přidal. Tu bratr mój inhed jmenowal p. Zajiece z jeho strany a z našie TM^t, neb sme wšeclina ta léta sě o ty wěci na TM^t podáwali. Protož milý pane, když TM^t na sněmu budúciem skrze mě neb bratra mého neb naši moc plnú prošena bude, aby pro obecné dobré a mier a pokoj toho chudého kraje a pro naši službu ráčil to břiemě na sě wzieti a tu wěc rozwaditi; a tu TM^t listy a jinými wěcmi lépe bude wšeho zprawena, a tak mi sě zdá, že to lehko bude TM^u konati. Budeš toho weliků chwálu a od boha odplatu mieti, neb sě nám křiwda děje. Slyšim, že ote mne chce peníze mieti; těch já jemu nedám bohdá, a také jemu nic dlužen nejsem, než chceliť Loket zasě mieti, daj mi mé penieze podlé zápisu mého, a já panským rozkázaním jemu rád sstúpím. Neb já swé penieze ztratiti nemienim, neb ty penieze Cies. M^t téměř wšechny rozdělila mezi některé Čechy tu w Řezně. Milý pane, rač nám w té prosbě powolen a dobrotiw býti, a nám skrze ty wěci pomoci; shledáš, že to bohdá wěrně zaslúžim. TM^t sě wždy proti mně zakazowala k mému dobrému; již to TM^t w ruce má, quia amicus in necessitate probatur. A rač mi pane milý na to něco otepsati. Také w tom umluwném listu stojí jeden artikul, a káželi TM^t a p. Zajiec, abychme na wás zaručili, neb mocně na wás přišli, abychme to učinili: jáť TM^u wšeho swěřím, a ufám, že TM^t i p. Za-

jiece ke wšemu podobnému nawede. A ufám že welikého zaručenie bohdá potřebie nebude: neb zdržím rád, což rozkážeš.

11.

Odpowěd páně Oldřichowa na předešlé psaní.

Na Krumlowě, 1448, 17 *Jan.* *(Z půwodního konceptu.)*

Službu swú wzkazuji, pane Kašpaře milý! A jakož si mi nynie široce psal nowiny, i také o swój běh, tohoť sem welmi wděčen od tebe, a což já se budu moci k twému dobrému přičiniti, toť rád učinim, jakožto pro přietele dobrého. A proto k tobě posielám kněze Vincentia zákona minorum a Jana Paumgartneře služebnika swého, ukazatele listu tohoto. A prosimť tebe, což w této mieře ode mne k tobě mluwiti a dieti budú, aby jim w tom úplně uwěřil, jakož mně samému. Nebť jinému rozuměti nemohu, než žeby to welmi dobré a užitečné KM^{u} i tobě bylo. Datum Krumlow, fer. IV^{ta} in die Antonii, anno etc. XLVIII.

12.

Pan Kašpar Šlik opět p. Oldřichowi z Rosenberka: o odpowědi krále Fridrichowě we wěcech Českých, o nastáwajicí jízdě králowě do Říma, též o jednání w rozepři Loketské ɔc.

We Widni, 1448, 28 *Jan.* *(Z originálu.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosemberka, pánu na mě laskawému.

Urozený pane, pane na mě laskawý! Službu swú TM^{ti} wzkazuji. A rád jsem twému zdrawie, to buoh wie, neb zde již dluho prawili, žeby TM^{t} nemocna byla. A jakož pak dále kněz Vincenc a Paumgartner od TM^{ti} poselstwie dali, JM^{t} dala jim odpowěd, jakož pak z listu jeho a také kněze legata srozumieš. Rok jistý již s Uhry sem uložen jest na Reminiscere, i trefí se prawě s wašim rokem. Protož potřebie bude, abyšte wáš rok prodlili, chcetěli legáta a jiná poselstwie mieti. Nowin jiných TM^{ti} nyni psáti nemohu, než že kněz Kyemský wčera s jinými přijel z Říma ot papeže, a prawě, že wšichny wěci skrze Wlachy a u papeže hotowy jsú, jedno aby již král jel s bohem. Rádbych, by TM^{t} pana Jindřicha wyprawil k té jiezdě. Také bratr mój pan Mathes zde byl, aby mě mohl na rok Pražský wyprawiti pro Eburka: i nemohu nyni pro rok Uherský, a také že Melanští jedú. Prosim TM^{ti}, aby TM^{t} pro mú wěčnú *(sic)* službu tu práci na se wzal a skrze ty wěci pomohl. Nejsúť těžké, a k tomu jsú sprawedliwé. Bratr mój bude u TM^{ti} w Praze i s Loketskými, račiž jim pomocen býti. Dán u Wiedni, w pondělí post Conversionis Pauli.

Kašpar kancléř ɔc.

13.

Prosí p. Oldřicha, aby se jednání proň we wěcech Loketských nezbawowal.

We Wídni, 1448, 2 Mai. (Z originálu.)

Urozenému pánu, panu Oldřichowi z Rosenberka, pánu na mě laskawému.

Urozený pane, pane na mě laskawý! Službu swú snažnú napřed TM[u] wzkazuji. Jakož mi nynie TM[t] psala, že se bojíš, že tak beze mne prospěti nebudeš w mých wěcech moci, jakož kdyžbych přitom był ꝯc. Rač wěděti pane, že sem we dne i w noci weliků pilnost přičinil, abych był mohl k tomu sněmu přijeti, něbrž až sem se k tomu potom podal, že sem na mú wlastní ztráwu chtěl jeti: pro žádnú wěc sem toho nemohl obdržeti, to wie p. Neiperger i kněz kardinal. Ne proto, by mi král neweřil, než pro to biskupstwie, o kteréž nynie se mnú taidinkuje, kteréž ot nás nebude mieti; tak že sem musil ostati bezděky. To buoh wie, žebych nade wšecky žiwé wěci u TM[e] rád był pro welmi rozličné wěci. Proto se TM[t] nerozpakuj, něbrž prosím TM[t], aby swú pilnost k tomu přičinil; wšak bratr mój má mú plnú moc; a tu bude také p. Neiperger. Učiňte wšickni, což najlépe budete moci, a smluwte tu wěc, jakož TM[u] úplně wěřím, že toho nenecháš, pro toho kraje lepší. Poslúžíš w tom pane té koruně; neb jistě pane, jestližeby se TM[t] toho zbawila, a žeby se wálka počala, kdyžbych již dále nemohł a Čechowé by na mě chtěli proti sprawedliwosti, musilbych takowé pomocníky sobě wzieti k těm hradóm, ježtoby potom někteří, a snad já sám, toho pykali. Nerač se toho zbawiti pane; wšakby to twá wina była, jestližeby co zlého skrze wálku wstáti mělo. Račiž to pro mú službu učiniti, wšak se ješče TM[u] i twým synóm hoditi mohu; a nezapomínaj starých služeb, i budúcích bohdá. Bratr mój TM[u] bude moci leccos powědieti. Dán u Wiedni, ten den božieho wstúpenie.

Kašpar z Holíče,
kancléř ꝯc.

14.

O swádě, kterúž p. Kašpar měl s králem Fridrichem, o roku Čechům od krále i legata znowu jmenowaném, a pak opět o půtce pro Loket ꝯc.

W Nowém Městě za Wídní, 1448, 21 Jul. (Z orig.)

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosemberka, pánu na mě laskawému.

Urozený pane, pane na mě laskawý! Službu swú TM[u] wzkazuji. A diwím se, že mi TM[t] po tomto poslu ani prwé dlúho nic nepsala: snad TM[t] již nade mnú zúfala, že sem se s KM[u] był něco swadil. Toť jest pane było, že je nám chtěl wzieti biskupstwie, jakož sme i JM[u] toho sstúpiti již swolili; a bratr mój schowá

sobě hrad dobrý a město, jako šest set kop platu, a JM' má jemu jiné biskupstwie zjednati. A pro který zisk JM' to biskupstwie nám wzala, toť bohdá ustně powiem. A bych se proti tomu tak nebyl posadil, nebylbych tak mnoho wytiskl. Ale již děkuje bohu mám zase milostiwého pána, a wiem že mi to bohdá nahradí; a ukázal již toho diel, ježto JM" z toho děkuji. Jakož pak kněz legat TM" píše, a rok Čechóm jmenuje, a sjezd s KM" na S. Jiljie: račiž pilen býti, abyšte wždy přijeli. Neb JM" z Čech psali, že strana odporná poslati nechce, než že mienie wojsko mieti, a mě a Plawanského zahubiti. Pak TM' sama wie, že na mně a bratru mém nikdy nic nesch// ázelo rowného; chtieli nás proto hubiti, (nébrž korunu, neb to zbožie naše není,) to musíme bohu poručiti. Newezmúť nám bohdá hradów. Počátek jest na nich, nebbychme rádi pokoji; ale přestání k nám stane. Ufám bohu, že darmo newezmú; budemť pomocníky mieti. Slyšíme že to najwiec jedná Holický a jeho syn: majíť také něco ztratiti. A jsú naši súsedé. By TM' mohla co k tomu pomoci a někomu psáti, zdaby to mohlo stáweno býti do času, a kdyžbyšte přijeli do Wiedně, snadbychme někteřé dobré cesty nalezli, aby krajík ten ne tak zahynul, a snad i oni s námi. Račiž wěděti, že tu sobotu po S. Jakobu bude w Prešpurce sjezd mezi Uhry a raddú králowú; tu také kardinal bude, a ufám wždy, jakož sem ty artikule znamenal, že zjednáno bude. Pak na Pankrace JM' strojí pole mocné na S. Bartoloměje, nebudeli smlúwa; Cilský bude hauptmanem. Pro buoh, chystajte se w Čechách tak k jednotě, zdaby to králowstwie mohlo ješče w pokoji prospěti. Račiž milý pane mne nezapomanúti, neb jsem TM" i twým synóm hotow poslúžiti kdežkoliwěk mohu; a nezapomínaj, když bohdá přijedeš, Milewského medu a uzených wstruhuow. Dat. in Nova civitate, dominica ante Mariae Magdalenae.

Kašpar z Holíče,
kancléř Říský etc.

15.

Psaní weřejné ku pánům Českým, w němž pan Kašpar o rozepři swé Loketské se oswědčuje.

W Nowém Městě za Wídní, 1448, 25 *Jul.* (*Z orig.*)

Urozený pane! Službu swú wzkazuji TM". A jakož TM' dobře mohla srozuměti tomu zášči, kteréž již dáwno trwalo jest mezi Wilémem z Ilburka s jednej, a mnú a Loketským krajem s druhej strany, kterýžto kraj jmenowaný p. Wilém hubil welice, mimo tu smlúwu zapsanú, kterúž Ciesařowa M' slawnej paměti w Řezně s mnohými Českými pány, ježto přitom byli, mezi p. Puotú otcem jeho a Loketskými utwrdila jest, a na to p. Puotowi list jeho urbehdní, penieze a jiné wěci wydány jsú; a mimo to také, že žádné slušné příčiny proti mně nemáu. Neb sem

jemu nic newzal, ani škodil, než že Cies. Mt Loket mně jako swój swobodný hrad za drahně peněz, které sem JMu k welikým jeho potřebám požičel, zastawila. A tu také zwláštie umluweno a zapsáno bylo, že otec jeho wšechny zápisy, kteréžby měl na Loket, wydati má; jakož pak dwa listy těch zápisuow wydal jest, kteréž já mám; paklíby který zachowán byl, ten mimo tu zapsanú smlúwu moci nemá. Pak milý pane, o ty wěci častokrát rokowáno, a jest to bohdá duowodné, že na mně a na mých nikdy nic podobného nescházelo. Až najposléz sme s obú stranú opět toho přišli na urozené pány, p. Oldřicha z Rozemberka a p. Zbyňka Zajiece z Hasemburka, jakož pak w umluwách těch šíře wypsáno jest. Bratr mój p. Mathes na sněmu Pražském nedáwno minulém byl, a čekal tu panskej wýpowědi, chtěl také zaručiti dobrými urozenými a dostalými lidmi. Ale p. Wilém toho přijéti nechtěl a pryč šel, tak že opět ty wěci jím sešly a ne bratrem mým, jakožto jmenowaným panóm ubrmanóm a mnohým dobrým lidem swědomo jest. Pak slyšal sem, že někteří páni a jiní, newědúce snad wšeho položenie těch wěcí, jedno což pan Wilém je sám zprawuje, jemu snad pomoci mienie proti tomu kraji a proti mně; jenžby to wždy nepodobné bylo, by kto ten kraj, kterýžto koruně České přísluší, tak newinně měl hubiti, mimo tu ciesařskú smlúwu, a že mnú nikdy nic nescházelo. Protož TMu prosím snažně, aby se k tomu ráčil přičiniti, a s těmi, kteřížby snad jemu toho pomoci chtěli, mluwiti, psáti a je nawesti, aby to staweno a zbožie králowstwie hubeno nebylo. A jakož pak páni Češčí na S. Jiljie u KMu u Wiedni býti mají, jakož duostojný kněz kardinal legat papežský do Čech psal jest: račiž k tomu pomoci, aby ty wěci w někaký poklid posazeny byly. A když bohdá páni přijedú, jakož se prwé píše, chciť to před nimi slušně okázati, že jemu ničím winen nejsem, a že na mně nikdy nic nescházelo, ani sjíti má, cožby bylo podlé sprawedlnosti. A račiž w tom pilen býti; chciť to rád, kdež mohu, zaslúžiti. Neb budeli takowý počátek, bojímť se, byť dále neporostlo, jenžby mi toho žel bylo pro chudé lidi. Dán w Nowém městě, den S. Jakuba apoštola, anno domini ᴐc. XLVIII.

Kašpar z Holíče, kanclér Říský,
purkrabě Chebský a Loketský.

16.

Panu Oldřichowi z Rosenberka zpráwy a nowiny wšeliké.
We Wídni, 1448, 6 Oct. (Z originálu.)

Urozenému a mocnému pánu, p. Oldřichowi z Rosemberka, pánu na mě laskawému.

Službu swú wzkazuji TMu, urozený pane, pane na mě laskawý! Wčera pane milý, když jest Paumgartner otjel s listy Táborskými, tehdy přinesen mi jest list

jeden ot TM[u]: ale poněwadž sem po Paumgartnerowi wěci rozličné psal, netřebať jest ty opáčiti. Ještě i s Uhry konce nemáme, neb nowé suky opět wznikly sú, o kterýchž sme dřiewe newěděli, ale skoro TM[u] wšecko napíši. Než o ten sjezd s stranú otpornú, ten mi se líbí. Tempus esset cessare, et in viis honestis concordare. TM[t] toho buď pilna. Také ufám, že p. Prokop již u TM[u] jest, neb welmi skoro bude; neb mi tak psáno jest. O Táborské TM[t] ot Paumgartnera běhóm dobře srozumie. O mú jiezdu TM[u] ješče jistotu nemohu psáti, neb slyším, že bratr mój již zaručil na ty pány obrmany, totižto na p. Buriana, Koldice, Jindřicha Kolowrata a Smiřického, a listy položil se XX rukojměmi u p. Buriana: ale Ilburk ješče nezaručil, a snad rukojmí mieti nemóže. I newiem, kterak ty wěci stojí, než čekám posla každý den a hodinu; a když to zwiem, TM[u] inhed napíši jistotu. Pak tyto máme nowiny, že pan Krištof Lichtenšteiner wčera o nešpořieh umřel jest, a udělal poručníka p. Jorga Puchemeře a Peršteinského: ale poslány sú tam děti wšichny, a mámť za to, žeť na hrady puščeny budú proti Peršteinskému. Každý rád slyší tu smrt w Rakúsiech; mámť za to, že i w Čechách wětší strana toho nežele. Recommendo me vobis. Dat. Wiennae, dominica post Francisci.

Kašpar z Holíče,
kancléř Římský.

A. IX.

DOPISY PANA PROKOPA z RABŠTEINA,

od r. 1444 do 1448.

Z archivu Třebonského.

Připomenutí. *Pan Prokop z Rabšteina (rodu rytířského a půwodně rozdílného od panůw Pluhůw neboli Pflugůw z Rabšteina), slaužil na dwoře krále Fridricha IV w Rakausích, pod panem Kašparem Šlikem kancléřem, spolu se slawným onoho wěku Aeneášem Sylwiem, jenž přítelem jeho byl. Potom přešel w službu krále Ladislawa* (1453), *a i nástupce jeho krále Jiřího, pod nimiž auřad nejwyššího kancléře we králowstwí Českém zastáwal až do r.* 1468; *umřel pak r.* 1472. *Psaní jeho pro historii neméně důležitá jsau, nežli p. Kašparowa, a tolikéž wlastní rukau psaná w archiwu Třebonském se chowají.*

1.

Prokop z Rabšteina pana Oldřicha z Rosenberka o tom zprawuje, čeho we wěcech Českých od krále Fridricha očekáwati lze, a wšeliké nowiny jemu píše.

We Wídni, 1444, 8 *Mai. (Z originálu.)*

Spectabili et magnifico domino, D. Ulrico de Rosenberg ɔc. domino et promotori suo singulari.

Urozený pane, mně přězniwý! Službu swú TM^ti^ wzkazuji. Proto sem po prwniem poslu TM^ti^ nic nepsal, neb sem wnowě byl přijel, a nemohlť sem tak w náhle nic se zeptati. Pak nynie což sem se uptal, to TM^ti^ píši. I rač wěděti, že sem s králem o ty wěci mluwil, jakož mi TM^t^ poručil. TM^ti^ z dobré wuole děkuje, a prawí, že wie, že TM^t^ jeho dobrý přietel: ale byť jemu co o Českém běhu na mysl šlo, nerozumiem tomu; nébrž bojím se konečně, neopatříteli sami o sobě, že w těchto lidí naději zmeškáni bychom byli. Než pěkně mluwie, et ibi nihil. Protož rač bohadle mysliti na jinú cestu, jakožť jest i p. Jindřich syn Wáš psal; neb netoliko to, né bojím se že ani desáté aneb menšie ještě částky, byť

mnoho mělo dobrého jíti, odtudto nebude. Neb ten člowěk sobě toho nesobí, a widí že jemu nenie, i nedbá. Pak byť i žádal, jehož toho nemním, aby TM' k němu tu do Ebersperku neb jinde na cestu přijel, nezdá mi se, by to učiniti měl; cožby protráwil, bez tohoby byl, radše na swé dobré a užitečnějšie ty penieze nalož. O p. Janowi Hradeckém wiem, že TM[u] tajno nenie. Jáť sem mluwil pilně i p. Jindřich, aby to WM[u] bylo dáno wěděti; učinieliť, to TM' uzří. Pak o Tábořích, že přes Waše sem jezdie oc. nic neslyším, by kto o tom co mluwil. Pak p. Hašek ten k tomu najprw mluwil, aby se král ještě s wámi se pány sjel we Znojmě, aby áspoň někak o Českém běhu zjednal. Toho otepřel, že to pro nic býti nemóž; než kdyžby se wrátil, někdeby se chtěl s wámi na podobném miestě sjeti, a o wěci potřebné té koruny jednati. A rozumiem tomu, byšte wšichni w jednotě byli a jeho prosili, aby přijel, že těžce tomu co učiníte. Než mohloby býti na týden žeťby se wážil příjezdy do Prahy, jakož sem to od něho slyšel, ale ještě aby nic tam činiti neměl. Potom dalť jest mnoho listów wěřících k wám i k druhé straně p. Haškowi, a to k tomuž rozumu jako sem psal. A zdá mi se cele, pane, že dosti podobná cesta wám to bude, abyšte se někde sjelí, nemóžli býti walně, ale po krajích a o sobě sami powěděli. Mátelí pro jednoho wšechni zahynúti, duch swatý skrze Kaifáše toho neradí. A mieníť p. Hašek najprw tudy ku p. Ptačkowi a k Trčkowi jeti, a odtud k TM[u], zdaby oni swolili k sjezdu; ale tak mi prawil, že oni p. Ptaček a jiní pro nic do Prahy nechtie jeti. Rakúští páni ti pěkně mluwie swým obyčejem, řkúc: byloby dobré, bychom w jednotě byli oc. ale by kterým swým nákladem k tomu co pomohli, tohoť pro nic neučinie. A jsú roztrženi; jedni od něho úřady držie a druzí nic; ježto w nich nenie naděje. Pak w swém otjezdu učinilť jest anwalty, ježtoby měli zemi zprawowati na jeho miestě, jakož p. Jindřich šíře TM[u] píše. A on král miení na wšaký den jeti odsud do Nowého Města, a odtad náhoru k Nuremberku. Eč wšeckeren ztratil i s Trientem; a opět nynie přijeli sem Ečmanowé, žádajíc kněze Sigmunda, aby jim wrácen byl i s jeho pokladem; a bojím se, neučinili toho, že nic dobrého z toho nepójde; ale bojím se, že ho nerád tam wrátí. A on by tam welmi rád, jakož mi sám prawil: ale biskup Brixinensis Jorg, tenť jest sám umřel, a bylť jest welmi proti králi, a on to najwiec zbúřil. Item s králem Polským měloby příměřie býti za dwě létě: ale bojím se, že snad král Polský toho neučiní. Neb přieliš mnoho w to příměřie zachwáceno, Čechy, Morawa, Slezie, Rakúsy, Štyrsko, Jiskra; a najwiec bojím se pro Jiskru. Neb opět jednají jiezdu do Turek, a položili daň na wšicku zemi Uherskú, aby wždy dwa sedláky zlatý dali. Pak Jiskra aby také tam tu daň zbieral, a na tu daň aby žoldowán na Turky byl; anebo aby tu daň položil, a což lidi powede, žold jemu z té dani sebrané dán bude. Ale on toho nepřijel, než toho podal, že chce swoliti, aby ta daň zbierána byla w krajích jemu příležících, a kamž jemu jí

král Římský káže položiti, tu chce ji položiti; i nemním, by k tomu Uhři swolili. A tak mi p. Kašpar prawil, že jemu legat nynie za cele psal, že i Benátčené i jiní galie strojie s welikým nákladem; a že wdy passagium znamenité welmi na podzim zemí i mořem na Turky bude. Pane bóže rač zdařiti. Item s Kymbergerem, Raiterem, s Ankerreyterem nynie teidinkují; za to mám, žeť toho nerozpustie, a že smluweno bude. Biskup Trierský ten u krále byl, a welmi proti starému papeži, a stojí s nowým. A jezdil od nowého w poselstwí do Franricha k králi, a knieżatóm Franským. A to prawí, že to učinil pro tu welikú neprawost, že Eugenius krále Aragonského w Sicilském králowstwí proti králi Reinatowi prawému potwrdil. A prwé nebylo tužšieho mezi korfürsty proti nowému, nežli on. A rozumiem tomu pane, žeť wdy bohdá na tom roku o těch papežích zjednáno bude. Kněz Albrecht ten by také jel rád s králem: ale chtělby pomoci od krále, a král se toho zdaluje. Pak newiem co bude, ale mámť za to, žeť pojede. A slalť jest swé poselstwie poctiwé do Saffoye ku papežowě [1]) dceři o manželstwo; byl biskup Laventinus, mistr Hans Eych a p. Storheberger: ale ona wzela sobě čas k rozmyšlení. Král w Nowém Městě nynie udělal opatstwie Cisterciensium z toho kláštera, jako podlé hradu byli prwé Praedicatores; i jinam ty mnichy wsadil, a tuto Cistercienses, a Wolfsaurowo zbožie k tomu dal. A na jeden den dal jim ornatów, monstrancí a kalichów za sedm tisíc zlatých. Což swých najkrašších suken měl, wše zkazil a ornáty zdělal. A již wiece nežli na XL mnichów toho zákona tu má. Pak na hradě w kaple udělal XII kanowníków a probošta infulata; a po toho ztwrzenie nynie poslal do Basilie do koncilium. Šwejceři tuze stojí proti domu Rakúskému i s swým wším puntem. Pan Jindřich tak sobě pěkně a poctiwě činí, že nenie co polepšiti, a pilně dwoří; (a tak mi král řekl, že jeho welmi rád má, a chce naň laskaw býti, ježto TM' to uzří). Panu Menhartowi sem psal, aby nejezdil, že krále zde nezastane; a by pak zastal, že nemním by co platno bylo. Štyřáci řékají: »mit den Behmen ist nor müe vnd arbet; ist allerpest, das mein Herr vnuerworen sey; las ussrichten, wy sy wellen« oc. Nemnohoť se na nás ptají. Jiných nowin takowých newiem, budeliť co jiného, toť se TM[ti] neutají. A neměj za zlé z tohoto podlúhowatého lístku: rač mi také pak něco psáti. Datum Wiennae, feria sexta Stanislai, Anno oc. XLIV[to].

Per Vestrum Procopium.

---

[1]) Míníť se tu od koncilium Basilejského ustanowený protipapež Felix, jenž dříwe byl wéwodau Sawojským.

2.

Témuž: přimlauwá se za bratra swého Jana, jenž za faráře do Budějowic přijat býti žádal, a píše nowiny, zwláště o Armaniacích we Šwejcarsku.

We Wídni, 1444, 13 *Sept. (Z origin.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, pánu mému milému.

Urozený pane milý! Srozoměl sem, že zmatek jest o mém bratru a tom kostelu Budějowickém, a že to měštěny jde. Diwím se tomu, že jinak shledal sem, nežli sú mi jich poslowé naději dali před synem twým p. Jindřichem. Řekli, že dokonce slíbiti nesmějí, ale že jiného newědie, než že to před se pójde; a před králem řekli, že sú TM[u] slíbili, aby žádného nepřijímali, leč s waší wolí; pak učinilili sú to, toť se shledá. I měl sem nynie swého pacholka w Čechách; wzkázal mi bratr mój Jan, že TM' bude mi o tom psáti; i nemám ještě žádného písma od TM[u] od té doby, jako TM' chtěl do Plzně jeti. Prosím, rač w tom raditi, i také králi o tom psáti, jestliže TM[u] podobné se zdá. A mním, že TM' bude míti dobrý přístup toho, poněwadž král TM[u] také psal, s kterým koncem Budějowické od sebe pustil. Pakliby se zdálo TM[u], žeby ty práce naše daremnie byly, ale nechme toho tak; a bohdá někdy, když platnějie bude a mocno, Twú M' starati budu. Má král nynie, korfursti i kniežata, dosti činiti s Armiňky a s Delfinem krále Franského synem, neúplně jim dowěřéce, a bojiece se, aby ne uprosiec podružstwie, i nechtěli býti hospodáři; a s druhé strany, aby newděčnosti neokázali, poněwadž sú ku pomoci králi proti Šwejceróm přijeli. A již dwojí welmi welikú službu učinili, jeden hrad retowali a welmi walně je porazili, a Curch město říské znamenité od nich welmi obležením súžené retowáno. Pak žádá Delfin, aby jediné do měst některých přes zimu puštěn byl, a tu aby ležel; ale to dal králi wěděti, že do S. Wíta a nic dále nemóž ku pomoci králi zde ležeti, že musí zase, a také že polowici wojska swého do Frankrichu chce poslati, a XX tisíc aneb XXV zóstawiti s sebú, poněwadž widí, že také núze ani potřeby pro Šwejcery nenie. Pak jiné wěci TM' má mým písmem psány w páně Jindřichowě ceduli. Tato města je k sobě pustili: Altkirchen, Laufenberg, Sekingen, Walczhut, Distnhowen, Ensesheim a Curch k pěti tisícóm swolil. Páni a zemené téměř wšichni w Elzasech welmi jim powolni a služebni. Nemohu tak mnoho psáti, že wdy mním, že TM[u] málo jest. Rádbych widěl, by se TM' welmi dobře měl. TM' mě wdy upomíná, aťbych podlúhowatý lístek napsal: jižťbych já od TM[u] krátký za dobré přijel. Dat. Nuremberg, dominico ante exaltationem S. Crucis, anno ꝛc. XLIIII sub signetis.

Prokop z Rabšteina.

3.

Témuž: zpráwy z Prahy, o Jakubowi ze Wřesowic, o synowi pana Alše Holického ze Šternberka i o mladém panu z Kolowrat, ohledem na jednání k upokojení země.

W Praze, 1445, 31 *Aug.* *(Z orig.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, pánu mému milému buď d.

Urozený pane milý! Slyšel sem, že Karvial u TM[u] byl; toť sem welmi rád slyšel, neb wiem, že TM[t] s ním o welmi potřebné wèci rozmluwil. A mnoho jest pánów i dobrých lidí, žeby rádi, by legat sem poslán byl, a druzí zde se mnú mluwili, ježtoby welmi rádi, by TM[t] mluwil k někakému sjezdu s KM[u]. A zwláště p. Jakub nynie zde byw, mnoho semnú mluwil, žeby rádi, by WM[t] něco počel jednati, a žeby chtěli při WM[u] zóstati. Ale Holického syn a Kolowrat mladý zde bywše, mnoho připomínali rok Wiedenský, a TM[u] winu dáwali, žes jich pomkl pryč z Wiedně, a wdys chytře mluwil, ale k tomu, aby wdy Římského krále sem uwedl; i o tom lízaní mútwí i o bradě zpomínali. A rozumiem tomu, že úplně zlé domněnie do wás oni mají. Protož milý pane, sjedešli se s nimi, considera te bene, quia tota ipsorum est contentio, quod numquam finis fiat. Také sú mluwili s purkmistrem Pawlem, když u Peška jedli nynie jako v Praze byli. A prosím TM[u] rač mi nowiny psáti některé o KM[u], jáťbych rád skoro zase jel. Datum Pragae, feria tertia ante Aegidii, anno ɔc. XLV. Vester Proc.

4.

Témuž opět zpráwy z Rakaus, o Uhřích, a o swádě p. Jana Hradeckého s králem Fridrichem.

(Cedule necelá, bez datum, od r. 1446, *m. Mai.)*

(P. Oldřichowi z Rosenberka.)

Urozený pane milý! Posel wáš čeká odpowědi, neb král prawí, že dáti odpowědi nemóž, jeliž u Wiedni. Pak legati, tiť pojedú zase do Říma, neb poslowé od korferstów také mají jeti do Říma. A mním že pan Kašpar také od krále tam pojede, budúli chtieti dáti se nawesti poslowé od korferstów: pakli budú chtieti tak zóstati jako počeli, tehdy nemním, by pan Kašpar jel, než mám za to, že bude roztržení. Pak ktož tam pojedú do Říma, nepromènieli úmyslu, snad přijedú, jako Němci řékají, »mit stinkten Hosen.« Kterak bude dokonáno, toť TM[u] napíši. Než toto rač wěděti, že legati skoro zase pojedú, ačkoli Karvial welmi se roznemohl w Nowém Městě, má duplicem tertianam, a jel zase ihned do Wiedně; podhojíli se, tehdy také pojede; pakli nemocen bude, musí bezděky zóstati. Ale Bononiensis pojede wdy, neb mi řekl, že pro nic déle nemóž zóstati. Pak zajtra bohdá odsud pojede král do Wiedně, neb rok položil raddám do Wiedně, kterak má w Uherské wěci činiti; jenž welmi pěkně wzkazují i píší, welmi se poddáwa-

jíce, ačkoli mnoho škod stalo se králowým poddaným. A nynie byli u krále poslowé biskup Wacowský, a Palóci Ladslaw, ode wšie země wyslaní, žádajíce sjezdu s KM^{ti} w Rábu, a že tu má wšecka země k JM^{ti} přijeti. Král swoliti nechtěl, než najprw aby s pole strhli, a že pak chce mieti s nimi sněm w Prešpurce; a mají dáti odpowěd do letnic králi. A přéliš pokorně se poddáwají; a že které se škody staly w Štyrsku, že se proti wóli wšie země staly, a že to má opraweno býti, jakž JM^{t} káže. Psal sem široce bratru swému ten Uherský rok, a psal sem jemu, aby TM^{ti} to bez meškánie poslal. I proto sem tak široce nepsal; a také, že sem chwátal do lázně do Teplice, ano mnoho pěkných napřed šlo. Wiem by TM^{t} zde byl, žeby se také nezmeškal. Pak o p. Janowi Hradeckém. Zle se jest rozšel s králem, neb odpuštěnie wzel. A žádal aby jemu král ty škody nahradil, kteréž mu se staly od Kymbergera, Rorera, Kenstra (?) a jiných. Král prawil, že se jemu zdá, že nenie powinen jemu toho platiti, neb sú byli neposlušni, a proto je kázal, z toho wyhnal, zwěsil, hrady zbořil; pakli wdy se zdá p. Janowi, že neučinil dosti, ale chce mu práwo osaditi raddú swú. Taky že o ty o jeho škody byli jeho služebníci w Znojmě na tom roce, a tu wyrčeno, že wšecky ty škody, kteréž p. Jan wzal na tom zbożí což w Morawě má, že to má minúti, poněwadž král ty jisté neposlušné kázal; a že to wypowěděli ty čtyřie od obú zemí wydaní. Pan Jan prawil, že on o tom nic newie, aniž poručil swým služebníkóm, by ten nález přijeli. A tak řekl, že chce se doma lépe na to zeptati, a požehnaw krále, i jel pryč. A rozumiem na něm, že mieni wáleti. A dnes mi král prawil, že p. Jan Hradecký a Bietowský chtie wáleti, a welmi horliwě mluwil, prawě že po krále Albrechtowě smrti dal do Čech a do Morawy wiece nežli na sto tisíc zlatých, a že widí, že nic platno nenie, ale že musíme se též rowně »ghaien« jako prwé. Byl sem jemu dal dobrú cestu o p. Janowi; Šaumburský ten ji byl přijel, i von Kymsee biskup, ale Celkinger ten ji zbořil, prawě: učinili to král, tehdy ze wšech taidinków w Znojmě wystúpí. I nemohl sem jich smluwiti, že p. Jan s zlú myslí odjel. Protož to rač wěděti, žeť tak jest. A nepřiměňuj mne, nebť jest pan Jan *(sic) (Ostatek chybí.)*

5.

Jan ze Smiřic píše panu Prokopowi z Rabšteina, w poselstwí do Čech přišlému, že k žádosti jeho pečet swau na přiznání se ku papeži Eugeniowi IV i s p. Zajícem přiwěsiti ochoten jest.

Na Raudnici, 1446, 16 Jul. (Z orig.)

Statečnému rytieři, panu Prokopowi z Rabšteina, přieteli milému.

Službu swú wzkazuji, urozený přieteli milý! O tom listu [1]), kterýž nám

[1]) Srown. Archiv Český II, 22 sl.

sem poslal o přiwěšenie našich k tomu pečetí, pan Rabštein bratr twuoj ku p. Zajiecowi jest o to doježděl. I wěziž, žeť my od toho nejsmy, pan Zajiec a já, nébrž žeť to chcem učiniti a pečeti naše přiwěsiti k tomu listu. Než toto wěz, přieteli milý, žeť se obáwámy, by opět mezi námi w zemi někaké roztrženie newzniklo proto, jakož smy se prwé dwojili až teď do sněmu, kterýž smy teď měli w Pelhřimowě, tak že jiní řkau *(sic)*, že my ty wěci wedem a činímy bez jich wědomie, a že kdyžby o tom wěděli, žeby také učinili, cožby bylo hodného. A skrze to bojímy se opět znowa róznice mezi námi, a žeby to mohlo ke škodě býti i tomutó našemu w Pelhřimowě swolení; ježto newiemy, wážilli jest to tak pan z Rosemberka s tebú. Protož milý přieteli, zdáť se panu Zajiecowi i mně, aby o to tiem během ještě prwé učinil poselstwie ku pánu z Rosemberka od sebe i od nás také, kterakť jest strach opět nowé róznice a škodné mezi námi, a že bude řčeno od jiných, že se to jedná bez jich wědomie, a tak jakož sem teď swrchu štře dotekl. A také žeby prwé poslal s tiem listem ku panu Hanušowi Kolowratowi o přiwěšenie k němu jeho pečeti. Pak přiwěsíliť pan Hanuš k tomu swú pečet nebo nepřiwěsí, myť se panem Zajiecem chcem naše přiwěsiti, jedno také dáš nám zase wěděti, kterakť se k tomu pan Hanuš zase okáže. Dat. Rúdnic, sabbato post divisionem apostolorum.

Jan z Smiřic.

6.

Prokop z Rabšteina p. Oldřichowi z Rosenberka zpráwy dáwá z Říma, kamž od krále Fridricha poslán byl s Eneášem Sylviem, aby jménem králowým a říšským slawné přiznání učinil ku papeži Eugeniowi IV (naproti zboru Basilejskému).

W Římě, 1447, 19 *Febr.* *(Z originálu.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, pánu mému přezniwému.

Urozený pane milý! Přijeli sme sem do Říma wšichni poslowé spolu w sobotu post Epiphaniam; tu proti nám před Řím wyjelo mnoho prelatów, biskupów i jiných na několik set koní, a prowodili nás s trubači až do hospody našie, kdež mně a mistru Eneášowi dána, a potom jiní poslowé od korfurstów a jiných kniežat jeli do swých hospod. A potom dáno nám slyšenie w středu. A tu papež sám byl a collegium cardinalium, a welmi ochotně se k nám měl i preláti. Potom do našé hospody slal, nás wítaje; a potom i poctu nám poslal, wíno, kapúny, konfekty, obrok, swiece, že nám to až do sie chwíle trwalo. Potom ihned se welmi roznemohl, a ležel trudně. Potom snad po dwú nedělí dal nám audientiam privatam; a byli sme před ním, an na loži leží, a tu sme s ním mluwili. Také sem Twú M[t] před ním rekommendowal co sem najlép mohl, že TM[t] wdy JS[u] byl syn

poslušný a římského kostela, a žes nikdy od poslušenstwie a od jednoty neodstúpil, a že twú pilností králowstwie České in ejus obedientia zóstalo, a že nynie toto léto, bych TM^u byl neměl, žeby ta deklaracie z Čech nebyla se stala; a kterak sem já weliké nebezpečenstwie pro to měl, a w těch wšech že žádný mne nehájil a neswobodil, jedno TM^t. Tu kardinál S. Angeli, ježto při tom byl, mnoho dobrého o TM^u prawil, a heroltowal před ním. Jeho Swatost řekl: Multa bona audivi de illo domino, et benedictus sit; tempore suo cogitabo, quod ipse non frustra pro nobis et pro hac sancta Sede laboraverit; et D. Procopi, multum debetis sibi ex parte nostri ante omnia regratiari. Milý pane, buoh wie, coť sem mohl, i tu i před kardinály, wdyť o tobě heroltuji, a co mohu najlepšieho prawím; a by mi co byl zwláštnieho poručil, rádbych také učinil; ale poněwadžs mi nic nepsal, newěděl sem lepšieho učiniti, nežli vos recommendare Sanctitati Suae, et devotionem et reverentiam ad ipsius Sanctitatem vestram referre. Ale bojím se pohřechu, žeť nám na wšaký den umře. Umřeliť, tehdy musíme my zde zóstati při wolení nowého, jakož kardináli s námi o tom mluwie. A já snad musím miesto Césařowo zde zdržeti, et observare conclavim, a kdyžby měl korunowán býti, kóň pod ním wésti, jakož TM^t wie. Neb mluwili s námi kardinálowé někteří, abychom pro nic neodjiežděli, a abychom conclave drželi, ježto to úřad Césařów jest. Řekli sme: Milí páni! nos non possumus aliquid defendere conclave. Dixerunt: nos bene scimus; sed si aliquam violentiam vellent nobis in electione pontificis Romani inferre, tunc vos essetis testes illius violentiae; quod tamen non speramus, quia Romani sunt ita nobiscum concordes, quod non speramus, quod aliquis sit ita potens, quod inferat nobis violentiam. Také král Apulský aneb Aragonský leží dobře VII neděl jedno čtyři míle od Říma, slowe Tudertum, má snad V neb VI tisíce, a chtěl rád korunowán býti na Sicilské králowstwie. Papež nechtěl, protože král Reynat má lepšie práwo k tomu, ježto tento ho wyhnal odtud; a ten čeká smrti papežowy, a rozumiem, žeby rád po swé wóli měl papeže. Ale neučiní tomu nic; neb Římené welmi naň newraží, a prawie kardinalóm, aby péče neměli; by měl na XX tisíc, truc mu, by na ně směl pohleděti. A tak tomu rozumiem, že nemóž býti tak zlé, by k něčemu se nehodilo. By toho krále tu nebylo, strach, by kardinali nebyli rozděleni in electione, quia magna partialitas inter eos: ale tohoto se bojiece, bohdá spieše sworni budú. Buď pak ktož buď nowý papež, mám welikú známost s kardinály, a od mnohých přiezeň welikú; také seznámím se s nowým, a Twú M^t také recommendabo. Wáš de Kraponica *(sic)* welikú k papežstwí naději má, welmi dobrý člowěk a múdrý; a mnoho sme o wás spolu mluwili. Bychť byl chtěl neřku prositi, ale jedno swoliti, byliťby mě ihned učinili arcibiskupem; sed ego nolui bonis respectibus, to ještě raď wěděti; potom cum DV^m conferam. Nebyloť jest dosti na

jednom mluwení, ale byloť jest toho mnoho. Má TM' welikého přetele na kardinálu Bononiensi a na kardinálu S. Angeli. Jáť nemním, byť se to brzo přihodilo ani otci Wašemu, aby spolu dwa kardinály měl u sebe u oběda, jako lóni TM'. Pak kterak sme deklaracii učinili, toho mi nenie třeba psáti; Martin a kněz Jan zprawie, neb sú widěli. Prwé sme učinili deklaracii a obedienciі samému papeži, an na loži leží, a kardináli stáli okolo; a my klečeli wšichni okolo lože. Potom wyšli sme ad consistorium publicum s kardinály a s preláty, ano lidí na VI tisíc. Tu čteny listy wšecky, králów, wáš panský i jiní. A takto sme řekli: Reverendissimi patres! Serenissimus et invictissimus Dominus Caesar Augustus D. Fredericus facit, restituit et praestat omnem obedientiam, reverentiam et honorem S^mo in Christo patri et domino nostro D. Eugenio papae IV^to et huic sanctae Romanae et apostolicae sedi; concurrente secum inclyto regno Boemiae ac ceteris principibus electoribus et aliis principibus ecclesiasticis et secularibus; recognoscendo praefatum D. Eugenium verum, unicum et indubitatum summum pontificem et successorem beati Petri apostoli, prout hoc idem praefatus dominus Romanorum imperator et rex sua patenti litera profitetur. A tu dali sme ten list s majestátem, jakož kněz Jan přepis jeho má. A když ten přečten jedniem arcibiskupem, tehdy ihned wáš list týž arcibiskup četl, a potom kapitolní, a jiní ukázáni universitatis a z Plzenska a jiní; ale že se k wečeru chýlilo, a poslów mnoho bylo, doktorów a prelátów od korferstów a arcibiskupów, proto nečteni jiní listowé, aby tito poslowé naši towaryšé mohli swá poslušenstwie od swých pánów učiniti, a tak se dálo až do wečera. A když se dokonalo, tehdy ihned u S. Petra počeli zwoniti u weliké zwony, a po wšem Římu celú noc zwonili, ohně pálili, po wšech ulicéch trúbili, z pušek bili, jakož toho zde obyčej mají. A wšichni kardinálowé wolali, děkowali, najwiec nám Čechóm; nazajtřie celý den swětili, potom processio weliká byla ad S. Johannem Lateranensem, a tu wšichni kardinálowé a prelátowé byli, a my poslowé také. Tu byla mše krásná de Sancto Spiritu, a jeden kardinál mši slúžil, a potom kázanie krásné, a wšem děkowáno tu, najprw králi a potom jiným, jakož wše kněz Jan a Martin widěli; a nám poslóm také tu na kázanie děkowali. Také Trirskému a Kolínskému KM' uprosil milost restitutionis, tak aby najprwé obedienciі učinili, jakož toho bullu také máme. Protož milý pane, neželej swé pečeti přiwěšenie, neb z toho čest welikú si měl, když twé jméno tu ohlášeno a pečeť, ježto cti wrch jest; ačkoli druzí páowé a tetřewi u nás prawili, žeby weliká nečest a hanba zemi byla. A coť sem já měl o to tam utrhánie, posměchów a nebezpečnosti: ale měl sem zde zato dosti dieky, cti a chwály, bohu milému a S. Petru děkuje. Neb buoh to wie, pro žádnú jinú wěc, než pro buoh a sprawedlnost a swého pána kázaním wedl sem to, což sem najlép uměl; ne pro arcibiskupstwie, jakož sú na mě smluwili; co pak potom bude, má to buoh w swé moci. Také rač wěděti, že mnozí

se mnú welici o to mluwili, proč za toho člowěka [1]) prosíte, et facitis talem simulationem, petitis et velletis non exaudiri; mala est illa simulatio, quae inducit periculum animarum. Jáť sem wymluwil, jakž sem uměl, et dixi: Catholici non faciunt alia occasione, et signanter D. de Rosis, nisi quia sciunt et non dubitant, quod haec sancta Sedes ita religiosa et prudens est, quae scit dare petentibus ea, quae proficua et fidei catholicae aedificatoria sunt. Potom mi něco řekli, quod non licet ad praesens scribere, a to maximum. Mnoho zde diwných wěcí widím, a wdy TM^ti to winšuji, ale pro dalekost nelze donesti. Uprosil sem bratru swému knězi proboštstwie Litoměřické; prosím TM^ti, rač jemu raden býti a pomocen, a k tomu dispensacii, že móž wšelikaké obroky držeti swětské. A to proboštstwie, ačkoli de jure patronatus regio jest, ale še fatalia transiverunt, že nepodal žádný králowým jménem, spadlo ad Sedem apostolicam. Jiných nowin wšech knez Jan a Martin Twú M^t zprawí. Datum Romae, dominica Esto mihi anno ꝯc. XLVII.

Prokop.

Také rač wěděti, že wčera sme welmi rychlého posla odsud poslali k KM^ti, ježto we dwú neděli wdy má u krále býti, dáwajíce jemu ty dobré nowiny wěděti, že sme již deklaracii učinili, a že jest již de illa maledicta neutralitate wyšel. Neb tam ihned, když jemu to dáno bude wěděti, tehdy má též tú, kdež swým dworem bude, učiniti, a mši de Sancto Spiritu kázati zpiewati, a preláty což najwiec móž swolati; a po mši má deklaracii takúž učiniti, a těm Basilejským gleit odwolati. A my odsud máme do Nüremberka jeti na ten rok, kterýž položen k středopostí, a powědieti že sme deklaracii učinili, a že KM^t wšem též přikazuje, duchowním i swětským, aby w šesti měsiecích též učinili. Pakli kto přes šest měsieców neučiní deklaracie, co jeho potká, že král žádného w tom nechce zastáwati, nébrž proti těm býti, jakož z práwa exsecutor et advocatus ecclesiae jest. Neb wšem těm plná milost jest dána, ktož sú byli s Basilejskými, ktož učinie poslušenstwie w šesti měsiecích otci swatému Eugeniowi, anebo jeho náměstku a Římské swaté stolici. Jestliť pak toto malý a krátký list, ale potomť napíši delší. A co zjednáme w Nüremberce, když dolów bohdá pojedu po Dunaji, tehdyť TM^ti z Lince něco napíši, aneb z Pasowa.

P. S. Isti se hic declaraverunt, et alii promiserunt idem in Nüremberga facere:

It. Dominus Rex Romanorum.

It. Barones Bohemiae.

It. Archiepiscopus Maguntinensis.

---

[1]) To jest za M. Rokycanu, woleného na arcibiskupstwí Pražské. Srown. archiv tento I, 296. II, 217. 233 sl.

It. Fridericus marchio Brandenburgensis.
It. Johannes, Albertus et Fridericus marchiones.
It. Wilhelmus dux Saxoniae, marchio Misniae.
It. Langravius Hassiae.
It. Dux Sleswicensis.
It. Archiepiscopus Maigdeburgensis.
It. Archiepiscopus Salczburgensis.
It. Archiepiscopus Bremensis.
It. Episcopus Wratislaviensis.
It. Eorundem archiepiscoporum suffraganei.

Neb na biskupy, ježto slušejí pod tyto arcibiskupy, nenie tak zřetedlnost, neb ti musejí tam swú obediencií, kam jich metropolitáni jsú.

7.

Prokop z Rabšteina p. Kašparowi Šlikowi zpráwu dáwá o zwolení nowého papeže, Mikuláše V (po smrti Eugeniowě), a o swém při tom auřadu.

W Římě, 1447, 7 *Mart.* *(Z půwodního přepisu.* [1]*)*

»D. Procopius Rabstein scribit D. Cancellario.«

Spectabilis et magnifice domine, promotor singularissime! Nescio quid jocundius scribere possem, nisi quia dominus noster singularissimus, qui vos et me diligit, D. Bononiensis, est concorditer electus in papam a XVIII Cardinalibus, et papa Nicolaus V^tus^ vocatus; deus sit benedictus! Cujus equum per frenum duxi de Minerva ad S. Petrum. Electio fuit feria II post Reminiscere; et spero quod dominica Oculi coronabitur. Ego habui magnos labores in ducendo equum et portando cappam papae. Postquam cardinales omnes recesserunt de camera sua, misit papa pro D. Aenea et me; ubi familiariter loquentes DN^rum^ Regem Suae S^ti^ commendavimus. Qui dixit statim: Vos scitis, quantum mihi recommendatus est; et credo, quodsi D. Rex in toto mundo deberet secundum cor suum papam quaerere, quod sibi meliorem et amiciorem reperire non posset, qui regem semper sicut unus heraldus praedicavit. Ex Roma, fer. III post Reminiscere.

Pánu z Rosenberka a p. Menhartowi powězte službu mú, jsúli u krále. Nezdá mi sě, by tento nowý papež Rokycana potwrdil; neb jest nelaskaw na Rokycana, a mluwil twrdá slowa. Hoc sit secretum. A wiem, že poslowé z Čech proto darmo jedú, neb zde prawie, že kacíře potwrditi nechtie. Teneantur ista valde secreta,

---

[1]) Srownej nahoře psaní p. Kašpara Šlika ku panu Oldřichowi z Rosenberka *dd.* 9 Apr. 1447.

propter adversarios. Sed papa dicit: ex quo Boemi fideles illum Rokycanam nolunt, etiam non deberent pro eo scribere; quia illa simultatio vergit in periculum animarum, et est contra honestatem. Tamen Sua Sanctitas dicit se credere, quod Boemi hoc faciant bono respectu.

Cum quanto labore et maxima pressura venerimus ad S. Petrum, oretenus dicam. Nam tanta erat osculatio pedum et tantus clamor, vivat sanctus papa! quod nisi multi armati papam defendissent, cui ego cappam portavi, ambo ad mortem fuissemus contrusi. Tres domus cardinalium sunt spoliatae, videlicet de Columna, Capuani et Firmani; quia credebatur, quod unus illorum deberet eligi. Multi credebant multas novitates oriri post mortem papae, sed omnia per dei gratiam sunt pacifice composita. Romani legaliter se habuerunt, et patriarcha et omnia bene stant. Nos in paucis diebus habita hic conclusione, quae papae est, ad curiam regiam veniemus. Datum, ut supra.

8.

Prokop z Rabšteina panu Oldřichowi z Rosenberka o nowém papeži Mikulášowi V zpráwy dáwá.

W Římě, 1447, 25 *Mart.* *(Z originálu.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, pánu mému milému.

Urozený pane milý! Twój i náš papež welmi milý, s nímž si mnoho loni přemlúwèl, a ježto na TM' welmi laskaw, ježto jemu nenie třeba tebe poručiti, než aby TM' jemu jiné porúčel, píšeť list wšemu králowstwí o swém wolení, i collegium cardinalium druhý, jakož po wšem křesťanstwí wšem králóm a kniežatóm i prelatóm píše, jakož toho obyčej jest. Ale byť mne nebylo zde, jistè nebylťby psán; jáť sem to ke cti zemi České zjednal; i do Prahy mistróm, i kapitule, i do Plzenska. Protož TM' bullu otewra a přečta ji, pošliž ji do Prahy neb komuť se zdáti bude, p. Menhartowi aneb p. Jiříkowi. Oniť mnoho o mnè zlého mluwie a myslé: a já, kdyžkoli mohu co ke cti zjednati zemi České, to wdy rád činím. Pak TM^u^ papež píše unum breve sub annulo piscatoris, jako sobě tajnějšiemu, a děkujeť de declaratione, kterús pomocen byl pro D. Eugenio loni, ježto sem u TM^u^ byl; pak de facto Rokyczanae ɔc. Rač wèdèti, žeť z toho pro žádnú wèc nic nebude, buoh nám dal tohoto papeže; sed vobis non habènt pro bono, quod petitis, et non vultis exaudiri; dicunt non esse bonam simulationem, quae vergit in periculum animarum; nebť jsú z Plzenska sem poslali tohoto knèze s listy, s mnohými pečetmi, p. Krušina a preláti, et etiam articulos contra eum, jako mi loni TM' ukazowal. Tento knèz dèkan TM' wšech wècí zprawí, nebť jest při korunowání byl, a já sem ho mnohých wècí zprawil, nebť jest člowèk dobrý; i rač jeho kázati pèšiemu poslu

do Hradce neb do Soběslawě prowoditi, neb listy má kapitule, universitati i do Plzenska. Welmi mnoho ambašiatoròw zde z rozličných zemí a ze wšech wlaských obcí: Florentini, Senenses, Benátčené, krále Franského, Delfina, krále Renata, krále Cyprského. A král Aragonský poslal welmi poctiwé poselstwie, i k korunowání i dnes, hrabě a pány; a učinili obedienci in consistorio publico, a lidí na několiko tisíc; a papež sedèl na stolici sub infula, a potom tak krásně a dlúho mluwil, že wšichni se diwili. Legáta budem mieti ad Germaniam, a mním že cardinalem S. Angeli; ale již jezdí s welikým haufem, ne jako na Krumlowě byl; ale proto často téměř na wšaký wečer kollací miewáme, a na TM' wždy zpomenem, a když co jieme, tehdy on řěká: tamen dominus de Rosis dicit, quando magnos pisces comedit: ex quo deus dedit nobis ista bona, quare non comederemus ɔc. jako ste spolu mluwiewali. Již my na wšaký den s mistrem Eneášem odsud pojedem. TM[u] se porúčiem. Cele pane mním, že božím darem tento papež nám dán, a tak weliký hluk zde u tohoto dworu, ježto diw. Býwámť u něho často, a najwięc u wečer, ježto již jiní otejdú, tehdy tepruw nás k sobě zwolá, a tu conferimus diversa. Až se shledáme spolu, též budem silně rozpráwěti. Datum Romae, in die Annuntiationis S. Mariae, anno ɔc. XLVII. Prokop.

9.

Prokop z Rabšteina, wraceje se z Říma, opět další zprávy panu Oldřichowi píše, také o poslech z králowstwí Českého do Říma jdaucích, s kterými w Rovigo se potkal.
W Marburku, 1447, 2 Mai. (Z originálu.)

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, pánu mému milému.

Urozený pane milý! Zjednawše wšecky wěci w Římě po wóli KM[u], i wrátili sme se sem, a nalezli sme jej w Markpurce; neb tu měl rokowati s Uhry, i minul ten rok. Nowin z Říma jiných psáti newiem, než když sem bral poslednie odpuštěnie a požehnanie od Otce swatého, tehdy mi poručil, abych pozdrawil TM[u] od něho, a cožby bylo k dobrému a poctiwému wašemu, že wždy naleznete JS' k sobě přízniwú, a žádá i napomíná, aby k tomu podlé swé múdrosti, kterúž tě buoh obdařil, aby králowstwie České w dobré cestě stálo, a bludowé i swatokrádež (mienl drženie zbožie kostelnieho) aby se menšilo. Neb pane jistě wěz, žeť JS' mnoho dobrého o TM[u] drží, jakož sme pak spolu často rozmlúwěli o tobě; když se bohdá shledáme, tehdy šíře o ty wěci rozmlúwěti budem. Legat ad totam Germaniam učiněn, w pondělí post Judica, D. Cardinalis S. Angeli, a ten w májowých dnech wyjede, a pojede najprwé sem ku králi, aby ty wěci Uherské mezi králem a Uhry zjednal. Také jemu i České králowstwie úplně poručeno, i wšecky německé wěci a země wšie Germanie; welmi weliká jemu moc dána, a mám za to, že i o Ro-

kycana jému poručeno. Neb nynie tám jedú Małowec a Kuče od Hory, a byl sem s nimi na jedné hospodě w Ruigo *(sic)*, VI mil od Ferrarie, a wiem že jim jiná odpowěd dána nebude, než že Otec swatý swého legáta pošle a ty wěci jemu poručí, aby což dobrého bude toho králowstwie, to pósobil. Legatu sme již gleit králów poslali. Cilský měl taidinkowati mezi Uhry a králem, a Uhři nepřijeli; já mním anad proto, že wědie, že legat má přijeti, snad radějšie po legatu nežli po Cilském rokowati budú. A pak já newiem jich úmyslu, než to wiem, že papež jim dwakrát psal přísně, aby žádné wálky s králem Římským nečinili, než aby legátowy příjezdy čekali. Král odsud dnes jede do Petowa a do Rakenspurku, a odtud do Grece přijede. A já sem se uprosil napřed do Grece, neb mi koni welmi ustali, a twój mi welmi odychawičel, že na wšaký den umře; jediné kosti a kóže ostala. A král bude w témdni w Greci; sestru swú pošle o letnicech k muži do Elsas. Rádbych widěl, by se TM^t^ dobře měl i s swými syny. Welikú sem známost a přézeň wzel w Římě; a mním bohdá, že i KM^t^ tiem wiece mně přichylen jest. Datum Markpurg, die Sigismundi, anno oc. XLVII.

Vester Procopius.

10.

Témuž další zprávy we známost uwodí.
We Wídni, 1447, 5 *Jun.* *(Z orig.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, pánu mému milému a přézniwému buď d.

Urozený pane milý! Bychť TM^u^ nowiny psal, ty TM^t^ wie ode p. Kašpara; než rád slyšel sem, že TM^t^ dobře se má i se pány swými syny. A TM^u^ děkuji z dobré wóle a z přézni, kterúž má TM^t^ ke mně. A pak o našem papeži a o Římu budem sobě rozpráwěti, když se shledáme. Kněze legáta našeho čekáme, ježto jest legátem per totam Germaniam cum plenissima potestate. Wašemu roku, kterýž máte mieti s KM^u^, daj bóh, aby dobrý konec wzal; druzíť mu netušie, quia multi inter vestros non sincere procedunt. Kdyžbychom se shledali, tehdybych powěděl co wiem, ježtoby se tomu podiwil; a protož strach, že málo opět zjednáte. Já sem se uprosiw u KM^u^ přijel sem, abych sobě některé wěci zjednal, a také abych po té cestě Římské pootpočinul. Přijedeli skoro král, jakož se naději, dobře; pakli bude chtieti tam pobyti, ale pojedem tam zase k němu. Wětčímeť do Wlach. P. Kašpar nezdá mi se, byť neřku do Lince, ale blíže mohl jeti; protož nešel *(sic)* z darma TM^t^ o jeho příjezdu. A zdá mi se, že při wašem roku nebude moci býti. Zwiemli které nowiny, TM^u^ psáti se nebudu lenowati. Ex Vienna, die Bonifacii.

Vester Procopius.

11.

Témuž další zprávy, zwláště o jednání některých Čechů s knížaty Mišenskými a Brandenburskými, též o p. Menhartowi we Widni.

We Wídni, 1447, 25 *Nov.* *(Z originálu.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, pánu mému milému.

Urozený pane milý! Nowiny kteréž nynie u nás zde jsú, ty uslyší TM[t] na tom listu, kterýž bratru swému píši, i o těch babích řečech Ceisperkowých [1]) ɔc. I nebylo třeba TM[ti] jich psáti; a proto sem nezapečetil, aby TM[t] četl, a přečta rač poslati bratru mému w swém listu zapečetě, aneb Pawlowi purkmistru. Pak o těch nowinách o Mišenském a Bramburském měl sem w raddě odporu, že tu rok má býti o ty škody a žold Westfalský, a že oni přišli o to na p. Jiříka, ale ne proto, by s nimi měli co von Herrschaft wegen mluwiti, neb o nich nepochybuje KM[t] než jako o swých wěrných knieżatech a přáteléch. A já řekl: a snad také o tom w swém listu píše. List byl čten, ano jedno o té jiezdě nepřátel přes wáš grunt; já widěw to, nechal sem toho tak. O sjezdu s králem Polským nic my zde newieme. O p. Menhartowi netřeba mi psáti, tam ho máš. O roku prodlení TM[t] se ujisť, neb sú zde odpierali, že pro žádnú wěc odtažen býti nemóž. Cot jest p. Menhart jednal s králem aneb mluwil, sámť jest s ním mluwil, i neumiem nic TM[ti] o tom psáti. A prawie zde, žeby v wašich městečkách otewřených léhali přes noc ti ktož zemi škodie. Odepřel sem, jestli to tak, jehož já nemním, že to proti Waší wóli jest, a také poněwadž otewřena jsú, kterak móže to od Wás bráněno býti. TM[ti] se porúčiem. Zapečetimliť kdy črweným woskem, nediw se TM[t]; bychť práwa k tomu neměl, neučiniltbych toho. Protoť králóm a césařóm lidé slúžie, aby sobě i potomním swým ledakakýchs ctí dobýwali; dáli pak buoh zbožie k tomu, ježto ne tak stálé jest jako čest, aby časa čest zóstala. Ex Vienna, die Catharinae, 47. Prokop.

12.

Opět zprávy, zwláště o jednání, aby papež Felix důstojenstwí swého se odřekl; pak prosba o při páně Kašparowu s Ilburkem.

We Wídni, 1448, 7 *Jan.* *(Z orig.)*

Urozenému pánu, p. Oldřichowi z Rosenberka, pánu mému milému.

Urozený pane milý! Že se TM[t] na mě tieže, kterak se mám ɔc. z tohoť TM[ti] welmi děkuji, jako pánu swému milému. Děkuje bohu, dobře se ještě mám, a rádbych také widěl, by se welmi dobře měl i s swými syny. Pak nowiny, bych

[1]) Srown. Archiv Český II, 233 (článek prwní).

TM[u] psal, totby daremnie bylo, neb pán Kašpar TM[u] je široce píše, i Wlaské i Uherské. Než toto rač wěděti, že král Franský učinil umluwu, že Felix anebo Infelix má toho dóstojenstwie sstúpiti, a tak bohdá kostel swatý a stolice apoštolská jsúci upokojena, lépe bude moci již pilnost učiniti, aby bludowé a kacieřstwa z prostředu křesťanstwie wypleněna byla, nežli prwé; neb i legat jest k tomu welmi přichylen. Dále milý pane, měj TM[t] sobě poručenu při páně Kašparowu, ježto nad jiné w TM[u] dobré doufanie má, a jest tiem wesel, že ta pře na TM[t] přišla. A cele pane, mněť še zdá, jakžť já pána Kašpara znám, žetby on pro žádnú wěc nezapřel nic, cožby komu slíbil, a byť se w takowých slibiech winen čil, jakož rozúmiem že jeho tiem Ilburg winiti mieni, neswolilby snádně na žádného. A TM[t] přiwedeliť to k dobrému konci, i KM[u] na tom líbost učiníš, neb JM[u] jest welmi žel, že on tam také nesnáze trpí; a také TM[t] rozumie tomu dobře, že ten člówěk, budeli kteraké zřiezenie w naší zemi, welmi se nám hodí, neb jest mnohých běhów swědóm, ježto pohřéchu jiných nemáme, ktoby takowých běhów swědom byl. Jakož pak tomu TM[t] lépe rozumie, nežlibych já psáti uměl. TM[u] také se i bratra swého porúčiem. Dat. Viennae, dominico post Epiph. domini ꝛc. 48.

Prokop z Rabšteina.

13.

Nowiny o jednání krále Fridrichowu s Uhry ꝛc.

We Wídni, 1448, 25 *Febr.* (*Z orig.*)

Pánu mému milému, p. Oldřichowi z Rosenberka.

Urozený pane milý! Bychť TM[u] mnoho nowin psal, těch newiem, kromě že preláti Uherští, arcibiskup a třie biskupi, Waradinský, Wacowský a Rabský, a páni Nádršpán, Pálóczi Laslaw a Michal Orsák zde jsú, a taidinkují s králem před legátem, jenž prostředkem k smlúwě jest, na hradě: Uhři s legatem we dwú swětnicech, a král w třetí s swú raddú. Žádají čtyř prwních artikulów, král jich odpierá; si quo modo limitabuntur ad concordiam, deus scit. Mám za to, žeť brzo bude konec, neb oboji chwátají. Uhří sem přijeli dominica Reminiscere, král proti nim wyjel až před předměstie. Co skonáno bude, toť wám napíšem. Kněz Henrich zde; teidinkují mezi ním a králem, musíť sáhnúti až po loket do hrnce, jinak milosti mieti nebude, ačť wdy král jeho nynie w raddě proti Uhróm miewá. Zjednajtež také pro buoh něco dobrého na swém sněmu, abyšte darmo peněz netráwili. Legat mieni jeti do Čech, buď sněm neb nebuď, aby Otec swatý w klamu shledán nebyl. A odtad mieni na Rýn, ad tractandum de recompensa sedi apostolicae facienda. Dán v Wiedni, w neděli Oculi, 48.

Vester Procopius.

14.

Další nowiny, a omluwa ohledem na řeči, které s posly Českými do Říma jdaucími w městě Rovigo měl (Srown. akta sněmu swatojirského 1448, 20 Máje w Praze, Archiv II, 233).
We Wídni, 1448, 8 *Aug*. *(Z originálu.)*

Pánu mému milému, panu O. z Rosenberga.

Urozený pane milý! Píše mi TM', žebych TM^{u} zapomenul ɔc. TM^{u} já zapomenúti nemohu, jako swého milého pána a otce a zwláštnieho dobrodějce, w němž já i s swým bratrem w Čechách najwětší naději k našemu dobrému máme. Než že sem TM^{u} nic nepsal tak dlúho, toť jest činilo, že sem nic nowého tak k psaní hodného newěděl, a že sem s králem we Štyrsku byl. Ihned když kardinál odjel k wám do Čech, tehdy sem ihned za králem jel, a teprw po S. Margretě sme do Nowého Města přijeli ze Štyrska. Pak nynějších nowin o příměří s Uhry, od božieho těla, ježto přijde, do dwú let, i také kterak papež má w roce někoho poslati, aby smlúwu s králem jednal a s Uhry, i o smlúwě Pangracowě na IV tisících zlatých, to wiem že kardinál Paumgartnera dosti zprawil; i netřeba mi toho psáti široce, neb Paumgartner TM' zprawí toho z ust. Pak že TM' se na mě tieže, kterak se mám, z toho TM^{u} děkuji. Dobře se ještě mám, a KM' se pěkně a poctiwě ke mně má, ježto sem toho proti JM^{u} ještě nezaslúžil; neb JM' mě poctiwě drží, a wiem že TM' mi toho přeje. Také milý pane srozuměl sem, že ti poslowé někaké artikule na mě čtli. Owšem shledali sme se w Lampartech w jedné hospodě; tu někaká hádanie byly mezi námi o tu wieru. Oni swú při welmi chwálili, a já naši; a w těch hádaních mnoho řečí proskočí, jakož TM' wie; a jáť sem se do nich nenadál, by oni to tak pilně znamenali. Pak něcoť jest prawda, a něco púhý klam, ježto sem nikdy na to nepomyslil. Než móž snad býti, že snad biskup Tristský mistr Eneas s nimi také mluwil; neb my oba s nimi sme se hádali, chodiece okolo přékopów toho města a dlúho, až byla wečeře hotowa. TM' widí, kterakť sú mi byli změnili lopskú mú řeč, kterú sem k wám w Hradci mluwil, a křiwě po mně psali, a to ten Kuče; nenieť pak diw, žeť sú i tuto změnili. Porúčiem se TM^{u}; a rádbych widěl, by se dobře měl i s mladými pány i se pannami, jimž wšem službu swú wěrnú wzkazuji. Datum Viennae, feria quinta ante Laurentii martyris, anno ɔc. XLVIII. Prokop.

Poslali sme Folkestorfera a mistra Ulricha Ridrera a maléře welmi mistrného, aby nám ženu ohledali do Portigale králowu dceru Portigalského. Také tíž do Říma jeli o některé wěci ku papeži, a odtud dále. Basilienses se rozprchali jako lipowý klíny sem i tam. Diwný a nepoctiwý konec to koncilium wzelo; pomysl na to milý pane někdy hluboce. Již po TM^{u} túžím, to buoh wie, žeťbych tě s prawú wěrú rád widěl.

E. III.

R E G I S T R A
ZÁPISŮW KRÁLOWSKÝCH I OBECNÝCH,
roku 1454.

Dokončení. (Wiz Archivu díl I, str. 493—546. II, 175—208.)

482. Okazují list od Petra z Swejšína, s majestátem císaře Karla, w němž dáwá swobodu k hradu Kašperku, aby silnice swobodné šly z Pasowa do Čech, a to do roka trwalo, a cožby koli wezli, aby od toho cla nebylo bráno, kromě litého zlata a stříebra, jakož týž list swědčí. Dat. Pragae 1366.

483. Petr z Modliškowic okázal nám listy tyto: dwa krále Jana, swědčící Ctiborowi z Modliškowic a jeho dědicuom i budaucím we wsi Křepice řečené, přislušející hradu Pieseckému, se wším příslušenstwím, ku prawému manstwí a pod táž práwa, jakož jiní manowé mají; a třetí list císaře Karla, těch dwú listuow potwrzující témuž Ctiborowi, i Chwalowi jeho bratru, i jich dědicuom.

484. Matiáš z Črnočic okázal nám list s menší pečetí krále Sigmunda, který swědčí témuž Matiášowi na wes Minice blíž od Welwar, kteráž po smrti kněžny Žofky králowny České na krále spadla.

485. Jan Čelák okázal list jemu swědčící od Jana Badrského z Obidowic, na dwuor Badry a wes Lhotu s platem, kterauž otec jeho a strýc kaupili u kněze Jana opata a konwenta kláštera Hradišckého; ale toho listu téhož opata neokázali.

486. Prok *(sic)* z Šwamberka, jménem Henricha z Trhlína, okázal list císaře Karla, kterýž swědčí na léno hradu Ormštein Henrichowi hrabi z Trhlína. Dat. Normberk, l. 1361, fer. VI ante Thomae, německy.

487. Hanušek Maidl z Budějowic okázal nám dwa listy kněze Petra opata a wšeho konventa kláštera Sedleckého, jenž swědčí ta oba: dwa mistru Albíkowi a dědicuom neb budaucím jeho, na wsi Kotowice a Církwice řečené, a na mlýny w Hrobích a w Grewer *(sic)* pod Kamenem blíž Kolína na Labi, jeden na 34 ß a druhý na 13 ß platu ročního, s wýmluwami w nich položenými, a oba w jeden den daná a w jednu formu.

A třetí list s menší pečetí krále Sigmunda, potwrzujicí těch dwú listuo Janowi Maidlínowi z Budějowic a jeho dědicuom a budaucím.

488. Jan řečený Odolen okázal dwa listy, jeden Konrada arcibiskupa, swědčící Lewilowi řečenému Cwierner, měštěnínu starého města Pražského, na 230 ß gr. dluhu, kterýž jemu a Janowi z Libochowic dwě neděle po sw. Jiří tehdáž příštím splniti měli a slíbili, jakož týž list šíře swědčí. Dat. l. 1415, we čtwrtek po wšech swatých.

Druhý list téhož arcibiskupa, swědčící s rukojmiemi Janowi z Michalowic na 200 ß gr. Letkowi z Cwiernerowa, pod ležením.

489. Jan z Bratronic okázal list Mikše mistra najwyššieho i weškeu konvent *(sic)* bratří špitála swatého Františka u mostu, s rukojmiemi, swědčící na 90 ß dluhu Wršowi mladšiemu z Modřejowic, jemuž měli splniti we dwau nedělí po sw. Jiří, annorum etc. XX°.

490. Druhý list téhož opata s rukojmiemi, a jeden z nich Alberta z Mokřie rukojmě, swědčící na 32 ½ ß gr. sirotkuom Waňkowým z Blewic, a s nich platiti mají 3 ß gr. úroka ročnieho 2c.

491. Okázána dwa listy od Hynka Krušiny z Lichtemburka: jeden s menší pečetí krále Sigmunda, w němž dáwá Pútowi z Častolowic zboží po Hynkowi z Richnowa na krále spadlé, proto že byl protiwníkem kostela Římského a králowým, a w tom trwaje umřel.

492. Druhý list téhož krále Sigmunda s menší pečetí, w němž témuž Puotowi dáwá zboží po Waňkowi z Suchdola, Proti *(sic)* z Bieh, připadlá na krále, jako w dřewním listu; w jednom stojí »eosdemque prosequi«, a w druhém »eosdemque persequi.«

493. Mikeš z Salhauza, jménem pána swého Jindřicha z Dubé, seděním na Lipém, okázal list s menší pečetí krále Sigmunda záškodní, swědčící Hynkowi Hlawáčowi z Dubé, kteréhožto učinil hajtmanem w Lužnické zemi, kteréžby tam škody wzal, ježtoby je pokázati mohl, ty jemu a jeho dědicuom nawrátiti má, a cožby zámkuow dobyl neb wězňuow, to se má králi dostati.

494. Waněk od Zachařika okázal nám list Frantiska probošta kostela w staré Boleslawi, swědčící na prodání twrze w Zepoziech (sic) s dworem poplužním, za 160 ſſ gr. Wáclawowi z Horek a Barboře jeho manželce i jich dědicuom budúcím k wýplatě.

Zmatečný list, tak sám prawí.

495. Franus Wawřinec z Hradce králowé okázal nám dwa listy: jeden Žofky abatyše i wšeho konventa kláštera Sezemického, w němž se zawazují platiti 10 ſſ gr. úroka panně Anně jich spolusestře, jakož jim jejich mátě Kateřina mlynářka 100 ſſ půjčila, a to že ukazují na Chotči.

Druhý list Margrety abatyše i wšeho konventa téhož kláštera, w němž též Anně powolili 2 ſſ gr. platu Chotči.

496. Wania z Prahy okázal nám list kněze Jakuba děkana i wší kapitoly kostela sw. Petra Wyšehradského u Prahy, kterýž swědčí na prodání dwora we wsi Wršowicích ku purkrechtu, s lukami, dědinami, pastwami, chmelnicemi i s jiným příslušenstwím, Janowi řečenému Haléř a Welce jeho manželce i jich dědicuom budúcím, pod úroka puol páté kopy, jakož list šíře swědčí; a ten dwuor jest k prebendě mistra Zdeňka.

497. Bohuslaw z Kunwaldu, swým a Jana bratra swého jménem, okázal tato dwa listy: jeden krále Jindřicha, w němž Rudlinowi krajčímu a měštěnínu Nowého města Pražského pod hradem Pražským, a jeho dědicuom, dáwá tři lány z lesu řečeného Hostiwic, ku purkrabstwí Pražskému příslušejícího, k dědičnému a wěčnému držení, aby sobě to wyplanil a wyklúčil, jakož týž list šíře swědčí. Datum Pragae 1309.

498. Druhý list Anny králowé Jindřichowé, na též a témuž Rudlinowi swědčící.

499. Třetí list krále Jana, taychž dwau listú, a toho což w nich položeno, potwrzující témuž Rudlinowi.

500. Také okázal list s majestátem krále Wáclawa, kterýž swědčí Řehořowi, synu Čeňkowu, měštěnínu starého města Pražského, na dwuor w Hostiwicích, na swobodu od berní, lozunkuow, daní, obtěžowání položení, jakož list šíře swědčí.

501. Také okázal nám list purkmistra a konšeluow wětšího města Pražského, kterak před nimi wyznal Kunc zlatník, spoluměštěnín, že Pešík a Jan bratří z Prahy od stříbrné hwězdy, poručníci sirotkuow Řehoře syna někdy Čeňkowa postřihače, wyplatili od něho 2 ſſ gr. platu, kterýž měl na dwoře Hostiwic řečeném Čeňkowský, a že je z toho platu propúští.

502. List krále Sigmunda s majestátem, w němž zapisuje urozenému Janowi z Michalowic a jeho dědicuom hrady staré i nowé a město Bělá, a rybník pod

Doksú městečkem, s městečky wšemi i wesnicemi, i se wšemi příslušnostmi w listu wypsanými, w 6000 ﬂ gr., jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Prešpurce l. 1429, u vigilii swatého Šimona a Júdy.

Toho jsme w registrách nenalezli. A tak ti hradowé mají otewřieni býti králi na jeho náklad, a bez škody toho, komuž zápis swědčí.

503. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž urozenému Petrowi z Michalowic dáwá plnau moc, aby swé wšecko zboží, mowité i nemowité, mohl dáti i poručiti komuž chce, w žiwnosti nebo na smrti, a to aby mocno bylo, jakoby dskami bylo zapsáno; jakož týž majestát swědčí.

504. List poručenstwí a dání Petra z Michalowic, swědčící Wáclawowi z Michalowic, na wšecka zboží mowitá i nemowitá, na wšecky listy oc. jakož se w témž listu šíře wypisuje.

505. Item list poručenstwí a dání Wáclawa z Michalowic, swědčící Jindřichowi z Michalowic, na ta na wšecka zboží i na listy, jakož také w témž listu šíroce jest wypsáno.

506. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje urozenému Burianowi z Gutšteina, a Janowi bratru jeho, wes Podwořany kláštera Postoloprtského, a wsí Wrbici a Libošice kněží Kartauských, w 1261 ﬂ gr. jakož týž list šíře swědčí, jehož dat. w Praze l. 1426, den sw. Hawla. Neměli lidí obtěžowati.

Ten se jest s registry srownal; ale hned při též formě stojí toto znamenáno: »Idem Burian praescriptionem super quibusdam villis hic contentis sonantem a Henrico Sprimberg debet exbrigare.«

507. List krále Sigmunda s menší pečetí, w němž zapisuje wsi Žižlice, Obora, Obořička, Újezd, Rybnice, Hradištko a Sebnice, a dwuor w Nebřezinech se dwěma forberky opata z Plas, kromě lesuow, Burianowi z Gutšteina, w 600 ﬂ gr. jakož list swědčí, jehož dat. w Znojmě, w pondělí po prowodní neděli l. 1421.

Toho jsme w registrách nenalezli.

508. List s majestátem krále Sigmunda, w němž zapisuje Něprowi řečenému Duc z Wařin, a Ondřejowi z Slatiny a jich dědicuom i budúcím, 900 ﬂ gr. na hrad Nečtiny s jeho příslušnostmi, s městečky, wesnicemi, s užitky a službami, dwory oc. jakož list šíře swědčí; jehož dat. l. 1420, den 23. prosince měsíce.

Také w témž listu připisuje 100 ﬂ gr. každý rok z berně na opatu z Teplé; a to w registrách nestojí.

509. Item při témž list Jana řečeného Michalec z Michalowic, Jana z Wartemberka, Henricha z Elsterberka, Mikuláše Zajíce z Hazemburka a Fridricha z Kolowrat, w němž wyznáwají, že jest s jich radau král Sigmund ten zápis učinil a zapsal.

510. Při těmž také okázán jest list na papíře s pěti pečetmi, od Haranta a Lwíka bratří z Wražného, swědčící na ten zápis Zbyňkowi a Humprechtowi nebožce Sazemowu synu z Kocowa.

511. Item list na papíře s šesti pečetmi, od Zbyňka a Humprechta z Kocowa na též swědčící Burianowi z Gutšteina.

A také táž wuole swědčí na tento zápis s majestátem císaře Sigmunda, kterýž teď po tomto znamenán jest.

512. List s majestátem císaře Sigmunda, swědčící Zbyňkowi z Kocowa na 200 ſſ gr. k těm prwním sumám na Nečtiny zapsaným připisujících za to, že jest týž Zbyněk hrad a příkopy oprawowal, jako týž list šíře swědčí; jehož datum w Bazilii l. 1434, den sw. Řehoře.

Ten se s registry srownal.

513. List s menší pečetí krále Sigmunda, jímž potwrzuje Bawuorkowi z Šwamberka trhu kúpením od opata a konventa z Plas na tři wsi, Mertník, Lity a Lomničku, jakož tayž list swědčí; jehož dat. l. 1421, prwní den Ledna, w Litoměřicích.

514. Také při těmž okázán list kněze Gotfrida opata a konventa z Plas, w němž prodáwají wsi Mrtníky, Lity, Lomničku, Baworowi z Šwamberka, jestližeby jeho pečeti newywadili, kdež za ně s rukojemstwí stojí, aby ty wsi držal do wywazení, jakož tayž list okazuje.

515. Při těmž okázán list papírowý s sedmi pečetmi, od Jindřicha z Šwamberka řečeného Bawuorek, swědčící na ty zápisy na 100 ſſ gr., na dobrau wuoli Burianowi z Gutšteina.

516. List krále Sigmunda s menší pečetí, w němž zapisuje wsi Mrtník, Lity, Lomničku a Wražný, opata z Plas, Bawuorkowi z Šwamberka, diel za zachowání, a díl za službu we 100 ſſ gr., jakož tayž list okazuje; jehož datum w Litoměřicích, den obřezání páně l. 1421.

Ten měl wětší pečetí potwrzen býti; toho jsme w registrách nenalezli.]

517. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje wsi Leděč a Záluží s mleynem, opata z Plas, Burianowi z Gutšteina, diel za zachowání, a diel w 600 ſſ za služby zuostalých, jakož list šíře swědčí; jehož datum w Znojmě, w pondělí po prowodní neděli, l. 1421.

Ten w registrách nenalezen.

518. List s majestátem krále Wáclawa, jímž zapisuje 400 ſſ gr. na wsi řečené Třemošná, probošstwí Mělnického, Petrowi z Chrastu a jeho dědicuom i

budaucím, jakož i týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze, l. 1415, sedmý den měsíce Čerwna.

Račte se na to ptáti, zapisowalli jest král Wáclaw w sumě dluhu peněžitého kněžská zboží k odcizení od nich, čili nic.

519. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje wes Třemošná řečenau, proboštstwí Mělnického, a wes Nýnice kláštera z Plas, Petrowi z Chrastu, we 200 ß gr. jakož týž list šíře swědčí; jehož datum na Horách Kutnách, w úterý před narozením pána Krista l. 1420.

Toho jsme w registrách nenalezli; a swědčí na wes jednu, prwé zapsanau králem Wáclawem.

520. Při témž okázán list Přibíka z Klenowého, w němž wyznáwá, kterak jemu Petr z Chrastu zapsal 2000 ß na swém zboží, a že jest dal Burianowi z Gutštaina listy w jeho dluze, kteréž měl od krále Wáclawa a od císaře na Třemošnú, a tauž wes že jest Přibíkowi byl zapsal, a propustil ji Přibík Burianowi; ale od Petra z Chrastu my jsme žádné wuole newiděli, swědčící Přibíkowi, ani Burianowi.

521. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje Kaznějow se dwěma rybníkoma a s jedním forberkem, Březie a Črmny opata z Plas, se wším příslušenstwím, Burianowi a Janowi bratřím z Gutšteina, díel za obranu a zachowání, a díel w 500 ß gr. za služby, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum na Horách Kutnách, w úterý před narozením pána Krista l. 1420.

Není w registrách nalezen. Páni, račte těch listuow wážiti, kteréž tuto Burian s menší pečetí okázal, prawěli jsú z králowy kancellarie wyšly, poněwadž w registrách se nenalezají, a weliké sumy w nich se zapisují na malá zboží.

522. List s menší pečetí krále Sigmunda, jímž zapisuje wes Lomany s dworem kláštera z Plas, díel za obranu a zachowání, a díel za 100 ß gr. za služby, Janowi z Sádku, jakož týž list šíře swědčí, jehož dat. w Litoměřicích, den obřezowání páně l. 1421.

Ten měl wětší pečetí potwrzen býti. Ten list okázán, a při něm list dobré wuole nań od Jana Šaška z Sádku swědčí Jindřichowi a Rackowi bratřím z Mřtníka.

523. List s majestátem krále Sigmunda, w němž zapisuje Fridrichowi a Hanušowi bratřím z Kolowrat a jich erbuom 14,400 zl. rýnských, zlatý počítajíc po 18 gr., a to proto, že měl 200 koní chowati do roka; a w 7200 zl. zapisuje hrad Dobřieš, a přewozuje jim 1500 ß gr., kteréž jim jsú prwé na Domažlicích zapsány, na Dobřieš, jakož týž list šíře okazuje; jehož dat. w Normberce l. 1422, w sobotu před narozením matky boží.

Račte páni ten list pilně znamenati, jakož se najprw zapisuje 14,400 zl. a jedině 7200 ukazuje na Dobříš, a potom přewozuje 1500 ß, takli se ta summa najprwní trefí těch zlatých rýnských w tato dwa rozdíly? S registry se srownal ten list.

524. List s majestátem krále Sigmunda, kterýž swědčí Hanušowi z Kolowrat a Jindřichowi z Kolowrat synowci jeho, že jim k dřewním sumám 1200 ſſ gr. na zboží Dobříšské připisuje, jakož týž zápis šíře swědčí, jehož dat. l. 1437, w pátek den sw. Františka.

Ten se jest s registry srownal.

525. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž přiráží a přidáwá Hanušowi z Kolowrat, i jeho synowcowi Jindřichowi z Kolowrat, k dřewním sumám dluh w dřewních listech zapsaný 7200 zl. rýnských, 450 ſſ gr. a 50 ſſ gr., kterýchžto 50 ſſ dal Sigmundowi z Kotenčic; kteréžto dluhy prwé má zapsané na Točník a na Žebrák; a w tom aby hrady Točník a Žebrák, i k nim zboží příslušná, i Dobříšské zboží, jako w jednostajné sumě drželi, dokudžby jim sumy wšech dluhuow dřewními i tiemto listem zapsané dány nebyly, jakožto ten list šíře okazuje, jehož datum w Benešowě, l. 1437, w pondělí den sw. Martina.

Ten se s registry srownal. Těch 7200 zl. rýnských za služby a za škody učtené zuostaly, i list na to w Normberce wydali, kterýž wrátil; a to zapisuje w swrchupsaném listu, i to, což wíce k tomu přiráží. Ale newieme, wrátil-li jest ten list na 7200 zl.

526. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Hanušowi z Kolowrat i jeho dědicuom 1000 ſſ gr. w zástawu na wšech Berúnských, na Wzdicích, na Črmně, na Trubíně, na Baworyni, jakož týž list šíře ukazuje, jehož datum w Benešowě, l. 1437, den sw. Martina.

Ten se s registry srownal.

527. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Hanušowi z Kolowrat i Jindřichowi z Kolowrat w zástawě Slapy, dwuor s popluží, a tyto wsi: Buše, Přestawlky, Nowý dwuor, Krámy, Lečice, Malé Záhoří, Zdan kláštera Zbraslawského, a Štěchowice městečko kláštera Strahowského, we 430 ſſ gr., jakož dále list swědčí. Dat. l. 1437 w Praze, w pátek den sw. Františka.

Ale dobré wuole od Jindřicha z Kolowrat na žádným z těch listuow newiděli jsme.

528. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje wes Králowice i wsi Blšany, Wýrow, Bielá, Hubenow, Kačín, Swéhrdy, Brodezlech *(sic)*, Kaceřow, Dobřieč, Nynice, Jezdec, Třemošnice Malá, Třebetko, Radištko, Kážňow, Obora, kláštera z Plas; Dúbrawa, Ostrý Kluk, Nelepic, Wraž, Kořízké; item wsi Potworow křižownikuow Zderazských; item Řiezenino, Sedlice, Bukowina týchž křižowníkuow, Horsedly, Dětinieky *(sic)* kanowníkuow Pražských, Kladrubce probošta z Brozan, Fridrichowi a Janowi z Kolowrat w 900 ſſ gr., item 830 ſſ gr. za službu, item w 305 ſſ gr. za škody u Wyšehradu wzaté, jakož list swědčí; jehož dat. w Boleslawi, w pondělí po sw. Brikcii l. 1420.

529. List krále Sigmunda s menší pečetí, kterýž swědčí týmž Fridrichowi a Hanušowi z Kolowrat, na ty wšecky wsi w prwním listu wypsané, a ukazuje na

ten list, zapsané w 1500 ſſ gr., a do roka měli míti 200 koní, a polem ležeti w poslušenstwí hauptmana Plzenského, jakož týž list šíře swědčí, jehož dat. w Budině, po narození matky boží l. 1425.

Což prwních listůw, to wše naposledy okazují, a těch jsme žádných s menší pečetí w registrách nenalezli.

530. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje wsi Habrowů a Březin proboštstwí Rokyčanského, diel za zachowání, a diel za jistau summu peněz w jiném listu zápisném na Kladrubce swědčícím proboštstwí Mělnického, Fridrichowi a Hanušowi z Kolowrat bratřím, jakož týž list šíře swědčí, kterýžto měl wětší pečeti císařskau potwrzen býti; jehož dat. w Litoměřicích, druhý den po obřezowání božím, l. 1421.

Nenalezli jsme ho w registrách.

531. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž Fridrichowi a Hanušowi bratřím z Kolowrat dáwá powolení, což jsú kúpili, nebo jim zastawili neb prodali, budto dwory, wsi, lesy, pótoky, rybníky, hory, doly opát a mniší kláštera Plasského, budto za dobré paměti krále bratra mého, krále Wácława, a nebo za mne Sigmunda, že mé powolení mají; a také w témž listu jim zapisuje dwuor w Nebřezinech, jakož týž list šíře swědčí. (Ten dwuor mají opát a konwent kláštera z Plas wyplatiti.) Jehož datum w Litoměřicích, pátek před wánoci l. 1420.

532. List s menší pečetí ciesaře Sigmunda, swědčí na wes řečenau Hostúň, proboštstwí hradu Pražského, Hanušowi z Kolowrat, diel za zachowání a obranu, a diel w 1000 ſſ za služby učiněné a činiti majície zapsanú, jakož týž list swědčí; jehož dat. w Prešpurce l. 1438, w neděli před hodem sw. Michala.

Zdá se nám, že jest ten list po smrti císařowě udělán. Wedle toho list dobré wuole od Hanuše z Kolowrat, swědčící Burianowi z Gutšteina na ten list i na jiné, jakožto na ten list, kterýž swědčí na Příbram.

533. List s majestátem krále Sigmunda, w němž zapisuje Fridrichowi a Hanušowi bratřím z Kolowrat na sumě berně králowské na klášterstwí Plaském každé léto 300 zdwihnauti a to do wybrání 800 ſſ gr. a nic dále, jakož týž list šíře swědčí; jehož dat. na hradě Pražském, w úterý po sw. Jakubu, den 30 měsíce Čerwna; králowstwí uherského l. 38, římského 10 a českého 1.

Ale let od narození božieho není. Ten jsme jediný w registrách nalezli. Jindřich z Kolowrat, a Beneš bratr jeho z Kolowrat, připowiedají se k těm listóm, kteří swědčí Fridrichowi a Hanušowi z Kolowrat, že k nim mají práwo.

534. List krále Sigmunda s menší pečetí, w němž zapisuje wsi Mlýnec, Brawelně, Welkanowo, Lesina, Šitbor, Zamilič (?) proboštstwí z Chotěšowa a kláštera Piwoňka, Janowi Gutšteinu a Matějowi Mnhlice bratřím z Otowa, we 400 ſſ gr.

57 *

za službu, kterúž se 20 oděnci jízdnými, na místě které by jim bylo ukázáno, učiniti měli, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Stříebře, w neděli w postě l. 1421.

Toho jsme w registrách nenalezli; ten jest měl wětší pečeti potwrzen býti.

535. List s menší pečetí císaře Sigmunda, swědčící na wes Lysina řečenau Janowi řečenému Gutštein, diel za obranu, a diel w puol druhém stu kopách gr. zapsanau za služby a škody, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Litoměřicích, na hod obřezowání páně l. 1421.

Není w registrách nalezen, a měl wětší pečetí potwrzen býti; a ta wes Lysina jest w druhém listu napřed jmenowaném napsána témuž Janowi Gutštein s jinými, ale toto jest prwní zápis. Ten list také Henrich z Otowa okázal, a prawí že jest toho dědic i druhého, neb w obú swědčí dědicuom.

536. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje urozenému Jindřichowi ze Stráže i jeho erbuom a dědicuom budúcím Přerow twrz se dworem a dědinami i se wsí, Mračenice dwuor také s dědinami, a k tomu wsi Wesce, Břiestie a Wykáň kláštera Břewnowského; item w Nehwizdech malých dwuor s dědinami, i také s lidmi a cožkoli tu jest kanownictwí sw. Wáclawa na hradě Pražském; Senice wes proboštstwí téhož kostela; w Černiciech pět člowěkuow, w Sedlčanciech obojích tři člowěky, a w Mochowě jednoho člowěka kanownictwí Wyšehradského, s úroky ɔc. i se wším přislušenstwím a panstwím, w 1000 ß z milosti daných, a 150 ß jimiž tu twrz wyplatil, jakož týž list šíře swědčí, a že měli sumy obyčejné komoře králowské přislušné wydáwati časy swými, a lidí neobtěžowati. Dat. w Praze, l. 1437, w pátek den swatého Františka.

Ten se s registry srownal.

537. List s menší pečetí císaře Sigmunda, w němž zapisuje urozenému Jindřichowi ze Stráže twrz Přerow, i s těmi wesnicemi k té twrzi přislušejícími, w též sumě jakož majestát swědčí, a což by na to stawení neb oprawení té twrze nebo zboží naložil, že w tom obém w jednostajném práwě to držeti má, jakož týž list šíře ukazuje. Dat. w Znojmě l. 1437, den sw. Mikuláše.

538. List s menší pečetí krále Sigmunda, swědčí Hawlowi z Sychrowa, na 200 ß zapsaných na wesniciech těchto: Stajička a Lhota opata z Slowan, a Mokrsko a Wlčice Karthúské, se wším přislušenstwím a panstwím, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Čáslawi, fer. III post Laetare l. 1421.

Ten list Lacek z Košejowie okázal, a prawí, že jemu Hawel strýc byl.

539. List s majestátem císaře Sigmunda, w němž zapisuje Jakubowi z Wřesowic a jeho dědicuom budúcím zboží kláštera Teplického, Chomútow město a klášter křižownikuow Pruských, Túžim proboštstwí Milewského, Ploskowice křižow-

mikuow malý hoří z Malé Strany, zboží Pátecké kláštera Strahowského, Želany špitálu Pražského, Rudník kláštera sw. Apolináriše, Wřešťany kostela sw. Jiljí, Lahošť a Řisuty kanownictwí sw. Wáclawa na hradě Pražském, Chuče a Liběšice probošstwí Litoměřického, Chaberce kněží Wyšehradských a Skršín, i se wším jich příslušenstwím, w 5000 ß gr. w zástawě, s přímipkami, aby suma králowská obyčejná do komory králowské příslušející byla wydáwána s těch zboží, a lidí aby neobtěžowali mimo poplatky, ani nowých mayt ani clá aby newyzdwihal, a nemá w zemi s toho bůřiti, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze l. 1437, w sobotu před sw. Kateřinau.

W to páni račte nahlednauti.

540. List s majestátem krále Wáclawa, w němž zapisuje Haškowi z Robce wes Rymany we 130 ß gr., a wsi Žitenice obě s jinými wesnicemi jí příležícími w 500 ß gr. jakož týž list jemu Haškowi a dědicuom i budaucím jeho šíře swědčí, jehož datum w Praze l. 1410, den 4 Čerwna.

Ten list Jakaubek z Wřesowic okázal bez dobré wuole.

541. Také okázal list s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje Mikulášowi ze Wšebořic wsi Swinčice, Obrynice opata z Oseka w 78 ß gr. za službu, jakož týž list jemu i jeho dědicuom šíře swědčí, jehož datum w Litoměřicích, na hod narození božího l. 1420.

Toho jsme w registrách nenalezli, a měl wětší pečetí majestátem potwrzen býti. Wedle toho okázal list dobré wuole od Waňka, Mikuláše a Janka bratří ze Wšebořic jemu Jakubowi z Wřesowic i jeho dědicuom budúcím na ten zápis swědčící; ale od toho Mikuláše ze Wšebořic, kterýž se w listu krále Sigmunda jmenuje, my jsme dobré wuole newiděli.

542. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje Záwišowi z Jimlína a jeho dědicuom wes Hříwčice kláštera Strahowského, se wšemi požitky, diel za službu a diel w šedesáti ß, item za škody a žold zadržalý u Wyšehradu 17 ß gr., jakož týž list šíře swědčí; jehož datum jest den sw. Martina l. 1420.

Ten měl wětší pečetí potwrzen býti; není w registrách nalezen. Wedle toho okázal list dobré wuole od Záwiše z Jimlína Jakubowi z Wřesowic swědčící na ten zápis.

543. List s majestátem krále Wáclawa, w němž zapisuje Benešowi a Bohuňkowi z Hořowic w zástawě hrad Rabštein, s městečkem a s wesnicemi, i se wším příslušenstwím, w 1600 ß gr.; a jestližeby král Wáclaw bez dědicuow umřel; tehdy potomní král má ten hrad od nich a od jich budúcích wyplatiti we 2000 ß gr., jakož týž list šíře swědčí, jehož datum we Chbě l. 1397, we čtwrtek post natiwitatis Mariae. Ten list okázal Častolor. Týž Častolor okázal list záškodní krále Sigmunda s menší pečetí, swědčící na Galhotu z Hořowic, kteréžby škody

wzal od nepřátel, že s ním má o to milostiwě naložiti a zaplatiti, jakož týž list šiře swědčí, jehož datum w Tatans (sic), na boží wstúpení l. 1425.

Ten se s registry srownal.

544. List s majestátem krále Sigmunda, w němž zapisuje Galhotowi z Hořowic 600 ſſ gr. na sumě králowské, kterauž dáwá jemu mistr špitálský řádu Jerosolymitánského s čerweným křížem do splnění sumy 600 ſſ gr., jakož týž list jemu a jeho dědicuom budaucím swědčí, jehož datum w Tatě l. 1425, penultima die Martii.

Ten se srownal s registry. Ten list také Častolor ukázal, a také swědčí Bohuňkowi.

545. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje wes Kladrubce proboštstwí z Mělníka Wilémowi z Tupadl i dědicuom we 100 ſſ g., jakož týž list šiře swědčí; jehož dátum w Litoměřicích, w pátek po nowém lětě l. 1421.

Ten měl wětší pečetí potwrzen býti. Račte znamenti, jestli ta wes prwé jiným zapsána. Ten list Wáclaw z Tupadl syn Wilémuow ukázal.

546. List s menší pečetí krále Sigmunda, w němž zapisuje Rackowi a Janowi z Žilowa wsi Březie a Újezdec, a mlayn Dubský, a kopu platu na krčmě w Ledcích a lúku oc. diel za zachowání a obranu, a diel we 100 ſſ gr. kteréžto jim za službu jich w zachowání hradu Karelštýnu, od dání téhož listu až do ukrocení a spolu sstúpení nesnází neb wálek a ruoznic. w tomto králowstwí wzniklých činiti majících (sic), jakož týž list jim i dědicuom jich swědčí; jehož datum w Plzni, den sw. Fabiana a Šebestiana l. 1421.

Ten list Jan z Žilowa okázal, a prawí, že jest ty wšecky služby wyřiedil.

547. Hanuš z Těšetic okázal list s majestátem krále Wáclawa, w němž zapisuje Joanesowi ze Zwěstowic huti mezi branami w městě Lokti w 40 ſſ gr., aby jemu úroka každé suché dni kopa gr. byla placena, dokudžby nebylo dáno 40 ſſ gr., jakož list šiře swědčí. Dat. Pragae, l. 1417, ten čtwrtek po početí matky boží.

Ale dobré wuole od toho Joannesa ze Zwěstowic, by komu byla dána, newiděli jsme; než štrayc Joannesuow tak prawí Hanuš z Těšetic, že jest jemu to włožil we dsky dworské.

548. Jan z Děčína okázal nám tyto listy dolepsané:

a) List krále Jana, swědčící Peškowi ze Skřekowa za wes Čahostic, kterauž wzal od něho, a Jindřichowi z Kamýku, na 200 ſſ gr. a 50 ſſ gr. zapsaných na maytu w Litoměřicích a w Austí nad Labem. Dat. w Praze, XVIII kalendas Februarii an. dom. 1319.

b) Druhý list krále Jana, swědčící Peškowi ze Skřekowa na Skřekow, k dědičnému manstwí i dědicuom budaucím. Dat. XVII kal. Febr. a. d. 1319.

c) Třetí list krále Jana, swědčící dětem někdy Janowým z Wartemberka, na hrad Skřekow a wes Budkow a clo w Austí nad Labem, k manstwí a službě. Dat. w Praze l. 1319, IV° idus Septembris.

d) List císaře Karla, potwrzujíci Skřekowa k manstwí, a dworu Swądowa, Benešowi z Wartmberka a dědicuom jeho, aby z toho slúžili. Dat. Pragae, l. 1370, w pátek po sw. Petru a Pawlu.

e) List krále Wáclawa témuž Benešowi a jeho dědicuom, potwrzujíci listuow, kteří jemu zhořali, na dědičné manstwí Střekowa a dworu Swädowa, jakož týž list šíře swědčí. Dat. Pragae a. d. 1370, fer. III post Petri et Pauli.

f) Dwa listy latinské, jeden císaře Karla a druhý krále Wáclawa, w táž slowa swědčící jako drewní dwa, týmž a na též.

g) List krále Jana, swědčící dětem někdy Janowým z Wartmberka, na úrok w Ústí na Labí a na clo w Litoměřicích, w 250 ſſ gr. zapsané k držení, dokudž by jim ta suma nebyla dána. Dat. IIII idus Septembris a. d. 1319.

549. Mikuláš Štuksa okázal list kněze Jana opata a wšeho konventa kláštera Zbraslawského, w němž prodáwají na sboží téhož kláštera 10 ſſ úroka ročního do žiwota.

Druhý list mistra Erazima i wšeho konventu bratří domu špitálského sw. Františka u mostu, swědčící na 180 ſſ gr. témuž Mikulášowi Štuksowi ze Strašnic i jeho dědicuom budaucím.

550. Kašpar, jménem ženy swé Duory a swým, okázal list s pečetí císaře Sigmunda, w němž dáwá práwo nápadní po smrti Kačky Šanowic, manželky někdy Ješkowy, odtudž ke dworu tudíž po nich zuostalém, a k dědinám i ke wšemu což k tomu přísluší, Pešowi ze Sedlčan a jeho dědicuom i budaucím. Dat. w Praze l. 1437, w středu před hromnicemi.

Ta Duora byla žena Pešowa.

551. Martin Rendl okázal nám list, s majestátem krále Wáclawa, kterýž swědčí jeho otci Martinowi Rendlowi, že jemu král Wáclaw za službu a za škody zuostal 200 ſſ gr., a jeho týmž listem propauští z té služby manské, i berně kterauž činiti má s Tisowé, s twrzi a se wsí, tak dlúho, dokudžby jemu a jeho dědicuom nebylo dáno swrchupsaných 200 ſſ.

552. Druhý list okázal s menší pečetí krále Sigmunda, w němž Martinowi Rendlowi a jeho dědicuom dáwá wšecky úroky a požitky i wlastnost, kteréž Jan Strniště we wsi Čížice měl, proto že se učinil nepřítelem králowým ten Jan Strniště.

553. Jan z Chrolpic okázal nám tyto listy: list purgmistra a konšeluow Starého Města Pražského wyznáwací, jenž slowe učtený, w němž Mikuláše ze Sárawy

spoluměštěnína quitují a swobodna činí, a jeho dědice i budúcí, ode wšech sbierání berní, lozunkuow i daní oc. s ním se učetše.

Item list Malostranských wyznáwací, kterak před nimi Mikuláš řečený Zárowský žádal jich listu, a jest jemu dán, kterak Martin a Anna wdowa někdy Jana Plaira swým a dědicuow swých jménem, dwuor a twrz Hradištko prodali dřiewe řečenému Mikulášowi a jeho dědicuom se wším příslušenstwím, i šíře což se w tom listu wypisuje.

Item list s majestátem císaře Karla IV, jímž potwrzuje Frickowi komorníku a Jindřichowi wrátnému a jich dědicuom listu Malostranských, kterýž w tom listu slowo od slowa wepsán, a dotýče se dworu Hradištko blíž u wsi Hostowic.

554. Jan Sosnowec okázal nám listy Cwokowy na mlýny na kameni swědčící, jeden list konšeluow přísežných Staroměstských wyznáwací, kterak před nimi Mikuláš řečený Rokcaner kaupil u Františka Jakubowa Welflina za 200 ℔ městiště, mlýny a zahrady, dům před zdí města Pražského na Poříečí, s příslušnostmi a užitky wšemi k nim od starodáwna příslušejícími, jakož týž list šíře swědčí. Dat. Pragae a. d. 1328, kalendas Julii.

Druhý list, w němž Janek Rokycanský, seděním na Brzwech, ty mlýny swé dědičné prodáwá purgmistru a konšeluom i wší obci Starého města Pražského za 130 ℔ gr.

Třetí list, jímž tayž purgmistr a konšelé i obec města Pražského prodáwají ty mlýny Janowi Welwarowi za 100 ℔ gr.

Čtwrtý list, w němž Jan Welwar ty mlýny s těmi listy na to již dotčenými dáwá swú dobrú wuolí Janowí z Sútic.

Páty list, w němž Jan z Sútic ty mlýny prodáwá dědický Wáclawowi Cwok řečenému i jeho dědicuom budúcím. Také okázali list, w němž Marek z Dlúhé Třědy pergmister hor winných wyznáwá, že Jan čiešník winici z nowa štiepenú blíž lesu Libenského *(sic)*.

555. Puota z Ilburku ukázal vidimus pod pečetí Starého Města Pražského, w němž swědčí, kterak král Sigmund urozenému Wendowi z Ilburka, seděním na Egrberku a Šenwaldě, německý za škody a za dluh 5000 uherských zl. zuostal, a slibuje témuž Wendowi a mladému Wendowi a jeho strayci Puotowi, ty zlaté splniti we třech létech pořád zběhlých, jakož týž list na to i na jiné šíře swědčí. Dat. a. d. 1426, ad vincula Petri.

556. Jan z Lobkowic okázal nám tyto listy dolepsané: *a)* jeden Martina Rotlew, rychtáře a konšeluow přísežných Nowého města Pražského, wyznáwající, kterak před nimi mistr Konrad, puškař králuow, wyznal swým a budaucích swých jménem, že Jindřichowi řečenému Naz, měšťenínu Starého Města Pražského, a jeho

dědicuom, duom s welikau wěží a s jeho městištěm, kterýž byl starého Zajíce, mezi domem Hawlowým wozataje na rohu s jedné, a dworem wéwody Opawského s druhé strany, tím wším práwem a pořádkem, jakož sám držal, prodal jest a wzdal, jakož týž list šíře ukazuje.

b) List krále Wáclawa s majestátem, swědčící na wěži někdy urozeného Zbyňka z Hazmburka se dwěma winicema, a též twrz někdy Maisnarowu se dwěma dómkoma a s winicí ꝯc. w Nowém městě Pražském proti klášteru Slowanskému, kteraůž byl sobě týž král Wáclaw wykúpil, i Petrowi z Holešowa písaři kuchynnému swému a jeho manželce Alžbětě i jich dědicuom a budúcím ku přebýwaní a bydlení, a jim na tom 150 ſſ zapsal, jakož týž list šíře wyswědčuje, to i jiné záwazky.

c) Třetí list krále Wáclawa, kterýž swědčí Joannesowi Maistrhanowi, tak řečenému z Pomberka, na 150 ſſ gr. na wěži s dworem proti klášteru Slowanskému a na winici s hrádkem, která leží proti klášteru sw. Kateřiny, kteréž jsau byly Henslína Maisnara, měštěnína Starého města Pražského, jakož týž list šíře swědčí k wýplatě.

d) Čtwrtý list krále Wáclawa s majestátem, kterýž swědčí témuž Johanesowi z Pomberka a jeho dědicuom, na týž duom s wěží, zapsaný w puol druhém stu ſſ gr., a nad to jemu k té sumě připsal 30 ſſ, kteréžto w poselstwí na strawy naložil, jakož týž list šíře swědčí.

557. Jan z Kunwaldu okázal nám list křižowníkuow se špitálu od mosta z Starého Města Pražského, swědčící na dluh 284 ſſ gr. Pešíkowi z Kunwaldu, jeho dědicuom a budaucím, a w tom nemá jim platiti 20 ſſ úroka, které jim platiti měl s mlýnuow Helmowých, jakož týž list ty wšecky záwazky šíře okazuje. Také jest okázal list konšeluow přísežných Starého města Pražského, w němž wyznáwají, kterak jsau widěli zápis w knihách jich městských zapsaný, poručenstwí, kteréž učinil Řehoř syn Čeňkuow saukeníkuow na swuoj dům, na dwuor w Hostiwicích, na 11 ſſ gr. platu w Kněžicích, na dluhy i na jiná zboží, Pešíkowi a Jankowi, bratřím od Stříebrné hwězdy, měšťanuom Starého města Pražského.

558. Pecha z Munic okázal list s majestátem krále Wáclawa, swědčící Jindřichowi z Čerňoklad na dwuor w Municích k hradu Hluboké příslušející, a jeho dědicuom budaucím; a s toho má k Hluboké s koněm a samostřelem slúžiti.

559. Waněk z Řitky okázal s menší pečetí list krále Wáclawa, kterayž swědčí Janowi řečenému Komis z Libuna i jeho dědicuom na daní hory, Psí Hora, za Kníněm, s řekau Whtáwau, s potokem i s její příslušnostmi, na manstwí a službu k Dobříši, k swatosti za tři neb čtyry dni jednoho pěšího střelce. Tayž Waněk okázal list s majestátem krále Wáclawa, w němž jemu nawracuje dwa lány lesa

Chrochonto *(sic)* ke wsi Řitka příslušného, kteréž jemu byli úředlníci odjali, a s toho má slúžiti s jedním střelcem jiezdným k Karštainu, kolikrátby potřebí bylo a byl požádán.

560. Waněk řezník, Poláčkuow syn z Prahy, jménem poručníkuow a sirotkuow Mikulášowých z Nimburka, okázal list císaře Karla, swědčící urozenému Janowi Šwab synu Henningowu z Jikwe a jeho dědicuom, na práwo nápadní králi příslušné na Kyrněwicích na wšem dworu s příslušenstwím, Wykleky wes wšecka s kostelním podacím tudíž, w Rašewicích 4 ℔ gr. a 40 gr. platu i šíře na jiných wesnicech tudíž jmenowaných, a to po smrti někdy urozeného Domanka z Kyrňowic, jakož týž list šíře swědčí. Datum jeho w Praze, l. 1361.

A my newíme, jsauli jiní sirotci aneb jiné osoby k tomu také sprawedliwi, neb jest list dáwní, a těch jest bylo několiko bratří.

561. Kunaš z Machowic okázal nám dwa listy s majestáty krále Wáclawa, oba dwa w jedna táž slowa swědčící we wšem se srownáwající, jedné že jeden jest desátý den měsíce Ledna, a druhay 25 den téhož měsíce Ledna. Tíž listowé jednostajně swědčí Wyšatowi a Buškowi bratřím z Machowic na směnu wsi králowské Chřenowice se wšemi příslušnostmi za jich wes Žlukuow, kterážto králowě komoře jest přiwinuta, jakož ti listowé to swědčí. Dat. prwního w Budějowicích l. 1382, die 10 Januarii.

562. Bušek ze Hřešihlaw okázal nám listy: jeden s majestátem krále Jana, jenž swědčí Konradowi Jinošowu měštěnínu Pražskému na richtu Plzenskau s její příslušnostmi, kteraužto jemu a jeho dědicuom byl neslušně odjal, a zase jemu a jeho dědicuom práwem dáwá, jakož týž list šíře swědčí. Dat. Pragae, kal. Augusti, l. 1319.

Druhý list krále Jana s majestátem téhož, w němž téhož richtářstwí Plzenského potwrzuje Tyrmanowi Lenword, měštěnínu Kutenskému, a jeho dědicuom. Datum toho léta w Licmburku l. 1328.

Třetí list císaře Karla, kterýž téhož listu krále Jana swrchupsaného potwrzuje Petrowi a Janowi řečeným Laimwater, a jich budúcím dědicóm, jakož týž list šíře swědčí. Datum Pragae an. dom. 1360.

Čtwrtý list krále Wáclawa s majestátem, na tauž richtu w Plzni, swědčící Jindřichowi z Dworu richtáři dědičnému města Nowého Plzně, a jemu potwrzující, jakož týž list swědčí. Pragae, a. d. 1382.

Pátý list s menší pečetí krále Sigmunda, kterýmž Wáclawowi a Ondřejowi bratřím richtářuom města Nowého Plzně a poctiwé paní Regině potwrzuje wšech práw potwrzení, hamfeštuow, listuow, kteréž jsau měli předkowé jich na tauž richtu w Plzni od předkuow králuow Českých, jakož týž list šíře swědčí. Dat. l. 1424.

Šestý list s majestátem krále Sigmunda, w němž nadepsané Regině a jejím dětem té richty a těch práw na tu richtu potwrzuje. Dat. l. 1426.

Sedmý list též Reginy kšaftowní, w němž dáwá Ondráčkowi muži swému a Albrechtowi z Týnce.

Osmý list, jímž jest Albrecht s Ondráčkem umluwen o swau polowici té richty.

Dewátý list kšaftowní Ondráčka, který dáwá a poručí dceru swau Luciji.

Desátý list, w němž císař Sigmund potwrzuje toho richtářstwie Wáclawowi a Ondřejowi bratřím richtářuom Nowé Plzně, a toho listu s menší pečetí, kterýž také swědčí Regině.

Jedenáctý list, w němž Albrecht z Týnce wyznáwá, kterak se jest stala mezi ním a Ondráčkem waypowěď, o jeho polowici, Dobešem z Modřejowic a jinými.

Dwanáctý list, w němž Lucia z Hodušic, jakožto dědička po swém otci Ondráčkowi zuostalá, ty wšecky listy i ta práwa k tomu richtářstwí w Nowé Plzni, dáwá Kmoškowi ze Hřešíhlaw, manželu swému, jakožto týž list její i ti napřed dotčení listowé šíře okazují.

563. Beraunští měštěné okázali nám list s majestátem císaře Sigmunda, w kterýmž jim i jich buducím listuow jich wšech a zwláště krále Wáclawa II list, krále Jana, císaře Karla a krále Wáclawa, na jich práwa a swobody, potwrzuje, i šíře jim milost činí, a wsi některé w tom majestátu wypsané při jich městu zuostawuje; kterýmžto majestátem odpírají tomu zápisu, kterýž Burian z Gutštaina okázal na ty wsi Hanušowi z Kolowrat swědčící, že na to prwní zápisy mají; a také nám okázali list krále Jana a císaře Karla, na jich swobody swědčící. A toho majestátu datum w Praze, l. 1437, den 20 Dubna.

564. Jakub z Berauna, jménem probošta kostela sw. Jana křtitele na Skále blíž od Berauna, okázal list s majestátem císaře Sigmunda, w němž témuž proboštowi, jehož některé zboží jiným osobám zapsal w jistých sumách, slibuje, dále že žádného jeho zboží nemá zapsati žádnému, pakliby zapsal, aby to žádné moci nemělo. Dat. toho listu w Praze l. 1437, den 17 měs. Ledna.

565. Jakub z Berauna okázal nám list s majestátem krále Karla, kterýž swědčí Janušowi ze Zbečna a jeho bratřím a dědicuom jich na horu Žurická Hora řečenú, a pole řečené Pískow, i na jiné jich dědictwí, jimžto král dáwá, jakožto týž list šíře swědčí. Dat. w Praze, L. 1350.

Prawí týž Jakub, že jest jemu ten Januš byl děd.

566. Okázáni listowé Lukáše richtáře z Nimburka: jeden krále Wáclawa, kterýž swědčí Wítowi řečenému Sokol, richtáři w Nimburce, a druhý na týž a také potwrzující, s majestátem císaře Sigmunda, swědčí Lukášowi nynějšímu richtáři

w Nimburce, na wykúpení a na swobodu sumy 20 ſſ gr. každý rok se dwau dworuow a forberkuow k sumám berně králowské přicházejících, u Nimburka položenaych, jakož týž list jemu Lukášowi a jeho dědicuom šíře swědčí.

567. Něper jménem synuow Rúsowých ze Hřešihlaw okázal list kněze Lwíka opata a konventu kláštera Strahowského na 200 ſſ gr., puojčených Rúsowi ze Hřešihlaw, jemuž w nich postupují a zapisují wsi Nebušice a Ujezdec Wysoký w zástawu, jakož týž list šíře swědčí.

568. Jan z Lobkowic okázal nám list s majestátem krále Sigmunda, w němž Mikulášowi z Lobkowic a jeho dědicuom některých listuow opatských a klášterských i městských králowství Českého potwrzuje, jakož týž list šíře swědčí; na šnuoře majestát.

Při témž okázal list kněze Jakuba opata a konventa kláštera Sedleckého, w němž prodáwají Mikulášowi z Lobkowic a jeho dědicuom 30 ſſ gr. úroka ročního wěčného na oboře jich na Horách Kutnách, i na swých na wšech dědictwích ꝛc.

Item list opata a konventu kláštera Ostrowského, w němž se wyznáwají dlužni býti králi Wáclawowi, anebo tomu, kdož by ten list jeho jménem měl, 160 ſſ gr. jedné sumy králowské, a zaplatiti slibují na časy na témž listu položené.

Na ten sme dobré wuole newiděli od krále Wáclawa.

Item list opata a konventu kláštera Sedleckého, w němž zapisují Wáclawowi Prennarowi měštěnínu u Hory a jeho dětem a budaucím XIIII ſſ gr. platu ročního na dwoře a na dědinách Owčárských, jakož týž list šíře swědčí, a kdožby list měl s jich dobrú wolí.

A té jsme my newiděli.

569. Dluh zápis na Sedlištky. Kuba z Jewišowic okázal nám tři listy: jeden kněze Jana biskupa Litomyšlského, se dwěma pečetma, w němž prodáwá urozenému Michalowi z Dubu wes Sedlištky řečené, za 130 ſſ gr., s dworem dwú pluhú role, a s úrokem 12 ſſ gr. ročního i se wším příslušenstwím a panstwím, jakož w listu se šíře píše.

Druhý list s majestátem krále Wáclawa, téhož potwrzující, a držící w sobě ten list biskupuow slowo od slowa.

Třetí list s majestátem císaře Sigmunda, w němž Kubowi z Jewišowic těch dwau listuow swrchupsaných we wšech záwazcích potwrzuje, a k tomu připisuje jemu na tom 100 ſſ gr., jichž puojčil Kuba, jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze l. 1437, w pondělí po wšech Swatých.

570. Jan z Lobkowic okázal nám list s majestátem krále Wáclawa záškodní, swědčící Mikulášowi z Lobkowic, jenž měl hrad Blankštein obehnati králowým woz-

kázaním, a jiným, kdožby při témž byli s ním k tomu postaweni; a druhý list s menší pečetí krále Sigmunda zášskodní, swědčící Mikulášowi z Lobkowic, jemuž slibuje za plné škody, ježto slowau poražené, jakož měl lidí přiwesti. Dat. l. 1420.

571. Procek z Tupadl okázal nám dwa listy: jeden kněze Mikuláše opata i wšeho konwentu kláštera Wilemowského, swědčící Benešowi z Tupadl a Wáclawowi synu jeho, na 100 ß gr. dluhu na Bačkow, a na zboží na ty dwě wsi, jenž přileží tu blíž k Smrdowu.

Druhý list, w němž Henslinus richtář z Habru prodal mlayn swuoj, k jeho richtě přislušející, Benešowi z Bačkowa a jeho dědicuom a budaucím za 11 ß gr.

572. Jan Lapačka ze Sukorad okázal, jménem Janka sirotka z Ještěrb, list s jednau pečetí Konrada arcibiskupa, swědčící Janowi z Ještěrb na 300 ß gr. dluhu, w nichž jemu zapsal wsi a zboží Žerčice, dwuor s poplužím, s celau wsí Kobylníky a s Čižowkau, a kmety s dědinami, s platy, jakož týž list to i jiné wýměnky šíře wypisuje.

573. Děpolt z Rizmberka okázal nám list krále Českého a Polského, w němž dáwá powolení apatekářowi mistru Bandinowi (k) dědictwí a zboží w Hostiwicích, úroka puol desáté ß s úrokem téhož dědictwí, kteréžto jest prodal Mikulášowi Hilbrantowi, na něhožto týž král Jan to dědictwí přewodí, jakož týž list šíře swědčí. Dat. idus Aprilis l. 1300 *(sic)*.

Item list Zbyňka arcibiskupa, wyznáwací, kterak kněz Miran kanowník dwuor w Hostiwicích, kterýž někdy Prokop Lešek držal, opatrnému muži Čeňkowi sukna kraječi a měštěnínu Starého města Pražského wložil w purkrechtní práwo, pod 5 ß gr. a 20 gr. za jistau sumu.

List s majestátem krále Wáclawa, témuž Čeňkowi potwrzující toho trhu i kúpení ku purkrechtu.

Item list Konrada biskupa Olomuckého i wší kapitoly kostela Mělnického, také na týž dwuor, témuž Čeňkowi w Hostiwicích ukazující, se dwěmá pečetma.

574. List s majestátem krále Wáclawa, w němž zapisuje Čeňkowi postřihači z Prahy a jeho erbuom 352 ß gr. na berni na sumě na klášteru a konwentu sw. Jana zákona matky boží na Malé Straně, aby sobě wybíral podlé toho, jakož oni platí, bez přetržky až do wybrání sumy swrchupsané, jakož týž list swědčí. Dat. l. 1404.

Ale dobré wuole od toho Čeňka ani jeho dědicuow my jsme newiděli na ty listy.

575. Probošt a konwent kláštera Raudnického okázali nám list s menší pečetí krále Sigmunda, w němž jim slibuje již dále, zboží jich nezastawowati žádného, odtrhnúti ani od nich odciziti žádnau příčinau, pakliby se stalo skrze zmeškání a bez

wědomí skrze kterážkolį uchwácení, aby to nižádné moci néinělo; nýbrž dáwá jim swobodu i wšelikau moc, tomu se protiwiti a odpierati, a těm uchwáceným listuom nepowolowati, jakož týž list šíře a znamenitěji to wyswědčuje; jehož dat. w Litoměřicích, l. 1421, fer. IIII ante dominicam Oculi.

Ten list w registrách nalezen a srownal se.

576. Hynek Krušina z Lichtmburka okázal nám list s pečetí králowé české Barbory, jemu swědčící na zboží nápadné a manstwí w Chotiwici, dwuor poplužní, dwory kmetcí s platem, kostelním podacím ꝛc. po smrti nebožce Martina Kolinského, jakož týž list šíře swědčí.

Item list Hynka Krušiny z Lichtmburka, swědčící na ten zápis, kterýž má na hrad a město Kladsko, i na Frankštein na hrad a na město, i na ty obě zemi, i na ta wšecka zboží, kteráž k tomu má; kterýž zápis swědčí jemu na 9000 ſſ, a na 600 ſſ urozené Anně z Koldic manželce jeho we 3100 ſſ gr. jménem wěna, kteréž jí na tom ukazuje s wýminkami w tom listu položenými.

Item list s majestátem císaře Karla IV, w němž Endrlinowi řečenému fersuchar, mincmaistru na Horách Kutnách, w 600 ſſ gr. zapisuje richtářstwí na Horách Kutnách, a jeho dědicuom, se wšemi i wšelikými pokutami, winami i práwy jinými, jakož týž list ta práwa i jiné záwazky šíře w sobě zawírá; jehož datum w Praze, l. 1363.

Dobré wuole jsme na to newiděli.

577. Jiřík z Lažan okázal nám list s majestátem krále Wáclawa: dáwá powolení Hyncowi z Lažan, což má od koruny České léno neb podací, aby mohl prodati neb zastawiti, komuž chce, w též práwo, aby se odtud služba koruně České dála, jakož týž list šíře swědčí.

578. Sezema z Pawlowa okázal list krále Sigmunda s menší pečetí, w němž Kunaškowi z Pawlowa otci jeho potwrzuje danie Žofky králowé České na wes Wlčice k manstwí kraji Hradeckému s desíti lány, úroky, rybníky, s lesy i s jinými příslušnostmi, jakož týž list šíře swědčí.

579. Bohuslaw z Dobračowic a Petřík z Semic okázali nám list s pečetí Jana markrabě z Bramburk a knížete w zemi Lužnické a Gerlické, kterýž swědčí Prokopowi Bohuslawowi z Starého Města Pražského, jehož zastawil i jiné rukojmě we 2400 ſſ gr. k Kunce z Mochowa a její dětem a k Benešowi a Heřmanowi bratřím z Chustnika k wěrným rukám, a slibuje jim wywazeti je ꝛc. jakož týž list pod stawowáním šíře swědčí.

580. Item Sigmund malý robenek, syn Wáclawa Filmenuow, okázal list krále Sigmunda pod menší pečetí, w němž potwrzuje dědictwí desnácti dwořnuow,

a tudíž sedění; Wáclawowi otci swrchupsaného Sigmunda pacholíka, a to w Stibořeti *(sic)* jemu i jeho dědicuom, jakož týž list šíře swědčí, jehož dat. l. 1431, w středu před božím tělem.

581. Okázán list německý od kněze Bedřicha, od opata Dětřicha a konventa kláštera Sedleckého, prodáwací wes a dwuor Lužow se wším příslušenstwím, Jakubowi Wilmanowi měštěnínu u Hory i jeho dědicuom a budaucím, jmenowitě 20 ß gr. platu; pakliby tu nepostihli 20 ß gr., ale na wšem zboží jich za 200 ß gr. k wayplatě, jakož týž šíře swědčí.

582. Ondřej z Drachowa okázal nám list s majestátem krále Wáclawa, kterýž jeho otci Bohušowi z Drachowa swědčí, na podací oltáře a kaplana matky boží ke cti ɔc. w kostele Pražském, i na to, což k tomu oltáři platu přísluší, jakož týž list šíře swědčí.

583. Šimonek z Jílowého okázal list kněze Františka opata a konventu kláštera Ostrowského, swědčící na 28 ß gr. dluhu Jakubowi a Joštowi bratřím z Jílowého.

K tomu se před námi přiznala Katruše z Jílowého, sestra Jakubowa z Jílowého, že ten list Šimonkowi dáwá swobodně.

584. Racek z Risemberka okázal nám list se třemi pečetmi od Zdeňka z Dršťky purkrabie Horšowského, Zdeňka z Dršťky řečeného Kolwín, Wilema ze Ždára, jistcuow i rukojmí, swědčící na dluh 500 ß gr. Janowi z Wildemfelsu a Janowi ze Ždiáru ɔc. a jim w tom sstúpili w Stankowách a w Holučowách wšeho zboží ɔc.

585. Okázán nám list jménem Tomka z Knienic od kněze Petra opata a konventa kláštera Wilemského, kterýž swědčí Benartowi z Okrúhlice a jeho dědicuom i budaucím na wsi Okrúblice a Chlístow, pod purkrecht přewedeno na téhož Bernarta i jeho dědice i budaucí od Štefana ɔc. s wýminkami w tom listu položenými.

586. Pawel Křižan z Hrádku swým a Chmelíkowým jménem okázal dwa listy: jeden Jana opata a wšeho konventa kláštera Hradištského, swědčící Jakubowi řečenému Chmelík z Újezda a Hrzkowi bratru jeho a jich budaucím, na prawé dědictwí a swobodný purkrecht k wěčnosti, na wes Bušow, sobě panstwí pozuostawujíc, s wýminkami pod úrok, jakž týž list šíře swědčí; a druhý list s menší pečetí krále Sigmunda, téhož trhu a prodaje i kaupení ku purkrechtu potwrzující.

587. Mikuláš z Lobkowic okázal tři listy: jeden swědčí s krále Wáclawowým majestátem Mikulášowi z Újezda na duom u Hory Glecorów s wysokau wěží, jakož ten list dále swědčí, i na druhý duom, jenž leží na koňském trhu u Hory.

Druhý list s menší pečetí krále Sigmunda, kterýž swědčí Mikulášowi z Lobkowic na odúmrt na duom někdy Petruow Dobringeruow u Hory, i jiné zboží jeho, kteréž má u Hory neb na zemi.

Třetí list Mikulášowi z Lobkowic na zboží Ludera někdy purkrabie hradu Hasišteina, na Horky w Čáslawském kraji, i na jiné, kteréž měl a má w Čechách.

588. Jakúbek z Wřesowic okázal nám list Konrada arcibiskupa Pražského, kterýž swědčí Rytkerowi z Polenska na hrad Caisperk na 3000 ℔ gr. i jeho dědicuom, a na 52 ℔ a 40 gr. na počtu zuostalých, jakož to list okazuje.

Wedle toho okázal dobrau wuoli od Rytkéře z Polenska a od Jana a Alše synuow jeho, swědčící na ten list arcibiskupský témuž Jakubowi a jeho synu i jich dědicuom budaucím, i šíře jakož ten list w sobě zawírá, a okazuje na Tloskowice.

Ale králowské powolení listu my jsme newiděli, jakož se jeho dotayče w listu Konradowě; aniž jsme toho widěli, by Rytkéř zjednal powolení na to od Králowy Milosti, jakož se w tom listu jeho zawazuje.

589. Lacek z Rosejowic okázal nám list s majestátem krále Wáclawa, kterýž swědčí Pawlowi z Puchník na dánie domu blíž od rybníka pode wsí Rosejowice se čtyrmi lány rolí měřených, i šíře na wíce dánie lesów oc.

A prawí Lacek, že jest Hawel byl jemu strayc.

590. Jakaubek z Wřesowic okázal list kněze Petra opata i wšeho konventa kláštera Milewského, swědčící Janowi Hajdanowi z Odolenowic, jeho manželce, jich dětem a budaucím, na 49 ℔ 17 gr. na puol šesta lánu swobodných na lidech w Kojšowicích na šest let w zástawu.

Wedle toho okázal list dobré wuole na ten zápis od Mandeleny, dcery pozuostalé po Janowi Haidanowi, Jakúbkowi z Wřesowic, i na jiné listy dwa, tuto doleji hned znamenané: jeden od kněze Petra opata i konventa kláštera Milewského, swědčící na dluh 30 ℔ gr. Joštowi z Tašwic a Anně manželce jeho, rozdílně na dwa roky splniti majících, a w tom postaupili wsi Werušic a zprawiti mají před každým i před Králowau Milostí, pod stawowáním, jímáním, hindrowáním, bráním lidí swých; ale powolení králowského my jsme na to na wše newiděli.

Druhý list na ten dobré wuole od Jošta z Tašwic, swědčící Janowi Hajdanowi w Kojšicích seděním.

Item list kněze Petra opata i konventa kláštera Milewského, swědčící na 40 ℔ gr. platu ročního we wsi Třebúní s plným panstwím do šesti let, jakož týž list šíře swědčí.

Druhý list od kněze Chwala, probošta zboží Tůzimského, s rukojměmi, swědčící na dluhu 20 ℔ gr. Janowi řečenému Drslaw i jeho manželce.

Item list od Jana a Racka bratří z Trebúně a od Přiby mateře jich, swědčící na dobrau wuoli na ta dwa listy napřed dotčená Jakaubkowi z Wřesowic.

591. Od kněze Bedřicha okázán list s menší pečetí císaře Sigmunda, w němž těmuž Bedřichowi dáwá swé práwo po smrti někdy Kunšowě w Kolíně, ke dworu, k pluhu rôle, a k domu, na krále připadlé.

592. Item list krále Wáclawa s majestátem, w němž zapisuje 3 ſſ platu ročního na wsi Milčice u Písku, a 1½ ſſ gr. na týchž lidech we wsi již psané, kteréž dáwali jménem berně králowské, a to w náprawu Přibíkowi ze Lhoty a dědicuom jeho; pakliby králowé Čeští to zase míti chtěli, aby jim bylo dáno 60 ſſ gr., jakož týž list lépe to okazuje; jehož datum anno 1396, 13 den měsíce Unora.
A ten list jest ukázal pan Heřman Sirotek od Bohuňka z Milčic.

593. Burian z Gutšteina okázal nám tyto listy dole psané: jeden Konrada arcibiskupa, jenž swědčí Petrowi z Hradiště, na 400 ſſ gr. dluhu a na 35 ſſ dluhu wywaženého, a 200 ſſ gr. puojčených na Herštein.

Druhý list od Konrada arcibiskupa, swědčící Petrowi z Hradiště řečenému Ebrzwin, w němž jemu přidáwá 20 ſſ gr. platu na Taynu Horšowském.

Item list s menší pečetí krále Sigmunda, w němž těch dwau listuow arcibiskupských potwrzuje.

Item list arcibiskupa Konrada, w němž slibuje Zdeňka z Drštky wywaditi ze wšech dluhuow, w kterýchž zaň stojí w rukojemstwí. Item list krále Sigmunda s menší pečetí, w němž se zapisuje, že téhož Zdeňka z Drštky slibuje wywaditi a jemu wšecky škody zaplatiti, kteréžby wzal w jeho službě; a ty škody měl w osmi dnech hajtmanu Plzenskému oznámiti, a sto koní do roka chowati.

Item list dobré wuole Bernarta Ebrzwína, seděním na Hradišti, od syna Petra, arcibiskupský a králuow list, jenž se dotýčí Hernštaina a Tayna Horšowského.
A prawí Burian, že má s dobrau wuolí ty listy od Walšteina, a že se k tomu sezná osobně.

594. Jan Firšic okázal nám list Konrada arcibiskupa, kterýž swědčí Janowi Firšicowi z Nabdína, na 100 ſſ gr., a w tom zastawil 8 ſſ platu na Straškowě, jakož týž list šíře swědčí.

595. Jan Šad z Kowače okázal list s menší pečetí, w němž dáwá swé práwo po smrti Zdichowě z Újezda na zboží tudíž w Aujezdu Janowi Černínowi z Černína, jakož týž list šíře swědčí.

596. Jan Wodèrad okázal list s menší pečetí kněze Mikuláše probošta Zderazského, swědčící na dwořiště pusté w Sekyřicích Janowi a Otíkowi synuom Wodèradowým ze Sekeřic, jakož list šíře swědčí.

597. Burian z Gutšteina okázal nám listy dwa: jeden s majestátem krále Wáclawa, swědčící na sumu berní králowských na Čáslawi zapsaných každé léto 100 ſſ gr. Hanušowi z Kolowrat do králowy wuole, jakož týž list swědčí.

Druhý list s městskau pečetí Čáslawskau, w kterémž se přiznáwají platiti a wydáwati témuž Hanušowi, tak jakož jest w krále Wáclawowu listu wypsáno.

598. Olbram z Kamenice okázal list od opata a konwenta kláštera Chotěšowského, jemu a Jindřichowi bratru jeho swědčící na wes Ucowu na 100 ſſ 30 gr. na zástawu, jakož týž list šíře swědčí.

599. Markéta z Litoměřic okázala list se třmi pečetmi, kterýž swědčí od kněze Petra probošta i konwenta kláštera Doksanského na prodání 14 ſſ platu po osmi kopách Anně ze Wskur, a Petrowi řečenému Bezpřem synu její, a Margaretě sestře jeho, na wšem zboží.

600. Jan Opozdil okázal nám list kněze Jana opata a konwenta kláštera Kladrubského, kterýž jemu a Dorotě manželce jeho i jich dětem a budaucím na zástawu wsi pusté Malkowice se wším příslušenstwím w 31 ſſ gr., jakož týž list šíře swědčí.

Ale králowského powolení my jsme k tomu newiděli.

601. Jan Očedělský jménem swým, Katruše sestry swé, a Wiléma z Netunic, okázal list krále Wáclawa s majestátem, w němž powoluje Rackowi z Prostiboře na manstwí wěno zapsati 400 ſſ gr., na polowici twrze Petrowic, Rohozné se Alžbětě jeho manželce, jakož týž list šíře swědčí.

Také okázal týchž osoby *(sic)* swaym jménem list pod pečetmi wisutými Jana a Wiléma bratří z Risenberka, kterak ta Alžběta swé wěno dáwá otci téhož Jana a těm již psaným rozdílně, a to wyznáwají, že to tehdáž obdařením krále Sigmunda tak pewné mělo býti, jakoby dskami bylo zapsáno, což by kdo komu dal před nimi.

602. Jaroš ze Stranowa jménem Jindřicha z Michalowic okázal nám tyto listy: list s majestátem krále Wáclawa Českého a Polského, se zlámanau pečetí, jímž jest zapsal Hynkowi z Dubé i jeho dědicuom wes městečko Mšeň.

Druhý list s majestátem císaře Karla, w němž zapsal 30 ſſ gr. platu a neb 300 ſſ gr. dědicky Hynkowi z Dubé Berkowi, na Mšeň, jakož týž list to okazuje.

Item list dobré wuole prodání a dání na ty majestáty od Jindřicha staršího Berky z Dubé, swědčící Janowi ze Smiřic.

Item list dobré wuole a dání od Jana ze Smiřic, swědčící na ty listy Jindřichowi z Michalowic.

Item list s majestátem císaře Sigmunda, swědčící Petrowi z Michalowic i jeho dědicuom, na dání dědické domu w Starém městě Pražském u zeleného orla proti zlaté štice.

A na ten majestát se dobrá wuole shledáwají w listech napřed znamenaných, na oboží i na listy swědčících, a tuto je najdeš při tomto znamení 6 B.

603. Jaroš ze Stranowa okázal list s majestátem krále Wáclawa, na spolek swědčící Jandowi z Kočněwic, Janowi Chudíř z Jirče a Jarošowi z Počic, jakož týž list šíře swědčí, jehož datum L 1398.

604. Jan Smetana ze Zahrádky ukázal list od pana Wáclawa Zmrzlíka, krále Sigmunda pod menší pečetí, w němž zapisuje platu 12 ſſ dwě wsi, totiž we Wrančicích a w Ostrowí špitála Pražského Machkowi z Dubrawy we 100 ſſ gr. i dědicuom jeho k wýplatě toliko, jehož datum jest w Plzni, na den sw. Fabiána L b. 1421.

Item na tayž swrchupsaný zápis list dobré wuole od paní Doroty z Lajska, manželky Machka w tom listu králowském jmenowaného, kterauž dobrau wuoli těmto listuom dáwá Humprechtowi z Tasnowic; item on dále opět listem pod pečetmi swau a dobrých lidí panu Wáclawowi z Swojšina seděním na Onšku. Dat. a. d. 1454 w sobotu po sw. Matěji.

605. Pan Aleš ze Šternberka okázal nám listy dole psané: list kněze Mikuláše opata a konventa kláštera Strahowského, kterýž swědčí s powolením krále Wáclawa na prodání 34 ſſ bez osmi gr. platu ročního we wsi w Honicích Mikulášowi Tost, měštěnínu Pražskému, a Kateřině jeho manželce, do žiwota.

List krále Wáclawa téhož trhu a prodaje potwrzující.

List dobré wuole od Kateřiny Tostowé, swědčící urozenému Janowi mladšímu z Rabšteina purkrabí Wyšehradskému; a od Jana z Rabšteina w témž listu dáwá se práwo k těm listuom panu Alšowi ze Šternberka.

606. Witek richtář z Kolína okázal listy krále Wáclawa: jeden jenž swědčí Ondřejowi otci jeho na richtářstwí, na duom i na jiná práwa s majestátem; druhý list na manstwí a na plat na wsi Rauské u wikpildu; a k tomu jiných šest listuow s Kolínskau městskau pečetí, každý zwláště swědčící na úroky w týchž listech položené, i na ty osoby swědčíce, kteréž se osoby w těch listech jmenují.

607. Panna Anna, dcera Rackowa z Plzně, okázala list kněze Gotfrida opata a wšeho konventa kláštera Nepomuckého, kterýž jie od nich swědčí na prodání 8 ſſ gr. platu ročního komornílio, do jejího žiwota.

608. Marta Adamowa dcera z Podwinie okázala nám list kněze Arnolta opata a wšeho konventa kláštera Nepomuckého, swědčící na 120 ſſ gr. Eufemie někdy Adamowě měštěnína Starého města Pražského a jeho dědicuom.

Táž Marta okázala list s majestátem krále Wáclawa, swědčící Tomášowi a Jonatowi a jich dědicuom na duom a na městiště na hradě Pražském mezi dwěma wěžema položený.

609. Daniel z Třeboradic a Marketa z Třeboradic dcera Swachnina, swým a muže swého jménem Janka Wolka ze Wšebořic, okázala dwa listy, jeden krále Wáclawa s majestátem, a druhý s majestátem císaře Sigmunda, w němž jest ten krále Wáclawa list slowo do slowa wepsán, a swědčí ten list císaře Sigmunda Janowi řečenému Wolek ze Wšebořic, Swachně wdowě někdy Janowě řečeného Srnec ze Stanowic, a Margretě dceři jeho a wlastní manželce řečeného Wolka, na dwuor Mikuláše někdy Ubaldina, Pražského a Wyšehradského kosteluow kanowníka, Třeboradice řečený, jim skrze téhož Mikuláše zastawený we 120 ſš gr., jakož týž list šíře swědčí k wýplatě oc.

610. Wenc z Donína okázal list, že jemu Jan z Donína strayc jeho zuostal dlužen podlé toho, jakož Wencowým poručníkem, Januow otec (sic) 14,000 ſš gr. u wěně 200 ſš gr. a toho jemu slewil 6000 ſš, a w ostatku jemu zapsal dwa zámky, Grawenštein a Falkenberk se wším příslušenstwím k zástawě, jakož list swědčí.

Tayž Wenc okázal list wyznawací Tiemów z Koldic, že před nimi Hlawáč z Donína sstúpil hradu Poymun (sic) [1]) a propustil, se wším příslušenstwím a s many, a k tomu 4000 ſš, kteréž měl na Grabšteinu zapsané, swrchupsanému Wencowi i jeho dědicuom budaucím.

611. Oldřich z Byšow okázal nám list krále Wáclawa s majestátem, kterýž swědčí, že dáwá wuoli k té smlauwě, jakož se Wintieř smluwil s Ondřejem z Baru a Witkem z Petrowa o práwo jim dané odmrtnie po Nedamírowi z Knína, na zboží Lhota blíž od Knína, jakož týž list šíře swědčí.

Týž Oldřich okázal list dobré wuole na ten majestát od Marše z Wlčkowic, jemu Oldřichowi swědčící.

Ale od Wintieře my jsme dobré wuole newiděli, ani toho práwa, kterak jest to měl od Wintíře z Knína.

612. Jan Lowčí z Purkarce okázal list s majestátem krále Wáclawa, kterýž swědčí Kundowi kuchaři a jeho dědicuom i budaucím, we wsi Purkarci na lán role, a we wsi Jezmic na jeden lán s městištěm nějakého pustého mlayna pod tauž wsí a na řece Wltawě, aby sobě k užitku přiwesti a ustawiti mohl, a to k dědicuom pod službami w tom listu položenými, aby lesuow Purkareckých nebo tudíž příležících hájil a hájili, jakož týž list šíře swědčí.

---

[1]) Hrad ten, nyní neznámý, we starých listinách tytýž i Reimunt neb Raimund, a to tak jistě zpráwněji, se jmenuje.

613. Jakub Wšerub s Barborau swau ženau okázal nám tyto listy: list Jana z Lestkowa podkomořího wýpowědný mezi Barborau a Jakubem Wšerubem s jedné, a mezi Janem z Lilkowic a Janem řečeným Cilka; list s jednau wisutau pečetí Jana Bechyně z Prahy podkomořího wýpowědní.

Item téhož Jana podkomořího s wisutau pečetí druhý list wýpowědný mezi týmiž stranami.

Item list s přitištěním pečeti welikého města Pražského, téhož dotýkající, na pergameně.

Item krále Wáclawa s majestátem, těch wšech listuow potwrzujícý, jakož ti listowé šíře to okazují.

614. Jan Opozdil. Sausedé Tayna na Wltawě okázali nám list Zbyňka arcibiskupa Pražského s jeho i také s pečetí kapitoly, kterýmž jim činí milosti, a w tom listu wypisuje i wysazuje, po čem platiti a co mají oc. jakož oc. *(sic)*.

615. Jan Sosnowec okázal nám list od Wáclawa Cwoka, list kněze Hawla opata i konventa kláštera Slowanského, w němž se zapisují wydáwati Cwokowi 7 ſſ gr. platu do roka na těch 70 ſſ, jakož za ně založil, když wyplatili ty lidi w Jenči, jakož týž list šíře swědčí.

616. Jaroš sukeník od Hory okázal nám list kněze Jakuba Chorber opata a konventa kláštera Sedleckého, kterýž swědčí Wáclawowi Kaufmanowi a jeho manželce a dědicuom jeho na wes Phasindorf (Pfafindorf?) prodanau, kromě welikého dworu, s wýměnkami w tom listu položenými, jehož datum l. 1413.

617. Purkart Kamaret od dětí Bužkowých z Drahowa, od Mandaleny a od její bratra, okázal nám list krále Sigmunda, swědčící Jindřichowi a Bužkowi bratřím z Drahowa, na wes Břiteň, kteráž někdy byla Malowcowa Kosořowá.

618. Karel a Jan, synowé někdy Jana Písaře z Nimburka, okázali nám list s majestátem krále Sigmunda, kterýž swědčí témuž Janowi písaři na dání richtářstwí w městě Nimburce, jenž bylo na krále spadlo po smrti Wíta Sokola, jakož týž list šíře swědčí.

619. Jan Múchek okázal nám list kněze Petra probošta a wšeho konventa kláštera Chotěšowského, kterýž jemu swědčí na 315 ſſ gr. na Kotowice wes dluhu wyšlého ze zápisu krále Sigmunda, kterýž swědčí Janowi Hanowcowi ze Šwamberka na 1000 ſſ na zboží swrchupsaného kláštera, kterýžto nám zápis s menší pečetí také okázal, a prawí, že jej spolu má s jinými.

A prawí Múchek, že Machna a Katruše z Plzně mají na těch zápisech s jeho dobrú wuolí 300 ſſ rozdílně, Machna 150 ſſ, Katruše 52 ſſ, a Engelhart ze Chba 100 ſſ, a to jim řekl dobrau wuolí oprawiti.

620. Okázáni nám listowé od Petra Ruthharta ze Swojšic, Wácława opata i wšeho konventa kláštera Sedleckého blíž Hory Kutny, kterýž swědčí Kanklinowi Ruthardi, měšťeninu Hory Kutny, na prodání hradu Malešow s městečkem; i na jiné šíře za 1300 ſſ, jakož týž list to šíře wyswědčuje; a jiná dwa listy císaře Karla IV, kteráž oba toho trhu a prodaje potwrzují, a w nich se k tomu powolení dáwá.

621. Zdeněk z Postupic okázal nám listy dole psané: List s majestátem krále Sigmunda, kterýž swědčí Jankowi ze Smilkowa na zboží kostela Litomyšského k držení we škodách a nákladích, kteréž jest pro zboží kostela Olomuckého *(sic)*, a ty škody a náklady aby hodným swědomím prowedl, jakož týž list šíře swědčí, jehož datum we Wratislawi l. 1420, w středu před kwětnau nedělí.

Ten list jest učiněn, dokudž ještě král Sigmund nebyl w Čechách korunowán.

622. List kněze Alše biskupa Litomyšlského, w němž wyznáwá, kterak jest slyšel počty od Janka ze Smilkowa seděním na Kostelci z nákladuow, kteréž učinil swými penězi, wyplacuje hrady biskupstwí Olomuckého, dluhu platě patriarchowi, a že jest ostal dlužen Jankowi 4000 ſſ, jakož týž list swědčí.

List dobré wuole na ta dwa listy, swědčící Bohuslawowí z Košině od Pawla z Jenšteina.

Ale těch listuow jsme my newiděli, dobré wuole od Janka ze Smilkowa a od Wáclawa z Dubé a z Leštna, a od Jana z Opočna, kteříž jsau měli předjíti tu dobrau wuoli Pawla z Jenšteina, a měli swědčiti Janowi z Jenšteina Pawlowu otci.

Item list dobré wuole od Bohuslawa z Košině Zdeňkowi z Postupic swědčící, ten jsme také widěli.

623. Jan z Račína jménem swým a swých bratří okázal nám dwa listy, jeden krále Jana a druhý krále Karla, jenž swědčí na wysazení a swobození čtyř lánuow we wsi Březně(?) blíž od hradu Nečtin, Uldřichowi kamenném tesaři a jeho dědicuom budúcím, kteréžto lány swobodí od dání, berní položení, i ode wšech obtížení, jakož tiž listowé swědčí.

624. Jan Dubánek okázal nám dwa listy: jeden krále Wácława a Purkarda řečeného Strnad, komorníka komory králowy, kterýž swědčí Janowi Sokolowi a k wěrným rukám Artlebowi a Jaroslawowi bratřím z Lamberka na 300 ſſ, aby na úmrtech wzeli, kteréžby do králowy komory najprwé měly připadnúti. Datum listu krále Wácława l. 1397, den 20 Března.

A prawí Dubánek, že má k nim práwo.

625. Týž Jan Dubánek okázal list Jana biskupa Litomyšlského s rukojměmi na 81 ſſ gr., swědčící Wilémowi z Dolan, Juršíkowi z Mateřowa, Janowi z Němkowic a Wilémowi mladému z Duban, který měl dáwno placen býti, jakož se w témž listu wypisuje.

626. Wilém z Netunic okázal nám list, kterýž otci jeho Wilémowi z Netunic swědčí, od Arnolta opata a kláštera Nepomuckého i wšeho konwenta na rybník Myšlewský, wes Střížowice, Lhotu, Malikomeří (?) Blewice městečko, Zdomyslice oc, jakož týž list šíře swědčí.

627. Týž Wilém ukázal list krále Sigmunda s přitištěnau pečetí, kterýž též zástawy opata a konwenta kláštera Nepomuckého potwrzuje.

628. Prokop z Šarky okázal nám list kněze Sifrida, opata a konwenta kláštera Brewnowského, kterýž swědčí na prodání 8 ſſ gr. úroka ročního wěčného Benešowi za Michowa *(sic)* z komory wydáwati majícího, jakož týž list šíře swědčí, kterak týž Beneš toho úroku nižádnému prodati nemá ani odciziti. Dat. téhož listu l. 1410 oc.

Týž Prokop z Šarky okázal nám list od Johanny z Žep a Lidmily dcery její odtudž, w němž jemu dáwají s dobrau wuolí ten list swrchupsaný opata a konwenta kláštera Brewnowského.

629. Jiřík Ebrzwín ze Hradiště okázal nám list, kterýmž Gotfrid opat a konwent kláštera Plaského Pawlowi i jeho dětem i budaucím zastawují a sstupují wes řečenau Biko *(sic)* s polmi oranými i neoranými, s doly, s horami, s potoky, s pastwami, s úroky, s berní i se wším práwem, jakož sami drželi, we 430 ſſ, jakož týž list to wše šíře zawírá, jakož dat. l. 1422, w neděli před hodem sw. Petra.

Týž Jiřík okázal nám list s majestátem krále Sigmunda, jímž jeho otci a jemu potwrzuje téhož listu opata a konwenta kláštera Plaského, a k tomu swau wuoli a powolení dáwá, jakožto w tom listu šíře se shledáwá.

630. Bušek z Tachlowic okázal nám list, kterýž jeho otci Buškowi z Tachlowic swědčí, od Jana opata a konwenta kláštera Postoloprtského s rukojměmi na 81 ½ ſſ gr., jakož týž list šíře swědčí.

631. Jan Múček okázal nám list, kterýž jemu swědčí od purgmistra a konšeluow Plzenských na 16 ſſ gr. platu komorního, na sobě a na městě prodaných, i na swých náměstcích, za 160 ſſ gr.

Týž Múček okázal list s majestátem císaře Sigmunda, w němž jemu dána moc, aby swé mohl dáti komuž chce, a to aby mocno bylo, jakoby dskami zapsal.

632. Okázán nám list s majestátem císaře Sigmunda s přitištěnau pečetí, w němž dáwá Johankowi z Plzně moc, aby swé dáti mohl komuž chce a kdy chce, a to mocno aby bylo, jakoby dskami zawázal, jakož týž list šíře swědčí, kterýžto Jan Múček okázal.

Týž Jan Múček okázal list smluwní mezi urozeným Janem z Risenberka a z Rabie a mezi Janem Múčkem, u něhož pečeti na swědomí páně z Rozmberka a jiných dobrých lidí.

633. Rameš okázal list císaře Sigmunda s přitištěnau pečetí, w němž jemu dáwá k držení plat we Wšehišech kaply swatého Petra na Wyšehradě; a kdyby kněží nawráceni byli, že toho má Rameš postúpiti a k témuž žádušt propustiti.

634. Jiřík Ebrswin ze Hradiště okázal nám listy: jeden kněze Gotfrida opata a konventa kláštera Cisternického *(sic)*, kterýž swědčí otci jeho Pawlowi Ebrswinowi, že jej mají a slibují wywaditi ze wšech rukojemstwí a jeho pečeť najprwé od Wiléma z Nebilow, i jinde, kdež stojí za jich opata a konvent. Druhý list kněze Tilmanna opata a konventa Plasského, w němž wyznáwají, kterak Pawel Ebrswin wydal za ně 300 ſſ, a ty jemu zaplatiti slibují, jakož jich list šíře swědčí.

635. Katruše z Plzně od swé dcery Anny okázala list krále Wáclawa s majestátem, kterýž swědčí Mikulášowi synu Hynkowu měštěnína Plzenského, na potwrzení trhu a kúpení w tom listu wypsaného, jakož týž list šíře swědčí.

636. Čeněk z Kolešowic ukázal list krále Sigmunduow pod majestátem, od pana Jana Šwamberka a od pana Racka z Risenberka, jenž swědčí na clo we Stříbře welké i menší, zapsané Janowi řečenému Hanowec a jeho dědicuom k wayplatě w 420 ſſ, jakož pak týž list šíře swědčí, jehož datum jest l. 1422, in vigilia nativitatis beatae Mariae.

637. Bohuslaw ze Chlumu okázal nám tři listy: prwní s majestátem krále Wáclawa, kterýž swědčí Přibě wdowě po Janowi z Kestřan řečeném Mana, na dwuor její, předměstí Písku, kterýž jie swoboden činí wšech dání, složení, berní, pomocí, lozunkuow a wkládání, kteréž jest dříwe platila, jakož týž list šíře swědčí, jehož dat. w Praze l. 1416, den 20 Srpna.

Druhý list s majestátem císaře Sigmunda, w němž Přibě a Bohuslawowi a Janowi bratřím z Chlumu, její příbuzným, ježto ona dědice po sobě učinila, potwrzuje toho listu krále Wáclawa, a ten dwuor znowu swoboden činí wšech wěcí w něm položených, jakož týž list císaře Sigmunda šíře swědčí, jehož dat. w Bazilií l. 1434, den sw. papeže Řehoře; a ten jsme list w registrách nalezli.

Třetí list, w kterém císař Sigmund pod majestátem dáwá Bohuslawowi z Chlumu moc plnau, aby swé wšecko zboží mowité i nemowité, kdekoli má neb míti bude, mohl dáti, odkázati, poručiti w žiwotě neb na smrti, kterýmžkoli chce osobám; a ty aby mocny byly, jakoby dskami bylo zapsáno; jakož týž list šíře swědčí; jenž dán w Ratisboni l. 1434, na hod. sw. Míchala.

638. Mikuláš Strýc od Hory okázal nám list kněze Mikuláše opata kláštera Wilémowského, kterýž swědčí Ondřejowi řečenému z Tratihoře, ten čas wezelmistru na Horách Kutnách, na 60 ß, w ten pátek rozeslání apoštoluow *(sic)*.

639. Boreš z Oseku a Ješek z Koldic okázali nám listy dole psané: krále Wáclawa s majestátem, w němž zapisuje urozené Anně z Koldic, manželce někdy urozeného Borše z Risenburka, do jejího žiwota, 60 ß gr. ročního platu na městu Mostu; druhý list, w němž týž král Wáclaw přikazuje purgmistru a konšeluom téhož města Mostu, aby též Anně z Koldic těch 60 ß gr. ročního platu wydáwali do jejího žiwota; a k tomu dwa listy krále Wáclawa, a přikazuje purgmistru a konšeluom Mostským, aby tak wydáwali, jakož w již dotčených listech jest wypsáno. A k tomu jsau list okázali dobré wuole od nadepsané Anny z Koldic, jim na ty listy swědčící.

A prawí Boreš a Ješek, že jest 36 let těch úrokuow na ty listy od Mostských nedáwáno.

640. Také Boreš okázal nám list, když ještě nebyl králem král Sigmund, než wladařem Českým se píše; a ten list swědčí urozenému Boršowi mladšímu z Risenburka na Domažlice na 1000 ß gr., jakož týž list šíře swědčí; jehož datum w Praze, den matky boží zwěstowání l. b. 1403.

641. Wenc z Donína okázal nám listy s majestáty krále Wáclawa: prwní, jenž swědčí jeho bratru Benešowi z Donína na hrad a podací Bolkenhain, aby jej držal i jeho dědicowé w 500 ß gr., a hotow byl otewříti, kdyžby králi potřebí bylo, jakož týž list šíře to i wýplatu w sobě zawírá.

Druhý list, kterýž toho prwního potwrzuje, a k tomu jemu připisuje i jeho dědicuom osy Hercogengešos *(sic)* a to co jest u wikpildu bylo, we swrchupsaných 500 ß.

642. Martin Lichoceweský okázal nám list, w němž Jan z Kunwaldu, ty časy podkomoří králowstwí Českého, wyznáwá, že jest od téhož Martina přijal 200 ß gr. zapsaných na wsi Lichucewsi a dworu, jakož majestát šíře swědčí; a to prawí, že jest z rozkázaní císařowa učinil.

643. Jan Wlačický z Kozojed okázal nám list kněze Mikuláše opata a konwenta kláštera Wilémowského, kterýž swědčí na 90 ß gr. paní Adličce někdy manželce Mikšíka řečeného Tučník z Wlačic za její wěno, kteréž jí na nich ukázáno a přewedeno, jakož týž list šíře swědčí, jehož datum l. 1417 w neděli den sw. Jakuba.

A tak prawí Jan Wlačický, že nebyla ještě dobrá wuole nalezena, když ten list má od té paní Adliky dobrowolně daný; a toho jest okázal nám wýpis z knih Čáslawských pod jich městskau pečetí w listu zapsaný.

644. Jan ze Šwamberka okázal list, kterýž swědčí od Korandy arcibiskupa Janowi Šwamberkowi řečenému Hanowec, a Baworowi ze Šwamberka strýci jeho,

na 1000 ℔ gr., jakož týž list šíře swědčí, w němž swědkowé jsau Racek z Chrastu a Jiřík z Rúdné. Datum téhož listu l. 1419, w středu před swiečkami.

Druhý list, kterýž swědčí od Konrada arcibiskupa s rukojměmi Janowi z Dúpowa, synu jeho *(sic)*, a Petrowi z Swejšína oc. na přewod 30 ℔ gr. platu u Kornu na tom zboží na jiné na swobodné, jakož týž list šíře swědčí, jehož datum l. 1446 *(sic)* w sobotu po zwěstowání matky boží.

645. List dobré wuole, kterýž swědčí od Žofky z Wildemfelsu a Racka z Janowic na ta dwa swrchupsaná listy Konrada arcibiskupa, kteréž mají od Jana Hanowce z Šwamberka, Hynkowi Krušinowi z Šwamberka i jeho dědicuom a budúcím, jakož týž list šíře swědčí, jehož datum l. 1445, w středu po hromnicích.

646. List, w němž Jan z Dúpowa a Wilém z Dúpowa dáwají ten list Konrada arcibiskupa, kterýž swědčí na přewedení 30 ℔ platu s Korna na jiné zboží, ten dáwají Janowi Hanowcowi w jeho plnú moc, jakož týž list šíře swědčí, jehož datum l. 1419, w pátek po sw. Řehoři.

647. List Hynkůw Krušiny ze Šwamberka a Bohuslawa syna jeho odtudž, kterýž swědčí, že jsú dali a wydali Janowi ze Šwamberka strýci swému listy a zápisy: prwní, kterýž swědčí na Rokycany w 12000 ℔ gr. od císaře Sigmunda Janowi Malowcowi; a tyto listy, kteříž jsau napřed znamenáni, a na okázaní i na jiné list, jakož list jich na to učiněný šíře swědčí; jehož dátum l. 1451, w pondělí o letnicích.

Ty nám listy swrchupsaný Jan ze Šwamberka okázal.

648. Martin řečený Maisner okázal nám list s majestátem ciesaře Sigmunda, w kterémž jemu a jeho manželce Anně přidáwá wuoli a potwrzuje toho listu, kterýž swědčí od mistra Ondřeje řečeného Brod Petrowi z Dušník řečenému Křiwý, na zástawu we 110 ℔ gr., jakož týž majestát i ten list mistra Ondřeje na tom také okázaný šíře swědčí; kteréhožto majestátu dat. jest w Praze léta oc. 37, po sw. Bartoloměji, a datum toho listu mistra Ondřeje léta oc. 19, ten pátek po hromnicech.

649. List s majestátem krále Wáclawa, kterýž swědčí Valentinowi dworu králowského katedralowi a dědicuom jeho, s jeho spolu těžieři neb kwerky, na hory zlata i střiebra, a znamenitě alúnu, u wsi řečené Přílep, na zboží pannow hradu Pražského, a na jinau rudu kteréhožtokoli kowu, aby mohli dělati a hledati podlé obyčeje králowstwí Českého bez pohoršení urbury i jiných jiným práw, jakož týž list šíře swědčí, jehož datum Pragae l. 1407, dwadcátý druhý den měsíce Března.

Ten list nám okázali kwerkowé Petr Pařízek a Mikuláš Uzdář z Prahy.

650. Purkart z Hradiště proti bratru swému strýčenému Jiříkowi Pawlowu synu Ebrswínowu činí odpor, že zápis má, ježto jemu také swědčí, a jemu jej drží moci.

651. Jan Malowec z Pacowa wyznal před námi takto: Jestližeby kdo to okázal, ten majestát zápis na Rokycany, aby to w paměti měli, žeť mé dobré wuole na ten majestát nemají; a okážíli co, že k tomu není má žádná wuole.

652. Petřík z Solopisk a z Kluków prawí, že Matěje Libáka zde w zemi není, i okázal nám listy na dobrau wuoli učiněné na majestát císaře Sigmunda, kterýž swědčí Mikulášowi a Hynkowi z Křešic na 200 ſſ gr. s jeho bratřími na Onomyšl wes arcibiskupstwí Pražského. Jeden list od Hynka Matějowi Libákowi swědčí. Druhý list swědčící, w němž Mikuláš z Křešic dáwá Hynkowi bratru swému plnú moc k swému práwu w již powěděném majestátu. Třetí list, w němž Jan Bušněwa(?) Matějowi Libákowi prodáwá swé práwo na Onomyšli, kteréž má k nie pokorskem(?) řádem lanfridním.

653. Jakúbek z Wřesowic Bielenský okázal nám listy císaře Karla, krále Wáclawa, kterýž swědčí na Žlutice, na wysazení na mayto, a majestát císaře Sigmunda, kterýž jemu a jeho dědicuom toho potwrzuje, jakož ti listowé w sobě to i manstwí šíře wypisují, i jiné listy panie Elsterberkowé, pana Alše z Risenberka i pana Alše ze Štemberka, jenž také na též okazují, jakož w nich se šíře zawírá.

654. Též Jakaubek z Wřesowic okázal nám listy krále Wáclawa, kterýž swědčí na Kostomlaty, a list pana Albrechta z Dubé a z Kostomlat, kterýž Jakúbkowi a Jankowi synu jeho i jich budúcím trhem prodaj swědčí na Kostomlaty; a list s majestátem císaře Sigmunda, w němž jim těch listuow králowských i toho trhu potwrzuje, jakož ti listowé w sobě šíře swědčí.

Ale od pana Hendricha nikdyž dánie nenie ženě jeho, by jí bylo zawázané, než od ní listowé swědčí, a ona prodala, a listu žádného nemá od muže swého.

655. Janek Třiznuow syn okázal nám dwa listy markrabě Joštowa, kterýž swědčí na domy jeho w Brně, w kterýchž je swobodné činí wšech úrokuow, daní položení, lozunkuow ꝛc., jakož tíž listowé swědčí; a také okázal nám dwa listy krále Wáclawa s majestáty, kterýž potwrzuje těch listuow markrabě Jošta, jakož se w těch listech shledáwá.

656. Wáclaw Skuhrowský okázal nám list, kterýž jemu udělal Jíra Bílý na swé práwo, kteréž jemu swědčí w tom majestátu, kterýž císař Sigmund udělal Táborským a jich služebníkuom na tom u Podskalí ꝛc. I činí odpor proti tomu, že jemu Táborští to mocí drží ten díl, kterýž Jírowi Bílému swědčí.

657. Frana z Ajzieře okázal nám listy dwa, majestáty krále Wáclawa,

kteříž swědčí na studnice alúnowé, kteréž leží i přileží [1]) a třetí majestát, kterýž jeho otci Franowi a jeho dědicuom potwrzuje těch dwú listú a těch studnic.

A tak prawí Frana, okázalliby kdo jiné listy na ty studnice těmto odporné, že chce odpírati, a že má k tomu lepší práwo.

658. Jan Harantuow syn okázal nám dwa listy, kteříž jeho otci Harantowi swědčí od kněze Jiljí opata i konventa kláštera Plasského, jeden na 10 ſſ platu do žiwota, a druhý na 70 ſſ gr. jakož se w těch listech shledáwá ɔc.

659. List Polákuow Petruow, že jest jej král odwolal pro odboj, kterýž učinil.

Taklis zápisuow požíwal, jakož twuoj zápis okazuje? držíšli co mimo twuoj zápis králowstwí neb duchowenstwí? jsili naříkán od koho prwním zápisem?

660. Jan Perc z Perce chtěl okázati majestát, kterýž swědčí Habartowi z Adlar na Žebřík na 7 ſſ, k němuž jeho otec Petr Perc i on prawí se míti práwo a dobrau wuoli od Habarta, ale toho majestátu nynie nemohl jest mocen býti, proto že jej má pan Burian w swé moci, ježto bylo panu Hanušowi k wěrné ruce schowati dáno.

661. Jan z Bedružího *(sic)* odpírá proti Jindřichowi Čéčkowi z Pakoměřic, okázalliby zápis na Bratřkowice a na Abdínu w Lausku *(sic)*, že má k tomu lepší práwo než Čéček, a to prwním císařowým zápisem.

662. Jan Šlechta odpírá proti tomu, kdožby okázal zápis na Budynice, prawě, že jemu ze jména stojí w tom zápisu 100 ſſ, na kteréž měl 10 ſſ úroka wybierati, že jemu to Wilém z Wurk(?) drží.

663. Machna z Nowého Plzně, dcera Mikušowa, paměť swú dáwá, přišelliby kdo s listem, kterýž swědčí Mikulášowi a Hynkowi z Plzně na 35 ſſ gr. na opata Kladrubského na Rubna, že toho listu nemají s dobrú wuolí Mikuláše a Hynka.

664. Marketa Kolwínowa prawí, že jest dala k wěrné ruce schowati listy na Herštein, swědčící Burianowi z Gutšteina, a jemu jich swěřila, a že jie a jejím sirotkuom jich wrátiti nechce; a Burian prawí, že jemu w tom křiwdu činí.

665. Machna z Kowářowa prawí, že list zápis králowský, kterýž swědčí na 400 ſſ na Hrajkowice, na Lhotu, na Domašice, na Dobrošow, na Jedli, na wladyční a dwuor poplužní w Kowářowě, že jí Předbor Jan toho listu nechce wrátiti.

666. Jan z Lipence prawí, žeby chtěl rád listy okázati, i nemá jich w swé moci, jenž swědčí na Kolešow, na manství listy králowské, a že jemu je drží Jan Múška a Kunat z Postičan, slíbiwše jemu pode ctí a pod wěrau wydati.

---

[1]) *Má se zde bezpochyby čísti:* kteřéž leží u Přilep.

667. Jira od Heliáše okázal nám list města Plzenského, kterýž swědčí mistru Albíkowi na 10 ß platu na zboží jich, a znamenitě na dwuor Jakuba Rokycánského za 100 ß gr. zapsanému jemu a dědicuom jeho Albíkowým.

668. Jan z Lobkowic okázal, item purgmistr, konšelé i obec na Horách Kutnách wyznáwají, kterak jich spoluměšťané Wáclaw, Bartoš a Dorota jeho manželka, přiznali se, který plat měli na Jetřicha Gruo 10 ß gr., prodali jsau Mikulášowi z Lobkowic, jakož týž list šíře swědčí.

Item list Wáclawa Jistce z Hory, Ondřeje richtáře z Čáslawě a Martina z Libenic, wyznáwající, že jsau dlužni Mikulášowi z Lobkowic 70 ß g., jakož týž list swědčí.

669. List s městskau pečetí Nowého Kolína nad Labem, w němž wyznáwají, že Joannes Sexel přiznal se před nimi, že Petrowi Trupaurowi, kterýž u Hory sedí, a dědicuom i budaucím jeho, a kdož list bude míti s dobrau wuolí, 10 ß gr. platu ročního platiti powinen jest.

A na ty listy městské, kteříž neswědčí Mikuláše *(sic)* nižádny sme dobré wuole newiděli.

670. Děpolt z Risenberka okázal tyto listy dole psané: *a)* List měšťanuow přísežných Nowého města pod hradem Pražským, w němž wyznáwají, že Aleš řečený Oduc a Anna manželé z Hostiwic před nimi we čtyrech lawicích wyznali, swým a dědicuow swých jménem, kterak jsau prodali jedno pole dědin ke dworu poplužnímu jich tudíž w Hostiwicích příslušející, jeden lán s pěti strichy ɔc. za 47 ß gr. Jakubowi řečenému Čečík, měštěnínu wětšího města Pražského, Maretě jeho manželce, a dědicuom i budaucím ɔc.

b) Druhý list týchž přísežných, wyznáwací, kterak před nimi Čeněk postřihač měštěnín starého města Pražského prosil, aby jemu list pod swau pečetí dali na dwuor jeho w Hostiwicech, jakož dole týž list swědčí.

c) Třetí list také týchž přísežných, wyznáwací, že Jiřík spoluměštěnín jich a Margreta jeho manželka, swým a dědicuow swých jménem, dwuor swuoj w Hostiwicích za 250 ß gr. prodali Jakubowi řečenému Čečík, měštěnínu Starého města Pražského a Maretě manželce jeho, a dědicuom i budúcím.

d) Čtwrtý list konšeluow přísežných Starého města Pražského, wyznáwací, že Čeněk postřihač, jich spolupřísežný, učetl se s nimi o těch 170 ß, za něž dwuor w Hostiwicích kaupil, a zaplatil jim 12 ß, a oni jej kwitují z lozunkuow ɔc. jakož týž list šíře swědčí.

e) Item list purgmistra a konšeluow i wší obce na Horách Kutnách, zapsala na sobě platu ročního Bernartowi Gruberowi a jeho dětem i budaucím, a kdož by list měl s jich dobrau wuolí, 3 ß platu za 30 ß gr.

f) Tíž konšelé i obec města u Hory zapsali na sobě 10 ßß gr. platu ročního Thomowi Alderowi, jich měštěnínu a jeho erbuom a budúcím, a kdož by list měl s dobrau wuolí, s 100 ßß gr.

g) Tíž konšelé a obec zapisují na sobě 10 ßß gr. úroka ročního Jakubowi Wolgymet *(sic)*, jeho dědicuom i budaucím, a kdožby ten list měl s jeho dobrau wuolí, jakož týž list šíře swědčí.

h) Též město a obec zapsali na sobě 6 ßß platu ročního Barboře a Margretě Prokopowým někdy Mermonowým dětem, a Haimanowi Alderowi 3 ßß platu ročního, jakož týž list dále swědčí.

671. Witek Polep okázal list s městskau Kolínskau pečetí, wyznáwací, kterak před nimi Konradus Junossii a Fridericus inter Gallicos, cives Pragenses, wzemšie 6 ßß koláče, propustili a dali wsi swé řečené Brankowice a Michowice, poctiwým mužem Jenlino s Chezlini ɔc. *(sic)*, jakož list šíře swědčí. Dat. 1315, in die s. Galli.

Druhý s pečetí téhož města Kolína, wyznáwací, kterak před nimi Hana zlatník spoluměštěnín, swým a budaucích jménem, na dworu swém in Citerna, Martinowi z Starého Kolína spoluměštěnínu, a dědicuom i budaucím, 5 ßß gr. úroka wěčného swobodného prodal. Dat. 1414 in die Vincencii.

672. Pawel Písek, pręgéř od Hory, okázal list s pečetí města Hory Kutny, wyznáwací, kterak před nimi Wáclaw Spulatt(?) spoluměštěnín, swých dědicuow a budúcích wšech jménem, na dědictwí swém řečeném Omeny w kraji Čáslawském, a na swém na wšem zboží mowitém i nemowitém, 8 ßß gr. úroka dědičného prodal Martinowi Rotlew a jeho dědicuom i budaucím za 80 ßß gr., a kdož by měl ten list. Anno dom. 1377, 15 Října.

673. Jindřich Náz od Hory okázal list s horničí pečetí, wyznáwací, kterak před nimi Hanaušek Piesek wyznal, že jest prodal 20 ßß platu na dwoře a twrzi swé w Třebečicích, panně Kateřině dcerce Konrada Náza za 200 ßß gr. Datum anno 1418.

Druhý list pod tauž pečetí, wyznáwací, kterak před nimi Fridúš Kundl, jich richtář, prodal VIII ßß platu na swém dwoře a dědictwí řečeném Truhonice, a na domě swém, w němž sedí, za 80 ßß gr. Zeidlowi z Hradce a Kuně jeho manželce a dědicuom jeho. Datum 1388.

Item list s Čáslawskau pečetí, wyznáwací, kterak prodáwají dwuor pustý zhořalý, řečený Drchows w lošiech *(sic)*, w kraji Čáslawském, jenž byl Franuow Šleichenkaufuow, Konradowi Názowi, měštěnínu Hory Kutny a jeho dědicuom budaucím, za 50 ßß gr. Datum 1407.

674. Jakub Špisglos od Hory okázal list Čáslawských, wyznáwací, kterak před nimi přiznal se Mikuláš někdy Henslini, swým i dědicuow swých jménem, prodal 10 ſſ platu na swém dworu za 100 ſſ gr. Hammanowi řečenému Šwáb, měštěnínu Hory Kutny, a jeho dědicuom a budaucím. Dat. an. dom. 1367.

Týž okázal list, w němž Znojemští wyznáwají pod městskau pečetí, kterak před nimi přiznal se Jan Feridan, že jest dlužen 60 ſſ gr. a s těch platiti má 10 ſſ úroka Hanušowi Špisglosowi, ženě jeho a budaucím, se dworem we Fošndorfě, datum 1441.

Item list s Horniči pečetí Hory Kutny, wyznáwací, kterak před nimi Wenclaw Špicnogl, Henzlinuow Špicnogluow syn wyznal, že na dwoře swém a dědictwí w Křečhoři Pawlowi Mailarowi a jeho dědicuom 14 ſſ platu za 140 ſſ gr. prodal k wayplatě. Dat. a. d. 1411.

Item list s Horskau pečetí, w němž na sobě zapisují 30 ſſ gr. platu Hanuškowi z Piesku a jeho erbuom i budaucím za 300 ſſ gr. Dat. 1420.

Item list Dětřicha opata a konventa kláštera Sedleckého, swědčící na 10 ſſ gr. platu na přívozu w Týnci na Labi, ježto se dostane na každý týden 12 gr. Jakšowi Plimlowi a jeho dědicuom. Dat. a. 1381.

Táž Anežka okázala list dobré wuole jí swědčící na ty listy, kteříž se w té wuoli wypisují, od Hanuška Pieska.

Item druhý list dobré wuole, swědčící též Anežce od Hanuška Pieska na Nowú wes.

675. Mistr Kunc konwář z Jihlawi okázal list pod pečetí Čáslawskau, kterak Andres richtář města jich wyznal před radau téhož města, jménem swým a dědicuow swých, že prodal swuoj dwuor w předměstí téhož města Hradecké brány, a k tomu šest lánuow role nad swým welikým rybníkem ɔc. Francowi Muškalpowi od Hory, a jeho dědicuom a budúcím, za 240 ſſ gr. Dat. 1412.

Druhý list s pečetí téhož města, wyznáwající, kterak Wenclaw Findr jménem swým a swých budaucích prodal 10 ſſ platu na dworu w Týnci, jenž k témuž městu přísluší, a na dwoře w Žitenicích, Francowi Muškalpowi za 100 ſſ gr. Dat. an. dom. 1420.

676. Andres z Jihlawi řezník okázal nám list s pečetí přísežných Čáslawských, wyznáwací, kterak před nimi Ondřej a Hanuš jeho bratr a Mates Melchior a Jetl jich spolusúsed, prodali 10 ſſ platu na dwořích, na jednom u Týnce a na druhém wedle kostela swatého Martina w Čáslawi, za 100 ſſ gr. Margretě z Čáslawi a dědicuom jejím, kteráž byla někdy Haile Erble, a wedle toho od té Mar-

grety dobré wuole pod Jihlawskau pečetí na to Ondráčkowi wnuku jejímu, kterýžto okázal.

677. Jíra Táhlo ze Hradce Králowé okázal list s pečetí městskau konšeluow Králowé Hradce, před nimiž Matěj z Podolšan wyznal, že na dědictwí swém a dworu w ulici sw. Mikuláše w jich předměstí, a na wšem zboží swém, prodal za 33 ſſ gr. 3 ſſ úroka ročního Wáclawowi Poličen a jeho dědicuom i budaucím. Dat. a. d. 1417.

678. Štengl od Hory okázal list, w němž město Kolín nowý na Labi zapisují na sobě 10 ſſ platu swobodného Fridúšowi Rauswerdowi na Horách Kutnách a jeho dědicuom za 100 ſſ gr. Dat. a. d. 1410, fer. VI ante Margarethae.

679. Obywatelé z Bohunic, jménem swým i jiných, jichž se dotayče, okázali list s majestátem císaře Sigmunda, w němž týmž obywatelům z Bohunic, Nemedic, Hostic, i jiných wsí w listu jmenowaných, potwrzuje jim jich zápisuow a listuow králowských, jakožto krále Jana, Alžběty králowny i jiných w tom listu wepsaných, a jich swobod, jakož týž list šíře swědčí.

680. Jan Zdechowec, jménem swým a bratra swého Petra, okázal list poručný Aničky ze Zdechowic panny w naději boží a dcery dobré paměti řečeného Zdechowce, swědčící bohobojným pannám Kateřině Wysoké od Betléma z Starého města, a Dorotě, jedné wyšší a druhé nižší, přebýwajícím w Angelowě zahradě na Nowém městě Pražském, ježto činí poručnice, jakož list její šíře swědčí, co komu okazuje.

681. Mates Gros okázal list Hornických Kutny přísežných, wyznáwací, kterak konšelé i obec wšecka zapisují Kašparowi Gros řečenému, jeho manželce a dětem i budaucím, 25 ſſ platu na sobě w 250 ſſ gr., jakož týž list swědčí; neměliby dědicuow, aby na najbližšího přítele spadlo. A Mates prawí, že jest ten Kašpar byl jemu strýc wlastní. Datum a. d. 1420.

682. Waněk z Odic okázal list purgmistra a konšeluow Starého města Pražského, w němž zapsali s powolením obce 100 ſſ gr. na dworu w Cwrčowicích, kteréhož někdy kněz Wítek kanowník Wyšehradský byl w držení, i na dědinách orných i neorných, Stanowi z Třebíče a Anně ze Mčel jeho manželce, i jich dědicuom budaucím.

683. Jan Mincíř od Hory okázal nám list s městskau pečetí konšeluow Hory Kutny, wyznáwající, kterak před nimi Wáclaw Tomel spoluměštěnín wyznal se od sebe i od swých budaucích, dlužen býti dluhu sprawedliwého Wernuškaufowi také spoluměštěnínu, i jeho dětem neb jeho budaucím, na to dědictwí w Rojmanech i se wším, což k tomu přísluší, i na swém na wšem zboží, kdež koli měl,

100 ß a z nich 10 ß platu ročního platiti má; jakož týž list to i šíře jiné záwazky wyswědčují.

Druhý list Hermana z Dobřeně, Augustina z Dlúhé wsi, Jana písaře mince na Horách Kutnách, wyznáwající, kterak, přistúpiwše před ně Sigmund z Libenic, Mikuláš Rybář ze starého Kolína, wyznali pod přísahau, že byli při tom, když Kraidl dal tři listy Jankowi Mincerowi od Hory we 13 ß, a to aby z nich učinil, cožby mu se zdálo.

684. Sausedé z Lišawy okázali nám list s majestátem krále Wáclawa, w němž jim milost tu činí, aby každý z nich swé zboží mohl poručiti, kšaftowati nebo dáti, komuž chce, w žiwnosti nebo na smrti; pakliby kdo bez kšaftu nebo poručenstwí umřel, aby jeho zboží na najbližší přátely spadlo příbuzné po krwi, a to jich budaucím; item aby mohli swobodně na dwau wozú herinky neb jiné wěci prodajné woziti do města Cáhlowa, a odtud suol na týchž dwau wozích, neb jinde, ku prodaji.

D. VI.

PANA ONDŘEJE z DUBÉ,

WÝKLAD NA PRÁWO ZEMSKÉ ČESKÉ.

Připomenutí. *Podáwajíce wlastenskému čtenářstwu jednu z nejdůležitějších památek staročeského práwnictwí, za potřebné uznáwáme, oznámiti je prwé, pokud možná, s osobau spisowatelowau.*

Podlé swědectwí starých desk zemských, z nichžto jsme nahoře (II, 332 sl.) wýpisky podali, auřad nejwyššího sudího zemského w králowstwí Českém zastáwal od r. 1343 do 1394 pan Ondřej z Dubé. Auřadowání wíce než padesátileté (jedné a téže osoby) tím méně prawdě se podobá, když powážíme, že pan Ondřej starší z Dubé, složiw r. 1394 auřad swůj, potom ještě celých 18 let žiw byl, i až do smrti swé wždy ještě saudůw zemských aučastným se činil. Nezbýwá tedy než domysliti se, že dwa po sobě páni Ondřejowé z Dubé w Čechách nejwyššími sudími byli; což tím se dotwrzuje, že we přítomném spisu pan Ondřej jen o auřadowání swém za císaře Karla IV a krále Wácława IV, tedy nikoli také za krále Jana (r. 1343—46) *zmínku činí. K wyjasnění toho postawíme sem wýsledek dlauhého a pracného skaumání swého we starých a posawad netištěných pramenech o rodu a osobě pana Ondřeje z Dubé.* — —

Dwa byli nikdy hradowé panští w Čechách, jenž Dubá slulí: jeden w Boleslawsku, u města Dubé (nyní Dauba), od r. 1278 *připomínaný; druhý w Kauřimsku na Sázawě, panstwí nyní Komorního Hrádku, a i ten již od r.* 1283 *we starých listinách se jmenowáwá. Oba hradowé byli původní sídla dwau rodůw panských od sebe rozdílných: onen panůw Berkůw z Dubé, erbu Ostrwe; tento panůw Mrackých z Dubé, erbu Odřiwaus. Náš pan Ondřej z Dubé byl posledního roda, po Čechách i Morawě (skrze pány z Benešowa, z Dědic, Krawař, z Daubrawice, z Choltic, a t. d.) welice rozšířeného. O rodičích a bratřích jeho následující tabule poučí:*

Ondřej z Dubé (nejw. sudí?) † j. 1361.
Ψ Alžběta ž. 1361.

Ondřej (starší, na Zlenicích) 1361, nejw. sudí — 1394, † 1412. Ψ Anna (wdowa 1413)	*Wáclaw* (Waněk, na Dubé) 1361, † j. 1382. Ψ Freidle . . . † 1382.	*Beneš* (na Leštně) 1365. † j. 1396. Ψ Marketa ze Zwířetic (wdowa)

Waněk (na Dubé) 1382.	*Henrich* 1382.	*Ondřej* (mladší) 1396	*Hašek* 1396	*Beneš* 1396	*Wáclaw* (na Leštně) 1396 — 1420.

Podlé tabule té zdá se, že ten pan Ondřej z Dubé, který před r. 1361 *byl nejw. sudím w Čechách, nebyl kdo jiný, než otec našeho spisowatele. I jest to nemalý důkaz důwěry, u císaře Karla IV neobyčejný, že w tak důležitý zemský auřad syna po otci postawil; swědčíť to wysoce jak o welikých darech ducha, tak i o bezauhonnosti charakteru páně Ondřejowa. Proč ale ctihodný pán a starec ten r.* 1394 *auřad swůj složil, to náleží do dějepisu wěku onoho, a sauwisíc s welikými bauřemi mezi králem Wáclawem i jednotau panskau tehdáž powstalými, zde krátce líčeno býti nemůže.*

Pánem na Zlenicích jmenuje se pan Ondřej starší z Dubé od r. 1394 *až do* 1412, *we kterémžto umřel. Hrad Zlenice stál někdy také na řece Sázawě, asi půl míle níže nežli Dubá. Náležely k němu, a tudíž i p. Ondřejowi poddány byly, wesnice Hradiště, Lensedly, Hrusice, Mirošowice, Chlum, Hliška, Senohraby, Bohumily, Cukmantl a Wšešim celé, pak částky městeček Lštěně i Ondřejowa, i wesnic Údašina, Lomnice a j. w. Po smrti jeho bezdětné osobowali sobě po něm práwo (snad jen wyprosné) pan Půta z Častolowic a pan Boček starší z Poděbrad; od nich kaupil Zlenice r.* 1415, *s powolením králowny, rytíř Kuneš z Konojed. Paní Anně, po p. Ondřejowi pozůstalé wdowě, r.* 1413 *na saudu zemském wěno její proti Půtowi z Častolowic přisauzeno jest (wiz nahoře, II, st.* 378.*)*

Důležité dílo swé sepsal pan Ondřej teprw po r. 1394, *a sice okolo l.* 1400, *a podal je králi Wáclawowi, s připisem welmi zajímawým, nelli spis sám. Praweť tam, že zwláště tím ku práci swé pobuzen byl, aby (po proměnách nemalých w řádu zemském od r.* 1395 *wzniklých) wa ctná paměť a zemský řád se mnú starým člowěkem neminula; nebo mním, že jest málo pánůw Českých, by pomnili, co sú jich otcowé měli za práwo.« Před r.* 1402 *aspoň jistě dílo to již sepsáno bylo, ano původně jen až k číslu* 82 *sahalo (»aby práwo ku práwu sjednal«,) jakož i rukopisowé někteří, (zwláště Horowský 2 a Pražský 1,) i obrah sám tomu naswědčují. Co dále následuje, od spisowatele mnohem později, a snad teprw r.* 1411 *přidáno jest, jelikož i nález jeden toho teprw roku wynešený tam se nachází.*

O rukopisech, we kterých Wýklad tento se čte, šířiti se nebudeme, protože w Rozboru staročeské literatury, od král. České společnosti nauk r. 1842 *wydaném, podrobná o nich zpráwa p. Hankau (na str.* 153—174*) podána jest. Přípis ku králi Wáclawowi we wětší částce rukopisů zlomený a kusý jest, počínaje teprw slowy dole wyznačenými »Hotowi jsúce« etc.*

WÝKLAD NA PRÁWO ZEMSKÉ ČESKÉ.

Připis králi Wáclawowi IV.

Najoswiecenějšiemu kniežetí a pánu, pánu Wáclawowi, Římskému wždy rozmnožiteli a Českému králi, pánu mému milostiwému i koruny České dědici přirozenému: já Ondřej starší z Dubé službu swú poníženú a hotowú ku poslušenstwí Twé Welebnosti wzkazuji. W tom, jakožto Twój wěrný z Twé koruny České přirozenú wěrú poddaný, k Twé cti, a k Twému i wšie země České počestnému, i k obecnému dobrému, psal sem pamět swú, již sem ot swých predków i ot mnohých starých pánów, ježto sú země České práwa milowali, slýchal, a sám, jsa mnoho let w úřadě súdieho najwyššieho, za otce Twého i za Tebe, sě naučil, wedl a držal wěrně, i s swými towařiši wěrnými, i s jinými toho času úředníky; najwiece proto, aby ta ctná pamět a zemský řád se mnú starým člowěkem neminula. Nebo mním, že jest málo pánów Českých, by pomněli, co sú jich otcowé měli za práwo; a nepomniece ani wědúce, i wedú každý k swé wóli swé myšli i zámysly w těch úřadiech, nemilostiwě grośe dobýwajíce, mimo staré ustawenie. A skrze to koruna Česká na službě rytieřów a panoší najwiece, Ty na swém panstwí, obec duchowních i swětských na cti i na zboží, chudí i sirotci na swém dědictwí obmeškáni a práwo České na swém řádu zrušeni jsú. A na koho křik obecný, než na Tě? na koho k bohu žaloba, než na Tě? o kom zlá pamět, než o Tobě? Ty toho móžeš lehce otbyti a winen tiem nebýti, jedno přijma naučenie, učiníš swú snažnost, komuž úřady dáš aneb dals, a přísahu ot nich přijímaš, přikaž, ať prawdu božskú wedú, a w té prawdě i k té prawdě práwo staré obyčejné wedúce; bez zámyslu nowých práw, ať w tom grośe nehledají mimo staré ustawenie, a ještě w tom ustawení ať milost činie, a stran ať nedržie[1]), hotowi jsúce každému k jeho potřebě wždycky, neb za to berú a jmají. Take kaž, ať o swú wěc sami před sě nepohonie lidí; take jich mlazší, ať u sebe lidských poručníków nechowají, ježto pře wedú a tajně s nimi rady mají. Kaž také, twých nápadów sprawedliwých ať jsú pilni podlé práwa: kdež jsi aneb kto po tobě práw, ať sě jemu nedlí; kdež práw nejsi, ale pro Twój pokřik ať ihned konec bude powěděn Twému, aby na práwě

[1]) Slowy následujícími (»Hotowi jsúce« a t. d.) počíná se připis tento kuse we wětší částce rukopisůw, jakož již nahoře připomenuto.

dosti jmiel. Taký okřik w zemském súdě owšem stawuj skrze swé úředníky. Neb kdež úředník swého pána wymlúwá, a pánem swým sebe newymlúwá, dobřeť jest; než kdež die úředník: »mnú to nenie« a pán mlčí, — zlé znamenie! Protož žes Ty slúp a swětlost wšie sprawedlnosti a pomsta wšech zlých, wystřiehaj sè toho milý! skrze swé úřady. Wšem jsi pánóm pán, wšems chytrcóm mudr, wšems bezprawciem osidlo, wšem dobrým mil, a prawý boží dár. (1 Prawím také, ačby Twoji úředníci přísežní ot Tebe přikázanie měli, a wezmúce, i snad toho tak newedli, jakožs Ty rozkázal, okřik jmáš, (jakož i dnes jde, o který neřád) rozkážiž swé wěrné radě, ať to ohledají a uwedú z horšieho w lepšie. Pane milý! cožť píši aneb psáti budu, tohoť sè nelekám mluwiti a hlásiti před každým člowěkem; neboť pro jiné toho nečiním, než pro Twú čest, a pro obecné České země dobré.

Čtyřieť jsú úředníci ot Tebe w zemském řádu ustaweni, ježto slowú najwyšší; neb jsú ot Tebe najwyššieho pána ustaweni, k Twému a k Twé koruně a wšie obce země České ku pokoji a ku počestnému zwolení a jich úřadowé nadání, aby w tom, což jim jest poručeno, Tobě napřed a potom chudému i bohatému prawdu činili, a což páni otsúdie, aneb což sè lidé swolé dobrowolně, toho jim pamět poručena. To píší w knihy, ježto slowú dsky, skrze swé písaře. Ti páni ot Tebe úřady mají aneb přijímají, a Tobě přisahají wěrni býti i wšie České zemi; ot Tebe čest mají a zbožie, ot Tebe a ot obce groš určený berú za swú práci. Třie z nich mají býti páni urození: purkrabie Pražský, komorník najwyšší, sudí najwyšší; ale čtwrtý, písař najwyšší, nemá býti pán urozený, ale člowěk obecný dobře zachowalý a k tomu w tom dobře umělý. A což z těch který má bráti, a diel jich moci, dole chci psáti.

Najwyšší purkrabie Pražský, neb jeho mlazší, má moc k zlým we wšie poprawě zemské země České sáhnúti, a zemany wšecky, kteříž sè před něň přiwolají aneb otwolají, a naň sè swolé, súditi i jednati, a pokoj zaručiti, a dále, ač bude třeba, na pány oteslati. Má také, když úřad káže a komorníka wydá, úřadu poslem swým dáti pomoc, a wěrdunk wzieti; a má jemu ot pówoda ztrawa dána býti. A kdež jest ot úřada komorník, tu nemá listu ot úřada mieti: ale kdež komorníka nenie, nechtieli wěřiti úřadu, ale wezmi list a wěrdunk jeho posel, a sám kopu. Má také purkrabie, když súd zemský bude, stolice pánóm a seděnie zjednati, šraňky osaditi, aby tam nešel, ktož pán nenie, pánóm pokoj učiniti k slyšení prawdy, řečníky miesty zděliti. Má miesto podlé komorníka najwyššieho na lewé straně, hól drže w ruce; panské kázanie, což z súdu wynešeno bude, činiti, a když král sede na súdě, má státi s holí, a král má na jeho miestě seděti. Má také, když a dokudž úřad weškeren nebo jich mlazší sedie, býti při úřadu pro pokoj, a za to jej úřad má w podobných prosbách uslyšeti. A mají jemu na každé suché dni na propití jedno panowánie dáti, mimo jeho diel w panowáních. Má také mieti, kdež zbožie

postupují neb z wěže wypustie, i kopu grošuow swého práwa, opowědi, ran, swád nebo morduow i jiných nápaduow, a pocty na purkrabstwie, i zbožie jest swé doma. W panský potaz na súdě nemá jíti, ani žádný úředník bez přiwolánie.

Najwyšší komorník má miesto swé najwyš mezi pány na súdě. Ten má králowa práwa s práwem brániti, komorníky mlazšie má w swé moci; na toho slúšejí, neb na jeho mlazšieho, podlé sudieho, opowědi bráti a památné, do kaply swědky přijímati a přísahy poslúchati, zwody na dědiny a othádánie dědin wšecko. Ot jeho starosty komorníci mají prošeni býti na póhony i na wšecky wěci, a nemá jemu wiece dáno býti ot každého, než jediný groš, buďto nač buď. Toho úřadu pán ten nemá najímati; neb jsú komorníci králem nadáni z králowstwie, a neplatie ani úroków ani berně zemské; než má jim starosta kázati na každé roky weřeji ot weřeje při úřadu býti, aby je lidé sobě zjednali k swé wóli, jakž kto móž koho. A komorník nižádný nemá ot póhonu wiece, než w jednom kraji pět grošów, w druhém deset wzieti a toho kraje komorník pět grošów; w třetiem patnácte, a w čtwrtém dwaceti, a těch krajów komorníci každý pět grošów; a každý, když swědčí póhon neb co ke dskám wyznáwá, tehdy jeden groš, jenž slowe nákrm neb nápoj. Na wšecky umluwy, zwody, panowánie, othádanie, nemá mieti wiece komorník, než wěrdunk od jistce, a za ztrawu groš na wyznánie, a starosta ot dánie groš. Komorníč druh nemá mieti wiece ot zwoda dědinného, nebo othádánie, buď málo nebo mnoho, než w jednom kraji pět wěrdunk, a w druhém dwakrát wiec, a ztrawu podobnú, a w třetiem třikrát wiec; a wezmeli co wiece, to mimo práwo. A na kterékžby koliwěk roky starosta wšech komorníków nepostawil beze lsti, jest králowa wina. We dsky kladenie dole powiem.

Najwyšší sudí má miesto podlé komorníka, a na pány pře podáwá; a kterémuž pánu káže wstáti a se pány sě oč tázati, ten má poslušenstwie učiniti. Jeho mlazší podlé něho, towařiše, opowědné, památné, swědky do kaply přijímá, řečníky wládne; a co ot těch wěcí mají bráti, dole powiem. Ten pán w potazu súdném nebýwá, jako i jiní úředníci; sám s menším úřadem a komorníkem i s písařem do sta kop žaloby slyšeti móž; zwody, panowánie a wklady we dsky podlé jiných dwú má, a bez jeho wóle, jako bez komorníka, žádný wklad desk nemóž dojíti.

Najwyšší písař zemský dwa jmá pod sebú: písaře k wětším i k menším dskám; a s těmi nemá miesta podlé pánów na súdě, než u jich noh má dsky čísti, když práwo wezme; před pány sám čti dsky, když jeho písaři wěřiti nechtie. A proto má býti učený, a má od desk ohledánie neb wyznánie kopu bráti, a jeho písař čtyři groše; než starým práwem ot nižádné přihnané wěci před pány nemá nic bráti, a čísti má, když potřebie jest. Ot registr ohledánie neb wymazánie nemá nic dáno býti, neb to jest písařowa práce, ježto béře čtyři groše. O bránie

ot desk powiem dole. Tento úředník nemá býti w nálezných [1]) súdiech, jako i jiní jeho mlasší, a nemají býti w potazu úředničiem, než dsky přečtúce otsiesti, lečby byli přiwoláni, a strana kdyžby toho nebránila. Nemá také písař žádných kwaternów wkladných w swé moci mieti, aby je ohledowal bez úředníków; nebo mají pod zámky býti. Dlužen jest také písař každý stran nedržeti, súdných wěcí, ježto w súdě wězie, sobě we dsky nepřijímati, neb jest to zwláštně wina králowa, a w žádné sě při nepřimlúwati, než sedèti do otázanie jako němý; také žádného w ničemž kromě desk oswědčiti nemóž.

Tito čtyřie úředníci: purkrabie, komorník, sudí, písař, nemají žádného, donèwadž jsú úředníci, w swój úřad pohoniti před sě; nebo jinak úřadu nebudú hodni, jako strany ty; ale mají před pány po plném súdě winníky swé obžalowati, a obžalujíce prositi, aby ote pánów byli obesláni, aby každý stál a otpowiedal úředníku z čeho jemu winu dá. A když je páni jednú i druhé i třetie obeslí, a strana nestane, tehda úředníku má práwo pomoženo býti podlé panského nálezu.

Prawilť jsem krátce, co má bráno býti komorníkóm ot póhonuow, ot swědčenie, oo ot umluwy, co ot zwodu, co ot othádánie. W tom sem, to bóh wie, powèděl prawdu. A již prawí, že komornič druh a podsudek opowèdného nemají wiece bráti, než ot malých wěcí groš; a což wiece berú, toť berú proti práwu. Památného nemá wiece bráno býti z malé wěci, než čtyři groše, a ot weliké wěci, buď co buď, nic wiece, přes wěrdunk; ot zwodu, buď mnoho neb málo, nemá wiec mieti po krajích, mimo ztrawu, než ot prwnieho pět wěrdunk, ot druhého dwakrát tolikéž, ot třetieho třikrát, a ot čtwrtého čtyřikrát tolikéž, a nic wiece. Pakli co wiece wezme, to učiní proti práwu. Též práwě ot othádanie má býti držáno po krajích, kromě byloliby třeba měřiče, tomu pówod má zaplatiti beze škody úřada, a nic wiece; ot panowánie nemá wiece wzato býti ot úřada, jedno pět wěrdunk, kdež w dluhu nebo w zápisiech nebo w úrociech nebo w nezpráwách panují; a kdež je ze škod, tu nemá nic úřadu dáno býti, neb úřad polowici má. Ot wkladów we dsky úřad má bráti rozličně, podlé wěcí rozličných nebo wkladów: najprwé ot trhu, buď mnoho neb málo, ot kopy groš s milostí; ot dánie, ot spolka, ot směny, buď mnoho neb málo, ot každého člowěka kopu grošów s milostí; ot každého statku ot persony písařowi čtyři groše; ot ohledánie desk, buď mnoho neb málo, lečby byla přihnaná wěc přede pány, wždy kopu grošuow a písaři čtyři groše; ot toho, ktož dieř dáwá nebo běře, kopu a čtyři groše; ote wšech zápisów ježto jdú kromě desk dědinných, ode sta kop grošów písařowi wždy čtyři groše a nic wiece, a přese sto kop, buď což buď, mimo pól kopy nic nebrati než peniez; neb ten peniez nejde jiným úředníkóm k zisku, než samému

[1]) *Rkp.* nalezaných, nalezených, nálezích.

psati. Jest peniez nedáwno nalezený králowu práwu škodný, ale obci dobrý, protož mnoho zemským dskám škodí. Malý písař nemá wiece bráti w swém we wšem úřadě, než w každém statku ot persony groš. Dsky zemské nemají nikdy býti otewřieny, než když páni sedie w plném súdě; spolkowé, dánie neb stupkowé nemají wloženi ¹) býti, než w plném súdě.

Chcešli křiku obecného prázden býti a ote wšie obce užitečný diek mieti, swolaje pány, kažiž jim to čísti a tak činiti, a ustanow, swé úředníky wystrče z raddy, a wynes to obci za swého zdrawie, a budeš šťasten na těle i na duši. A chcešli slyšeti, aneb swé raddě každ slyšeti, ukážiť mnoho w úřadě, ježtoť jest bráno za jednu kopu deset, a za deset kop sto kop, ježto sě pomstiž nad těmi, pro kohož okřik máš. A ráčíšli mě slyšeti samého, ještěť chci wiece Twého užitečného a počestného prawiti.

Pana Ondřeje z Dubé Wýklad na práwo země České.

1.

Práwo zemské České jest dáwno nalezeno, ještě ot pohanstwie, a najwiece ot Přemysla oráče, a ot těch pánów, kteříž sú té chwíle byli. A toho jest jistý dowod: neb mnoho obyčejów pohanských w něm jest drženo, jako očista železem horúcím ²), aneb uwrženie na wodu. A ten obyčej stál bez přietrži, až do ciesaře Karla, a do kněze arcibiskupa Arnošta prwého Pražského; ten jest ciesař, s plnú radú arcibiskupa i wšech pánów a zeman, ten obyčej zrušil, že jedno žaloby mají w sobě tři škody mieti, a nic wiece, a pohnaný jmá samú přisahú othyti pówoda; ale ještě to drží úřad se zmatkem. Ta přísaha má býti podlé řádu a zpósoby žalob, jakž se dole píše.

2.

To zemské práwo, tak jakž jest pod Česků korunů, na tré se dělí: jedno jest, ježto upřiemo na králowu stolicí hledí, jimžto jest král ot pánów zdáwna nadán, ku polepšení jeho dóstojenstwie; to jest *súd dworský*, ježto také swé úředníky a dsky má; o němžto tuto psáti nechci, neb o to nejsem tázán; a ten úřad

¹) *Wětší díl rkpp. má:* woláni.

²) *N. 2 tuto přidáwá:* a to jest takto bylo, že ktož měl na koho swědčiti, ten musil na rozpálené železo dwa prsty položiti a na něm přisahati.

se dělí ot zemského swobodného súdu, neb jinak k tomu lidi pohonie, a jinak k swobodnému, i jiní jsú obyčeji. Panským také powolením města, kláštéři i rozliční služebníci jsú rozličně ot súdu zemského wyňati, o němž o wšem tuto mlčím. Druhé práwo jest *duchownie*, w němž způsob práwy duchownimi pod moc arcibiskupowú jde; o němž tuto také mlčeti chci.

3. O zemském práwu.

Ale o třetiem, tociž o *zemském práwu* swobodném, tuto chci psáti, že jest to práwo w swém ustawení tak bylo i býti má swobodné, že žádný člowěk, počnúc ot krále až do tkačete [1], kromě napřed psaných, nemohl se toho práwa wydřieti neb zniknúti pro žádnú wěc, a najwiece o dědinu swobodnú každý mohl připrawen býti práwem před pány, a na jich súdu a nálezu dosti jmieti, tolik jedno wyjmúce swobodstwie králowo; a to swobodstwie úřad Pražský úplně wie, w čem a kterak má práwo weda, králi o kom uwěřiti. A proto slowe práwo swobodné, neb ty časy dřewnie nález panský moc měl proti člowěku každému, a byl držán [2]); a ktož proti práwa obyčeji otbíjejí neb othánie práwo, kdokoli to učinil, toho sú páni mstili welmi skutečně: ale tyto časy mstie jedno řečí, a skutci jsú mrtwi. Dřewnie časy, ktož před úřadem slowem neb řečí zawinil, ihned u wěži sazen byl; a ktož swú braň obnažil, ruka jemu byla uťata; ktož ranil neb skutkem udeřil, hlawa jemu na prahu, kdež práwo bylo, ihned stiata. A to ten dobrý ciesař Karel swé časy wěrně do smrti wedl. Proto bylo práwo swobodné, nebo jeho ruka swobodná bránila; ale již jest robotné, neb práwo wedúc, náklady činiec, pomoci a obrany ot práwa nemají; buď toho bohu žel a dobrým lidem!

4. O wedení práwa.

Na práwu swobodném o každú wěc, buď o dědinu, o dluh, o škodu, nepřiezeň, mord, násilé, podáwenie, tmos, neb očkolí, každý člowěk jmá dosti jmieti, jiných wšech wěcí neb pomst nechaje, pod pokutú cti, wiery a wyhnánie z země, za zhúbci a za zloděje zemského, a pod ztracením swého statku wšeho i nápadu, jakožto panský obecný nález swědčí a we dskách zemských popsán jest. Ale po hřiechu již mnozí práwa nechawše, jinak swú wóli wedú. Proč to? jedno, že wina pomsty nejmá; a kdež wina lehce sejde, tuť ráda wóle zlá panuje, nad nížby wždy pomsta měla býti.

---

1) *Někteří rkpp.* ptačete, papeže oc.

2) *N.* 2 byl welmi ote wšech držán, i ještě má býti.

5. Kde práwa hledati?

Ktož pak chce swého dobyti práwem tím swobodným zemským, a z panského poćestného řádu newyjíti, ten má takto učiniti: o každú wěc neb nehodu, což se jemu ot jeho děje protiwnika, jdi w Praze w ten dwór, kdež dsky zemské, a stolice úředników Pražských jsú, a tu písaře nalezneš, jenž ty wěci potřebné jedná, a také starostu komorničieho, jenžto je jakožto posly wšie země wydáwá. A tu podlé jich rady k swé potřebě, jakž twá prawda záleží, žádaj komorníka na póhon. Ten hned bude dán; a ty póhon wlož we dsky k roku, kterýž tobě písař powie, a pak na ten rok stój a učiň tak, jakž budeš naučen, řečníka sobě dobuda. A budeliť rok twého swědčenie jalowý, to jest kromě roków, na nichž žaloby prochodie: ale podlé naučenie rok sobě oprawiš k těm rokóm, w nichž žaloby jdú. A tu pak na ty roky kaž ot sebe žalowati, jakž twá pře záleží. Ale podlé příčiny mnohých win, mnoho jest žalob jiných a jiných, a také póhonowé rozliční. To chci ihned, počna ot póhonu do swědčenie, a ot swědčenie do žaloby, a ot žaloby do pře ztracenie aneb do přísahy, pořád psáti, podlé mého malého smysla, což sem o tom slyšal, widal a swú rukú psal; a prosím, by mi bylo tolik wěřeno, dokudž naučenie lepšieho nebude.

6. O póhoniech.

Jsú rozliční póhonowé: někteří z dědin dědických, druzí z zástawných, nebo s wěn, jiní z rozličných násilí: jakožto z mordu, z wýboje, z podáwenie panenského neb wdowieho, z únosu, ze zlata ukradenie, z kobylého pole, z welikého dluhu neb základu, i z jiných wěcí, ježto jdú k dědictwí neb ku poslúpenstwí. A ti wšickni póhoni jdú trojím póhonem, ale jinak a jinak, jakož dole psáno bude; kromě žen wdow, jimžto práwo z milosti panské jest dáno, aby jedniem póhonem z swé zástawy wěnné mohly pohoniti k swým dskám, ač we dskách mají; pakliby měly sstúpením před lidmi swatebními, tehda také musie trojím póhonem pohoniti; neb opět, ačby staw swój proměnila wdowa která, a muži wložila we dsky, tehda musí muž pohoniti póhonem trojím. A ten každý trojí póhon nemá potřeby, by byl oswědčowán podsudiemu anebo komorníč druhu [1]), neb jiného swědectwie potřebuje. A kterak se ti třie póhonowé konati mají, to starosta komorníčí má wěděti, w kterých nedělech, aneb ku kterým rokóm. Toho se jedno wystřieci, aby ižádný z těch tří póhonów póhon neměl méně k swědčení dwú nedělí, a wýše šesti. A tak ot suchých dní do suchých dní úplně jmají třie zběhnúti póhonowé; a pak, kterak který jde, neb jíti má póhon, slyš dole.

---

[1]) *Rkpp. někteří:* komorník druhu.

7. Póhon o dědictwie.

Najprwé o dědictwie ot předków přišlé buďto poslúpenstwím neb kúpením, aneb jinak kterakkoli přišlým, póhon má trój jíti, kteřížby toho byl zbawen bezprawně. Prwý rok položiti na dwě neděli k swědčení; a když ten rok mine a bude dokonán, jakž práwo pak druhý wloží, a též dokoná, a třetí wždy na suché dni potom přištie. A tu pak, ač páni súd osadie, má žaloba jíti. Ale pohnaný w těch třech póhoniech nenie dlužen státi, než na posledniem, tu kdež má dáti otpowěd žalobě; leč by, maje co činiti, poručníky swé sóbě zjednal a zdělal na prwý neb na druhý rok swědčení, tiť mohú miesto pohnaného otpowěd dáti na zisk i na ztrátu.

8. Póhon o zástawy.

Ale o zástawách též trojí póhon, týmž během, kromě wěn ženských, o něž jest, jakož sem napřed psal.

9. Žaloby k póhonóm.

K takým póhonóm jsú práwem žaloby zjednány tak, jakž každého prawda záleží: onoho po otci nedielném, onoho po bratru, onoho po dědu, onoho po společníku, onoho po dání, onoho po kúpení, onoho po králi, že jemu ty dědiny dal i dáti mohl, obdržaw plným práwem po smrti takého a takého; a tak o wše sprawedlnosti, jakož kto k čemu neb kterým dědinám práwo jmá. A pak po žalobách u práwě běží panský nález, jenž jmá konečně bez dalšieho otwolánie držán býti a úřadem po jich práwu dání pomocen konečně. To jest o dědictwie; ale o kúpené dědiny pohnaný jmá po žalobě hned zástupce neb zpráwce swé ač které jmá, jmenowati, a k těm má rok jmieti [1]), a těch jmá pożiti podlé swých desk.

10. Póhon o hlawu a únos.

Ale k těmto póhonóm také trojím, o mord, o únos, o podawenie panen neb wdow, jdú při póhoniech jiná ohrazenie neb odpowědi. Najprwé o hlawu nebo o mordu, když se ot koho stane člemu otci, bratru, neb strýci, neb stryjčenci, neb jinému po meči [2]) přieteli, když se mord stane, jest potřeba, aby hned utekl se k úřadu a ku purkrabí Pražskému, obžalowati toho skutku, a ot úřada komorníka prositi na ohledánie toho mordu, kdy se stal, a kterými ránami, a moželi rúcho krwawé jmieti, to ukázati. A též o únos komorník má slyšeti sósedy, kde panna neb wdowa byla, bylli úp, křik nebo které dobýwánie z twrze, neb z chalupy, neb na cestě swobodné; a to když komorník obé sezná, tehda teprw potom

[1]) N. 1. 2. k sehnání na prwnie suché dni před pány komorníkem.
[2]) N. 2. po erbu.

póhon jmá jíti trojí, jakož prawo. A když přijde swědčenie, tehda rúcho krwawé okázati před úřadem, a s ním se třikrát opowědieti, ráno, w poledne a k wečeru; a ta opowěd má býti i před úřadem, i před Pražským purkrabí; a to půwod činiti má tři dni pořád, a wždy tak. Ale o únos má ta paní unesená postawena býti před úřadem, a jejie wyznánie znamenáno ot písaře, a má hned od súdu panského dána býti k swatému Jiří abbatyši, a tu má chowána býti do panského súdu; a má ji abbatyše tak chowati, aby s ní žádný mluwiti nemohl s žádné strany. A když súd přijde, a páni sedú na súdě: tu má ta paní státi a z swého násilé žalowati po řečníku, a řieci, že jest jejie slowo, nález pak na panské milosti. O hlawu a o mord, též jedno krwawé rúcho ukázati přede pány, aneb swědectwie komorničie.

11. O sirotku řád.

Pak jestli sirotek, let nemaje: tehda přietel po meči má ot sirotka před pány štít wzieti, a též wésti, jestli třeba, pána w potaz wezma, klínem předce w klín udeře, jakož ten pán naučí. Pak nález, pomsta i dówod má státi na panské wóli. A tu se bojím psáti přes jich wóli. O podáwenie týž běh: jedno powyk dowesti; a žalujeli ona na swého násilníka, má jemu hlawu stieti. Pakli otec žaluje pro dceru, tehda oběma hlawu setni, když ona se sezná, že jest to učinil s jejie wólí. Ale to jest staré prawo, mohú páni ze spolka jinak nalezti.

12. O ssutí dědictwie.

Pak o ssutie jest čas, rok a den zemský dán každému, ktož swé dědictwie ssúti má. A jiný nemóž ssúti, jedno strýc, bratr, stryjčenec, aneb syn dielný, aneb otec dielný, ale jiný nic. Paklibý otec prodal dědictwie poslúpné, a do roka umřel, a panna dědička ostała, a žádala swé dědictwie wyplatiti: tak s ssutiem móže jíti. I jest prawo o ssutie trojí póhon; a když prwé bude swědčenie, tehda má pówod peniezo čisté mieti hotowé, a ty před úřadem okázati; a žádáli pohnaný, ohledánie a čtenie jich má se státi. Budeli w nich co zlého nalezeno, a sumy podlé desk nedá: tehda pówod ztratí peníeze i dědinu; penieze k úřadu a dědina ku pohnanému. Pakli žádati bude pówod, mají penieze u desk položeni býti; a také žádali úřad po wyswědčení prwém položenie peněz pro swój zisk, mají položeni býti do próščie žaloby přede pány. A nebudeli pohnaný přede pány chtieti swých peněz wzieti, a dědin pówodowi sstúpiti: tehda úřad má penieze mieti a dědiny pówod. Ztratí také pówod penieze na ohrazenie prawa, na opowědi, na počtu. W tom se wystřieci má, aby i peněz i dědin neztratil. Ale pohnaný také ztratiti dědiny móž bez peněz, nechtěniem wzieti peněz, opowědí, ohrazeniem prawa a nestániem; ale wždy peniezi mají při úřadu ostati [1]).

---

[1]) *N.* 1. 2. *přidáwají:* a dědiny při pówodu.

13. Póhon o zlato a kobylé pole.

O zlato, o kobylé pole, wše póhon trojí, jako o dědiny; a swědomie wésti, jakžto o dědinu s očistú.

14. Póhon o dluh a základ.

Pak o dluh a základ jsú jiní póhonowé. Nebo jestli dluh nebo základ nad deset kop, buď wěnný, buď pojičený, wždy trojí póhon, a swědków třeba sedmi zachowalých lidí, a wětšie má jich strana býti z toho kraje, na kterúž dědinu pówod zří s očistú, a má weden býti w takých nedělěch jako o dědiny. Pakli o deset hřiwen bez lota, tehda jeden póhon a třie swědci s očistú; kromě ačby pówod byl měštěnín králów, a žalowal ze strawy, neb krámně wěci co dotekl, tu jest swědków netřeba, než samé ot pohnaného přísahy.

15. Póhon o dluhu s listem.

Opět, bylliby list na dluh: tehda obeslati ku Pražskému purkrabí, ať práwo jde jako o pečet. Neb se přizná, a plň; neb bude proti pečeti mluwiti, a weď swědky usedlé lidi zachowalé před kříž, a tu přisahú třie s nich k němu, dwa wolená na kříži a dwa očista. A nemajíť wše wládyky býti, ale lidé usedlí a dobře zachowalí, jižtoby měli na dědinách swobodných. Ale o dědinu mají býti swědci wládyky usedlé, bez přiroka zlých wěcí, a nenájemní.

16. Póhon o škody.

Ale o škody, jež jsú rozličné, a budto jakž takž, jest jeden póhon ke čtyřem nedělém najméně a k šesti najwiece. A móž ten póhon jíti i k rokóm malým neb welikým, a mezi roky; a o škody, o sto hřiwen nebo wýše, sami páni súdie. A ty škody, když o ně póhon jde, mají býti oswědčowány, točiž opowěděny komorníč druhu a podsudku prwé žaloby. Ale že o škody jsú žaloby rozličné, jakož dole bude psáno, proto že jsú škody rozličné, jedny z účinka, druhé z přijmu, třetie z kázanie, a čtwrté o požár nebo o pařez, o wdánie ku Pražskému purkrabí a o obtěbí, a titoť póhonowé poslední již tyto časy nejdú.

17. Žaloba o hlawu.

O hlawu takto jest žaloba: »Petr z Wřeščan žaluje na Jana z Trnowé, že jemu zabil otce jeho Petra z Kleni na mierné cestě bezprawně, a prosí práwa.« Ale o přihlawniem dluhu, jenž jest také trojí póhon, tak jest žaloba: že »Petr z Brus žaluje na Jana z Lan, že když zabil otce jeho Jana z Luk, při hlawě jeho wzal jemu pět set hřiwen střiebra; přilit prosí práwa.«

18. Žaloba z podáwenie.

»Machna z Tuřieho žaluje na Hawla z Tyter, že potkaw ji na mierné cestě,

poranil ji swým pýjem w jejie kep bezpráwně, a toho má dobré swědomie; neb jest přiwolala lidi tu, kdež se jí hanba stala. Swědčí A. B. C. oc.« A pohnaný o swú wěc také swědky wede.

19. Žaloba o dědiny bez desk.

Jsúli dědiny dědické, a desk k nim nemá, tehda takto: »Jan z Luk žaluje na Petra z Brus, že se uwázal bezpráwně, i drží dědinu jeho poslúpnú w Tuřiem, dwór poplužní s twrzí, dědinú, lukami, lesy, potoky, rybníky, štěpnicemi, s tú se wší zwolí, což k tomu přislušie; k niežto dědině má lepšie práwo, nežli on, po Paškowi otci swém z Trnowé někdy řečeném po nedielném, a má na to swědky podobné, a prosí práwa«.

20. Žaloby o dědiny dskami.

Pakli jsú dsky, že děd neb otec kúpil, a ti byli nedielni, tehda má řieci: »Petr z Bluk žaluje na Jana z Konic, že sě uwázal bezpráwně, a drží jeho dědinu w Bluku, twrz, dwór poplužní oc. (tu jmenuj, jako dřiewe), k niežto dědině má lepšie práwo, nežli on, po swém otci po nedielném, a toho sě táhne na dsky zemské, a prosí práwa.« Též po dědu, strýci, bratru, společníku každém, kteříž jsú dskami we spolek zapsáni. Též o wšecky dědiny, buďto o kobylé pole, buďto jiná kteráž koliwěk dědina otjatą bez práwa.

21. Žaloba o zástawu wěnnú.

»Kateřina ze Mžan žaluje na Jiru z Roztok, že sě uwázal bezpráwně a drží dědinu jejie wěnnú zástawnú w Roztokách, dwór poplužní s twrzí, oc. (tu opět jmenuj to, což jest), na němžto má sto hřiwen střiebra wěna swého, jež ji to střiebro wěnowal muž její Jan z Roztok někdy řečený, když zaň wdáwána a on ji sobě ženu pojímal. Dokládá se desk zemských, anebo ač desk nemá, ale má na to dobré lidi.«

22. Žaloba o zástawu wěnnú bez desk.

Pak po téjto nebo po prwé žalobě, kdež desk nenie a swědci jdú, má jich sedm býti wládyk nenájemných, čistých ot nárokůw a usedlých ot dědin, wětšie strana z toho kraje, kdež ty dědiny ležie, a otjinud menšie. A ti mají ot pówoda po suchých dnech we dwú nedělí we dsky wloženi býti, a na prwé roky w primě w kaple opowědieni a postaweni, i w kaplu s ohrazeniem práwa uwedeni býti. A třie z nich wolení ot pohnaného ku přísaze, podlé wdowy, a ona napřed, a oni po nie wždy se zmatkem přisahati budú na kříži. Ale o poslúpenstwie jdú swědci proti swědkóm wše se zmatkem; a ktož změtе, ten ztratí, a druhý ziště. Pakli oboji projdú, tehda niktež w ničemž; póhon mine, a wiec o tu wěc pohoniti ne-

móže. Pakli bude žaloba ke dskám, tehda na pániech leží podlé žaloby a desk, že páni naleznú, co se jim zdá podlé práwa zemského.

23. Žaloby ze škod, z účinka a z kázanie.

Pak po těch žalobách jiné jdú žaloby ze škod, a ty jsú pro rozličné příčiny také rozličny: jedny jsú z účinka, druhé z přijma, a třetie z kázanie; a ty wšecky s jich příčinami dole stojí.

24. Žaloba z účinka.

Takto jest žaloba z účinka: »Radún z Týnce žaluje na Petra z Brusów, že jemu učinil škodu swú mocí bezpráwně na jeho dědině w Brusiech, když se tu přihodil, měl jemu dáti penieze jmenowité podlé úmluwy přátelské, i nedal, a proto jest škodu wzal na rozličných základiech, na hotowých peniezech, na rozličných střieberných klenotiech, za sto hřiwen střiebra. Po tej škodě pówod, Jan ze Ptice, Petr ze Smrdowa, aneb sám, mluwili co proti tomu, prosí práwa.«

25. Žaloba z účinka s listem.

Býwá také w té žalobě pówodem list s wisutými pečetmi, jakož prawda záleží. A když to bude w žalobě, tehda úřad otsielá strany s listem ku purkrabí Pražskému, a tu pak poználi se pohnaný ku pečeti a k slibu, tehda plniti musí, jakž purkrabie umluwí; a toho jest práwo we dwú nedělí. Pakli se nezná, tehdy jděte swědci, jakož jest napřed psáno. Ale to wždy má jíti, ač se pohnaný na žalobě tak brániti bude, a práwo sobě rozumně ohradí: ale jinak, jakž na žalobě bude opowědieno a k newině položeno, tak se staň na přísahách a jinak nic; nebť by se straně křiwda stala. Také w té samé žalobě z účinka mohú ty příčiny býti, jako napřed stojí: »měl mi to učiniti, neb toto« oc. Ale w jiných žalobách to nemóže býti, jako o přijem, nebo o kázanie. Móže také w té žalobě z účinka mnoho jiných proměn býti, na něžto, když řečník chce, pro zmatek strany, móže mnoho mysliti, w tom práwa nepohoršuje. Móže také ta žaloba z účinka býti bez přísahy strany pohnané: a ta býwá, když kto na ty škody dsky má, jako kdyžby kto úroky měl na druhém we dskách, a dsky jemu neswědčily, jedno na swatý Hawel neb na swatý Jiří, a kdyžby podlé starého práwa úrok swatojitský přeběhl, úrok swatého Hawla, a w tom práwem nebylo saženo, a již podlé starého práwa komorník jemu nemohl dán býti, a on pak přišena, z úroków žalowal a desk se doložil, a ty neswědčily, ani registra dánie úroka; tuby měla přísaha minúti, a dsky ostati. Také w těch žalobách z účinka móže potom slowu »bezpráwně« příčina přičiněna býti, ale w jiných nic. Jako řka: »učinil jemu škodu swú mocí bezpráwně, měl jemu jeho penieze dáti chwíli jmenowitú, i nedal, a proto škodu wzal« oc. aneb jinak, jakož komu škodí. Ale w jiných to žalobách býti nemóže, neb w nich očista ne-

býwá, ale w tej žalobě pohnaný přisahá, a za sebú dwa očistníky má mieti pod straceniem pře.

26. Žaloba z přijma.

Druhá žaloba býwá z přijma. Z té žaloby i přísahy na kříži jsú wyňati wšickni poprawce, konšelé zemští, i ti páni, jižto poprawu mají a jsú kmetowé; tak že po tej žalobě na kříži přisahati nemají, než jedno na swé kmetstwie, konšelstwie swá neb na swú poprawu, dwa háky, jinak prsty, na prsy wložiec, wzieti bez zmatku; a toho jim má wěřeno býti. Ale jiní wšickni musie na kříži přisahati se zmatkem, tak jakož žaloba záleží. Tak žaloba má býti: »Ondřej z Sak žaluje na Kříže z Rudy, že když Jan z Suché učinil jemu škodu swú mocí bezpráwně na jeho dědině w Sakách, a ta škoda na koniech, na rozličných střiebrných klenotiech a na rozličném domowitém nábytce za sto hřiwen stříebra; a on tu škodu ot něho přijem i žiwe: mluwiliť co proti tomu, prosíť práwa.« A tak jinak měniec, jakž se komu zdá podlé jeho práwa.

27. Žaloba ze škody na dědině.

»Jan z Prahy žaluje na Petra z Týnce, že kázal mocí swú Janowi otnikudž učiniti jemu škodu bezpráwně na jeho dědině w Záhoří, nebo na králowě Wáclawowě Českého dědině w Praze, když se tu byl přihodil.« A tu škodu polož, na čemž chceš, jakžť jest třeba, neb jakž twá prawda záleží. A w tej žalobě nic nemóž zmatečného býti, lečby řečník žaluje se dskami se dělil, a strana, nebo řečník strany, žádal desk čtenie, aneb žeby škody nebyly opowědieny.

28. Uměnie w žalobách.

W těch we wšech žalobách nenie jiného uměnie, než kdež jest třeba k řečníku se utéci, tenť swú mzdu wezma, žalobu stwoří, wždy wiece lži než prawdy; a to jest jistě z obyčeje pohanského, kdež jsú práwa nalezena k libosti, ale ne ku prawdě, a tak i dnes trají do proměny panské.

29. O položení roku k newině.

Po těch po wšech žalobách, když již projdú na súdě, a k newině se položí pohnaný proti pówodowi, rok bude dán ku přísaze, na prwé malé neb weliké roky, jakž se přihodí. A na tom roce straně obě, tak dobře pohnaný, jako pówod, mají se swú opowědí postawiti u přímy, ač bude, u wratech králowých na hradě, kdež úředníci menší budú; a tu se i jménem swým, i otkud, i proti komu jménem a otkud, opowědieti. Pakli přímy nebude, ale do kaple jíti na sieň králowu, a tu státi před úředníky a před oltářem, a z práwa napomínati. A jakž tu úředníci po

písaři rotu podlé žaloby wydadie, tak učiniti w každém běhu. A ten běh wiz dole podlé položenie žalob swrchupsaných.

30. O swědciech ku přísaze o dědinu.

Když se kto pohoní o swé dědiny neb dědictwie, a na to jemu přijde, že má swědky wésti, jakož sem napřed psal; má jich mieti sedm wládyk usedlých a zachowalých, a ty na primě má opowědieti, každého jménem křestným a odkud; a pak po primě má s nimi jíti na králowu sieň před kaplu, a tu čakati času, když úředníci wolati káží, aby swědci byli wedeni. Tehda wezma řečníka, přistúpí před kaplu, a tu na prawé straně stane púwod a pohnaný na lewé; a řečník, když jemu písař swědky po dskách jmenowati bude, má je wésti, a ohradě prawo před wstúpeniem swědkú každému, a po jednom až do wšech, a potom púwoda s ohradú uweď, a řečník s nimi. A mají swědci wstúpiti prawú nohú napřed. A když w kaple stanú, tehda strana druhá má sobě woliti tři, a ty písař hned znamenaj; a potom třie ti mají přísahati, a dwa jich přísahu očistiti, jako dole stojí psáno.

31. Když obú stranú swědci projdú.

Takéž se má státi, když obě straně swědky wedeta, a jestliže oboji swědci projdú, tehda niktož z nich w ničemž. Pakli jedni swědci jdú, a ti s očistú projdú, tehda získána pře; pakli neprojdú, tehda ztracena. Neb ty přísahy mají býti se zmatkem, kromě očista má býti bez zmatku.

32. Přísaha swědków o dědiny.

Pak přísaha, kterúž mají činiti swědci, má wydána býti ot úředníków menších podlé žaloby; a ta má takéž býti, jakož žaloba stojí, tak řkúc o dědiny: »Na tom přísahám, že se jest Petr z Rudy uwázal swú mocí i drží bezprawně dědiny Janowy z Blata w Blatě dwór poplužní s twrzí ꝛc. s tú se wší zwolí, což k tomu příslušie; k nimž dědinám má Jan prawo lepšie nežli on, po swém otci po Petrowi z Blata někdy řečeném nedielném; tak mi bóh pomáhaj a wšichni swětí!« A též po bratru, též po mateři, s kterú on chlebil až do jejie smrtí.

33. O dwú očistníkú po přísahách.

I hned po těch swědków přísahách mají wystúpiti dwa očistníky, a tak mají přisieci bez zmatku řkúc: »Ta přísaha, již to Pawel z Sak přisahal, jest prawa a čista, tak mi bóh pomáhaj i wšickni swětí!« Z té řeči napřed psané každý móže ke wšem wěcem dědickým, kdež naň nápad přijíti má, i po swej mateři, s kterúž chlebil, wybrati co a kterak činiti má. A řečník, kterýž tu wěc wede, má i dlúžen jest, když za to béře, stranu we wšem wěrně wystřieci i naučiti welmi pilně a snažně.

34. O jiných přísahách.

Pak jiné jsú přísahy w těch póhoniech, ježto ze škod jdú, a ty jsú rozličné, protože také po žalobách jdú, ježto jsú rozličné, jakož sem napřed psal. Tak jestli žaloba z účinka, tehda má pówod sám, nebo jeho poručník napřed se zmatkem přisieci, a potom pohnaný takéž se zmatkem. Ale pohnaný má za sebú dwa očistníky mieti, i hned když jemu bóh pomóže projíti, aby je hotowy okázal a postawil bez napomínánie; i má takto přisieci sám pówod, nebo jeho poručník, kohož w konci žaloby jmenuje: »Na tom přisahám, že mi jest Jan z Krp učinil škodu swú mocí bezprávně na mej dědině w Luži, tu kdež mi měl dáti hotowé penieze, tak jakož mi slíbil, i nedal; a proto sem škodu wzal na hotowých peněziech, na strieberných klenotiech a na koniech za sto hřiwen striebra, tiem mi jest wším winen; tak mi bóh pomáhaj i wšickni swětí!«

Přísaha swědków pówodowých: »Na tom přísahám, že Jan z Krp učinil škodu swú mocí bezprawně Alšowi z Luže na jeho dědině w Luži, tu kdež jemu měl dáti (ꝯc. jako swrchu), tiem jest jemu wším winen; tak mi bóh pomáhaj ꝯc.

35. Přísaha pohnaného.

Pak pohnaný, proti komuž ta přísaha stala se, ten se má otpřisieci takto řka: »Na tom přisahám, jímž mě Pawel z Luže winí, bych jemu škodu učinil swú mocí bezprávně na jeho dědině w Luži, tu kdež sem jemu měl dáti penieze jmenowité i nedal, by on škodu wzal na hotowých peněziech (ꝯc. jako napřed), tiem sem jemu wším newinen, tak mi bóh pomáhaj ꝯc.« A tu hned za sebú měj dwa očistníky, a sám ot křížе wstana, je bez napomenutie okaž, řka: »Teď swé očisty mám, hotow jsem práwu dosti učiniti.«

36. Přísaha očisty bez zmatku.

»Na tom přisahám, že ta přísaha, jížto Jan z Krp přisahal proti Pawlówi z Luže, jest prawá a čistá; tak mi bóh pomáhaj i wšichni swětí!«

37. Přísaha se zmatkem.

Pak jest třeba každému, ktož přisahá, neb také přísahu přijímá, těch řečí, kteréž písař rotu wydáwaje mluwí, pamětliwu býti. Neb ten, ktož přísahu přijímá, dopustíli se, že w čem řečí, cknutiem, neb jinú kterúžkoli příčinú překazí, práwo swé ztratí, a práwem starým z téhož wěčně jeho pohoniti nemóž. A o škody, budeli práwem ot něho nařčen, strach mě, když úřad k swědomí má, by póhonu neztratil a přísahy pożiti nemohl.

38. O práwiech staných.

Práwa staná rozličně se stáwají: někdy proto, že u primy nestane, ani se nemocen pošlí, ani jinak obradí, jakož jest práwo. Proto strana druhá památné

dá, a on hned ztratí swú při, ktož se toho dopustil; a menší úředníci mohú za právo dáti, buď oč koli, málo nebo mnoho: A též když přisahá na kříži w kaple, a neprojde, túž úředníci moc majt. A ta moc jest jim dáwno ot pánów dána; neb přísaha sama zprostí, neb ztratiti dá. A také, ač kto stoje u primy, i se zle opowie, ztratí swú při, a o to jesti dosti panských nálezów. A též, ač swědky wede, a jich neopowie jménem otkud a proti komu. Tak u primy býwá práwo stané.

39. Zmatkowé w práwě.

Pak také w kaple, kdež přísaha býwá, opět nestániem, zmatkem přísahy, w úwodu swèdków do kaply, jakž sem napřed psal o swědciech, mlčeniem a neřiekániem přísahy, u kříže přes páteř nepoloženiem prstów, jakž písař ukáže, a zdwiženiem prwé než úředníci káží.

40. Práwo stané rozličným během.

Také práwo stané býwá na súdě, buď weliký neb malý súď, rozličným během: nestániem bez ohrady nemoci, neb z země, neb králowú službú; také býwá panským otsúzeniem o welikú wèc, o menší úředničím.

41. O zmatciech w žalobách.

Také býwá zmatek w žalobè, když se řečník dělí, žaluje, s žalobú we dskách psanú, a řečník s druhé strany, otázaw se, jestli pówodowo slowo, a on die, že jest, prosí desk té žaloby čtenie, a když shledá, že se žaloba jeho se dskami dělí, tehdy ztratí pówod při swú, a pohnaný bude toho prázden. Než ježto řku, jinak pówod ztratí a jinak pohnaný, tak rozuměj, že pówod neztratí jiného takým zmatkem, jedno swój póhon ten a náklad, ale móž se oprawiti, znowa požena do třetice; ale pohnaný, když na žalobě kterýmkoli během ztratí, buďto neobrazeniem práwa, neb otpowèdí bez řádu, neb jiným kterýmžkoli během, wždy při, z niež jest pohnán, ztratí, a naň bude památné dáno. A také my úředníci to držíme, když který pówod anebo pohnaný, ot něhož žaloba jde nebo otpowěď, bez úředničieho otpuštěnie stojí w lawiciech súdných, a řečník strany honí před úřadem: tehdy práwo ztratí. A to držie úředníci z panského náleza.

42. Práwo stané pro nezpráwu.

Také býwá práwo stané z podwolenie w zápisu neb trhu pro nezpráwu, kdyžby se wèc podwolená nestala, aby práwo šlo jako w staném práwě. Tak ta práwa staná jdú, a po nich umluwa, ježto jest ot práwa.

43. O umluwě po staném práwu.

Pak *umluwa* po staném práwu jest ot pówoda napomanutie pohnaného, ježto

jest ztratil, neb řádem súdným aneb podwolemiem; a ta umluwa prwé jíti nemá, než po dwú nedělí po staném práwě najméně. Pakli dále pówod nechá, to jest wóle a jeho práwu neškodí do tří let a osmnácte nedėl, lečby smrt pohnaného neb pówoda zašla. Pakli má býti umluwa po podwolení neb po trhu, nejmá býti prwé, než když ta příčina přijde, pro nižto wésti musí a swým dskám dosti učiniti. A w té nesnadně člowěk zmate, leč ji prwé dá, nežli má býti, jakož dole powiem o těch wšech zmatciech.

44. O Zwodu.

Po dwú nedělí po té umluwě pak móže jiný úd práwa býti, to jest *zwod.* A ten zwod jest rozličný, podlé rozličných póhonów a práw staných. Také jsú zwodowé jedni, ježto upřímo jdú na komorníka, a druzí jsú, ježto jdú na sudieho a na písaře; a třetí jsú, ježto jdú na ně na wšecky tři. A o to chci ihned psáti, jakž jsem naučen.

45. Zwodowé na komorníka.

Zwodowé, ježto na komorníka jdú, jsú ti obecně, ježto k dědictwí jdú, a w nich potom othádanie třeba nenie, neb komorník jest pán dědický, ot něhož práwem dobuda, každý dědictwie má mieti. A jsú ty wěci tyto: póhon o dědiny každý naň slušie, zwod o příhlawní naň slušie, neb hned po zwodu ten dlužník a mordéř má z swého dědictwie wyweden býti a pówod uweden, z kobylého pole jeho zwod: a tak o jiných wšech wěcech, kteréž jdú k dědictwí. A to lépe powiem dole, kdež o othádaní psáti budu.

46. Zwodowé na sudieho a písaře.

Pak zwodowé, ježto slušejí na sudieho a na písaře, jsú wšickni jiní, o škody, o dluhy, o zástawy, buďte wěnné neb jiné kteréžkoli, o základy.

47. Zwodowé na wšecky.

Pak zwodowé, ježto na wšecky slušejí, jsú jedno o nezpráwu. Ty zwody wšickní třie dělé mezi se; ale to jest tepruw přišlo za Kapléře písaře zemského, jakož we dskách stojí. Ale dřiew jest bylo, jakož dsky swědčí, že má wedeno býti pro nezpráwu, jako w starém práwě, třetinú wýš peněz trhowých, a potom othádanie slušie. Takžby toho zwodu neměl komorník, než druhá dwa, sudí a písař; neb skutci úředničí mezi nimi mají se wždy měniti, pro úklady zlých, aby k jednoho ztrátě wiec swědków bylo, a prawda aby swětle šla k obecenstwí wšech.

47. O panowání neb brání s jedniém komorníkem.

Potom pak jest jiný úd neb článek práwa, ježto slowe *panowánie* neb bránie. A to slowe jedniem kusem panowánie po staných práwiech, a druhým kusem bránie

po zápisném práwě, neb se prawí w zápisiech takto: aby mohl bráti s jedniem komornikem, neb se uwázati w dědiny se, jakž který zápis swědčí. A to panowánie někdy býwá bez škody, a někdy se škodú.

49. Práwo stané bez škody.

Bez škody býwá, když kto má práwo stané a wzwedené ze škod neb z jiné zástawy, po němž zwodu bráti by neměl, než jedno w úrociech, ač zwod bude po swatém Hawle, neb po swatém Jiří, jižby tehdy bráti nemohl, lečby úrok přišel, a takby toho čakati musil. Ale chceli sobě swé práwo dowesti pro smrt, tehda musí na swój náklad a na swú škodu, bez škody strany, komorníka wezma, opanowati, aby swé práwo dokonal; neb již potom dědí, a móž swé zapsati komuž chce.

A protož wěz, kdyžkoli kto práwo ustoje na kom, bude na jeho dědiny zweden ze škod, z wěnné zástawy, z dluhu, z základu, a neopanuje i umřel: tehdy wěz, žeť s ním to práwo umře, ačby při práwu i poručníky měl. Pakli opanuje jedno jednú, tak to práwo již dědí, jakožto úplně dowedené, a buď to očkoli, kromě dědin, na něž když se zwod stane komorníkem, již dále třeba nenie, ač druzí berú opanowánie, ale to se děje pro odstrk odporníków.

50. Wýstraha w panowání.

Také w tom panowání, ktož je činí, má se pilně chowati, aby jinde nebral ani panowal, jedno tudiež, na nežto se zwod stal. A to z práwa přimyšleného nedáwno wždy pówod má s sebú mieti komorníka a posla purkrabina Pražského, tak že w každém zájmu mají třie býti najméně, pówod, komorník a posel purkrabin. A přewýšíli wiece, twá škoda, ale ne pohnaného, lečby byl otbojník; ten buď snuzen mimo práwo, neb jest nepřietel práwa.

51. Panowánie se škodú.

Pakli bude panowánie se škodú, neb podlé zápisu: pówod s komorníkem a s purkrabiným poslem má toliko wzieti, jakžby úrok na práwo stané stačil, a třetinu wýš pro náklad; a jestli ze škod, ale k úřadu tolikéž. A to má tolikrát učiniti, kolikrát toho třeba bude, tak wždy, žeby každý ten, kto chce panowati a swé práwo oprawiti, dotaz úřadný měl, a s jich radú učinil, a nezawede se snadně w nic nepodobné.

52. Tránie panowání.

Ta panowánie z práwa mají tráti do léta póldruhého, aby třikrát bráno bylo, a potom má pak *othádanie* přijíti, ježto starým práwem slówe *wdědénie*. Ale buď panowáno třikrát, neb nebuď, když jedno jednú jest panowáno, a léta póldruhého s prwniem panowániem mine, móž othádáno býti ku prawému dědictwí, aby ktož

právem obdržal a zástawu má, již dědicem byl. Ale k tomu jeho právo nepudí, móže nechati othádanie, dokud chce, jedno když let zemských nepropustí. A proto o tom othádaní, když jest úd a článek konečný práwa, chci tuto psáti.

53. Nález o othádaní.

To othádanie z práwa neslušie na žádného úředníka, což úřadů dotýče, jedno na komorníka; jenž jest zámek wšeho práwa, neb othádanie wšecka práwa zawierá. A protož jest rozličné, pro rozličné příčiny; neb to z předních wěcí dobře jest známo, když wšeho práwa jest zámek, a práw jest mnoho a rozličných, tehda ta práwa w řádu jich rozličně ten zámek zawierá: jinak o dědiny, jinak o škody, jinak o dluh, jinak o zástawu (wyňmúc wěnnú, neb ta w swém běze ostáwá), jinak o základ, a jinak pro opuštěnie úroków; k nimž ke wšem wěcem krátce psáti chci. Tehda wždy pro rozličnost práw, rozlično jest othádanie.

54. Kterak má othádanie býti.

K nimž ke wšem wěcem takto prawím: že ten komorník s swým mlazším druhem [1]), dada rok stranám na dědinu, najméně dwě neděli napřed před tiem othádaniem, wezma z desk wýpis, wjeda na dědinu, a jestli třeba, káže měřiče dobyti, a súsědy swolaje, o každú wěc tu rozličnost lehce rozdělé podlé wýpisu z desk, plat každý we wšech krajích kopu platu po desieti kopách polože, stawenie, twrze podlé rady súsedské a swého towařiše i podlé swého swědomie, a lán dědiny také, sady, chmelnice, winice, řeky, potoky, mlýny i jinú rozličnú wóli a panstwie. A tak s tiem jíti, aby obmeškánie nebo netbánie žádného w tom nebylo. A w té každé rozdwoji wýpis z desk tě zprawí; neb tiem jsa zprawen, ani nač zwod, ani w čem zwod, ani co ku pówodu, ani co k úřadu, úplně zwěda, obmeškán nebudeš.

55. O panowání druhém.

Potom pak po othádaní, jenž zámek jest práwa, ještě býwá opanowánie we dwú nedělí, pro otporníky, bylliby kto, ježtoby snad práwo k dědinám maje, o póhonu, o staném práwu, o zwodu, o panowániech newěděl, a již widí skutek netajný, othádanie zjewné: ještě dwě neděli měj k otpoře, a té požiti má, ač ukáže. Pakliby již zameškal, nemá wiec k otpoře dopuštěn býti; než póhon znowa jemu nemá bráněn býti.

Takť práwa pohonná jdú diel tiem řádem, jakož sem napřed psal. Ale že jest přenesnadné wšem hlawám jediné hlawě dosti učiniti, ostawuje pilnějšie wěci

---

[1]) *Rkpp. kladau:* swými mlazším druhym, swými mladšiemi druhem *a t. d.*

wěci múdrosti múdřejších, a wšak ještě o náleziech panských chci něco psáti, co mě pán bóh naučí.

56. O panských náleziech.

Panský nález za starých pánów welmi držán byl; a prwéby se musilo mnoho zlého státi, než to, což páni jsú nalezli, by předse nešlo. A také panský nález tak mocný byl, že ot něho žádný se otwolati nemohl, ani kdy komu dopuštěno. Kromě slýchal sem, že o čest sú se někteří, jako pan Mikeš z Potenštaina za ciesaře Karla, na Říské wolence se otwolal; ale snad jest bylo proto, že jest jemu ciesař a páni přáli. Ale to práwo této země nikdy nebylo, by o kterú wěc který zeměnín mohl panského nálezu zniknúti. Protož i dnes mělby jich nález pewně držán býti, a úředníci wětší i menší mají, což pány bude otsúzeno, swými úřady pomocni býti; a najwiec purkrabie Pražský, jenž hól moci králowú nade wší zemí drží. A bych řekl *prawý* nález: toho wždy swědkem býti nesměji; neb mnoho jest rot přirozených, ježto jsú na se laskawi, a jeden druhému prawdy umieněně pomáhá snažně. Protož nenie snadno o tak welikú ustanowenú, obyčenú a přirozenú prawdu co jistého a konečného psáti, a zdá mi se lépe o to přemlčeti [1]).

57. Nálezowé w rowných přech.

Často také w rowných přech páni jiné a jiné nalezají; a to býwá bez jich winy, ale winú stran. Neb častokrát swú prawdu jedna strana řečí podobnú a wýmluwnú přede pány wywede, tak že jiej to k zisku panským nálezem pójde; a častokrát také druhá strana, túž aneb podobnú k téj prawdu majíc, w swéj řeči a w swém líčení newymluwně přede pány powede, sama se meškajíc, že páni o túž při jej ke ztrátě naleznú; tak že z toho wychodí, že často prawý ztratí a křiwý zíště. Neb w každém práwě tomu, ktož swé wěci jest opatren a bdí, práwo jest pomocno, a ktož swé prawdy netbá, práwo jemu také nerádo spomáhá. Onen smyslem a snažností zíště, a druhý nedomyslem a leností ztratí. A protož sám sobě laj ztratiw, a onen sám sobě děkuj ziskaw. W tom kusu páni swými nálezy ničímž nejsú winni.

58. Nepřipúštěnie nálezów we dsky psáti.

Protož také páni dříewe swých nálezów nikdy nepřepustili we dsky zemské klásti, nechtiec tiem haněni býti, že o jednu i túž wěc, neb welmi podobnú, jiné a jiné nálezy činili. Než když sú co nalezli, kázali zwod úřadu učiniti, neb w druhých wěcech purkrabi Pražskému.

59. O moci nálezów panských.

Kde panský nález moc má? Prawím, že když páni súd osadie a popsáni

---

[1]) *N. 1. 2. dokládají:* ať páni nalezují wedle stran líčenie.

budú we čtyřech lawiciech, a žalowáno bude řečníkem na stupky, na spolky a na dánie, w tom miestě za starých pánów nálezi panští šli, ale ne jinde. Pakliby se strany swolily kdežkoli, a úřad to slyšal: tehda podwolenie práwa ruší, a moci panské potwrzuje, buď jich málo neb mnoho.

60. O potaze panském.

Panského potazu nemóž žádný pán wynesti, než na kohož sudí podá; a ten má býti kmet ot swých předków. A co jest kmet, to páni wědie.

61. O nálezu w jiném miestě.

Budeli pak kdy, pro potřebu a proto, že tomu páni chtieti budú, w jiném miestě nález panský, aby se stal buď w klášteře neb w jiném domu, a starší úředníci při tom budú, a straně obě swolé: móže we dsky wloženo býti, ale s dobrú pamětí, kterak a kde se stalo, kteří páni při tom byli, a kto potaz panský wynesl, a wóli stran také psáti. Neb jinak proti tomu řeč bývá: pokútně jsme otsúzeni, a ne w tom miestě, kde práwo, a nejsme k tomu připraweni práwem zemským, i jiných mnoho omluw. A také páni po swých stojie.

62. Mnoholi třeba pánów k nálezu.

Co pánów jest třeba k nálezu? Čím wiece, tiem lépe; ale podlé starého práwa dwanáct, mimo úřad, aneb najméně sedm, wětšie polowice; ale to jest o wěci póhonné. Ale o ty wěci, kteréž jdú o zemské dobré, měliby wšichni rodowé býti podlé starého práwa, lečby kto swú wolí nechtěl, neb pro nemoc, neb pro nepřiezeň, neb pro službu nemohl. A toby wždy každý měl ohraditi přede pány, podlé starého práwa; pakliby neohradil, než to swú hrdostí wedl častokrát, a najwiec přes léta zemská, tehdaby nebyl hoden swého miesta, ani potom potazu panského wynositi. Ale to ostawuji u panské wóli; neb nerádi páni přietel přietele pro posilu hlasu zbawí; protož o to dále mlčeti chci.

63. O pánu s potazem.

Když pán s potazem, přijma rozkázanie sudieho, po pániech jde, a páni jej učiti budú: w tom, ač se rozdělé, po wětšie straně má jíti. Pakli se rowně počtem rozdělé: tehda k kteréž straně přistúpí úřad wětší, to má před se jíti, a písař má opatren býti w téj róznici, wěda koho psáti a koho nechati. Také nemá žádný pán na súdě w potaz wstáti, leč jemu sudí káže aneb otpustí.

64. Po nálezu žádné otpory.

Móželi po panském nálezu strana připuštěna býti k otporu? Prawím, že

nemá připuštěna býti, když se otsúzenie dopustí; nebo by konce nikdy nebylo, a panský nález držán má býti bez otpory. Protož písař buď w tom opatren.

65. O wstání pánów w potaz.

Majíli páni z práwa wstáti z súdu w potaz strany, když jich práwem prosí? Prawi, w druhých wěcech pilných že mají; ale druhé straně polowice pánów má ostati. A tak na přeskáčku řečníci stran obú sobě wolé, počna pówod, a pohnaný druhého, a tak až do posledního. A to má strana, kteráž toho potřebuje, před opowědí učiniti, práwo sobě ohradiec, a potom nic.

66. Móžli otec synóm diél dáti když chce?

Móže otec synóm dáti diel, když chce, než přátely po meči k tomu přijma. A dlužen jest jim dáti wšeho statku, buď poslúpný, neb přidobytý, prawý diel, buď na čemž buď, kromě seděnie má napřed do žiwota, wěno ženy swé, rúcho ložnie a klenoty, což po ženě wzal; a to wše zachowalé, což po jeho smrti ostane, má w rozdiel jíti.

67. Syn na otci móže dielu dobyti.

Syn také na otci móže dielu dobyti těch wěcí, jakž napřed píši o wšecky wěci, otce při tom ostawě, jakž se napřed prawí.

68. Syn swój diel ztratí.

Když syn otce, neb bratr bratra zabije, neb hanebně ochromí, podlé starého práwa, mimo jiné winy swój diel k jiným bratří neb sestrám ztratí; a nebudeli žádného, ale na krále spadne, a přes to na panském nálezu ostane.

69. Dci wěno ztratí.

Kdéž panna se wdá bez otcowy wóle, neb po otci bez bratrowy wóle, neb poručníków, má swé wěno ztratiti práwem starým.

70. Wdowa wěno požíwá.

Když která žena owdowie a chce na swém stolci wdowiem seděti, buď s dětmi, neb bez dětí, má swého wěna požíwati podlé swých desk, kromě berně obecné zemské, jež na dědice slušie; a to tak mluwím, nenieli žádných wýmluw we dskách w tom wěně. Pakli jest co wymluweno, a we dskách wýmluwa stojí, to má tak držáno býti, jako desky swědčie.

71. Wdowa wěno ztratí.

Čím wdowa swój staw wdowí proměnílí? Najprwé, když se za jiného wdá muže; druhé, když swé wěno w jinú ruku trhem zapíše dskami, neb jinak kterakž-

koli zawadí, již swój staw proměnila. A dlužna jest swé penieze wěnné ot dědicô wzieti, ktož práwo k dědinám má, a jemu jeho dědin sstúpiti.

72. Co má wdowa wzieti po sstúpení.

W tom sstúpení, mimo penieze, co má wzieti? Když jiej dsky jiného neswědčie, než jedno penieze, má wzieti penieze, swé rúcho chodície i ložnie, na kterémž s swým mužem léhala a sedala, a klenoty swé, kteréž přinesla aneb muž jiej dal, obilé, kteréž ssuté k swému pokrmu chowala; ale což w zemi, nebo jiného nábytka, co jiej dsky neswědčie, toho má otjíti. Dluhôw mužowých platiti nemá, než kteréž se zdlužila w swém wdowstwie, ty plať. Pakli jie co nábytku neb jiných wěcí dsky swědčie, to má zdwihnúti podlé desk položenie; w těch wěcech má se zprawiti dskami swými.

73. Starým práwem též wdowa wěno ztratí.

Také podlé starého práwa wdowa swój stew proměnie, když po smrti muže swého po roce dietě má; zjewné jest, že swého stawu počestného nezachowala a dále také nenie hodna toho swobodstwie. To jest práwo staré, a páni dobře k jejie polepšení ustanowili.

74. Na koho po smrti wdowy wěno spadne.

Po smrti wdowy každé, kteráž swého práwa wěnného jinému dskami nezawádí kterakžkoli, práwo jejie na krále spadá. Ale chlebili s dětmi, zlé i dobré s nimi trpiecí, jejie wěno na děti spadá. A budeli třeba o jejie hrdlo s dětmi, má k ukázaní dosti býti na pánu poprawci najbližšiem, w jehož je kraji, jemuž w tom má wěřeno býti na jeho přisahu, bez jiného ukázanie.

75. O poručníku sirotčiem dskami.

Poručník každý dskami jest sirotków i jich zbožie do jich let tak mocen, jako sám otec, prodati, zapsati, obrátiti k swé wóli; kromě wěnowati nemóže, dáti ot sirotków nemóže, ani jim kterým póhonem do jich let co ztratiti. A dále jeho moc netrá, než jedno do let sirotka prwnieho; neb ten léta maje, i hned jest bližší poručenstwie, nežli onen dskami.

76. O společníku ot krále wydaném.

Co společník ot krále wydaný sirotkóm, neb poručník, moci má? Nic jiného, než zaruče dobře před úradem, aby sirotkóm neutratil, ani jim zbožie do jich let umenšil, držeti sirotky bude; a jestližeby božiem přepuštěniem do let sprawedliwých bóh sirotka neb sirotków neuchowal, a jich zbožie nápad měl jíti na krále: tehda ten sirotčí poručník neb společník nápad králów wezme, a jiného

nic. Neb král nemohl dáti jiného, než swé práwo; a jeho práwo jiné nenie, než jeho nápad sprawedliwý, dědiny, a nic jiného.

77. Král sirotkóm let dáti nemóže k jich škodě.

Móželi král léta dáti sirotku, aby swé prodati, dáti aneb zapsati měl neb mohl? Prawím, že toho ke škodě sirotčie učiniti nemóž; a jestližeby jeho kázaniem úřad co zapsal ot takého sirotka, an let nemá, když k letóm přijde, nemá jeho nic wázati, než při swém ostati, a léta ot krále daná nemají jemu ke škodě býti. Nebo to prawím: kterakžkoli král práwem starým jest najwyšší poručník sirotków, wšak předčí přirozenie po meči, a dskami zapsaní, ale aby dobře sirotkóm činili. Také k jich škodě a k jich zlému jim král z práwa starého nic dáti nemóže, než toliko swój nápad. O tom wiece mluwiti nechci.

78. Někací zmatci.

Ještě jsú někací zmatci, ježto bywají u wedení práwa swrchupsaného, počnúc ot pohonów až do othádanie. A o těch chci něco málo psáti; prwé proti komorníku, jenžto pohoní a pohon swědčí.

79. O řádu komorničiem.

Každý komorník Pražský má mieti tento řád: když pohoní, má k dworu, k hradu neb k sedění přijeda, ssésti s koně a braň odložiti wětší, a s hólkú do dwora, na twrz, neb do seděnie jíti, a tak sám, nebo s towařišem w dalšiech krajiech, pohnati a ohledati, ač otpora jest, jestli tu žena, jehož pohonil, a pečet úřední mieti, ač ji chtieti bude pohnaný widěti neb jeho posel. A pak do prwnieho města králowa jeti, a konšelóm oswědčiti, koho, ot koho a který deň pohnal. A budeli na swědčení kterú wěcí z drewniech se kto brániti, a on z toho newynde, wie úřad pomstu starú, která se má státi. Také kdežby pohonil, a pečeti neměl, mohlby swázán býti bez prodaje, nebby ukázati nemohl, by byl komorník.

80. O zmatciech na žalobách.

Pak na žalobách jsú zmatci obecní, ktož opowědného nedá, práwa neohradí, se dskami se rozdělí, a jiní jsú zmatci obecní.

81. Wýstraha na zwodu.

Na zwodu chowaj se, by jinde newzwodil, jedno tu kdež póhon swědčí.

82. Wýstraha na panowání a othádaní.

Na panowání jinde také práwa newoď, než kdež jest zwod. Pak othádanie jinde nečiň, než tu, kdež jest zwod a panowánie, aby práwo ku práwu sjednal [1]).

---

[1]) Na tomto místě končí se původní text spisowatelůw. Co následuje, jsau přídawky z pozdějších let, a wšak zdá se, že od spisowatele samého pocházející.

83. O zhúbci zemském panský nález.

Páni nalezli, aby woláno bylo we wšech městech i krajinách, aby wšichni, ktož jsú přirozeni zemené České země, byli wšichni w zemi, ktož slúžie proti koruně České, o swátosti přede pány; a wiece aby ižádný neslúžil ke škodě proti této zemi a koruně, ani jie wiece hubil. Pakliby ktožkoliwěk nepřijeli k tomu času, neb ji dále hubili, aneb proti nie slúžili: tehdyby ztratil swé dědictwie i wšecken swój nápad, kterýžby koliwěk w České koruně měl, buď u otce, u bratří, u stryjców po dskách, nebo kterak koliwěk; a ty dědiny i ty nápady má král dáti a obrátiti podlé panské rady, jakožto otsúzené na zemské dobré. Pakliby wždy slúžili proti koruně, anebo koruně škodili přes ten čas, tehdy každý otsúzen jest práwa wšeho cti, jako psanec na zemského škódci a zloděje. Stalo se léta po narození syna božieho MCCCCII, w suché dni w sobotu u postě.

84. O nepřijímání zhúbci zemského nález.

Také páni nalezli jsú, že ižádný člowěk w České koruně, buď pán, rytieř, panoše, města, nebo člowěk kteréhožkoliwěk řádu, nemá přijieti ižádného takého zemského zhúbce a škódce. Ktožby přes nález panský swrchupsaný učinil, w swó twrze a přiebytky přijal: ani má s niem obcowati, ani jemu ižádnú wěcí nakládati. Pakliby kto přes to přijal, neb pomáhal: tehdy každý ten jest otsúzen zbožie na Králowu Milost, tak jakož jest swrchupsáno, a práwa nemá mieti s ižádným, a má býti jako psanec, kdyžby poprawce toho kraje třie páni přísežní naň wyswědčili a wyznali. Pakliby se o to ti třie páni dělili: tehdy na kterúžby wětšie strana swědčila, na tom mají ostati.

85. Nález o poprawě.

O poprawě páni prawie, byloliby, žeby na koho bylo dowedeno poprawcemi a konšely toho kraje: tehda má se nad takými poprawa státi, a práwa ižádného nemá mieti, jakož swrchupsáno stojí. A nad kýmž se poprawa děje, nemá ot poprawci zbožie to hubeno býti ani bráno, než odénie jeho a jiezdné koně a což s kůňa jest dosti, ale wiec nic. A kdyžby nemohli takého nikde chytiti, tehdy po měsieci má taký wywolán býti w městech po krajiech, jakož práwo staré jest.

86. Nález o bránie, násilé a lúpež.

Také páni nalezli, aby wšecka bránie mocí, wšecko násilé, otpowědi, stráže i wšecky nátisky staly a minuly w České koruně, buď otpowědí neb neotpowědí. Pakliby kto proti tomu učinil: tehdy jest otsúzen zbožie na Králowu Milost, jakož jest swrchupsáno, a žádného práwa proti žádnému nemá mieti, a má býti jakožto psanec; než každý aby sebe hledali zemským práwem, jakožto starý obyčej jest.

87. O strahowání.

Také páni prawie, jižto strahují proti panskému nálezu, lúpežowé na silnicích, násilé, wybojowé a jimánie, kteréž se dějí, twrzí, stiekánie a osazowánie, přijmy a zlodějów chowánie proti panskému nálezu; a proto se ižádná pomsta a poprawa neděje!

88. Při tom byli tito páni.

A tito páni při tom byli: král Sigmund Uherský, Herman Chusník komorník, Hynek Berka z Honšteina sudí, Smil z Richmburka najwyšší písař desk zemských, kněz Wolbram arcibiskup Pražský, kněžie Jan Olomúcký a Jan Litomyšlský biskupowé, Racek z Šwamberka, Boček z Poděbrad, Purkart z Janowic, Jindřich Lucembok, Jindřich z Náchoda, Ota Bergow starý, Zdeslaw ze Šternberka, Jan z Michalowic, Jindřich starší Berka z Hasky, Wilém ze Zwieřetic, Jan z Fridmburka, Jaroslaw ze Žlebów, Aleš Škopek z Dubé, Jindřich a Oldřich ze Hradce, Póta z Častolowic, Jetřich z Náchoda, Beneš silný z Dubé, Aleš z Šúmburka, Jan ze Šwamberka, Hynek Zajiec z Pihle, Tas z Boskowic, Jan z Wartmberka, Herbort z Kolowrat, Albrecht z Konopišče, Jan z Wlašimi, Beneš z Děčína, Mikšas ze Zbraslawic Kolowrat, Jindřich z Wartmberka, Wáclaw z Wartmberka, Jan a Boček z Poděbrad, Hynek z Črwené Hory a Jindřich z Dubé, i jiní mnozí páni na tom súdě byli.

89. O nářku chlapstwem.

Páni nalezli obecně, a Oldřich ze Hradce panský potaz wynesl: jestližeby kto druhého nařekl chlapstwem a řekl jemu *chlape*, a on se z toho wywedl před hofmistrem neb před maršalkem, neb ačby se kto podwolili před purkrabí Pražským, řádem, jakž země za práwo má: tehda když se wywede, tu ihned před hofmistrem neb maršalkem, neb purkrabí Pražským, má jemu řieci, žes selhal, a ten jemu má toho smlčeti; a cožby na to naložil, wywodě se z těch škod, móže jeho pohoniti přede pány a před úředníky. Pakliby neměl na dědinách: tehda hofmistr neb maršalek neb purkrabie Pražský má jej stawiti a jej držeti a wäziti, až se tomu dosti stane za jeho škody, podlé nálezu a kázanie hofmistra neb maršalka neb purkrabie Pražského. Stalo se léta syna božieho po narození po čtrnádcti stech desátého, we čtwrtek po swětiem Jeronymě.

90. Nález nepohoniti o zemskú wěc k duchowniemu práwu.

Páni obecně nalezli, a potaz panský wynesli Zdeslaw ze Šternberka, Boček z Poděbrad a Oldřich ze Hradce: že ktožkoliwěk o zemskú wěc kohoby pohnal k duchowniemu práwu, že jsú se páni na tom ustanowili i nalezli, že to nemá býti, a že úředníci králowi s purkrabí Pražským mají to stawiti moci králowú. A

ktožby pohnal, a ktožby súd, ten předse, směl wésti: tomu se úředníci králowi s purkrabí mají w jeho obrok a zbožie uwázati, a ty tak dlúho držeti, ažby se pohnanému za škody i za náklady dosti odestalo. Pakliby ten, ktožby pohonil, nic neměl: tehda purkrabie Pražský a úředníci králowi mají jej jieti a jej wěziti a držeti na králowu milost a na panský nález. A též se má státi tomu, ktožby postúpenie pře učinil. Neb Králowa Milost tomu chce a páni, aby o zemskú wěc před nimi měl súd býti, a o duchowní před arcibiskupem, jakož bylo ot starodáwna. A to jest prowoláno na hoře na hradě, i dole w městě. Stalo se přede pány, léta božieho po čtrnádcti stech jedenádstého, w pátek na suché dni o Letniciech.

Také o duchowní súd, což se jest Králowa Milost se pány ustanowil, aby nebylo o swětskú wěc a o zemskú pohoněno k duchownému práwu, že toho nedržie, než wždy ti póhonowé jdú předse bez překazy, a jimi zemany hubie, a o to lidé rytieři a panoše i zemené welmi křičie, že nález panský předse nejde, kterýž we dskách stojí psán.

91. O zemskú wěc k zemskéma a o duchowní k duchownému práwu.

Páni se také potázali o práwa duchownie, že proto mají úředníci hněw a přimlúwanie, že se jednłem stawuje a druhým nic; než prosie, aby jednomu jako druhému šlo práwo, o zemskú wěc k zemskému práwu, a o duchowní k duchownému. A páni i panoše jsú k zemi usedli, máli kto k nim které práwo, hledajž práwem, a má se jemu prawda státi.

92. Najwyšší úředníci nemají žádného pohoniti.

Sudí zemský, komorník zemský, purkrabie Pražský a písař zemský, ti wšichni čtyřie nemají žádného pohoniti, dokudž jsú w úřadech, proto, nebo úřady wládnú, a toby jim snadně přišlo bez nákladów; neb sami wládnú, a tadyby krále, pány, rytieře, panoše zahubili. Neb mají dáti wěděti pánóm na toho, ktožby práw nechtěl býti přede pány, jednú, druhé žalowati, i třetie žalowati; a tu mají páni k tomu poslati, i úředníci jim, aby jim jich towaris práw byl přede pány. Tu když se po třetie wrátie, an práw nechce býti, ani přede pány přijíti: tehdy teprw mají jemu páni a úředníci otpustiti, aby pohonil. Pakli přes to pohoní, neoswědčiw toho: tehdy to králowa wina, a w práwě nemělby wiec úředníkem býti.

93. Nález, že král najwyššiech úřadów nemóž zastawiti.

Také těch wšech úřadów najwětšiech zemských, jakožto jest sudí zemský, komorník zemský, purkrabie Pražský a písař zemský, těch čtyř úřadów nemá jich král zastawiti ani zapsati žádnú wěcí, než mají swobodni býti, proto, zdaby který

úřad zawadil, tehdy dříewe nežby byl wywázen, ažby se weliká žádawa stala zemi. I mají swobodni býti; nebo ktožby se w úřadě nehodil, aby miesto jeho jiného wsadili pro řád zemský.

94. Nález o dskách zemských.

Dsky zemské nikdy nemají otewřeny býti, než jedno když páni w plném súdě sedie we čtyřech lawiciech; kromě lečby pro králowu potřebu a Králowa Milost chtěla, tehdy má Králowa Milost dsky otewřieti, a swú potřebu zdieti, pojma najwyššieho komornika, najwyššieho sudieho a najwyššieho písaře desk zemských; a zděje Jeho Milost potřebu swú, ihned dsky aby byly zawřeny zase.

95. Králowé Čeští nadali a ustawili komorníka.

Králowé Čeští dali swé zbožie pro obecnie dobré chudému i bohatému, aby se jim prawda dála; dali swé wsi komorníkóm, jižto mohú chudého i bohatého pohnati k zemskému práwu. A ti mají wšichni z těch wsí třie státi na každé suché dni u Praze; a tu mají chudí, bohatí, sirotci a wdowy jednati se s nimi, komuž jesti potřebie na koho póhonu, jakž se mohú ujednati. A pakli se nemohú ujednati do prwnieho kraje, tehdy nemá wzieti wiece do prwnieho kraje, než pět grošów, buď weliká wěc neb malá; a do druhého kraje deset, a komorníku toho kraje pět; a tak každému komorníku toho kraje, z kteréhož kraje pohoní. A do třetieho kraje wěrdunk, a do najwyššieho kraje čtwrtého dwadceti grošów.

96. Nálezowé o komorníciech.

A dále pak ten komorník starý, jenžto komorníky rozdáwá, ten má na nájmě komorníky dwa neb tři, a tomu najwyššiemu komorníku platí weliký plat z toho; jenž se proto žádný sirotek, žádná wdowa, ani chudý žádný nemóž se swého práwa dopohoniti ani dowesti, neb wezmú s něho což chtie, kop několiko, a to musí dáti, neb póhonu nechati. A proto ten komorník úřad najímá, aby ot jiných komorníków, jež na nájmě má, weliký groš zdwihl; a oni nájemníci komorníkowé tady chudým lidem welikú záwadu činie, berúc hrubě s lidí. Protož nemá to býti, by úřady najímali: ale jmají wšichni komorníkowé státi, aby se potřeba chudému i bohatému stala neb děla. A to mají práwo bráti, jakožto ot staradáwna, a nic wiece. A proto, že tak najímají, jest zemi hrozná záwada a škoda.

97. Komorníku co práwo.

Na rozdiel když komorník jede, má též práwo wzieti, jakož sudí, pět wěrdunk a ztráwu podobnú, jakožto jest bylo ot staradáwna, že chudých nepřejímali.

Sudí zemský, když po swodiech jede, nebo na díel, má wzieti ztrawu podobnú, a ot prwnieho kraje pět wěrdunk, ot druhého toliktéž, ot třetieho i ot čtwrtého toliktéž.

Ot panowánie má komorník wzieti wěrdunk, aneb jak se w rowenstwí umluwí.

Ot ohledowánie desk, ktož potřebuje obláště, ten má kopu dáti, a písařóm čtyři groše. A když páni sedie we čtyřech lawiciech w plném súdě zemském, tehdy má písař dáti dsky čísti, komuž jest třeba, bez peněz, ktož se na dsky tiehne a přihnán bude.

Trh když komu kladú we dsky, buď málo neb mnoho, ot každé kopy má dáti groš, za kolikož kop kúpí, a písařóm čtyři groše.

Stánie a nestánie: ot toho pamětného již nechtie wzieti dwú kopú, ježto dřiewe čtyřmi groši ot bývali starým práwem.

Ot othádanie má práwo wzieti pět wěrdunk starým práwem.

Na umluwu když komorník jede, ot toho má wzieti wěrdunk.

98. Co purkrabí Pražskému, když s úřadem jede.

Purkrabie Pražský, když kam s úřadem jede, ježto úředníci pošlí jej, ten má práwo wěrdunk wzieti a ztrawu podobnú. Ale nemají jemu listu dáti ot úřadu, proto, neb oni sú jej úředníci poslali, a s ním komorník jede ot úřadu. A proto, zdaliby se kto wzepřel: ale má úředníky, že jej zastúpie. A proto nemají jemu listów dáwati ot úřada, neb jest to zádawa w zemi. Dá groš purkrabi, a písaři druhý, a to nemá býti.

99. O spolciech.

Také spolkowé a dánie neb stupkowé nemají woláni býti, než na plném súdě panském.

100. O zatajení žaloby.

Také práwo jest, když by kto koho pohonil a naň žalobu wložil, a páni na súdě seděli, a páni slyšeli pohonné wěci, a řečník prowolal, máli kto žalobu prowesti, aby žalowal; a jestli žeby zatajil, tehdy se pánóm zdá, žeby jeho žalobu měli wymazati, neb jest ji na zmatek zadržal.

101. O wěnowání w milostiwé zástawě.

Také práwo jest, když by kto swé ženě wěnowal w milostiwé zástawě na dwú wsnicíech summu jmenowitú, jakož we dskách kladeno bude; a když by se na tú dwú wsí nedostalo, ale na třetí, jakož we dskách zálóž, aby mohla sáhnúti a tak ji dsky swědčily. A když by ta paní owdowěla, a wěno to obdržela, a potom

muže druhého pojala s tiem wěnem: tehdy kdyžby ji dědic nebo jiný, kterýžby práwo k tomu zboží měl, ježto ona wěno má w tú dwú wesnici, stúpil jiej nebo jejiemu muži, aneb tomu, ktožby ot nie poslán byl, aneb ot jejieho muže, a oni to přijeli ot toho držitele: nemají potom dále sahati na třetí wes; to jest panský nález.

102. O poručníku w póhoně.

Kdyžby kto kohò pohnal k zemským dskám, a ten pohnaný sobě poručníka učinil dskami, a poručník jej položil nemocna, a potom pohnaný přišel před úředníky Pražské téhož dne, i prawil: »páni úředníci! teď stojím k swému práwu proti pówodu.« Tu úředníci podali toho na pány, máli ten pohnaný swú při tiem ztratiti, ponidž jest jej činil poručník nemocna, a ten téhož dne přišel před úředníky, zdráw jsa: tehdy páni nalezli, ponidž jest zmatków hledal pohnaný, že jest swú při ztratil.

103. O swobodě pánów w nálezjech.

Také páni prawie, že jsú swobodní páni, že mohú z swých nálezów stalých, a w zemské dsky zapsalých, mohú jich přičiniti i ujieti, jakožto swobodní páni. A také tak prawie, že nemají psaných práw mieti, aby se nezprawowali lidé po jich nálezjech; než dnes jednomu podlé líčenie jeho pře k zisku naleznú jemu, a o túž při jinému, ktož swú při a nerozumněje powie a ne tak řádně, podlé řeči swé líčenie, zatraceno jemu nalezmú.

104. O wýpise z desk.

Také práwo jest, kdyžby komu dali wýpis z desk zemských, a při tom wýpisu, jakož ti wýpisowé bywají, ježto wětší úředníci kazují dáti, úředničie pečeti nebylo, jakož dsky swědčie; anebo se stane bez wyššiech úředníków wólę, a ten wýpis neměl úředničie pečeti při sobě, a potom ten wýpis nesrownal se se dskami, kdyžby byly dsky otewřeny, a byl ten wýpis bez pečeti: neměloby proto písaři k hrdlu jíti, neb jest karta; ale má o to trestán býti. Pakliby při tom úředničie pečeť byla, a nesrownal se ten wýpis se dskami, kdyžby byly dsky otewřeny: tehdyby písaři k hrdlu šlo.

105. O ubrmanstwí.

Kdyžby na koho přišlo ubrmanstwie, a jedna strana sstála na druhé straně práwo, a dowedla toho řádem zemským, a pak zapsali mocně na ubrmany dskami, jakož toho řád jest; a druhá strana, totiž na kteréž jest práwo ustalo, chtěla toho práwem odbyti podlé líčenie swého, cožby jiej ta strana dala winu, ježto jest ustálo práwo: panské jest naučenie, že nemóž práwem toho ta strana odbyti, nežli

dosti učiniti té straně, jakož jest práwo sstála, anębo ubrmanowé wraťte zase strany ku práwu jich, bez pohoršenie práw jich.

106. O honění zhúbce zemského aneb zloděje.

Také jest potaz panský, jakož jest ot staradáwna bylo, že Králowa Milost má pro takú węc sáhnúti s purkrabí Pražským a swými úředníky, s městy a s kláštery napřed; a byloliby, žeby tomu nemohli nic učiniti, má powolati pánów a poprawcí toho kraje, w kterémž se taká wěc děje, aby Jeho Milosti pomohli; pakliby ti wšichni nemohli tomu nic učiniti: ale mají powolati na jiné pány i na obec. A ti wšichni mají jemu pomoci; ale má jim Králowa Milost za poraženú škodu státi a ztrawu dáti, jakož ot staradáwna bylo.

107. O zápise dluhu jmenowitého.

Také kdyžby kto komu zapsal třem neb čtyřem, a tak swědčil zápis, dluh jmenowitý, jakožto w zápisných knihách swědčí, aby se mohl s jedniem komorníkem uwázati we swém dluze, a ty prodati, zastawiti, směniti, učiniti s tiem jako se swým wlastniem; a kdyžby jeden propustil z těch tří, aby to mocno bylo, jakoby wšichni propustili: pak kdyžby se jeden z těch tří s komorníkem uwázal dřiewe propuštěnie zápisu, a ti potom propustilí po uwázání tohoto: tehdy jest panský nález, že jsú tito nemohli propustiti jeho dielu, neb se jest prwé uwázal w swém dluze.

108. O winách úředničiech.

O winách úředničiech jesti toto práwo: když úředníci chtie swé winy bráti, mají na swé roky před zemany wolati, aby se každý o winy smluwil, že chtie na ty, kteřížby se nesmluwili, poslati. A když to učinie, tehda tepruw po druhých rociech mají poslati s wýpisem win na každého zemenína. A ty winy mají bráti dobrotiwě a se strawú, když sú se toho dopustili. A nemají jich brániti, doňawadž se stranú se winný nesmluwie, neb doňawadž roci neprojdú; lečby bylo nedohončie, toho mohú poprawiti po prowolání, ale do prowolánie nic. Opět obláště na jednoho nemohú poslati, leč na weškeren kraj, a wždý po prowolání; lečby se páni wětší o koho smluwili, a kázali jieti menším.

109. O otbojníciech.

Z toho wšickni otbojníci neb othončie práwa jsú wyňati: když otboj bude ukázán na koho, a on jsa pohnán, roky zmeškả, móž naň ihned beze wšeho wolánie saženo býti, i k zboží i k hrdlu. Pakliby ranil neb zabil komorníka neb úředníka, ihned má k němu i bez póhonu k hrdlu i k zboží jeho saženo býti.

110. Co má z win bráno býti.

A co má z win bráno býti? Prawím, jakž póhon jest; jestli ze škod, práwo jest úřada Pražského tolikéž, jako strana, a to jest, ač práwo bude stané neb dowedené. Pakli strana práwa newede, úřad sám wésti nemóže, než podlé milosti k swé wóli winu wezmi, jakož póhon, málo neb mnoho, ale wždy w nedowedeném póhonu méně, nežli w dowedeném. Pakli jest z dluhu, z dědin kterýchkoli, buď wěno, nebo dědictwie, neb zástawa, neb základ: nemá wiece býti, než pět wèrdunków, a wždy s milostí. A když bránie win jde škodú, kterúžby úrazem, neb othonem, neb nedániem bráti, úřad wzal, buď na koniech, neb na oděni, na ranách neb na dlení ztrawy: má ten mimo winu škodu dáti úřadu a ztrawu tiem wětší.

111. O ztrawě.

Co má ztrawy býti? Tolikéž, jako winy, podlé póhonu, lečby kterú hrdostí wiece sě winy dopustil; a k tomu wždy buď milostiw.

112. O práwiech dowedených.

W dowedených práwiech, když strana newede, také úřad wésti nemá, lečby šlo úkladem takým, žeby se kromě desk straně smluwile, ale pro utrpenie přede dsky nepřišly, a to bylo súsědóm zemanóm známo. A proto winám léta úředniem neprochodie, aby mohli poprawiti když chtiec; kromě kdyžby winnú dědinu w jinú ruku otlúčil, a ten w druhé ruce léta zemská prodržal, jižby w tom běhu úřad swú winu ztratil skrze swé obmeškánie. Neb každý jedno swých zpráwec podlé desk do let požíwá, a nic dále, a newinný za winu cizí nemá trpěti.

113. Příčina win.

Proč jsú winy nalezeny ot starých pánów? Pro strach ztráty, aby widěl i ktož pohoní, i ktož se póhonu dopustí, že práwo žádá jich klidu, a na zisk nic netbá; než nechtieli pro pokoj a pro ctnost sebe nechati, ale asponě pro strach ztráty. Nebo úředníci o to práci nesúce, darmo pracowati nechtie. A také pro powýšenie úřadów ta jim jest moc dána, jakúž páni nad swými úročníky mají, aby se toho nedopúštěli, jímžtoby swým wyšším práci a sobě neklid učinili; a každému jest zbožie milo.

114. O držení lidí w póhoniech.

Také jest panský nález proti těm, ktož lidi w póhoniech drže dlúho na zmatek, aby každý, ktož na koho žaloby na prwé roky neprowede, a páni na súdě, na swého súpeře: aby ten póhon měl z desk wymazán býti.

115. O stolíciech panských.

Také jest nalezeno: ktožby mezi pány w stolíciech byl swým žiwotem, bez panského otpuštěnie, a žalowal na jiného, neb jiný naň, a řečník toho honil: že má při swú ztratiti.

116. O řečníku nález.

Také jest nalezeno: ktožby řečníka neměl přede pány neb před úředníky, a prosil, aby jemu byl dán: že jemu má dán býti. Pakliby řečníka nikoli nemohl mieti: ale sám otpowiedaje nemá zmatkem ztratiti, než wždy na pániech neb na úřadu má řečníka prositi prwé.

117. Starší bratr mlazšiemu a sestra sestře ztratiti nemóž.

To jest také práwo, k tomu prawiec, a o tu wěc dáwno páni mezi sebú róznici mají: jedni prawie, že to móž býti, že starší bratr mlazšiemu, jenžto let nemá, ztratiti móže, neb z práwa let dojda, poručník jest mlazšieho, a jsa poručník, móže jemu ztratiti; druzí prawie, že wiece ztratiti nemóže, lečby dluhowé a záwady otcem jich zašli. A tak wždy w té při páni stojie, jedni sem, a druzí tam táhnúc. A též wplně o sestrách, kteréž dědictwie otce swého osadú, pacholíków když nenie.

118. Co we dskách shledáno.

Ale což jest we dskách shledáno w takých běziech? Po otporách, a po tom, když starší dědiny prodáwá aneb zapisuje, že wždy miesto ostawí, anebo sám prodáwaje přímiení jméno bratra neb bratří mlazších, že jest toto práwo: když dluhu neb záwad otcowých nenie, že bratr starší mlazšiemu dokonce ztratiti nemóže; neb přirosta, swého dielu na tom bude hleděti, ktož jeho dědictwie má a jemu to ostojí. Pakli otcowa záwada: ten je wše ztratiti mohl jím i získati. Protož starší móž tiem činem wše ztratiti. Owšem pak ztratiti nemóž starší mlazšiemu, když oba léta máta; neb již mlazší léta maje, z staršieho poručenstwie wyjde, a tak z moci utratí. A pak i owšem mlazšieho dielu, měj neb neměj léta, wěnem zawaditi nemóže, než jedno swój diel. A též wplně o děwečkách dědičkách, že staršie zápisem neb útratú dielu mlazšie zawaditi nemóž.

119. O vise.

Visa wydáwá se z latiny jako *widěná* neb *ohledaná*. Ta visa býwá proto; když kto má kterú při neb které práwo nebo wklad, jehož se leká: tehda wezma s sebú kohož chce, i jde ke dskám, a tu swú neb proti sobě při, zápis neb práwo kteréžkoli jest ohledá; a nalezneli co w tom swého zisku, prosí písaře, aby jemu

visu znamenal, a to proto, aby písař potom se neomýlil [1]) proměniti, neb jest ohledáno. Neb do ohledánie strany které pře, móž písař we mnohých wěcech oprawiti a polepšiti, bez pohoršenie strany: ale jakž ta visa zajde, tak jest tomu již tak ostati, jakž jest widieno. A ta visa běží we wšech kusiech práwa, ot póhonu dále až do konečného othádanie, a potom dwě neděli. I jest to obecné u desk, ktož se swému súpeři brániti neb zmiesti má, jestli múdrý, najprwé se uteče ku písaři, a proše naučenie, co činiti má neb který a k čemu rok, také shledá, kterak se brániti má: i prosí písaře, »znamenaj mi visu ať mi to tak ostane, jakož sem ohledal.« Pak se radí, co proti tomu činiti má; neb rány té, kterúž prwé ohledáš, lehčejie se wystřežeš, nežli té, kteréž newidíš. Ta visa se hodí welmi každému, ktož súdu nemóž prázden býti, i pro písaře, aby nezměnil wěci ohledané, i pro řečníka, aby neřekl, tak nenie, jakož ohledaná pře jest; neb visa jest zámek wšie pře.

120. O otpoře.

Pak otpora wšem jest obecná obrana proti každému práwu, kdež móže ukázána býti. Ale ne wždy má, ani každému dopuštěna býti, než za časa, doněwadž jest čas otpierati. Čas otpierati jest do panského otsúzenie, tomu kohož súdie; potom k otpoře nepřijde. Čas otpierati swých dědin jest, doněwadž škody newezme brániem ot úřada. Čas otpierati proti práwu, doněwadž se othádanie nestane dědinné, a dwě neděli potom. Čas otpierati wdowám, doňawadž léta wdowie po smrti mužów neprojdú, to jest tři léta a osmnácte neděl. Čas sirotkóm otpierati, doňawadž léta sirotčie neprojdú, táž jako napřed; a tak každému člowěku otpierati čas ten zemský tři léta a osmnácte neděl. Ale ne wšem jich otpory jdú: těm, ktož jsú otsúzeni pány, nejdú, buďto pro kterúž koliwěk wěc, pro otúmrť, neb pro jiné práwo. Ale jsúli jiní, ne ti, jižto jsú otsúzeni, jižto mají práwo k těm dědinám, kteréž jsú pro jiné otsúzeny, jedno nemeškajte swých časów, co práwo ukazuje: mají slyšáni býti, tak w zemském súdě, jako we dworském, kterak otpory kladú.

121. Zpósob kladenie otpory.

»Já Beneš neb Wáclaw z Přibramě ꝛc. otpierám dědin swých i nábytków w Bahně, dwora poplužnieho se wšemi nábytky, i wšech dworów kmetciech, což tu mám, proti tomuto zápisu, neb stanému práwu, neb proti trhu, jejžto Petr ze Skal zapsal, nebo práwo ztratil aneb prodal; a prawi, že k těm dědinám lepšie práwo mám, nežli kto jiný; a to chci ukázati dskami zemskými na prwnie suché dni, když dsky budú otewřieny.«

---

[1]) *Tak rkp. wšlekni; wšakby počti státi mělo:* neosmělil.

A jestliže ukáže, má toho požiti, jakž úřad uloží; pakli neukáže, tehda jest se sám otsúdil. Nemá také žádný otpory klásti, než ten, ktož móž propřieti a w rok wniknúti; neb jemu o práwo běží.

122. Staré práwo o držení dědin.

Také starým práwem o staré drženie dědin lidi wedú wládyčie, jakož sem napřed psal, sedm swědków; ale nynie paní i wdow i jiných lidí nedopúštějí swědków, neb chtie, aby bylo dskami twrzeno, což činiti mají, jakož we dskách o to nález panský swědčí.

123. Nowý nález o pohonu, ktož slúžie králi.

Takto jest práwo: když kto koho požene, a ten pohnaný bude w Praze, a král pošle k úřadu, že jsú ti pohnaní pro jeho službu ostali u něho: aby mohli státi ku práwu a zastúpiti je jich služebníci; to jest nynie w nowě úřad přijal.

Tuto jest konec práw České země.

A. X.

PSANÍ O ZÁŠTÍ MEZI JINDŘICHEM Z DUBÉ A NA HUMPOLCI A PETREM MALOWCEM Z PACOWA r. 1413.

Z originálů w archivu Třebonském.

Připomenutí. *Podáwáme zde čtenárstwu příklad zášti staročeského, w půwodních o něm psaných aktách r.* 1413, *tedy ještě před husitskau wálkau. Zášti rozumí se po staročesku eine Fehde. Škoda že ne wšecka psaní o této wěci w archiwu Třebonském posawad se zachowala; mimo to také jen psaní s jedné strany daná před sebau máme, a prawidla »audiatur et altera pars« nedosti plniti můžeme. Nepochybujeme wšak, že křiwdy s obau stran asi stejné a stejně wážné byly, ačkoli každá, jak obyčejně, sebe za newinnau pokládala. Pan Čeněk z Wartenberka zaweden jest do tohoto zášti proto, že byl poručníkem sirotků, zůstalých po panu Jindřichowi z Rosenberka, r.* 1412 *zemřelém; Petr Malowec z Malowic a z Pacowa byl zase služebníkem čili manem pánů Rosenberských; následowně powinen byl pan Čeněk panu Jindřichowi z Dubé práw býti za mana swého, a Petra Malowce buďto trestati, uznal-li jej za winného, anebo zastati proti wšem nepřátelům jeho.*

Psaní tato již w Časopisu Českého Museum r. 1836 *(na str.* 260—278*) poprwé tištěna byla.*

1.

Pan Jindřich z Dubé a na Humpolci p. Janowi biskupu Litomyšlskému
dd. asi 10 *Februar* 1413.

Služba má TM[u], duostojný kněže a přieteli milý! Jakož mi TM[t] píše, abych TM[u] rozumě zprawil o Malowcowi: rač wěděti, žeť sem Malowcowi jakž jsem žiw nic nepřekazil. Než bylať swa spolu u jednoho pána, u nebožce markrabě u starého; tuť mi se jest Malowec zakazowal w službu, i dobrá smy bydla spolu miewali. A w té mieře wzem od markrabě odpuščenie, i bral mi s nebožtíkem s Ro-

senberským se panem Jindřichem, a neohradiw se proti mně, jakoby měl dobrý člowěk učiniti. Toť jest jeden kus.

Druhý kus rač wěděti: žeť mi je byl jal panoši mého Albrechta Dietě o smluwenú wěc a o umieřenú; jakož TM^u^ swědomo, kterak smy listy mezi sebú měli s nebožtikem panem z Rosenberka: tohoť jest mému panoši musil uplatiti a jej propustiti, neb jej byl nesprawedliwě jal.

Pak rač wěděti dále, že někaká Lhotka wes, ježto se je mój člowěk Wacek na to táhl, a swú prawdu dobrým swědomím dowozowal i dówody proti opatowu náprawníku z Želewa, a o to mnoho roków bylo mezi nimi, a nikdy se mému nemohlo rowné státi od opata Želewského; a tohoť dobrým swědomím ukážem, dobrými panošemi toho kraje, i kněze arcibiskupowým úředníkem purkrabí Bedřichem z Řečice, ježtoť jest naň ubrmanstwie již najposléz přicházelo, a wždy jimi scházelo, ale ne mým člowěkem. A když se wždy mému člowěku nemohlo rowné státi: tehdyť sem těm lidem kázal zajieti, i je wšecky zjímati z té Lhotky, oswědčiw w kraji mnoho dobrým lidem, i nebožci Odolenowi, a jemu se též zdálo. I dal sem ty lidi wšecky i dobytek na rukójmě, takú měrú, aby ti lidé neslušeli w žádného, ani žádnému úroka wydáwali, do ohledanie ubrmanského, jakož sú byli wydáni s obú stranú, któžby k tomu sprawedliw byl, mójli aneb opatuow. A opat obwrh se toho wšeho, i žalowal na mě KM^u^ a městóm, že jsem jemu a jeho panoši pobral a kwalt mu učinil. Tu mě KM^t^ obeslal, a já sem ihned k JM^u^ jel, i wywedl sem se před JM^t^ i před městem, že jest na mě křiwdu žalowal. A opat wida, že jemu jeho zlost a křiwda nemohla ostáti, i šikuje na mě Malowce, že Malowec píše mně o swého Uhlíka, prawě bych jemu jeho panoši pobral Uhlíkowi. A já mu hned zase odepsal: Newiemť bychť co tobě nebo twému učinil; pakliť se wždy zdá, bychť co winowat byl, buď semnú před purkrabí Pražským, tuť chci slyšeti, z čeho mi winu dáš; a jáťbych k tobě také měl něco mluwiti. Tu mi psal zase, že před purkrabí býti nechce, ani před králowú raddú, a prawě že mi se nehodí býti; to on wie proč. A podal mi nebožce Rosenberského, pána swého, a on nebožtík podal nás na Čeňka z Wartemberka, jakož nynie Lipnici drží. Tu sem já hned poslal Prokopa strýce swého ku panu Čeňkowi, prose jeho by se w to uwázal, a chtě naň mocně zaručiti. Tu mi pan Čeněk wzkázal, že to chce rád učiniti, a že mu jest o tom také nebožtík Rosenberský psal, že jeho Malowec má za to také prositi: toho jest neučinil. A tohoť wěřím panu Čeňkowi, že mi to seznå. A mezi tiem TM^t^ mluwil semnú od desk wysedše u S. Jiljie, že je Malowec na TM^t^ mocně přišel, což jest mezi mnú a mezi ním; a já to také TM^u^ mocně w ruce dal. A TM^t^ nem takto odpowěděla a řka: toť buoh wie, žeť té prázdni nemám toho konati nynie mezi wámi; než učiň takto swagře, a ty Malowče, slibtaž ke mně, abyšta spolu neměla nic zlého činiti. Tu swa oba slíbila pod wěrú a pode

čti. Tu TM^{l} řekla: chciť wám rok položiti, nemohlliťbychom mezi wámi smluwiti, a který co mienil proti druhému, aby jemu dal dwě neděli napřed wěděti, ty swagře jemu, neb Malowec tobě. Toť sem já zdržel. A w té mieře učinil mi tento kwalt a bezprawie, a oblúpil mi mú chudinú, bez odpowědi, zlodějsky, w mirné zemi; a již prawí, že semnú do wánoc přimiřie měl Twú M^{u} udělané. O tomť sem já nic newěděl, aniž wiem, a tohoť se na TM^{t} táhnu, že mi jest TM^{t} o tom přiměří nic neřekla, aniž o tom co wiem. A tohoť TM^{u} wěřím, že mi to seznáš. Dat. ɔc.

2.

Pan Jindřich z Dubé p. Čeňkowi z Wartenberka a z Weselé
dd. 27 *Sept.* 1412.

Nobili domino Czenkoni de Wesele alias de Wartmberg, fratri nostro carissimo.

Služba má napřed tobě, urozený pane Čeňku, bratře milý! A jakož mi píšeš, žeť se zdá, aby ta wes u pokoji byla: wěz, bratře, žeť já u pokoji jsem i s swými, i ktož pro mě chce učiniti nebo nechati. Než s Malowcem žádného přimiřie nemám, ani s jeho pomocníky. A wčera dosti pozdě přislo mi poselstwie, žeť se sbierá, a mluwil před dobrými lidmi, ježto mu to wuoči poznají, a prawě bratře, žes mu kázal, aby swého hleděl. Protož milý bratře! nauč mě sám, kterak mám s ním bydliti; tebeť pro žádného ztratiti nechci. Pakliť proti tobě nenie, jinéhoť se powážiti musím. Protož milý bratře! což ty mi koliwěk dieš, a psáti budeš, na tom chci ostati, a tomuť wěřím. A tohoť prosím odpowědi po tomto poslu. Dat. feria tertia ante Wenceslai.

Henricus de Duba
alias de Humpolecz.

3.

Jan biskup Litomyšlský p. Čeňkowi z Wartenberka
dd. w Litomyšli, 2 *Febr.* 1413.

Nobili domino Czenkoni de Wartemberg alias de Wesele, amico nostro carissimo.

Urozený pane a přieteli milý! Rač wěděti, žeťbychom se byli rádi s TM^{u} sjeli w tuto neděli w Hradci, a zwláště o tu záhubu swagra našeho, pana Jindřicha z Humpolce, od toho Malowce. I přislo nám wečeros poselstwie odtad, kterak ten Malowec mieni jej dále dohubiti. A my sme onehdy poslali swé dwořany swagru našemu na Humpolec, aby jemu jediné hrad zachowali; a byli sme poselstwie k TM^{u} na Krumlow učinili o to, a teď potom po panu Pískleti; a tak sme swému swagru byli wzkázali, aby wždy u pokoji byl, pokudžbychom od TM^{u} odpowědi ne-

měli, jestli twój a sirotčí či nenie. Protož milý pane i přieteli! prosímeť, rač se k tomu ukázati jako přietel, jestliť twój aneb sirotčí, aby se našemu šwagru odestalo a jeho chudým lidem to bezprawie a moc proti řádu zemskému, a dále ať s ním swé wóle i s swými pomocníky bezprawně nemá. Nebť toho TM^u i sirotkóm úplně wěříme, že se k tomu ukážete jako přietelé naši a páni sprawedliwí. Nebo taká záhuba se nestala od wládyky pánu z lehka nikdy mocí a pychem bez práwa w této zemi. Pakliť wáš nenie, ale wěřímeť TM^u jako pánu i přieteli swému, že našemu šwagru i nám toho pomocen budeš i s sirotky naň, jako na zhúbci a bezprawníka, aťby mu se to bezprawie odestalo. A rač nám w tom za zlé nemieti, žeť nynie tu do Hradce přijeti nemóžem, proto, nebť se bojíme, byť mu se wětšie hanba a škoda nestala; nebťbychom jeho nerádi dali takú mocí dohubiti, leč tomu nic nebudem moci učiniti. Také rač wěděti, žeť jest kněz Hanuš z Ratiboře již twój list wzal, a jehoť u nás leží. Protož když ráčíš, tehda po tento pošli, budeť také wydán. Račiž nem těch swrchupsaných wěcí konečnú odpowěd dáti; nebť bychom to buoh wie nerádi, byť dalšie záhuba a wálka mezi nimi šla. Dat. Lutomyssl, fer. quinta ipso die purificationis beatae virginis Mariae anno etc. XIII°.

Jan z božie milosti
biskup Litomyšlský.

4.

Jan biskup Litomyšlský Petrowi Malowcowi z Pacowa
dd. w Litomyšli 3 *Febr.* 1413.

Malowče! Twémuť sme listu dobře srozuměli, a známeť to, žeť sme na tě žalowali KM^u, hofmistru a raddě, a také panu Čeňkowi, žes nám zahubil šwagra našeho swú mocí bezprawně, proti zemskému řádu, i zlúpils jeho lidi, a maje řád zemský a práwo před sebú. A byllitby tobě náš šwagr mnoho bezprawie učinil, tiemby wiec utrpěl, a nemohlby on tobě ani žádnému z práwa a z řádu wyniknúti, tak jakož KM^u a pány w zemi ustanoweno jest, aby žádný na druhého mocí nesahal bez práwa, odpowěda neb neodpowěda. Než tys opowrh se wšeho práwa a řádu, i zahubils jej swú mocí bezprawně; a tohoť jest nám welmi žel. A již se podáwáš přede pány a před města; toť sprawedliwé nenie, pobraw jemu mocí napřed, i chceš to sobě jmieti, a ješče jemu winy dáwáš z bezprawie, a tohos nikdy naň nedowedl, ani přede pány ani před městy. Než přes to, wrať mu cos jemu pobral: máť náš šwagr i přede pány i před městy tobě práw býti, z čehož jemu winu dáš, a jemu se staň též. Pakli toho neučiníš, wěřímeť KM^u i pánóm, i wšem dobrým lidem w této zemi, žeť se k tomu Jich M^t přimluwí a přičiní, aťby se našemu šwagru sprawedliwé stalo, podlé řádu zemského, jakož to w mírné zemi slušie. Dat. Lutomyssl, fer. sexta post purificationem etc.

5.

Jan biskup Litomyšlský p. Čeňkowi z Wartenberka
dd. w Litomyšli, 7 *Febr.* 1413.

Nobili domino Czenkoni de Wartenberg alias de Wesele, amico nostro carissimo.

Urozený pane a přieteli milý! Rač wěděti, žeť sme dnes se sjiežděli se panem Herartem blíž Třebowé, o ty wěci, jakož mají se panem Lackem spolu činiti; i prawil nám, že kněz Hanuš w tuto neděli miení sám na roce býti w Lanckroně; a nám se to nezdá, než aby zde w Litomyšli rok byl, neb tam takého zpósobu nenie. I píšeť TM[u] plnějie o tom, a prosil nás, abychom jeho list po swém poslu poslali. I prosímeť snažně TM[u], aby také ráčil sem přijeti jako do swého domu, a zwlášče pro S. Viktorina; na tom nám TM[t] zwláščí líbost ukáže. A o Malowcowi chcemť k TM[u] Bernharta purkrabi našeho wyprawiti s konečnú wěcí; nebbychom zaitra z Humpolce měli poselstwie jmieti. A rač odpowědí po tomto poslu nemeškati, aťbychom ješče w sobotu mohli panu Herartowi odpowěd dáti. Dat. Lutomyssl, fer. tertia proxima post Dorotheae.

Jan z božie milosti
biskup Litomyšlský.

6.

Týž témuž
dd. w Litomyšli, 12 *Febr.* 1413.

Nobili domino Czenkoni de Wartenberg alias de Wesele, amico nostro carissimo.

Urozený pane a přieteli milý! Rač wěděti, žeť sme byli poslali Bernarta purkrabi swého k TM[u] o toho Malowce w tuto středu; i wrátil se z Hradce, zwěděw že TM[t] ujela z kraje. A jakož nám TM[t] psala, žeť jest toho žel, co jest Malowec učinil: z tohoť TM[u] welmi děkujem. A také jakož TM[t] weli, aby přiměřie bylo, a na někoho aby zaručili s obú stranú: i přiměřie, i mír, i pokoj, wšeckoť má šwagr náš přijieti, jediné ať jemu wrátí napřed, cožť mu jest bez práwa mocí swú a kwaltem w mírné zemi proti zemskému řádu wzal. A chceliť to Malowec učiniti, šwagr náš máť mocně na TM[t] zaručiti a na TM[u] dosti súdce s Malowcem mieti; an toho podáwal, jakož prawí, na nebožce pana z Rosenberka, a potom na TM[t], jakož TM[t] w tomto přepise lépe shledá [1]), ježtoť nám jest poslal šwagr náš tu při popsanú, kteréž sme dřiewe neslyšeli tak úplně. Tu TM[t] shledá, mělliť jest jej proto tak nekřesťansky zahubiti. Protož milý pane, poněwadž jest twój a sirotčí, račiž se k tomu ukázati milostiwě aneb sprawedlíwě, jako pán a přietel náš,

[1]) Rozumí se zde psaní nahoře postawené pod číslem 1, dd. asi 10 Febr. 1413.

podlé zemského řádu. Neb TM[t] dobře wie, žeť to práwo w zemi nenie, byť jeden pobera jednomu, i měl to napřed sobě, a o to podáwal na lidi, nebo na panský nález, anebo na města, newrátě zase, jakož toho i Malowec podáwá; a ješče našemu šwagru dáwá bezprawce, pobraw jemu jeho moci bezpráwně, a jeho lidi maje u wězení; jehož sme jemu odepsali, že na našem šwagru nic sníti nemá, když mu wrátí, že stane i přede pány i před městy, a bude práwo trpěti k zisku i k ztrátě, jakož TM[t] w tom přepisu také ohledá, kterakť mu odpisujem [1]). Protož prosímeť TM[u] pro buoh a pro sprawedlnost, račiž se k tomu tak ukázati již konečně, aťbychom widěli, žeť jest toho TM[u] žel. A nechtělliťby Malowec wzdy na TM[u] dosti mieti, a wrátiti i lidi propustiti, ačby pak TM[t] neráčila nám pomoci, ale wěřímeť TM[u] i sirotkóm, že jemu toho pomáhati nebudete, byť měl tak zahubiw našeho šwagra i dohubiti jej k swé wóli i s swými pomocníky. A tohoť prosíme již konečné á milostiwé odpowědi; nebťbychom toho nerádi jinde hledali než u TM[u], poněwadžť jest twój a sirotčí. Datum Lutomyssl, dominico die proximo ante diem S. Valentini.

Jan z božie milosti
biskup Litomyšlský.

7.

Erhart z Kunstatu p. Čeňkowi z Wartenberka
dd. w Litomyšli, 15 *Febr.* 1413.

Nobili domino Czenkoni de Wartemberg alias de Wesele, amico suo carissimo.

Urozený pane a přieteli milý! Služba má tobě. A milý přieteli, tak jakožť sem tě byl obeslal, a žádaje abychom se někde sjeli, jehožs toho pro některé pilné swé potřeby učiniti nemohl: tohoť mi jest welmi žel, a zwlášče proto, že sem chtěl s tebú rozmluwiti o Kněžé Milost biskupa Litomyšlského, ježto mu se weliká nelibost stala i hanba na Humpoleckém zboží od Petra Malowce twého panoše. A když pak spolu se shledati nemóžem, milý přieteli, přičiň se k tomu některak, ježtoťby dobře bylo, aby Kněžé Milost zachowal sobě. Neb wieš dobře, že na něm welmi dobrého přietele jmáš, i se mnú, a žeť se mnohem lépe hodí než ten Malowec ke wšem wěcem, a zwlášče učinilliť jest to Malowec bez twého wědomie. Neb móžeš dobře rozuměti, jakož knězi podáwáš, žeby jej chtěl postawiti přede pány neb městy neb obecným člowěkem, učinilli co neřádného, aby utrpěl, jakožby se jim zdálo: nebo tomu, w tej mieře jako jste wy spolu, by se tobě to ot kněze kterého přihodilo, a on tobě tak podáwal, jakož ty toho podáwáš, a nepoprawil k tomu jako přietel a kázal wrátiti cožby ješče tu bylo, žeby tobě to welmi ne-

[1]) Rozumí se opět psaní stojící nahoře pod číslem 4.

chutno bylo, a nesdáloťby se přietelské. Protož milý přieteli! jáť píši jako ten, ježtoťbych wěru rád twému ctnému i dobrému. Než ty sám již pak na to pomysl dále, žeť se cele nehodí toho tajdinku knězi podáwati bez ukázanie, jako přieteli. Neb byť tobě mój panoše pobral, tyby mi jinak neřekl, než žeť jest mój pobral, a ty na mě péče nejmáš; a jáťbych tobě z toho počestně wyjíti nemohl, lečťbych se w tom ukázal jako přietel, a žeť mi jest toho žel, a že o tom newiem. Ty pak přes to wieš což máš činiti. Než mněťby se zdálo, ač se tobě zdá, aby ty kázal Malowcowi wrátiti to wšeckno coť jmá toho wzátku, i wězně i šacunky propustiti, lečs mu powolil k tomu účinku, a k tomu wězenie od něho přijieti, a jeho tak pokázati, aťby ten ani jiní bez twé wuole a bez twého wědomie takých kusów nečinili, a zwláště proti twým dobrým přátelóm; neboťby tě zawesti mohl w nepřiezni i w lecikaké řeči, ježtoťby škoditi mohlo. A to učině, zdáloťby mi se, aby kněze inhed obeslal, aby se s tebú někde shledal; a žádalilibyšte mne k tomu, chtěltbych k tomu přijeti pro lepšie, aby ty s knězem wzdy takým přietelem ostal, jakož ste počali s sebú dobře býti. Neboť jest to wšie zemi dobré, jehožťby hospodář zemský i rozliční jeho podruhowé rádiby, by jinak bylo mezi wámi [1]). Ty pak pomysl na to, welmiliby to dobře bylo. A milý přieteli, mně za zlé nejměj, žeť tobě tak píši a rozkazujiť, jakoťbych pěstúnem u tebe byl: neboť to wěru pro dobré činím, a sámťbych tak učinil, jakožť píši, byť mi se též přihodilo s dobrým přietelem. Než přes to milý přieteli, ty jmáš stokrát lepší rozum nežli já, učiň jakožť se tobě zdá. A toho mi daj otpowěd po tomto poslu. Dat. Lutomyssl, fer. quarta proxima post diem S. Valentini.

Erhardus de Kunstat.

8.

Jan ze Hradce témuž
dd. w Praze, 20 *Febr.* 1413.

Nobili domino Czenkoni de Wartenberg alias de Wesele, amico suo dilecto.

Služba má napřed, urozený pane a přieteli milý! Jakožs mi psal o Petrowi Malowcowi, tomu sem srozuměl. I mluwil sem pilně s Králowú Milostí o to, a JM[t] tak prawí, ež učinil Malowec proti řádu a běhu zemskému, zwláště nálezu panskému, ježto JM[t] jakž prawí, tě přieteli i wšichny pány o to obsielal, aby žádný, kdožby s kým činiti měl, jinú wěcí žádnú nehleděl, než práwem a řádem zemským;

---

[1]) Naráží se tu bezpochyby na Konrada z Vechty, tehdáž biskupa Olomuckého a spolu podkomořího w král. Českém, jenž brzy potom na arcibiskupstwí Pražské powýšen byl.

a takť rozumiem, ežťby bez pomsty býti nemělo [1]). Protož přieteli opatř se i sirotky ty w tom, aťby k škodě nepřišli. A jakož píšeš, aťbych wěděti dal, budeli KM' o suchých dnech w Praze: jinakť tomu nerozumiem, než ežť w Praze zde bude na ten čas; nebť sem JM[u] o tom pilně tázal, a JM' mě na tom ostawil, a jinak nic. Protož aby wždy w Praze byl, tot mi se zdá. Dat. Pragae, fer. secunda ante cathedram S. Petri, anno etc. XIII°.

Jan mlazší z Hradce
Římského a Českého krále hofmistr.

9.

Jan biskup Litomyšlský, témuž
dd. w Litomyšli, 25 *Febr.* 1413.

Nobili domino Czenkoni de Wartenberg alias de Wesele, amico nostro carissimo.

Urozený pane a přieteli milý! Jakož nem píšeš, že nám konečnie odpowědi dáti nemóžeš, pro některaký ustrk s Hradeckým, a také abychom k suchým dnóm pro TM' jeli, paklibychom wždy nemohli býti, ale aťbychom ihned TM' obeslali, že nám chceš konečnú odpowěd dáti, a že nám ufáš, že na to jinak nesiehnem, že ráčíš se k tomu ukázati, že nám toho žel nebude: wie TM', milý pane i přieteli, kterakť toho pokorně a tak dlúho na TM[u] hledáme, poněwadž jest twój a sirotčí, s naší škodú i s našeho šwagra weliků záhubú; a TM' ani toho ráčí stawiti, ani k kterému miestu podobnému přiwesti, a on jej wždy před se hubí, šacuje jeho chudé lidi i wězně přieliš ukrutně na najwyššie, a ježto druzí snad za to i hrdla dadie; a wždy do té doby to trpíme, a na to žádné konečné odpowědi jmieti nemóžem. A tomu se welmi diwíme, neb se nám nezdá, bychom to kudy proti TM[u] prowinili, by swému na nás i na našeho šwagra takú wěc přepustil, aby nás tak ukrutně k swé wóli hubil proti wšemu řádu zemskému. A přes to milý pane, ješčeť TM[u] snažně prosíme, probuoh, račiž nám již konečně se k tomu tak ukázati, aťbychom wěděli, coť činiti máme; nebť to buoh wie, žeťbychom skrze TM' o to najradše konec měli. Neboť nám jest KM' list poslala, kteréhož TM[u] přepis w tomto posieláme. Račiž nám k tomu sám raditi; nebť my z toho dobře nemóžem, na čemž sme s JM[u] a se pány ostali, leč se TM' sám k tomu ukážeš, aťby toho třeba nebylo. Dat. Lutomyssl, sabbato die proximo post festum S. Matthiae Apostoli.

Jan z božie milosti
biskup Litomyšlský.

---

[1]) Podlé jiných zpráw již tentýž den, t. 20 Febr. 1413, král Wáclaw sám ten rozkaz wydal, aby wojsko králowské pod Vikéřem z Myšlína, purkrabím hradu Pražského, a wojska pánů českých i biskupa Litomyšlského we středu před nedělí Esto mihi (1 března) w Načeraci se strhly, a nazejtří potom (2 března) městečko Pacow, rytíři Malowcowi náležející, oblehly.

10.

Boček z Kunstatu a z Poděbrad, témuž
dd. w Litomyšli, 25 Febr. 1413.

Nobili domino Czenkoni de Wesele alias de Wartenberg, amico suo carissimo.

Služba má tobě, pane a přieteli milý! Dáwámť wěděti, žeť sem byl u Kněžé Milosti o ty wěci jakožs mi poručil; a Kněžé Milost jest k tomu přichylna, jediné žeť jest o to teskliw o toho Malowce, že mu nedáš žádné konečné otpowědi, ani toho kážeš wrátiti což ješče jmá, aniž wězňów kážeš propustiti, než on je wždy předse šacuje. Protož milý přieteli! jsili toho úplně mocen, ukaž se ješče Kněžé Milosti w tom: pakliby toho nebyl úplně mocen naň, ale zjew se w tom Kněžé Milosti anebo mně, aťbychom mohli tomu lépe srozuměti. Nebo wěz, žeť jest král poslal k Kněžé Milosti, aťby wzhóru byl, a chtě sám k tomu učiniti. Protož wěrněť mi se zdá, jsili toho mocen, aby sám k tomu učinil; a toho nedopúščej, byť KM[t] sama k tomu činila. Nebť mi se zdá, žeť tobě to nebude počestno, ani sirotkóm. Dat. Lutomyssl, sabbato proximo post diem S. Matthiae apostoli.

Boczko de Kunstat
alias de Podiebrad.

11.

Čeněk z Wartenberka nejw. panům auředníkům zemským.
(Z půwodního konceptu s. d.)

Urozeným pánóm, panu Alšowi z Dubé, najwyššiemu komorníku, panu Hynkowi Berce z Hoensteina, najw. sudiemu, panu Albrechtowi Koldicowi, sudiemu desk dworských, Mikulášowi písařowi desk zemských, i wšem jiným pánóm, kteřížto nynie jsú o těchto suchých dnech w Praze:

Já Čeněk z Weselé jinak z Wartenberka, mocný poručník urozených sirotków z Rosenberka:

Službu swú wzkazuji, a dáwám wám wěděti, žeť sem KM[ti] obsielal listy swými i posly, a prose JM[ti] jakožto swého milostiwého pána, aby KM[t] mě i ty sirotky, i jich panoše Petra Malowce z Pacowa, při řádu a při práwu a při panském nálezu ráčil ostawiti, i při tom ustanowení, jakož jest JM[t] s kniežaty, s biskupy a se pány w suché dni adwentnie se obstanowil; kteréhožto obstanowenie JM[t] list mi jest poslala w tato slowa: *(psaní to chybí.)*

Kteréhožto panoši chtěl sem postawiti před JM[tí] a před wámi ku plnému práwu tyto suché dni. A toho JM[t] wšeho neráčila odemne přijieti, než nemilostiwě, náwodem zlých lidí, mimo wšecken tento řád, mé podáwanie, i mimo listy swé, kázal jej oblehnúti a jeho dobýwati, mně k hanbě a těm sirotkóm; a já toho,

ani ti sirotci proti JM[ti] ani proti koruně nikdy neprowinili. A k tomu ješče mi JM[t] wzkázala, žebych jemu odpowěděl, a že mne chce za swého nepřietele mieti; a já o tom nic newiem. Protož wás proši, milí páni a přietelé! jakožto súdcí zemských, abyšte ráčili JM[ti] prositi a na to zwésti, aťby ráčil toho panoše sirotčieho při řádu, při obyčeji a při panském nálezu, i při tom obstanowení, kteréžť mi jest we swém listě psal, ostawiti, a od něho odtrhnúti a jeho wěcí nehubiti; nebť se mně nynie s sirotky děje, a potomby se wám mohlo též dieti. Nebť jsem já wždy hotow toho panoši postawiti před JM[ti] i před wámi ku plnému wašemu nálezu; a byltbych to učinil nynie w tyto suché dni, byť byl JM[t] odemne to ráčil přijieti, a tak nemilostiwé odpowědi mi nedáwati. Také wiece wám oswědčuji, ačbych já neb kto mój měl před wámi k kterým práwóm státi, žeť pro JM[t] já ani moji nesmějí státi, aby jim to škodno nebylo; poňawadž jest mně JM[t] tak nemilostiwú odpowěd dala; ježtoť jest toho nižádnému nikda neučinil, byť ho neostawil při tom řádu, jakož swrchupsáno stojí. Pakliby toho wšeho JM[t] neráčil učiniti ani přijieti, tehda prosím, aby wám to w paměti bylo, žeť mě JM[t] ani těch sirotków neráčí při řádu a při panském nálezu, ani při swých listech ostawiti. A na čem s JM[ti] ostanete, tohoť prosím abyšte mi odpowěd ihned dali. Dat. etc.

12.

Čeněk z Wartenberka králi Wáclawowi IV.

(Z púwodního konceptu s. d.)

Najoswiecenější knieže, králi a pane mój milostiwý! Jakož mi TM[t] wzkázala po mých posléch, že sem TM[ti] odpowěděl: toho jest TM[t] neshledala w mých listech, ani po mých posléch, nebť sem TM[ti] dálibuoh jakž jsem žiw neodpowiedal [1]). Než TM[ti] wždy ještě proši, jakožto swého milostiwého pána, aby ráčil toho panoši mého a sirotčieho při řádu a při panském nálezu ostawiti, i při tom obstanowení, jakož se jest TM[t] obstanowila s kniežaty, s biskupy a se pány, kteréhožto obstanowenie TM[t] list mi poslala. A jestli kto ten, ježtoťby TM[t] na to wedl, aby TM[t] mne a těch sirotków a toho panoše mého neostawowal při řádu, panském nálezu i při swých listech: doufám TM[ti], že se TM[t] nedá na to zwésti, by nademnú a těmi sirotky i tiem panoší ten počátek učinila, ježto ho TM[t] nikdy nižádnému neučinila w této zemi, by jeho při řádu zemském a při swých listech neostawil. Nebť sem já TM[ti] wzkazowal, chté toho panoši před TM[ti] a přede pány ku plnému práwu postawiti, i bylbych to učinil, by mi TM[t] té nemílostiwé odpowědi nedala; i dnešní den bylbych hotow to učiniti, by jedno ráčila TM[t] to přijieti. A wždyť ještě

---

[1]) *Odpowěděti* znamená zde tolik co *opowěděti zášti*, absagen, Fehde ansagen; *odpowěd* jest Fehdebrief.

TM[u] ufám, že tó odemne milostiwě přijme TM[t], a že káže od něho odtrhnúti, a jeho wiece nehubiti mně k hanbě a těm sirotkóm. Nebť sem já, ani ti sirotci, nikdy proti TM[a], ani proti koruně toho neprowinili, bychme neměli při řádu zemském a při TM[u] listech ostaweni býti. A takéť sem slyšal, že z TM[u] raddy mluwili sú o to, že TM[u] w swých listech službu nepíši, a chtiec mě dále k TM[u] ohyzditi. Rač wěděti, žeť to z řádu činím, kterýžť k TM[u] přísluší, poněwadž TM[t] píši swým milostiwým pánem, móže TM[t] i každý tomu rozuměti, žeť jsem TM[u] z práwa w službu poddán. I chci rád slúžiti, ač TM[t] to ráčí odemne přijieti; a mohu lépe TM[u] poslúžiti, než ten kdož jest TM[t] toho zprawowal, a nerozuměje k řádu twého duostojenstwie. A toho wšeho prosím, aby mi ráčil dáti milostiwú odpowěd.

Čeněk z Wartenberka a z Weselé.

13.

Král Wáclaw Čeňkowi z Wartenberka
dd. w Praze, 3 *března* 1413.

Wáclaw z božie milosti Římský král wzdy rozmnožitel říše i Český král etc.

Wěrný milý! Listu swému, jenž si nám o Petrowi z Malowic poslal, dobře sme srozuměli; a již sme s urozenými Českými pány, našimi wěrnými milými, w těch suchých dnech, ježto nynie minuli, ustanowali a řád učinili ten, jakož sme tobě dřiewe wzkázali i poslali. Proti tomu se jest dřiewe řečený Petr s hrdostí i s násilém posadil. Proto sme Vikéřowi podpurkrabí Pražskému i jiným úředníkóm našim poručili, aby oni jej našim jménem k tomu připrawili, aťby našemu přikázaní poslušen byl, a dřewepsaného našeho ustanowaní, ježtož sme s našimi pány českými učinili, držel, a proti tomu se wiece neprotiwil w nižádnej mieře. A přikazujem tobě, jakožto našemu, aby ty ani žádný jiný jej proti nám i proti zemi nefirdruwali, ale nám proti jemu pomocen byl, i hradu i městą Pacow jmenowanému Vikéřowi k naší rukú podlę zemského řádu sstúpil, a dřewerečeného Petra na suchy dni ježto nynie přijdú před námi i před pány postawil. Neb co w těch wěcech proti jmenowanému Petrowi činímy, to tobě i těm sirotkóm ne k nechuti, ale proto, aby naše ustanowanie i panské předse šlo a držáno bylo. A wěřímę tobě, že nám toho pomocen budeš, a dřewejmenowaného Petra proti nám i zemi nebudeš firdrowati. Pakliby jej kto firdrowal, k tomu se tak chceme ukázati, jakož k tomu, ježto zemské ustanowanie a řád ruší. Dán w Praze, ten pátek před přenešením S. Wáclawa etc.

Per D. Joh. de Nova Domo magistrum curiae: Joh. de Bamberg.

Urozenému Čeňkowi z Wesel, řečenému z Wartenberka, wěrnému našemu milému.

14

Konrad z Vechty, biskup Olomucký, témuž
dd. w Praze, 3. března 1413.

Nobili domino Czenkoni de Wartmberg alias de Wesel, amico nostro carissimo.

Urozený pane, přieteli náš zwláščný milý! Twémut smy listu dobře urozuměli, jakož nám o swého panoši o Malowce píšeš. Dáwámyť na wědomie, že drziewe nežli nás ten jistý twój list došel, žeť sú již druhý den před tiem purkrabie Pražský s králewými lidmi byli wyjeli: a tak smy tomu nic nemohli učiniti, tak jakož bychom byli rádi. Než by nás twój list jedinými dnem prwé byl došel, nadějemť se úplně, žeťby to wšecko bylo stawěno. A přes toť smy wždy ješče o to s KM^{u} mluwili welmi pilně: a JM^{t} nemienil jinak učiniti, než aby swrchupsaný panoše twój té swé twrze purkrabí Pražskému k králowě ruce sstúpil, a sám jemu také slíbil wězení, aby se přede pány postawil a jměl na pániech dosti wedle zemského řádu; jakožť zlehka též KM^{t} také píše. Protó zdáť nám se, aby to panoše twój učinil: a myť se rádi pro tě, jakožto pro swého zwláščnieho přietele, k tomu chcmy přimluwiti a přičiniti, což budem najlépe moci. A nětoliko w tom, ale w čemžť bychom koli mohli býti k libosti, totbychom welmi rádi učinili. Dán w Praze, ten pátek po S. Matěji.

Konrad z božie milosti biskup Olomucký,
poručník a zpráwce kostela Pražského.

15

Jan ze Hradce témuž
dd. w Praze, 3 března 1413.

Nobili domino Czenkoni de Wartemberg alias de Wesele, amico suo dilecto.

Služba má napřed, urozený pane, přieteli milý! Srozuměl sem, ež pro toto obehnánie, jakž KM^{t} kázal Pacow obehnati, búříš se drahně a z toho protiwíš; a toť sem s KM^{u} já mluwil, a JM^{t} tak prawí, ež jest toho neučinil ani činí z nižádného hněwu a z nechuti, než z řádu zemského práwem, panským ustawením a nálezem; poněwadž panského ustanowenie a nálezu wywrhl se Petr Malowec, prwní w tej zemi držeti nechtěl, zjewně proti zemi wšé učinil, ctž jest JM^{t} kázal, ež jest to z práwa učiniti musil, ano na JM^{t} skřek weliký jde. Protož přieteli w tom se opatř wełmi dobře, a zwláštěť pro ty sirotky prosím, aby se nebúřil a jich nezawodil. A JMK. kázal jest, aby Vikéř podpurkrabie w tu twrz i w zbožie se uwázal do panského nálezu k králewě ruce; a nechtělliby sstúpiti, aby dobyto bylo wzdy podlé panského ustanowenie. Prosímť wzdy, jakž wěřím, aby se tak nebúřil, a sirotków aby nezawodil. Dat. fer. VI ante carnisprivium, anno dom. M^{o}CCCCXIII^{o}.

Johannes Junior de Novadomo
Roman. et Boem. Regis Magister Curiae.

16.

Jan ze Hradce auředníkům na statcích panů z Rosenberka
dd. tamže, týž den.

Já Jan mlazší z Hradce, hofmistr Římského a Českého krále, wám wšem úředníkóm a purkrabiem sirotčím z Rosenberka wzkazuji napřed přiezeň swú. Srozumělť sem, ež pan Čeněk něco horlí a búří se proto, ež KM' kázal obehnati Paçow, proto ež Petr Malowec učinil jest proti ustanowení panskému a nálezu jich; a já tomu úplně srozuměl, ež KM' pro žádnú nechut ani pro hněw nekázal toho obehnati, než pro řád zemský, prawým panským nálezem to učiniti JM' kázal, neb na JM' weliký skřek o to byl. Prosímť wás wšech, mluwte s ním o to, a jej na to držte, ať se nebúří, a dá panskému nálezu a ustanowení předse jíti. Paklitby se wzdy búřiti chtěl, ať se tak búří, ať sirotków nezawede skrze to. Nebť mi se nezdá, byť to sirotčie zbožie wywoditi mělo, ačtby kto co proti zemi i proti pánóm, a také i proti králi neřádem prowinil. Datum Pragae, feria VI^ta^ ante translationem S. Wenceslai, anno ɔc. XIII°.

Honorabili D. Hostislao decano in Krumnow, et famosis Diwissio in Milīčin, Andreae in Krumnaw, Johanni et Henrico in Přibenic, Hermanno in Zrúbek, Johanni Kus in Zbiroh, Johanni in Chusnik, Leupoldo in Novocastro, Matthiae in Maidstein, Bohuslao et Petro in Rosenberg, et ceteris burgraviis bonorum orphanorum de Rosenberg, nobis dilectis.

17.

Jan biskup Litomyšlský, p. Čeňkowi z Wartenberka
dd. w Litomyšli 11 března 1413.

Nobili domino Czenkoni de Wartemberg, alias de Wesele, amico nostro carissimo.

Urozený pane a přieteli milý! Jakož nám TM' píše w tomto listě, tomu wšemu sme we wšech kusiech dobře srozuměli, a zwláště w tom, že se TM' diwí, že twým listóm i poslóm nechcem rozuměti, a TM' nem podáwala od swého příměřie i míru, abychom my swú stranu stawili; a dále že nám TM' psal o wězně i o to pobránie, že se chceš ukázati jako přietel, a k tomu abychom se nedali wésti na to, bychom twoji nepřietelé chtěli býti. Račiž TM' wěděti, žeť sme dobře srozuměli i listóm i poslóm twým; neb TM' má naše listy na každého swého listú odpowěd; a wie TM', kterak sme pokorně toho žádali i prosili, aby TM' sám súdcí ráčil býti našeho šwagra s swým panoší Malowcem, a to sme chtěli zaručiti, jediné aby TM' kázal našemu šwagru wrátiti napřed, což mu jest Malowec s swými

pomocníky mocí bez práwa proti zemskému řádu pobral w mírné zemi. A TMt nem psala, že jest toho TMti žel, a že se jest to bez twého wědomie stalo, a že se TMt chce w tom ukázati jako přietel. A w tom i po těch listech Malowec i s swými pomocníky wězně šacowal a rozbitowali mezi se, takže nic do té doby wráceno nenie. K tomu psal listy na nás i na šwagra našeho KMti, haněje nás, oblúpiw nás a pobraw nám. A my sme proti tomu KMti i raddě odepsali, ježto to bohdá ukážem, že nám křiwdu činí. Tuť jest pak KMt nás obeslal, abychom jemu pomohli na toho zhúbci zjewného podlé řádu zemského i obecních přísah i ustanowenie JMti se pány, aby na zjewné zhúbce zemské bylo saženo. Tuť sme proti tomu zhúbci swé lidi poslali, jakož sme toho dlužni pomáhati, netoliko KMti, ale i pánóm i každému, a wšecka země na to přisáhla, jakož toho listowé w twé moci jsú. Protož milý pane i přieteli! wěřímeť my TMti wždy jako pánu i přieteli swému, že TMt se tak k tomu ukáže, jakož nám TMt psala, žeť jest toho žel, aťby se nám odestalo, a tomu zhúbci toho TMt nákladna nebude. Nebo rač wěděti, žeťbychom my pro žádnú wěc swú wólí a swú winú TMti i sirotky neradi ztratili, než radše wám slúžili; lečby TMt chtěl tomu zhúbci zjewnému nákladen a pomocen býti, a nás dále mocí tisknúti, jemu ku pomoci. A takéť slyšíme, žeť jest KMt po twých poslech wzkázala, aby kázal té twrze sstúpiti na panský nález purkrabi Pražskému, a Malowce přede pány postawiti. Protož milý pane, rač se o to dobrotiwě rozmysliti, aťbý jediné podlé řádu šlo, nebť my s swé strany jiného nežádáme; a také TMt wie, žeť se jest nám stalo, ježtoť se jest nám státi neměło i jiným lidem. A toho nám rač dáti dobrotiwú odpowěd. Dat. Lutomyssl, sabbato die proximo ante dominicam Invocavit.

Jan z božie milosti
biskup Litomyšlský.

(Dalších akt o této wěci se nedostáwá; o rok později (1414) *pan Čeněk z Wartenberka powýšen jest na nejwyšší purkrabstwí Pražské.)*

REGISTŘÍK PÍSEMNOSTÍ,

obsažených w dílu druhém.

A.

Psaní poselací wšelikého druhu.

VII. Dopisy pana Alše Holického ze Šternberka od r. 1436 do 1451.

VIII. Psaní pána Wiléma z Pernšteina od r. 1520 a 1521.

Polowica druhá. (Sčasn. díl I, str. 69—137).

Stránka

Stránka

IX *a*. Dopisy pana Kašpara Šlika z Holíče, nejwyššího kancléře říše Německé, od r. 1445 do 1448.

B.

Zápisy zemské obecné a sněmowní, též listiny králowské a auřední.

IV. Sněmowní wěci české od r. 1446 do 1452.

(Pokračowání: srownej díl I. str. 245—296.)

A. Jednání na sněmu walném o S. Martině r. 1446.

Strínka

K. Sjezd jednoty Strakonické w Plzni r. 1450, 15 *Mart.*

L. Sněm w Pelhřimowě r. 1450, 12—23 *Apr.*

M. Sjezd na Wildšteině r. 1450, 9—11 *Jun.*

N. Akta sněmu Pelhřimowského r. 1450, 13 *Jul.* — 3 *Aug.*

O. Akta welikého sněmu swato-kateřinského w Praze r. 1450, 25 *Nov.*—1451, 6 *Jan.*

P. Poselstwí ku králi Fridrichowi r. 1451.

Q. Akta sněmu Benešowského r. 1451.

R. Sněm Pražský o sw. Jiří r. 1452.

C.

Listiny saukromé.

V. Wýpisy ze starých desk zemských od roku 1391 do 1456.

(Sbírka prwní.)

Stránka

VI. Nejstarší zápisy Hradecké od r. 1384 do 1404.

Stránka

VII. Zápisy Kozelské we Slezku, od r. 1480 do 1571.

D.

Wýpisky práwní a dějinné.

IV.

V.

VI.

E.

Wýtahy a přehledy z listin čerpané.

II.

III.

REGISTŘÍK DRUHÝ

jmen osobních a místních.*)

*) Ke shotowení registříka tohoto propůjčil se nám swau pomocí pan Wáclaw Wlad. Tomek.

C.

Č.

Ch.

K.

L.

N.

S.

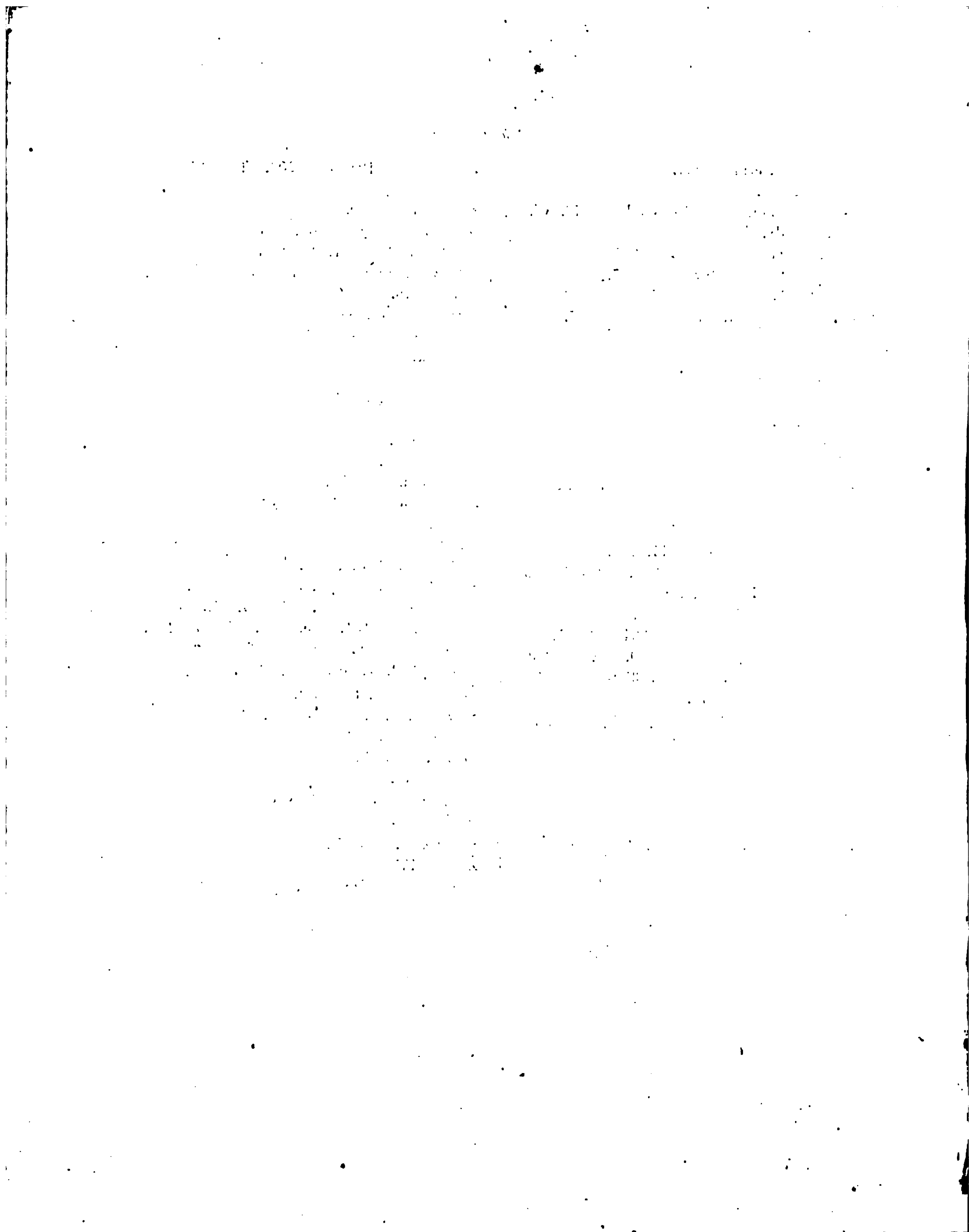
Š.

T.

U.

V.

W.

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine of five cents a day is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

APR - 8 1950